

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka
(2)\Sapkowski_Andrzej-Husitska_trilogie-Narrenturm_3-Lux_Perpetua.pdb

PDB Name: Sapkowski N3 Lux Perpetua
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 12.2.2009
Modification Date: 12.2.2009
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Andrzej Sapkowski
Lux Perpetua
(3.díl trilogie)

LEONARDO
OSTRAVA
2008

Tento román věnuji památce Jevgenije Vajsbrota, nádherného člověka a vynikajícího tlumočníka, který více než půl století přibližoval našim přátelům Moskalům polskou literaturu.

Autor

Copyright © 2006 by Andrzej Sapkowski
Translation © 2008 by Stanislav Komárek
Cover & Illustrations © 2008 by Jana Komárková
For Czech Edition © 2008 by Lenka Pilchová - Leonardo

ISBN 978-80-85951-49-3

Distribuce: Wales, Bělehradská 8, 140 00 Praha 4
tel./fax: 241 741 952, e-mail: wales@volny.cz
web: <http://www.wales.cz>

Dies irae, dies illa, solvet saeculum in favilla, teste David cum Sibylla...

Onen den, den hněvu, lkavý zruší čas, vzejde tmavý dým, tak praví David a Sibylla. Strašné chvění, hrozná bázeň, až se přizná tvorstvo Soudci, který řeší vše a pozná. Dunící hlas trouby divně duní, volá spáče v lůně hrobu, kde Pán sedí na svém trůně...

Ratatata, ratatata, ratatata dum,
dum dum...
Lacrimosa dies illa,
qua resurget ex favilla
iudicandus homo reus.
Huic ergo parce, Deus...

Oj, ojoj, blíží se, vzácní páni a drazí posluchači, blíží se den hněvu, den neštěstí, den slz. Blíží se den soudu a trestu. Jak stojí v epištole Janově: Antichristus venit, unde scimus quoniam novissima hora est - Antikrist přijít má, odkudž známe, že poslední hodina jest. Blíží se konec světa a konec veškerého jsoucná...
Jinými slovy: není, kurva, dobře.

Antikrist, ctění páni a drazí posluchači, má být z pokolení Dan.

V Babylóně se narodí. Na konci světa vzejde a půl čtvrtá roku panovati mu přijde. V Jeruzalémě chrám sobě vybuduje, mocí krále opanuje a obec Boží zruinuje. Na ohnivé peci jezdit bude, divy a zázraky činit všude. Ukazovat svoje rány, svádět tím věrné křesťany. Přijde s mečem a ohněm, silou jeho bude rouhání, ramenem jeho věrolomnost, pravici jeho zhouba a levici temnota. Tvář jeho bude tváří lité šelmy s čelem klenutým a brvami srostlými... Jeho pravé oko bude jako hvězda jitřní, levé nehybné, zelené jako kočičí a se dvěma zřítelnicemi namísto jedné. Jeho nos bude jako propast, ústa na loket široká, zuby po pídí zděli. A jeho prsty co železné kosy...

No tak, no tak! Proč hned křičet na vypravěče, velkomožní? Proč hned vyhrožovat? Za co, za jaké provinění? Že

straším? Že se rouhám? Že jako havran krákám? Ne, moji milí, nekrákám. Pravdu říkám, pravdu čistou a svatou, velkými otci církevními potvrzenou. Ba i v evangeliích doloženou! Že v apokryfických? Co na tom. Celý tenhle svět je apokryfický.

Copak to neseš, švarná děvenko? Co se ti to v holbách pění? Neníliž to pivo?

Och, znamenité... Svidnické, o tom není pochyb...

Ejhle! Vyhlédněte z okénka, vážení! Nemýlí starce zrak? Zdá se mi to, či slunce konečně zpoza mraků vyhlédlo? Na mou věru! Konečně bude konec sloty a nečasu. Popatřte jen, kterak světlo zemi zalévá, line se z nebes září zlatojasnou.

Takové je to světlo...

Lux perpetua.

Chtěli bychom je takové. Věčné. Zajisté bychom chtěli...

Co pravíte? Že když je konec nepohody, bude též konec vyseďávání v krčmě a nastane čas vydat se na další cestu? A když je to tak, že mám přestat planě tlachat a urychleně dokončit svoje vyprávění? Dopovědět, jak to bylo s Reynevanem a jeho milovanou Juttou a Šarlejem a Samsonem v tom čase krutých válek, když krví zrudly a popelem zčernaly kraje Lužice, Slezska, Saska, Durynska i Bavorska? Pospíším si, vážení, pospíším. Dopovím, však mé vyprávění zákonitostí věcí samo ke svému závěru spěje. Arci vás upozornit musím, že pokud se na šťastné a veselé zakončení těšíte, čeká vás trpké zklamání... Že co? Že zase straším? Krákám? Jak nemám krákat, když se na světě takové strašné věci dějí? Když v celé Evropě, uznejte sami, pořád neutichá bitevní vřava?

V okolí Paříže nezasychá krev na zbraních Francouzů a Angličanů, Burgundů a Armagnaků. Stále, tak jako u citovaného Ovidia, vládne jen smrt a požár v zemi francouzské, stále válka. Bude snad trvat sto let, nebo jak?

V Anglii to vře revoltami. Gloucester je na meče s Beauforty. Bude z toho, dejte na má slova, velké zlo mezi Yorky a Lancastery, mezi bílou a červenou růží.

V Dánsku rachotí děla. Erik Pomořanský se srazil s hansou a současně vede neméně urputný boj s knížaty Šlesviku a Holštýna. Curych se postavil proti ostatním kantonům, zachvěl jednotou helvétského svazku. Milán stojí proti Florencii. V ulicích Neapole řádí aragonští a navarrští žoldáci.

V knížectví moskevském běsní meče a smolnice. Neustávají střety Vasilije s Jurijem, Dmitrijem Kosým, Šemjakem. Vae victis! Poražení prolévají krvavé slzy z prázdných očních jamek.

Čacký Jánoš Hunyadi úspěšně válčí s Turky. Arpádovi potomci zatím vítězí. Leč stín půlměsíce visí již jako ten pověstný meč Damoklův nad Sedmihradskem, nad dolinami Drávy, Tisy i Dunaje. Ach, souzen je medle Uhrům žalostný osud Bulharů a Srbů.

Benátky truchlí, když Murad II. krvavým jataganem vybíjí Epir a Albánii. Byzantské císařství se sevrklo toliko na rozlohu Konstantinopole, Jan VIII. a jeho bratr Konstantin neklidně vyhlíží z hradeb, zda již Osman nepřichází. Sjednot'te se, křesťané Východu i Západu, proti společnému nepříteli. Jednejte a sjednot'te se!

Ale snad je už pozdě...

Blíží se veliký den Páně, jenž bude dnem hněvu, dnem zúčtování a trestu, dnem záhuby a zničení, dnem stínu a temnoty, dnem mračen a bouře.

Dies irae...

Předpověděl jej král David v žalmech, prorokoval prorok Sofoniáš, věštila pohanská věštkyně Sibylla. Když spatříte, že vydá bratr bratra na smrt a otec syna, a povstanou děti proti rodičům, a budou je mordovati, žena opustí muže svého, povstaneť zajisté národ proti národu a království proti království, a budou zemětřesení po místech, a hladové i bouřky, tehdy poznáte, že konec je blízko... He? Co říkáte? Že to, co jsem tady vyjmenoval, se děje den co den, všude a bez ustání? A že nejen v poslední době, ale po celé věky a pořád dokola? Ha, máte pravdu, ty, urozený pane rytíři s Habdankem v erbu, i ty, spravedlivý bratře svatého Františka. Máte pravdu, když hlavami kýváte a moudře se tváříte, vy všichni, šlechtetní páni, zbožní mniši i počestní kupci. Máte pravdu. Všude kolem zlo a zločin. Každodenní bratrovražda, běžná proradnost, nepřetržitá krveprolití. Věru, nadešel čas zrady, zloby a násilí, čas nekonečné války. Jakkak tedy v tom, co se vůkol nás děje, rozpoznat příchod konce světa, zda se k němu schyluje? Podle čeho to poznat? Jaká znamení se ukáží, jaká signa et ostenta?

Jak vidím, dále kývete hlavami, vznešení páni, vážení měšťané, bohabojní mniši. Vím, o čem přemítáte, neb i já jsem se nad tím již mnohokrát zamýšlel.

Třebas, uvažoval jsem, k tomu dojde bez varování. Nebude žádné lárum, nebude žádné upozornění. Prostě prásk! A konec, finis mundi! Možná nebude žádné smiluj se? Možná není žádných spravedlivých v Sodomě? Možná jsme plémě tak špatné, že nám nebude dáno znamení?

Nelekejte se. Bude. Slibují to evangelisté. Jak ti kanoničtí, tak apokryfičtí.

Budouť znamení na slunci a na měsíci i na hvězdách, a na zemi soužení národů, nevědoucích se kam dít, když zvuk vydá moře a vlnobití, slunce se zatmí, a měsíc nedá světla svého a hvězdy nebeské budou padati, a moci, které jsou na nebi, pohnou se. Odpoutány budou čtyři nebeské větry ze čtyř úhlů světa. Movebuntur omnia fundamenta terrae - zatřesou se základové země. Země i moře, pohoří i hory. Zazní z nebe hlas archandělův a bude slyšen na nejnižších hlubokostech.

A po sedm dní budou velká znamení na nebi. Jaká budou, hned vám vypovím. Slyšte!

Dne prvního přijde mračno od půlnoci. A krvavý déšť se z něj spustí na vší zemi.

Druhého dne se země pohne ze svého místa, otevrou se brány nebes od východu a dým velikého ohně zahalí celou oblohu. A padne toho dne veliká bázeň a hrůza na tento svět.

Třetího dne zakvílí hlubokostí zemské ze čtyř končin světa a povětrí naplní odpudivý smrad síry. A tak tomu bude až do hodiny desáté.

Čtvrtého dne se zahalí sluneční kotouč a nastanou temnosti veliké. Temnota zavládne beze slunce a měsíce, hvězdy

přestanou svítit. To pak potrvá až do dalšího dne.
Šestáho dne jitro bude mlhavé...

Kapitola první

v níž Reynevana, který se snaží najít stopu své milé, potkávají všemožné nesnáze. Kupříkladu je proklet. Doma i venku, vestoje, vsedě i při práci. A Evropa se mezitím mění. Zavádí nové způsoby válčení.

Jitro bylo mlhavé a na únor poměrně teplé. Celou noc trval odměk a od svítání sníh tál, stopy okovaných kopyt a povozů vyjeté koleje se ihned plnily černou vodou. Osy a nápravy skřípaly, koně supěli, vozkové unaveně láteřili. Kolona bezmála tři set vozů postupovala pomalu. Vznášel se nad ní štiplavý pach solených sledů.

Sir John Fastolf se ospale klátil v sedle.

*

Po několika mrazivých dnech přišla obleva. Mokrý sníh, který padal celou noc, rychle odtával. Rozpouštějící se zmrázky opadávaly ze smrků. "Hrrr na ně! Bij!"

"Haaa!" Hluk prudkého střetu vyplašil havrany, ptáci se vznesli z holých větví. Olovené únorové nebe ožilo pohyblivou černou mozaikou, vlhkostí nasyceným povětrím se neslo krákání. Třesk a lomoz železa. Křik.

Bitva byla krátká, ale krutá. Kopyta rozrývala sněhovou břečku a mísila ji s blátem. Koně řehtali a tence ržáli, lidé křičeli. Jedni bojechtivě, druzí bolestí. Začalo to náhle, skončilo rychle.

"Hooo! Odříznout je! Odříznout!"

A ještě jednou, dále, tišeji. Ozvěna bloudila lesem.

"Hooo! Hooooo!"

Havrani s krákáním kroužili nad lesem. Dusot se zvolna vzdaloval. Pokřik utichal.

Krev barvila kaluže, vsakovala do sněhu.

*

Raněný zbrojnoš zaslechl blížícího se jezdce, upozornilo ho zafrkání koně a zacinkání postroje. Zasténal, pokusil se zvednout, ale nedokázal to, námaha jen zesílila krvácení. Pramínek mezi pláty krunýře zapulsoval, po plechu stekla šarlatová stružka. Raněný se zády pevně opřel o vyvrácený kmen a tasil dýku. S plným vědomím toho, jak chabá je to zbraň v ruce někoho, kdo s bokem probodnutým kopím a nohou vykloubenou po pádu z koně nemůže vstát.

Blížící se hnědý hřebec byl mimochodník, na první pohled nápadný charakteristickým krokem. Jezdec na hnědáku neměl na prsou znak kalicha, nebyl tedy jedním z husitů, s nimiž se zbrojnošův houfec před chvílí střetl. Jezdec nenosil zbroj. Ani zbraň. Vypadal jako obyčejný pocestný. Raněný armiger však věděl, že v tomto čase, v únoru Léta Páně 1429, se v okolí žádní pocestní nevysskytovali. V únoru 1429 přes Stříhomské vrchy a Javorskou nížinu nikdo necestoval.

Jezdec si ho z výše sedla dlouho prohlížel. Dlouho a mlčky.

"Krvotok," promluvil konečně, "je nutno zastavit. Mohu se o to postarat. Ale jedině když odhodíš tu dýku. Jestliže to neučiníš, odjedu a ty si porad sám. Rozhodni se..."

"Nikdo..." zasténal armiger. "Nikdo za mě nedá výkupné... Abys mi pak nevyčítal, že jsem tě neupozornil..."

"Zahodíš tu dýku, nebo ne?"

Zbrojnoš potichu zaklel a obloukem odhodil svou zbraň. Jezdec sesedl z koně, sňal od sedla koženou brašnu a poklekl s ní vedle ležícího muže. Krátkým zavíracím nožikem přerezal řemínky spojující thorax se zadním plechem. Sundal oba kusy zbroje, rozpáral a rozhalil krví prosáklý aketon, sklonil se a prohlédl si zranění.

"Nedobře..." zahučel. "Nedobře to vypadá. Vulnus punctum - bodná rána. Hluboká... Obvážu ji, ale bez další pomoci se neobejdeš. Odvezu tě ke Stříhomu."

"Stříhom... je obležena... Husité..."

"Vím. Nehýbej se."

"Já tě..." vydechl armiger. "Já tě přece znám."

"Představ si, že i mně připadáš povědomý."

"Jsem Vlokoš Lindenau... zbrojnoš pana Boršnice, dopřej Bůh klid jeho duši... Klání v Minstrberku... Vedl jsem tě do věže... Ty jsi..."

Ty jsi Reinmar z Bělavy... Je to tak?"

"Mhm."

"Ty jsi přece..." vytřeštil zbrojnoš úlekem oči. "Ježíši... Ty jsi..."

"Prokletý doma i venku? Souhlasí. Teď to zabolí." Armiger silně stiskl zuby. V pravou chvíli.

*

Reynevan vedl koně. V sedle shrbený Vlokoš Lindenau úpěl a vzdychal.

Za kopcem a lesem vedla cesta. Nedaleko ní spatřili zčernalé trosky pobořených budov, v nichž Reynevan rozeznal někdejší karmel, klášter řádu Beatissimae Virginis Mariae de Monte Carmeli, druhdy sloužící jako dům demeritů, místo odloučení a pokání pro provinilé duchovní. O něco dále ležela Stříhom. V obležení.

Město obléhala početná armáda. Na první pohled Reynevan odhadl její počty na dobrých pět šest tisíc mužů, potvrdily se tedy zvěsti, že sirotci dostali posily z Moravy. V prosinci předchozího roku přivedl Jan Královec do Slezska necelé čtyři tisícovky ozbrojenců s odpovídajícím počtem vozů a artilerie. Nyní bylo vozů pět set a dělostřelectvo o sobě právě v této chvíli dalo patřičně vědět. Dunivě promluvalo nejméně deset bombard a moždířů a zahalilo dýmem celé předpolí. Kamenné kule doletěly k městu a udeřily do hradeb a budov. Reynevan viděl, co zasáhly, a poznal, co bylo jejich cílem. Pod palbou byla Přední věž a bašta nad Svídnickou branou, stěžejní body obrany na jižní a východní straně, ale rovněž bohaté měšťanské domy na rynku a farní kostel. O tom, jak dlouho se které město bránilo, zpravidla

rozhodovalo odhodlání patriciátu a kléru.

V zásadě bylo možno po salvě očekávat útok, avšak teď tomu nic nenasvědčovalo. Pohotovostní oddíly na šancích ostřelovaly město z kuší, hákovnic a tarasnic, ale ostatní sirotci lenořili u táborových ohnišť a kuchyňských kotlů. Žádná zvýšená aktivita se neprojevovala ani v okolí stanů štábu, nad nimiž lenivě povlávaly korouhve s kalichem a pelikánem.

Reynevan vedl koně rovnou ke štábu. Míjení sirotci je sledovali lhostejnými pohledy, nikdo je nezadržel, nikdo se neotázal, co jsou zač. Sirotci mohli Reynevana poznat, mnozí z nich ho přece znali. Nebo jim také mohlo být všechno jedno.

"Přijdu tady o hlavu..." huhlal ze sedla Lindenau. "Roznesou mě na mečích... Kacíři... Husiti... Pekelníci..."

"Nic ti neudělají," přesvědčoval sám sebe Reynevan, vida blížící se hlídku, ozbrojenou glévy a sudlicemi. "Ale pro jistotu říkej: Češi. Vítám vás, bratři! Jsem Reinmar z Bělavy, poznáváte mě? Potřebujeme medika. Ranhojiče! Zaveďte nás k němu."

*

Když se Reynevan objevil na štábu, jako první ho srdečně objal a zulíbal Brázda z Klinštejna, poté mu potřásl pravicí a poplácali jej po zádech Jan Kolda ze Žampachu, bratři Matěj a Jan Salavové z Lípy, Petr Polák, Vilém Jeník a další, které ani neznal. Jan Královec z Hrádku, hejtman sirotků a velitel výpravy, nedal průchod přehnaným emocím. A nevypadal ani moc překvapeně.

"Reynevan," uvítal ho dost odměřeně. "Hleďme, hleďme, syna marnotratného. Věděl jsem, že se k nám vrátíš."

*

"Je čas končit," pravil Jan Královec z Hrádku.

Provázal Reynevana po liniích a postaveních vojska. Byli sami. Královec chtěl, aby byli sami. Nebyl si jist, od koho a s čím Reynevan přichází, očekával tajné poselství určené výhradně jeho uším. Když se dověděl, že Reynevan není ničím kurýrem a nic nenese, zachmuřil se.

"Je čas končit," zopakoval, vyškřábal se na násep a dlaní si ověřil teplotu hlavně hrubého kusu, chlazeného namočenými surovými kůžemi. Zahleděl se na hradby a bašty Střihomí. Reynevan se naopak ohlížel na rozvaliny zničeného karmelu. Na místo, kde před celou věčností poprvé potkal Šarleje. Celá věčnost, pomyslel si, čtyři roky.

"Zabalíme to," vytrhl ho Královcův hlas ze zamyšlení a vzpomínek. "Je nejvyšší čas. Své jsme udělali. Stačil nám prosinec a leden, abychom dobyli a vyplenili Dušníky, Bystřici, Minstrberk, Střelín, Němčí, cisterciácký klášter v Jindřichově a spoustu menších městeček a vsí. Dali jsme Němcům zabrat, hned tak na nás nezapomenou. Ale už je po masopustu, je tady popelec, k čertu, devátý den února. Válčíme přes dva měsíce, a navíc to byly zimní měsíce! Za pochodu jsme urazili nejméně čtyřicet mil. Vlečeme s sebou vozy obtěžkané kořistí, ženeme stáda dobytka. A morálka upadá, lidé jsou unavení. Ubránila se nám Svídnice, o kterou jsme se pokoušeli pět dní. Přiznám se ti, Reynevane, neměli jsme sílu ke zteči. Práskali jsme z pušek, metali oheň na střechy, strašili jsme, aby se Svídníci vzdali nebo alespoň začali jednat o zaplacení výpalného. Jenže pan Koldic se nezalekl a my jsme museli odtáhnout s prázdnou. Jak vidno, Střihom si z toho vzala příklad, neb se také pevně drží. A my znovu hrozíme, strašíme, boucháme z těžkých kusů, naháníme se po lesích s vratislavskými harcovníky, kteří proti nám podnikají výpady. Ale povím ti pravdu: i odtud budeme muset odejít s nepořízenou. Sebrat se a jít. Domů. Protože nastal čas. Co si o tom myslíš?"

"Nic si o tom nemyslím. Ty tady velíš."

"Velím, velím," otočil se prudce hejtman. "Vojsku, jehož morálka padá na hubu. Ty, Reynevane, akorát krčíš rameny a nic si nemyslíš. A co děláš? Zachraňuješ raněného Němce. Papežence. Klidně ho přivezeš do našeho tábora a necháš léčit naším felčarem. Prokazuješ milosrdenství nepříteli? Před očima všech? Zatraceně, mělš ho v lese dorazit!"

"To snad nemyslíš vážně."

"Zařekl jsem se..." procedil skrze zuby Královec. "Po Olavě... Po Olavě jsem si přísahal, že žádnému z nich neprojevím slitování. Žádnému."

"Nemůžeme přestat být lidmi."

"Lidmi?" hejtmanovi sirotků div nevystoupila na rty pěna. "Lidmi? Víš ty vůbec, co se stalo v Olavě? V noci před svatým Antonínem? Kdybys tam byl, kdybys viděl..."

"Byl jsem tam. A viděl."

"Byl jsem v Olavě," zopakoval Reynevan a klidně sledoval hejtmanův překvapený výraz. "Přibyl jsem tam necelý týden po Třech králích, brzy po vašem odchodu. Byl jsem ve městě v neděli před Antonínem. Všechno jsem viděl. Sledoval jsem rovněž triumf, který z toho důvodu slavila Vratislav."

Královec chvíli mlčel, dívaje se z náspu na zvonici střihomského kostela, z níž se právě rozezněl zvon, zvučně a jasně.

"Takže jsi byl nejen v Olavě, ale i ve Vratislavi," shrnul sdělená fakta. "A teď jsi zabloudil ke Střihomí. Objevuješ se a mizíš jako blesk z čistého nebe. Neznámo odkud, neznámo kam... Lidé si už o tom začínají povídat, začínají klevetit. Podezřívají..."

"Podezřívají?"

"Dej pokoj, nerozčiluj se. Já ti věřím. Vím, žeš měl něco důležitého. Když ses tehdy sedmadvacátého prosince s námi na bitevním poli u Věslavi loučil, všimli jsme si, jak máš naspěch, jak vážnou, neslýchaně vážnou věc musíš vyřídit. Vyřídils ji?"

"Nic jsem nevyřídil," nedokázal Reynevan ukrýt hořkost. "Namísto toho jsem proklet. Vestoje, vsedě i při práci. Na horách i v dolinách."

"Jak se to..."

"To je dlouhá historie."

"Takové mám rád."

*

Na to, že se ve vratislavském dómu uskuteční něco neobvyklého, upozornil shromážděné věřící vzrušený šum mezi těmi, kdož stáli poblíž transeptu a kůru. V těch místech viděli a slyšeli více než ostatní, kteří se tlačili v hlavní i obou bočních lodích. Těm musely stačit jen dohady. A fáma šířená silicím šepotem, nesoucím se davem jako šumění listů ve větru.

Velký zvon začal bít - pomalu, zlověstně a pochmurně. Nevyrovnaně. Srdce zvonu, bylo to zřetelně slyšet, tlouklo do bronzu pouze na jedné straně, jen do jednoho okraje. Elenče von Stietencron chytla Reynevana za ruku a silně ji stiskla. Reynevan stisk opětoval.

Exaudi Deus orationem meam
cum deprecor a timore inimici
cripe animam meam...

Portál vedoucí do sakristie byl ozdoben reliéfem představujícím mučednickou smrt svatého Jana Křtitele, patrona chrámu. Se zpěvem odtamtud vycházelo dvanáct prelátů, členů kapituly, oděných ve slavnostních komžích a třímajících tlusté voskovice. Rozestavili se před hlavním oltářem tvářemi do hlavní lodi.

Protexisti me a conventu malignantium
a multitudine operantium iniquitatem
quia exacerunt ut gladium linguas suas
intenderunt arcum rem amaram
ut sagittent in occultis immaculatum...

Šum v tlačenici ještě zesílil. Na stupně oltáře totiž vystoupil samotný vratislavský biskup Konrád, Piastovec z linie knížat olešnických, nejvyšší církevní hodnostář Slezska, náměstek Jeho Milosti Zikmunda Lucemburského, krále uherského a českého.

Biskup byl v kompletní pontifikální výstroji. V dalmatice navlečené přes tunicelu, s drahými kameny zdobenou infulí na hlavě, s pektorálem na hrudi a jako preclík zatočeným pastorálem v ruce se prezentoval vskutku důstojně. Obklopovala ho aura takové velebnosti, že to vyvolávalo dojem, jako by po schodech oltáře nesestupoval biskup, nýbrž arcibiskup, metropolita, kardinál anebo rovnou římský papež. Ba, osoba ještě důstojnější a vznešenější než současný papež.

Mnohem důstojnější a mnohem vznešenější. To si myslel ne jeden z návštěvníků chrámu, ale koneckonců i sám biskup. "Bratři a sestry," utiřil a uchvátil dav jeho zvučný hlas, jenž se vznesl až pod vysokou klenbu. Ještě naposledy udeřil a pak utichl kostelní zvon.

"Bratři a sestry!" opřel se biskup o pastorál. "Dobří křesťané! Náš pán Ježíš Kristus učí, abychom odpouštěli hříšníkům jejich viny, abychom se modlili za naše nepřátele. Je to učení dobré a milosrdné, učení křesťanské, leč ne každého hříšníka se může týkat. Jsou provinění a hříchy, pro něž není odpuštění, není milosrdenství. Všeliký hřích i rouhání bude lidem odpuštěno, ale rouhání proti Duchu nebude odpuštěno. Neque in hoc saeculo, neque in futuro - ani v tomto věku, ani v budoucím."

Jeden z jáhnů mu podal hořící svíci. Biskup ji vzal do ruky v rukavici.

"Reinmar, rodem z Bělavy, syn Tomáše von Bielau, zhřešil proti Bohu Trojjedinému. Zhřešil rouhačstvím, svatokrádežnictvím, čarodějnictvím, popřením víry a neposlední řadě též obecnými zločiny."

Elenče, stále silně tisknouc Reynevanovu ruku, zhluboka vzdychla, zvedla hlavu a pohlédla na něj. Vzdychla podruhé, tentokrát tišeji. Reynevanova tvář neprozrazovala žádné pocity. Byla mrtvá. Jako z kamene. Takovou tvář měl v Olavě, pomyslela si Elenče s hrůzou, tu noc ze šestnáctého na sedmáctého ledna.

"O takových, jako je řečený Reinmar z Bělavy," vyvolal biskupův hlas novou ozvěnu mezi sloupy a arkádami svatyně, "Písmo svaté praví: Jestliže by pak ti, kteříž ušli poškvrn světa, skrze známost Pána a spasitele Jezukrista, opět zase v to zapleteni jsouce, přemoženi byli, učiněn jest poslední způsob jejich horší nežli první. Lépe by zajisté jim bylo nepoznávati cesty spravedlnosti, nežli po nabytí známosti odvrátiti se od vydaného jim svatého příkázání. Ale přihodilo se jim to, což se v přísloví pravém říkává: Pes navrátil se k vývratku svému, a svině umytá... do kaliště bláta."

"Do vlastních zvratků," zahřímá ještě mocněji Konrád Olešnický, "a do kaliště bláta se navrátil zrádce a heretik Reinmar z Bělavy, lupič, čaroděj, prznitel panen, rouhač, hanobitel posvátných míst, sodomita, bratrovrah a viník všemožných zločinů, zlosyn, jenž ultimis diebus Decembris ranou do zad záludně zavraždil dobrého a šlechtetného knížete Jana, pána na Minstrberku."

Proto ve jménu Boha Všemohoucího, ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého, ve jménu všech svatých, mocí nám svěřenou vylučujeme apostatu Reinmara z Bělavy z oběti těla a krve Pána našeho, přetínáme pouto spojující jej s lůnem církve svaté a vypuzujeme jej ze shromáždění věrných."

V tichu, jež se rozhostilo v chrámu, bylo slyšet jen vzdechy. Něčí dušený kašel. A něčí škytavku.

"Anathema sit! Proklet budiž Reinmar z Bělavy! Proklet budiž doma i venku, proklet v žití i konání, vestoje, vsedě, v chůzi i při práci, proklet ve městě i na venkově, proklet na polích, v lesích, na lukách i pastvinách, na horách i v údolích. Choroba nevyléčitelná, pestilence, vřed egyptský, hemoroidy, svrab a prašivina nechat padnou na jeho oči, hrdlo, jazyk, ústa, šíji, prsa, plíce, uši, nozdry, ramena, varlata, na každý úd od temene hlavy až po paty nohou. Budiž proklet jeho dům, jeho stůl i jeho lože, jeho kůň, jeho pes, proklet budiž jeho pokrm a nápoj, jakož i vše, co vlastní."

Elenče cítila, jak jí po tváři stéká slza.

"Prohlašujeme Reinmara z Bělavy postiženého věčnou klatbou a svrženého do hlubiny společně s Luciferem a padlými

anděly. Řadíme jej mezi třikrát prokleté bez nejmenší naděje na odpuštění. A lux, světlo jeho, budiž navždy, na věky věků, zhašeno na znamení toho, že jako prokletý musí uhasnout v paměti církve i lidí. Tak se staniž!"

"Fiat! Fiat! Fiat!" pronesli hrobovými hlasy preláti v bílých konžích.

Biskup zvedl voskovici před sebe v napjaté ruce, rychle ji otočil plamenem dolů a pustil ji na zem. Preláti tak učinili po něm. Jejich činnost provázelo klepání na dlažbu dopadajících svící, kolem se linul pach rozpuštěného vosku a kouř hasnoucích knotů. Velký zvon uhořel. Třikrát. A utichl. Ozvěna se dlouho odrážela od klenby.

Páchl vosk a kouř, smrděly a pařily se vlhké, dlouho neměněné oděvy. Někdo kašlal, někdo škytal. Elenče polykala slzy.

*

Dvoji pulsatio zvonu nedaleké Maří Magdaleny ohlásilo nonu. Jen s nepatrným zpožděním se přidala též svatá Alžběta. K oknu stoupalo rámusení a drkotání kol z Ševcovské ulice.

Kanonista Otto Beess odvrátil pohled od obrazu představujícího mučednictví svatého Bartoloměje, kromě poličky se svícny a krucifixem jediné dekorace holých stěn světnice.

"Přespříliš riskuješ, chlapče," pravil. Byla to jeho první slova od chvíle, kdy otevřel dveře a uviděl, kdo v nich stojí.

"Přespříliš riskuješ, když se ukazuješ ve Vratislavi. Podle mého mínění to už ani není riziko. Je to provokace a bláznovství."

"Věř mi, důstojný otče," sklopil zrak Reynevan, "že bych sem nepřišel, kdybych pro to neměl důvody."

"Které se domýšlím."

"Otče..."

Otto Beess uhořel otevřenou dlaní do stolu, energickým gestem druhé ruky mu přikázal mlčet a sám se také nadlouho odmlčel.

"Jen tak mezi námi," promluvil konečně. "Člověk, kterého jsi před čtyřmi lety po Peterlinově zavraždění s mým přispěním vytáhl od střihomských karmelitánů... Jakým jménem se ti představil?"

"Šarlej."

"Šarlej, aha. Jsi s ním ve spojení?"

"V této chvíli ne. Ale jinak ano."

"Pokud se tedy setkáš s tím... Šarlem, vyříd' mu, že to má u mne schované. Nesmírně mne zklamal. Čerti snad vzali všechnu jeho bystrost a mazanost, kterou byl proslulý. Namísto do Uher, jak jsem mu doporučil, tě odvezl do Čech a zavlkl mezi husity..."

"Nezavlkl. Sám jsem se přidal k utrakvistům. Z vlastní vůle a vlastního rozhodnutí po dlouhém rozvažování. A jsem si jist, že jsem se zachoval správně. Pravda je na naší straně. Soudím..."

Kanonista opět zvedl ruku a přikázal mu zmlknout. Nezajímalo ho, co Reynevan soudí. V tom ohledu nenechával výraz jeho tváře žádné pochyby.

"Jak jsem řekl: domýšlím se důvodů, které tě přivedly do Vratislavi," řekl poté, co opět zvedl oči. "Uhořel jsem je bez obtíží, vždyť se o ničem jiném nemluví. Tvoji noví souvěrci a bratři ve víře, tvoji spolubojovníci ve válce za pravdu, tvoji druhové a společníci už dva měsíce pustoší Kladsko a Slezsko. V rámci boje za pravdu tvoji bratři, Královci sirotci, už dva měsíce vraždí, páli a rabují. Obrátili v popel Minstrberk, Střelín, Olavu a Němč, do základů vyvrátili jindřichovský klášter, poplenili a zpusťovali půlku Poodří. V současné době máme hlášeno, že obléhají Svidnici. A ty se zčistajasna objevíš ve Vratislavi."

"Otče..."

"Mlč. Podívej se mi do očí. Pokud jsi sem přibyl jako husitský vyzvědač, záškodník anebo emisar, neprodleně opusť můj dům. Ukryj se někde jinde. Ne pod mou střechou."

"Zabolela mě," snesl Reynevan jeho pohled, "tvá slova, důstojný otče. A podezření, že bych byl schopen podobné podlosti. Pomyslení, že bych tě mohl vystavit takovému ohrožení..."

"Vystavils mne ohrožení, už když jsi sem přišel. Dům může být sledován."

"Byl jsem opatrný. Dokážu..."

"Vím, že dokážeš," přerušil ho zhurta kanonista. "I co dokážeš. Zvěsti o tobě se rychle šíří. Podívej se mi do očí. A přiznej barvu: jsi tady jako špeh, anebo ne?"

"Ne."

"Proč tedy?"

"Potřebuji pomoc."

Otto Beess zvedl zrak na obraz, na němž pohané pomocí velikánských kleští stahovali kůži ze svatého Bartoloměje. Potom jej opět upřel do Reynevanových očí.

"Potřebuješ," potvrdil vážně. "Velmi potřebuješ. Více než si myslíš. A nejenom na tomto světě, na tamtom rovněž. Překročil jsi míru, chlapče, ba překročil. Po boku svých nových přátel a bratří ve víře ses angažoval tak horlivě, až ses stal slavným. Zvláště po loňském prosinci, po bitvě u Věslavi. Dopadlo to tak, jak to dopadnout muselo. Nyní, mohu-li ti radit, se modli, konej pokání, lituj hříchů. Sypej si popel na hlavu - a hojně. Jinak si spásu své duše pěkně poděleáš. Víš, o čem mluvím?"

"Vím. Byl jsem při tom."

"Byls? V chrámu?"

"Ano, byl."

Kanonista opět chvíli mlčel a jen bubnoval prsty na stolní desku. "Vyskytuješ se leckde," konstatoval nakonec.

"Obávám se, že to až přeháníš. Na tvém místě bych svůj výskyt poněkud omezil. Ale vraťme se ad rem: od dvacátého třetího ledna, od neděle Septuagesimae, se nacházíš mimo církev. Vím, vím, co na to povíš, husito. Že naše církev je zlá

a zkažená, kdežto tvoje dobrá a pravá. A že na klatbu kašleš. Kašli, jak je ti libo, tady a teď není místo ani čas na teologické disputace. Jak jsem se dověděl, nepřišel jsi ke mně hledat pomoc na cestě ke spáse. Zjevně ti jde o věci daleko svěštější a všednější, spíše o profanum nežli sacrum. Tak to vysyp. Mluv. Svěť se mi se svým problémem. Ale poněvadž musím být před nešporami na Dómském ostrově, snaž se být stručný. V rámci možností." Reynevan vzdychl. A vysypal to, svěřil se. Snažil se být stručný. V rámci možností. Kanonista ho vyslechl. Potom rovněž vzdychl. Těžce.

"Chlapče, chlapče," prohlásil a pokýval hlavou. "Jsi po čertech málo originální. Všechny tvé trampoty jsou pořád na jedno brdo. Každá tvoje potíž je, jak bych učeně řekl: femini generis."

*

Země se otřásala pod úder kopýt. Stádo se hnalo cvalet přes pole, v letu se míhaly lesklé boky a zadky, hnědé, vrané, sivé, plavé, jablčnaté i kaštanové. Vlály husté ohony a hřívy, z nozder vybuchovala pára. Držata de Wirsing se oběma rukama opřela o oblouk sedla, dívala se a v jejích očích bylo tolik radosti a štěstí, až by si člověk pomyslel, že se nedívá chovatelka na své hřebce a klisny, nýbrž matka na své děti.

"Už je to tak, Reynevané," otočila se konečně, "že všechny tvoje trable jsou pořád na jedno brdo. Každá tvoje potíž nosí sukni a cop."

Pobídla síváka do klusu a rozjela se za stádem. Pospíšel za ní. Jeho kůň, pěkný hnědý hřebeček, byl palefroi - mimochodník a Reynevan si ještě nezvykl na nezvyklý rytmus jeho běhu. Držata dovolila, aby ji dohonil.

"Nedovedu ti pomoci," řekla s důrazem. "Jediné, co pro tebe mohu udělat, je dát ti hřebce, na kterém zrovna sedíš.

Přidám ti k němu své pozhánání a medailónek se svatým Eligiem, patronem koňáků, co visí na ohlávce. Je to dobrý kůň, silný a vytrvalý. Bude se ti hodit. Vezmi si ho ode mě jako dar. A jako poděkování za Elenči. Za to, cos pro ni udělal."

"Pouze jsem splatil dluh. Oplatil jsem jí to, co ona kdysi učinila pro mne. A za koně děkuji."

"Kromě koně ti mohu dát už jenom radu. Vrať se do Vratislavi a zajdi za kanonistou Beessem. Nebo jsi ho už navštívil? Když jsi byl ve městě s Elenčí?"

"Otec Otto je u biskupa v nemilosti. Zdá se, že jsem to zavinil já. Může se cítit ukřivděn, možná ho moje návštěva vůbec nepotěší. Může mu vysloveně uškodit."

"To je najednou starost!" vzpřímila se Držata v sedle. "Tvoje návštěvy jsou vždycky nebezpečné. Nepomyslel na to, když jsi jel ke mně na Skalku?"

"Pomyslel. Jenže šlo o Elenči. Báł jsem se ji nechat samotnou, chtěl jsem ji bezpečně přivést..."

"Vím. A nezlobím se, žeš přijel. Ale pomoci ti nemohu. Prostě se bojím."

Posunula si sobolí čapku do týla a otřela si dlaní tvář.

"Vyděsili mě," řekla, dívajíc se stranou. "Zatraceně mě vyděsili. Tehdy v září pětadvacátého roku u Frankenštejna pod Hrachovou horou. Vzpomínáš, co se tam seběhlo? Měla jsem tak nahnáno, že... Škoda mluvit. Reynevané, nechci umřít. Nechci skončit jako Neumarkt, Throst a Pfefferkorn, jako později Ratgeb, Czajka a Poschman. Jako Cluger, upálený ve vlastním domě i se ženou a dětmi. Přestala jsem obchodovat s Čechy. Nebavím se o politice. Dala jsem velký milodar vratislavskému chrámu. A další příspěvek, o nic menší, na biskupskou kruciátu proti husitům. Bude-li třeba, ještě přidám. Radši to, než abych se v noci dočkala ohně na střeše. A Černých jezdců na dvoře. Chci žít. Zvláště teď, když..."

Zarazila se a v zamyšlení tiskla a kroutila v rukou řemen uzdy.

"Elenče..." dokončila se skllopeným zrakem. "Bude-li chtít, odejde. Nehodlám ji zadržovat. Ale pokud si bude přát zůstat na Skalce... Zůstat na... Na dlouho... Nebudu proti."

"Zadrž ji tady. Nedovol, aby opět někam odešla jako dobrovolnice. To děvče má srdce a snahu, ale špitály... Špitály přestaly být poslední dobou bezpečné. Zadrž ji na Skalce, paní Držato."

"Vynasnažím se. A co se týče tebe..."

Držata otočila koně a vedla ho blíže, až stanul s Reynevanovým třmenem vedle třmenu.

"Ty, bratránku, budeš milým hostem. Přijď, kdykoli budeš chtít. Ale u svatého Eligia, projev trochu taktu. Ber na ni ohled, projev alespoň nějaký cit. Netrap ji."

"Cože?"

"Neoplakávej před ní svou nešťastnou lásku," ztvrdl hlas Držaty de Wirsing. "Neteskní pro svou lásku k jiné. Nesvěřuj se jí, jak hluboká láska to je. A nenut' ji, aby s tebou ve tvém žalu soucítila. Ať netrpí..."

"Nerozu..."

"Rozumíš, rozumíš."

*

"Máš pravdu, otče," přiznal trpce Reynevan. "Skutečně je každá moje potíž rodu ženského. A další přibývají jako houby po dešti... Největší z nich je však Jutta. Jsem v koncích. Vůbec nevím, co mám dělat."

"Tak to jsme dva," prohlásil vážně kanonista Otto Beess. "Protože ani já si nevím rady. Nepřerušoval jsem tě, když jsi vyprávěl svůj příběh, třebaže někdy zněl jako píseň trubadúra. Natolik mi připadal nepravděpodobný. Neumím si kupříkladu představit inkvizitora Řehoře Hejnice jako únosce panen. Hejnic má vlastní špionáž a kontrašpionáž, má svou síť agentů, je známo, že se už dlouho snaží infiltrovat husity a že jeho metody jsou nevybíravé. Ale únos dívky? Nezní mi to příliš přesvědčivě. I když možné je všelicos."

"To," zahučel Reynevan, "je tedy pravda."

Kanonista se na něho zahleděl, neřekl však nic. Jen opět zabubnoval prsty na stole.

"Dnes je Purificatio," pravil po chvíli. "Druhého února. Od bitvy u Vělslavi uplynulo pět týdnů. Předpokládám, žeš celou tu dobu strávil ve Slezsku. Kdes byl? Navštívil jsi též klášter v Bílém Kostelci?"

"Ne. Zpočátku jsem to měl v úmyslu... Abatyše je vědma a magie by mi mohla pomoci při hledání Jutty. Ale nejel jsem

tam. Tenkrát... Tenkrát jsem je ohrozil, Juttu, jeptišky, celý klášter, málem jsem je všechny zahubil. Krom toho..." "Krom toho," dokončil mrazivě kanonista, "ses bál pohlédnout abatyši do očí, poté co jsi zavraždil jejího rodného bratra. A žeš klášter přivedl do neštěstí, v tom máš pravdu - a jakou. Grelenort nezapomněl. Biskup zrušil konvent, klarisky byly rozděleny do různých klášterů a abatyši uloženo pokání. A to měla štěstí. Sesterstvo svobodného ducha, beghardská třetí církev, katarství, magie... Za to se posílá na hranici. Biskup by ji nechal upálit jedna dvě, ani by nemrkl. Jenže se mu nehodilo soudit za herezi a čarování a pak veřejně upálit vlastní sestru knížete Jana Minstrberského, kterého již tou dobou oslavoval coby mučedníka za víru a za jehož duši nechal sloužit mše a vyzvánět zvony po celém Slezsku. Abatyši to tedy vyšlo, musí se jenom kát. Říkáš, že byla vědma? O tobě se také tvrdí, že jsi čaroděj. Že se vyznáš v kouzlech a stýkáš se s různými zaklínači a monstry. Proč tedy nehleďš pomoc u nich?" "Hledal jsem."

*

Vesnice Grauweide nebyla vypálená, přečkala. Zachránila se i o nějakou půl míli dále položená osada Mečnický. To plnilo naději, dodávalo optimismus. Tím větší a bolestnější bylo zklamání. Z klášterní vsi Kdeměře nezůstalo skoro nic, dojem pusta a prázdna posiloval sníh, který v tlusté vrstvě pokrýval spáleniště, sněh, z jehož jiskřivé běloby trčely zuhelnatělé černé sloupky, břevna a očouzené komíny. Jen o málo více zbylo z hostince "U stříbrného zvonku" na okraji vesnice. Na místě, kde stával, čněla ze sněhu změt' opálených trámů a krokví, podpíraná zbytky zdíva ze zčernalých cihel.

Reynevan objel ruiny kolem dokola a prohlédl si místo, které v něm mělo vyvolat milé vzpomínky na loňskou zimu z přelomu let 1427 a 1428. Kůň opatrně našlapoval do spáleným dřevem se ježícího sněhu a vysoko zvedal kopyta, když překračoval břevna.

Nad prolomenou zdí stoupal proužek šedého dýmu, takřka ideálně svisle v mrazivém vzduchu.

Vousatý tulák, klečící u malého ohničku, uslyšel zafrkání koně a chrupání sněhu, protože zvedl hlavu a pošoupl si kožešinovou čapku vraženou až do očí. A vrátil se k předchozí činnosti, což bylo foukání do žhavých uhlíků, začloněných cipem hazuky. Nedaleko od něj pod stěnou stál usmolený hrnek, vedle něho ležely dudy, pytel a skříňka opatřená řemeny.

"Pochválen buď..." pozdravil Reynevan. "Odkud jsi? Z Kdeměře?"

Tulák po něm loupal okem a věnoval se rozdmýchávání ohně.

"Nevíš, kam odešli místní lidé? Krčmář Martin Prahls s manželkou? Nevíš to náhodou? Neslyšels o nich?"

Jak se dalo usuzovat z jeho reakce, tulák nevěděl ani neslyšel - nebo kašlal na Reynevana i na jeho otázky. Anebo byl hluchý. Reynevan hrábl do měšce a uvažoval, o kolik může ochudit svoji skrovnou hotovost. Koutkem oka zachytil pohyb.

Kousek od něj pod sežehlým, rampouchy ověšeným stromem sedělo dítě. Dívinka nanejvýš desetiletá, černá a hubená jako malá, vyhladovělá vránečka. Oči, kterými na něm visela, byly také vrání, černé a skelné, nehybné. Tulák ještě jednou foukl do ohniště, zamručel, zvedl se, vztáhl ruku a něco zamumlal. Z hromádky chrástí s praskotem vyšlehl oheň. Vránečka dala najevo radost. Zvláštním, svištivým a zcela nelidským zvukem.

"Jon Malevolt," řekl hlasitě, pomalu a zřetelně Reynevan, začínající chápat, koho má před sebou. "Mamun Jon Malevolt. Nevíš, kde bych ho mohl najít. Jdu za ním ve věci života a smrti. Znáš ho. Jsem jeho přítel."

Tulák umístil hrnek na kameny kolem ohniště. A zvedl zrak. Díval se na Reynevana tak, jako kdyby teprve nyní postřehl jeho přítomnost. Oči měl pronikavé. Vlčí.

"Někde v těchto lesích," pokračoval Reynevan, "sídlí dvě... Dvě ženy. Znají hmmm... Znají arkána. Jsem jejich známý, ale neznám cestu k nim. Mohl bys mi ji ukázat?"

Tulák se na něho díval. Jako vlk.

"Ne," odvětil konečně.

"Co ne? Nevíš? Neznáš? Nebo nechceš?"

"Ne je ne," promluvila Vránečka. Z výšky, ze hřebene zdi. Reynevan neměl ponětí, jak se na to místo dostala, jakým zázrakem se tam dokázala přemístit zpod stromu, pod nímž ještě před okamžikem seděla - a navíc nepozorovaně.

"Ne je ne," zopakovala svištivě, zatahujíc hlavu mezi hubená ramínka. Rozcuchané vlasy jí padaly do obličeje. "Ne je ne," potvrdil tulák a upravil si čepici. "Proč?"

"Proto," ukázal tulák širokým gestem na rozvaliny. "Protože vám přeskočilo z vašich zločinů. Před vámi jde oheň a smrt, za vámi zůstávají spáleniště a mrtvolky. A to si troufáte klást otázky? Žádat o pomoc? Ptát se na cestu? A nazývat se přáteli?"

"Nazývat se přáteli?" zopakovala Vránečka jako ozvěna. "Co na tom," nespouštěl tulák z Reynevana vlčí pohled. "Co na tom, žeš byl tenkrát jako jeden z nás na Hrachové hoře? To bylo kdysi. Dneska jsi ty, dneska jste vy všichni nakaženi zločinem a krví jako morem. Nezanášejte k nám vaše choroby, držte se od nás dále. Běž si po svých, člověče. Běž pryč."

"Běž pryč," zopakovala Vránečka. "Nechceme tě tady."

*

"Co bylo potom? Kam ses vydal?"

"Do Olavy."

"Do Olavy?" zvedl prudce hlavu kanonista. "Neříkej mi, žeš tam byl..."

"V neděli před Antonínem? Ovšem. Byl jsem tam." Otto Beess dlouho mlčel.

*

"Ten Polák Lukáš Božičko," uvážil kanonista, "je další záhadný faktor tvé historie. Viděl jsem ho s inkvizitorem jednou, možná dvakrát. Držel se Řehoře Hejnice za sutanu, cupital za ním jako malý pacholík. Nijak na mne nezapůsobil. Řeknu

to takhle: vševládnou šedou eminenci připomíná dotyčný asi tolik jako náš biskup Konrád bohobojného a ctnostného asketu. Vypadá, jako by neuměl do tří napočítat - anebo jen s bídou. A kdybych chtěl namalovat nic, pozval bych si ho, aby mi pózoval."

"Bojím se," řekl vážně Reynevan, "že záměrně vyvolává takto klamný dojem. Bojím se toho kvůli Juttě."

"V klamný dojem jsem ochoten uvěřit," pokýval hlavou Otto Beess. "Poslední dobou se dost podobných představ před mýma očima rozplynulo jako dým. A uvedlo mne v úžas tím, co se namísto nich ukázalo. Leč dojem je jedna věc, církevní hierarchie druhá. Ani Božičko, ani žádný jiný nohsled by nic nepodnikl na vlastní pěst za inkvizitorovými zády a bez jeho vědomí. Ergo, příkaz unést a uvěznit Juttu Apoldovnu musel vydat Hejnic. A to si v žádném případě nedokážu představit, prostě to neodpovídá mým poznatkům o tom člověku."

"Lidé se mění," kousl se do rtu Reynevan. "Také před mýma očima se v nedávné době rozplynulo nemálo zdání. Vím, že možné je všechno. Všechno se může stát. I to, co si lze jen stěží představit."

"Máš pravdu," povzdechl si kanonista. "Mnohé věci, jež se udály v posledních letech, by mne předtím skutečně ani ve snu nenapadly. Cožpak se dalo předvídat, že mne, probošta kapituly, namísto povýšení na infuláta, sufragána diecéze, či dokonce titulárního biskupa in partibus infidelium, čeká naopak degradace na pozici pouhého kolegiálního kantora? A to vše za přispění synovce mého nejlepšího přítele Jindřicha Bělavy blahé paměti."

"Otče..."

"Mlč, mlč," mávl kanonista nedbale rukou. "Nemusíš se cítit provinile, nezavinils to. I kdybych tenkrát předvídal, jak to dopadne, stejně bych ti pomohl. Pomohl bych ti i dneska, třebaže za kontakt s tebou, ty zatrolený husito, hrozí stokrát horší konsekvence než biskupská neláska. Jenže ti pomoci nemohu. Nemám žádnou moc. A nemám informace, poněvadž moc a přístup k informacím jdou ruku v ruce. Nemám informátory. Ti oddaní a hodní důvěry skončili ubodání v temných zákoutích. Ostatní, včetně mých vlastních sluhů, nedonášejí mně, nýbrž donášejí na mě. Třebas takový otec Felicián... Pamatuješ se na otce Feliciána přezdívaného Veška? To on mě pomluvil před biskupem. A pomlouvá nadále. Biskup mu za to pomáhá stoupat po stupních církevní hierarchie, aniž by věděl, že ten jidáš..."

Ha, Reyneване!"

"Ano?"

"Něco mě napadlo. Právě v souvislosti s Feliciánem. Týká se to tvé Jutty... Možná by se našel způsob... Není sice nejlepší, ale v současné situaci moje hlava jiné řešení nenachází... Záležitost však vyžaduje čas. Několik dní. Můžeš se zdržet pár dní ve Vratislavi?"

"Mohu."

*

Na vývěsním štítě nad vstupem do lázně byli vyobrazeni světcí Kosma a Damián, patroni lazebníků, první s nádobkou balzámu, druhý s flakónem léčivého elixíru. Umělec nešetřil na svatých blížencích barvou ani pozlátkem, díky čemuž tabule přitahovala zrak, jasné barvy bily do očí už zdáli. Majiteli se bohatě vyplatila investice do výtvarného umění, protože i když na Mlýnské ulici bylo lázní vícero a zákazníci měli na vybranou, "U Kosmy a Damiána" bývalo pravidelně plno. Reynevan, kterého nápadný poutač přilákal už přede dvěma dny, se musel objednat dopředu, aby se vyhnul tlačenci.

Patrně vzhledem k časné hodině v lázni skutečně nebylo hodně návštěvníků, v šatně stály pouze tři páry bot a visely tři soupravy oblečení hlídané šedivým staříkem. Starý zuvač byl vysušený a shrbený, tvářil se však tak, že by se za to nemusel stydět ani tartarský Cerberus. Reynevan tedy bez obav zanechal svou garderóbu a výstroj v jeho opatrování.

"Zoubky nebolí?" dotazoval se s dychtivým úsměvem lazebník. "Mohli bychom některý vytrhnout."

"Ne, děkuji," otfásl se mimoděk Reynevan při pohledu na kleště různých rozměrů, dekorující stěnu místnosti. Vedle kleští se skvěla neméně impozantní sbírka břitev, nůžek, nožíků a nožů.

"Ale pustíme žilou," neztrácel naději lazebník. "Jak by ne?"

"Vždyť je únor," pohlédl na něho Reynevan s převahou. Již při první návštěvě dal najevo, že medicína pro něj není neznámým oborem, ze zkušenosti totiž věděl, že medicí jsou v lázních obsluhováni lépe než běžní klienti.

"Vzimě," dodal, "by se nemělo pouštět. Navíc je měsíc v novu. To také není příznivá doba k flebotomii."

"Když je to tak," poškrábal se bradyř na zátylku, "tedy jenom oholit?"

"Nejprve koupel."

Jak vyšlo najevo, měl Reynevan koupelnu k vlastní dispozici, ostatní návštěvníci dávali přednost páře a březovým metličkám. Kolem kádě se motající bademeister - lázeňský odsunul při pohledu na zákazníka poklop z dubových dýh. Reynevan bez okolků vlezl do kádě, spokojeně se protáhl a ponořil se až po krk. Lázeňský kád' zase částečně přiklopil, aby voda rychle nevystydla.

"Medicínské traktáty," ozval se přítomný lazebník, "rovněž prodávám. A ne draze. De urinis Aegidia Carbonea a Albikův Regimen sanitatis..."

"Děkuji. V současnosti jsem musel omezit výdaje."

"Co se dá dělat... Takže jenom oholit?"

"Po koupeli. Zavolám tě."

Teplá voda Reynevana rozlenivěla a uspala, ani nevěděl, kdy si zdřímnul. Probudila ho pronikavá vůně mýdla, lechtání štětky a pěna na lících. Ucítit dotek břitvy, jeden, druhý, třetí. Za ním stojící holič mu zaklonil hlavu, škrábal ho po hrdle a ohryzku a při dalším dost nešetrném pohybu ostří Reynevana bolestivě škráblo pod bradou. Reynevan zaklel skrze stisknuté zuby.

"Snad jsem tě neřízl?" uslyšel za zády. "Omlouvám se za indulgenci. Mea culpa. Nemám v tom cvik. Dimitte nobis debita nostra."

Reynevan znal ten hlas. A polský přízvuk.

Než stačil cokoli udělat, Lukáš Božičko se opřel o poklop kádě, přirazil jej silně k Reynevanově hrudi a tím způsobem ho sevřel jako v kleštích.

"Namouduši," poznamenal vyslanec inkvizice, "jsi jako ta majoránka, Reinmare z Bělavy. Najdeme tě v každém chodu, v každém jídle. Patientia, zachovej klid."

Reynevan zachoval klid. Účinně mu v tom pomohl těžký poklop, vězníci ho v kádi. A pohled na břitvu, kterou Lukáš Božičko držel v ruce, když si jej měřil pohledem.

"V prosinci," sklapl Polák břitvu, "jsi před Minstrberkem dostal úkol. Měl ses vrátit k sirotkům a tam očekávat další rozkazy. Pakliže jsme ti kategoricky nezakázali všemožné aktivity, jako pátrání, hledání a stíhání, tedy jen proto, jelikož jsme tě považovali za rozumného člověka. Rozumný člověk by pochopil, že podobné aktivity nemají smysl a šanci na úspěch, že takové hledání musí být bezvýsledné. Že bude-li naším přáním něco ukrýt, bude to ukryto a zůstane ukryto. In saecula saeculorum..."

Reynevan si podaným ručníkem otřel pálící tvář a mokré čelo. Zhluboka vydechl, aby sebral kuráž.

"Jakou mám záruku," ucedil, "že Jutta ještě žije? Že jste ji na věky věků neukryli na dno nějaké jámy? Já vám také něco připomenu: tehdy v prosinci před Minstrberkem jsem s ničím nesouhlasil a na ničím jsme se nedohodli. Neslíbil jsem vám, že přestanu po Juttě pátrat, a to z prostého důvodu - protože nepřestanu. Nepřistoupil jsem na spolupráci s vámi z podobně prostého důvodu - protože nechci."

Lukáš Božičko si ho ještě chvíli prohlížel.

"Dali tě do klatby," řekl nakonec docela lhostejně. "Vystavili significavit, vypsali odměnu za živého či mrtvého. Jestli se budeš potloukat po Slezsku a honit vítr v poli, zabije tě první, kdo tě pozná. Nejpravděpodobněji to bude Birkart Grelenort, čaroděj, který po tobě už dlouho jde. A pokud bys i vyvázl se zdravou kůží, nezapomeň, že pro nás máš cenu pouze jako husita, jenž má přístup k vůdcům sirotků a táborů. Jako soukromá osoba podnikající soukromé pátrání a vyhledávající soukromou pomstu o svou hodnotu rázem přijdeš. Jednoduše tě odepíšeme. A v tom případě svou Juttu už nikdy neuvidíš. Buď, anebo: buď spolupráce, nebo na děvče rychle zapomeň."

"Zabijete ji?"

"Ne," nespustil z něj zrak Božičko. "Nezabijeme. Vrátime ji rodičům, jak jsme slíbili. Přesně podle dohody, podle níž dočasně držíme dívku v izolaci. Až se aféra uklidní a na celou věc se pozapomene, dovolíme, aby s ní rodiče učinili to, k čemu se rozhodnou. Mají dilema, mají si nad čím lámat hlavu. Dcera svedená klatbou obtíženým kacířem, zbloudilá a posedlá, navíc namočená do činnosti heretické sekty sester svobodného ducha... Urození manželé Apoldovi prozatím váhají, zda mají nezdárnou ratolest provdat, anebo ji poslat do kláštera, ale již se shodli na tom, že klášter by měl být co nejdlejší a případný manžel z co možná nejvzdálenějších končin. Pro tebe, Reynevane, je celkem podružné, čemu nakonec dají přednost. V jednom i druhém případě budeš mít nepatrnou šanci svou Juttu ještě někdy spatřit. A na to, abys byl s ní, nemáš šanci žádnou."

"A budu-li poslušný, tak co? Navzdory slibu jejím rodičům ji vrátíte mně."

"Tys to řekl. Jako bys uhdil."

"Dobrá. Co mám udělat?"

"Alleluia," zvedl ruce Božičko. "Laetentur caeli - rozveseltež se nebesa a plesej země. Vskutku, cesty Páně jsou přímé a spravedliví chodit budou po nich rázně a rychle k cíli. Vítej na přímé cestě, Reinmare."

"Co mám udělat?"

Lukáš Božičko zvažněl. Nějaký čas mlčel, hryzal a olizoval si ret.

"Tví čeští přátelé sirotci," promluvil posléze, "do předvěčejška, do Purificatio, leželi před Svidnicí. Ničeho tam nedosáhli, a tak se přesunuli ke Střihomí a město oblehli. Značně již uškodili ti ničiví Myrmidoni líbezná slezská zemi. V první řadě tedy zajedeš ke Střihomí a přesvědčíš Královce, aby ukončil obléhání a odtáhl. Domů, do Čech."

"A jak toho mám dosáhnout? Jakým způsobem?"

"Stejným jako obvykle," usmál se vyslanec inkvizice. "Ty přece dokážeš ovlivňovat osudy a děje. Máš nadání ke změnám historie, odchylování jejího běhu načisto jinými směry. Důkaz toho jsi podal nedávno u Staré Věslavi. Nezvratně jsi Slezsko zbavil jednoho z Piastovců a minstrberské knížectví piastovského nástupnictví. Jan Minstrberský neměl mužského potomka, takže jeho smrtí přešlo knížectví bezprostředně pod Českou korunu. Jestli ti historie poděkuje, to se teprve ukáže... Za několik set let. Jed' ke Střihomí."

"Pojedu."

"A zanecháš bláznivého pátrání?"

"Mhm."

"Šmejdění a slídění?"

"Mhm."

"Víš co? Nějak ti nevěřím."

Než stačil Reynevan mrknout okem, Lukáš Božičko ho chytil za zápěstí a silou mu zkroutil paži. V jeho ruce se zaleskla otevřená břitva. Reynevan sebou trhl, ale dubový poklop jej nadále věznil a Božičko ho držel železným stiskem.

"Moc ti nevěřím," ucedil a přisunul si nohou měděnou mísu. "Proto ti pro začátek maličko pustím žílu, abych upevnil tvé zdraví a charakter. Zejména charakter. Diagnostikuji totiž, že tebou cloumají tělesné šťávy a humory, střídavě melancolia a cholera, kteréžto vznikají z vlhkosti, ze zelených a černých výměšků žlučových. Tyto špatné látky se ti hromadí v krvi, proto jí trochu upustím. No, možná více než trochu."

Pohnul rukou s břitvou tak rychle, že Reynevan pohyb takřka nepostřehl. Skoro ani nepocítil bolest. Ucítil jen teplo krve, stékající po předloktí, dlani a prstech. Uslyšel, jak nahlas crčí do mísy.

"Tak, tak, já vím," kýval hlavou Božičko. "Není vhodný čas na pouštění žíly. Zima, měsíc v novu, slunce ve znamení Vodnáře, navíc pátek - den Venuše. V takové době ztráta krve neobyčejně oslabuje. Ovšem to je dobře. Záleží mi na

tom, abych tě oslabil, Reinmare. Abych ti ubral trochu energie, kterou vynakládáš na nevhodné účely.

Cítíš to? Už slabneš. A obchází tě chlad. Duch je nezlomný, leč tělo poněkud umdlévá, co?

Nevzpouzej se, neper se se mnou. Nic ti nebude, jsi pro nás příliš cenný, než abych ohrožoval tvé zdraví a zbytečně ti působil bolest. Žádný strach, ruku ti ošetřím. Ujišťuji tě, že ošetřuji lépe než holím." Reynevan cvakal zuby zimou, lázeňská místnost mu tančila před očima. Božičkův monotónní hlas přicházel jakoby odněkud z daleka.

"Ano, Reynevane, tak to chodí. Každá akce vyvolá reakci, každý čin má následky a každá událost je příčinou dalších událostí. Kupříkladu ve vsi Domrémy v Champagni jistá děvče jménem Johanka slyšela hlasy. Jaké to bude mít následky? Jaké změny v budoucnu způsobí kule z francouzské bombardy, která na podzim loňského roku zmasakrovala u Orléansu tvář hraběte ze Salisbury? Jen to, že poté, co Salisbury v bolestech skončil, se stal velitelem armády obléhající Orléans hrabě Suffolk? Jaký vliv na osud světa budou mít verše, které již jako nový biskup poznaňský napíše Stanislav Ciolek? Nebo skutečnost, že na přímlovu krále Jagella z hradu Valdštejna propuštěný Zikmund Korybut se nevrátí na rodnou Litvu, ale zůstane v Čechách? Anebo to, že se Jagello a římský král Zikmund Lucemburský brzy sejdou v Lucku na Volyni, aby rozhodovali o osudech východní Evropy? Jaký význam pro dějiny má fakt, že Jagella ani Vitolda nelze otrávit, neboť pravidelně popíjená magická voda z tajemných žmundských pramenů je účinně chrání před jakýmkoli jedem? A abychom nechodili daleko, co se stane, když ty, Reynevane z Bělavy, přemluvíš sirotky Jana Královce k návratu do Čech?

Každý by chtěl vědět, jaké události, tyto či jiné, budou mít vliv na historii a osudy světa. Stejně jako všichni bych to chtěl vědět i já a stejně jako všichni to ani já nevím. Ale věř mi, že se o to sakramentsky snažím... Reynevane? Hej, slyšíš mě?"

Reynevan neslyšel. Tonul.

Ve zlém snu.

*

Zlé sny Elenči von Stietencron už dlouhou dobu nesoužily. A pokud ano, tedy jen občas a málo. Po celodenní práci u nemocných v olavském špitále svatého Svěrada Poustevníka byla Elenče zpravidla příliš unavená, než aby snila. Buzená a vyháněná z lůžka ante lucem - před úsvitem, běžela společně s Dorotou Faberovou a dalšími dobrovolnicemi do kuchyně chystat snídani, kterou bylo třeba zakrátko roznést pacientům. Následovala modlitba v nemocniční kapli, obsluhování churavých, znovu kuchyně, pak prádelna, znovu špitální síň, modlitba, špitální síň, mytí podlahy, kuchyně, síň, kuchyně, prádelna, modlitba. Důsledkem toho po večerním Ave padala Elenče na lože jako kláda a ihned usínala, avšak s rukama svírajícíma pokrývku v bázlivé předtuše náhlého probuzení. Nebylo divu, že ji takový způsob života naprosto zbavil snových představ. A noční můry, které pro ni kdysi bývaly velkým problémem, jím přestaly být. Tím podivnější bylo, že se nedávno vrátily. Od poloviny adventu se Elenči opět začalo zdávat o krvi, vraždění a požárech. A o Reynevanovi, Reinmarovi z Bělavy. O něm se Elenči zdálo několikrát a vždy v tak zlověstných souvislostech, že jej začala vzpomínat ve večerních modlitbách. Stejně jako mne též jeho vezměte pod svou ochranu, opakovala v duchu, sklánějíc hlavu před oltáříkem s pietou a svatým Svěradem. Stejně jako mně též jemu dodejte síly a dopřejte útěchy, prosila s pohledem upřeným na vyřezávanou tvář Bolestiplné. Stejně jako mne též jeho chraňte uprostřed noci, buďte mu štítem a zbrojí, buďte mu stráží nikdy neusínající. A dopřejte mi jej ještě alespoň jednou spatřit, dodávala v nehlubších myšlenkách, tak tiše a skrytě, aby ji ani Orodovnice, ani světec nepodezírali z příliš světských myšlenek.

Na šestnáctého ledna roku 1429 připadla neděle před svatým Antonínem. Ve špitále to byl den stejně pracovní jako kterýkoli ze dnů všedních, práce totiž nečekaně přibýlo. Čeští husité, o nichž se vyprávělo celý prosinec, přitáhli na Tři krále k Olavě a následujícího dne vstoupili do města. Navzdory černým a panikařským předpovědím se to obešlo bez dobývání hradu, boje a krveprolití. Ludvík, kníže na Olavě a Němčí, se zachoval stejně jako před rokem: uzavřel s husity dohodu. Oboustranně výhodnou. Husité přislíbili nepálit a neplundrovat knížecí majetek, za což kníže poskytl raněným, nemocným a zmraženým Čechům azyl v obou olavských špitálech. Nemocnice se neprodleně zaplnily pacienty. Bylo málo povlečení i lůžek, slavníky a matrace se kladly rovnou na podlahu. Přibýlo práce, rostla nervozita a rychle se šířila na všechny, dokonce i na obvykle klidné mnichy premonstráty, dokonce i na obvykle klidnou Dorotu Faberovou. Rostla nervozita. Únava. Neklid. A vševládny, ochromující strach z náказы.

Hluk, který ji probudil, Elenče zpočátku považovala za přelud ze spaní. Se záupněm trhla hrubou houní a zavrtěla hlavou na slinami potřísněném polštáři. Zase ten sen, zase se mi zdá o Vartě, pomyslela si na rozhraní mezi snem a skutečností. O dobytí a vyplenění Varty před čtyřmi roky. Zvonění zvonů, trubení rohů, ržání koní, rachot, lomoz, válečný pokřik nájezdníků, nárek vražděných. Oheň prosvítající blánami v oknech, mihotavá mozaika tančící na stropě...

Trhla sebou, posadila se. Zvony byly na poplach. Rozléhal se křik. Za oknem uviděla svit požáru. To není sen, uvědomila si Elenče, to se mi nezdá. To se děje doopravdy.

Otevřela okno a se studeným vzduchem pronikl do jizby zápach spáleniny. Blízký rynek se otrásal řevem stovek hrdel, mihotalo na něm světlo stovek pochodní. Od Vratislavské brány bylo slyšet střelbu. Několik domů již stálo v plamenech, záře zalila oblohu nad Novým Zámkem. Pochodně se blížily. Zdálo se, že se chvěje země.

"Co se děje?" zeptala se roztřeseným hlasem jedné z dobrovolnic. "Hoří!"

Celá budova se náhle otrásla, ozval se třesk a rachot vyražených vrat, řev, výstřely, řinčení zbraní. Dobrovolnice a jeptišky se daly do křiku. Jen to ne, pomyslela si Elenče. Jen ne jako tehdy ve Vartě. Nekřičet, neplakat, nechoulit se v koutě s hlavou mezi kolena. Nepomočit se strachy jako tenkrát. Utíkat. Zachránit si život. Bože, kde je paní Dorota?

Opět třesk vyražených dveří. Dusot nohou. Řinčení železa. Výkřiky.

"Smrt kacírům! Bij, kdo v boha věří! Bij!!!"

V koutě síně přikřčená Elenče sledovala, jak ozbrojená luza vtrhla do nemocnice, viděla vypoulené oči, zpoceně

brunátné tváře, zuby vyceněné ve vražedném šílenství. A za chvíli si už tiskla dlaně na uši, aby neslyšela příšerné výkřiky vražděných lidí. Pevně svírala víčka, aby neviděla krev, stékající kaskádou po schodech.

"Pobít je! Rozsekat!"

Vetřelci proběhli s dusotem kolem ní. Tak blízko, že cítila zápach potu a alkoholu. Jeptišky v dormitoři tence bědovaly. Elenče doběhla ke dveřím prádelny. Ze špitálu se stále nesl zoufalý křik vražděných. A zběsilý ryk jejich vrahů. Opět zadusaly těžké škorně. Temnotu v prádelně rozjasnilo světlo smolnic.

"Mniška! Sestřička!"

"Husitská kurvička! Berte ji, chlapi!"

Chytili ji, povalili na podlahu. Když se vzpouzela, zatlačili ji mezi kádě a hodili ji přes hlavu těžké mokré prostěradlo. Křičela a dusila se jejich smradem a pachem louhu. Slyšela řehot, když jí trhali šaty a vyhrnovali sukni. Když jí koleny roztahovali stehna.

"Hej! Co se to tu děje? Přestaňte! Hned!"

Uvolněnými rukama si strhla prostěradlo z hlavy. Ve dveřích prádelny stál mnich. Dominikán. V ruce měl pochodeň, na hábitu pancíř, u pasu kord. Útočníci sklopili hlavy, zamručeli.

"Bavíte se tady," vyštěkl mnich, "a tam venku se vaši bratři vypořádávají s nepřáteli víry! Slyšíte? Tam, tam je dneska místo pravověrných křesťanů! Tam čeká dílo Boží! Marš odtud!"

Násilníci odešli se sklopenými hlavami, s huhláním a šoupáním nohou. Dominikán zastrčil smolnici do úchyty a přistoupil blíže. Elenče se snažila třesoucíma se rukama stáhnout dolů sukni, vyhrnutou až k pasu. Oči jí slzely, rty se chvěly potlačovaným pláčem. Mnich se sklonil, podal jí ruku, pomohl jí vstát. A potom ji vši silou uhodil přes ucho. Prádelna se dívce zatočila před očima, podlaha jí ujela pod nohama. Opět upadla. Než se vzpamatovala, mnich už klečel na ní. Vykřikla, napjala se, zasmítila. Rozmáchl se a udeřil ji do obličeje, popadl ji za šaty na prsou a prudkým škubnutím roztrhl tkaninu.

"Heretická čubko..." zachrčel. "Já tě navrátím..."

Nedokončil. Reynevan mu předloktím zaklonil hlavu a nožem prořízl hrdlo.

*

Seběhli po schodech do mrazivé noci, do červeným přísvitom rozjasněné tmy, z níž se stále ozýval křik a ohlasy boje. Elenče uklouzla na zledovatělých stupních a upadla by, kdyby se nezachytila Reynevanovy pomocné ruky. Pohlédla nahoru do jeho tváře, zírala skrze slzy stále užaslá, stále nejistá, zda náhodou ještě pořád nesní. Nohy ji nechtěly nést, podlamovaly se pod ní. Všiml si toho.

"Musíme utíkat," vypravil ze sebe. "Musíme..."

Chytil ji v pase a strhl do výklenku ve zdi, do temného úkrytu. V poslední chvíli. Okolo nich proběhl polonahý zakrvácený muž, za ním se s řevem a vytím hnala chátka.

"Musíme utíkat," zopakoval Reynevan. "Nebo se někde schovat..."

"Já..." překonala ztrátu dechu a chvění rtů. "Ty... Zachraň mě..."

"Zachráním."

Znenadání se ocitli na rynku, vedle pranýře, uprostřed rozdivočelého davu. Elenče pohlédla vzhůru. Rovnou do tváře Smrti. Výkřik hrůzy jí zamrzl v hrdle. Vždyť je to jenom socha, uklidnila se rychle, ačkoli se celá třásla, na tympanonu nad západním vstupem do radnice vytesaná smrtka, šklebící se a rozmachující se kosou. Jenom socha...

Z oken hořícího rathausu se střílelo. Hměly palné zbraně, svištěly střely z kuší. To jsou lehčeji ranění Češi, vzpomněla si překvapivě jasně dívka, lehce ranění a rekonvalescenti byli ubytováni na radnici. A ponechali si zbraně...

Kráčela nejistě, nevědouc, kam jde. Reynevan ji zadržel, pevně jí stiskl paži.

"Stůjme tady," vydechl. "Stůjme nehybně. Unikneme pozornosti... Oni jsou jako dravci... Reagují na pohyb. A na projev strachu. Jestli se nepohneme, nevšimnou si nás."

A tak stáli. Bez hnutí. Jako sochy. Uprostřed pekla.

Rathaus padl, obrana byla prolomena, horda útočníků vtrhla s řevem dovnitř. Za pronikavého křiku začali vyhazovat lidi z oken. Na dlažbu. Rovnou pod čekající kyje a sekery. Několik živých a položivých obránců bylo vyvlečeno ven a přibito kopími ke zdi. Umírající byli udupáváni, trháni na kusy. Krev stékala strouhami, pěníla ve stokách. Požár proměnil noc v den. Radnice hořela, smrtka na tympanonu ožila v tančících záblescích, cenila zuby, klapala čelisti, mávala kosou. Hořely domy na východní straně náměstí, hořela jatka za rathausem, hořely kotce, oheň se rozšířil na dílny valonských tkalců i bohaté krámy v Mariánské ulici. Plameny tančily na střeše špitálu svatého Blažeje, oheň požíral krokve a trámoví. Před budovou se vršila hromada mrtvol, na niž byla neustále přihazována nová a nová těla. Zkrvavená. Zmrzačená. Zmasakrovaná k nepoznání. Mrtví byli vláčeni po rynku na smyčkách zadrhnutých na šíjích či končetinách. Byli odtahováni ke studnám. Studny byly už přeplněny, trčely z nich nohy. A ruce. Natažené, zvednuté, jako kdyby přivolávaly trest za zločiny.

"Byť se mi..." šeptala Elenče, s obtížemi pohybující ztuhlými rty. "Byť mi se dostalo jít přes údolí stínu smrti, nebuduť se báti zlého, nebo ty se mnou jsi..."

Zběsilí, vražděním zpítí útočníci zpívali, tančili, skákali a potřásali kopími s nabodnutými hlavami. Dalšími hlavami si kopali po dlažbě jako miči. Skládali je jako hold, jako oběť před skupinu jezdců, stojící na náměstí. Koně věřili krev, dupali a přešlapovali, zvoníce podkovami.

"Budeš mi muset dát rozhřešení, kníže biskupe," pravil ponuře jeden z jezdců, dlouhovlasý muž ve zlatem a stříbrem vyšívaném plášti. "Knížecím čestným slovem jsem těm Čechům zaručil bezpečí. Slíbil jim azyl. Zavázal jsem se..."

"Milý kníže Ludvíku, můj mladý příbuzný," nadzvedl se vratislavský biskup Konrád v sedle. "Udělím ti rozhřešení, kdykoli budeš chtít. A kolikrát budeš chtít. V mých očích jsi stejně sine peccato - bez hříchu, v očích Božích bezpochyby rovněž. Přísaha složená heretikům neplatí, slovo dané kacířům není závazné. Co zde činíme, je pro větší

slávu Boží - ad maiorem Dei gloriam. Jen pohled', ti dobří katolíci, vojáci Kristovi, podávají důkaz své lásky k Bohu. Ta se přece projevuje nenávistí ke všemu, co se Bohu protiví a přičí. Smrt kacíře je radostí křesťana. Z kacířovy smrti má užitek sám Kristus. No a pro samotného kacíře je záhuba těla spásou duše."

"Nemysli si," dodal, když si všiml, že jeho slova neučinila na Ludvíka Olavského valný dojem, "že s nimi nemám slitování. Lituji je. A žehnám jim v hodině jejich smrti. Věčné odpočinutí dej jim, Pane, et lux perpetua luceat eis." Další krvavá hlava se přikutálela pod kopyta knížecího koně. Zvíře se polekalo, pohodilo hlavou, zatančilo na místě. Ludvík mu přitáhl uzdu.

Luza řvala, vyla, vřískala, prohledávala domy při hledání stále méně četných zachráněných. Z uliček se nadále ozývaly výkřiky vražděných lidí. Oheň hučel. Neumlkajícím hlasem bronzu promlouvaly zvony.

Na tympanonu vytesaná Smrt se jízlivě smála a máchala kosou.

Elenče plakala.

*

Reynevan dokončil vyprávění. Opřen o bombardu, díval se Jan Královec z Hrádku, hejtman sirotků, na Stříhom. V nadcházejícím soumraku byl černý a hrozný jako číhající lesní zvíře. Díval se dlouho. Potom se prudce otočil.

"Jdeme odtud," řekl. "Bylo toho dost. Odcházíme. Vracíme se domů."

*

Jitro bylo mlhavé a na toto roční období poměrně teplé. Kolona vozů za sebou nechala Stříhom. Vedena patrolami a předvojem lehké jízdy, po stranách kryta pavézami obtiženými pěšáky, mířila na jih. Cestou na Svídnici. Na Rychbach, Frankenštejn, Vartu, Kladsko. Na Homoli. Do Čech. Domů.

Pod tíží nákladu skřípaly osy, kola zanechávala v rozměklém sněhu hluboké koleje. Biče praskaly, koně řehotali, volí bučeli. Vozkové kleli. Nad průvodem kroužila hejna černých ptáků. Ve Stříhomi vyzváněly zvony. Bylo dvanáctého února Léta Páně 1429, sobota před první postní nedělí - sabbato proximo ante dominicam Invocavit.

*

Hejtmani sirotků pozorovali odchod z nedalekého návrší. Nárazový vítr vzdouval pláště, trhal korouhve.

Nálada nebyla nejlepší. Nachlazený Brázda z Klištejna kýchal. Matěj Salava si odplivoval. Trvale a každodenně zachmuřený Petr Polák se mračil ještě více než jindy. Dokonce i obvykle dobře naložený Jan Kolda ze Žampachu si něco bručel pod nosem. Jan Královec mlčel.

"Heleďte!" ukázal náhle Salava na jezdce, mířícího po svahu zasněženého kopce na sever. "Kdo je to? Není to ten raněný Němčík? Pustils ho na svobodu, bratře Jene?"

"Pustil," přiznal neochotně Královec. "Je to chudák, žádné výkupné by za něj nedali. Tak ať ho trefí šlak."

"Bůh dá, že trefí," zahučel Petr Polák. "Je zraněný. Sám bez pomoci se do Vratislavi nedovleče. Zhebne někde v závěji."

"Nebude sám a bez pomoci," namítl Jan Kolda a ukázal na druhého jezdce. "Ha! Vždyť je to Reynevan na svém mimochodníku! Jemu jsi také dovolil odjet, bratře?"

"Dovolil. Cožpak je vězeň, či co? Mluvili jsme spolu. Váhal, váhal, viděl jsem, jak ho něco hryže. Konečně z něho vypadlo, že se prý musí vrátit do Vratislavi. Tak se vrať, řekl jsem mu. A bylo to."

"Ať ho tam pámbu opatruje," dodal Brázda a kýchl. "Pojeďme, bratři."

"Pojeďme."

Sjeli z návrší, krátkým cvalem dohonili kolonu a zařadili se do jejího čela.

"Zajímalo by mě," prohodil Brázda k vedle jedoucímu Koldovi. "Zajímalo by mě, co je teď ve světě nového..."

"Co ti to vlezlo do hlavy?" obrátil se k němu Kolda. "Svět, svět. Co je ti po světě?"

"Nic," připustil Brázda. "Já jen tak. Ze zvědavosti."

*

Jitro bylo mlhavé a na únor poměrně teplé. Celou noc trval odměk a od svítání sníh tál, stopy okovaných kopyt a povozy vyjeté koleje se ihned plnily černou vodou. Osy a nápravy skřípaly, koně supěli, vozkové unaveně láterili. Kolona bezmála tři set vozů postupovala pomalu. Vznášel se nad ní dusivý pach solených sledů.

Sir John Fastolf se ospale klátil v sedle. Z dřímoty ho vytrhl znepokojený hlas Thomase Blackbourny, rytíře z Kentu.

"Co se děje?"

"De Lacy se vrací!"

Reginald de Lacy, velitel předního voje, před nimi zarazil koně tak prudce, až museli zamhouřit oči před prskajícím blátem. Na plavém chmýřím porostlé tváři mladého rytíře se zračil strach. Smíšený se vzrušením.

"Francouzi, sire John!" zapěl vysokým hlasem, když ovládl koně. "Před námi! Na východ i na západ od nás! Čekají na nás! Velká síla!"

Je po nás, pomyslel si John Fastolf. Je po mně. Jsem ztracen. A byl jsem tak blízko, tak blízko. Málem se to povedlo.

Mohlo to vyjít, kdyby...

Mohlo to vyjít, pomyslel si Thomas Blackbourne. Vyšlo by to, Johne Fastolfe, kdyby ses, ty zatracený ožralo, nezpíjel do němoty v každé putyce u cesty. Kdyby ses, ty chlípivé prase, nekurvil v každém okolním bordelu. Nebýt toho, než by se o nás zažobrouti dověděli, byli bychom dávno u našich. Teď jsme ztraceni.

"Kolik..." pročistil si John Fastolf odkašláním hrdlo. "Kolik jich je? A kdo? Viděls znaky?"

"Bude jich..." ošil se Reginald de Lacy zahanbením, že utekl, aniž by si pořádně prohlédl francouzské prapore. "Bude jich kolem dvou tisíc... Z Orléansu, takže patrně Bastard... Anebo La Hire..."

Blackbourne zaklel. Sir John si povzdychl. Úkradkem pohlédl na své vlastní vojsko. Sto těžkých jezdců. Sto pěšáků.

Čtyři sta velšských lučištníků, vozků a čeledínů. Tři sta vozů. Tři sta smradlavých vozů plných smradlavých beček smradlavých nasolených sledů, koupených v Paříži a určených jako postní proviant pro osmitisícovou armádu hraběte Suffolka, která obléhá Orléans. Slanečci, pomyslel si odevzdaně sir John. Rozloučím se se životem kvůli slanečkům.

Zemřu v hromadě slanečků. V heryncích budu mít hrob a na něm herynka jako náhrobek. By God! Celý Londýn se bude válet smíchy.

Tři sta vozů sledů. Tři sta vozů. Vozů.

"Vypřahat koně!" zaryčel sir John Fastolf jako býk a vztyčil se ve třmenech. "Postavit vozy do čtverce! Připoutat je k sobě za nápravy a kola! Všem rozdat luky!"

Přeskočilo mu, pomyslel si Thomas Blackbourne. Anebo ještě nevystřízlivěl. Ale běžel splnit rozkaz.

"Ted" se přesvědčíme, kolik je na tom pravdy," přemítal sir John, zatímco sledoval činnost svých mužů a formování vozového opevnění. "Na tom, co se povídá o Bohemians, o těch Hussites odněkud z východní Evropy anebo Malé Asie. O jejich triumfech, o drtivých porážkách, které ušetřili Sasům a Bavorům. O jejich vojevůdci zvaném... God damm... Sheeshka!"

Bylo dvanáctého února Léta Páně 1429, sobota před první postní nedělí. Slunce vysvitlo a rozehnalo při zemi se držící mlhu. Slanečci, jak se zdálo, začali smrdět ještě pronikavěji. Z východu od městečka Rouvray se ozývalo a sililo dunění kopyt.

"Chopte se luků!" zahřměl Thomas Blackbourne a tasil meč. "They're coming!"

Blackbourne ani John Fastolf neměli tušení, že jsou dosud naživu pouze náhodou, že je zachránila hříčka osudu. Nebýt šťastné náhody, nedočkali by se rána. Hrabě Jean Dunois, Bastard Orléanský, se dověděl o transportu slanečků už před několika dny. Jeho půldruha tisíce jezdců z Orléansu čekalo v záloze u Rouvray, aby ještě před svítáním zaútočili na anglickou kolonu a zničili ji. Byli s ním též spojenci: La Hire, Xantrilles a Skot John Stuart. Ale třebaže mu to všichni rozmlouvali, Dunois založil svůj plán na hraběti Clermontovi, tábořícím u Rouvray. Hrabě Clermont měl udeřit jako první. Hrabě Clermont byl sličný mládenec, líbezný jako dívka. Vždy se obklopoval jinými sličnými mladíčky. V boji se nevyznal. Zato byl bratrancem Karla VII. a bylo nutno s ním počítat.

Hošan Clermont, jak ho nazýval La Hire, zklamal, to se rozumí, na celé čáře. Proměškal vhodnou chvíli, propásl moment překvapení. Nevydal rozkaz k útoku, poněvadž byl zaneprázdněn. Snídal. Po snídani si nechal kadeřit a pomádovat vlasy. Při ondulaci se hrabě culil na jednoho ze svých mladých společníků, posílal mu vzdušné polibky a pomrkal na něho. Posly hraběte Dunoise ignoroval. Na Angličany načisto zapomněl. Měl přece důležitější plány a záměry.

Ve zmatku a nepořádku, když vyšlo najevo, že správný okamžik je pryč, když Dunois láteřil, když La Hire a Xantrilles stáli s nečinně roztaženými rukama a čekali na rozkaz, tehdy John Stuart nevydržel. Se skotskými rytíři se na vlastní pěst obořil na anglické vozy. Za nimi se vrhla do boje i část netrpělivých Francouzů.

"Zamířit!" zvolal Diknon Wilby, velitel lučištníků, když spatřil blížící se klín obrněnců. "Zamířit! Remember Agincourt!" Lukostřelci jednohlasně hekli, napínajíce dlouhé luky. Zavrzaly tětiny. Sir John Fastolf sňal helmici a jeho ryšavá kštic zazářila jako bojový praporec.

"Ted!" zařval jako tur. "Fuck them good, lads! Fuck the buggers!"

Stačily tři salvy, tři smrště šípů, aby rozprášily skotský útok. K vozům pronikli jenom nepočetní jezdci a jenom proto, aby u nich našli smrt. Probodaly je kopí a gizarmy, porubaly halberdy a lochaberské sekery. Řev zabíjených se vznesl k obloze.

De Lacy a Blackbourne, třebaže o husitech slyšeli málo a o jejich bojové taktice ještě méně, v mžiku pochopili, co mají učinit. V čele svých těžkooděnců vyrazili zpoza vozů do protiútoků a pronásledování. Pověsili se Skotům na paty a sekali je, až se ozvěna rozléhala údolím. Na vozech vítězně hulákali Velšané, spílali prchajícím a ukazovali jim dva vztyčené prsty.

Slanečci smrděli.

Díky ti, Pane, zvedl oči k nebi sir John Fastolf. Chvála vám, chrbří asijští Bohemians, chvála tobě, vůdce Sheeshko, arci je tvé jméno pohanské, tvoje bojové umění je veliké. I'll be damned, chvála též mně, Johnu Fastolfovi. Škoda, že tohle neviděli Bardolf a Pistol, že nebyli svědky mé slavné viktorie. Ha, tahle bitva, svedená u Rouvray v sobotu před první postní nedělí Anno Domini 1429, bude na věky známá jako "slanečková bitva". A o mně...

O mně se budou psát divadelní hry.

Kapitola druhá

v níž ve městě Vratislavi Reynevan strojí pikle a úklady. Důsledkem jeho nezkušenosti jak v teorii, tak v praxi intrikování se jeho počáteční úspěchy mění v malér - a to nemalý.

Klerik otec Felicián, svého času známý jako Hanys Hvíздеk a přezdívaný Veška, v současnosti oltářník ve dvou vratislavských chrámech, navštěvoval valonskou osadu u kostela svatého Mořice pravidelně jednou měsíčně a obvykle v úterky. Měl k tomu hned několik důvodů. Za prvé byli Valoni podezřelí z provádění zlé černé magie a kdo se ocitl v okolí jejich bydlíšť, mohl se vystavit jejímu působení. Pro cizí lidi, zvláště nezvané či nepřátelsky nastavené, mohl být vicus sancti Mauritiu nebezpečný, vetřelci museli počítat s fatálními následky - až po zničení beze stopy. Proto se vetřelci, včetně agentů a špiclů, valonskému sídlišti vyhýbali a nečtenichali tady. To otci Feliciánovi vyhovovalo.

Další dva důvody návštěv dvojnásobného oltářníka u Valonů měly rovněž něco společného s magií. A se sebou navzájem. Otec Felicián měl hemoroidy. Onemocnění se projevovalo nejen krvavou stolicí a nesnesitelným svěděním v konečníku, ale též závažným úbytkem mužných sil. A Valonům - tedy přesněji valonským prostitutkám z hampejzu "Červený mlýn" - bylo známo čarodějné remedium na obtíže otce Feliciána. Nakuřovaný magickým valonským kadidlem, po klystýru z valonských magických balzámů a valonské magické kataplazmě dosahoval otec Felicián, řekněme si to jasně a naplno, ztopoření alespoň jakž takž umožňujícího soulož. Děvky z městských bordelů nikdy ani nenapadlo dát si s otcem Feliciánem takovou námahu, vyhnaly ho a ještě se vysmály jeho starostem a strastem.

Duchovní tedy chodil za město. K Valonkám.

Vadou výprav ke svatému Mořici byla skutečnost, že bylo nutno opustit městské hradby, a navíc potají, což

znamenal po soumraku, poté co bylo odzvoněno ignitegium. Otec Felicián znal způsob, jak tajně odejít a přijít, problém stanovila toliko vzdálenost sedmnácti honů, kterou musel urazit. Mezi raubšici potulujícími se po nocích v podhradí byli i tací, které nezastrašila špatná pověst Valonů a zkazky o jejich čarech. Na své pravidelné výlety do "Červeného mlýna" se tedy otec Felicián pokaždé přioděl osnířem, opásal kordiskem, a navíc ozbrojil i nabitou ručnicí. Cestou pečlivě dohlížel na doutnající lunt a chránil ho cípem pláště, přičemž se modlil v latinském jazyce, který nota bene neovládal. To, že jej nikdy nepotkala žádná nemilá příhoda, připisoval otec Felicián právě svému modlení. Měl pravdu. I nejotrlejší, práva ni boha se nebojící zlotřilci brali nohy na ramena při pohledu na blížící se zakuklenou postavu, chřestící železem, emanující zpod pláště pekelným přísvitem a ke všemu zlému blekotající nějaká nesrozumitelná zařikadla.

Tentokrát opustil otec Felicián "Červený mlýn" a valonský vicus okolo půlnoci. Kráčel podél plotů, mumlal své litanie a čas od času foukal na doutnák, aby nezhasl. Měsíc byl v úplňku a louky dosud pokryté sněhem, takže bylo natolik jasno, aby mohl jít dosti svižně, aniž by šlápl do nějaké jámy anebo spadl do žumpy, jak se mu přihodilo na podzim loňského roku. Menší bylo rovněž riziko střetu s lapky a jinými kmíny, poněvadž ti měli za jasných nocí ve zvyku pauzírovat. Otec Felicián tedy vykročil rychleji a srdnatěji a namísto modlitby si začal broukat melodii povýtce světské písničky.

Hlasitý štěkot psů zvěstoval blízkost mlýnů na Olavě, což znamenalo, že od mostu vedoucího rovnou do města ho dělí už jen sto kroků. Prošel po hrázi kolem rybníka a mlýnského náhonu. Zpomalil, protože mezi kůlnami a stodolami byla tma, avšak řeku lesknoucí se v měsíčním jasu už viděl před sebou. Ulehčeně si oddechl. Předčasně.

Něco zašustilo a ve stínu stodoly se pohnul nějaký stín neurčitého tvaru. Oltářníkovy srdce vystoupilo nahoru a ucpalo mu hrdlo. Přesto stiskl píšťalu v podpaží a přiložil doutnák. Pro tmu a vlastní nešikovnost však jeho žhavý konec přitiskl na vlastní palec.

Zavyl jako vlk, poskočil jako zajíc a upustil ručnici. Sáhout po kordu už nestihl. Dostal ránu do hlavy a padl do závěje. Když byl svazován a vlečen po sněhu, byl otupělý a bezvládný, avšak při vědomí. Omdllel teprve po chvíli. Strachem

*

Reynevan neměl poslední dobou žádné důvody, aby se těšil přemírou úspěchů a příznivých okolností. Osud jej v tomto směru nikterak nehýčkal, ba právě naopak. Od loňského prosince měl rozhodně více příčin ke chmurám a starostem nežli k veselí a spokojenosti.

S tím větší radostí uvítal změnu. Vše se obrátilo k lepšímu. Štěstí mu najednou začalo přát a jeho věci začaly mít zdárný průběh. Vystala před ním celkem oprávněná naděje a budoucnost jeho i Juttina se začala jevit v jasnějších a příjemnějších barvách. Zdálo se mu, že holé, tísnivě působící stromy kolem Vratislavské silnice pokryla svěží zeleň mladého listí, zasněžené pláně vratislavských luk zbarvily pestrobarevné květiny a krákaní hladových vran se změnilo ve sladký zpěv ptáček. Zdálo se mu, jako kdyby náhle přišlo jaro.

První vlaštovkou zvěstující ten nečekaný zvrat se stal Vlokoš Lindenau, raněný vratislavský armiger, s nemalými obtížemi dopravený k domovu. Vzpomínané obtíže samozřejmě způsoboval jeho probodnutý bok. Rána, třebaže ovázaná, se stále jitřila, zbrojnoš se třásl v horečce a bez Reynevanovy pomoci by se ani neudržel v sedle. Nebýt léků a zakletí, jejichž pomocí Reynevan potlačoval zánětlivý proces a zabránil infekci, neměl by Vlokoš Lindenau šanci spatřit městské hradby a nad nimi se tyčící, mědi oplechované vrcholky věží svatě Alžběty, Maří Magdaleny, Vojtěcha a dalších kostelů. Neměl by šanci zaradovat se z blížící se Svidnické brány a oddechnout si úlevou.

"Jsem doma," oddechl si úlevou Vlokoš Lindenau. "A jen díky tobě, Reynevane. Nebýt tebe..."

"Není o čem mluvit."

"Ale je," odtušil suše zbrojnoš. "Bez tebe bych nedošel. Jsem ti dlužen..."

Zarazil se a zahleděl se na kostel Božího těla, odkud se právě rozklínal nejmenší ze zvonů.

"Dali tě do klatby," řekl. "Bůh ti odpust' hříchy. Ale já díky tobě žiju a jsem tvým dlužníkem. A svůj dluh ti splatím. Abys věděl, ošidil jsem tě. Tebe i tvoje husity. Kdyby znali pravdu, jen tak by mě nepropustili a svoboda by mě přišla draho. Lindenau je rodové jméno, jež nosím ke cti rodu a svého otce. Jenže můj vlastní otec zemřel, když jsem byl ještě malý capart, a moje matka se podruhé provdala. A tak jediný skutečný otec, kterého jsem v životě měl a mám, je pan Bartoloměj Eisenreich. Říká ti to něco?"

Reynevan přikývl, jméno jednoho z nejbohatších vratislavských patricijů mu skutečně nebylo neznámé. Vlokoš Lindenau se nahnul v sedle a vyplivl na sníh krvavou slinu.

"Zločinci, husitovi a nepříteli bych to neřekl ani nenabídl," pravil, když si otřel rty. "Ale ty nepřicházíš do Vratislavi jako nepřítel. Tebe, jak jsem zjistil, sem přivádí osobní a citová záležitost. Proto se ti hodlám odvděčit. Pod svou střechu tě sice nevezmu, jelikož jsi proklet... ale pomoci bych ti mohl."

"Vážně..."

"Abys ve Vratislavi cokoli pořídil," nenechal ho dokončit armiger, "musíš mít peníze. Bez peněz nedosáhneš ničeho. Zato když je máš, poradíš si s čímkoli, třeba i s tou nejzapeklitější věcí. S penězi a boží pomocí si poradíš i se svým soužením, bratře. A ty budeš mít peníze, dám ti je. Neurádej se, že se ti revanšuji jako pravý Eisenreich - po kupecu. Jinak to nejde, protože..."

"Já vím," pousmál se Reynevan. "Protože jsem proklet."

*

Podruhé se na Reynevana usmálo štěstí chvíli po poledni. Nevstoupil do města s Lindenauem, měl totiž oprávněné obavy, že k ohroženému jihu obrácená Svidnická brána bude pod bedlivým dohledem stráží i jiných městských služeb. Po břehu Olavy dojel až k bráně Mikulášské a tam se vmísil mezi vesničany, přicházející do města s různým na prodej určeným zbožím a inventářem, poněvorce živým. V bráně se nenarazil na žádné obtíže, strážní vypadali znuděně a líně, aktivita nemnohých z nich se omezovala na vymáhání nějakého úplatku, jako například slepice, husy nebo kusu

slaniny. Záhy poté, co v kostele svatého Mikuláše odzvonili sextu, zanechal za sebou Reynevan Štěpín a vydal se do středu města. Vedl koně za uzdu, aby se snáze vmísil se do zástupu chodců mířících stejným směrem.

Ledva minul Klobásnou ulici, usmála se na něj Štěstěna vysloveně od ucha k uchu.

"Reynevane? Jsi to ty?"

Identifikoval ho mládenec v černém plášti a plstěné čapce stejné barvy. Ramenatý a ruměný jako venkovský chasník a jako chasník se vesele zubící. Pod paží nesl dva objemné balíky.

"Achilles..." vypravil Reynevan z hrdla staženého leknutím z nenadálého oslovení. "Achilles Czibulka!"

"Reynevan," mládenec se rozhlédl a úsměv mu zmizel z ruměné tváře. "Reynevan z Bělavy. Ve Vratislavi. Co by kamenem dohodil od Rynku. Kdo by to byl řekl... Nestůjme tady, hrome, všem na očích. Pojďme ke mně do lékárny.

Není to daleko. Pomoz mi s tím... Opatrně!"

"Co to neseš?"

"Nádoby s mastmi."

*

Zmíněná lékárna se skutečně nenacházela daleko, na Klobásné kousek od Solného trhu. Vývěsní štít nad vchodem představoval něco, co připomínalo pokroucenou mrkev, ovšem nápis "Mandragora" pod malůvkou vyváděl z omylu.

Cedule byla málo působivá, apotéka pod ní nevelká a zřejmě nijak hojně navštěvovaná. V době, kdy spolu oba mladíci udržovali živé a časté kontakty, však Achilles Czibulka nevlastnil ani štít, ani apotéku. Byl zaměstnán u mistra Zachariáše Voigta, majitele renomované apotéky "U zlatého jablka". Zjevně si v mezičase zařídil vlastní podnik.

"Prokleli tě," řekl Achilles Czibulka a jal se vybalovat nádoby na pult. "Dali tě do klatby. V dómu. O Devítníku, v neděli to budou tři týdny."

Známost s Achillem Czibulkou se datovala od roku 1419, kdy po defenestraci a výbuchu revoluce Reynevan přerušil studia a vrátil se z Prahy. Czibulka byl tehdy pomocníkem "U zlatého jablka", a to pomocníkem specializovaným - unguentariem neboli odborníkem na přípravu mastí. Bezmála všechno, co Reynevan věděl o léčivých mastech, pochytíl od Czibulky. Masti připravoval též Czibulkův otec a před ním i děd, oba však pracovali ve Svidnici, takže byl Achilles Vratislavem v prvním pokolení. Sám se označoval za "rodilého a čistokrevného Slezana" a hlásal to s takovou pýchou, až by si bylo možno pomyslet, že prapředkové Czibulků obývali jeskyně pod Sobotkou dávno předtím, nežli do těchto končin přišla civilizace. Hrdost na vlastní kořeny nicméně provázelo mnohdy až nesnesitelné pohrdání národy, které Czibulka označoval jako "přivandrovalé", zejména Němci. Reynevan se často pohoršoval nad lékárníkovými názory, nyní si však uvědomil, že Czibulkův šovinismus mu tentokrát může být docela užitečný.

"Dali tě do klatby, zatracení Němčouři," zavrčel Achilles Czibulka hněvivě. "Slyšels o tom? Ha, jakpak by ne, byla toho plná Vratislav. Kdyby tě ve městě někdo poznal..."

"Bylo by zlé, kdyby mě někdo poznal."

"To by tedy bylo. Ale nedělej si starosti, Reynevane, já tě schovám."

"Poskytněš úkryt vyobcovanému?"

"Kašlu na německé anathémy!" vzpřimil se Achilles. "My, slezští physici a pharmaceutici, musíme držet pospolu, vždyť jsme jeden cech, jedno bratrstvo. Jeden za všechny, všichni za jednoho! A všichni contra Theutonicos - proti Němcům! Tak jsem si to slíbil, když ty svině k smrti umučily mistra Voigta."

"Mistr Voigt nežije?"

"Umučili ho, čubčí syni. Za čáry a uctívání ďábla. Směšné obvinění! Inu, pan Zachariáš si trochu prostudoval Picatrix, trochu Necronomicon, Grand Grimoire i Arbatel, přečetl si Pietra di Abano, Cecca d'Ascoli a Michela Scota, ale čáry? Co on věděl o čarech? Vždyť i já se v čarování vyznám lépe. Hele..."

Achilles Czibulka začal zručně žonglovat třemi nádobkami, vyhodil je do vzduchu, rozpažil, zahýbal rukama a prsty. Nádobky začaly samy kroužit a tančit v povětří, stále rychleji a rychleji vířit v kruzích a elipsách. Lékárník je pohyby rukou opět zpomalil a následně je nechal hladce přistát na pultě.

"Hele!" zopakoval. "Magie! Levitace, gravitace. Ty přece umíš také levitovat, Reynevane, viděl jsem tě, když ses jednou předváděl před děvčaty. Leckdo nějaké ty čáry zná a ovládá, každý druhý nosí amulet a pije lektvary, ale kvůli tomu přece není nutno lidi mučit a pálit na hranicích. Na fanatiky, co tohle dělají, je třeba plivnout a dát je do klatby.

Ano, poskytnu ti úkryt. Nad krámem mám komůrku, můžeš v ní bydlet. Ale po městě se moc nepoflakuješ, jestli tě poznají, budeš v loži."

"Vypadá to," zahučel Reynevan, "že budu muset navštívit pár míst..."

"To bych ti nedoporučoval."

"Musím. Nemáš náhodou talisman, Achille?"

"Hned několik. O jaký máš zájem?"

"O Pantaleona."

"Ach!" plácl se unguentarius do čela. "Tak ty na to! To je fakticky řešení. Nevlastním ho, ale vím, kde by se dal sehnat. Není to ovšem levná věcicka... Peníze máš?"

"Mám mít."

"Ne-li dnes, tak zítra," dovtipil se Achilles Czibulka. "Dobrá, založím tě, vrátíš mi to později. Dostaneš svého Pantaleona. A teď' pojď k 'Mouřenínově hlavě', najíme se, napijeme, povyprávíš mi o svých příhodách. Tolik se o tobě klevetilo, že už hořím zvědavostí..."

*

A tak než uplynul den, měl šťastlivec Reynevan vyhlídku na peníze i úkryt - dvě věci, bez kterých se žádný spiklenec neobejde. Získal také druha a spojence. Poněvadž i když vyprávění o svých dobrodružstvích maximálně zkrátil a důkladně zcenzuroval, na Achilla Czibulku učinilo takový dojem, že okamžitě po jeho vyslechnutí nabídl všestrannou

pomoc a spojení ve všem, co Reynevan chystá a plánuje. Co se týkalo samotného Reynevana, ten spoléhal na to, že ho přízeň osudu hned tak neopustí. Potřeboval to. Musel navázat spojení s kanonistou Beessem. A v tom byl problém. Otto Beess mohl být sledován, jeho dům mohl být sledován.

Veškerá naděje, přemítal šťastlivec Reynevan, když spokojeně usinal v komůrce nad apotékou na skřipajícím loži pod zatuchlou peřinou, veškerá naděje je ve štěstí, které mi poslední dobou přeje.

A v Pantaleonovi.

*

Když si Reynevan pověsil amulet na krk a aktivoval ho, Achilles Czibulka vytřeštil oči, otevřel ústa a couvl o krok.

"Ježíšmarjá..." vydechl. "Tfu, tfu... Co takový šmejda z člověka udělá... Buď rád, že se nevidíš."

Amulet Pantaleon, místní specialita, originální produkt vřavské magie, byl vymyšlen a vyroben za jediným účelem: měl skrýt identitu svého nositele. Pod jeho vlivem dotyčný unikl pozornosti, nebyl viděn a vnímán, neboť zraky ostatních lidí po něm klouzaly, aniž by registrovaly jeho podobu a vlastně ani přítomnost. Amulet byl nazván podle Pantaleona z Korbele, jednoho z prelátů biskupa Nankera. Prelát Pantaleon proslul tím, že byl na pohled tak bezvýrazný, všední, nenápadný a šedivý, zkrátka tak nijaký, že si jej málokdo, včetně samotného biskupa, všiml a věnoval mu pozornost.

"Údajně," ozval se unguentarius, "není zdrávo nosit ho příliš dlouho. A příliš často..."

"Vím. Budu jej používat s mírou a dělat přestávky. Pojdme."

Byl čtvrtek, tržní den. Na Solném trhu panovala tlačnice a vřava. Nejinak tomu bylo na Rynku, kde navíc za náramného zájmu publika bylo někomu něco prováděno na pranýři. Reynevan a Czibulka se nedověděli, komu a co tam bylo prováděno, poněvadž prošli podloubím a přes Kuří rynek se dostali na dřevěnými břevny vyloženou Ševcovskou ulici. V okně kanonisty Otty Beesse nevisela žlutá záclonka. Reynevan okamžitě sklonil hlavu a přidal do kroku.

"Nové sídlo a jednatelství společnosti Fuggerů," utrousil přes rameno k funicímu Czibulkovi. "Víš, kde to je?"

"To ví každý. Na Novém rynku."

"Pojdme. Neohlížej se."

*

Pantaleon účinkoval bezvadně, úřadující kancelista si přichozího ani nevšiml, dokud Reynevan nezvýšil hlas a nebouchl pěstí do pultu. Než se však dostavil úředníkem povolaný jednatel společnosti, musel si mladík ještě počkat. Znervóznilo ho to. Čekání se vyplatilo. Nervozita ne.

Administrátor Fuggerů připomínal vzhledem spíše velmože než úředníka a kupce.

"Zajisté, zajisté," usmál se zdvořile, když si poslechl, v jaké věci klient přichází. "Důstojný Otto Beess před svým odjezdem vskutku složil u naší firmy jistý... depozit. Adresovaný váženému pánu Reinmarovi von Hagenau. Jak jsem pochopil, dotyčný Reinmar jsi ty, pane."

"Správně."

"Nevypadáš tak, pane," usmál se jednatel ještě přívětivěji a upravil si manžety sametového, zlatou nití vyšíváného wamsu, oděvu příslušejícího rovněž spíše velmoži než kupci. "Nevypadáš. Kanonista Beess nám zanechal přesné instrukce a neopomněl Reinmara von Hagenau detailně popsat. Tvá podoba jeho popisu ani v nejmenším neodpovídá. Dovol tedy..."

Zástupce firmy klidně sáhl do zádňáka a vytáhl na koženém řemínku pověšený bleděmodrý kotouček. Přiložil jej k oku a prohlédl si zákazníka od hlavy k patě. Reynevan vzdychl, mohl se domyslet. Na každé kouzlo existovalo protikouzlo, na každý amulet kontramulet. Na Pantaleona účinkovala Visiovera - periapt pravdivého vidění.

"Všechno je jasné," konstatoval úředník, schovávaje periapt zpátky pod wams. "Následuj mne, prosím."

V komnatě, do níž vešli, visela na stěně naproti hořícího krbu velká mapa. Mapa Slezska, Čech a Lužice. Reynevanovi stačil jediný pohled, aby se zorientoval, co znamenají načrtnuté linie, šipky a kroužky kolem měst. Kromě jiných měst byla červeně zakroužkována také Svídnice i Stříhom a linie mířící na jih se kryly s trasou do Čech se vracějících Královcových siroteků. Nápadné byly rovněž čáry spojující Čechy s Lužicí - s Žitavou, Budyšínem, Zhořelcem. A jedna silná, klikatá, šipkou zakončená čára vedoucí z údolí Labe do Saska, Durynska a Frank.

Administrátora Fuggerů jeho zájem očividně pobavil.

"Jan Královec a jeho sirotci," ukázal na mapu, "byli včera, šestnáctého února, triumfálně přivítáni v Hradci Králové. Po třiasedmdesáti dnech loupení a pálení byla rejsa ukončena, takže tuhle čáru budu moci z mapy vymazat. A co se týče jiných linií... Hodně záleží na výsledku setkání v Lucku na Volyni. Na tom, jak se zachová Vítold. Na diplomatickém nadání papežského vyslance Andrey de Palatio. Na tom, zda v Prešpurku dojde k jednání mezi Zikmundem Lucemburským a Prokopem Holým... Co o tom soudíš ty? Budeme vymazávat z map červené čáry a šipky? Nebo budeme kreslit nové? Jaký je tvůj názor, pane Reinmare de Biellau?"

Reynevan mu pohlédl do očí, úředník se usmál. Jediné, co na něm připomínalo kupce, byl právě ten úsměv.

Přesvědčivý. Budící důvěru. Nabádající ke svěření peněz a finančních transakcí. K podělení se o tajemství. Avšak Reynevan mu neměl v úmyslu nic svěřovat ani se dělit. Administrátor to ihned pochopil. "Rozumím," pokynul rukou se zajisté velmi cennými prsty. "Jsou věci, o nichž se nemluví... Zatím. Přejdeme tedy k věci."

Otevřel sekretář.

"Kanonista Otto Beess," řekl a zvedl zrak, "nás před svým odjezdem poctil svou důvěrou. Zcela oprávněně. Věděl, že u Fuggerů je v bezpečí nejen depozit, nýbrž i tajemství. Nic nedokáže přinutit naši společnost k indiskreci.

Tady to máme. Dopis Otty Beesse, zapečetěný, pečeť neporušená. Zde kanonistou složená částka sto guldenů. A dalších sto jsem ti zmocněn vyplatit na přání pana Bartoloměje Eisenreicha... Ráčíš si peníze přepočítat?"

"Máte mou důvěru."

"Oprávněně, mohu-li ještě poradit, pro jistotu nevybírejte celou sumu najednou."

"Za radu děkuji, ale беру všechno. Teď hned. Nemám v úmyslu se sem vracet. Proto se loučím, už se neuvídíme."
Reprezentant společnosti Fuggerů se usmál.

"Kdo to může vědět, pane Reinmare z Bělavy? Kdo to může vědět?"

*

Důvěra Otty Beesse k Fuggerům nebyla neomezená, kanonistův dopis totiž chránily nejen pečeti. Jeho obsah byl redigován tak, aby se z něj nezasvěcená osoba moc nedověděla. Nebylo v něm nic, co by mohlo posloužit jako důkaz a použito proti odesílateli. Nebo adresátovi. Vždyť i Reynevanovi, který kanonistu přece jen dobře znal, zabralo rozluštění jinotajů trochu času.

"Znáš," otázal se, ani nezvedaje hlavu, "ve městě hospodu nebo krčmu, která má v názvu rybu, Achille?"

"Ve Vratislavi," přestal na chvíli Czibulka přepočítávat mince a skládat je do sloupků, "je nejméně sto šenků. Ryba, říkáš? Počkej... Je krčma, 'U štiky' na Mincovní a na Novém Městě, 'Modrý kapr'. Ten druhý podnik bych ti ale nedoporučil. Jídlo stojí za starou belu, zato přes hubu tam můžeš dostat jedna dvě. Jo, ještě je 'Zlatá rybka'... Za Odrou v Olbíně..."

"Nedaleko leproserie a kaple Jedenácti tisíc panen," rozšifroval skrytou informaci nad listem papíru stále skloněný Reynevan. "Locus virginis, aha! Všechno je jasné. Říkáš 'Zlatá rybka'? Musím tam zajít, Achille, a to ještě dneska. Po nešporách."

"Do Olbína po nešporách. To ti rozhodně nedoporučuji."

"A přesto budu muset."

"Budeme muset," protáhl se unguentarius, až mu zaprašely klouby. "Půjdeš-li sám, nemusíš tam vůbec dorazit. Jestli se odtamtud vrátíme celí, to je jiná věc. Ale půjdeme oba."

"Nejprve však," přejel pohledem sloupky mincí na stole, "musíme zabezpečit tvoje fondy. Hojně ti káplo, jen co je pravda, hojně. Po odečtení dluhu za amulet činí tvůj majetek sto devadesát tři rýnské zlaté. Unesls někoho či co? Poněvadž mi to přijde ganz jako výkupné."

*

Tlumené světlo malé lucerny odhalilo, že útočníci jsou tři. Na hlavách měli pytle s vypálenými otvory. Jeden z nich, skutečný obr, měl zaručeně sedm stop, druhý byl také vysoký, ale hubený s dlouhými opičíma rukama. Třetí se skrýval ve stínu.

Roubíkem se dusící otec Felicián si nedělal žádné iluze. Špehováním a donášením uškodil spoustě lidí, mnoho lidí mělo důvod unést ho a pomstít se mu. Pomstít se krutě a surově, adekvátně újmám, jaké jeho udání způsobila. Otec Felicián si uvědomoval, že útočníci mu budou dělat hrozné věci, stranou stojící stodola, do které ho zavlekli, se k takovým věcem znamenitě hodila.

Oltářník si nedělal ani iluze, ani naděje. Neměl jiné východisko než naprostý hazard. Nehledě na spoutané ruce se vymrštil jako pružina, sklonil hlavu a rozběhl se ke vratům.

To se rozumí, že neměl šanci. Jeden z únosců ho silnou rukou chytil za límec. Druhý ho něčím uhodil přes kříž, něčím tvrdým jako železo. Rána byla tak silná, až otcí Feliciánovi vyrazila dech a ochromila mu nohy. Stalo se to tak rychle, že se mu na okamžik zadrželo, že vzlétl, že se vznesl do povětří. Dopadl na mlat, bezvládný jako pytel plev.

Světlo lucerny se přiblížilo. Ochromený oltářník skrze slzy rozeznal třetího z útočníků. Ten nebyl zamaskován. Tvář měl všední a nevýraznou. Zcela nezapamatovatelnou. V ruce držel dlouhého a silného peška. Vypadalo to, že je hodně těžký. A když mu útočník peška přiblížil k obličeji, uslyšel otec Felicián kovové zachřestění.

"To, čím jsi před chvílí dostal," promluvil útočník povědomým hlasem, "je rulička dvaceti rýnských zlatých. Můžeš těm peníze dostat ještě vícekrát. Anebo můžeš dostat je. Do svého vlastnictví. Rozhodnutí je na tobě."

*

Reynevan si krčmu "U zlaté rybky" pamatoval z doby, kdy docházel na praxi do malátu Jedenácti tisíc panen. Proč nesl podnik nedaleko poznašské silnice takové jméno, zůstávalo tajemstvím majitele či spíše majitelů, neboť tradice zdejšího šenku sahala do časů vlády Jindřicha Proba a za tu dlouhou dobu se jich v něm vystřídala dlouhá řada. Rybku - zlatou či jinou - by návštěvník marně hledal na vývěsním štítě anebo kdekoli ve vybavení. Vývěsní štít krčma vůbec neměla, hlavní součástí jejího inventáře pak byl velikánský vycpaný medvěd. Zvíře stálo v šenku, co nejstarší štamgasti pamatovali, a postupem let je stále více ničili moli. Jim též připadla zásluha prozrazení jistého podvodu, zpod prožraného kožichu totiž vykoukly silné stehy, které exponát demaskovaly coby umělý výtvar, sešitý z kožešin několika menších medvědů a jiných víceméně nahodilých součástí. Návštěvníkům to nicméně nevadilo a podfuk se jich nijak nedotkl.

Také toho večera si "U zlaté rybky" málokdo všiml falešného medvěda. Hosté, kteří zaplnili šenk, věnovali svou pozornost spíše pivu, kořalce a navzdory půstu též tučnému masu. To se opékalo nad řehavými uhlíky a plnilo místnost lákavou vůní a neprůhledným dýmem.

"Hledám..." potlačil Reynevan kašel a protřel si slzící oči. "Hledám člověka jménem Hempl. Grabiš Hempl. Vím, že sem často chodívá. Je tu dneska?"

"Zdaliž jsem já strážným bratra svého?" zamžoural na něho dotazovaný šenkýř skrze závoj dýmu. "Hledejte a naleznete."

Reynevan se již chystal odpovědět nějakou podobnou biblickou sentencí, leč přítel Czibulka mu významným odkašláním naznačil jiné řešení. Sáhł tedy do měšce a ukázal krčmáři zlatý florén. Krčmář už z bible nic necitoval a ukázal pohybem hlavy do kouta lokálu. U stolu, na jehož desce stály žejdlíky a džbánky, tam seděly tři nedbale oděné - vlastně polooděné - ženštiny. A čtyři muži.

Nebylo jim však umožněno se tam vydat. Reynevan ucítil, jak ho něco přirazilo k nálevnímu pultu. Něco velkého. Smrdutého. Jako by se po něm sápal vycpaný maskot zdejšího podniku. S námahou se obrátil.

"Noví kunčafci," promluvil velké chlupaté chlapisko s košilí vytaženou z kalhot a ovanulo ho dechem páchnoucím cibulí a natráveným masem. "Noví kunčafci platěj vlezný. Takovej je tu zvyk. Zatřes šrajtoflí, panáčku. A objednej nám, páč máme žižeň."

Trojice kumpánů toho zarostlého hromotluka se sborově rozchechtala. Jeden strčil břichem do Czibulky. Tenhle hrubián zasmrděl pro změnu postně - rybinou.

"Hospodo," kývl Reynevan. "Po korbelu piva pro každého z těch pánů."

"Po korbelu?" zachrochtal mu do tváře chlupáč. "Po korbelu? Chceš nasrat oderský rybáře? Pracující klasu? Postav nám soudek, čuráku! Hňupe! Městskéj fouňo!"

"Odejdi, dobrý muži," přimhouřil oči Reynevan. "Vzdal se. Nech nás na pokoji."

"Nebo co?"

"Neuváděj mě v pokušení."

"Cooo?"

"Slíbil jsem, že nebudu mlátit lidi v postní době."

Chvilí trvalo, než to hromotlukovi došlo, než zařval a než zvedl pěst k úderu. Reynevan byl rychlejší. Popadl z pultu džbán a roztříštil ho chlupáčovi na obličej, jenž se zalil pivem a krví. Bez otálení kopl druhého obejdu do rozkroku. Czibulka mezitím rozbil třetímu nos boxerem, který si předvídavě vzal s sebou, a čtvrtému vrazil ozbrojenou pěst pod žebra a složil ho na kolena. Chlupáč se pokoušel vstát, a tak ho Reynevan praštil do čela zachovalým uchem džbánu. Vida, že to nestačí, přidal další ránu, po níž mu v hrsti zbyly jen drobty kameniny a glazury. Opřel se zády o pult a tasil dýku.

"Schovej nůž!" rozkřikl se krčmář a vykročil proti nim v čele svých pacholků. "Schovej nůž, hundsůte! A marš odtud! Už ať vás tady nevidím, šibeničníci! Dráči! Výtržníci! Ať sem vaše noha víckrát nevkróčí! Ven, řekl jsem!"

"To oni začali..."

"Oni jsou stálí hosté! Vy jste cizáci! Vetřelci! Zmizte pryč! Raus! Raus, říkám!"

Za neustálého spílání a postrkování obušky byli vytlačeni do síňky. A ze síňky na dvůr.

Hosté měli o zábavu postaráno, slzeli smíchy, lehké holky se hihňaly pisklavými hlásky. Vycpaný medvěd pozoroval celou příhodu jedním skleněným okem. Druhé mu někdo vydloubl.

*

Neodešli daleko, všeho všudy za roh stáje. Když za sebou zaslechli tiché kroky, otočili se jako na povel. Reynevan s dýkou v ruce.

"Klid," zvedl ruce muž, kterého viděli uvnitř u stolu se džbánskými a poběhlicemi. "Klid, žádné hlouposti. Jsem Grabiš Hempl."

"Řečený Allerdings?"

"Allerdings - jistěže," vzpřimil se muž. Byl vysoký a hubený, paže měl dlouhé jako opičák. "Vy jste od kanonisty, to mi došlo. Ale kanonista mluvil akorát o jednom. Který z vás je ten jeden?"

"Já."

Allerdings si Reynevana zkoumavě prohlédl.

"Byla to hloupost," poznamenal, "přijít sem a vyptávat se. Ještě hloupější byl ten špektákl. Často sem chodí špiclové, mohli si tě zapamatovat. I když je fakt, že tvůj ksicht je... Špatně zapamatovatelný. Bez urážky."

"Bez urážky."

"Vracím se dovnitř," pokrčil Allerdings kostnatými rameny. "Někdo mohl zmerčit, že vycházím za vámi, a mě si může zapamatovat lépe. Sejdeme se zítra. V Miličské, v hospodě 'Zvon hříšníkův'. O tercii. Teď běžte spánembohem. Padejte odtud."

*

Sešli se devatenáctého února, v sobotu před nedělí Reministere. V hospodě "Zvon hříšníkův" v Miličské ulici, navštěvované především tovaryši cechu kovotepců a slévačů, v čase tercie však téměř prázdné. Hned v úvodu chtěl Reynevan stručně vyložit, oč jde. Allerdings ho zarazil.

"Vím přesně," přerušil mladíka, dříve než se stačil rozhovořit, "co máš za lubem. Náš společný známý kanonista Beess, donedávna kapitulní probošt, mi to vysvětlil do podrobností. Připouštím, že tak učinil velice neochotně, poněvadž chtěl chránit tebe a tvoje tajemství. Jenomže věděl, že bez toho bych nemohl připravit akci."

"Když podrobnosti znáš," domyslel si Reynevan, "akci jsi už zřejmě připravil. Pojďme tedy na věc. Čas utíká..."

"Práce kvapná," přerušil ho chladně Allerdings, "málo platná, říká staré přísloví. Proto tolik nespěchej. Podrobnosti bylo jistě třeba promyslet, ale zůstává jedna obecnější otázka, která může všechno ovlivnit. A to zásadně."

"Jaká otázka?"

"Jestli má naplánovaná akce vůbec nějaký smysl."

Reynevan se nadlouho odmlčel a hrál si s pohárem.

"Jestli má smysl?" zopakoval konečně. "Jak to chceš zjistit? Máme snad o tom hlasovat?"

"Reynevane," nesklopil pohled Allerdings. "Jsi husita. Jsi antikrist. V tomto městě nenáviděný zrádce. Jsi v samém středu nepřátelského tábora. Vzbuzuješ odpor jako kacíř, nezaboh, který byl v tomto městě před pouhými čtyřmi nedělami za vyzvánění zvonů vyobcován z církve. Jsi lovná zvěř, jehně mezi smečkou vlků, všichni tě štvou a loví. Ten, kdo tě dostane a zabije, si vydobude slávu, obdiv, uznání, odpuštění hříchů, vděčnost církevních i světských představitelů, finanční ocenění i úspěch u opačného pohlaví. A nakonec tě uloví, chlapče. Nezachráni tě magie, kterou se maskuješ, i na ni jsou způsoby a při pozorném pohledu lze pod magickou kamufláží rozeznat tvou pravou podobu. Poznají-li tě na ulici, zmasakrují tě při samosoudu. Anebo tě zajmou živého a umučí na popravišti. Tak se stane, každým dalším dnem otálení ve Vratislavi se k tobě ta chvíle neúprosně blíží. A ty? Namísto toho, abys vzal nohy na ramena,

plánuješ ztřeštěné podniky. Tak mi odpověz, ruku na srdce: má to smysl?"

"Má."

"Chápu," přišla pro změnu chvíle, aby se odmlčel Allerdings. "Všechno je jasné. Pro záchranu panny v nouzi přijmeme každé riziko. Podnikneme jakékoli bláznovství. I takové, které je k ničemu."

"K ničemu?"

"Sledoval jsem člověka, který má být naším cílem, a trochu jsem ho poznal. Jeho charakter. Povím ti, co si myslím: nic nezískáš. Ten podrazník tě buď zradí a prodá, anebo tě oklame, obelže, pošle tě hledat tvou Juttu někam za hory a doly."

"Je na nás," nesklopil nyní pohled Reynevan, "postarat se, aby se bál něco takového provést."

"To se dá zařídit," usmál se Allerdings poprvé od začátku rozhovoru. "Dobrá, co jsem chtěl říct, to jsem řekl. Ted' můžeme probrat poslední detaily. Neztrácel jsem čas a s použitím informací od kanonisty Beesse jsem se dověděl, co bylo třeba. Vím kde, vím kdy, vím jak. Vím také, že se neobejdeme bez pomoci. Potřebujeme někoho třetího. Nemůže to být ten tvůj přítel, protože věc, do které se chceme pustit, není nic pro apatykáře. Každou chvíli se tady má objevit nějaký Jaško Kmínek. Sám jsi řekl, že se musíme postarat, aby se náš člověk bál. Nu a Jaško Kmínek je prvotřídní odborník. Skutečný mistr ve vyražení zubů."

"K čemu tedy byla," zvedl obočí Reynevan, "celá ta předchozí krasomluva? Vždyť jsi věděl, že neustoupím, jinak bys neangažoval toho prvotřídního mistra."

"Cítil jsem povinnost promluvit si s tebou. Ale umím předvídat."

*

Jaško Kmínek byl urostlý chlapík, dobrých sedm stop vysoký obr. Přivítal se s nimi, vypil pivo a říhl. Usilovně se snažil budít dojem těžkopádného tupce, zrazovala jej však jeho řeč, když promluvil. A inteligentní jiskry v očích, když naslouchal.

"Budeme pracovat u svatého Mořice," ujistil se, když vyslechl plán. "Jde o Valony. Nerad si něco začínám s čarodějníky."

"Nic takového."

"Práce s nožem?"

"Spíše ne. Nanejvýše bude třeba někoho zbit."

"Důkladně? S trvalými následky?"

"To není vyloučeno."

"Jasně. Moje taxa je čtvrt hřivny stříbra. Nebo stejná hodnota v libovolné měně. Plácnete si?"

"Plácnete."

"Kdy se do toho dáme? Jsem pracující člověk..."

"To víme. A mistr."

"Jsem zaměstnán v pekárně," upřesnil se zvýšeným důrazem Jaško Kmínek. "Na smlouvenou dobu si budu muset vzít volno. Proto se ptám: kdy?"

"Za tři dny," oznámil Allerdings. "V úterý. Měsíc bude v úplňku. Náš člověk preferuje úplňky a jasné noci."

*

Otec Felicián se vsedě opíral o trám a vzdychal, úpěl, sténal. Cit v nohou se mu vracel pomalu, ochrnutí vystřídala bolest. Vzrůstala a byla tak pronikavá, že mu nedovolovala soustředit se. Jen s obtížemi mu docházelo, co po něm chtějí. Proto musel útočník, jenž stál nad ním, ten nezamaskovaný, ten s nevýraznou tváří, všechno opakovat. Bylo vidět, že ho to hněvá.

"Inkvizice," hovořil syčivě, "unesla a tajně vězni dívku, slečnu Juttu Apoldovnu. Musíš zjistit, kde je vězněna."

"Pane dobrý," zaštkal otec Felicián. "Jak bych se to mohl dovědět? Nejsem nic než bídný červ... Nic neznamenám... A že sloužím u biskupa? Čím jsem pro biskupa? Slouhou, bezvýznamným poskokem... A to, o co ti jde, pane, ani není záležitost biskupství, ale Svatého oficia... Cožpak já mám přístup k tajemstvím Oficia? Co o nich mohu vědět?"

"Dovíš se," zasyčel útočník. "Odposlecheš, vyslídiš, vyčenecháš. Je známo, že v tom vynikáš. Málokdo se ti může rovnat ve špiclování, šmírování a čmuchání."

"Jsem jenom ubohý sluha... Nikdo. S někým jste si mě spletli..."

"Nespletli. Jsi Hanys Hvíздеk zvaný Veška, i když se teď nosíš jako otec Felicián, z biskupské přízně oltářník ve dvou kostelech najednou, u svaté Alžběty a u svatého Michala. Je to odměna za špiclování a donášení. Co, otče zpovědníku? Donášels kanonistovi Beessovi, potom jsi donášel na Beesse. Ted' donášíš na Tylmana, Lichtenberga, Boršnice a další. Biskup ti za udávání slibuje kariéru, povýšení, další tučné prebendy. Co myslíš, nezmění biskup názor, až se o tobě doví pravdu? To, že se kurvíš s Valonkami, a navíc během půstu, to ti zaručeně odpustí. Ale co udělá, až se doslechne, že i na něho, na biskupa, donášíš stejně ochotně? Inkvizitorovi Řehoři Hejnicovi." Otec Felicián slyšitelně polkl slinu. Na dlouhou chvíli ztratil řeč.

"To, co chceš vědět," vysoukal ze sebe nakonec, "je přísně tajná záležitost inkvizice. Týká se hereze. Je to velké tajemství..."

"Velké tajemství," útočník zřetelně ztrácel trpělivost, "se dá také vyčenechat. Čím přísnější utajení, tím vyšší odměna. Podívej, tady je dvacet rýnských. Dávám ti je, jsou tvoje, až tě pustím, můžeš si je vzít. Bez jakýchkoli závazků. Pokud mi ale dodáš informace a pokud s nimi budu spokojen, dostaneš pětkrát tolik. Sto florénů, Hvíздеku, pětinasobek toho, kolik vynesou roční důchody z obou tvých oltářnictví. Promysli si to, spočítej. Možná by stálo za to projevit trochu snahy."

Otec Felicián polkl podruhé, ale oči mu zasvítily chtivostí. Útočník se k němu sklonil a posvítil mu lucernou do obličeje. "Ale věz," ucedil, "že kdybys zradil... Kdybys mě prodal, kdyby mě zajali... Kdyby mě potkala nějaká nešťastná

nehoda, kdybych onemocněl, otrávil se jídlem nebo udusil rybí kostí, utopil se v zatopeném hliništi anebo spadl pod rozjetý vůz... Tehdy si můžeš být jist, zpovědníku, že se do rukou lidí, kterým jsi uškodil, kterým stále škodíš, dostanou jasné důkazy. Mimo jiné i do rukou biskupského vikáře Jana Sneschewicze. Dobře víš, jak neúprosný člověk to je. Pokud se doví o některých věcech... ty budeš vyloven z Odry, Hvízdku. Než uplynou tři dny, vyplave tvoje nafouklá mršina pod Sokolnickým jezem. Chápeš to, že?"

Otec Felicián chápal. Krčil se a překotně kýval hlavou.

"Na získání informací máš deset dní. To je nepřekročitelný termín."

"Vynasnažím se... Jestli se to povede..."

"Bylo by lepší, kdyby se to povedlo. Lepší pro tebe, jasné? Teď jsi volný, můžeš jít. Aha, Veško..."

"Ano, pane?"

"Nepotuluj se po nocích. Počítám s tebou, tak by byla škoda, kdyby ti tady někde podřízli krk."

*

V okně domu Otty Beesse v Ševcovské ulici nevisela žlutá záclonka. Reynevan ani nečekal, že ji tam uvidí, proto do Ševcovské nepřišel. Prostě jen tudy měl cestu.

"Víš, kam kanonista odjel? K sobě, do Rohova?"

"Allerdings," potvrdil Allerdings. "Nevylučuji, že nadlouho. Ve Vratislavi mu začalo být trochu dusno."

"Trochu mou vinou."

"Možná to urazí tvou pýchu," hodil po něm Allerdings pohledem přes rameno, "ale musím ti sdělit, že si příliš lichotíš."

Pokud jsi byl důvodem, tedy jen jedním z mnoha. A ne nejdůležitějším. Biskup Konrád se už nějakou dobu díval na kanonistu křivě a hledal záminku, jak mu zatopit. Hrabal se kvůli tomu i v genealogii a nakonec, představ si to, udělal z kanonisty Poláka. Není to žádný Beess, prohlásil, ale Běs - prachobyčejný polský Bies. A pro žádného polského Biesa není ve vratislavské diecézi místo. Zachtělo se Poláčickovi být prelátem? Tak ať táhne do Hnězda anebo do Krakova, tam jsou také biskupství."

"Jen pro přesnost: Polsko má ještě další biskupství v Poznani, Vladislavi, Plocku a Lvově. A Biesové, zase pro přesnost, nejsou Poláci, jejich rod pochází z Chorvatska."

"Chorvatsko, Polsko, Čechy, Srbsko anebo jiné Multánsko," ohnul nos Allerdings. "To je biskupovi jedno. Samé slovanské živly. Nebezpečné. Vůči nám, dobrým Němcům, nepřátelsky nastavené."

"Ha ha, směšné."

"To máš pravdu. A víš, co je největší paradox?"

"Nevím."

"Tím, že vypudil kanonistu, uškodil biskup hlavně sám sobě. Otto Beess byl u vratislavské kapituly prakticky jediným prelátem, který sdílel biskupův postoj k otázce neomezené moci papeže. Ostatní preláci a kanovníci se stále otevřeněji hlásí ke konciliarismu. Jestli se bude biskup intrikami zbavovat spojenců, nakonec to i pro něj špatně skončí. Bliží se zahájení církevního sněmu v Basileji. Ten koncil může přinést mnoho změn... Posloucháš mě? Co to děláš?"

"Čistím si botu. Šlápl jsem do lejna."

*

Od jara roku 1428 byla Vratislav ostrovem v moři války, oázou míru v poušti válečné zkázy. Třebas chráněná vodami Olavy a Odry a hrazená mocnými zdmi, nenechala se slezská metropole ukolébat v bezstarostném luxusu jistoty a bezpečí. Město si dobře pamatovalo loňský podzim a ta vzpomínka byla stále živá, skutečná, takřka hmatatelná. Ožívaly v ní požáry Břehu, Ryčina, Sobotky, Gněchovic, Středy i sotva dvě míle vzdálených Koutů. Vratislav nezapomněla ani na začátek května, kdy se lidé z hradeb dívali na armádu Prokopa Holého a oči jim slzely z dýmu hořících Žerníků a Muchoboru. A uběhlo jen šest týdnů od doby, kdy od jihu táhli údolím Odry sirotci a všechny zvony ve městě zvěstovaly jejich nájezd na necelý den cesty vzdálenou Olavu.

Vratislav byla ostrovem v oceánu války, oázou míru v poušti prachu a popela. Z území na jih od města se stalo vylidněné spáleniště. Uvnitř hradeb, kde žilo v době míru patnáct tisíc obyvatel, nyní hledal útočiště takřka stejný počet běženců. Vratislav se tísnila, žila v tlačenci. V ovzduší nejistoty a ohrožení. V atmosféře dusivého strachu. A bující denunciaci.

Vinu na tom nesli všichni: biskup, preláci, inkvizice, městské zastupitelstvo, patriciát, rytířstvo, kupci. Všichni. Ti, jimž na bezpečí města opravdu záleželo. Ti, kteří viděli husitského špehyře za každým rohem a od loňského roku vyděšeně vzpomínali na zradou otevřené brány Frankenštejna a Rychbachu, lští obsazený hrad Sobotku, spiknutí ve Svídnici a diverze v Kladsku. Ti, kteří věřili, že hon na domnělé špehy vyžene z úkrytů i ty pravé a skutečné. I ti, kteří v žádné špehyře nevěřili, avšak měli z atmosféry strachu prospěch. Ti všichni podporovali fyzlování, stupňovali strach a paniku, způsobili, že se panika změnila v nenávist a pronásledování. Zrádci, čarodějové a husité se přece mohli skrývat kdekoli: za každým rohem, v každém koutě, v jakémkoli přestrojení. Podezřelý byl každý: sousedka, protože nechtěla půjčit cedník, kramář, protože vydal nazpět ořezaný skojec, stolař, protože nadával na faráře, farář, protože chlastal, švec, protože nechlastal. Udání si bezpochyby zasloužil kolegiální učitel magistr Schindler, protože se na hradbách motal kolem bombardy. Udán musel být rozhodně i konšel Scheuerlein, poněvadž při nedělní mši v kostele ukrutně prděl. Podezřelý byl městský písař Albrecht Strubicz, neboť stonal a náhle se uzdravil. No a vrcholně podezřelý byl Hans Plichta, městský biřic, už podle ksichtu pijan, děvkař, úplatkář a vůbec krivák.

Podezřelý byl žonglér - ioculator, protože předváděl roztodivné kejkle a tropil si špásy, podezřelý byl tesař Kozuber, poněvadž se těm špásům smál. Podezřelá byla panna Hedvika Bančovna, vždyť si ondulovala vlasy a nosila červené střevíčky. Podezřelý byl pan Güntherode, protože bral jméno Boží nadarmo. Podezřelý byl jirchář, poněvadž smrděl, a žebrák, poněvadž smrděl ještě víc. A nejpodezřelejší byl žid. Protože byl žid. A všechno nejhorší přece pochází od židů. Udání a denunciaci přibývalo, konjunktura rostla sama od sebe jako ze svahu se kutálející sněhová koule. Záhy došlo k

tomu, že nejpodezřelějšími se stali ti, na které ještě nikdo nepodal udání. Vědouce o tom, donášeli někteří sami na sebe. A na nejbližší rodinu. Bylo by zvláštní, kdyby se v té záplavě udání nevyskytlo ani jedno na Reynevana. Vyskytlo se. A ne jedno.

*

Dopadli ho, když kličkoval mezi šátory na Solném rynku cestou na snídani. Denně snídával "U mouřenínovy hlavy". Pravidelně, příliš pravidelně.

Skočili na něj, zkroutili mu ruce dozadu a přirazili ho k jednomu šátoru. Bylo jich šest.

"Reinmare Bielau," promluvil nevzrušeně jejich velitel a podrbl se na plochem, nemoci ošklivě zdeformovaném nose.

"Jsi zatčen. Neklad' odpor."

Nekladl. Ani nemohl. V hlavě mu hučelo, překvapením se cítil jako ve snu a nechápal, co se mu přihodilo.

Jutta, uvažoval horečně, leč roztěkaně. Jutta. Oltářník Felicián vyšpehuje, kde je Jutta vězněna. Ale jak se s ním spojím?

Sám budu ve vězení. Anebo mrtvý.

Kolem nich již rostl a houstl sběh lidí.

"Nuže," kývl ploskonosý. "Nasaďte tomu ptáčkovi pouta."

"Nasaďte, nasaďte," ozval se sporý muž v koženém kabátci a s mečem, jenž se v doprovodu několika zbrojenců protlačil mezi lidmi. "A potom nám ho předejte. Protože je náš. Sledujeme ho už pár dnů. Hodili jste sebou, to vám slouží ke cti. Ale teď nám ho odevzdejte, náš nárok je přednější."

"Přednější?" dal si ploskonosý ruce v bok. "Přednější před čím? Tady není Dómský ostrov, tady je Vratislav. Ve Vratislavi není nikdo přednější než městská rada, ta stojí v čele města. Já jsem toho člověka na rozkaz pánů radních zatkl a odvedu ho na rathaus. Máš pravdu, že jsme sebou hodili. Zato vy jste se opozdili. Vaše chyba, měli jste si ráno přivstat. Proto seber svoje lidi, pane z Huntu, a běžte si po svých. Nepřekázejte mi při konání služebních povinností."

"Ve Vratislavi poroučí biskup," odsekl Kuczera von Hunt. "A knížete biskupa zde zastupuji já, tak si dávej pozor, jak se mnou mluvíš, radniční pacholku. Koho si to dovoluješ odhánět? Já mám rozkaz dopravit vězně na biskupský dvůr..."

"A já na rathaus!"

"Tohle," vyštěkl rozhněvaně Kuczera, "je církevní záležitost a rathausu je po ní hovno! Takže odprejskni!"

"Ty odprejskni!"

Kuczera von Hunt zavrčel, zafuněl a položil dlaň na jílec meče. V té chvíli z kypícího a hučícího davu vyskočila - nebo spíše vyletěla - drobná postava v šedém chalátu. Než stačil kdokoli zasáhnout, narazila do Reynevana, vytrhla ho z rukou pochopů, povalila ho na zem a sama upadla na něj. Překvapený Reynevan jí pohlédl do tváře.

Šedivé, všední a veskrze nevýrazné. Ze všedního nosu a všedních úst tekla krev. A nějaké ohavné, mazlavé sputum.

"Já je posmrkám," zašeptala mu postava do ucha měkkým ženským hlasem. "A ty uteč..."

Městští biřici i Huntovi zbrojenci zvedli ženu z Reynevana, cloumali s ní a třásli jako s hadrovou panenkou. Žena jim však najednou ochabla v rukou a obrátila oči v sloup. Křečovitě se rozkašlala, zajíkla se a zachřčela. A pak zachrchlala, začala prskat, plivat a smrkat. Hustě a doširoka. Kapky krve a hlenu hojně zkropily tváře a šaty okolních zevlounů.

"Marie Nejsvětější!" zakvílel někdo z davu. "Ona je nakažená! Mor! Mor!"

Nebylo to třeba opakovat. Všichni věděli, co je to mors nigra, všichni věděli, jak se před černou smrtí chránit. Zásada byla prostá, jediná rada zněla: fuge - utéct. Trhovci, zevlouni, městští biřici, biskupští zbrojenci, ploskonosý, Kuczera, prostě všichni se dali na panický úprk, odstrkující se srážejíce se navzájem. Solný trh se ve chvíli vyliadnil.

Zůstal pouze Reynevan - medík. Klečel nad nakaženou a snažil se jí otevřít ústa a odstranit hleny z ucpaného jícnu, ulevit jí. Na to neexistuje žádné zakletí, uvažoval horečně a opět načisto zmateně. Žádné zakletí, žádné kouzlo, žádný amulet. Žádná magie tohle nevyléčí, dokonce ani žádná magie neuchrání před nákazou plicní formou moru... Je to přece plicní forma, o tom nemůže být pochyb, příznaky jsou typické, ačkoli... Ona nemá horečku... Má chladné čelo... A tělo... prsa... Jak je to možné? Něco nesouhlasí...

Žena s bezvýraznou tváří odstrčila jeho ruce.

"Přestaň mě osahávat," řekla klidně a zřetelně, "a utíkej, hlupáku. Honem. Dříve než jim dojde, že to byla jenom iluze."

Nemusela mu to říkat dvakrát.

*

Kdyby se rozhodl opustit Vratislav tak, jak byl, pěšky a v jednom tenkém kabátě, podařilo by se mu to. Ve městě trval poplach a zmatek, útěk měl hodně velkou šanci na úspěch. Jenže Reynevanovi bylo líto zanechat zde majetek a dárek Držaty de Wirsing - hnědáka mimochodníka. Vyšlo najevo, že není schopen bez žalu a mrknutí oka odvrhnout hmotné statky. Zkrátka ho zradil materialismus. Jako mnohé před ním.

Dostali ho ve stáji. Lapili ho ve chvíli, kdy sedlal koně. Odpor nepřicházel v úvahu, bylo jich příliš mnoho. To už by se mohl pokusit zápasit se storukým Briareem a výsledek by se dal stejně snadno odhadnout. Než se Reynevan nadál, měl na hlavě pytel a na rukou a nohou pouta. Potom ho zvedli a hodili na vůz jako balík. A zakryli něčím měkkým a těžkým, nejspíše hadry.

Práskl bič, zaskřípěly nápravy, vůz sebou trhl a drkotavě se rozjel po kočičích hlavách ulice. Hromadou hadrů zasypaný Reynevan klel a slintal si na bradu.

Začínala cesta do neznáma.

Kapitola třetí

v níž se potvrzuje pořekadlo a vychází najevo, že svět je opravdu malý. Reynevan totiž ustavičně potkává známé. Vůz, na kterém ho vezli, nadskakoval a kymácel se na výmolech. Praštěl při tom, jako kdyby se chtěl každou chvíli rozpadnout. Reynevan, kterého škrábaly a píchaly ostré rohože a dusily těžké hadry, zpočátku posílal do horoucích pekel své trýznitele, avšak zanedlouho změnil názor. Znehybněn pod tlustou vrstvou se alespoň neotloukal o

postranice rychle jedoucího povozu, a navíc slyšel rachot jiných předmětů, nějakých štoudví a žebříků, které se kutálely a převracely ze strany na stranu - vesměs přes něho. Při tomto způsobu cestování mu však i navzdory hadrovému obalu na výmolech cvakaly zuby.

Jak dlouho trvala ta divoká jízda, nedokázal odhadnout. Pro něj každopádně hodně dlouho.

*

Vytáhli ho z hadrů a bez cavyků shodili z vozu na zem. Tedy spíše do bláta, protože ucítil, že mu začal neprodleně promokát oděv. V další chvíli ho stejně bezohledně zvedli, šklubnutím mu strhli z hlavy pytel a postrčili ho, až narazil zády na kolo.

Stáli v úvoze, na jehož svazích se ještě držel sníh, ale ve vzduchu už bylo cítit jaro.

"Jsi zdravý?" zeptal se někdo. "Celý?"

"Však vidíte, že je celej, stojí přece na vlastních nohách. Navalte prachy, jak jsme se dohodli."

Muži, kteří stáli okolo, se od sebe lišili, na první pohled je bylo možno rozdělit na dvě skupiny, dvě kategorie. Jedni se rovnou dali označit za zločince, městské lupiče, členy některé z mnoha band, jež terorizovaly vratislavská předměstí. Nebylo pochyb o tom, že to právě oni ho přepadli ve stáji a vyvezli na voze z města. Proto, aby ho teď prodali jiným. Rovněž banditům, ovšem trochu jiné sorty. Žoldákům.

Nebylo mu dopřáno času na delší úvahy. Popadli ho, posadili na koně, přivázali mu zápěstí k oblouku sedla, a navíc jej spoutali i nad lokty dvakrát pod pažemi protaženým provazem. Konce provazu drželi dva jezdcí, jeden vpravo, druhý vlevo. Ostatní se kolem nich srazili do těsného hloučku. Koně frkali a dupali. Někdo ho dloubl do zad něčím tvrdým.

"Jedeme," uslyšel. "Žádné blbosti. Jinak ti rozbiju držku."

Ten hlas mu připadal známý.

*

Městům a hradům se vyhýbali obloukem, ovšem ne dost širokým na to, aby Reynevanovi znemožnili orientaci v terénu. Znal okolí natolik dobře, aby poznal zvoničku fary svatého Floriána v biskupském Vazově. Vezli ho tedy Niskou silnicí z Vratislavi přímo na jih. Nezdálo se však, že cílem cesty bude Nisa. Možností bylo povícero: z Nisy vedlo různými směry pět cest, nepočítaje tu, po které přijížděli.

"Kam mě vezete?"

"Kušuj!"

Za Nisou se zastavili, aby přenocovali. Tady Reynevan poznal známého.

*

"Paško? Paško Řimbaba?"

Námezdník, který mu přinesl chléb a vodu, sebou trhl. Sklonil se. Odhrnul plavé vlasy z čela a očí. A otevřel ústa.

"Na mou čest," vydechl. "Reinmare? Jsi to ty? Hned jsi mi byl povědomý... Ale změnil ses hodně... Málem bych tě nepoznal..."

"V čích jsem rukou? Kam mě vezete?"

"Nesmím říct," vzpřimil se Paško Řimbaba a hlas mu ztvrdl. "Mám to zakázáno, tak se neptej. Jak to je, tak to je."

"Vidím," ukousl si Reynevan chleba, "jak to je. Dříve jsi býval rytíř, nyní jsi obyčejný knecht. Kterému rozkazují a zakazují. Ale já vím, proč tahle změna. Stejně se divím, že jsi zůstal ve Slezsku. Povídalo se, že jste všichni utekli, Weyrach, Wittram, Tresckow, celá tvoje stará comitiva. Že jste zdrhli za sedmero hor, poněvadž vám slezská půda hořela pod nohama."

"Inu," poškřábal se Paško na temeni hlavy a neklidně hodil pohledem k ohništi, u něhož však ostatní žoldáci věnovali veškerou pozornost džbánu. "Inu, tak trochu hořela. Kompanie se rozutekla. Já jsem se už taky chystal zmizet... ale vtom se naskytla příležitost vstoupit do služby u pana Ungeratha. Pan Ungerath je boháč a nikomu ze svých lidí nenechá ublížit, nemusím se bát. A tak jsem zůstal. Copak je mi ve Slezsku špatně?"

"Ale co chce ten boháč ode mě? Co jsem mu udělal?"

"Nesmím říct. Mám to zakázáno."

"Jenom jednu věc," snížil hlas Reynevan. "Jedno slovo. Jedno jméno. Musím vědět, kdo mě ve Vratislavi práskl. Přitom o mne vůbec nejde. Pamatuješ si na tu pannu, Paško? Tu, kterou jste unesli na Bodák jako Biberštejnovnu? Tu, s níž jsem tehdy utekl? Mám ji rád, miluji ji z celého srdce. A na informaci, o kterou tě prosím, závisí její osud. Její život. Kdo mě zradil, Paško?"

"Nesmím říct. A i kdybych směl, beztak to nevím."

"Ale bude to vědět ten, kdo vám velí. Mám pravdu?"

"O tom nepochybuj," nafoukl se Řimbaba. "Pan Eberwin von Krantz nenosí hlavu na krku pro parádu. Jasně že to ví."

"Zeptej se ho, Paško. Zjisti to pro mě..."

"Ne. To je zakázáno."

"Paško. Nepřišel jsem ti na pomoc tenkrát u Lutomi? Viš, jak tě tam už pakosti měli na sudlicích? Ubodali by tě jako zvíře, nebýt mě a Samsona. Jsi mi něco dlužen. Tak jsi rytíř, nebo ne? Nesluší se, aby rytíř zapomínal na takové dluhy."

Paško Řimbaba dlouho uvažoval. Tak úporně, až se zapotil. Konečně se přestal kabonit a oťel si obočí.

"Tehdy jsi mě zachránil," přiznal a vzpřimil se. "Ale potom na Bodáku jsi mě podle praštil do raněného boku. A ta tvoje milovaná potvora mě koplá do koulí a shodila ze schodů. Ještě dlouho mě potom bolela hlava. Tak jsme si kvít, nejsem ti nic dlužen."

"Paško..."

"Najedl ses? Tak nastav ruce. Musím tě zase svázat."

"Mohl bys trochu volněji?"

"Ne. To mám zakázáno."

*

Na další cestu vyrazili za svítání, v mlze, v níž Reynevan ztratil orientaci. Zdálo se mu, že jedou na Pradník, Hlubčickou silnicí, ale jist si nebyl.

*

Na okraji bezlistého březového hájku na ně čekala trojice jezdců. A solidní uzavřený furgon tažený čtyřmi kosmatými koníky. Účel toho vozu byl jasný, proto se Reynevan nepodivil, když ho strčili dovnitř a zavřeli dvířka. Dokonce tu změnu uvítal s jistým uspokojením. Zůstával vězněm, ale aspoň mu rozvázali ruce.

Kopyta zadusala, furgon sebou trhl a kolébavě, skřípavě se rozjel. Uvnitř bylo jen tolik světla, kolik propouštělo nevelké zamřížované okénko - tedy málo. Ale přece jen dost na to, aby rozeznal na prknech ležícího člověka, přikrytého pokrývkou nebo pláštěm.

"Pozdrav pánbůh, bratře," oslovil ho. "Kdo jsi?"

Člověk neodpověděl. Zaupění, které vydal, nebylo možno považovat za odpověď. Reynevan potáhl nosem, začíchal. Přiblížil se a nahnal čelo. Horké jako pec. Jemu samotnému přeběhl pro změnu mráz po zádech. Stáhl z ležícího deku, sáhl pod potem promočený oděv, stiskl břicho, ohmatl končetiny, podpaží a třísla. V nepatrném světle se snažil najít krev, strupy, otok. Nemocný mu to všechno dovolil, ležel nehybně a slabě sténal.

"Ty máš štěstí i já mám štěstí," zahučel konečně medik a posadil se. "Není to mor. Ani neštovice. Jak se zdá."

"Adsumus..."

"Co?" Reynevan divže nevyskočil. "Cos to řekl?"

"Adsumus..." zablakotal nemocný. "Adsumus peccati quidem immanitate detenti... Sed in nomine tuo specialiter congregati..."

Je to jen modlitba, ujišťoval sám sebe Reynevan. Pouze náhodná shoda.

Sklonil se k nemocnému. Ucítil žár horečky a štiplavý pach potu. Položil mu dlaně na spánky a začal pomalu recitovat léčebná zaklínadla a invokace.

"Veni ad nos..." zakvílel pacient. "Et esto nobiscum et dignitare illabi cordibus nostris... Adsumus... Adsumus..."

Reynevan mumlal zaklínadla. Nemocný syčivě vydechl.

"Et lux perpetua," vyslovil zcela zřetelně, "luceat eis."

*

Furgon drkotal a skřípal. Nemocný blouznil a třeštil z horečky.

*

Ze spánku ho vytrhlo zarachotění závořů a zaskřípění pantů, probralo ho studené svěží povětrí a světlo, které vniklo dovnitř vozu. Přimhouřil oči.

Do furgonu byli nakládáni další cestující. Tři. První, urostlý vousáč v rytířském wamsu, bezděčně couvl při pohledu na ležící tělo.

"Bez obav," uklidnil ho Reynevan. "Nic nakažlivého. Horečka, nic víc."

"Lezte dovnitř!" poháněl nastupující jeden z žoldáků. "Pohyb, pohyb! Mám vám pomoci?!"

Dvířka furgonu se zabouchla a vevnitř bylo znovu šero. Světla však bylo aspoň tolik, aby Reynevan nabyl přesvědčení, že zná přinejmenším dva z nových vězňů, sedících bok po boku naproti němu. Že už viděl jejich tváře.

"Když nás už potkal stejný smutný osud," předběhl ho opatrným, váhavým hlasem vousáč, "můžeme se aspoň seznámit. Jsem Jan Kuropatva z Lańcuchova, miles polonus..."

"...herbu Szreniawa, ješlí dobrze pamiętam," rozhodl se Reynevan dokončit polsky. "Setkali jsme se v Praze."

"Aby mě..." podezíravě zachmuřená Polákova tvář se rázem rozjasnila. "Reynevan, pražský Aeskulap! Pamatuji se!"

Hned ses mi zdál povědomý... Tak jsme ve stejné kaši, mor na to..."

"Adsumus!" vykřikl nahlas nemocný a zazmítal hlavou. "Adsum..."

"Když už je řeč o moru," ozval se znepokojeným hlasem druhý z Poláků a ukázal na ležícího. "Jen aby tenhle..."

"Pan Reynevan je konsiliář, Jakube," poučil ho Kuropatva. "V chorobách se vyzná. Když tvrdí, že to není nakažlivé, můžeš mu věřit. Dovol, pane Reyneване, tento dobrý šlechtic je pan Jakub Nadobný z Rohova erbu Děloša. A tohle..."

"My se také známe," pravil třetí muž s těžkou a jakoby trochu křivou čelistí. "Kliment Kochlovský z Vělně, vzpomínáš? Měl jsem to potěšení. Loni na podzim v Tostu. Dojednávali jsme obchody."

Reynevan to potvrdil, ale jen příkývnutím. Nebyl si jist, zda a jak dalece může zacházet do podrobností. Noví pasažéři byli chvilkovými společníky v neštěstí, to ano, neznamenal to však, že museli znát specifika a detaily zmíněných obchodů. Kochlovský prodával husitům koně, zbraně, prach a kule.

"Všechny tři nás lapili společně," rozehnal jeho pochyby Jan Kuropatva. "Na Krakovské silnici mezi Bělskem a Skočovem. Vedli jsme průvod, vezli jsme... Vždyť víš, co se tou cestou vozí."

Reynevan věděl. Všichni to věděli. Přes Těšín a Moravskou bránu vedoucí Krakovská silnice, zemská stezka spojující Polské a České království, byla jednou z nemnoha obchodních tras, vymykajících se blokadě. Po této silnici proudilo do husitských Čech zboží prakticky nepetržité a bez překážek, dělo se tak podle dohody mezi moravskou kališnickou šlechtou a významnými katolíky. Moravští husité nepodnikali loupežné nájezdy na panství katolíků, ti pro změnu přivírali oči a nevšímali si přes Těšín putujících transportů a karavan. Dohoda byla neformální a rovnováha nejistá a čas od času ji narušil nějaký incident, jak bylo vidět na tomto případě.

"Zajali nás," pokračoval miles polonus, "ratibořští z Pštiny, družina té vlčice Heleny. Dostala Pštinu jako vdovský podíl, zatracená čarodějnice. Teď tam sedí jako údělná kněžna a je čím dál troufalejší."

"Počíná si bezprávně, potvora jedna," zavrčel rozhněvaně Kochlovský. "Nebyla na svém, nýbrž na těšinském území! To je drzost!"

Reynevan věděl, co mají na mysli. Skulina v blokadě, kterou dopravci využívali, existovala hlavně díky obratné politice těšínského knížete Boleslava, který chránil své knížectví tím, že husity neprovokoval a jejich transporty nechával na pokoji. Zcela jiný přístup zvolila kněžna vdova Helena a její syn Mikuláš, kníže ratibořský. Ti nevynechali jedinou příležitost, jak uškodit každému, kdo obchodoval s husity - a třeba i na cizím panství.

"Nejeden z našich," posteskl si Kuropatva, "už shnil v pštinských kobkách anebo položil hlavu pod sekeru. Když nás zajali, čekal jsem, že je nám také souzen konec na lešení. Poručili jsme duši Bohu: já, pan Jakub i pan Kliment... Ale nebyli jsme v temnici ani týden. Odvezli nás do Ratiboře a předali těm druhým, čert ví, co jsou zač. Šoupli nás do téhle boudy a teď nás vezou. Kam, proč, kdo a v čí službě, to ví také jenom čert."

"Proč - to bych věděl i já," utrousil zasmušile Jakub Nadobný z Rohova. "Na popravu, jak jinak."

"Ungerath," zkusil se zeptat Reynevan. "Říká vám to jméno něco?"

"Ne. Mělo by?"

Reynevan jim pověděl o svém zajetí a cestě, kterou za tři dny urazil. O tom, že eskorta je pravděpodobně ve službách vratislavského boháče Ungeratha. Kuropatva, Nadobný a Kochlovský si lámali hlavy, leč bezvýsledně. Zůstali by tedy v nevědomosti a nejistotě, nebýt nového pasažera, kterého k nim naložili ještě téhož dne.

*

Nový vězeň byl mladý, plavovlasý a otrhaný jako strašák do zelí. Přitom však veselý a bezstarostný, což s ohledem na okolnosti vyvolávalo údiv.

"Dovolte, abych se představil, páni," zasmál se, sotva se posadil. "Jsem Hlas z Libočan, dobrý Čech, táborský setník, zajatec. Momentálně, hahaha, to už je vojenský úděl, cha!"

Před několika dny, informoval je Hlas z Libočan, dobrý Čech, a své vyprávění často přerušoval výbuchy nespoutaného a celkem nesmyslného veselí, vpadl pan Hynek Krušina z Lichtenberka do hradeckého kraje. Pan Hynek býval ondy věrným obráncem kalicha, avšak zradil, přeběhl na katolickou stranu a nyní sužuje dobré Čechy četnými nájezdy. Štráf na Hradecko pro něj nedopadl dobře, jeho družina byla pobita a rozprášena a on sám zaháněn na útěk. Nicméně Hlas z Libočan padl panu Krušinovi do zajetí.

"Takový je vojenský úděl, cha cha," smál se dobrý Čech. "Ani jsem v páně Krušinově žaláři slámu nezahřál a už mě koupili tihle venku a jak jsem vyslechl, vezou mě někam k Fryštátu."

"Proč k Fryštátu? A kdo tě to vlastně koupil?"

"Ha, přece ten, co i vás. Jedeme v jeho voze!"

"Ale kdo to je?"

"Gebhart Ungerath, syn Kašpara Ungeratha... Vy jste to nevěděli? To je dobré, ha ha! Tak to vám musím celou věc jaksepatří objasnit." Kašpar Ungerath, vysvětloval táborský setník, je vratislavský kupec, pyšný a nadutý a až nepřístojně bohatý. V Gněhovicích u Vratislavi si dokonce koupil hrad. Sedí na tom burgu jako velký pán, uchází se o šlechtický titul a má požádáno o erb, ha. Aby napomohl kýženému povýšení, své dva syny, Gebharta a Gilberta, poslal do biskupského vojska jako armigery. No a v nějaké pohraniční šarvátkce zajali Gilberta táboři z Oder. Rychle poznali, jakou chytli slepičku, co jim snese zlatá vejce, a zažádali za vydání zajatce rovných pět set kop grošů výkupného.

"Pěkná sumička, jen co je pravda! Už chápete, o co běží? Ungerath, starý držgrešle, chce záležitost vyřídit bezhotovostně. Za Gilbertovo propuštění vrátí svobodu českým zajatcům, kališníkům zajatým Slezany. Ungerath má známosti, má svoje kšefty, má dlužníky. Obratem si obstaral zajatce, to značí nás, ha ha! Odhaduji, že včetně tohoto polonebožtíka máme cenu nějakých osmdesát kop per capita, ha ha! Řekl bych, že je to slušný průměr. Ledaže by se měl někdo ze ctěných pánů za dražšího?"

Nikdo se nepřihlásil. Hlas z Libočan se rozesmál.

"Vezou nás na výměnu, panstvo. Tak hlavy vzhůru, ha ha, brzy bude konec našeho zajetí, brzy!"

*

Těsno a dusno uvnitř furgonu způsobilo, že se vězňů zmocnila ospalost a takřka nepřetržitě dřímali. Když Reynevan nespal, přemýšlel.

Kdo ho ve Vratislavi zradil?

Pakliže vyloučil náhodu - a v takových případech nepřipadaly náhody v úvahu - nezůstávalo moc možností. Časem se lidé měnili, Achilla Czibulku mohly lákat zlaté mince ukryté pod podlahou apotéky, pokušení získat je mohlo být k nevydržení. A co Allerdings, kterého Reynevan vlastně vůbec neznal a měl všechny důvody považovat ho za nájemného zločince?

Hlavním podezřelým jednoznačně zůstával páter Felicián, Hanys Hvízdek zvaný Veška, individuum, pro které se lež, zrada a podlost staly druhou přirozeností. Allerdings ho před ním varoval, Reynevan však jeho upozornění bral na lehkou váhu. Omnis kněz avaritia, připomínal známé pořekadlo, každý kněz je hrabivý. Felicián nezradí z chamtivosti, vždyť kdyby zradil, sto florénů by mu uniklo před nosem. Allerdingse tím ale nepřesvědčil.

Allerdings mohl mít pravdu, přiznal si sklesle Reynevan. Vlastní kůže si mohl Felicián cenit více a ze strachu o vlastní kůži mohl klidně zradit. Mohl zradit pro povýšení a vidinu předpokládaných budoucích zisků.

Ano, vše nasvědčovalo tomu, že zrádcem byl Felicián. A jestli ano...

Jestli ano, přiznal si sklesle Reynevan, byl celý důmyslný vratislavský plán k ničemu. Šance na brzké nalezení Jutty se rozptýlily, naděje zanikla. Opět si nevěděl rady, co činit, odkud začít. Znovu byl na začátku, znovu ve výchozím bodě. Pokud budu mít možnost ještě začít, pomyslel si Reynevan. Ten veselý setník Hlas se může mýlit, třeba nás vůbec nechťejí vyměnit, třeba to bude stejné jako na Troskách - husitští zajatci se kupují proto, aby byli umučeni na popravišti pro povzbuzení morálky obyvatelstva.

A s tím, že ho opět zachrání záhadná žena, může tentokrát jen stěží počítat.

*

Nemocný přestal sténat a blouznit. Ležel klidně a snad se i cítil lépe. Před svědky se Reynevan neodvážil použít magii, ke zlepšení zdravotního stavu tedy došlo přirozenou cestou.

*

"Vylezte! Pohyb, pohyb! Padejte z vozu!"

Sluneční světlo je bodlo do očí, po prvním doušku studeného vzduchu se o ně pokoušely mdloby. Reynevan měl nohy jako z rosolu a aby se na nich udržel, musel se chytit paže Kuropatvy z Laňuchova. Vedle stojící Nadobný na tom nebyl o nic lépe, byl bledý jako smrt a doslova visel na rameni Klimenta Kochlovského. Handlři se zbraněmi byl z nich nejmenší postavy, ale spolu s Hlasem z Libočan projevil největší výdrž. On a Čech stáli pevně a nejlépe ze všech vězňů předstírali, že se nebojí.

"Dojde k výměně zajatců, páni husiti," oznámil jim z výše sedla Eberwin von Krantz, velitel žoldnéřů. "Brzy budete volní. Za to štěstí vděčíte zde přítomnému velkomožnému pánu Gebhartu Ungerathovi, synovi velkomožného pána Kašpara Ungeratha. Pokloňte se mu za to! Nízko! A hned!"

Gebhart Ungerath, sporý a škaredý jako gnóm, zvedl pyšně hlavu a ohrnul rty. Potom otočil koně a klusem odjel.

"Pohyb, kacíři, pohyb! Tamhle k mostu! Toho maroda bude třeba nést!"

"Ta řeka je Olše," zašeptal náhle zvážnělý setník Hlas. "Někde mezi Fryštátem a Těšínem. Na mostě proběhne výměna, to je už taková tradice."

Na předmostí jim bylo poručeno zastavit a byli obklíčeni koňmi. Pod mostem hučela rozvodněná Olše, omývala pilíře a přelévávala se přes ledolamy.

Nečekali dlouho. Na protějším břehu se objevil jezdec. V kapalinu, kroužkové kápi a hnědé suknici přes brigantinu, typický husitský zeman, drobný šlechtic. Prohlédl si je. Dvakrát se zatočil na koni, než s duněním podkov vjel na most. Přejel na jejich stranu a celou dobu se obezřetně rozhlížel. Eberwin von Krantz mu vyjel naproti. Chvilí spolu rozmlouvali, potom oba předjeli před Gebharta Ungeratha.

"Říká," odkáslal si Krantz, "že splnili dohodu, přivedli mladého pána Gilberta. Vědí, že jsme namísto pěti zajatců přivezli na výměnu šest. Aby ukázali dobrou vůli, společně s panem Gilbertem propustí ještě jednoho Slezana. Ale prvně chce vidět naše vězně."

Gebhart ohrnul rty a přikývl na souhlas. Eberwinem provázený husitský zeman přiklusal k zajatcům a prohlížel si je zpod kapalinu. Reynevan sklonil hlavu. Z obavy, že neovládne výraz tváře.

Ten zeman byl Urban Horn.

Roli málo důležitého a ještě méně důvtipného posla hrál bezchybně. Se sklopenýma očima řekl něco polohlasně Krantzovi, poklonil se Ungerathovi.

"Viděls, co jsi chtěl vidět," pravil Eberwin. "Vrať se tedy ke svým. Ujisti je, že i my jsme dodrželi slovo a nechystáme žádný podraz, jen čestnou výměnu."

"A teď marš!" zavelel vězňům, když Urban Horn přejel přes most a zmizel v lese. "Pomozte tomu nemocnému!"

"Viděls?" zašeptal Kochlovský. "To byl..."

"Viděl."

"Co to všechno..."

"Nevím. Buď zticha."

Po druhém břehu se již blížil oddíl lehkooděných jezdců s červenými kalichy na prsou. K mostu dorazily obě smluvní strany současně. Po chvíli dovolili husité vstoupit na most dvěma mužům. Když to uviděli, poslali na most své vězně i Ungerathovi námezdníci. Zajatci se k sobě blížili. Jeden z blížících se dvojice musel být bratr Gebharta Ungeratha, ale žádný mu nebyl podobný, žádný nebyl sporý a nepřipomínal gnóma. První byl vysoký a ryšavý, druhý měl obličej cherubína a k němu se hodící zlaté kadeře. Někoho Reynevanovi připomínal. Ale Reynevan si ho neměl čas prohlížet, spolu s Kochlovským podpíral nemocného. Ten, jak se zdálo, už neměl horečku a pokoušel se o samostatné kroky.

"Miserere nobis..." promluvil náhle zcela zřetelně. Reynevan se roztřásl. Obavou. Oprávněnou, jak vyšlo najevo.

Z lesa na levém břehu Olše se vynořil silný jízdní oddíl, střelci, kopiníci, dokonce těžkooděnci. Oddíl se rychle rozvinul do půlkruhu, odřízal husitům únikovou cestu a přinutil je ustoupit na most. Jan Kuropatva zaklel a ohlédl se. Z pravého břehu již vjížděli na most slezští žoldnéři. Byli odříznuti. Obklíčeni.

"Vidím, hrome. Syriam ab oriente," zahučel Kochlovský biblický citát. "Et Philistim ab occidente..."

"To..." vyjekl Hlas. "To jsme tedy v prdeli."

Gebhart Ungerath objal bratra, kterým byl, jak se ukázalo, ten ryšavý dlouhán. Pak pohlédl na vězně a na husity.

Pohledem plným nenávisti a s tváří sešklebenou jako opravdový gnóm.

"Mysleli jste si, kacíři," promluvil jízlivě, "že vám to projde? Že si zachráníte kůže? Že se mnou můžete kšeftovat? Ó ne, žádné smlouvání s vámi nebude, vy psi syni, žádné obchody. Pro vás, odpadlíci, jen to, co zasluhujete: oprátku, sekeru, hranici. Budete se houpat na šibenících, škvářit na hranicích, klást hlavy na špalek. Protože vás odvezeme zpátky, odkud jsme přijeli."

Přibylí kopiníci a obrnění jezdci zablokovali předmostí na levém břehu. Rytíř, který je vedl, měl na tarči dvě zkřížené sekery.

"A tebe, ty prokletý vyvrženče," namířil Gebhart Ungerath prst na Reynevana, "předáme vratislavskému biskupovi. Víme, že biskup sní o tom, aby tě už měl v mučírni. No a my budeme mít zásluhu o církev."

"My také víme," pravil Urban Horn a zvedl hlavu, "že uděláte cokoli, jen abyste získali zásluhu. Proto celý ten perfidně naplánovaný úskok, ten kramářský švindl. Sice jsi jej nenaplánoval ty, i když jsi také kramář. To tvůj foťřík parvenu chtěl lstivým trikem získat slávu a domoci se šlechtického titulu. Urozený kupčik von Ungerath, v erbu zlámaná grešle, co, Gebharte? Jenže hovno z toho."

"Za ta slova," Gebhart se zlostí celý poslintal, "z tebe nechám stahovat kůži v pásech, heretiku. Je s tebou amen."

Nevšiml sis, že jsi v hajzlu?"

"Ty sám jsi v hajzlu. Rozhlédni se."

V naprostém tichu, které se rozhostilo, se na obou březích Olše objevili další jezdci. Zhruba sto mužů. Rychle zahradili most. Na obou koncích.

"To jsou," ukázal Gebhart chvějící se rukou na červenou korouhev se stříbrnou zavinutou střelou. "To jsou družiníci pána z Kravař. Katolíci. Naši."

"Už ne vaši."

Zaskočení a ohromení Ungerathovi žoldnéři se nechali bez odporu odzbrojit. Reynevan si všiml, jak Paško Řimbaba bloudí kolem vytřeštěnými zraky a nemůže pochopit, proč jsou husité s kalichy náhle spojenci oděnců pána se sekerami v erbu a proč mu berou zbraně. Viděl, jak Eberwin Krantz zbledl jako plátno a nechápe, proč ho berou do zajetí Moravané pod korouhvi se stříbrným odřívousem.

Za chvíli už byli všichni na levém břehu. Zatímco Horn si již potřásal rukama s Reynevanem a Poláky, byli sehnáni do houfu a dáni pod stráž jejich nedávných vězňů, nyní vězni. Stáli se schýlenými hlavami a stále se ještě neprobrali z ohromení: Krantz a jeho námezdníci, Gilbert Ungerath, mladý rytíř s tváří cherubína. A Gebhart, více než kdy předtím připomínající gnóma, když se zkrivenou hubou poučil oči na hlavního původce celé situace - do pyšné zbroje oděného velmože se snědou pletí a hustým černým vousem. Velmože, kterého už Reynevan kdysi viděl.

Vskutku, pomyslel si, svět je tuze malý.

V čele svých hejtmanů a rytířů, pod korouhvi se zavinutou střelou čili odřívousem - erbovním znamením Benešoviců, před ně předjel Jan z Kravař, pán na Novém Jičíně, Fulneku, Bílovci, Štramberku a Rožnově, magnát, mocný feudál, vládce rozlehlého dominia v severozápadní části markrabství moravského.

"Ten se sekerami v erbu vedle pána z Kravař je Silvestr z Kralic, hejtman fulnecký," vysvětlil polohlasně Horn. "A ten druhý, ten s plnovousem, to je Jan Helm."

Jan z Kravař zadržel koně.

"Mladým pánům Ungerathům," promluvil klidným, dokonce poněkud netečným tónem, "náleží několik slov na vysvětlenou. Od doby, kdy mladý pán Gebhart a zde přítomný pan Silvestr uzavřeli svou vychytralou, byť nepřilíš poctivou dohodu, se situace změnila. Dalo by se říci: radikálně. Osvítíl mne Duch svatý, páni, seslal na mne svou milost. Z očí mi spadly šupiny a já jsem spatřil pravdu. Pochopil jsem, na čí je straně. Pochopil jsem, kdo zastává pravou víru Kristovu a kdo uctívá antikrista. Včerejšího dne, mí páni, v sobotu před nedělí Oculi, jsem vypověděl poslušnost Zikmundovi a Albrechtovi, přijal jsem svátost sub utraque specíe a přísahal na čtyři pražské artikuly. Od včerejšího dne již dobří Čechové pod znamením kalicha nejsou mými nepřáteli, nýbrž bratry ve víře a spojenci. Je pochopitelné, že nemohu připustit, aby bratry a spojence poškodila něčí zrada a věrolomnost. Vaši smlouvu s pány z Kralic proto považuji za zrušenou a neplatnou."

"To... To..." vykřikl Gebhart Ungerath. "To se nesluší... To je nečestné... To je zrada... To..."

"Být tebou, Ungerathu, nemluvil bych o zradě," přerušil ho nevzrušeně jičínský pán. "Z tvých úst zní to slovo nějak nestoudně. A kde tady vidíš nějakou nečestnost? Všechno je poctivé a podle božího pořádku. Došlo k výměně. Přesně v duchu dohody. Češi vám vrátili vaše lidi, vy jste Čechům dali jejich. Řeknu ti to po kupecku, abys tomu lépe rozuměl: balance je vyrovnaná. Jenže nyní otevíráš účet já. Zbrusu nový. Nyní, pane Ungerathu, bude tvůj rodič jednat o výkupném se mnou. Za tvého bratra i za tebe. Než se s ním dohodnu, oba si posedíte v jičínské věži. A s vámi i další páni, všichni, kolik vás tady je."

Jan Helm se rozesmál. Silvestr z Kralic se k němu přidal a plácal se obrněnou rukou do stehna. Jan z Kravař se jen pousmál.

"Byl bych pěkný nekňuba, kdybych za vás všechny nedostal aspoň dva tisíce hřiven. Prokop měl pravdu i tys měl pravdu, Horne, že se mi přestup ke kalichu vyplatí. Že se mi pánbůh odmění. Vída, odměna je tady."

"Urozený pane Jene," osmělil se Reynevan. "Mám k tobě prosbu. Přimlouvám se za dva z těch rytířů. Abys je propustil na svobodu."

Magnát si ho dlouze prohlížel.

"Horne," řekl konečně, neodtrhávaje zrak. "Tohle je ten váš špehýř?"

"To je on."

"Kurážný. Je pro vás vážně tak cenný, aby mu ta kuráž prošla?"

"Rozhodně."

"Nezbývá mi," řekl Jan z Kravař, "než věřit tvému slovu."

"Pokud ti to nestačí," neuhnul očima Reynevan, "posuď podle skutků."

"Jakýchpak?" ušklíbl se přezíravě jičínský pán. "Hořím zvědavostí."

"Rok Páně 1425, třináctý den měsíce září. Slezsko, cisterciácký statek v Dubovci. Porada ve stodole. Naproti tobě, pane Jene, seděl teutonský křižák Gottfried Rodenberg, komtur z Lípy. Po tvé levici pan Půta z Častolovic, starosta kladský, a po pravici rytíř s jelením rohem na lentneru, podobným znaku Biberštejnů, ale v jiných tinkturách."

"Pan Tas z Prusinovic," kývl hlavou Jan z Kravař. "Zapamatoval sis to správně. Tak proč si já nevzpomínám na tebe?"

"Nebyl jsem tam s vámi. Byl jsem nad vámi. Na půdě. Odtamtud jsem všechno viděl a slyšel. Každé slovo, které jste vyslovili."

Magnát mlčel a kroutil si černý knír.

"Věru," promluvil konečně. "Lze tě posoudit podle skutků. Posoudil jsem, ocenil a shledal tě schopným. Zjevně jsi čiperný šibal a Tábor musí mít z tvých šibalství náramný prospěch. Jenže můj prospěch, pane špehýři, je mi bližší. Z těch dvou Slezáků, za které oroduješ, bych měl zisk. A žádný zisk pro mne znamená ztrátu. Kdo mi ji vynahradí?"

"Bůh," vstoupil bez cavyků do hovoru Urban Horn, "a v jeho zastoupení Prokop, oprávněně zvaný Veliký, director

operationum Thaboritarum. Nebudeš trtit, pane Jene, zaručuji ti to."

"Tvá záruka je cenná," usmál se Jan z Kravař. "A v ceně stoupající. Navíc se mi tenhle Reynevan zamlouvá. Z hambalků nás tenkrát šmíroval a poslouchal, čert aby ho, z takové blízkosti, že mohl biskupovi Konrádovi plivnout na tonzuru. Anebo legátovi Orsinimu nachcat za límec. Chlapík, arci jen špicl. Kat to sper, mohu si dovolit laskavost. Ty dva propustit, pane Helme. K ostatním postavit eskortu a připravit se na cestu! Jedeme na Jičín!" Moravané odváděli zajatce. Gebhart Ungerath křičel a lálel. Gilbert plakal, beze studu proléval slzy. Paško Řimbaba se ohlédl.

"Reinmare!" zavolal žalostně. "A co já? Osvobod' i mě!"

"Ne, Paško!"

"Proč?"

"Mám to zakázáno!"

Reynevan se otočil ke dvěma na jeho přimluvu uvolněným Slezanům: Eberwinovi von Krantz a mladému rytíři s tvářích cherubína. Kranz na něho upíral ponurý pohled.

"Vím," řekl chraptivě, "kde se vzala ta tvoje útrpnost, Bielau, Řimbaba mi to prozradil. Tak neprodlužujme tu dojemnou scénu. Chceš vědět, proč jsi byl ve Vratislavi dopaden? Byla to náhoda. A dlouhý jazyk Vloše Lindenaua. Byl ti vděčný, chválil tvou laskavost a šlechtynost. Hodně, často a hlasitě. Mohu jít?"

Takže ani Achilles, ani Allerdings. Reynevan zhluboka vydechl, jak se mu ulevilo. Ani Felicián! Snad ještě není všechno ztraceno. Felicián nadále hledá Juttu... A třeba ji už našel.

"Ehm, hmmm..."

Zvedl hlavu. Krantz už odešel, před ním stál pouze knap s kučeravými zlatými vlasy.

"Zato já, ctěný pane," ozval se poněkud roztřeseným hlasem, "vůbec netuším, proč jsi mne osvobodil. Neznám tvé jméno ani erb. Jsi však husita. Musím tě upozornit, že katolická víra a rytířská čest mi zakazují jakékoli bližší styky s kacířem. Přesto věz, že jsem ti za osvobození zavázán. A svůj dluh splatím, přísahám před Bohem."

"Přisáháš husitovi?"

"Bůh mi ukáže, jak přísahu splnit bez hříchu a bez urážky víry."

"Bůh," pohlédl mu Reynevan do očí, "tvou přísahu slyšel. A jak ji můžeš splnit, ti hned řeknu. Předneseš přípitek." "Coo?"

"Předneseš přípitek a připiješ na zdraví dámy mého srdce. Slečny... Nicoletty Zlatovlasé. Ale nikde jinde než na vlastní svatbě, pane Wolframe Panevici, na svatbě se slečnou Kateřinou z Biberštejna. Tehdy a jenom tehdy budu považovat tvou přísahu za splněnou. A tebe za čestného muže."

Wolfram von Pannewitz pobledl a pevně stiskl rty. Potom zrudl.

"Už vím, kdo jsi," polkl slinu. "Slyšel jsem o tobě nemálo... Snažíš se, pane, namluvit mi nevěstu i s dítětem... Jaký máš k tomu důvod, he? Možná je to robě..."

"Nebud' hlupák, Panevici," přerušil jej tiše Reynevan. "Zajed' na Štolc. Podívej se na toho pacholíka a pak do zrcadla. Více o tom s tebou nehodlám disputovat."

"Bůh slyšel," dodal hlasitěji, tak aby to všichni slyšeli. "Bůh slyšel, cos odpřisáhl."

"Reynevane," ozval se netrpělivě Urban Horn. "Jed' me. Neprodlužuj tu dojemnou scénu."

Kapitola čtvrtá

ve které Reynevan přichází o část ucha a většinu iluzí.

"Děkuji ti za záchranu," zopakoval Reynevan. "Ale nepůjdu s tebou. Vracím se do Slezska."

Urban Horn dlouho mlčel a sledoval pohledem odjíždějící průvod Jana z Kravař. Potom se otočil v sedle. Zbavil se už přestrojení za šedivého českého zemana a opět se z něj stal starý známý Horn. Horn v elegantním plášťku z nejjemnější vlny. Horn v rysí čapce ozdobené volavčím perím. Horn s pronikavými, jako šídla pichlavými očima. "Nevracíš se do Slezska," řekl mrazivě. "Jedeš se mnou."

"Neslyšels?!" zvýšil hlas Reynevan. "Nedošlo ti to?! Musím zpátky! Záleží na tom osud blízké osoby!"

"Jutty de Apolda," potvrdil lhostejně Horn. "Vím."

"Ach, ty víš? Víš tedy i to, že učiním všechno, abych..."

"Vím," přerušil ho zostra Horn, "že učiníš všechno. Otázka zní: kolik jsi už toho stihl učinit?"

"O čem to?" Reynevan ucítil, jak stídněvěv bledne a rudne. "Co tím chceš naznačit?"

"Tiše, mohu-li prosit," zašilhal Horn po naslouchajících Polácích a přijel s koněm tak blízko, až se dotkli těmeny.

"Rozruch celé věci neposlouží. A co chci naznačit, to moc dobře víš. Zvěsti se šíří rychle, klevety ještě rychleji. Zvěsti říkají, že nedávno jsi byl přinucen zradit. A klevety tvrdí, že jsi byl zrádcem odedávna. Od samého počátku."

"K čertu! Přece mě znáš. Vždyt'..."

"Znám tě," přerušil ho opět Horn. "Proto klevetám nevěřím. A co se týče zvěstí... Ty je třeba ověřit. Jak se říká: není kouře bez ohně. Proto opakuji: nevracíš se do Slezska. Pojedeš se mnou na Sovinec a odtamtud budeš neprodleně eskortován do Prahy. To je Neplachův rozkaz. Musím ho splnit, to snad chápeš?"

"Poslyš..."

"Konec řečí. Na cestu."

*

K večeru se rozloučili s Poláky a Hlasem z Libočan. Kochlovský, Nadobný, Kuropatva a tábořský setník odbočili na Olomouckou silnici, po níž se hodlali dostat do Oder. Na tamním hradě, jak vyplývalo z jejich rozhovoru, se usídlil starý známý Dobeš Puchala se svou polskou rotou. Nějaký čas už byly Odry střediskem pro nábor dobrovolníků z Polska a

hlavním centrem obchodu s pašovanými polskými zbraněmi.

Rozloučení bylo srdečné. Poláci Reynevana objímali a líbali a Kuropatva ho zval do Oder, aby s nimi přišel, jak se vyjádřil: wojować ramie w ramie. Reynevan tehdy ještě nemohl tušit, jak brzy k tomu dojde a jak osudové to bude mít následky.

Hornův oddíl zamířil na západ kamenitým údolím řeky Moravice. S Poláky odjelo osm táboritů, v oddíle zůstalo sedm Moravanů, burgmanů na hradě Sovinci, který byl cílem jejich cesty. Jel s nimi také osvobozený nemocný muž. Kdo to byl a proč jej Horn vzal s sebou, zůstávalo záhadou. Stále vypadal nezdravě, potil se, kašlal, kýchal. Klátil se a usínal v sedle, a tak ho museli dva Hornem určené Moravané hlídat, aby nespádl.

"Horne?"

"Poslouchám."

"Nejsem zrádce. Přece nevěříš, že bych mohl zradit. Nebo věříš?"

Horn zadržel koně a počkal, až je minou ostatní jezdci.

"Porůznu kolující zvěsti způsobují," probodl Reynevana pohledem, "že moje víra slábne. Posil ji tedy. Upevni."

"Domýšlím se," vybuchl Reynevan, "odkud se berou ty drby a sprostá obvinění! Rozneslo se, že mě Jan Minstrberský zajal v Bílém Kostelci, uvěznil a snažil donutit ke zradě, k tomu, abych oklamal Královce, vlákal ho do léčky a vedl sirotky na smrt..."

"Domýšlíš se správně. To se opravdu rozneslo."

"A co? Zradil jsem? Padl Královce u Věslavi do léčky? Byl v bitvě poražen, anebo zvítězil? Kdo tam byl zničen, my, nebo oni?"

"Bod pro tebe. Pokračuj."

"Byl jsem vždy věrný kalichu. Spolupracoval jsem s Neplachem, v roce 1427 jsem ho přivedl na stopu spiknutí Hynka z Kolštejna a Jana Smiřického. Později jsem měl stovky příležitostí zradit. Hodně jsem toho věděl, znal jsem tajné plány a strategie. Mohl jsem udat Tybalda Raabeho, mohl jsem odhalit Vogelsang. Mohl jsem zradit v osmadvacátém, před rejsou i během rejsy. V Kladsku, Kamenci, Frankenštejně. Mohl jsem prasknout i tebe, Horne, měl jsem k tomu dost příležitostí. Vratislavský biskup by mě zasypal zlatem. Tak mě nenuť, abych upevňoval tvou víru, protože mě to uráží. Tady nejsou žádné mezistupně ani odstíny barev. Je černá nebo bílá. Buď věříš, anebo nevěříš."

Urban Horn trhl uzdou a přinutil frkajícího koně přešlapovat na místě.

"Tvoje upřímné rozhořčení," ucedil, "je možno obdivovat. Ale ve skutečnosti nad ním mohu jen sprasknout rukama. Nad ním a tvou naivitou. Ona je totiž spousta mezistupňů a pokud jde o barvy, je jich jako v duze. Už jsem ti řekl, že nevěřím klepům, nevěřím, že bys byl provokatérem a zrádce od počátku a žeš přišel do Čech a přidal se k nám jen proto, abys zradil. Ale stal ses vyzvědačem. Naším, to je pravda, ale celkem vzato v tom není žádný rozdíl. Stal ses špehem a takový je zkurvený špehovský úděl a osud, že jednoho dne můžeš být dopaden a převerbován. V tomhle řemesle je to běžná věc. Unesli holku, do které ses zabouchl. Vydírali tě. A tys podlehl."

"Rychle vyvozujes závěry. Budeš pokračovat stejným tempem? Takže nemusím dlouho čekat na ortel? A na exekuci?"

"Ty sám rychle vyvozujes závěry. Rychle a ukvapeně. Je čas utábořit se, už se smráká. Hej, chlapi! Zastavíme se tady u lesa. Dolů z koní."

*

Větremským ohněm hučel a praskal, plameny šlehal do výše a jiskry létaly až nad vrcholky jedlí. Les šuměl. Moravané vyprázdnili baňatý demižón slivovice, jeden po druhém se přikrývali pláští a kožichy a kladli se ke spánku. Opodál ležící nemocný muž hekal, kašlal a plival. Urban Horn holí obracel a přesouval polena v ohništi. Také už zíval. Reynevan byl spíše hladový než ospalý. Žvýkal nad ohněm zlehka opečený ovčí sýr.

Nemocný se dusil v dalším záchvatu kašle.

"Nepostaral by ses o něj?" kývl směrem k němu hlavou Horn. "Jsi přece medik, měl bys ulevit trpícímu."

"Nemám žádné léky. To mám užít magii? V přítomnosti kališníků? Pro ně je čarodějnictví peccatum..."

"...mortalium, já vím. Měl jsem na mysli něco přirozeného. Nějaké byliny."

"V únoru? Dobrá, jestli někde nablízku rostou vrby, připravíme mu ráno odvar z kůry. Ale jeho stav se zlepšuje, horečka klesla a už se tolik nepotí. Horne?"

"Co?"

"Mám pocit, že máš o něho starost."

"Skutečně?"

"Mám pocit, že při výměně zajatců šlo hlavně o něj. Více než o mne."

"Skutečně?"

"Kdo je to?"

"Někdo." Reynevan zaklonil hlavu a dlouho se díval na souhvězdí Velké medvědice, přes které táhla mračna.

"Rozumím," řekl posléze. "Jsem podezřelý a jako takovému mi tajemství neprozradíš. Co na tom, že jde o podezření plané a nepodložené. Neprozradíš a hotovo."

"Neprozradím a hotovo," potvrdil Horn. "Běž na kutě, Reinmare. Máš před sebou dlouhou cestu. Dlouhou a obtížnou."

*

Dlouhou a obtížnou cestu, zopakoval si v duchu, dívaje se na hvězdy skrze větrem rozkývané větve. Tak to řekl.

Domníval se snad, že si nevšimnu dvojznačnosti a výsměchu v jeho slovech? Nebo se mi snažil naznačit něco jiného? Odtud do Prahy to může být zhruba čtyřicet mil, za dobrých podmínek deset dní jízdy. Je to vážně dlouhá cesta. A vede rovnou do spárů Bohuchvala Neplacha řečeného Flútek, šéfa tábořské rozvědky a kontrarozvědky. Flútko není snadné přesvědčit, cesta k tomu může být dlouhá. Obtížná. A bolestivá. Je známo, co dělá Flútek s podezřelými, než jim uvěří. A s těmi, jimž neuvěří.

Přiznat všechno? Povědět o Juttině únosu, o Božičkovi, o vydírání? Hm, tím bych si mohl zachránit život. Pokud mi uvěří. Ovšem důvěru už nezískám. Strčí mě pod zámek, zavřou mě do věže nějakého zapadlého hradu. A než odtamtud vyjdu, bude už pro mne Jutta nedostupná - provdaná anebo v klášteře. Ztratím ji navždycky.

Útěk, pomyslel si, když potichu vstal, bude přiznáním k vině. Bude považován za důkaz mé zrady.

No a co. Šlak to tref. Nemám jiné východisko.

Oheň pohasl, temnota padla na louku u lesa, na celé tábořiště. Na lidi spící se sedly pod hlavami, vrtící se pod pláští a přikrývkami, chrápající, pouštějící větry, mumlající ze spaní. Na postavení hlídky nikdo ani nepomyslel. Reynevan neslyšně vycouval do tmy mezi keře. Obezřetně a pomalu, aby nešlápl na suchou větvíčku, se vydal k připoutaným koním.

Koně zafrkali, jakmile se k nim přiblížil. Reynevan strnul, stanul jako vrostlý do země. Naštěstí se v korunách stromů honil vítr a v nepřetržitém šumu všechny ostatní zvuky zanikly. Oddechl si. Předčasně.

Někdo se na něho vrhl a porazil ho. Reynevan ztratil rovnováhu, ale dříve než dopadl na zem, dokázal prudkým, svaly trhajícím švihnutím těla změnit pád v odskok, kterým unikl znehybnujícímu hmatu. A kterým si zachránil život.

Vravoraje pozpátku, zachytil koutkem oka záblesk ostří. Uhnul hlavou a nůž, který mu měl podříznout hrdlo, jen zavadil o jeho ušní boltec a nejspíše jej rozfízl vejpůl. Nevěnoval pozornost pronikavé bolesti, překulil se přes kořeny čnicí ze země a vši silou kopl útočníka, který se zrovna na všech čtyřech zvedal ze země. Útočník zaklel a široce se rozmáchl, aby ho bodl do stehna. Reynevan se obrátil, kopl ho ještě jednou a tentokrát ho povalil. A vyskočil ze země. Cítil, jak mu za límec stéká stružka krve.

Jeho protivník rovněž vyskočil. A okamžitě pokračoval v útoku, prudce se oháněje nožem a sekaje jím do kříže. I potmě už Reynevan poznal, s kým se střetl. Prozradil mu to zápach potu, horečky, choroby.

Nemocný nebyl zase tak nemocný. A nožem se dokázal dobře ohánět. Měl zkušenosti. Ale Reynevan také.

Úhybem oklamal protivníka, donutil ho předklonit se. Podebral levým předloktím jeho zápěstí, pravou rukou ho uhodil do lokte, nastavil mu nohu a trhnutím za rukáv jej zbavil rovnováhy - a pro pořádek ho udeřil malíkovou hranou přes nos.

Nemocný zářval a upadl, ale ještě při pádu ho stačil bodnout do rozkroku. Ostří rozpáralo kalhoty. Pouze štěstí a rychlé reakci vděčil Reynevan za to, že uchránil genitálie a stehenní tepnu. Při odskoku ale klopýtl a také upadl. Nemocný se po něm vrhl jako rys a rozmáchl se k bodnutí shora. Reynevan ho oběma rukama chytil za pravici s nožem. Držel ho vši silou a skláněl hlavu, když ho útočník bil levou pěstí, kam se dalo.

Skončilo to stejně rychle, jak to začalo. Seběhli se lidé. Několik z nich chytilo útočníka a odtáhlo ho z Reynevana.

Nemocný chrčel, syčel a prskal jako kočka. Nůž pustil teprve tehdy, když mu jeden z Moravanů pramálo šetrně šlápl na ruku.

Urban Horn stál stranou s rukama založenými na prsou. Díval se a mlčel.

"Napadl mě! On!" vykřikl Reynevan a ukazoval kdo. "Šel jsem se vymočít a on po mně skočil s nožem!"

Sovineckými burgmany držený nemocný chtěl něco říci, ale dokázal jen vytřeštit oči, zakuckal se a začal se dusit těžkým kašlem. Reynevan využil příležitost.

"Napadl mě! Bezdůvodně! Chtěl mě zabít! Podívejte, jak mě zřídil!"

"Ošetřete ho," pravil Horn. "Rychle, vidíte, že krvácí. A toho druhého pusťte a dovolte mu vstát. Nůž mu seberte. A pro příště si lépe hlídejte zbraně. To je nůž některého z vás, on žádný neměl."

"Jak pusťte?!" rozkřikl se Reynevan. "Co to znamená, pusťte?! Horne! Příkaž ho svázat, sakra! Je to vrah!"

"Sklapni. Nech si ošetřit ucho. A potom přijď za námi, tam na svah. Jak vidím, musíme si vážně promluvit."

*

Nemocný se opíral o kmen stromu. Díval se stranou. Utíral si krev, která mu stále tekla z nosu. Potlačoval kašel. Potil se. A vypadal jako hromádka neštěstí.

"Chtěl mě zabít," zašermoval proti němu prstem Reynevan. "Vrah! Předstíral, že je vážněji nemocný, než doopravdy byl. Ve skutečnosti vyčkával na příležitost, aby mě mohl zabít. Plánoval to od chvíle, kdy se dověděl, kdo jsem."

Urban Horn zkřížil ruce na prsou a nekomentoval to.

"Ale já už vím, kdo je on," dodal už zcela klidným hlasem Reynevan. "Měl jsem podezření a teď to vím jistě. Když nás vezli ve voze, byl opravdu churavý. Léčil jsem ho magií a on blouznil. Adsumus,

Domine Sancte Spiritus, adsumus peccati quidem immanitate detenti, sed in nomine tuo specialiter congregati.

Adsumus! Nepřipomíná ti něco ten výkřik?"

"Ovšem," nepohnul se Hornovi ve tváři ani sval. "Je to známá modlitba, vzývání Ducha svatého. Jejím autorem je svatý Isidor ze Sevilly."

"Víme oba," nezvýšil hlas Reynevan, "čí je to pokřik. Víme oba, kdo je ten člověk. Ty to nepochybně víš dávno, já jsem se to dověděl až nyní. Škoda, že ne od tebe, Horne. Tvoje tajnístkářství mě málem stálo život. Nechybělo mnoho a ten lotr mi podřízl hrdlo."

"A co?" přemohl kašel nemocný. "Co? Měl jsem čekat, až podřízne on mě? Musel jsem se chránit! Musel jsem ho předejít! Už mě začínal podezírat... A nakonec by zjistil pravdu... Zabil by mě, kdyby se dověděl, že..."

"...žes mu zabil bratra," dokončil suše Urban Horn. "Ano, Reinmare, nemýlil ses, tvé podezření bylo správné. Dovol, abych ti představil Bruna Schillinga z Roty smrti, jednoho z Černých jezdců Birkarta Grellenorta. Jednoho z těch, kteří zavraždili tvého bratra Peterlina."

*

Reynevan do svítání nezamhouřil oka. Zpočátku jej nenechalo usnout vzrušení a rozčilení, vztek a bolest rozříznutého ucha. Potom se dostavily vzpomínky. Příznaky. Cisterciácký les, zběsilá kavalkáda. Černí jezci křičící: "Adsumus!" Rytíř zpod Hrachové hory s divýma očima, sinalou tváří a vyjící jako démon. Noční pronásledování v lese pod

Troskami...

Rodný bratr Peterlin, ubodaný meči.

A jeden těch, kdož drželi meče a bodali, jeden z těch, kteří Peterlina zavraždili, ležel nyní zakrytý houní sotva deset kroků od něj na protější straně ohniště, kašlal a smrkal. Pod bedlivými zraky dvou Moravanů, kterým Horn svěřil dohled nad zajatcem.

Dohled? Či spíše jeho ochranu?

Na cestu se vydali časně zrána. V pochmurné náladě, kterou však počasí nemínilo napodobovat - od rozbřesku slunce pěkně svítilo a o tři hodiny později už docela příjemně hřálo. Jaro roku 1429 přicházelo brzy.

Cestou se Reynevan demonstrativně držel stranou a odvracel hlavu, kdykoli Horn pohlédl jeho směrem. Horna jeho chování záhy rozčílilo.

"Do hajzlu, přestaň být takový zimperlich!" ucedil, když k němu přiklusal. "Je to tak, jak to je, nic na tom nezměníš. Tak to akceptuj, smíř se s tím."

"Mám se smířit s tím," ukázal Reynevan pohybem hlavy, "že tamhleten gauner, který mě chtěl v noci zabít, vrah mého bratra, jede spolu s námi na vraném koníku, jako kdyby se nic nestalo? Když by měl viset na suché větvi?"

Několik kroků před nimi jedoucí nemocný - Černý jezdec, Bruno Schilling, Reynevan se stále nemohl rozhodnout, jak ho má nazývat - jako kdyby cítil, že mluví o něm, každou chvíli se po nich úkradkem ohlížel. Dva Moravané ho měli neustále na očích.

"Poručils jim mít napjaté kuše, jak vidím," všiml si Reynevan. "To nestačí, Horne, to je málo. Jednou jsem pomáhal při likvidaci jednoho z nich. Než padl, bylo třeba čtyř šípek, každé až po opeření."

"Díky za radu. Ale nech to na mně. Vím, co dělám."

"Kdybys to věděl, kdybys ho vezl jako vězně na výslech, nechal bys ho zakovat do želez a transportovat v uzamčeném furgonu. V takovém, v jakém vezli na výměnu mne a naše polské spojence. A ty se o něho staráš, pečuješ o něj. Je to zabiják, assasin, stroj bez vlastní vůle, zabíjející na rozkaz. Člen Roty smrti, terorizující Slezsko. Nedopočítal by ses lidí, které Černí jezdci povraždili. Našich lidí, lidí věrných naší věci. Takových, kteří nám pomáhali, spolupracovali s námi. A ty, ačkoli o tom víš, jsi ho nenechal ani spoutat."

"Reynevane," promluvil vážně Horn. "Vedeme válku. Válčíme na všech frontách. Není to obyčejná válka, je to válka náboženská. Nikdy dosud nebyla taková vedena. Liší se od jiných válek tím, že lidé na obou stranách fronty občas mění víru. Dnes husita, zítra papeženec, dnes katolík, zítra kališník. Podobný případ jsi viděl včera na vlastní oči v osobě pana Jana z Kravař. Pan Jan byl jedním z nejzarputilejších nepřátel kalicha a Husových idejí, společně s Přemkem Opavským a olomouckým biskupem tvořil na Moravě baštu bojovného katolicství, nedopočítal by ses bratří, které upálil nebo pověšl na suché větve. A co dnes? Změnil víru a přešel na druhou stranu. Díky tomu získal kalich a Tábor mocného spojence. Tudíž to prospělo naší věci. Ano, vedeme náboženskou válku. Nicméně fanatismus a zélotský zápal přenechejme masám, které posíláme do boje. My musíme mít na zřeteli vyšší zájmy, obsáhnout pohledem širší horizonty. Pragmatismus, chlapče. Pragmatismus a praktičnost."

"Pochopil jsem správně analogii? Ten tam, jak se..."

"Bruno Schilling. Pochopils to správně a rychle. To už není Černý jezdec, člen Roty smrti. Změnil víru. A stranu."

"Renegát?"

"Pragmatismus, Reynevane, nezapomínej. Žádný renegát ani zrádce, ani Jidáš Iškariotský, nýbrž náš zisk. Prospěch naší věci."

"Poslyš, Horne..."

"Dost. Dost těch řečí. Neříkal jsem ti to všechno, jen aby řeč nestála, neobracel jsem tě na pragmatismus bezdůvodně. Zanedlouho staneš před Neplachem. Vzpomeň si pak na poučení, které jsem ti dal. Postarej se mít z něj užitek."

"Ale já..."

"Dost řečí. Před námi je Sovinec."

*

Na Sovinci se dlouho nezdrželi. Reynevan do hradu vlastně ani nevstoupil, čerstvého koně dostal hned za branou u železem zvonící kovárny. Tamtéž ho převzala rovněž nová eskorta - pětice neobyčejně ponurých knechtů. Neuplynula ani hodina a už byl opět na cestě a za jeho zády se s narůstající vzdáleností zmenšoval vysoký válec bergfrídu, poznávací znamení Sovince, tyčící se nad zalesněnými hřbety vrchů.

Zakrátko je dohonil Urban Horn.

"Nějak se se mnou nedokážeš rozloučit," podotkl kysele Reynevan, který se na Hornův pokyn zdržel za eskortou. "Že bys věděl něco, co já nevím? Dejme tomu, že mě už neuvidíš živého?"

Horn zavrtěl hlavou a zadržel koně.

"Chci ti dát radu. Na rozloučenou."

"Porad' mi. Neprodužuj tu dojemnou scénu. Pověz, co mě čeká v Praze. Co se mnou bude."

Horn odvrátil zrak, ale jen na okamžik.

"To záleží na tobě. Jen a jen na tobě."

"Můžeš mluvit jasněji?"

"Jestli tě převerbovali," napjaly se viditelně svaly na Hornových čelistech, "bude toho chtít Neplach využít."

Převerbuje tě podruhé. To je standardní postup. Budeš protější straně předávat informace. Jenže falešné. Upravené."

"V čem je háček?"

"Je to nebezpečné. Dvojnásob nebezpečné."

"Poslouchej mě," promluvil po dlouhé chvíli opět Horn. "Poslouchej mě pozorně, Reinmare. Neradím ti, abys uprchl, útěk by byl důkazem viny. A současně rozsudkem. Neplach si je dobře vědom toho, o kolika věcech víš, kolik našich

plánů a vojenských tajemství znáš. Nikde nenajdeš klid, i kdybys uprchl na kraj světa, nebudeš znát dne ani hodiny. Ani ty, ani tví blízcí. Mohl jsi podlehnout vydírání ze strachu o osud slečny Jutty. Slečna Jutta je tvoje citlivé místo, do nějž tě lze nejbolestivěji zasáhnout. Nedělej si naděje, že si Neplach takovou příležitost nechá ujít."

Reynevan neřekl nic, pouze naprázdno polkl a kývl hlavou. Horn se také odmlčel.

"Věřil jsem v myšlenku revoluce," promluvil konečně Reynevan. "Bez postranních úmyslů jsem se chtěl účastnit mise, boje za apoštolskou víru, ideály, spravedlnost pro všechny, za nový, lepší zítřek. Věřil jsem upřímně, že změníme staré pořádky, že pohneme světem. Bojoval jsem a doufal, že naše vítězství učiní konec nepravosti a zlu. Byl jsem pro naši věc ochoten prolít krev, obětovat svůj život, položit jej jako kámen na hradbu... Vrhл jsem se do toho jako blázen, jako slepec, jako hlupák. Jak jsi to řekl? Fanatismus? Zélótský zápal? To na mě sedělo... A co teď? Zélót a neofyta dostane za vyučenou, za svou hloupou zaslepenost a bláhovost to schytá nejen on, nýbrž i jeho blízcí. Ha, doufám, že se o tom zmíní některá kronika. Pro poučení a varování jiným nadšencům a bláznům, připraveným se slepě angažovat a obětovat. Aby poznali, jak to chodí."

"Vždycky to tak chodí. Tos nevěděl?"

"Teď to vím. A zapamatuji si to."

*

"Bratře Houžvičko!"

"Co je?"

"Krčma. Nezastavíme se?"

Houžvička zahučel a zamručel.

Velitel eskorty byl mrzutý a nevrlý patron, který od začátku cesty odbýval hučením a mručením všechny otázky, a tak dost dlouho trvalo, než si dal Reynevan dohromady, že rodové jméno toho morouse není Víčka ani Žvička, ba ani Ožvička. Též ostatní čtyři knechti nebyli nikterak výmluvní, dokonce ani mezi sebou se příliš nevybavovali. Jak se zdálo, jeden z nich se jmenoval Zahradil, druhý Smeták, ale jist si tím Reynevan nebyl.

"Musíme jet daleko," zahučel Houžvička. "A jsme teprve v Libině, ještě jsme nedojeli ani do Šumperka. Měli bychom přidat, a ne se ještě zastavovat."

"Vidíš, že jsem zraněn," ukázal Reynevan na svou ovázanou hlavu. "Musím si vyměnit obvaz, jinak dostanu otravu krve, horečku a zemřu vám cestou. V Praze nebudou rádi, to mi můžeš věřit."

Ve skutečnosti se zranění dobře hojilo, ucho neotékalo, tepající bolest ustoupila a nehrozilo nebezpečí sepse. Reynevan prostě jen chtěl poskytnout odpočinek od sedla otláčeným hýždím a ochutnat opravdu teplou, v kuchyni připravenou stravu. Od krčmy na křižovatce vánek přinášel celkem příjemnou vůni.

"V Praze nebudou rádi," zopakoval a zatvářil se ustaraně. "A viníky bezpochyby poženou k odpovědnosti."

Houžvička zamručel a tentokrát se v tom zvuku dala rozeznat nevybíravá epiteta na adresu Prahy, Pražáků a nežádané odpovědnosti.

"Zastavíme se," rozhodl nakonec. "Ale ne nadlouho."

Uvnitř, v prázdném šenku, se rázem ukázalo, že Houžvičkův spěch byl předstíraný a jeho námitky nebyly míněny vážně.

Velitel eskorty se s chutí nemenší než Smeták, Zahradil a ostatní vrhl na postní jídlo: hrách, dušené zelí a knedlíky. S o nic menší chutí vyprazdňoval rovněž holby piva, přinášené udýchanou obsluhou. Reynevan sledoval své průvodce přes okraj misky a od holby k holbě nabýval přesvědčení, že další cesta se odkládá a že právě zde, v krčmě u Libiny, zůstanou na nocleh.

Zaskřípaly dveře, krčmář si utřel ruce do zástěry a vykročil přivítat nové hosty. A Reynevan strnul se lžící v půli cesty k otevřeným ústům.

Noví příchozí - byli dva - svlékli pláště nesoucí stopy dlouhé cesty v často se měnícím počasí. Jeden z nich byl mohutné postavy a pod jeho kroky se chvěla a vrzala prkenná podlaha. Měl obličej opožděného děcka a hlavu ostříhanou až na kůži. Tvář druhého návštěvníka, menšího a štíhlejšího, byla poznačena jizvou na bradě a honosila se velkým, hrbolatým nosem.

Oba se usadili na sousední lavici a odmítli krčmáře, který se chystal přijmout jejich objednávku. Mlčky si prohlíželi Reynevana a sovinecké burgmany. Tak nápadně, že to muselo zákonitě vyvést Houžvičku z míry. Oplatil jim nevlídným pohledem a zavrčel.

"Zdravím, zdravím celou společnost," promluvil pomalu Šarlej a sešklebil ústa v imitaci úsměvu. "Kampak má vaše společnost namířeno, mohu-li zvědět? Kam vede vaše cesta?"

"Ale, do Prahy," vyhrkl Smeták, dříve než mu stačil Houžvička dloubnutím do žeber doporučit, aby mlčel.

"A co..." dokázal ze sebe vypravit, když s námahou polkl knedlík, který mu zaskočil v krku. "A co, mohu-li zvědět, je vám po tom?"

"Do Prahy," zopakoval Šarlej a jeho otázku okázale ignoroval. "Do Prahy, říkáte. Špatný nápad, bratři, tuze špatný." Houžvička a jeho knechti jen vypouli oči. Šarlej si k nim bez pozvání přisedl.

"V Praze je zmatek," prohlásil s přehnanou dikcí. "Rozruch, bouře, boje v ulicích. Není dne bez střetů a přestřelek. Snadno, oj, snadno tam může třeba i nezúčastněný kolemjdoucí přijít k úhoně."

Samson Medák si rovněž přisedl a důrazným přikyvováním potvrzoval každé slovo.

"Tak proč do Prahy?" pokračoval demerit. "Taková cesta nemá smysl. Na vašem místě bych nikam nejel. Vždyť velikonoce jsou za dveřmi. Kde chcete oslavit Zmrtvýchvstání, kde pojist mazanec, kde se podělit o velikonoční vajíčka? Ve škarpě u cesty?"

"O co vám jde?!" vybuchl Houžvička. "He?!"

"Pouze o vás," nepřestal se Šarlej usmívat a Samson kývat hlavou. "O váš prospěch, bratři v Kristu. Dejte na mou

radu, vraťte se domů. Jenom neříkejte, že vám to povinnost nedovolí. Od povinnosti, čili od tohoto mládence, vám milerád odpomohu. Koupím ho od vás. Za třicet uherských dukátů."

Rychlým pohybem odepnul od pasu měšec a vysypal na stůl hromádku zlatých mincí. Zahradil se málem udusil, ostatním div nevypadly oči z důlků. Houžvička nahlas polkl slinu.

"Jakžeee?" vysoukal ze sebe. "Cožeee? Ty to... Ty... Jeho?"

"Ovšem, já jeho," Šarlej svůdně našpulil rty a elegantním pohybem si přihladil vlasy. "Právě jeho bych rád získal.

Cestou koupě. Velice se mi zalíbil. Mám rád takové pohledné chlapce, zvláště blondáčky... Co na mě tak křivě hledíš, bratře? Máš nějaké předsudky? Ty snad nejsi tolerantní?"

"Sakra!" rozkřikl se Houžvička. "Co chcete?! Kliděte se odtud! Kupujte si chlapce někde jinde! Tady žádný handl nebude!"

"Ale možná," zašklebil se přiblížle Samson, zasmrkal, otřel si sople rukávem, vytáhl a položil na stůl kelímek s kostkami.

"Možná dáte přednost hazardu? Zahrajeme si? Zde přítomný mládenec proti zde přítomným třiceti dukátům. Rozhoduje jeden vrh. Já začínám."

Kostky se rozkutálely po stolní desce.

"Dva puntíky a jeden puntík," komentoval výsledek Samson, předstíraje zkroušenost. "Tři body. Ouvej... Ajajaj... Asi jsem prohrál, baže prohrál... Jsem to ale hlupák... Je řada na vás, můžete házet."

Zahradil se radostně zazubil a natáhl ruku po kostkách, ale Houžvička ho pleskl přes prsty.

"Nech to ležet, zatraceně!" zahučel výhružně. "A vy, páni, si běžte po svých! I se svými dukáty! Čert vás sem přinesl!

Tak zase táhněte k čertu!"

"Nakloň se ke mně," ucedil k němu Šarlej. "Musím ti něco pošeptat."

Nikdo s alespoň trochu rozumu v hlavě by neposlechl, Houžvička ano. Naklonil se. A Šarlejova pěst ho zasáhla do čelisti a smetla z lavice.

Ve stejné chvíli vztáhl Samson Medák mocné paže, popadl dva sovinecké knechty za kštiny a třískl jejich hlavami o stůl, až poskočilo všechno nádobí. Smeták projevil rychlou reakci, zvedl ze stolu lipovou mísu a ze všech sil s ní uhořil obra do čela. Dřevěná nádoba pukla vedví. Samson jen zamžikal očima.

"Gratuluji, dobrý muži," pravil. "Povedlo se ti mě nasrat."

A udeřil Smetáka pěstí. S drtivým účinkem.

Mezitím Šarlej pěkným pravým hákem složil pod stůl Zahradila a následně rozdál mezi vstávající knechty pár kopanců, přesně zasahujících rozkroky, břicha a šije. Reynevan skočil na Houžvičku, nemotorně se zvedajícího z podlahy, avšak ten se mu vytrhl a zasáhl ho loktem do zraněného ucha. Reynevanovi se bolesti a vztekem zatmělo před očima. Udeřil protivníka pěstí - jednou, podruhé, potřetí. Houžvička zůstal ležet tváří na deskách. Zahradil a dva další burgmani se stáhli za lavici a zvedli ruce na znamení, že už mají dost.

Zpoza pece se ozývaly tupé údery něčí lebky o stěnu. To Šarlej se Samsonem otloukali nešťastného Smetáka. Bitý muž se dal do křiku:

"Proboha, páni! Už mě nebijte! Nebijte! Dobře, vezměte si toho mladíka, když ho tak chcete, dáme vám ho, dáme!"

*

Šarlej ještě jednou vyzkoušel, zda je závora pořádně zasunutá, vzpřimil se a oprášil si kolena. Krčmář, ruměný úžasem a vzrušením, sledoval každý jeho pohyb a oči mu nervózně těkaly.

"Neotevírejte je do zítřejšího jitra," ukázal Šarlej na sklápěcí dvířka v podlaze. "Ať si tam dole posedí. Kdyby se potom do tebe chtěli pustit, pověz jim, že jsem ti hrozil smrtí. Víš co, tady máš, dej každému z nich po dukátu, že jsou ode mne jako bolestné. A tenhle dukát je pro tebe. Za způsobenou škodu a potíže. Anebo si vezmi dva, ať tratím. Abys na mě vzpomínal v dobrém."

Krčmář několikrát naprázdno polkl a dychtivě přijal peníze. Zpod poklopu k nim doléhaly tlumené výkřiky, nadávky a těžké nárazy. Jenže dvířka do sklepa byla dubová a důkladně zajištěná.

"To nic, velkomožný pane," řekl chvatně krčmář, předbíhaje tak Šarlejovo upozornění. "Jenom ať bouchají, ať vyhrožují, do zítřka jim neotevřu. Nezapomenu, cos mi nakázal."

"Rozhodně," ztvrdl Šarlejův pohled, "bude pro tebe lepší, když to budeš mít na paměti. Samsone, Reinmare, na koně.

Co je ti, Reinmare?"

"Ucho..."

"Nefňukej, nekňourej. Když je někdo hloupý, musí být aspoň tvrdý."

"Jak jste mě našli? Odkud jste věděli?"

"To je dlouhá historie."

Kapitola pátá

v níž Reynevan zanechává znovunalezené přátele na ostrově Ógygii a sám se vydává na cestu. Aby stanul před revolučním tribunálem.

Ujížděli. Zpočátku cvařem, který zpomalil jen při stoupání do svahu, aby v něm koně nepadli. Hnali se, až jejich koním odletovaly hroudy hlíny od kopyt. Když se však už od libinské krčmy vzdálili nějakou tu míli, když je od ní dělily kopce a bory a luhy a křoviny, přece jen zpomalili. Nemělo smysl zvířata uštvať.

Vanul vítr od hor, vlahý jarní vítr. Samson jel vpředu, Šarlej a Reynevan jeli vedle sebe, bok po boku, nesnažili se obra dohonit. "Kam jedeme, Šarleji? Kam máme namířeno?" Šarlejův kůň, pěkný vraný hřebeček, poskočil, předchozí cval jej zjevně neunavil. Demerit ho poklepal po šiji. "Do Rapotína," odpověděl. "To je vesnice u Šumperka. Bydlíme tam."

"Bydlíte?" otevřel Reynevan úžasem ústa. "Tady? V nějakém Rapotíně? A jak jste našli mě, jakým zázrakem?"

"Inu to byl zázrak," frkl Šarlej. "Jeden z celé řady zázraků. A každý z nich byl o něco zázračnější. Začalo to před třemi

nedělemi. Když Neplach natáhl brka."

"Co?"

"Flútek opustil toto slzavé údolí. Odešel. Florentibus occidit annis. Zkrátka zemřel. Přirozenou smrtí, věřil bys tomu? Jedni mu oprátku předpovídali, druzí mu oprátku přáli, ale nikdo nepochyboval o tom, že se ten mizera rozloučí se světem na šibenici. A on, představ si to, umřel jako děcko, jako jeptiška. Ve sladkém spánku. S úsměvem na rtech."

"To není možné."

"Je těžké tomu uvěřit," přisvědčil Šarlej, "ale nic jiného nezbyvá, je na to dost svědků. Mezi jinými Hašek Sýkora... Pamatuješ se na Haška Sýkoru?"

"Pamatuji."

"Hašek Sýkora převzal a v současnosti vykonává Flútkovu funkci a povinnosti. A abys věděl, je ti příznivě nakloněn. Znáš pro to nějaký důvod?"

"Dokonce dva. Dva měkké vředy, oba v místě obtížném a velmi choulostivém, zvláště u ženatého muže. Vyléčil jsem je magicou mastí."

"Veliký Bože," zvedl Šarlej zrak k nebi. "Bere to za srdce, když člověk vidí, že z tohoto světa dosud nezmizela vděčnost. Stačí, když ti sdělím, že nás právě on poslal tobě na pomoc. Jedte, řekl, k Sovinci a Šumperku a osvobodte Reynevana, dříve než bude dopraven do Prahy, protože Praha pro něj není bezpečná. Co s Reynevanem bylo, to bylo. Pan Neplach na něj měl pořádně spadeno, ale pan Neplach umřel. Mně, řekl Sýkora, do toho nic není, a pokud Reynevan zmizí, aféra časem sama utichne. Ať tedy zmizí, ať si jede, kam chce, ať ho Bůh soudí, je-li vinen, ať mu pomáhá, je-li nevinný. Správný chlapík."

"Bůh?"

"Ne, Hašek Sýkora. Konec tlachání, chlapče. Nasaď koni ostruhy. Podívej, Samson nám kus ujel, zůstáváme pozadu."

"Kam tak spěcháme?"

"Ne kam, nýbrž za kým. Uvidíš."

*

Štěkot psů a pach dýmu prozradil blízkou usedlost. Skrývala se za březovým hájem a hustým živým plotem, nad kterým se tyčila třtinou krytá střecha stodoly. Za stodolou stála kůlna a sýpka, plaňkový plot, za ním sad nízkých slivoní a jabloní, dále dvůr, obilný holubník a studna s vahadlem. A dům. Velká usedlost z roubených klád, se šindelovou střechou a sloupky podepřenou verandou.

Sotva vjeli na dvůr, ze schůdků na verandu seběhla mladá žena. Reynevan ji poznal ještě dříve, než se jí v běhu smekl z hlavy bílý šátek a než uviděl dlouhé rusé vlasy. Poznal ji podle toho, jak se pohybovala. Pohybovala se, jako kdyby tančila, jako kdyby se ani nedotýkala země, jako nymfa, najáda anebo nějaká jiná nadpozemská bytost. Prostý šedý šat působil na jejím těle tak lehce, že připomínal jemné, vzdušné závoje, do nichž umělci - ani ne tak kvůli cudnosti, jako kvůli kompozici - halili smyslná těla madon a bohyní na freskách, obrazech a miniaturách.

Markéta doběhla k Samsonovi a obr rovnou ze sedla sklouzl do jejího objetí. Uvolnil se z něj, zvedl dívku jako pírkó a políbil ji.

"Dojemné," mrkl sesedající Šarlej na Reynevana. "Neviděli se půl dne. Steskem, jak vidno, se div neousoužili. Jaká radost, takové setkání po dlouhém odloučení."

"Šarleji," začal Reynevan. "Ty snad nikdy nepochopíš, co je..."

Nedokončil. Z drny krytého krechtu se vynořila druhá osoba ženského pohlaví. Zralejší, dalo by se říci, každým coulem a v každém směru - věkem i tvary. Galatea či Amfitrité, soudě dle tváře a postavy. Pomona či Ceres, soudě dle košíku s jablky a zelím, který nesla.

"Říkals něco?" zeptal se Šarlej s nevinným výrazem.

"Ne, nic."

"Ráda tě vidím, mladý pane Reinmare," promluvila paní Blažena Pospíchalová, vdova po Pospíchalovi, svého času majitelka domu na Novém Městě pražském na rohu ulic Štěpánské a Na Rybníčku. "Pospěšte, pánové, pospěšte. Oběd už bude na stole."

*

Přichází jaro, uvědomil si Reynevan, jedoucí vedle Šarleje po rozmoklé mezi. Z holých stromů kapala voda. Cítil vlhkou hlínu. A něco, co hnilo.

"Do Prahy," vyprávěl Šarlej, "jsem přibyl loni koncem podzimu po rakouské rejse. Přezímoval jsem u Samsona. V hlavním městě nebylo nikdy bůhvíjak klidno, ale teď na jaře nastaly opravdu zlé časy. A zatraceně nebezpečné. Vše to tam jako v kotli. Jde o rokování Prokopa Holého se Zikmundem Lucemburským."

"Prokop jedná s Lucemburkem?"

"Ovšem. Hovořilo se dokonce o smíru a uznání Zikmunda českým králem. Podmínkou je, aby uznal čtyři pražské artikuly a legalizoval sekularizaci církevního majetku. Na něco takového, to se rozumí, Lucemburk nikdy nepřistoupí a jednání ukončí. Prokop o tom dobře ví, nicméně s jednáním souhlasil, aby ukázal, že Lucemburk a katolíci jsou stranou, která nechce mír, nýbrž další válku. Je to jasné, jenže ne všem. Prahu to rozdělilo na dva tábory. Staré Město podporuje rokování, volá po smíření a přijetí Zikmunda za krále. Nové Město o tom nechce ani slyšet. A křiklouni z kazatelnic ještě přilévají olej do ohně. U Panny Marie Sněžné je Zikmund nazýván 'králem babylónským' a 'šelmou ryšavou' a volá se po zúčtování se 'zrádci a zaprodanci'. Ze Starého Města od Matky Boží před Týnem se zase nesou výzvy k vyhubení 'fanatiků a radikálů'. Následkem toho se Praha rozštěpila na dvě nepřátelené strany. Brány Svatohavelská, Horská a Poříčská jsou zabarikádovány, ulice přehrazeny zátarasy a řetězy. Na hranici čtvrtí se ve dne v noci rozléhá střelba, sviští šípy, létají kule, pravidelně dochází ke střetům, při nichž teče krev. Obě strany pořádají hony na zrádce a být za něj uznán je velmi snadné. Byl nejvyšší čas odtamtud zmizet. Blažena... hmmm... Paní Pospíchalová se svěřila, že

zdědila usedlost nedaleko Šumperka. A když došlo na tu tvou záležitost, když Sýkora řekl, že právě přes Šumperk tě poveze, považoval jsem to za znamení prozířetelnosti. Odstěhovali jsme se z Prahy bez otálení. A bez lítosti."

"A co teď?" neutajil Reynevan posměšek. "Zůstaneš tady? Usadíš se a budeš hospodařit, rolničit? Snad jsi nemyslel i na svatbu?"

Šarlej na něho upřel pohled. Překvapivě nezvykle vážný.

"Myslel jsem," odpověděl s nemenší vážností, "na tebe, příteli. Totiž nebýt tebe, vyrazil bych z Prahy docela jiným směrem, Budínskou silnicí rovnou do Uher a potom do Konstantinopole. Jenže nejprve bylo nutno pomoci příteli. Vytáhnout ho z maléru, do kterého opět hloupě upadl. Je to tak?"

"Šarleji..."

"Upadl, nebo ne?"

"Upadl."

"Znovu jsi v průseru, co? V nějakém děsném, sakramentském průseru?"

"Jsem."

"Tak povídej."

*

Musel všechno vypovědět dvakrát, poněvadž když se navečer sešli v sýpce, aby si v klidu promluvili, chtěl se rovněž Samson Medák seznámit s průběhem událostí a podrobnostmi "průseru", do kterého Reynevan upadl. Jestli však Šarlej jen mlčky poslouchal a kroutil hlavou, Samson ihned vyvodil závěry.

"Návrat do Slezska," začal, "jednoznačně zamítám. Nic tím nezískáš, jen se vystavíš nebezpečí. Jestliže tě ve Vratislavi už jednou demaskovali a chytili, podruhé se jim to rovněž podaří. Na toho oltářníka Feliciána bych vůbec nesázel. Nic se nedoví, je to nad jeho možnosti. Inkvizice dobře střeží svá tajemství. Rozhodně není tak hloupá, aby skrývala Juttu na místě, které by dokázal vyčenichat nějaký prodejní klerik."

"Co mám tedy dělat?" zeptal se sklíčeně Reynevan. "Vrátit se k husitům? Poslušně vykonat, co mi inkvizice poručí? Doufám v to, že se mnou bude nakonec dostatečně spokojena, aby mě nechala jít a vrátila mi Juttu?"

Šarlej se Samsonem na sebe pohlédl. Potom se podívali na Reynevana. Pochopil.

"Nikdy mi ji nevrátí. Mám pravdu?"

Rozhostilo se výmluvné ticho.

"Návrat k husitům," řekl posléze Samson, "je jen zdánlivě lepší volbou. Z tvého vyprávění je zřejmé, že tě podezírají."

"Nemají žádné důkazy."

"Kdyby měli, už bys nežil," podotkl suše Šarlej. "A jestli uprchneš, dodáš jim důkaz jako na podnose. Útěk bude důkazem viny. A současně rozsudkem."

"Husité tě budou pozorovat," dodal Samson. "Budou se ti dívat pod ruce. A zároveň tě odsunou od důležitých faktů a tajemství. Takže i kdybys chtěl, nezískáš informace, kterými by ses zavděčil inkvizici."

"Inkvizice děvčeti neublíží," řekl Šarlej chvatně, avšak nepřesvědčivě. "Ten Hejnic je celkem rovný chlap. A tvůj známý ze studií."

Zmlkl. Rozhodil rukama. Ale opět získal sebejistotu.

"Hlavu vzhůru, Reinmare, ještě se náš koráb nepotopil, ještě pluje pod plachtami. Najdeme způsob. Homér ani Vergilius se o tom nezmiňují, ale ujměte se, že už trójská rozvědka měla mezi Acháji své agenty. A také je získávala třeba vydíráním. A vydírání agenti také nacházeli způsoby, jak Trójany napálit. I my Trójany napálíme, neboj se."

"Jak?" otázal se Reynevan hořce. "Máš nějaký nápad? Může být jakýkoli. Všechno je lepší než nečinnost."

Opět chvíli mlčeli.

"Zkusme se na to vyspat," navrhl nakonec Šarlej. "De mane consilium - ráno rozhodne."

*

Pro Reynevana nebylo ráno moudřejší večera, nepřineslo rozhodnutí, pouze rozbolavělou šíji. Zdálo se, že ani k Samsonovi a Šarleji nebylo ráno nijak štědré, pokud jde o rady a rozhodnutí. Velikán vůbec nevzpomenul včerejší rozhovor a veškerou pozornost věnoval výhradně rusovlasé Markétě, jak u snídaně, tak po ní. Reynevan a Šarlej proto využili první záminku, aby mohli vyjít ven. A vzdálit se. Daleko, na starými vrbami lemovanou hráz mezi dvěma vypuštěnými rybníky.

"S Markétou a Samsonem," nadhodil Reynevan a kývl hlavou směrem k usedlosti, "to vypadá na vážnou záležitost."

"Zdá se, že velmi vážnou," souhlasil demerit. "Jako se všim u Samsona. On se skutečně chová, jako by byl z jiného světa. Bývají chvíle, kdy bych mu málem začal věřit."

"U ďasa, Šarleji! Je to náš druh, jaký by měl zájem na tom, aby nás obelhával. Tvrdí-li, že je návštěvníkem z jiné dimenze, měli bychom mu věřit. Nad tou otázkou si lámali hlavy a nakonec odpověděli odborníci, uznávané a nezpochybnitelné autority: Bezděchovský, Axleben, Rupilius... Domníváš se, že by se nechali oklamat šejdířem, že by neodhalili podvodníka? Proč tedy stále ta skepse, ten nedostatek důvěry?"

"Protože jsem v životě potkal dost šejdířů, kterým se podařilo oklamat i uznávané autority. Přiznávám kajicně, že sám jsem se také dopustil několika švindlů. Hříchy mládí... Ale dost o tom. Řekl jsem, že bych mu někdy málem začal věřit. Na mne je to až příliš."

"Já vím. A Rupilius, když už jsem se o něm zmínil..."

"Nic z toho nebude," přerušil ho nevzrušeně demerit. "Samson nechce. Hovořili jsme o tom spolu. Trochu ho mrzí slib, který jste Rupiliově dali, ale už se rozhodl. Prohlásil, že Rupilius si musí poradit sám, protože on, Samson Medák, má něco důležitějšího. Něco, čeho se nevzdá."

"Markétu."

"To se rozumí, že Markétu."

"Šarleji?"

"Co?"

"Hm... Mluví ona vůbec?"

Demerit se na chvíli odmlčel, než odpověděl.

"Já jsem ji neslyšel."

*

Celý následující den - podle kalendáře středa - byl na rady a rozhodnutí stejně skoupý jako jeho počátek a nepřinesl nic příznivého. A stejně tak i skončil.

Když se začalo stmívat, celá pětice usedla k večeři. Rozhovor vázl, tak většinou mlčeli. Rusovlasá adamitka jedla málo se zrakem neustále upřeným na Samsona a dlaní položenou na jeho obrovské tlapě. Jejich cituplné pohledy a doteky uváděly všechny u stolu do rozpaků, a dokonce budily závist: Reynevan si nevzpomínal, že by Jutta kdykoli, ani v důvěrných, vášnivých chvílích, dávala najevo tak zjevné a nápadné projevy lásky. Uvědomoval si, jak iracionální je ta závist, přesto nebylo její bodání o nic méně palčivé.

Bodalo rovněž, tentokrát jeho mužskou ješitnost, chování Blaženy Pospíchalové. Vdova celou, celičkou svou pozornost věnovala Šarlejovi. A třebaže tak činila poměrně zdrženlivě a bez přehnané koketérie, mezi ní a demeritem to až jiskřilo náruživostí. Přitom Reynevan, ačkoli mezi ním a jeho bytnou v minulých dobách také něco zajiskřilo, se takové náklonnosti nikdy nedočkal. To se ví, že miloval Juttu a paní Blaženu dávno pustil z hlavy. Ale bodalo to. Jako by měl pod paží ježka.

V noci, když se snažil usnout na šustícím slammíku, mu do hlavy přišly úvahy.

A po úvahách rozhodnutí.

*

Byla ještě tma jako v ranci, když osedlal koně a vyvedl ho ze stáje. Provedl to tak tiše a opatrně, že se ani psi nerozštěkali. Za rozbřesku vyrazil, a jakmile se jen maličko rozjasnilo, podkovy už zaduněly po uježděné cestě.

Našli to, co chtěli najít, přemítal, ohlížeje se na ves Rapotín. Oba. Samson Medák má něco nesmírně cenného. Má Markétu, svoji Kalypsó, a tady, v této vesnici, nalezl svůj ostrov Ógygii. Šarlej má Blaženu Pospíchalovou a nezáleží na tom, zda zůstane s ní anebo se vydá ke své vysněné Konstantinopoli, k hipodromu a Hagii Sophii a smaženým chobotnicím v tavernách nad Zlatým rohem. Nezáleží na tom, zda tam někdy dospěje. Nesejde na tom, co bude dále se Samsonem a Markétou. Avšak nemá smysl nechat je všeho se vzdát, dovolit jim vydat se do světa, do neznáma, riskovat život v cizím zájmu. V mém zájmu.

Bud'te šťastni, přátelé.

Já mám také něco cenného, něco, čeho se nevzdám. Odjíždím.

Sám.

*

Reynevanův plán byl prostý: údolím Moravy a kolem úpatí Sněžníku se chtěl dostat k Mladkovskému sedlu, na důležitou obchodní trasu z Uher do Kladské kotliny. Podle svého hrubého odhadu jej od průsmyku dělilo nějakých pět šest mil. Samozřejmě byla i druhá možnost: údolím Branné a průsmykem do Landeka, odtamtud pak Solnou stezkou do Krutvaldu, Nisy a Minstrberka. Té druhé varianty, přestože vedla rovnou k cíli, se však Reynevan obával - cesta vedla přes hory a počasí bylo stále ještě nejisté.

Přitom nejen počasí ho mohlo ohrozit. Jako mnohé jiné oblasti představovalo nyní i Šumpersko opravdovou šachovnici - državy katolických pánů, věrných vévodovi Albrechtovi, sousedily s majetky šlechty podporující husitství. Navíc se bylo možno snadno splést, příliš často se zde měnily strany. Zmatek ještě stupňoval fakt, že někteří zachovávali neutralitu, což ovšem v praxi znamenalo, že jim bylo jedno, koho přepadají a olupují. Prostě přepadali a olupovali každého.

Reynevan získal od Šarleje pár informací a dobře si uvědomoval, že pro něho osobně jsou všichni stejně nebezpeční a že nejlepší by bylo proklouznout nepozorovaně a pro jistotu se vyhnout všem skupinám. Kališnickým pánům Strážnickým z Kravař na Zábřehu a pánům z Kunštátu na nedalekých Lošticích. A tím spíše Albrechtovým katolickým stoupencům, ať už šumperským Valdštejnům, pánům ze Zvole či četným manům olomouckého biskupa. Ti všichni plenili venkov svými nájezdy.

Náhle začalo sněžit. Vločky, zpočátku drobné, se záhy změnily ve velké, mokré plátky, lepící se na oči. Kůň frkal a pohazoval hlavou, leč Reynevan pokračoval v jízdě. V duchu se modlil, aby to, co považoval za cestu, bylo skutečně cestou.

Naštěstí chumelenice ustala stejně náhle, jako předtím přišla. Sníh pokryl a obilil pole, avšak na cestě se neudržel. Zůstala viditelná, a za nějaký čas dokonce ožila. Ozvalo se bečení a řinčení zvonců a na cestě se objevilo stádečko v zástupu jdoucích ovcí. Reynevan pobídl koně.

"Pozdrav pánbůh."

"Děžto pámbu, khe, khe," překonal strach pastýř. "Děžto pámbu, mladé pane."

"Odkud jsi? A co je to za vesnici tamhle za kopcem?"

"Tam? To je dědina."

"Ale jak se jmenuje?"

"Toš Keprnov."

"A čí je ten Keprnov?"

"Toš kláštera."

"Jsou tam nějakí zbrojní?"

"Co be tam pohledávali?"

Na další otázky pastýř odpověděl, že za Keprnovem jsou Hynčice a za Hynčicemi Hanušovice. Reynevan si úlevou oddychl, neboť se přesvědčil, že se drží vytyčené trasy a nebloudí. Rozloučil se s pastýřem a jel dále. Zanedlouho minul pastýřem vzpomínuté Hynčice - několik chalup, od nichž se nesl štěkot psů a pach dýmu. Cesta ho přivedla k brodu na mlhou zahalené Moravě a potom pokračovala po pravém břehu. Zaslechl zvonění. Zdálo se, že v Hanušovicích je farní kostel, který nebyl vypálen. Musel tam zůstat i farář nebo alespoň vikář, vždyť komu jinému by se chtělo tak brzy po ránu tahat za provaz. Reynevan se rozhodl duchovního navštívit, zeptat se ho na další cestu, na vojska, zbrojné družiny - a třeba se i vetřít na snídani.

Ale nebylo mu dopřáno posnít.

Hned za kostelíkem narazil na skupinu ozbrojených mužů. Pět z nich bylo v sedlech a drželo koně dalších pěti, stojících před kruchtou a dohadujících se s knězem, který stál ve dveřích. Při pohledu na Reynevana umlkli a všichni včetně kněze si jej měřili nevraživými pohledy. Reynevan v duchu proklel svoji smůlu, velice sprostě, slovy, která by si nedovolil vyslovit před ženami anebo dětmi. Musel však hrát kartami, které mu byly rozdány. Uklidnil se hlubokým výdechem, hrdě se vzpřimil v sedle, nedbale mužům kývl na pozdrav a zvolna klusal k plotům a chalupám s úmyslem přejít do cvalu, jakmile jim zmizí z očí. Nevyšlo to.

"Hola! Počkej, panáčku!"

"Já?"

"Ty!"

Zastoupili mu cestu, obklíčili ho. Jeden s obočím jako houština chytil uzdu Reynevanova koně hned vedle udidla. Pod pláštěm, rozhaleným při tom prudkém pohybu, se na tunice ukázal velký červený kalich. Pozornější pohled objevil husitská znamení rovněž u dalších mužů. Mladík ztěžka vzdychl, vědom si toho, že tím není jeho postavení o moc příznivější.

Husita s huňatým obočím se Reynevanovi zahleděl do tváře a k jeho překvapení změnil výraz. Ze zachmuřeného na udivený. Z udiveného na potěšený. A posléze opět na zachmuřený.

"Tys Reynevan z Bělavy, Slezák," konstatoval tónem nepřipouštějícím vytáčky. "Medik přes léčení."

"Hm? A co dál?"

"Znám tě. Tak nezapírej."

"Vždyť nezapírám. Ptám se, co dál."

"Bůh nám tě seslal. Potřebujeme medika. Jde o naléhavý případ, který nemůže počkat. Pojed' s námi. Prosím. Velmi pěkně prosím."

Velmi pěknou prosbu doprovázely zarputilé pohledy, sevřená ústa, hrající svaly na čelistech. A ruce na pásech v sousedství jílců. Reynevan uznal, že lepší bude neodmítat.

"Smím se nejprve dovědět, s kým mám tu čest? Kam mám jet? Kdo stůně? A co mu schází?"

"Je to nedaleko," opáčil husita s huňatým obočím, očividně velitel oddílu. "Já se jmenuji Jan Pluh a jsem podhejtmanem sirotčích polních vojsk náchodské jednoty. Zbytek se dozvíš na místě."

*

Reynevana nepotěšilo zjištění, že namísto k Mladkovskému sedlu byl znenadání nucen jet zcela opačným směrem - po pravém břehu Moravy na jih. Naštěstí Jan Pluh nelhal a jejich cíl skutečně nebyl daleko. Záhy spatřili v zamlžené dolině velké vojenské ležení, typický tábor táhnoucích husitů: shluk vozů, stanů, chatrčí a roztočivých přístřešků. Nad ležením povlávala válečná korouhev sirotků s hostií a pelikánem, rozdírajícím si zobenem vlastní hrud'. Na okraji tábořiště se vršila impozantní hromada kostí a dalších odpadků, opodál, u potoka vtékajícího do Moravy, prala skupina ženských prádlo. Jejich děcka se honila se psy a házela do vody kamení. Když projížděli okolo, ženy si rovnaly záda, otíraly čela rukama lesknoucíma se mýdlem a doprovázely jezdce zrakem. Mezi vozy se táhl kouř a zápach, v ohradě smutně bučely krávy. Padal drobný sníh.

"Tudy. Tahle chata."

Před chajdou právě vyléval z vědra splašky hubený, bledý mladíček. Když se přiblížili, zvedl hlavu. Tvářil se tak smutně a nešťastně, že by mohl pózovat malíři k iluminaci biblického příběhu o Jobovi.

"Našli jste!" zvolal s nadějí v hlase. "Našli jste medika! To je zázrak, budiž za něj chvála Nejvyššímu! Sesedej, pane, honem, honem!"

"Tak nutná je lékařská pomoc?"

"Náš hejtman," upustil hubený mladík vědro. "Náš hlavní hejtman ochořel. A my nemáme ranhojiče."

"Vždyť jste mívali," rozpomněl se Reynevan. "Jmenoval se, tuším, bratr Albertus a byl to docela šikovný felčar."

"Byl," přitakal zasmušile podhejtman Jan Pluh. "Ale když jsme nedávno zajaté papežence ohněm pálili, zčistajasna si postavil hlavu a jal se vykřikovat, že je to nekřesťanské a že se to nesmí... Tak ho hejtman počastoval obuškem..."

"A mě hned po pohřbu ustanovil felčarem," postěžoval si hubený mládenec. "Řekl, že jsem vzdělaný, tak si nějak poradím. Jenže já ledva umím psát, u apatykáře v Chrudimi jsem jenom popisoval etikety a lepil je na lahvičky. O léčení nemám ani páru... Říkal jsem to, ale všichni akorát: jseš učenej, budeš si vědět rady, medicína není žádnéj kumšt. Kdo prý má jít na věčnost, tomu žádné kurýrování nepomůže, a kdo má zůstat naživu, tomu ani nejhorší felčar neublíží..."

"Ale když samotného hejtmana choroba sklátila," vmísil se do hovoru jeden ze sirotků, "v tu ránu rozkázal skočit na koně a vyrazit hledat lepšího medika. Přálo nám štěstí, že jsme tě tak rychle našli. Hejtman má bolesti, však sám uvidíš." Reynevan dříve ucítil, než uviděl. Pod nízkým stropem chatrče visel zápach tak silný, že jej div neporazil.

Na dřevěné pryčně ležící silný mužský měl tvář zalitou potem. Reynevan si tu tvář pamatoval, znal toho muže. Byl to Smil Půlpán, v současnosti, jak se ukázalo, hlavní hejtman sirotků z Náchoda.

"Aby mě kule..." dal Půlpán slabým hlasem najevo, že i on přichozího poznal. "Německý doktůrek, velitelský chráněnec... Jářku, když není na vybranou... Pojď sem, mastičkáři. Hoď na to okem. A hlavně mi nemluv, že to neumíš

vyléčit... Je-li ti vlastní kůže drahá."

Už ten smrad měl Reynevana připravit na nejhorší, avšak nepřipravil. Na vnitřní straně Půlpánova stehna nebezpečně blízko třísla bylo něco... To něco bylo velké jako kachní vejce červenomodročerné barvy a vypadalo to hůře než zle. Reynevan už takové věci viděl, setkal se s nimi, přesto neovládl podvědomý záchvěv odporu. Zastyděl se, ale jen před sebou. Ten pocit byl tak letmý, že si ho nikdo kolem nevšiml.

"Co je to, pane?" zeptal se tiše apatykářský fámulus z Chrudimi, náhodný a nedobrovolný medik. "Není to mor? Hrozná hlíza... a na takovém místě..."

"Zaručeně to není mor," prohlásil rozhodně Reynevan, ale přesto se odhodlal ujistit dotekem, zda uvnitř neucítí výpotek, charakteristický pro dýmějovou formu moru. Neucítil. Půlpán zařval a zaklel.

"Je to," diagnostikoval Reynevan již s jistotou, "carbunculus čili hnisavý nežit. Nejdříve se ukázalo jenom několik zanícených uzlin, mám pravdu? Rychle se zvětšovaly, měnily se ve vředy, které se otevíraly a vytékal z nich hnis. A nakonec splynuly v jedno velké, velmi bolestivé ložisko, je to tak?"

"Jako..." polkl naprázdno lékárnický pomocník. "Jako bys byl při tom..."

"Jak jsi postupoval dosud?"

"Eee..." zajíkl se mládenec. "Dával jsem na to obklady. Ženské mi je donesly..."

"Zkoušel jsi to vytlačovat?" stiskl Reynevan rty, protože znal odpověď.

"Zkoušel, kurvaže zkoušel," zasípal Půlpán. "Málem jsem zdechl bolestí..."

"Myslel jsem, že bude dobré vymáčkat hnis," trhl rozpačitě rameny mladík. "Co jiného jsem měl dělat?"

"Řezat."

"Nedovolím..." zachrčel Půlpán. "Nedovolím, abyste mě zmrazčili, vy byste akorát řezali, řezníci..."

"Chirurgický zákrok," otevřel Reynevan brašnu, "je v tomto případě nevyhnutelný. Pouze tak můžeme vyvolat úplný abscessus tekutiny."

"Nenechám se řezat. To už ten vřed raději vymáchejte."

"Vymáčkávání nepomůže," řekl Reynevan a zamlčel, že naopak uškodí. Věděl, že by Půlpán chrudimskému lékárníkovi jeho chybu neodpustil a určitě by se pomstil. "Karbunkul je nutno rozříznout."

"Bělavo," chytil ho Půlpán prudce za rukáv. "Říkají o tobě, že jsi magik. Tak tu nemoc odčaruj, použij nějaké zakletí nebo čarodějny lektvar... Nemrzač mě. Zaplatím ti zlatem..."

"Zlato tě nevyléčí. Zákrok je absolutně nezbytný."

"Hovno nezbytný!" rozkřikl se Půlpán. "Chceš mě přinutit?! Já jsem tady hejtman! Já tě... Já ti rozkazuji! Kurýruj mě kouzly a lektvary, ale s nožem se ke mně nepřibližuj! Zkus mě jenom škrábnout, zasraný mastičkáři, a já tě nechám roztrhat koňmi! Hej, muži! Strážel!"

"Další růst karbunkulu," postavil se Reynevan, "hrozí velmi vážnými následky. Říkám to, abys věděl. Je to tvoje rozhodnutí, tvá vůle a tvůj rozkaz. Scienti et volenti non fit injuria."

"Ty se mi mstíš, latinský chcipáku," zachrčel opět Půlpán. "Za tamto loni. Za Slezsko, za Frankenštejn, za ty mnichy, co jsme tam odpravili... Všiml jsem si tehdy, jak ses na mě díval... S jakou nenávistí... A teď mi chceš odplatit..."

Podhejtmani a setníci, které předchozí křik přivolał do chaty, podmračeně na Reynevana hleděli, chrchlali a odkašlávali si.

"Inu, já nevím, hejtmane," vysoukal ze sebe jeden z nich. "Ale zdá se mi, že to samo nepřejde. Musí se s tím něco udělat..."

"Tak proč," zahučel Jan Pluh, "jsme hledali a našli medika? Pro nic za nic?"

Půlpán zasténal a padl na polštář. Na čele a lících se mu perlily krupěje potu.

"Nevydržím to..." vydechl zlomeně. "Dobrá, ať ten řezník dělá, co je třeba. Ale nenechávejte mě s ním o samotě, bratři, dívejte se mu na ruce a na nůž. Aby mě nepodřízl a nenechal vykrváčet... A doneste mi kořalku... Kořalku, rychle!"

"Kořalka," vyhrnul si Reynevan rukávy a bříškem palce zkusil ostří nože, "bude potřebná. Ale pro mne. V tvém případě, Půlpáne, medicína požití alkoholu zakazuje."

*

"Zacelení a zhojení rány potrvá nejméně týden," poučil Reynevan mladého felčara sirotků, zapínaje brašnu. "Celou dobu musí pacient ležet a o ránu je třeba pečovat. Dokud se nezacelí, musíš přikládat obklady."

Chrudimský lékárníček horlivě kýval hlavou. Z tváře mu nezmizel poněkud přihlouplý výraz obdivu a adorace, který se na ní objevil vzápětí poté, co Reynevan dokončil operaci. A už z ní nezmizel.

Reynevan se nijak neopájel pýchou, ale za provedení zákroku se rozhodně stydět nemusel. Ačkoli vzhledem k velikosti karbunkulu musel řezat velmi hluboko a v přítomnosti svědků se neodvážil pacienta magicky znecitlivět, provedl operaci takřka bleskově. Smil Půlpán stačil jen vykřiknout a omdlít, čímž značně usnadnil proceduru odstranění páchnoucí jichy a ošetření rány. Jeden z přihlížejících sirotčích centurionů nevydržel a pozvracel se, ovšem ostatní ocenili umění a zručnost slezského chirurga uznaným mručením, a Jan Pluh ho na konci operace dokonce familiérně poplácal po rameni. A mladičkář felčar jen vzdychal obdivem. Bohužel však z jeho strany nebylo možno očekávat nic jiného.

"Zmínil ses, žeš předtím přikládal kataplasmy, které ti připravily nějaké ženy."

"Přesně tak, pane mediku. Ženské je připravovaly a přikládala je jedna taková... Alžběta Donotková. Mám ji zavolat?"

"Zavolej."

*

Alžběta Donotková, žena napohled stěží dvacetiletá, měla vlasy jako len a oči barvy pomněnek. Byla by doslova krásná nebýt jedné okolnosti. Byla ženou z husitského vojska, ženou tažení, ústupů, vítězství i porážek, vedra, chladu a sloty. A nepřetržitě dřiny. Vypadala jako ony všechny. Oblékala se do všeho, co se namanulo, jen aby jí bylo teplo,

plavé vlasy skrývala pod hrubým šedým šátkem, ruce měla červené z chladu a rozpraskané z vlhka. Ale přesto všechno z ní kupodivu vyzařovalo něco, co bylo možno označit za důstojnost. Vznešenost. Něco, co přicházelo na mysl a na jazyk jako das ewig Weibliche.

Reynevan se rozpomínal, že to jméno už někdy zaslechl. Osobu však spatřil poprvé.

"Tys dávala hejtmanovi obklady? Z čeho?"

Alžběta Donotková k němu zvedla pomněnkové oči.

"Z drčené cibule," odvětila tiše. "A z rozdrčených březových pupenů."

"Vyznáš se v léčení? V bylinách?"

"Takové znalosti... Jako kdejaká venkovská babka. Stejně ty obklady nepomohly."

"Nemáš pravdu, pomohly," opravil její názor. "A hodně. A nyní mu také pomoz. Po sejmutí obvazu dávej na ránu kaši z drčeného lněného semene. Je předjaří, ale na stojatých vodách by se už měly objevit řasy. I z nich udělej obklad. A střídavě přikládej - jednou kaši, podruhé řasy."

"Dobře, pane Reyneване."

"Ty mě znáš?"

"Slyšela jsem o tobě vyprávět. Ženské si povídaly."

"O mně?"

"Před rokem," sklopila Alžběta Donotková zrak, ale jen na okamžik. "Při spanilé jízdě do Slezska. Ve městě Zlatá Hora... Ve farním kostele..."

"Ano?"

"Ty a tví druhové jste nedovolili ublížit Bohorodičce."

"Ach, tamto..." podivil se. "To se tak rozeslo?"

Dávala se na něho dlouho. Mlčky.

"Ta věc se stala," řekla, pomalu vyslovujíc slova. "Stala se. A jen to je důležité."

*

Donotková, Alžběta Donotková, opakoval si v duchu, když mířil k severu, znovu směrem na Hanušovice. Něco se povídalo, připomněl si. Nějaké klepy. O ženě, mající velkou vážnost mezi jinými ženami, jež táhly se sirotky, přirozené vůdkyni, s jejímž míněním museli počítat i mnozí husitští hejtmani. Bylo v tom také, tvrdily klevety, nějaké tajemství, byla v tom láska a smrt, velká láska k někomu, kdo zahynul. K někomu, jehož nikdo nedokázal nahradit, kdo po sobě zanechal pouze věčný žal a pocit nenaplnění. Příběh jako z románů Chrétiena de Troyes, jako z pera Wolframa von Eschenbach. Zhola se nehodící k sešlému zevnějšku jeho hrdinky. Nehodící se - a zřejmě právě proto pravdivý.

Vitr od Sněžníku vanul proti němu a chladil mu tvář, pálící studem, jež pocítil, když se zmínila o té loňské události, o dřevěné madoně. O soše, kterou bránil, pravda, leč ne z vlastního popudu, nýbrž po příkladu Samsona Medáka. Za ten incident si tedy nezasloužil ani chválu, ani uznání v očích takové osoby, jako byla Alžběta Donotková.

Za Hanušovicemi se cesta stáčela a vedla ho na západ. Všechno souhlasilo. Odhadoval, že Mladkovské sedlo je vzdáleno už jen asi míli a že by tam mohl dorazit před setměním. Pobídl koně.

Před setměním ho dopadli.

*

Dopadli ho, obklíčili, strhli z koně, spoutali. Bylo jich deset. Veškeré námítky byly marné. Jeho protivníci mu nic neřekli, a když on sám protestoval a domáhal se vysvětlení, utišili ho pěstmi. Odvezli ho nazpět do tábora sirotek a svázaného hodili do prázdného chlěva, kde přes noc dočista ztuhl chladem. Ráno jej vytáhli skrz naskrz prokřehlého a nešetřice ranami ho odvedli k chatě hlavního hejtmana. Stál před ní Jan Pluh s několika dalšími sirotčími veliteli, které včera Reynevan poznal.

Splnila se Reynevanova předtucha, stalo se to, čeho se obával.

Uvnitř na pryčně spočíval bezmála v téže poloze, jak ho tam po operaci a ošetření zanechal, Smil Pulpán. Až na to, že byl tuhý. Načisto mrtvý. Tvář měl bílou jako tvaroh, oči vytřeštěné, že málem vypadly z důlků, ústa zkřivená v hrůzostrašném mrtvolném úsměvu.

"Co na to povíš, mediku?" otázal se chraptivě, zlověstně Jan Pluh. "Jak nám vysvětlíš takovou medicínu? Takovou léčbu?"

Reynevan polkl slinu, zavrtěl hlavou a rozhodil rukama. Přistoupil k pryčně s úmyslem nadzvednout houni, přikrývající nebožtíka, avšak železné ruce setníků ho zadržely na místě.

"Ne, chytráku. Rád bys zakryl důkazy zločinu, ale to ti nedovolíme. Zavraždils ho a zodpovíš si to."

"Co je to s vámi?" trhl sebou. "Přeskočilo vám? Jaká vražda? To je absurdní. Všichni jste byli svědky operace! Přežil ji a vedlo se mu dobře! Rozříznutí karbunkulu ho nemohlo zabít! Nechte mě ho prohlédnout..."

"Přepočítal ses, čaroději," vpadl mu do řeči Pluh. "Myslel sis, že ti to projde. Jenže bratr Smil se ještě jednou probral. Křičel, že ho pálí v plicích a v útrokách, že se mu chce bolestí hlava rozskočit. A než skončil, obvinil tě z černé magie a travičství!"

"To nedává smysl."

"Já bych řekl, že dává. Nenáviděls bratra Smila, všichni to věděli. Našel jsi způsob, jak nebožáka otrávit."

"Byli jste při zákroku! Tys tady taky byl!"

"Čarami jsi nám oklamal zrak! Víme, že jsi zaklínač a čarodějník. Jsou na to svědci..."

"Jací svědci? Svědci čeho?"

"To se dovíš před soudem! Odved'te ho!"

*

Shromáždění sirotek hučelo jako roj podrážděných sršňů.

"Nač nějaký soud!" zahulákal někdo. "K čertu s tímhle tyjätrem! Škoda času a námahy! Nasad'te traviči oprátku a pověste ho!"

"Je to čaroděj! Na hranici s ním!"

"Filištine!" přiskočil černě oděný kazatel se směšnou kozí bradkou a zblízka plivl Reynevanovi do tváře. "Molochova stvůro! Pošleme tě do pekel, neřáde! Do věčného ohně k d'áblu a jeho padlým andělům!"

"Zabijte Němčíka!"

"Pod cepy s ním! Pod cepy!"

"Utište se!" zahřimal Jan Pluh. "My jsme boží bojovníci, a proto budeme soudit podle božího zákona! Spravedlivě a jaksepatří! Nebojte se, smrt našeho bratra a hejtmana pomstíme, nenecháme bez odplaty! Ale po pořádku! Podle pravidel našeho revolučního tribunálu! Jsou důkazy a jsou svědkové! Nuže, předvolejte svědky!"

Dav hučel, vyl a potřásal sudlicemi a cepy.

Prvním před soud povolaným svědkem byl apatykářský pomocník z Chrudimi, bledý jako pergamen a třesoucí se jako osika. Když vypovídal, přeskakoval mu hlas a cvakaly zuby. Rozříznutí vředu, uvedl s očima bázlivě mrkajícima na revoluční tribunál, provedl proradný Bělava proti výslovné vůli hejtmana Půlpána a učinil tak neobyčejnou surově s krutostí nehodnou lékaře. Během operace si obviněný něco mumlal pod nosem, dozajista zaklínadla. A vůbec všechno, co obviněný dělal, prováděl dle obyčejné čarodějníků.

Dav řval.

Svědků obžaloby, o které na tomto světě nikdy není nouze, se našlo ještě několik.

"Povídal mi jeden... Zapomněl jsem kdo, ale vím, že to bylo loňského roku o masopustě, že tuhleten Bělava na Bílé hoře u Prahy léčil Neplacha. Čarami, všichni říkali, že čarami!"

"Mně je zase známo, vysoký soude, že tuhleten Bělava je spolčen s d'áblem, že se od d'ábla naučil čarovat, jak šidit v kostkách. Povídal mi to jeden setník od bratra Roháče, který to na vlastní oči viděl. Bylo to přede dvěma roky na podzim... Nebo v zimě? To už nevím. Ale vím, že čaroval!"

"Já jsem viděl, přísahám na hrob bratra Žižky, jak se tuhleten Bělava při loňské rejse do Slezska s naším kazatelem Peškem Krejčím zle povadil, šlo o nějaké papeženské pověry. Tenkrát se Bělava na bratra Peška tak nějak divně podíval, určitě aby ho uhranul. A co se stalo? Následkem toho uhranutí bratr Pešek nedlouho potom skonal mučednickou smrtí!"

"Vždyť to není Čech, bratři soudci, není našinec, ale Němčík! Slyšel jsem, jak si v Hradci Králové povídali, že tuhleten Bělava je katolický špehýř. Papeženci mezi nás posílají tajné vrahy, aby naše hejtmany zrádně mordovali. Vzpomeňte si na pana Bohuslava ze Švamberka, vzpomeňte si na bratra Hvězdu!"

"A já jsem slyšel, vážená komise, že tuhleten Bělava drží s těmi jidáši ze Starého Města. Víme přece, co jsou Staroměstští zač! Zrádci kalicha, zrádci mistra Husa, zrádci čtyř artikulů. Babylónského

Lucemburka chtějí na český trůn dosadit. Zaručeně toho ničemu poslali Staroměstští, aby našeho hejtmana zavraždil."

"Smrt!" zaryčel dav. "Smrt!"

Rozsudek, jasná věc, mohl být jen jediný. Byl vyneszen bez otálení, bleskurychle. Ke všeobecné a nadšené radosti náchodských sirotek byl Reynevan Bělava, čaroděj, travič, zrádce, Němec, katolický špehýř a nájemný vrah v zoldu staroměstských jidášů, uznán vinným ze všech činů, které žalobci přednesli, v důsledku čehož jej revoluční tribunál odsoudil k trestu smrti upálením na hranici. Proti rozsudku pochopitelně nebylo odvolání, než stačil Reynevan na protest otevřít ústa, popadlo jej několik párů silných rukou a vleklo ho řvoucím davem na kraj ležení, kde již stála předem uložená hromada klestí a polen. Někdo přikutálel velkou, kysaným zelím páchnoucí bečku, někdo přinesl její dno, kladivo a hřebíky. Silné ruce Reynevana zvedly a násilím strčily do sudu. Vzpíral se a křičel, div mu nepraskly plíce, jeho křik však zanikl v řevu nadšené luzy.

Vtom něco ohlušivě zadunělo. Tlačence polevila, takže i Reynevan měl možnost spatřit, co se děje.

Od tábora přijel krátký průvod tří válečných vozů. Osádku jednoho tvořila desítka žen různého věku, od děvčat po stařeny. Všechny kromě vozatajky byly ozbrojeny píšťalami, hákovnicemi a handkanóny.

Z druhého vozu, na kterém jely čtyři další ženy, zlověstně vyhlížela ústím hlavně desetiliberní houfnice. Právě z ní byla před chvílí vystřelena silná, leč slepá prachová nálož. Z oblaku kouře se dosud sypaly rozcupované kousičky ucpávky jako sněhové vločky.

Na třetím voze vedle nějakého plachtou zakrytého zařízení stála se dvěma dalšími ženami Alžběta Donotková. Shodila z ramen kožich a z hlavy si strhla šátek, s planoucíma modrýma očima a rozevlátými plavými vlasy připomínala nyní Niké vedoucí lid. Její smrtelně vážná a přísná tvář však spíše připomínala rozhněvanou Erínyi Tisifóné.

"Co to má být?!" zaburácel Jan Pluh, otíraje si z obličeje částečky prachu. "Co to má být, Donotková? Projížďka? Maškarní průvod? Babská veselice? Kdo vám, ženské, dovolil sahat na zbraně?"

"Běžte odtud," promluvila zvučně Alžběta Donotková, jako by ho ani neslyšela. "A hned. Okamžitě. Nebude žádné upalování. Už toho bylo dost."

"Drzá ženštino!" zaječel kazatel s kozí bradkou. "Hrdopysná Jezabel! Spálíme tě společně s tím Filištinským! A předtím okusíš karabáč!"

"Běžte odtud, lidé," nevěnovala mu pozornost Alžběta Donotková. "Běžte, křesťané, sirotci, dobří Češi. Poklekněte, pohled'te na nebesa a pomodlete se k Bohu, Pánu našemu Ježíši i jeho nejsvětější Rodičce. Zahled'te se do svých duší. Pomyslete na den Soudu, jenž se již blíží. Kajte se, vy, kteří již neznáte cestu míru, kteří kráčíte po klikatých stezkách. Pět let jsem přihlížela tomu, jak jste v sobě ničili vše, co je dobré, jak jste pohřbívali vše, co je lidské, jak jste měnili tuto zemi v pohřebiště. Viděla jsem, jak jste v sobě zabíjeli svědomí. Mám toho dost, víc vám už nedovolím. V naději, že jste v sobě ještě nezabili úplně všechno. Že zůstal aspoň kousek, maličký kousek něčeho, co stojí za to zachránit před zničením. Proto běžte odtud. Dokud vám radím po dobrém."

"Po dobrém?" křikl posměšně Pluh, dávaje si ruce v bok. "Po dobrém? A co nám jinak uděláš, babo? Z pušky jsi vystřelila naslepo. Tak co teď? Zvedneš sukni a vypneš na nás holou zadnici?"

Ženy na vozech jako na povel zachytily háky pušek o okraje. A Alžběta Donotková alias Erínye Tísifoné strhla rychlým pohybem plachtu z předmětu, u kterého stála. Jan Pluh mimoděk couvl o krok. Spolu s ním ustoupil celý dav. S polekaným zašuměním.

Reynevan nikdy dosud neviděl tu proslulou zbraň, pouze o ní slyšel. Reakce davu ho neudivila. Na voze vedle Alžběty Donotkové stála zvláštní konstrukce. Na dubové lafetě a složitém otočném rámu bylo připevněno dvanáct bronzových hlavni, jedna vedle druhé. Celé zařízení trochu připomínalo kostelní varhany a podle nich bylo také pojmenováno.

Vyprávělo se o "varhanách smrti", které dovedou během jednoho otčenáše vystřelit poctivých dvě stě liber olova.

Ostře sekaného.

Alžběta Donotková zvedla doutnák a foukla na něj, až se jeho konec rudě rozzářil. Při tom pohledu se shromáždění sirotci stáhli o dalších pár kroků, několik jich škobrtlo, několik upadlo, někteří začali nadobro ustupovat a nenápadně mizet. "Běžte odtud, Češi!" zvedla hlas Alžběta Donotková. "Na tebe, pane

Reynevane, čeká osedlaný kůň! Neztrácej čas!" Nenechal si to opakovat dvakrát.

*

Nešetřil koně. Uháněl údolím plným tryskem v protáhlém ventre ? terre, až od podkov odletovaly oblázky na všechny strany. Kůň byl zbrcen pěnou a hlasitě supěl, Reynevan však nezpomalil. Nic si nenamlouval, věděl, že ho sirotci budou pronásledovat.

Pronásledovali. Netrvalo dlouho, když v dálce za sebou uslyšel výkřiky. Nechtěl, aby ho v otevřeném údolí měli jeho nepřátelé na očích, a proto zamířil do rákosí, ani zde však nezpomalil, ale nasadil koni ostruhy a hnal jej, až bahno stříkalo.

Výjel na stezku a postavil se ve třmenech. Pronásledovatelé se nedali oklamat, s pokřikem a halekáním se prodírali porostem kolemřeky. Reynevan se nahnul v sedle a opět pobídl koně do cvalu. Zvíře supělo, odletovaly z něj chuchvalce pěny.

Přehnal se kolem několika chalup a salaší. Poznal to místo, věděl, že je blízko Hanušovic. Jenže pronásledovatelé už byli také blízko. Hlučný řev mu oznámil, že ho sirotci uviděli. V další chvíli je spatřil i on, nejméně dvacet jezdců. Bodl koně ostruhami a kůň, ačkoli se to zdálo nemožné, ještě přidal. S duněním vběhl na můstek přes potok.

Od visky se jako víchr hnali dva jezdci. Jeden z nich, hotový obr, jako vycházkovou hůlkou mával těžkým vlámským gudendagem. Druhý, jedoucí na pěkném vraníku, byl ozbrojen krivým malchusem.

Minouce Reynevana, udeřili Samson a Šarlej na sirotky. Šarlej dvěma širokými seky srazil dva jezdce k zemi, třetího ťal do obličeje, až se muž zvrátil v sedle. Samson bil gudendagem bez výběru lidí i koně a kamkoli se otočil, rozsával příšernou spoušť. Reynevan zaťal zuby a obrátil koně. Jel si vyrovnat účty. Za bití, za plivání, za bečku od kysaného zeli. Když mjel jezdce, kolébajícího se bezvládně v sedle, vyrval mu z ruky meč. S ním se vrhl do houfu, rubaje nalevo napravo. Zaslechl vykřikovat biblické citáty a podle nich lokalizoval vůdce pronásledovatelů, kozobradého kazatele. Odrážeje úderý ostatních, prodíral se k němu.

"Pekelný vyvrheli!" všiml si ho kazatel, pobídl koně a mávaje mečem vyrazil proti němu. "Filištine! Pán tě uvrhne do mých rukou!"

Pručde se srazil. Jednou, podruhé, pak je od sebe vzdálili vzpouzející se koně. A definitivně je od sebe oddělil Šarlej. Šarlej totiž zvsoka kašlal na čestné souboje a rytířský kodex. Přiblížil se ke kazateli ze zadu a pádnou ranou malchusu mu usekl hlavu. Vystříkl gejzír krve. Při tom pohledu sirotci zadrželi koně a ucouvli. Šarlej, Samson a Reynevan využili jejich zaváhání a stáhli se na můstek. Jen obtížně se na něj vešli tři vedle sebe stojící koně, a tak se přátelé nemuseli obávat, že budou obklíčeni. Nicméně jejich protivníků bylo stále třikrát více a navzdory utrpeným ztrátám ani nepomysleli na ústup. Naštěstí se příliš nehnuli ani do okamžitého protiútoky, pouze přeskupili šik. Bylo však jasné, že bojiště neopustí.

"Dlouhé odloučení," oddechoval zrychleně Šarlej, "způsobilo, že jsem zapomněl, že ve tvé společnosti, Reinmare, se člověk nikdy nenudí."

"Pozor!" varoval je Samson. "Útočí!"

Polovina oddílu zaútočila na můstek frontálně, ostatní sirotci pobídl koně do vody, aby přebrodili potok a dostali se obráncům do týla. Jediným východiskem byl únik. A to rychlý. Reynevan, Šarlej a Samson obrátili koně a pustili se cvalet k vesnici. Za nimi se nesl bojový pokřik pronásledovatelů.

"Nedají pokoj!" zvolal Šarlej, ohlížeje se zpátky. "Zřejmě tě nemají rádi!"

"Nežvaň! Přidej!"

Vítr jim svištěl v uších, když se řítily přes pláň před vsí. Šik pronásledovatelů se rozlil do širokého oblouku, aby je mohl obklíčit. Náhle Reynevan s úděsem zjistil, že začíná zůstat pozadu, že jeho rychlost povážlivě klesá. Že chroptící kůň začíná klopýtat a zpomalovat. Nebezpečně zpomalovat.

"Můj kůň padne!" vykřikl. "Samson! Šarleji! Nechejte mě! Utíkejte!"

"Asi ti hráblo," zarazil a obrátil Šarlej svého hřebce a tasil malchus. "Zbláznil ses, chlapče."

"Nechci se tě dotknout," plivl si Samson do dlaně a uchopil gudendag, "ale asi ti vážně přeskočilo."

Sirotci triumfálně zahalekali a jejich půlkruh se začal uzavírat, jako když rybáři zatahují síť.

Dopadlo by to bezpochyby špatně, kdyby ne Deus ex machina. Toho dne na sebe vzal podobu patnácti po zuby ozbrojených jezdců, blížících se cvalet od Hanušovic.

Zmatení pronásledovatelé vzepjali a zastavili koně, nevědouce kdo, co, jak a proč. Bojový pokřik a blýskání nad hlavy zvednutých mečů však ihned rozválý jejich pochyby. A sebraly jim veškerou vůli a chuť pokračovat v započaté zábavě. Náchodští sirotci se otočili jako jeden muž a vzali do zaječích. Noví jezdci na odpočatých koních by je bez

námahy dohonili a rozsekali na hadry - kdyby chtěli. Ale očividně nechtěli.

"Vida, vida, jaké šťastné řízení osudu," ozval se klusem příjízďející Urban Horn. "Neboť já hledám právě tebe, Reynevané, jedu po tvé stopě. A třebaže náhodou, přibyl jsem v pravý čas. V nejvyšší čas, řekl bych a patrně bych se nemýlil."

"Nemýlil."

"Salve, Šarleji. Salve, Samsone. Co ty tady? Nejsi v Praze?"

"Amicus amico," pokrčil širokými rameny Samson Medák, pohrávaje si s gudendagem a prohlížeje si zpod spuštěných víček zbrojence, kteří je obstoupili. "Je-li přítel v ohrožení, přispěchám s pomocí.

Stojím po jeho boku. Bez ohledu na... okolnosti."

Horn v mžiku pochopil narážku a zasmál se.

"Pax, pax, přáteli příteli! Z mé strany Reynevanovi nic nehrozí. Zvláště nyní, když jsem se dověděl, že náš drahý Flútek spočinul pod tlustou vrstvou hlíny. To se už zajisté doneslo i vám. Expedovat Reynevana do Prahy tedy nemá smysl. Tím spíše, že je mi potřebná, ba přímo nezbytná, jeho pomoc na hradě Sovinci, kam ho tímto zdvořile zvu. Velmi zdvořile."

Reynevan a Samson se rozhlédli. Ze všech stran je ovíval pach koňského potu a pára z koňských nozder a pohledy jezdců byly nadmíru výmluvné.

"Pobyt na Sovinci," nespouštěl Horn zrak z Šarleje a ruky, kterou demerit držel na malchusu, "může být přínosný i pro tebe, Reinmare. Vážíš-li si skutečně bratrovy památky."

"Peterlin nežije," zavrtěl hlavou Reynevan. "Jemu už nijak nepomohu. Zato Jutta..."

"Pomoz mi na Sovinci," nenechal ho dokončit Horn, "a já ti pak poskytnu veškerou možnou pomoc při hledání tvé Jutty. Dávám ti své slovo."

Reynevan pohlédl na Šarleje a Samsona, přejel pohledem po jezdcích stojících v kruhu kolem nich.

"Beru tě tedy za slovo," pravil zdrženlivě. "Pojeďme."

"Vy," obrátil se Horn na Šarleje a Samsona, "se můžete vydat, kam je libo. Ale pokud možno spěšně. Tamti se mohou vrátit. S posilami."

"Je mi libo," ucedil Šarlej, "jet s Reinmarem. Proto zahrň do svého zdvořilého pozvání také mne, Horne. A abych nezapomněl: díky za záchranu."

"Jak vidím, přátelé se nedají rozdělit," obrátil Urban Horn koně. "Takže tě rovněž zvu na Sovinec. A též tebe, Samsone. Ani ty přece Reynevana neopustíš. Vero?"

"Amicus amico," pousmál se velikán. "Semper."

Horn se postavil ve třmenech a zadíval se směrem k řece, kde zmizeli nedávní pronásledovatelé. Nebylo už po nich ani vidu.

"Náchodští sirotci," podotkl neradostně. "Donedávna polní vojsko, v současnosti krajem se potulující a hrůzu rozsévající banda. Hle, jaké následky má prodlužující se pozastavení vojenských operací, jak škodlivý je mír. Nejvyšší čas, aby byl opět zahájen boj, vyhlášena rejsa. Zdá se však, že do té doby bude třeba požádat bratry Kúdelníka a Čapka, aby věnovali pozornost tomu Půlpánovi. Aby mu přitáhli otěže."

"To už nebude třeba. Půlpán... hmmm... Půlpána už není."

"Ha? Jakpak to? Co se stalo?"

Reynevan vysvětlil, co se stalo. Urban Horn naslouchal, nepřerušoval jej.

"Věděl jsem," řekl, když vše vyslechl, "že tvoje pomoc bude nezbytná. Ale nečekal jsem, že tak naléhavě."

Kapitola šestá

V níž se na moravském hradě Sovinci naši hrdinové přesvědčují, že vždy a v každé situaci je záhodno mít v záloze náhradní plán. A ve správné chvíli jej použít.

Zpoza zamřížovaného okna věže, ze dvora, bylo slyšet láteření, řehtání koní a kovové cvakání podkov na dlažbě. Sovinečtí burgmani podle svého zvyku vyjížděli z hradu, aby hlídkovali v jesenických průsmycích, prováděli průzkum kraje a odírali okolní obyvatelstvo. Kdo ví pokolikáté křiklavě zakokrhal kohout, jedna ze sovineckých ženských spílala svému muži, vyděšeně bečelo jehně.

Bruno Schilling, bývalý Černý jezdec, nyní dezertér, renegát a vězeň, byl bledý. Příčinou jeho bledosti však byla zřejmě nedávno překonaná nemoc. Pokud se Bruno Schilling bál, zdařile to skrýval. Nejevil snahu vrtět se na židli a tekat očima z jednoho vyšetřovatele na druhého. Zrakovému kontaktu se nicméně nevyhýbal. Horn měl pravdu, pomyslel si Reynevan, odhadl ho přesně. To není žádný tupý zabiják. Tohle je podšitý lišák, obratný a chytrý hráč.

"Začněme, škoda času," promluvil Urban Horn a položil ruce na stůl. "Tak jak jsme se dohodli minule: souvisle, věcně, konkrétně, bez různého 'to jsem už říkal'. Když se na něco zeptám, ty odpovíš. Zásada je prostá: já vyslýchám, ty jsi vyslýcháný, tak nevypadávej z role. Je to jasné?"

Jehně ze dvora konečně přestalo bečet. A kohout dokokrhal.

"Položil jsem ti otázku," připomenul suše Horn. "Nemám trpělivost ani náladu domýšlet si tvé odpovědi, tudíž mi je laskavě dávej. Od této chvíle."

Bruno Schilling pohlédl na Reynevana, ale rychle odvrátil zrak. Mladík se neobtěžoval skrývat svou nechuť a nevraživost. Ani ho to nenapadlo.

"Schillingu!"

"Je mi to jasné, pane Horne."

*

"Nevidím smysl tvých výslechnů," zopakoval Reynevan. "Ten Schilling je prachobyčejný raubíř, hrdlořez, vrahoun.

Assasin. Byl poslán na špinavou práci, ukázala se mu oběť a pustil se z řetězu jako honící pes. Jedině k takovým úkolům ho Grellenort používal. Nevěřím, že by mu projevil důvěru a zasvětil ho do nějakých tajemství. Podle mého ten muž neví zhola nic. To dá rozum, že bude kličkovat, konfabulovat, krmit tě výmysly a předstírat, jak skvěle je informován. Dokonale si je totiž vědom toho, že jen tak má pro tebe nějakou cenu. Cítí se sebejistě, když zjistil, jak s ním tady jednáte. Spíše jako s hostem než jako s vězněm."

Zvenčí slyšeli houkání kolem věže kroužících sov a sýčků, kterých, jak se zdálo, byla v okolí celá hejna. Mělo to své světlé stránky - nikde v blízkosti nebyly myši a krysy. Nedojednou večeri anebo vedle lůžka položenou skývu chleba či načatý vdolek člověk ráno našel, jak je večer zanechal.

"Ty, Reinmare," hodil Urban Horn psovi okousanou kost, "se vyznáš v medicíně a magii, máš za sebou studia i praxi. Já se zase vyznám v technice výsledků. Za tvé rady děkuji, ale bude lepší, když každý z nás zůstane u své specializace a bude dělat to, čemu rozumí. Dobrá?"

"Jak s tím renegátem dopadneš, sice nevím," podíval se Reynevan proti světlu svícnu na víno, "ale mám špatnou předtuchu. Když jinak nedáš, nebudu ti vnucovat své rady. Jenže k čemu ti tady vlastně jsem, když si nenecháš poradit."

Horn začal ohryzávat další kost. Také Šarlej a Samson v jídle nezůstávali pozadu. Žádný z nich, ani demerit, ani obr, se nezapojil do rozhovoru.

"Schilling," přerušil Horn na chvilku okusování, "mluví o hradě Sensenbergu, sídle a úkrytu Černých jezdců. Vypráví o čarech a kouzlech, o magických elixírech, nápojích a narkotikách. Vyznám se v tom málo a jemu to neuniklo. Jsi na omylu, pokud ho považuješ za tupého zabijáka, je to mazaný neřád a bystrý pozorovatel. Viděl, že jsem tě pod eskortou odeslal pryč, a měl za to, že se tě už nemusí obávat. Když tě teď najednou uvidí, poleká se. A to je dobře, jenom ať mu strach zahlodá ve střevech. Ty mu dávej najevo nenávisť. Projevuj nepřátelství."

"To nebudu muset předstírat."

"Jenom to nepřeháněj. Vysvětloval jsem ti už přece, že fanatismus je dobrý pro nevzdělané masy, k nám, lidem znalým, se nehodí. Bruno Schilling měl prsty ve vraždě tvého bratra. Pokud stále prahneš po pomstě, on ti k ní dopomůže. Informacemi, které nám sdělí."

"Chceš říci: smyšlenkami?"

"On ví," blýskl Horn očima, "že je naživu pouze díky mně, že jediné mou zásluhou vyvázl živ z kladského žaláře. Ví, že pouze já ho mohu ochránit před Grellenortem a před Černými jezdci, od nichž zběhl. Žije a je v bezpečí jen proto, že Grellenort neví o jeho dezerci, že ho považuje za jednoho z padlých u Věslavi. Ví, že pokud ho nachytám při lži, prostě ho odtud vyženu a rozhlásím to do světa - a jeho dny budou sečteny."

"Tak co mám dělat? Kromě projevování nepřátelství?"

"Až zase začne o magii na Sensenbergu, ukaž mu, že jsi odborník a že mu nějaké báchorky nespokneš. Jestli se do toho zamotá, budeme vědět, na čem jsme."

"Je-li takový lišák, jak tvrdíš, potom pochybuji, že se nechá nachytat. Avšak slíbil jsem ti pomoc, a tak ti pomohu, splním slib. Doufám, že ani ty nezapomeneš na svůj. Kdy začneme?"

"Zítřka. Časně ráno."

*

"Úkladné vraždy," nechával Horn ruce nadále na stole, "páchané pomocí jedu a plánované Grellenortem a vratislavským biskupem. Pověz nám o nich něco, Schillingu."

"Birkart Grellenort," začal bez otálení a napohled úslužně renegát, "má na hradě Sensenbergu alchymistu. Není to člověk. Prý žije už více než sto let. Vlasy má bílé jako sníh, oči jako ryba, špičaté uši, kůži na tváři a na rukou skoro průsvitnou, že je skrze ni vidět každá modrá žilka..."

"Sverg," vysvětlil Reynevan, když si všiml Hornova pozvednutého obočí a nevěřícího výrazu. "Jeden z Longaevi."

"Jmenuje se Skirfir," pokračoval chvatně Schilling. "Ohromně schopný alchymista a mág. Vaří pro Grellenorta všelijaké lektvary a míchá elixíry. Hlavně tekuté zlato. Říká se, že právě díky tomu zlatu má Grellenort takovou moc. A že je nesmrtelný."

Horn se zarazil a tázavě pohlédl na Reynevana.

"Je prý možná," potvrdil mladík, neskrýváje zvýšený zájem, "transmutace kovu a třeba i drahého kamene v tekutinu, změna skupenství z pevného na kapalné. Přesněji na collodium neboli koloid, který má konzistenci natolik řídkou, že jej lze pít."

"Pít kov?" nedokázal Horn potlačit nedůvěřivý výraz. "Anebo kámen?"

"Celá příroda," využil Reynevan příležitost, aby se mohl blýsknout znalostmi, "každá věc, živá či neživá, každá materia prima je nasycena kreativní energií, praduchem, mocí tvoření a utváření. Hermes Trismegistos ji nazýval totius fortitudinis fortitudo fortis - síla ze všech sil nejmocnější, která překoná každou jemnou věc a pronikne každou věc pevnou. Odtud pochází elementární zásada alchymie: solve et coagula - odděluj a zhušťuj. To označuje právě proces rozpouštění oné energie, aby ji bylo možno opětovně zhutit a zachytit do koloidu. Lze to provést s každou substancí. Rovněž s kovem a minerálem."

"I se zlatem?"

"Se zlatem také," přikyvoval horlivě Bruno Schilling. "Jak by ne."

"Collodium zlata zvané aurum potabile," vysvětloval vzrušeně Reynevan, "je jeden z nejmocnějších elixírů."

Neuvěřitelně povzbuzuje životní energii, pronikavost intelektu a sílu ducha. Je to rovněž spolehlivý lék na slabomyslnost, pomatenost a jiné duševní choroby, zvláště pokud je vyvolává melancolia - přemíra černých výměšků žlučových. Příprava koloidu je nicméně nepředstavitelně obtížná a zvládnou ji pouze nejzpůsobilejší alchymisté a čarodějové. A daří se výhradně ve velmi specifických a sporadických konjunkcích."

"Dobře, stačí," mávl rukou Horn. "Nepořádej mi zde stručné školení z alchymie. Pitné zlato probudilo mou zvědavost a tu jsi ukojil. Vrať se k hlavnímu tématu. K jedům. A k travičství."

"Jedno," otřel si renegát pot z čela, "souvisí s druhým. Skirfir vyrábí pro Grelenorta různé elixýry: tekuté zlato, tekuté stříbro, tekutý ametyst, tekuté perly. Všechny slouží k povzbuzení magické síly, čarodějných schopností, odolnosti těla i ducha. Některé nám na Sensenbergu podávali, tudíž o jejich účincích něco vím. Jedy Skirfir samozřejmě připravoval také. Nebylo tajemství, o co šlo. Grelenort zamýšlel eliminovat všechny významnější husity, otrávit je, ale takovým způsobem, aby nikdo nepojal sebemenší podezření. Aby to vypadalo..."

"...jako smrt následkem zranění," využil Reynevan Schillingova zaváhání. "Následkem rány utřené v boji anebo úrazu. Náhlá smrt vždy budí podezření z otravy a při vyšetřování je možno rozplést nitky, které vedou k pachateli. Ovšem při jedu, o kterém hovoříme, nejsou viditelné projevy otravy, oběť nic necítí a nemá podezření. Dokud..."

"Dokud není zraněna železem," vpadl mu do řeči renegát. "Anebo ocelí. Ničím jiným. Smrt je nevyhnutelná. Ten jed nazývají dux."

"Dux omnium homicidarum," podpořil opět jeho výpověď Reynevan. "A též mors per ferro. Jsou to úryvky zaklínadel, která se používají při jeho přípravě. Guido Bonatti ve svých spisech užívá označení perferro, stejné uvádí i Picatrix. V latinském překladu samozřejmě, poněvadž v originále to zní khadhulu ahmar al-hajja, což znamená... Už si nevzpomínám, co to vlastně znamená."

"To nevadí," zasáhl Horn. "Nepotřebuji to vědět. Reynevane, zasvěcený mágu, potvrzuješ tedy, že takový jed existuje? A že působí právě tak, jak zde bylo řečeno?"

"Potvrzuji to, co uvádějí některé prameny," ochladl mladík a pohlédl Schillingovi do očí. "Ale je mi známo i to, co se píše v jiných. Podle nich je k výrobě perferra nezbytná takzvaná černá tinktura."

"Přesně tak, máš pravdu, pane Bielau," souhlasil chvatně Schilling. "Slyšel jsem, jak o ní Skirfir s Grelenortem mluvili." "Pověstnou černou tinkturu," pravil Reynevan, nespouštěje z vyslychaného očí, "lze získat jediné cestou transmutace kovu zvaného chalýs alumen, jež ovládá osmá planeta. Potíž je v tom, že podle většiny učenců ten kov existuje pouze v legendách. A člověk nemusí být učencem, aby věděl, že planet je jenom sedm."

"Planet je osm," popřel jeho tvrzení energicky renegát. "To jsem také vyslechl. Osmá planeta se nazývá Poseidon a o její existenci se Grelenort dověděl údajně od samotného satana."

"Ponechme satana stranou," zasáhl opět Horn. "A Ptolemaia také. Nevypadávej z role, Schillingu, já vyslychám, ty jsi vyslychaný. A messer Reynevan před chvílí citoval autority, které popírají to, co nám chceš věšet na nos. Které tvou výpověď řadí k legendám. To značí k pohádkám. Varuji tě, Schillingu, chceš-li mi vyprávět pohádky, bude to pro tebe mít nepříjemné následky."

"Pane Home," odložil Bruno Schilling obratem stranou svou poníženost. "Autority nechť zůstanou autoritami a Ptolemaios ať si počítá tolik planet, kolik chce. Já ti říkám, že jsem po zemských stezkách lapal nejrůznější vandraky, žebráky a jiné trhany a vozil jsem je na Sensenberg Grelenortovi a Skirfirovi, aby na nich dělali pokusy. Viděl jsem, jak jim podávali svoje jedy. Viděl jsem, jak je později ranili železem, a na vlastní oči jsem se mohl přesvědčit, jak jed účinkem železa začíná působit..."

"Jak působil?" nevydržel Reynevan. "Jaké byly příznaky otravy?"

"V tom je ta finta, že různé. To je přednost toho jedu, že jej nelze snadno odhalit podle projevů. Projevy otravy jsou klamné. Někteří z otrávených se před smrtí svíjeli, jiní třáslí, jiní křičeli, že je bolí hlava a pálí v útrokách, načež umírali v takové smrtelné křeči, až z toho běhal mráz po zádech. Jiní prostě usnuli a skonali ve spánku. S úsměvem."

Horn rychlým výmluvným pohledem zadržel Reynevana před reakcí.

"Komu z našich," obrátil se opět na Schillinga, "byl podán ten jed? Kdy? Jak?"

"To nevím. Na Sensenbergu se jed jenom vyráběl, šíření měl na starosti někdo jiný."

"Ale lidi na pokusy jste unášeli vy, Černí jezdcí. Kdy vám k tomu byl dán rozkaz? A jak dlouho to trvalo?"

"Začali jsme unášet v zimě roku 1425, po Hromnicích. Pokračovali jsme do velikonoce. Další rozkazy jsme pak už nedostali."

Urban Horn dlouho mlčel a bubnoval prsty na stolní desku.

Reynevan se díval na Schillinga a neskryval, co si o něm myslí. Renegát se očima vyhýbal jeho pohledu.

*

Teplý vítr jim vanul do tváří, když stáli na hradbách a dívali se k jihu. Vanul od Oderských vrchů.

"Dneska ráno," pravil ponuře Horn, "jsem se řízl při holení."

"To nevadí," uklidnil ho Reynevan, ale sám si nebyl příliš jist. "Perferro vyžaduje hlubší porušení tkáně, zásah do krevního oběhu... Lymfa, chápeš. A vůbec..."

"My všichni," nečekal Horn, co vůbec. "Všichni to v sobě můžeme nosit. Já, ty..."

"Cílem atentátníků byli hejtmáni, významní lidé. Necením se tak vysoko."

"Jsi nadobytější skromný. Jenom škoda, že ve tvém hlase cítím málo přesvědčení. Ten Smil Půlpán od náhodských sirotek nepatřil k žádným prominentům, bez přehnané pýchy mám nás oba za mnohem důležitější osoby. Jed bylo nejlépe možno podávat na společných poradách. Půlpán se zaručeně účastnil porad s významnými hejtmany. Já také. Ty též... Ha, tys byl přece loni raněn. A žiješ. Schilling tvrdí, že po velikonicích 1425 s trávením skončili."

"Nic takového netvrdil. Řekl jen, že tehdy přestali unášet lidi na experimenty. Jenže já mám důkaz, že se s travičstvím pokračovalo dále a pravděpodobně pokračuje dosud."

"Máš na mysli Neplacha? Byl otráven, to je jisté. Ovšem otráven mohl být mnohem dříve. Nikdy se neúčastnil bojů, tak mohlo uplynout drahé času, než se zranil něčím železným..."

"Mám na mysli Smila Půlpána. Byl jsem při tom, když byl před rokem raněn ve Frankenštejně, železný hrot mu utrl ucho. Ale umřel minulý týden, když jsem mu ocelovým ostřím rozřízl karbunkul."

"Hm, máš pravdu, máš pravdu. Potvrzuje se to, cos vyslechl na cisterciáckém statku. Biskup a Grelenort naplánovali úkladné vraždy. Smířický jim určil cíle. To bylo v září 1425. O měsíc později, v říjnu, byl postřelen z kuše Jan Hvězda, toho času tábořský vrchní hejtmán. Rána nevypadala nebezpečně, přesto Hvězda nepřežil."

"Protože její hrot byl ze železa a Hvězda už měl v krvi perferro," potvrdil Reynevan. "A záhy nato, již v listopadu, zemřel Hvězdův nástupce Bohuslav ze Švamberka na následky podobně zanedbatelného zranění. Ano, Horne, od začátku jsem měl podezření, že Hvězda a Švamberk byli zlikvidováni pomocí černé magie, a po Smířického přiznání jsem o tom byl přesvědčen. Ale že až tak perfidně..."

"Odborně," opravil ho Urban Horn. "Geniální nápad, profesionální provedení, znalosti... Když už jsme u znalostí... Reynevane?"

"Co?"

"Jak co? Jako kdybys nevěděl? Je na to nějaký protijed?"

"Pokud vím, není. Je-li již perferro v organismu, nelze je z něj odstranit."

"Řekl jsi: pokud vím. Třebas je něco, co nevíš."

Reynevan hned neodpověděl. Uvažoval. Neměl v úmyslu prozradit Hornovi, že v době trávené s pražskými mágy z apotéky "U archanděla" požíval specifika chránící před jedy, včetně takových, jež poskytovaly úplnou imunitu proti širokému spektru toxinů. Nebyl si jist, zda mezi ně bylo zahrnuto i perferro. A zda si imunitu vůbec ještě udržel, když protijedy dále než rok neužíval.

"No," poháněl ho Horn. "Existuje protijed, nebo ne?"

"Nevylučuji, že existuje. Koneckonců pokrok se nezastaví."

"Vložme tedy veškerou naději do pokroku," stiskl rty Horn. "Přinejmenším v tom konkrétním oboru."

*

Hrad Sovinec stál na skalní ostrožně na jižním okraji Nížkého Jeseníku už sto let, už celé století se jeho pyšný a výhrušný bergfríd tyčil nad lesy a varoval okolí. Postavili ho a v rodové sídlo změnili bratři Vok a Pavel ze starého moravského rodu Hrutoviců, které olomoucký biskup za zásluhy v boji obdaroval obcemi Křížovem a Huzovou. Bratři se začali psát "páni z Huzové" a v erbu nesli šikmé pruhy. Nedaleko vsi vybudovali hrad a nazvali ho podle sov, které se v okolních lesích vyskytovaly v neobyčejném množství. Od toho času se psali "páni de Aylburk", nicméně vzdor tehdy panující módě se německé pojmenování neujalo a hrad zůstal Sovincem.

V současnosti byl majitelem a pánem hradu rytíř Pavel ze Sovince, stoupenec Husova učení a spojenec Tábora, kde však přebýval nyní, na jaře roku 1429, nebylo známo. Nyní na Sovinci hospodařil a poroučel Urban Horn a okolí ovládali burghani.

*

V sobotu před nedělí Letare se sovinecké ženské pustily do velkého praní, od časného jitra stoupala z nádvoří pára a celým hradem se linula štiplavá vůně louhu a mydlin. Okolo poledne, když Reynevan a Horn ukončili další výslech, bylo celé nádvoří dekorováno rozvěšeným prádlem. Převážně se tam sušily spodky, kterých Šarlej se Samsonem - nejspíše z nudy - napočítali sto devět. Poněvadž se už předtím na hradě dopočítali dvaatřiceti burghmanů a knechtů, dospěli k závěru, že podvlékaček je na Sovinci nadbytek, leč prány jsou zřídka.

Přátelé seděli na hranici palivového dříví na hospodářském nádvoří nedaleko stájí a užívali si jarního sluníčka.

Neskřívaje vzrušení, seznamoval Reynevan druhy s novými informacemi, který se dověděl při výsleších.

"Ten Bruno Schilling vypráví úžasné, neuvěřitelné historky. O hradě Sensenbergu v Katzbašských horách. Magie tam bezpochyby přetrvává už od dob templářů, kteří hrad postavili. Schilling to ani nedovede pojmenovat, ale já coby odborník nemám pochyby, že na Sensenbergu je stále přítomná theoda, spiritus purus. Je to něco jako genius loci, čarovná síla nějakého dávno mrtvého, mocného mága. Taková theoda neobyčejně silně působí na mens přebývajících tam lidí, u osob se slabou vůlí dokáže mens potlačit, až zcela zdegeneruje. Schilling mi potvrdil, že tam byly případy mentis alienatio, objevovala se dokonce i amentia a paranoia."

"Amentia a paranoia," zopakoval jakoby mimochodem Šarlej. "No, no. Kdo by to byl řekl?"

"A z oboru alchymie," rozhoňoval se stále více Reynevan, "jsem se dověděl noviny, z kterých se až tají dech. Už jsem vám říkal o kompozitním jedu perferro a zmiňoval se o tekutých kovech. Mezi těmi kovy, představte si, je tajuplné potassium, popsané Flamelem a některými stále považované za výmysl. Rovněž záhadné thallium, s nímž měl experimentovat Arnold Villanova, když se dostal jen na krok od objevu kamene mudrců. Neslýchané, nevidané..."

Šarlej a Samson zachovávali mlčení a nespouštěli zraky z rozvěšených podvlékaček.

"Neobyčejné, překvapivé věci nám Schilling vyprávěl též o drogách, jimiž se Černí jezdci uvádějí do transu. Panovalo přesvědčení, že nejsilnější omamně a halucinogenní účinky mají substance, které Geber a Avicena ve svých dílech nazývají al-qili a kterým jsme v Praze říkali alkaloidy. Byly považovány za extrakty ze vzácných čarodějných bylin, ale co se ukázalo? Že rostou v kdekákém hájku! Jde o obyčejný slanobyl a ještě běžnější muchomůrku muscarius. To jsou základní přísady proslulého omamného nápoje, v Morienových lékopisech nazývaného bhang. Jen si to představte!" Šarlej a Samson si to dozajista představovali. A pokud ne, nedávali to na sobě znát. Ani slovem, ani gestem, ani výrazem tváře.

"A ten slavný, tajemstvím obestřený hašiš, kterým obluzoval svoje assassiny al-Hasan ibn al-Sabbah, Stařec z hor, ve své skalní pevnosti Alamútu! Správně jsem usuzoval, že Birkart Grelenort obluzuje své Černé jezdce tímto hašišem. Připravuje se z pryskyřice samčích květů rostliny zvané řecky kannabis, jež je vlastně odrůdou konopí. Jak se ukázalo, existují dvě formy toho specifika. První je nápoj zvaný ghandža, po jehož vypití upadne člověk do transu. Druhou formou je právě onen zmíněný hašiš, pryskyřičná látka, která se zapaluje a jejíž dým se vdechuje... Víím, že to zní nepravděpodobně, ale Bruno Schilling přísahal..."

"Ten Bruno Schilling," přerušil ho nevzrušeně Šarlej, "ti zavraždil bratra, odborníku. Těžko to mohu posoudit,

poněvadž jsem jedináček, ale domnívám se, že s vrahem vlastního bratra, pokud bych nějakého bratra měl, bych se nevybavoval o čarování a muchomůrkách. Prostě bych mu zakroutil krkem. Holýma rukama."

"Sám jsi mě svého času přesvědčoval o nesmyslnosti pomsty," odsekl nakvašeně Reynevan. "Se Schillingem se nevybavuji, vyslýchám ho. Jestliže si jednou s někým vyřídím účty za Peterlina, bude to inspirátor zločinu, a ne jen slepý nástroj. A k tomu se mi budou hodit informace, které se dovím při výsleších."

"A Jutta?" otázal se tiše Samson Medák. "Nakolik ti vědomosti o al-qindi a hašiši pomohou, abys ji osvobodil a zachránil?"

"Jutta..." zajíkl se Reynevan. "Brzy jí vyrazíme na pomoc. Brzy. Horn mi přislíbil pomoc a bez pomoci se neobejdeme. Já pomohu jemu, on pomůže nám. Dodrží slovo."

"Dodrží," vstal Šarlej a protáhl se. "Anebo nedodrží. Nevyzpytatelné jsou cesty..."

"Co tím chceš naznačit?"

"To, že mě život naučil nedůvěřovat a mít vždy v záloze náhradní plán."

"Ptám se ještě jednou, co tím chceš naznačit?"

"Nic kromě toho, co jsem řekl."

*

"Pane Horne?"

"Ano."

"Slíbils mi svobodu. Když ti všechno po pravdě a podrobně přiznám."

"Všechno jsi ještě nepřiznal. Krom toho, k čemu by ti byla svoboda? Grelenort tě vypátrá a dostane třebas na konci světa. A na Sovinci tě nenajde."

"Slíbils..."

"Vím, Schillingu, vím. Co jsem slíbil, to splním. Až všechno přiznáš. Tak mluv: kolik lidí jste zabili?"

Reynevan nečekal, že by otázka uvedla Schillinga do rozpaků. Nemýlil se, neuvedla. Zběh jen mírně přimhouřil oči. A o něco déle než obvykle se zamyslel nad odpovědí.

"Myslím," odpověděl nakonec lhostejně, "že více než třicet. Počítám jen ty, kteří byli hlavními cíli, ty, které nám Grelenort jmenovitě určil. Jestliže se některý z nich nedal přistihnout o samotě... V takovém případě umírali i náhodní přítomní. Přátelé, sluhové, pacholci... Občas příbuzní..."

"Kupce Czajku jste zavraždili společně se ženou," podotkl Horn klidně a dokázal tak, že je dobře informován a ví, o čem je řeč. "Johann Cluger zahynul s celou rodinou při požáru, který jste založili, poté co jste zatarasili všechny dveře i okna."

"Bylo to tak," přisvědčil suše renegát. "Ale zřídka. Obvykle jsme útočili na samotné."

"Jako na mého bratra," podivil se Reynevan vlastnímu klidu. "Pověz mi o tom útoku. Účastnil ses ho přece."

"Ano, účastnil," problesklo něco zvláštního v Schillingových tmavých kruhy podmalovaných očích. "Ale... Měl bys vědět... Jel jsem na ghandži a na hašiši. Jako my všichni, jako obvykle. Ani jsem nerozeznával, je-li to sen nebo skutečnost... Ale nebodl jsem tvého bratra, pane Bielau. Nelžu. Abych tě o tom přesvědčil, přiznávám, že jsem ho bodnout chtěl, ale prostě jsem se k němu v té tlačenici nedostal. Bylo nás na něj tehdy osm, Grelenort devátý. On, Grelenort, bodl jako první."

"Bratr..." polkl nasucho Reynevan. "Zemřel rychle?"

"Ne."

"Jezdili jste pokaždé zabíjet pod Grelenortovým vedením?" uznal Horn za vhodné zasáhnout a změnit téma. "Vím, že někdy zabíjel sám. Vlastnoručně."

"Poněvadž se mu to líbilo," ušklíbl se renegát. "A hlavně mu šlo o to, aby vrhl podezření na někoho jiného. Anebo vzbudil hrůzu, že kupce zabíjí nečistá síla. Jednou v roce 1425 po Panně Marii Sněžné nám Grelenort poručil zlikvidovat mistra řemenáře v Nise, jeho jméno jsem už zapomněl, pak jsme museli co nejrychleji pospíchat do Svídnice zabít kupce Neumarkta. A on, Grelenort, ve stejné době vlastní rukou oddělal nějakého Pfefferkorna rovnou v kruchtě nemodlínského kostela. A hned potom jsme dostali rytíře Albrechta Barta pod Střelinem. To proto, aby lidé uvěřili, že jde o dílo satanovo, že ti zabítí byli ve smlouvě s ďáblem. O to šlo."

"Ke Staré Věslavi," řekl Horn, "přivedl Grelenort desítku Jezdců. Kromě tebe, který jsi zbaběle vzal nohy na ramena, nikdo z nich z bitvy nevyvázl živ. Kolik Jezdců zůstalo na Sensenbergu?"

"Nevzal jsem nohy na ramena a nejsem zbabělec," zareagoval nečekaně živě Bruno Schilling. "Opustil jsem Grelenorta, protože jsem to už dávno plánoval a jen jsem čekal na vhodnou příležitost. Už jsem měl dost všech těch zločinů. Začal jsem se bát božího trestu. Protože nám Grelenort kázal volat 'Adsumus' a 'In nomine Tuo'. Ale vždycky když jsem se probral z účinků ghandži, dostával jsem strach. Strach z božího trestu za rouhání. Tak jsem se odhodlal zběhnout... Rozhodl jsem se pro útěk a pokání. Nejsem úplně a z gruntu zlý..."

Lže, pomyslel si Reynevan a oči i mysl mu naplnily představy, výrazné a kruté ostré vize. Lámající se křik, krev, na čepeli se odrážející svit požáru, Schillingova šklebící se tvář, jeho krutý řehot. Opět krev stříkající na třmeny a špičaté železné sabatony, opět požár, opět smích, kletby, meče sekající po rukou chytajících se rámu okna, z něž už šlehají plameny a sálá žár. Lže, rozhořčil se Reynevan. Lže. Je z gruntu a skrz naskrz zlý. Právě takové přitahuje Sensenberg a Grelenortovy čáry.

"Lžeš, Schillingu," odušil bez emocí Horn. "Ale na to jsem se tě neptal. Kolik Jezdců zůstalo na Sensenbergu?"

"Nanejvýše deset. Ale Grelenort jich bude mít zanedlouho zase tolik, kolik bude potřebovat. Pokud je už nemá. Má na to metodu."

"Jakou?" Zběh otevřel ústa, chtěl něco říci, zajíkl se. Šlehl okem po Reynevanovi a kvapně odvrátil zrak. "On přitahuje, pane Horne. Přitahuje k sobě... některé. Láká je jako... Jako..."

"Jako plamen láká mury?"

"Přesně tak."

*

Výprava, kterou sovinecká posádka podnikla někam na jih, se musela vydařit. Knechti se vrátili veselí a ještě více se veselili doma. Někteří z nich, soudě podle nesouvislé mluvy a zpěvu, byli ve svém veselí již blízko bezvědomí.

Tři věci na světě

hojí všechny rány:

vinečko, panenka

a sáček nacpaný!

"Horne!"

"Poslouchám tě, Reinmare."

"Jak ses dověděl o Schillingově dezerci? A o tom, že ho má Ungerath a chce ho vyměnit za syna?"

"Mám své zdroje."

"Lakonická odpověď. Nebudu se více ptát."

"Dobře děláš."

"Namísto otázky konstatování. Schilling byl jediným důvodem tvé akce u Olše."

"Ovšem," přiznal Horn po krátké chvilce ticha, rušené jen houkáním sov. "Pro mne ano. Pro jiné byl tím důvodem Kochlovský. Nebýt zajetí Kochlovského, nedostal bych od Korybuta ani muže z Oder, ani peníze. Kochlovský má významné postavení v obchodu se zbraněmi. A přestup Jana z Kravař na naši stranu byl nadmíru šťastnou náhodou. O tobě, abych předešel následující otázce, jsem vůbec nevěděl. Ale potěšilo mne, když jsem tě uviděl."

"To je od tebe milé."

Povznesené hlasy z nádvoří pozvolna utichaly. Někteří střízlivější burgmani si ještě prozpěvovali. Avšak v jejich repertoáru začaly převažovat méně veselé kousky.

Ze země jsem na zem přišel,

na zemi jsem rozum našel,

po ní chodím jako pán,

do ní budu zakopán...

"Horne!"

"Poslouchám tě, Reinmare."

"Neznám tvoje plány v tomto směru, ale soudím..."

"Co soudíš?"

"Soudím, že to, co víme o perferru, bychom měli uchovat v tajnosti."

Nemáme zdání, kdo všechno jím byl otráven, a kdybychom to třeba i věděli, stejně nikomu nedokážeme pomoci. Jestliže se ale rozlétnou zprávy o magickém jezu, vznikne zmatek, panika, obavy. Čert ví, jaké další následky to bude mít. Měli bychom mlčet."

"Četls moje myšlenky."

"O perferru víme my dva a Schilling. Domnívám se, že Schilling neopustí Sovinec. Nedostane se odtud, aby mohl mluvit."

"Domníváš se správně."

"Navzdory tvému slibu?"

"Navzdory slibu. O co ti jde, Reynevane? Tenhle rozhovor jsi přece nezapřel jen tak."

"Požádals mne o pomoc, pomohl jsem ti. Uplynul už týden. Už se Schillinga nevyptáváš na věci související s magií. Zato mě každý den, každá hodina strávená na Sovinci připomíná, že někde tam daleko uvězněná Jutta čeká na záchranu. Mám v úmyslu odjet. V nejbližší době. Předtím tě chci uklidnit. Všechno, co jsem se tady dověděl, zejména to o perferru, uchovám v tajnosti. Nikomu a nikdy to neprozradím."

Urban Horn dlouho mlčel a zdálo se, že poslouchá houkání sov.

"Neprozradíš, říkáš. To je dobře, Reinmare, to mě těší. Dobrou noc."

*

Jak se zdálo, zima už nadobro ustoupila z cesty nadcházejícímu jaru. Nevypadalo to, že by se chtěla ještě udržet. Nastal den svatých Cyrila a Metoděje, osmý březen Anno Incarnationis Domini 1429.

*

Horn očekával Reynevana v loveckém sále hradu, dekorovaném četnými trofejemi.

"Odjíždíme," spustil bez úvodu Reynevan, sotva se posadili. "Ještě dnes. Šarlej a Samson balí vaky."

Horn dlouho mlčel.

"Mám v úmyslu," prohlásil konečně, "zaútočit na hrad Sensenberg, dobýt ho a vypálit. Hodlám pobít Černé jezdce do posledního. Chci zlikvidovat Birkarta Grelenorta, když ho předtím využiji k diskreditaci a odstranění Konráda z Olešnice, biskupa vratislavského. Sdělují ti to, abys znal mé záměry, i když sis je už stejně domyslel podle otázek, které jsem kladl Schillingovi. A ptám se tě rovnou: chceš se toho zúčastnit? Být při tom? Pomoci?"

"Ne."

"Ne?"

"Ne před Juttiným osvobozením. Jutta je pro mne důležitější. Nejdůležitější, chápeš?"

"Chápu. A nyní ti něco povím. Poslouchej. A snaž se pochopit mne."

"Horne, já..."

"Poslouchej."

"Dobrá."

"Nejsem," začal Horn, "ani Horn, ani Urban. Přijaté příjmení, přijaté jméno. Ve skutečnosti se jmenuji Roth, Bernard Roth. Moje matka byla Markéta Rothová, bekyně ze svídnického sdružení. Mou matku zavraždil Konrád, nyní vratislavský biskup.

Jak to bylo ve Slezsku s beghardy a bekyněmi, bezpochyby víš. Ledva tři roky poté, co je církevní sněm ve Vienne označil za heretiky, zahájil biskup Jindřich z Vrba první velký hon. Narychlo svolaný dominikánsko-františkánský tribunál odevzdal na mučení a poslal na hranice více než půl sta mužů, žen i dětí. Přesto se beghardi udrželi, nepodařilo se je vyhubit ani během dalších vln pronásledování. Ani v roce 1330, kdy běsnil Schwenckefeld, ani v roce 1372, kdy přišla černá smrt. Hranice planuly, beghardi setrvali. Při dalším honu v roce 1393 bylo mé matce čtrnáct let. Zachránila se snad proto, že nebyla nápadná, nebyla tolik na očích, když ve dne v noci do úmoru pomáhala ve špitále svatého Michala.

Nastal rok 1411. Do Slezska se vrátil mor a nakvap se hledali viníci. Tentokrát už ne Židé, na ně se svádělo kdeco, a to se už všem omrzelo, chtělo to nějakou obměnu. Tehdy mou matku opustilo štěstí. Sousedé se učili rychle, když během předchozích honů vyšlo najevo, že denunce se vyplácí. Z donášení měli ne zcela zanedbatelný prospěch, měli přízeň úřadů, a hlavně nebylo lepšího způsobu, kterak odvrátit podezření od vlastní osoby.

A zejména zde byl Konrád, prvorozený syn olešnického knížete. Konrád, který neomylně vycítil, kde je skutečná moc, vzdal se vlády nad zděděným knížectvím a zvolil si kariéru duchovního. V roce 1411 byl proboštem vratislavské kapituly a velmi, velmi toužil stát se biskupem. K tomu bylo ovšem třeba se jaksepatří zviditelnit, nějak se vyznamenat. Nejlépe jako obránce víry, postrach kacířů, odpadlíků a čarodějů.

A tu náhle z udání vyplynulo, že navzdory bohobojnému úsilí přetrvala ve Svídnicí a v Javoru beghardská nákaza, že se zde udrželi kataři a valdenští, že je stále činná církev svobodného ducha. A tak se dominikánsko-františkánský tribunál pustil znovu do práce. Soudu aktivně a s entuziasmem pomáhal svídnický popravčí Jorg Schmiede. Jeho zásluhou se prokletá bekyně a kacířka Markéta Rothová přiznala ke všem činům, z nichž byla obviněna. Že se modlila za druhý příchod Lucifera. Že prováděla potraty a předporodní vyšetření. Že obcovala s ďáblem a rabínem, s oběma současně, a že z toho obcování počala pancharta. To značí mne. Že trávila studny a šířila nákazu. Že na hřbitovech vykopávala a hanobila mrtvé. A nakonec to nejhorší: že se v kostele při pozdvihování nedívala na hostii, nýbrž na stěnu.

Nakonec mou matku upálili na prostranství za kostelem svatého Mikuláše a pohřebištěm obětí moru. Před smrtí se kála, a proto jí bylo projeveno milosrdenství. Dvojnásobné. Před upálením byla zardoušena a její panchart byl ušetřen.

Namísto toho, abych byl utopen, jak se domáhali někteří porotci, jsem byl dán do kláštera. Nejdříve jsem ale musel přihlížet tomu, jak se tělo mé matky škvaří u kůlu, jak na něm naskakují puchýře a nakonec černá a uhelnatí. Bylo mi devět let. Neplakal jsem. Od toho dne jsem neplakal. Nikdy. Po celá dvě léta, která jsem strávil v klášteře. O hladu, bitý a ponižovaný. Poprvé jsem se rozplakal na Dušičky v roce 1414, když jsem se doslechl, že kat Jorg Schmiede zemřel na nachlazení. Brečel jsem vzteky, že mi unikl, že s ním nebudu moci provést to, co jsem si za bezesných nocí promyslel a naplánoval.

Ten dětský pláč mě změnil. Prohlédl jsem. Pochopil jsem, že je hloupost mstít se na katanech, že je ztrátou času hledat a trestat udavače, falešné svědky, členy tribunálu, a dokonce i jeho předsedu, ctihodného Petra Banče, lektora svídnických dominikánů. Nechal jsem je být. O to pevněji jsem si umínil učinit vše, abych zúčtoval s pravým viníkem, vratislavským biskupem Konrádem. Není jednoduché dostat se na kobyliku někomu takovému, jako je Konrád, vyčkával jsem na příznivou náhodu, hledal šanci. A nyní je pro mne tou šancí Bruno Schilling.

Vysvětluji ti to proto, abys pochopil moje počínání. Reinmare, musíš pochopit, že nemohu jednat jinak. Není, jak se říká, kouře bez ohně. Nemohu vyloučit, žeš byl skutečně převerbován, že pracuješ pro druhou stranu. A nyní, po Schillingových výpovědích, víš prostě příliš mnoho, než abych ti mohl dovolit odejít. Byl bys odtud schopen utéci, ty oddaný a pošetilý Lancelote, na pomoc své milované Guenevere. Možná bys dodržel slovo a zachoval tajemství. Myslím, věřím, že bys tak učinil, tak se zachoval. Nicméně nemohu vyloučit ani opak, něco, co by zvrátilo moje plány. Nemohu riskovat. Zůstaň na Sovinci. Tak dlouho, jak to jen bude nezbytné."

"Klidně sedíš," porušil Horn mlčení, které nastalo po jeho předchozím dlouhém monologu. "Nekřičíš, nelaješ mi, nevrháš na mě... Napadají mě dvě vysvětlení. Za prvé: zmoudřel jsi. Za druhé..."

"Za druhé je správně."

Horn vstal. Více udělat nestačil. Dveře se s třeskem rozletěly a do sálu vpadli Šarlej, Samson a Houžvička. Posledně jmenovaný třímal napjatou kuši a mřil jí dosavadnímu nadřícenému rovnou do obličeje.

"Nůž, Horne," Šarlejovým bystrým očím jako obvykle nic neuniklo. "Nůž na podlahu."

Houžvička kývl samostřílem. Urban Horn hodil na zem dýku, kterou nepozorovaně vytáhl z rukávu.

"Zmýlil ses ve mně," oznámil mu Reynevan. "Poněvadž jsem, jak vidíš, přestal být naivním idealistou. V tom jsem se mimochodem poučil od tebe. Zachovám se pragmaticky a prakticky v duchu tvých zásad. Že moje vlastní zájmy jsou přednější než cizí. Že vždy a v každé situaci je třeba mít v záloze náhradní plán. A že je-li už nutno něčemu věřit, pak nejlépe zlatým uherským dukátům, za něž si lze koupit nejednu loajalitu. Tvoji burgmani se vrátí z výpravy teprve pozití, tvoji knechtí sedí pod zámek. Teď půjdeš pod zámek i ty. Do cely. My odcházíme."

"Blahopřeji, Šarleji," založil si Horn ruce na prsou. "Blahopřeji tobě, poněvadž to přece byl tvůj plán a tvá akce. Jestliže se Reinmar vydává za chladného pragmatika, nezřízeně si lichotí. Inu, vy jste teď nahoře, já dole. Jste na mě tři, a to

nepočítám toho zrádce s kuší, kterého, bůh mi buď svědkem, jednou povolám k odpovědnosti. Ovšem tys mě zklamal, Šarleji, považoval jsem tě za chlapa."

"Horne," přerušil ho Šarlej. "Přejdi k věci. Anebo přejdi do cely."

"Vyháněl bys mě do cely, kdybychom tady byli jen my dva, ty a já? Jeden na jednoho? Le combat singulier? Nechtěl by ses přesvědčit, jak by to v takovém případě proběhlo?"

Samson zavrtěl hlavou. Reynevan otevřel ústa, ale Šarlej ho gestem zadržel.

"Tak se přesvědčme, co by se stalo? Opravdu to chceš?"

Horn neodpověděl. Namísto toho se vymrštil jako pružina a mocně kopl Šarleje do prsou. Demerit odletěl dozadu na obílenou stěnu, odrazil se do ní zády a rychle uskočil, avšak Horn byl ještě rychlejší. Přiskočil, udeřil ho pravým hákem do sanice a rovnou přidal i levý hák. Šarlej se převrátil, při pádu rozrazil židli. Horn k němu opět přiskočil a rozpráhl se ke kopanci. Demerit se prohnul, chytil soupeře oběma rukama za kotník a povalil ho. Vyskočili z podlahy takřka současně. Ale to už byl vlastně konec souboje. Horn švihl pěstí, Šarlej jí drobným, takřka neznatelným úhybem unikl, uhodil Horna do brady, ze širokého rozmachu ještě jednou, až to zadunělo, a z piruety ho praštil loktem do nosu. Hned nato i pěstí. Po té poslední ráně se Horn stal neschopným dalšího boje. Demerit ho pro jistotu udeřil ještě jednou, potom kopl, a definitivně ho tak složil na podlahu.

"No, to by bylo vyřízeno," oťel si ret a vyplivl krev. "Přesvědčili jsme se. Do cely, Horne."

"Zavěme tě odděleně," nabídl Hornovi Reynevan, když mu se Samsonem pomáhali vstát. "Nebo chceš do cely k Schillingovi? Můžete si povídat, při rozmluvě se čas tolik nevěče."

Horn na něho zle pohlédl skrze rychle rostoucí otok. Reynevan pokrčil rameny.

"Tvoji lidé tě po návratu pustí. Ale pro tvou informaci a uklidnění: jako Lancelot pospíchám na pomoc Gueneveře vězněné ničemným Meliagansem. Jiné záležitosti, čítaje v to i tvé plány, mne nyní nezajímají. Mařit ti je, abys věděl, nehodlám. A tajemství zachovám. Tedy sbohem a nevzpomínej ve zlém."

"Táhni k čertu!"

*

Na nádvoří dostali Houzvička, Smeták a Zahradil od Šarleje kožený váček, vypáraný ze sedla. Bylo v něm dvacet uherských dukátů ve zlatě, druhá splátka za jejich služby, příslibená jim po provedení úkolu. Šarlej nebyl tak hloupý, aby jim dal celou odměnu najednou a dopředu. Moravané nemeškali, vyhoupli se do sedel a zmizeli v dáli.

"Pochopitelný a poučný spěch," poznamenal Šarlej, dívaje se za nimi. "Jejich následující setkání s Urbanem Hornem by nemuselo skončit dobře. V nejlepším případě oprátkou, ačkoli pomalejší způsob usmrcení také nevylučuji. To mi důrazně připomíná, že i my bychom se odtud měli co nejrychleji vzdálit."

"Místo řečnění nasedni a popožeň koně. Vpřed!"

Podkovy zazvonily hlasitou ozvěnou pod klenbou hradní brány. A vzápětí je ovanul teplý větřík od Oderských vrchů. Vyrázili kupředu stezkou vedoucí ze svahu do údolí. Dole vjeli do lesa, do tmavého, vlhkého lesního úvozu. Ten je vyvedl na polom.

Tam jim zahradilo cestu půl sta jezdců.

Jeden z nich vyjel na siváku před jejich šik.

"Reynevane, dobře že tě vidím," řekl Prokop Holý zvaný Veliký, nejvyšší hejtman tábořský, director operationum Thaboritarum. "Právě tebe hledám. Potřebuji tě."

Kapitola sedmá

v níž na chvíli opustíme naše hrdiny na Moravě, abychom se přenesli - rovněž tak v čase - do města Vratislavi. Které, jak se ukáže, může být nebezpečným místem.

"Antikrist," přečetl zaujatě písař shrbený nad lejtrem, "má být z pokolení Dan."

Odkašlal si a podíval se na biskupa. Konrád Olešnický upil z poháru, zahleděn do pootevřeného, světlými reflexy blýskajícího okna. Zdálo se, že neposlouchá, že ho chystaný text ani za mák nezajímá. Písař ale věděl, že tomu tak není.

"Svatý Irenej," pokračoval v četbě, "o antikristovi uvádí, že na konci světa vzejde a půl čtvrtá roku panovati mu přijde."

V Jeruzalémě chrám sobě vybuduje, mocí krále opanuje, svaté trýznit bude a obec Boží zruinuje. Podle proroctví Zjevení má být označován číslem 666, jemuž mají numerologicky odpovídat jména Evanthas, Lateinos a Teitan.

Hippolyt Mučedník ale klade ono číslo 666 na jména Kakos, Olicos, Alittis, Blaueros, Antemos a Genesiricos. Taktéž se 666 vztahuje na turecké jméno Mahometis, použijí-li se litery řecké. Jinak je dokázáno, že když od cifry 666 odečteme počet ryb, které v jezeře Tiberiánském ulovil svatý Petr, vynásobíme to počtem plavců na lodi, na níž se plavil do Itálie apoštol Pavel, a vydělíme délkou archy uložené v příbytku Božím podle knihy Exodus, vyjde nám v jazyce kappadockém ,Ioannes Hus apostata'. Takto lze odhalit nezměrnou nestydatost kacířů, kteří dotyčného Husa uctívají.

Ó vy bídní vyslanci antikristovi! Ve vás antikrist svá tajemství zjevuje, když sakramenta a oběti odmítáte, když se Bohu Trojjedinému a Panence Marii rouháte, když božství Synu Božímu upíráte, abyste je přikli antikristovi, když všemožné sváry, zločiny a špatnosti rozséváte, když všechny zákony církve svaté katolické pošlapáváte. Bůh vám buď milostiv!" Písař sklonil arch a nejistě zašilhal na biskupovu tvář, z níž však bylo nesnadné cokoli vyčíst.

"Dobře," shledal konečně prelát k úlevě napjatého písaře. "Docela dobře. Není toho mnoho k opravení. Jenom tam, kde se zmiňuješ o bídných husitech, připiš: ,Ó Češi, bezectný národe slovanský'. Ne, ne, lepší bude ,bezectný a podlý'..."

"Bezectný, podlý a opovrženímhodný," opravil ho Pomurník. "Tak to bude ještě lepší."

Písař zbledl, tvář mu zbělela jako papír, který držel, neboť spatřil to, co zády otočený biskup neviděl. To, jak se na římsu okna usedající pták proměnil v člověka. Černovlasého, černě oděného, stále jakoby s ptačím vzezřením. A s pohledem d'ábla.

"Přepiš postilu," vytrhl biskupův drsný příkaz písaře z ohromení a vrátil ho do skutečnosti. "Po přepsání ji odevzdej do

kanceláře, aby ji rozmnožili a rozeslali do kostelů farářům na kázání. Běž."

Písař, tiskna si své dílo k břichu a ohýbaje se v úklonách, vycouval jako rak ze dveří. Konrád ztěžka vzdychl, napil se vína a pokynul pikolíkovi, že mu smí opět dolít. Chlapci se třásly ruce, šíje karafy zvonila o okraj poháru. Biskup ho gestem odehnal.

"Dávno ses neukázal," obrátil se na Pomurnika, když zůstali sami. "Dávno jsi nepřiletěl oknem, nevyděl služebnictvo a nezavdal podnět k dalším klepům. Už jsem si začínal dělat starosti. Kdepak ses zdržoval, synu, a cos tam tropil? Dovol, ať hádám: studovals na Sensenbergu pekelné knihy a grimoáry? Oblboval ses konopím a jedovatými muchomůrkami? Vyvolávals d'ábla? Uctívals demony a skládal jim lidské oběti? Mordovals vězně v kobkách? Ztrácelš podřízené, své slavné Černé jezdce, na bitevních polích? Dovoľoval jsi zrádcům, aby unikali, a špehům, aby tě vodili za nos? No tak, synu, odpovídej. Informuj mne. Pochlub se, na kterou z mých rad a který z mých rozkazů ses vykašlal naposledy. Jakým způsobem jsi poslední dobou kazil moji reputaci."

"Skončilš, otče?"

"Ne, synu. Neskončil jsem s tebou. Ale věř mi, že mě opravdu láká pomyšlení, abych s tebou skoncoval."

"Když o tom mluvíš, nebude tak zle," blýskl zuby v úsměvu Pomurník a rozvalil se v křesle. "Kdybych ti vážně uškodil anebo přestal být užitečný, odstranil bys mě v tichosti a bez varování. A bez slitování. Aniž bys bral ohled na krevní pouto."

"Už jsem ti říkal," přimhouřil oči Konrád, "a nenechávej mě to opakovat, že mezi námi není žádné krevní pouto. Oslovuji tě jako syna a chovám se k tobě jako k synovi, mým synem však nejsi. Jsi synem čarodějnice, travičky a pohanky, kterou jsem zachránil před hranicí, když jsem z ní učinil jeptišku. Skutečnost, že jsem tvou matku mnohokrát poctil tím, že jsem ji ošoustal, v žádném případě neznamená, milý Birkarte, že bys byl počat z mého ledví. Naopak jsem ochoten věřit, že tvým otcem byl sám satan. Neříkám to proto, synku, že bych si myslel, že v Lubáni nemohl mít ke tvé matce přístup žádný smrtelný muž, na to znám příliš dobře ženské kláštery i temperament tvé smyslné matinky. Vsadím krk na to, že ji tam píchal nejeden duchovní zpovědník. Avšak tvůj charakter prozrazuje, čím přičiněním jsi skutečně přišel na svět."

"Mluv dále, otecko, mluv dále. Ať se ti uleví."

"Vypadá to," konstatoval biskup, otáčeje v prstech stopkou poháru, "že jsi synem d'ábla a chlípné židovky. Hotový antikrist - hrdina mých posledních propagandistických postil. Evanthas, Lateinos či jiný Kakos anebo Kokotos, nevzpomínám si. Nalij mi vína. Vyděl jsi službu, tak mě obsluhuj sám. A vyklop, s čím jsi přišel? Co po mně chceš?"

"Nic. Přišel jsem ti projevít svou oddanost. Poptat se, jak ti slouží zdravíčko, je přece záslužné, zajímá-li se syn o zdraví svého rodiče. Jako dobrý syn se otázat, zda otec něco nepotřebuje. Žádá si snad otec synových služeb?"

"Opožděná starost. Potřeboval jsem tě před měsícem. Je to škoda, žeš nebyl nikde po ruce. Škoda i pro tebe, hádám. Ve Vratislavi se totiž objevil Reynevan z Bělavy. A tobě na něm svého času hodně záleželo."

Pomurníkův obličej se maličko změnil. Tak neznatelně, že by si toho nevšiml nikdo, kdo by Pomurnika neznal. Biskup ho znal.

"Měsíc poté, co jsem ho exkomunikoval," pokračoval. "Dva měsíce po Věslavi, kde tě porazil a pokořil, se ten lotr opovážil ukázat svoji heretickou držku v mém městě. A jako by to nestačilo: povedlo se mu zmizet. Mám ve svých službách samé hlupáky, u d'asa, hlupáky, a navíc neschopné!"

"Co dělal ve Vratislavi?" zeptal se skrze zaťaté zuby Pomurník. "Co tady pohledával? Byl sám, nebo s kumpány? Kdo a jak ho demaskoval? Jakým zázrakem se mu povedlo vyklouznout? Podrobnosti, biskupe, podrobnosti."

"Podrobnosti mě nezajímají," frkl Konrád. "Zajímá mě výsledek, a ten je nulový. Na detaily se neptám, stejně by mě obelhali, aby utajili svou neschopnost. Promluv si s Kučerou, snad z něj něco vytáhneš. A teď odejdi. Objevil ses ve špatný čas, čekám hosta. Je to Oswald von Langenreuth, rádce a tajemník Konráda von Dhaun, arcibiskupa mohučského. Přijíždí rovnou z Volyně, z Lucku."

"Chtěl bych zůstat. Luck zajímá i mě. Do jisté míry."

"Zůstaň," souhlasil biskup po krátké úvaze. "Za obvyklých podmínek, to se rozumí. Takže do klece."

Pomurník se usmál a zdálo se, že ten úsměv přechal i metamorfózu - otevřený zobák skřehotajícího ptáka úsměv zvláštním způsobem připomínal. Pták zatřepal křídly, zamrkal černým okem a odletěl do zlaté klece v koutě místnosti. Usedl na zlaté bidýlko a čechrál si peří.

"Žádné mávání křídly," varoval ho prelát, kolébaje hladinou vína v poháru. "Žádné krákorání v nevhodnou chvíli. Herein!"

"Velkomožný pán," ohlásil sluha, "Oswald von Langenreuth."

"Že prosím. Vítám tě, pane, vítám."

"Biskupská Milosti," uklonil se uctivě Oswald von Langenreuth, starší, vysoký, asketicky hubený a bohatě oděný muž. "Tvá Velebnost se jako vždy prezentuje mladistvě, zdravě a v rozkvětu sil. Čemu vděčí za takový vzhled? Jsou v tom snad nějaké čáry?"

"Jen práce a modlitba," odvětil Konrád. "Zbožnost a zdrženlivost. Posad' se, milý pane z Langenreuthu. Ochutnej alicante, je přivezeno rovnou z Aragonie. A za chvíli přinesou jesetera. Omluv tak skromné pohoštění, je však půst." Pootevřeným oknem prošel závan zvenčí. Vlahý, jarní.

"Mluv, mluv," vybidl návštěvníka biskup, proplétaje prsty sepjatých rukou. "Jsem zvědav na zprávy z daleké Volyně. Nedávno zde byl papežský legát, jeho Velebnost Andrea de Palatio. Podobně jako ty se vracel z Lucku, ale klípky odtamtud mne obdařit nestihl, neb náramně pospíchal domů. A tvářil se kysele, ach, kysele... Jen tak mimochodem, víš, jak Češi nazvali to rokování v Lucku? Sněm tří starců."

"Ti tři starci ovládají půlku Evropy," podotkl trpce Oswald von Langenreuth. "A druhou polovinu chrání před tureckou invazí. Navíc nejstarší a nejzvetšelejší z nich má nyní dva syny, což je zárukou trvání jím založené dynastie."

"Vím. A nejmladší z oněch starců je naším králem. A zanedlouho, dej Bože, bude císařem. Zaslouží si to plnou měrou. Zvláště po tom, co jsem o Lucku zaslechl."

"Udivuje tě v takovém případě kyselá tvář papežského legáta?" pozvedl obočí Langenreuth. "Andrea de Palatio přivezl do Polska tajnou papežskou bulu. Jeho Svatost Martin V. v ní vyzývá krále Vladislava a knížete Vitolda k zahájení svatého díla a zbožného úsilí, jímž má být křížová výprava proti Čechům. Pro, cituji, slávu Boží, jakož i spasení a dobro duší, vyzývá náměstek Petrův krále polského a velkoknížete litevského, aby udeřili na Čechy a učinili přítrž heretické nákaze. Ve jménu apoštolského stolce dává papež svolení k exterminaci kacířů ve smyslu ustanovení zákonů církve svaté. Konec citátu. A co se v Lucku přihodilo? Papežské sny o kruciátě se rozplynuly jako dým. Co v Lucku provedl náš drahý král Zikmund Lucemburský, kterého bys rád viděl císařem? Nabídl Vitoldovi korunu. Korunu! Chce jej učinit králem Litvy!"

"Moudře činí."

"Nepochopitelný druh moudrosti. Koneckonců římský král projevuje takovou moudrost již podruhé. Vratislavským rozhodnutím v roce 1420 Vitolda tak popudil, že od té doby máme v Čechách Korybuta a jeho polské roty. Teď Zikmund pro změnu rozvztekl Jagella. Bodejť by ne, když Vitoldovi nabízí korunu a chce tím průhledným manévrem odtrhnout Litvu od Polska. Rozzuřený Jagello nejenže odmítne všechny plány kruciáty proti Čechům, on je dokonce ochoten uzavřít s husity příměří! To považuješ za politickou moudrost, kníže biskupe? Vyprovokovat spojenectví Polska a Čech? Chceš mít se svým králem proti sobě armádu, v níž budou po boku vítězů od Ústí a Tachova válčit vítězové od Tannenbergu? Loni na jaře stál Prokop před hradbami Vratislavi. V důsledku Zikmundovy politiky zde může zakrátko stanout spojená česko-polská armáda. Pak se ani nenaděješ a ve tvém kostele se bude sloužit mše sub utraque specie. A v polštině."

"Poláky mě nestraš," prskl biskup. "Tannenberg, nebo jak oni říkají Grunwald, se jim poštěstí jednou za sto let. A i když se jim poštěstí, neumějí svého úspěchu využít. Navzdory Tannenbergu rytířský řád Panny Marie stále trvá a stále je tak silný, že s ním musí Polsko počítat. Řád stojí na stráži nás všech, na stráži německého národa a říše."

Polsko by se už dávno ujal husitů, kdyby se neobávalo řádu a trestu, jež by řád věrolomnému Polsku vyměřil. Nejlepší metodou, jak zničit českou nákazu, je zničit zdroj, z něhož Češi čerpají své síly. Jagello podporuje herezi, činí to zcela nepokrytě a před papežem a celou Evropou jenom hraje divadlo. Legát neodjel z Volyně s nepořízenou kvůli tomu, že by se Zikmund s Vitoldem sblížil, nýbrž proto, že Jagello na kruciátu nikdy ani nepomyslel a na papežské buly kašle. Polsko má jiné plány, pane Langenreuth, docela jiné. Plánuje spojenectví s kacíři, které by nás rozdrtilo na prach a nastolilo nad Evropou slovanské panování. Proto moudře, trojnásobně moudře král Zikmund činí, když tyto plány kříží a maří. Pro nás, německý národ, není hrozbou ani Polsko, ani Litva. Hrozbou je jejich unie. Koruna pro Vitolda znamená konec unie, koruna koruně přec nemůže být poddána. Dávaje Vitoldovi korunu, rozbíjí král Zikmund unii, zasévá sémě sváru. Může to vyvolat, Bože dopusť, polsko-litevskou válku. Může to způsobit, Bože dopusť, rozdělení. Tak co, pane Oswalde, nelíbilo by se ti rozdělení Polska?"

"Líbilo," přiznal Langenreuth, "kdybych byl snilek."

"Sny se mohou uskutečnit," rozohnil se Konrád. "Prorok Daniel praví, že Bůh proměňuje časy i chvíle, krále sesazuje i ustanovuje. Modleme se tedy, aby se tak stalo. Dopřej nám Bůh nové císařství římské, učň Zikmunda Lucemburského novým Caesarem. Necht' se splní sen o Evropě, sjednocené Evropě, které vládne Germanie. Germania über alles. A jiné národy na kolenou, podmaněné. Anebo, u všech čertů, vybité! Vybité do jednoho!"

"A pohani a kacíři," kývl s porozuměním Langenreuth, "jako psi vykázání z hradeb toho Nového Jeruzaléma. Věru, krásná vize. Až je mi líto, že ze mne život vychoval realistu. Nesním, nýbrž předvídám, a to podle dané reality. Proto předvídám, že k Vitoldově korunovací nedojde. Nebude souhlasit Polsko, nebude souhlasit Vatikán. Lucemburk nad tím mávne rukou a začne strojit jinou intriku. Jagello se nezúčastní protihusitského tažení a nepřestane Čechy podporovat. A teutonští křížáci budou sedět tiše, poněvadž vědí, že jinak by se mohli jednoho dne dočkat, jak husitské vozy přitáhnou před jejich Marienburg, Konitz, Dirschau a Danzig."

"Kdes vyčetl," otázal se posměšně Konrád, "takovou budoucnost? Ve hvězdách?"

"Nikoli," popřel chladně Oswald von Langenreuth. "V očích krakovského biskupa Zbyhněva Olešnického. Ale nechme už být Polsko, Litvu a celý ten Divoký východ. Věnujme se našim západním problémům. Bližšímu se koncilu. Otázkám katolické víry... Herr gott! Co se stalo tomu tvému ptákoví? Divže nerozbil okno! Proč mu nezavíráš klec?"

"Je to volný pták," odvětil vážně biskup Konrád. "Dělá si, co chce. Některá témata ho nudí. V takovém případě odlétá."

*

Podkovy strakatého koně zazvonily na kamenné dlažbě nádvoří, až se mezi zdmi biskupské rezidence rozezněla ozvěna. V sedle předkloněná Douce von Pack táhla uzdu na stranu, otáčela koněm jako při tanci a nutila ho přešlapovat drobnými krůčky. Nespouštěla přitom oči z Pomurníka, spěšně krácejícího k bráně. Pomurník si toho všiml, ale pohled neoplátil. Zuřil.

"Zuří," pokýval hlavou Ulrich von Pack, pán na Klepné. "Zuří jako čert. Je to vztekloun, to je vidět."

"Vztekloun," potvrdil Kuczera von Hunt. "A jaký."

"Všechno jsi mu řekl," podotkl nevlídně Hayn von Czirne, velitel vratislavských námezdníků. "Zeptal se jenom na půl huby a tys mu hned všechno vyklopil. O sledování toho Bělavy, o udáních... Prozradils mu celé pátrání. A to ho přý nesnášiš."

"To je pravda," odplivl si Kučera na kamenný práh a rozmázl slinu podrážkou. "Nemohu toho zkurvysyna vystát. Ale biskup rozkázal. A nechci mít v Grelenortovi nepřitele. Ty bys také nechtěl, věř mi."

"Věřím," lehce se otřásl Ulrich Pack. "Na mou čest, věřím."

"A ten Biellau není ani můj přítel, ani příbuzný," vysvětloval Kučera takovým tónem, jako by se omlouval. "Byl dán do klatby, což znamená, že už je po něm, jeho dny jsou sečteny. Ale to, co jsem řekl, Grelenortovi moc nepomůže,

neporadí si o nic lépe než my. My jsme přede dvěma týdny zachytili Bělavovu stopu vyloženou náhodou, stejně jako ti z rathausu. Naprostou náhodou. Nedověděli jsme se, co ve Vratislavi hledal a co prováděl, kde se skrýval, jaké měl společníky a kolik..."

"Grellenort je černokněžník," zahučel ponuře Hayn von Czirne. "Černá magie dokáže to, s čím jste si vy neporadili." Opět zazvonily podkovy. Mladá Packovna prohnala koně tryskem okolo nádvoří. Procházející tudy františkánský mnich se přitiskl ke zdi, páže v biskupských barvách se schovalo za pilíř, písaři se rozsypaly dokumenty, kterých nesl plnou náruč, a jen taktak stačil uskočit. Czirne a Hunt tomu přihlíželi v zasmušilém mlčení. Už o dívce ledacos zaslechli, znali i důvod, který přivedl Ulricha von Pack do Vratislavi. Douce, sladká dívka s modrozelenými očima a ústý andílka, zabila v Klepně dva tuláky a obecního blba, aniž by k tomu měla nejmenší důvod, čímž vzbudila oprávněný hněv místního plebána. Rytíř Ulrich přijel za biskupem s uctívou suplikou, aby ráčil utišit faráře, zlořečícího z kazatelný celé Packovic rodině.

Hayn von Czirne si odkašlal.

"Jde na to zotra," utrousil, "tvá dcerka, pane Ulrichu. Mám na mysli: v sedle."

"Syna mi Bůh nedal," pravil Pack, jako by se omlouval. "Občas si myslím, že je to tak lepší. Příroda, jak se říká, má ráda rovnováhu. Kdyby to byl syn, třebaš by štrikoval."

*

"Nejdříve," podával hlášení špehýř, žmoulaje v rukou čapku, "si pan Grellenort šel promluvit s panem Kučerou. Užil při tom magie, a to hned nadvakrát. Jednu na ověření pravdomluvnosti, druhou, aby ho zastrašil. Jenomže pan Hunt se zastrašit nenechal. Pověděl panu Grellenortovi, co mu chtěl povědět, bylo vidět, že to panu Grellenortovi nejde pod nos a že se zlobí."

"On se zlobí pořád," ušklíbl se biskup a zavalil si z poháru. "Mluv dále, Grejcárku."

"Potom," olízl si rty špicl, "zamiřil pan Grellenort na radnici, kde vyzpovídal městskou stráž. Pak se zase vrátil na Dómský ostrov ke svatému Kříži, aby se zeptal kleriků na důstojného Ottu Beesse, ale nedověděl se nic více než to, že kanonista první postní neděli odjel do Rohova a od té doby tam ostává. Ještě pan Grellenort zašel do domu 'U zlatého poháru' a hovořil s lidmi pana Eisenreicha... Tomu prý Reimar Bielau zachránil raněného pastorka..."

"To vím. Mluv o něčem, co nevím."

"Nazítří pan Grellenort navštívil samotného velkomožného pana Eisenreicha. Dlouho spolu jednali... O čem, to nevím, nemohl jsem se přikrást blíže. Ale slyšel jsem, jak na sebe hlasitě křičeli."

"Ha!" prskl biskup. "Pokud jsi to slyšel, musels být dost blízko. Dávej pozor, Birkart není hloupý, domyslí se, že jsem ho dal sledovat. Víš, že je to nekromant. Jestli tě odhalí, rozluč se se svým drahým životem. Ani čtrnáct svatých pomocníků ti nepomůže."

"Ani já nejsem žádný hlupák," vypnul špicl chatrnou hrud' v záchvěvu profesionální hrdosti. "Nedělám tajné očko od včerejška a z magie jsem taky něco pochytil. Tvá Důstojnost dobře ví..."

"Vím," šlehl po něm biskup očima. "Jápak ne. Měl jsem tě dát upálit jako zaklínače, ale slitoval jsem se. Avšak na tvém místě bych si s magií nezahrával, jestli tě jednou načapají při čarování, upálí tě anebo utopí. Neubráním tě, cožpak si mohu dovolit zastávat se někoho takového? Čarování je porušováním zákonů Božích i lidských. A ty přece ani nejsi lidská bytost."

"Jsem člověk, Důstojnosti. Aspoň z poloviny. Moje matka..."

"O tvé matce nechci nic slyšet. Tím méně o tvém otci, inkubovi anebo nějakém jiném planetníkově. Mluv o tom, cos vyšpehoval. Co dělal Birkart po návštěvě u Eisenreicha?"

"Velkomožný pán Bartoloměj Eisenreich, jak jsem už tvou Důstojnost informoval, deponoval ve prospěch Reinmara z Bělavy nemalou sumu u Fuggerů. Za záchranu nevlastního syna. Musel se k tomu panu Grellenortovi přiznat, poněvadž rovnou od něj pan Grellenort uháněl do kanceláře Fuggerů... Ale ta je před magií spolehlivě zabezpečená. O čem tam jednali, to jsem nezjistil..."

"Kdežto já, jen si představ, to vím i bez tvých čarů," natáhl biskup pohár směrem k úslužně předkloněnému pikolíkovi.

"Poněvadž Fuggery znám. A proto je mi jasné, jak ten rozhovor dopadl."

*

Zdobený krb příjemně vyhříval kancelář. Intarzované dubové skříně a javorové almary pocházely nepochybně z Gdaňska, sklo z Prahy, koberce a tapiserie z Arrasu. Společnost Fuggerů dbala o své renomé. Mohla si to dovolit.

"Je mi líto, pane Grellente," zopakoval administrátor společnosti. "Je mi nesmírně líto, ale nemůžeme ti pomoci. Společnost nemá informace, jež tě zajímají."

"Má," popřel jeho tvrzení Pomurník, prohlížeje si světlejší čtverec na stěně, pozůstatek po sundané mapě. "Vím dobře, že má. Jenže mi je nechce sdělit. Protože si z dodržování obchodního tajemství učinila principium."

"Cožpak to není totéž?" pousmál se jednatel.

"Obchodní tajemství by se nemělo tak striktně dodržovat, jde-li o pátrání po zločinci. Jde-li o prospěch státu a dobro víry. Reinmar von Bielau, jenž byl viděn, jak v únoru vchází do tohoto domu, je usvědčený zločinec."

"Reinmar von Bielau? Kdopak to je? Nějak jsem přeslechl."

"Reinmar von Bielau," mohl se Pomurník navenek jevit jako ztělesnění klidu a trpělivosti, "je klatbou obtížený kacír. Bylo to vyhlášeno ve všech kostelech. Přeslechnout to je hřích."

"Společnost Fuggerů má v Římě vykoupen paušální odpustek."

"Exkomunikovanému je zakázáno podal hrnek vody, neřkuli přijímat jej v kontoáru a uzavírat s ním nějaké dohody.

Kdyby se to doneslo Svatému oficiu..."

"Společnost Fuggerů," přerušil ho klidně administrátor, "vysvětlí a urovná své záležitosti rovněž se Svatým oficiem. Tak jako to činila vždy dosud. To značí rychle a hladce. Totéž se týká i biskupa vratislavského, jemuž přece sloužíš,

pane Grellenorte."

"Fuggerové," pravil pomalu Pomurnik, "by neměli krýt Reinmara z Bělavy. Společnost utrpěla jeho vinou vážnou finanční ztrátu. On přece oloupil výběrčího, který vzel vámi zaplacenou daň. Kvůli tomuto incidentu jste ji museli zaplatit ještě jednou. To je nemalá ztráta v bilanci..."

"Společnost si dovede poradit s bilancí. Proto zaměstnává své účetní."

"A prestiž firmy? Cožpak se Fuggerové nechají beztrestně okrádat? Nechtějí se lupiči revanšovat?"

Administrátor společnosti Fuggerů sepal ruce, propletl prsty a dlouho se díval Pomurnikovi do tváře.

"Budou se revanšovat," řekl konečně. "Až přijde čas. Tím si buď jist."

"Pachatelem přepadení kolektora je Reinmar von Biellau. Jeho dopadení..."

"Pane Grellenorte," přerušil ho jednatel. "Urážíš mou inteligenci. A tím zároveň prestiž společnosti Fuggerů, která ti domněle tak leží na srdci. Nevracej se již k těmto tématům, prosím. Ani k přepadení kolektora, ani k Reinmarovi von Biellau. Jak jsem tě již ujistil, je to osoba, která nám není známá."

"A kanonista Otto Beess? Toho také neznáte? Ani Bartoloměje Eisenreicha, který uložil ve prospěch Reinmara von Biellau značnou sumu právě v této kanceláři?"

"Máš ještě něco na srdci, pane Grellenorte?" vzpřimil se jednatel. "Nějaké jiné záležitosti? Takové, v nichž by ti společnost Fuggerů mohla být nápomocna? Pokud ne..."

"Kdysi," nehnul se z místa Pomurnik, "naše rozhovory probíhaly docela jinak. Nacházeli jsme společný jazyk. A mnoho společných zájmů. Oboustranně výhodných. Zajisté pamatujete. Nebo to mám připomenout?"

"Zajisté pamatujeme," odušil úředník. "Všechno pamatujeme. Všechno je v účetních knihách, pane Grellenorte. Každý účet, každý debet, každý kredit. A saldo všude souhlasí - do posledního feniku. Účetnictví je základ pořádku. A nyní... Písek v hodinách se již skoro přesypal. Další zájemci čekají..."

"Učili jste konjunkturu," seděl Pomurnik nadále v křesle. "Vyčenichali jste svými psími čenichy kupčků, odkud vtr vane. Kdysi, když šlo o vaše zisky, jsme vám byli dobří. Klaněli jste se nám, podlézali, nešetřili penězi na úplatky a všimné. Díky nám jste získávali pozice, díky nám jste se zbavovali konkurence, díky nám jste obrůstali tukem. A teď se paktujete s našimi smrtelnými nepřáteli: čaroději, husity, Poláky. Není na to příliš brzy? Kolo štěstí se otáčí. A povídá se, že přichází antikrist. O Lucku na Volyni jste slyšeli? Dnes nás považujete za slabé, poražené, zbavené vlivu a neperspektivní, tak nás škrtáte ze svých knih, vypouštíte z bilancí. Nedoceňujete síly, jež za námi stojí. Moci, jimiž vládnete. Ujist'uji tě, že jsou to veliké moci. Největší, které svět zná. I takové, které nezná."

Zvedl ruce a roztáhl prsty. Od každého nehtu znenadání vyšlehl tenký modravý jazýček plaménku. Plaménky začaly bleskurychle růst a měnit barvu na červenou a potom na bílou. Na lehký pohyb prstů plameny vybuchly mocnou silou a obalily Pomurnikovy ruce souvislou vrstvou ohně. Pomurnik přelil oheň z dlaně do dlaně a vykonal gesto. Oheň olízl okraj intarzovaného stolu, zvedl se jako tančící, mihotavá opona a takřka se dotkl vyřezávaných trámů na stropě.

Administrátor se ani nezachvěl. Dokonce ani nepřimhouřil oči. "Oheň trestu," promluvil zvolna Pomurnik. "Oheň na střeše domu. Oheň ve skladu zboží. Oheň hranice. Oheň pekelný. Oheň černé magie - nejmocnější síly, jaká existuje."

Svěsil ruce a třepal prsty. Oheň zmizel. Beze stopy. Bez kouře. Nezanechal dokonce ani zápach spáleniny.

Jednatel společnosti Fuggerů sáhl pomalu do sekretáře, něco odtamtud vzal, a když odtáhl dlaň, zůstala na stolní desce ležet zlatá mince.

"To je florino d'oro," řekl nedbale. "Florén zvaný též gulden. Průměr okolo jednoho coulu, váha circa čtvrt lotu, čtyřicetadvacetikarátové zlato, na aversu florentská lilie, na reversu svatý Jan Křtitel. Přivři oči, pane Grellenorte, a představ si takových florénů více. Ne sto, ne tisíc, ne sto tisíc. Tisíc tisíců. Millione, jak říkají Florent'ané. Roční obrat společnosti. Jen si to představ, zkus to spatřit silou imaginace, očima duše. Tehdy uvidíš a poznáš opravdovou sílu. Nejmocnější, jaká existuje, vševládnou a nepremožitelnou. Má úcta, pane Grellenorte. Cestu k východu znáš, není-liž pravda?"

*

Třebaže jarní slunce snaživě strkalo paprsky do úzkých oken kostela svaté Alžběty, v postranní lodi panovalo přití. Grejcárek neviděl osobu, s níž hovořil, jeho oči nerozeznávaly dokonce ani obrys postavy. Cítil pouze nepatrnou, leč rozeznatelnou vůni rozmarýnu.

"Grellenort toho moc nezjistil," hlásil úslužně. "Šušká se, že se snaží zbytečně, že Reinmara z Bělavy nedostane, poněvadž ten je už za sedmi horami. Když ho vypoklonkovali od Fuggerů, popadl Grellenorta náramný vztek, navíc se pohádal i s biskupem. Biskup mu zakázal jít za dominikány a provokovat Svaté ofícium, jenže Grellenort neposlechl. Tolik je mi známo."

Ve stínu skrytá postava se pohnula.

"Jsme ti vděční," promluvila měkkým, vzrušivě modulovaným ženským altem. "Velmi vděční. Necht' tento malý váček alespoň symbolicky vyjádří, jak velmi."

Zachřestilo stříbro. Špicl se hluboce uklonil a nacpal váček do kapsy. S obtížemi. Protože váček rozhodně nebyl malý. Ovšem po dvou měsících špehování pro altm hovořící ženu si už Grejcárek stačil zvyknout na její rétorické obraty.

"Vždy k službám," ujistil ji s poklonou. "Kdyby bylo něco nového... U biskupa... Někaké nové informace... Pokaždé dodám."

"A pokaždé se dočkáš našeho vděku. Ale když už hovoříme o informacích, neotřelo se ti někde o uši jméno Apolda? Jutta de Apolda? Dívka, kterou vězní inkvizice?"

"Ne, paní, o takové dívce nic nevím. Ale chceš-li, zkusím něco zjistit."

"Chceme. A nyní odejdi v pokoji."

Altem hovořící a rozmarýnem vonící žena vstala, světlo z okna padlo na její tvář. Špicl okamžitě sklopil zrak a sklonil hlavu. Instinkt ho varoval, že lepší bude nic nevidět.

"Vznešená paní?"

"Slyším."

"Zrazuji biskupa a donáším na něj, protože mám na něj zlost... Jenže je to duchovní, sluha Boží... Budu za to zatracen?"

"Biskup tě zase rozzlobil. Čímpak tentokrát?"

"Tím, čím vždycky. Uráží mou matku. Můj otec byl kobold, však víš, ale moje matka byla dobrá a poctivá žena."

"Tvoje matka byla Židovka," přerušil ho ženský alt. "Z pokřtěných rodičů, ale to nic nemění na tom, že i ty jsi po matce Žid. Na otci nesejde, nezáleží na tom, zda to byl kobold, skřet, faun, kentaur nebo třeba létající drak. Jsi Žid, Grejcárku."

Kdybys chodil do synagogy, věděl bys, že v soudný den čeká Žida zahrada Edenu anebo oheň

Gehenny coby důsledek jeho činů - těch dobrých i těch špatných. Tyto činy jsou zapsány v Knize. Je to nesmírně stará Kniha, odvěká. Když se do ní začalo zapisovat, nejenže nebylo žádných biskupů, ale nebylo známo ani to slovo. Nemusíš se kvůli tomu trápit. Kdybys donášel na rabína, to by byl důvod k obavám."

*

Douce von Pack otočila koně, pobídla ho do cvalu a v plné rychlosti vrhla oštěp. Jeho hrot s hluchým nárazem vnikl do sloupu vedle vrat, ratiště zadrnčelo. Děvče se zaklonilo v sedle a přibrzdilo koně do klusu.

"Boží trest," zakroužil hlavou Ulrich Pack. "Mám to s tou holkou kříž."

"Tak ji provdej. Ať se s ní trápí manžel."

"Nechal by ses zlákat, pane Czirne? Chtěl bys ji? Dám ti ji třeba hned. A na věnu škudlit nebudu."

"Pěkně děkuji," zahleděl se Hayn von Czirne na oštěp, tkvící v sloupu. "Ale tvou nabídku nevyužiji."

"Pane Hunte?"

"Promiň," pokrčil rameny Kuczera von Hunt, "ale já mám radši ženy, které štrikují."

*

Zvon u dominikánů zvonil na nešpory. Zapadající slunce barvilo sklíčka v oknech do červená, purpurová a zlatá.

"Jeho Důstojnost pan inkvizitor je nepřítomen," oznámil se svým polským přízvukem Lukáš Božičko. "Odcestoval."

Pomurník už dvakrát zkoušel černou magii, dvakrát se tajně vrhanými zakletími pokoušel jáhna zastrašit a přinutit k poddajnosti. Zakletí neúčinkovala, úmysl nevyšel. Bylo zřejmé, že zásluhou ochranných kouzel. Celou rezidenci papežského inkvizitora, pomyslel si Pomurník, a kdo ví, možná celého svatého Vojtěcha musí chránit blokáda. Je přece nepředstavitelné, že by mocná zakletí znal a uměl používat Božičko, ten nezapný knězík.

"Odcestoval," zopakoval po diákonovi. "Jistě do Říma, ad limina? Nemusíš odpovídat, Božičko, je jasné, že tobě se Hejnic nesvěřil, kam jede. Důvod odjezdu, hádám, ti také neprozradil. Inkvizitor se nebude svěřovat kdekomu. Ale mohl se aspoň zmínit, kdy se hodlá vrátit."

"Rovněž termín návratu," zůstala Božičkova tvář jako vytesaná ze žuly, "nepovažoval jeho Důstojnost pan inkvizitor za nutné sdělit mé maličkosti. Pokud však jde o důvod jeho cesty, ten je znám všem v těchto místech."

"Poslouchám, nechť je znám i mně."

"Jeho Důstojnost pan inkvizitor se v poslední době zasvětil boji s terorismem."

"Ušlechtilý cíl," pokýval hlavou Pomurník, "si Hejnic stanovil. Je s čím bojovat. Husitský terorismus se stal vážným problémem."

"Jeho Důstojnost pan inkvizitor," nesklonil Božičko zrak, "neupřesnil, o který terorismus mu jde."

"To je škoda. Mohli bychom v boji spojit síly."

"Jeho Důstojnost pan inkvizitor jedná o spojení sil s biskupem Konrádem, jemuž přece sloužíš, pane Grellenorte." Pomurník dlouho mlčel.

"Jsi spokojen se svým postavením, Božičko? Platí ti Hejnic dobře?"

"Čemu vděčím za tvůj zájem v tomto směru?" nezměnil se výraz v jáhnově obličeji.

"Zvědavosti," odvětil Pomurník. "Výlučně zvědavosti. Zajímavá věc, ten terorismus, o němž mluvíme, nemyslíš? Odstraňuje konkurenci, vytváří nová pracovní místa, podporuje rozvoj řemesel, průmyslu a obchodu, povzbuzuje individuální podnikavost. Zdůvodňuje existenci nesčetných organizací, postů a funkcí - a zástupů lidí, kteří ony posty a funkce zastávají. Kteří z něj čerpají své příjmy, tantiémy, gáže, dividendy, prebendy, honoráře a prémie. Vskutku, nebýt terorismu, museli bychom jej vymyslet."

"Jeho Důstojnost pan Hejnic," usmál se Lukáš Božičko, "o tom rovněž hovořil. Dokonce podobnými slovy. Jenom v trochu jiném smyslu."

*

Kappelbrücke - Kapličný most tonul ve vlhké mlze, přinášené vánkem z východu od Čtyřkantonského jezera. Doléhalo sem vyzvánění z některého z lucernských kostelů.

Kroky přicházející člověka, byť nanejvýše opatrné, probudily hluchou ozvěnu pod zastřešením, kryjícím dřevěný most. O zábradlí se opírající muž v šedé kápi zvedl hlavu. A nahnátl rukojeť pod pláštěm ukrytého nože.

Přichozí muž se přiblížil, také on měl na hlavě kápi a také on schovával ruku pod cípem pláště.

"Benedicite," ozval se přichozí jako první. Promluvil polohlasně a předtím se obezřetně rozhlédl. "Benedicite parcite nobis."

"Benedicite," odpověděl stejně polohlasně muž v šedém plášti. "Fiat nobis secundum verbum tuum."

"Qui creira sera sals?"

"Mas qui no creira sera condampnatz."

"Qui fa la voluntat de Deu?"

"Esta en durabletat."

"Amen," oddechl si přichozí se zřetelnou úlevou. "Amen, bratře. Vítám tě z celého srdce. Pojďme dále."

Zašli jen kousek od mostu, pod kamennou osmibokou věž, stojící takřka v jezeře. Pod nimi šplouchala voda.

Mlha se začala rozptylovat.

"Vítám tě z celého srdce," zopakoval přichozí. Nyní, zbaven podezíravosti, mluvil s výrazným helvétským přízvukem. "Přiznávám, že se mi ulevilo, když jsi mi na heslo odpověděl v posvátném jazyce naší víry. Obávali jsme se, co ti mám povídat... Někteří z Parfaits... Zkrátka tě podezírali. Měli tě dokonce za agenta inkvizice."

Řehoř Hejnic rozhodl rukama s úsměvem, jímž dával najevo, že podezření se nelze vyhnout a vůči osočování je bezmocný.

"Dověděli jsme se," přešel k věci Helvét, "že se zajímáš o osobu jistého Birkarta Grellenorta. Souhlas Dokonalých jsem získal, proto ti rád pomohu, bratře, o tom muži totiž něco málo vím. V současnosti se zdržuje v zemích Koruny české, přesněji v Silesii ve městě Vratislavia. Slouží tamnímu biskupovi."

"To konkrétně," přerušil ho mírně Hejnic, "je mi známo. Ze Slezska přijíždím. Rovnou z Vratislavi."

"Ach, rozumím. Takže tě nezajímá přítomnost, nýbrž minulost. Je-li tomu tak, musíme se vrátit do roku 1415 na kostnický koncil. Jak jistě víš, bratře, v Kostnici bylo ustanoveno..."

Řehoř Hejnic v Kostnici byl a věděl, co tam bylo ustanoveno. Nepřerušoval však.

"...ustanoveno, že nejlepším východiskem z velkého schizmatu bude volba nového papeže, které musí předejít dobrovolné odstoupení všech tří tehdejších protipapežů: Řehoře XII., Benedikta XIII. a Jana

XXIII. Na první dva bylo spolehnutí, ne však na Jana. Ten se cítil sdostatek silný, měl podporu vévody Fridricha Rakouského, měl podporu Burgundů a měl peníze Medicejských, a tak se začal vzpouzet. Kardinálové si s tím dlouho nelámali hlavu a rozhodli se ho přitlačit ke zdi. Podle jednoduché rovnice: abdikace, anebo hranice.

Rychle byla vznesena obvinění. Standardní, jako podle šablony. Defraudace, korupce, hereze, simonie, pedofilie, sodomie..."

"Slyšel jsem o tom. Všichni slyšeli..."

"Ach tak?" vrhl Dokonalý na inkvizitora rychlý pohled. "Vynechám tedy obecně známá fakta. Přejdu rovnou k těm méně známým. Třebaže byl uvězněn a střežen neméně bedlivě než Hus, uprchl dvacátého března v noci Jan XIII. z Kostnice. Uchýlil se do Schaffhausenu ke svému protektorovi Fridrichovi. Odtamtud se rovněž koncilu donesla zpráva, že o úspěch útoku se přičinila mocná magie. Mocný čaroděj ve Fridrichových službách, Žid Meir ben Haddar, udusil strážce jedovatými výpary a odvezl Jana na čarodějné létající lodi. Zvěst rozšířil s největší pravděpodobností samotný Jan, aby dal koncilu na srozuměnou, jak mocné má spojení. Aby varoval kardinály, že bez boje z Petrova stolce nesestoupí a že se činně postaví každému pontifikovi, kterého oni zvolí. A tak schizma, které mělo být odstraněno, se před očima koncilu začalo upevňovat.

Mezi kardinály zavládl mírný zmatek, nikdo nevěděl, co dělat. A tehdy jako čertík z krabičky vyskočil kníže Cunradus de Oels - Konrád z Olešnice, který na koncil doprovázel vratislavského biskupa. Konrád byl osobou známou, v politických kruzích uznávanou a těšící se přízni krále Sigismunda Lucemburského, proto mu kardinálové popřáli sluchu, byť měl nízkou církevní hodnost. A Konrád jim přislíbil ne méně a ne více, než že do dvou měsíců zatkne odbojného vzdoropapeže, dopraví ho do Kostnice a postaví před soud koncilu. Pod jednou podmínkou: nikdo se ho nikdy nebude ptát, jak to provede, jakým způsobem a s čí pomocí. A co se stalo? Dvacátého pátého května Anno Domini 1415 stál Jan XXIII., teď už jen Baldassare Cossa, před kardinály, třásl se strachy, plakal, rozechvělým hlasem škemral o smílování a sliboval splnit všechno, co mu koncil přikáže.

Radost a euforie z ukončení schizmatu zpočátku odsunuly všechno ostatní do stínu, nicméně musela nastat chvíle, kdy se celá věc začala vyšetřovat. Kdy se začalo hledat vysvětlení, co se během těch dvou měsíců událo. Co způsobilo, zněla zásadní otázka, že v bojích zakalený Cossa nenadále změkkl? Co ho tak vyděsilo, co uviděl bojový vzdoropapež, že se najednou změnil v uslintanou, politováníhodnou trosku? Proč se Fridrich Rakouský schoval na hradě v Innsbrucku a nevystrčil odtamtud ani nos? Co se stalo se vzbouřencovými společníky, kteří utekli z Kostnice spolu s ním? A kam se poděl Žid Meir ben Haddar? Poněvadž po židovském čaroději se slehla země. Od té doby, od máje roku 1415, už Haddara nikdo nespátlil."

"A to všechno," odhodlal se nevěřicně ujistit Hejnic, "měla být zásluha Birkarta Grellenorta?"

"Tak a nejinak," přikývl Dokonalý. "Birkart Grellenort, akolyta a důvěrník Konrádův, jeho schovanec, a jak tvrdí někteří, též jeho panchart. Mág, theurg, sortilegus, nekromant. Metamorf schopný měnit podobu..."

"Grellenortovi," namítl zdrženlivě Hejnic, "bylo v době kostnického koncilu nanejvýše..."

"...dvacet let," dokončil Helvét. "Přesně tak. Dvacetiletý mladík přemohl Meira ben Haddara, černokněžníka, o němž se povídalo, že je ve spolku s ďáblem. S kým... anebo s čím je tedy ve spolku Grellenort?"

"Církev v tomto ohledu nic nepodnikla? Ani nově zvolený papež?"

Dokonalý zavrtěl hlavou.

"Ještě v době trvání koncilu," připomenul, "byl upálen Johannes Hus a v Bohemii vypuklo povstání. A než koncil skončil, Konrád z Olešnice se stal biskupem. Biskupem, který se zápalom potlačoval revolty, který nechával kacíře před upálením vláčet koňmi po vratislavském rynku. Nejvěrnější přívrženec papeže a krále Sigismunda, spojenec v těžkých časech. Kárat takového člověka z tak nicotného důvodu, jako je čarodějnictví? Kdepak. Aféra byla smetena ze stolu, událost vymazána z listin. Nikdy k ní nedošlo. Alespoň formálně."

"A neformálně?"

"Bylo nařízeno interní vyšetřování. Jeho výsledky byly utajeny. Avšak nám jsou známy. V jisté chvíli jsme se začali o Grellenorta rovněž zajímat."

"Poté," rozhodl se Hejnic uspišit rozhovor, "co na rozkaz vratislavského biskupa začal Grellenort s pomocí černé magie pronásledovat slezské katary a bekyně."

"Ve městech Javoru a Svidnici," potvrdil Helvét. Vyslovil to jako "Jaua" a "Zwynyz". "Neučinili jsme tenkrát nic, nečinně jsme přihlíželi, protože... Protože nelze na násilí odpovídat násilím. Petr de Castelnau, Petr z Verony, Konrád z

Marburka, Schwenkefeld... Terorismus je zlo, jež nikam nevede. K tomu jsme dospěli my, Dobří lidé, Amici Dei. Terorismus je zlo a hřích."

Kterým je nejlépe obtížit cizí, a nikoli vlastní svědomí, pomyslel si inkvizitor. Proto, pouze proto mi pomáháte. Jedině proto mi poskytujete informace. V přesvědčení, že hledám pomstu, že chystám atentát. Čin teroru, kterého se štítíte. Avšak až bude ten čin vykonán, budete šeptat: "Deo gratias". Na kolenou, s očima zvednutýma k nebi. Sami bez hřichu. Avšak spokojení, zadostiučinění.

Dokonalý mlčel, zahleděn na temný masív Pilatu, hory, sklánějící se nad Lucernem jako shrbený obr.

"Grellenort," doplnil své informace, "studoval v Andalusii. V Aguilaru nedaleko Córdoby."

"Alumbrados," zahučel Hejnic.

"Osvícení," potvrdil Helvét. "Tajná sekta, jejíž kořeny sahají až do hlubin prehistorie. Podle některých tvrzení starší než potopa, starší než samo lidstvo. Kdysi pouze muslimská, pro křesťany otevřená přispěním Gerberta z Aurillaku, pozdějšího papeže Silvestra II. Mezi alumny jejich školy jsou známá jména: Arabové Halí a Alkindí, legendární Morienus a Artefius, Jáchym z Flory, Albertus Magnus, Walter Map, Duns Scotus, Vilém Ockham, Michal z Ceseny, Jakub Deuza čili papež Jan XXII. Grellenort je rovněž alumnem Aguilaru, což vysvětluje závratné tempo jeho magického vzdělání. Ale to není všechno."

Hejnic zvedl obočí.

"Jemu někdo pomáhá," prohlásil přesvědčeně Dokonalý. "Magicky ho posiluje, nabíjí ho čarodějnou mocí. Neustále. A my jsme nedokázali zjistit kdo."

*

"Pořád ve Vratislavi?" otázal se Pomurník. "Neuvažovalas nad tím, že se odstěhuješ? Na venkov kupříkladu?"

"Líbí se mi ve Vratislavi," rozplynula se neufřina hnědá tvář v parodii úsměvu. "Není nad velké město. Jak se říká: Stadtluft macht frei."

"Přesto je venkov bezpečnější."

"Necítím se ohrožená. Přinesls?"

Pomurník sáhl do brašny a vytáhl z ní větší hranatý flakón z tmavého skla. Uzlovité, pařátovité prsty sebou zacukaly, zdálo se, že mu neufra vytrhne flakón z ruky. Ovládla se však, přisunula pohár a pozorovala, jak se zvolna plní hustou tekutinou levandulové barvy. Netrpělivým gestem dala najevo, že stačí. Zvedla pohár, zaváhala.

"Ty... se nenapiješ?"

"Ne, Kundrie, děkuji," nechťel jí ubírat, věděl, jak je závislá na aurum potabile a jak si cení každé kapky. "Všechno je pro tebe."

"Vřelé díky, synku, vřelé díky," ovládla neufra roztřesené ruce, napila se a její jantarové oči se okamžitě zaleskly. "Tak přejdeme rovnou k věci. Mluv, co tě trápí."

Pomurník si povzdechl. Nebo předstíral vzdech.

Svou pravou matku neznal. Zemřela v klášteře magdalének v Lubáni při jeho porodu. Vychovávaly ho - v tomto pořadí: sirotčinec, farní škola, vratislavská ulice. A konečně Kundrie. Neufra. Živelnice. Jedna z Longaevi - Odvěkých.

Svůj skutečný věk Kundrie Pomurníkovi nikdy nepřiznala, věděl však, že ve Vratislavi žije nejméně dvě stě let, poněvadž pamatovala tatarský nájezd. Pomurník ji poznal, když mu bylo sedm. Bylo to nezapomenutelné setkání. Došlo k němu na Rybím trhu, na němž se Pomurník potloukal, aby něco ukradl, popřípadě chytil kočku, kterou by mohl umučit. Kundrie, aby mohla žít mezi lidmi, se kryla silným maskovacím kouzlem. Pomurník, který už od raného věku jevil magické nadání a schopnost mimosmyslového vnímání, iluzi prohlédl a spatřil neufu v její pravé podobě. Při tom pohledu zažil šok a propadl panice. Něco, co vypadá jako stará vrba zkřížená s dvounohým ještěrem a zanechává páchnoucí hromádky, se šine po Rybím trhu. To bylo na sedmiletého kluka trochu moc, dokonce i na takového sedmiletého kluka, jako byl Pomurník.

Počáteční dojem ovlivnil pevnost následného přátelství. Neufu, bytost dravou a nesmírně krutou, fascinovala krutost lidského mláděte. A jeho magické vlohy. Udělala všechno pro to, aby je co nejvíce rozvinula, její vědění, sahající až k prapočátkům, jí k tomu poskytlo možnosti. Pomurník byl pilný žák. V osmi letech byl psionik, používal základní magii a telepatii, dokázal uhranout, zakazit potraviny, sesílat choroby. Když mu bylo deset, ovládal vyšší magii a goetii, jejíž pomocí se naučil zabíjet. Ve dvanácti byl natolik obratným čarodějem, že mohl odjet studovat do školy Alumbrados v Aguilaru u Córdoby. Jel tam za peníze knížete Konráda z Olešnice, v tom čase vratislavského klerika. Dotyčný kníže a klerik se totiž znenadáni na Pomurníka rozpomněl. Jeho pohnutky sice Pomurník neznal, ovšem domýšlel se.

Do Vratislavi se vrátil roku 1414. Mladý theurg a nekromant se ihned stal důvěrníkem klerika Konráda, nyní již probošta kapituly s velkými šancemi na biskupskou míru. Tu získal roku 1418 a tehdy pozvedl k moci - kromě své osoby - též svého osobního černokněžníka. A Kundrie, nevlastní matka, se stala důvěrníci talentovaného žáka. Jeho rádkyní.

Navzdory svým snahám byl totiž Pomurník stále jen člověk - ke všemu velmi mladý. A velmi arogantní. Talent je talent a ambice jsou ambice, avšak arkána rodilých Longaevi proň zůstala nedostupná a k tomu, aby se stal skutečným Nefandí, měl stále daleko. Kundrie, živelnice spojená se zemí, uměla síly Longaevi a Nefandí čerpat. K Pomurníkově prospěchu. A pokud Pomurník nedokázal síly využít, dělala to za něj. Pokud poprosil. To znamená, pokud přemohl pýchu. Stálo ho to hodně, proto žádal o pomoc jen zřídka. Ve věcech, které pro něj byly mimořádně důležité.

Tentokrát neměla Kundrie žádné pochybnosti, věc musela být neobyčejně důležitá. Když o ní hovořil, když ji s ní seznamoval, hlas měl klidný, ledový. Avšak mimoděk svíral čelisti. A pěsti. Až mu bělely klouby.

"Aaano," konstatovala protáhle, když si olízla koloid ze rtů. "Zařel se ti pod kůži ten Reynevan Bělava, jen co je pravda. Vysmál se ti, zesměšnil tě před biskupem, ponížil tě a zahnal na útěk. Máš pravdu, synáčku, čistou pravdu, že když ho teď zajme anebo zabije někdo jiný, ty nesmyješ svou hanbu. Musíš ho chytit ty. Ty sám. A postarat se o to, aby v paměti zůstalo jen jedno: jeho poprava. Nechej mu zaživa stáhnout kůži z těla, tak aby zůstala jenom na hlavě. To

vždycky zapůsobí. Potom dej kůži vydělat a vystavit všem na očích. Na rynku."

Odmíkla se, škrábala se na lišejí pokryté líci. Viděla, jak svírá pěsti netrpělivostí a zlostí. Usmála se. S nacvičenou zlomyslností učitelky, jež může pozlobit domyšlivého žáčka, který si usmyslil, že už další výuku nepotřebuje a obejde se bez ní.

"Ach tak," pravila s úsměvem. "Ach tak. Zapomněla jsem, že nejdříve je třeba toho Reynevana chytit. A to vypadá bledě, co? Navzdory tvému nepolevujícímu úsilí. Navzdory nekromantii, prováděné v podzemí svatého Matouše. Přitom jsem tě učila, opakovala ti, že je nutno začít úvahou, logickým úsudkem. K nekromantii přistoupit teprve tehdy, jestliže logika selže."

"Kundrie," zavrčel Pomurník. "Vím, že jsi osamělá. Že si nemáš s kým popovídat a vynahrazuješ si to při každé vhodné příležitosti. Ale odpusť si ty rady, nepřišel jsem poslouchat tvůj labutí zpěv."

Kundrie naježila hřbetní ostny, avšak potlačila vztek. Koneckonců byl ten usmrkanec jejím schovancem. Jejím synem. Zřítelnici jejího oka.

"Přišelš," pravila klidně, "nebo spíše přiběhlš prosit o pomoc. Nuže tedy: pros. Uctivě."

"Prosím uctivě," vzplál v Pomurníkových ptačích očích oheň. "Velmi, velmi uctivě. Spokojená?"

"Velmi, velmi," napila se neufra opět hltavě z poháru. "Tedy k věci. Začneme logickou úvahou. Položme si jasnou otázku. Jak vyplývá z tvé zprávy, byl Reynevan Bělava dvakrát ve Vratislavi, v lednu a únoru. Dvakrát strkal hlavu do lvího chřtánu. Není blázen ani sebevrah. Proč tak riskoval? Co hledal ve Vratislavi, co mohlo vyvážit takový hazard?"

"Hledal pomoc. U kanonisty Beesse, svého kmotra."

"Pomoc v čem? Po městě se povídá, že v prosinci unesl kníže Jan Minstrberský Bělavovu milenkou, nějakou konversu od klarisek. Prý ji zneuctil a přikázal odstranit - a to je důvod, proč u Věslavi zběsilý, pomstou posedlý Reynevan knížete zabil. Kata své kuběny tedy potrestal, pomsty se nasytil. Po boku husitů při rejse se mohl mstít ještě více. Namísto toho se osaměle toulá po Slezsku. Proč?"

"Protože doufá, že dívka žije, že je uvězněná, a tak ji hledá," pokrčil rameny Pomurník. "Je na omylu. I já jsem ji hledal, potřeboval jsem ji. Nejen jako návnadu na Bělavu. Chtěl jsem ji přinutit k výpovědi, potvrzující kacířství klarisek z Bílého Kostelce. Biskup a inkvizitor Hejnic nechtěli skandál, jen mnišky rozdělili a uložili jim pokání. Ale já jsem je chtěl dát všechny upálit a povedlo by se mi to, kdybych měl přiznání té Apoldovny. Nic z toho nebylo, nenašel jsem ji. Ani v Minstrberku, ani na žádném z okolních hrádků, kde měl kníže Jan ve zvyku držet své ne vždy dobrovolné souložnice..."

"Potřebovals tu dívku, říkáš?" přerušila ho Kundrie. "A co když ji potřeboval ještě někdo jiný? A co když ji ten někdo našel dříve?"

Pomurník mlčel. Sledoval, jak jeho společnice dopijí colloidium zlata, jak odkládá pohár, jak se jí jantarově lesknou oči.

"Nebud' tak samolibý, synku. Nepodceňuj soupeře. Nečekej, že musí být nutně hloupější. Nenamlouvej si, že tě nedokážou přelstít, převést, napálit. Tenkrát v Šafhúzách při střetu s Haddarem tě stejná chyba málem stála život. V tomto případě, obávám se, je to podobné. Někdo, kohos podcenil, tě obelstil a předstihl. Uhodl, že ten, kdo má tu dívku, má i Bělavu... Má Bělavu čím vydírat..."

"Pochopil jsem," nenechal ji pokračovat Pomurník. "Už jsem pochopil, co za tím je. Měl jsem podezření, ale teprve tys mě přivedla na správnou stopu. Teď chápu, proč Vratislav... Loučím se, matko. Musím jít něco zařídit. Brzy se ukáží." Neufra neřekla ani slovo, jen pohledem ukázala na pohár s levandulovou krupicí na dně.

"Jistě. Přinesu více."

*

Našel otce Feliciána v zadním traktu biskupského dvorce, kterak sedí v kuchyni na sudu a něco hltá z hliněné misky. Sotva Pomurníka spatřil, zaskočilo mu a zakuckal se. Pomurník neztrácel čas. Pěstí vyrazil oltářníkovi misku z ruky, popadl ho za kutnu na prsou, zvedl ho, zatřásl jím a mrštil s ním o stěnu takovou silou, až s řinčením popadaly měděné pánve. Otec Felicián vykulil oči, zachrčel, rozkašlal se a vyplivl rovnou na Pomurníkův wams oslintaný kus pirohu plněného houbami. Pomurník zvedl ruku a vši silou ho uhodil do obličeje, z jedné strany, z druhé, načež kvičícího oltářníka odvedl na oškubaným peřím zasněžený a rybími šupinami postříbřený kuchyňský dvorek. Felicián mu padl k nohám, objal mu kolena, ale rána pěstí jej složila k zemi. Pokoušel se po čtyřech utéci, avšak Pomurník přiskočil a z rozběhu jej nakopl do zadku. Oltářník se zapíchl nosem do zelných listů a odřezků kořenové zeleniny. Pomurník vytrhl z ruky oněmělého kuchtíka pohrabáč, přetáhl jím Feliciána jednou, podruhé, pak ho začal bít, kam se dalo. Nebožák křičel, bědoval a plakal. Kuchaři a kuchtičky se strachy rozutekli, nechávající hrnce, pánve, pekáče a kotle svému osudu. "Už dlouho jsem se na to chystal," odhodil Pomurník pohrabáč a rozkročil se nad oltářníkem. "Už dlouho ti chci vyprášit kožich, ty kryso, ty špínó v sutaně, ty prolhaný flandáku. Ale pořád jsem neměl čas, až dneska. Ber to jako závdavek toho, co dostaneš od biskupa, až se konečně doví, že na něj donášíš Hejnicovi."

Otec Felicián pronikavě zakvílel.

"Ode mě, pokud tě to uklidní, se to biskup nedoví," pokračoval Pomurník a upravoval si manžety. "Protože to není moje věc. Já chci něco jiného... Špehuješ pro inkvizici a já chci vědět... Jářku, frátère, cože ses tak rozklepal strachy? Že bys tajil ještě něco jiného?"

"Všechno povím," zavzlykal Felicián. "Vyznám jako u zpovědi! Já ne z vlastní vůle! Přinutili mě! Přepadli! Zbili! Hrozbou přinutili... Jestli něco prozradím, zahynu... Nesmím o tom ani mluvit..."

Pomurník zaskřípal zuby. Popadl duchovního za límec, trhnutím zvedl a přirazil na kád' s rybami. Přidusil ho kolenem.

"Nesmíš?" zasyčel. "Tak se postarám, abys mohl."

Uchopil oltářníka za zápěstí a zavrčel zaklínadlo. Zasyčelo to a zakouřilo. Otec Felicián se zkroutil, tvář mu temně zrudla a dvorkem otřásl bolestný řev. Pomurník nepovolil stisk, dokud neucítil zápach přiškvařeného masa. Konečně uvolněný oltářník klesl na kolena, tiskl si k břichu popálenou ruku a zalykal se vzlykotem.

"Pazouru," vzpřimil se Pomurnik, "si namaž mastí a za pár týdnů bude jako nová. Ale šourek, ano, šourek jde vyléčit hrozně těžko. Tak mluv, psi synu, než ti připálím koule. Máš je rád? Záleží ti na nich? Potřebuješ je? Tak mi teď všechno vyklopíš. Nic si nenecháš pro sebe. Ani slůvkem nezalžeš."

A otec Felicián s nářkem, pláčem a smrkáním všechno vyklopil. Nic si nenechal pro sebe. Ani slůvkem nezalhal.

"Byl to..." dokončil přeskakujícím hlasem "Reinmar Biellau... Prokletý kacíř... Kryl se kouzlem, ale poznal jsem ho po hlase... Bil mě, mučil... Hrozil smrtí..."

"Inkvizitor Řehoř Hejnic," shrnul jeho doznání Pomurnik, "kterému donášíš, unesl a někde tajně zadržuje mladou ženu, známou jako Jutta de Apolda. Bělava ti poručil zjistit, kde je vězněna. Jak chce s tebou navázat spojení? Kdo byli jeho společníci?"

Otec Felicián se rozbředel. Tak usedavě, že Pomurnik uvěřil, že už víc neví.

"Co jsi už stačil vyšpehovat?"

"Nic, nic..." zakňoural oltářník. "Jak bych mohl? Nejsem nic než červ... Cožpak mám přístup k tajemstvím Oficia?"

"Jsi inkvizitorův špicl. To znamená, že ti Hejnic aspoň trochu věří."

"Jsem bídný červ..."

"Jsi, jsi, na tom se shodneme," pohlédl na něho opovržlivě Pomurnik. "Tak mě poslouvej, červe. Špicluj dále. Jestli vyšpehuješ místo věznění Apoldovny, oznámíš mi to. Jestli se s tebou spojí Biellau nebo nějaký jeho kumpán, oznámíš mi to. Jestli se osvědčíš, za odměnu hojně vylepším tvoji červí existenci, nebudu litovat groše. Ale jestli mě zklameš anebo zradíš... Pak to, červíčku, neskončí u jednoho malého připálení. Nenechám na tobě ani píď zdravé kůže. Hybaj tedy do práce, pusť se do špehování. Už ať tady nejsi!"

Oltářník se klidil v předklonu, poraněnou ruku si tiskl k hrudi. Ani jednou se neohlédl.

Pomurnik se díval za ním. Otočil se, když v zátylku ucítil něčí upřený pohled.

U kamenných schůdků stála dívka. Odhadem šestnáctiletá. Ve vatovaném mužském wamsu a furiantském biretu s péry. Její dravě zahnutý nos se příliš nehodil ke zlatým kučerám, růžovým líčkům a našpuhleným rtíkům andílka. Nehodil se. Ale nehyzdil.

Slyšela, pomyslel si Pomurnik a podvědomě sáhl po noži, ukrytém v rukávu. Viděla a slyšela všechno a neutekla, poněvadž zkameněla strachem. A teď je svědkyní, veskrze zbytečnou svědkyní.

Dívka se k němu zvolna blížila a po celou dobu se do něj vpíjela očima. Očima barvy horského plesa, lemovanýma snad půl coulu dlouhými řasami. A v těch očích, Pomurnik to konečně rozeznal, se neodrážel strach, ale nadšení z toho, co se stalo. Nadšení a divoké, šílené, feromony živěné vzrušení. Podivil se sám sobě, když ucítil, že se vzrušení začíná zmocňovat i jeho.

"Spřízněná dušička," procedil skrze zaťaté zuby. "Oblečená jako jinoch."

Douce von Pack popošla ještě blíže. Zatřepetala předlouhými řasami.

Vrhl se na ni jako jestřáb. Prudce ji otočil, přitlačil k bečce, ohnul. Biret dívky sklouzl na oči. Pomurnik zaryl prsty do plavých kadeří, serval z hýždí vlněné braccie i prádlo a silně přirazil. Douce se třásla žádostivostí. A potom vykřikla. Hlasitě.

V tom křiku zazněla bolest a vášnivost.

*

"Něco se chystá," hlásil Grejčárek, žmoulaje v rukou čapku. "Ve městě byli viděni různí divní lidé. Nebezpečně vypadající..."

"Mluv," ztratil trpělivost biskup. "Vysyp to konečně, k čertu!"

"Ve městě se klevetí, že si pan Grelenort zneprátelil hodně lidí. Že mu hodně lidí přeje něco zlého. Hodně zlého."

"To pro mě není žádná novina."

"A ještě..." odkašlal si špicl do hrsti. "Tvá Velebnost promine, ale musím to říci..."

"Prominu. Mluv."

"Povídá se, že do Vratislavi přijeli příbuzní... Příbuzní těch, kteří byli zabití. Pana Barta z Karčina... Pana Čambora z Hesenštejna... Po městě totiž krouží zvěsti, že pan Grelenort je... pachatelem těch vražd."

Biskup mlčel a hrál si s perem na psaní.

"Velebnosti," přerušil ticho špicl. "Já si myslím..."

"He?"

"Pana Grelenorta by bylo třeba varovat. Ale tvá Velebnost ví jistě nejlépe, co má učinit..."

Biskup přemýšlel, hrál si s perem, kousal se do rtů.

"Máš pravdu," pravil konečně. "Vím to nejlépe."

*

U svatého Jakuba byla už před časem odzvoněna kompleta, nyní bylo slyšet, jak mniši sborově zpívají Salve regina. Každou chvíli se mělo ozvat pozdní zvonění - pulsus serotinus, každou chvíli se dalo čekat vyzvánění na ignitegium. Svíce v komnatě byly pozhasínané, jediné světlo poskytoval krb, v němž dohořívala polena. Červený přísvit propůjčoval vskutku čarovný vzhled hladké pokožce a štíhlému tělu Douce von Pack, ležící na rozházené posteli. Pomurnik se opíral o loket a hleděl na dívku, na její široce otevřená a na něho upřené oči. Vzpomínal na jiné ohně, jiné oči, jiná nahá těla, jiný divoký, až bolestí svírající sex. Na sabatech a orgiích v horách Harzu, na lesních mýtinách Pomoří, v jeskyních Alpujarras i na pláních Estremadury. Když se země chvěla duněním bubnů a v povětří drásaném trylkováním píšťal se míhali netopýři a sovy.

Mrtvolná měsíční tvář nahlížela oknem.

Zbytečně jsem se s ní svázal. Přivábil jsem ji, přitáhl k sobě - a to byla chyba. Chyba, kterou bude nutno napravit.

Douce von Pack vzdychla a nadzvedla se. Pomurnik podvědomě pohlédl na její šíji a zkušeně odhadl, jak chytit a

zlomit.

Stačily by dva pohyby, pomyslel si. A ten svit v očích by pohasl...

Synku, ozvalo se mu náhle v mysli. Posadil se na lůžku.

Synku, promlouvala Kundrie, přijdi hned. Chci ti něco nutně ukázat. Něco, co se týká hledání té dívky. Čekám. Přijď.

To zrovna, pomyslel si. Spíše stvůře došlo aurum potabile. Ale co se dá dělat, je třeba jít. Chtě nechtě je to matka.

"Stalo se něco?" posadila se i Douce a shrnula si vlasy z čela. Oheň z krbu vrhal pohyblivé stíny na její drobná řadra.

A mihotavé záblesky do jejich otevřených očí.

"Stalo se něco? Odcházíš?"

"Ano. Vráťím se pozdě."

"Necháš mě samotnou?"

"Ale ne hned."

Uchopil ji za paže, vtiskl do polštářů. Přinucena k poddajnosti podlehla. Milovali se jako posedlí. V červeném svitu ohně a bledém svitu měsíce.

*

Stadtluft macht frei, vzpomněl si Pomurník, kráčeje od Písečného mostu dolů Hradní ulicí.

Skutečnost, že se ve Vratislavi stále vyskytovaly rozličné bytosti noci, pro něj nebyla žádnou novinkou. Minul už nicméně jistý čas od doby, kdy se vydal naposledy do ulic po setmění, a za ten čas, jak vyšlo najevo, se mnohé změnilo. Vída, konstatoval, nejenom Kundrie zažívá v prostředí velkého města pocit volnosti. Zdá se, že nejen jí jediné svědčí velkoměstský habitát.

U brány zvedl protáhlou tlamu zaskočený džantyr, očividně nechápající, jak je možné, že ho noční chodec vidí. Prohnul hřbet jako kocour, zježil srst a zmizel ve tmě.

Pod výtokem kanálu sedělo a olizovalo zahnojenou dlažbu několik urkinů, připomínajících chlupaté koule. Zaskřípaly drápy a v temnotě zmizel jako ještěrka hbitý rapion. O něco později Pomurník minul vinný sklípek. Holohlavý gnóm v koženém kabátě, který se snažil vylomit zámek, ani nezvedl hlavu. Jeho sochořem ozbrojený kumpán hodil po Pomurníkovi zlostným pohledem a něco zavrčel pod nosem, těžko uhádnout, zda pozdrav anebo nadávku. Z průchodu do Úzké ulice ostře páchla magie a alchymie - čili ektoplazma, čpavek, vitriol, kamenec a mláto z vinopalny. Dno stoky viditelně fosforizovalo. Plazily se po něm esfiliny, přilákané výpary odpadu. Opodál číhal ve stínu garou, avšak bystré smysly ho zadržely před útokem, včas rozpoznal Pomurníkovu auru, takže se radši o nic nepokoušel. O něco dále se podobně zachovala lamie. Upírka dokonce počkala, až se Pomurník přiblíží, a ujištěna, že ji spatřil, pozdravila ho úklonou, zavinula se do plédu a zmizela - šedá na šedém pozadí zdi.

Pod opěrnými pilíři kostela svatého Ducha seděl kludder, hekal a drbal se na bříse. Na basreliéfech, římsách a pinaklech chrámu pleskala křídla vyplašených létavců. Na dlažebních kamenech kousek za špitálem si Pomurník všiml čerstvé krvavé šmouhy. Z pouhé zvědavosti - věc se ho vlastně vůbec netýkala - zbystřil zakletím zrak, aby pronikl temnotou. Kouzlo podráždilo nad zkravenou mrtvolou skloněnou kalkabru, která vycenila dvoupalcové tesáky a vlasy se jí na hlavě zjezily jako stříbrná koruna. Pomurník pokrčil rameny a přidal do kroku. Jako kdysi, tak i dneska se ukázalo, že není bezpečné toulat se v noci po Vratislavi.

Prošel Tržní ulicí, vyšel na plácek u studny. Tam ho obstoupili. Ze všech stran. Oblečení tak, že byli skoro neviditelní. A nezvykle rychlí. Jak na lidi.

Pouze bleskový únik mu zachránil život, když v poslední chvíli koutkem oka postřehl bledý záblesk čepele. Chytil útočníka za cíp kazajky, smýkl jím a odstrčil ho rovnou na druhého muže, rovnou na hrot jeho meče. Odskočil a ucítil, jak mu ocel pohládila vlasy. Přikrčil se a spatřil, jak zbraň dalšího útočníka křeše jiskry ze železné mříže. Chytil ruku s mečem, trhl, zbavil protivníka rovnováhy, srazil ho na kolena a rychlým, společným pohybem obou rukou mu zlomil vaz.

Priskočil další a bodl. Pomurník se vyhnul ráně lehkým půlobratem, chytil nepřítele za zápěstí a loket a z lámané ruky vypáčil meč. Muž zaúpěl. Pomurník se jím kryl jako štítem, bodl dalšího útočníka mečem do břicha a nečekaje, až raněný upadne, vrhl se proti ostatním. Když ucouvli, vrátil se k tomu se zlomenou rukou a rázným potáhnutím mu prořízl hrdlo. Tři leželi, tři stáli.

Umrlčí měsíc vyhlédl zpoza mračna a Pomurník přešel do protiútoků.

Ustoupili před ním za studnu, ale to je nezachránilo. Neviděli ho, když udeřil. První klesl na kolena, bodnut do slabiny; než stačil pořádně vykřiknout, měl rozřátou průdušnici. Druhý se mu vrhl na pomoc, zaútočil klasickým šermířským stylem. Pomurník ho pustil na příhodnou vzdálenost, odrazil jeho výpad a bodl, rázně a jistě, do obličejové mezi oko a nos. Zasažený protivník se napjal a bezmocně zaškubal rukama. A sklouzl z ostří, ochablý jako hadr.

Zůstal jen jeden, číhající ve stínu. Předešel Pomurníka, zaútočil první. S nesrozumitelným výkřikem zvedl k úderu nějakou podivnou zbraň, ani sekeru, ani palici. Pomurník provedl únik a krátce ťal. Poslední z atentátníků padl na kolena. Potom na tvář.

Pomurník pohlédl na meč. Ihned poznal, že to není běžná zbraň. Žádný levný výrobek. Na čepeli byla značka meččře, malá, ve tmě těžko rozeznatelná. Pomurníkovi nijak nezáleželo na tom, aby znal výrobce.

Jeden z ležících zachroptěl, zachvěl se, zaskřípal přezkou opasku o obezdívku studny, k níž se doplzl. Pomurník byl třemi kroky u něj, sekl jednou, podruhé, při třetí ráně se milánská čepel s třeskem zlomila. Odhodil nepotřebný úlomek. Zasténal druhý. Ten, kterého skolil jako posledního. Pomurník k němu přistoupil a zvedl jeho zvláštní zbraň. Byl to kříž. Velký železný kříž s rovnými rameny. Na nich se leskl stříbrný nápis.

T

R

I
SIT MIHI CRUX
ADVERSUS DAEMONES
U
M
P
H
U
S

"Nejsem, kurva, žádný démon," ucedil Pomurník.
Zvedl kříž a udeřil jím jako sekerou.
Cípem pláště zabitého muže si otřel mozem potřísněné škorně.
A odešel svou cestou. Přes noční Vratislav. Město, které mohlo být v noci nebezpečné.

Kapitola osmá

v níž na hradě Odrách Prokop vkládá v Reynevana důvěru a přízrak bez palce u nohy předpovídá budoucnost potomků Gedyminových.

Pokud se přijíždělo od severu po proudu Odry, bylo město na jejím pravém břehu viditelné už zdaleka. Nad hradem na vyvýšené říční terase se tyčila okrouhlá věž se špičatou střechou. Hrad, jež podle pověsti postavili templáři, byl propojen s městskými fortifikacemi. Ty tvořily čtverec a byly zpevněny nízkými baštami. Nad městem se zbrusu novým pozlaceným plechem leskla zvonice farního kostela.

Od řeky se táhla mlha, opar se plazil přes zelené rákosí a vrboví.

Prokop Holý se vzpřimil v sedle, zahelal a rukou si rozmasíroval kříž. "Odry před námi. Pospěšme." Ze strážnice u brány byl zpozorován a ohlášen blížící se oddíl. Zařinčely řetězy, bouchl spuštěný most, zaskřípala zvedaná mříž. S dusotem kopyt vjeli do brány, potom do úzkých uliček mezi dílny, krámy a městské domy.

"Tvoje medicína přestává účinkovat," sykl Prokop. "Jezu Kriste, Reynevane, bolí mě to tak, že raději slezu z koně..."

"Trpělivost. Jen co najdu lékárnu..."

"Apatyka je na rynku," poradil vedle jedoucí Bedřich ze Strážnice. "Vždycky byla. Ledaže by ji už stihli rozkrást."

Za svůj rozkvět vděčilo město Odry své poloze v Moravské bráně, průlomů mezi Sudetským masivem a Karpatami, na obchodní stezce vedoucí z povodí Dunaje k Odře a Visle. Na cestě spojující sever s jihem, Gdaňsk a Toruň s Budínem, Krakov s Vídní a Benátkami, Poznaň a Vratislav s benátskými městy na Jadranu. Přirozeně to tedy byla důležitá spojnice, po níž neustále putovaly kupecké karavany.

Za husitů stezka osiřela, kupci se začali vyhýbat planoucí, rozbourané zemi, o zbytek se postarala blokáda. A v roce 1428 Odry ovládl a usadil se v nich tábořský spojenec Doběslav Puchala z Uhrova, polský rytíř erbu Věňava, proslulý veterán od Grunwaldu, vítěz nad teutonskými křižáky u Radzyně a Golubu. Puchala v čele svých polských bojovníků vpadl do kraje jako dravec, vypálil, co se dalo, a pobil všechny, kdož mu kladli odpor. Opevnil se v Odrách, důkladně odřízl biskupskou Olomouc od Opavy, jež přináležela k protihusitské koalici, a znemožnil tak Přemkovi Opavskému a moravské katolické šlechtě koordinovat svůj postup. Tím se stal solí v očích nepřátel a cílem vytrvalých útoků, které nicméně dokázal pokaždé úspěšně odrazit. Obrana mu nestačila, sám podnikal výpady na nepřátelská území, rozsával strach a katolíkům chráněným za hradbami svítil do očí ohni požárů. V současnosti, kdy ke kalichu přestoupil a s Tábořem se smířil i mocný Jan z Kravař, kontroloval Puchala všechny komunikace, včetně pro husity nejdůležitější Těšínské silnice, po níž do Oder proudily transporty zbraní a skupiny polských dobrovolníků. Zbrojného lidu bylo v Odrách tolik, že město připomínalo vojenské ležení. Většinu uliček zneprůjezdnyly obléhací stroje, válečné vozy a hrubé kusy, jež byly příčinou neutuchající radosti hrajících si dětí.

"Jedu na hrad za Puchalou," oznámil Prokop. "Bratře Pardusi, postarej se o ubytování našich lidí. Reynevane, ty najdi apotéku, obstarej, co potřebuješ, a pospěš přinést úlevu trpícím. A hoď sebou, nebo se trpící naštve."

"Hlavně aby ve zdejší apotéce byly patřičné ingredience..."

"Budou," ujistil ho Bedřich ze Strážnice. "O zdejších apatykářích se šušká, že je též alchymista a čaroděj. Magické přípravky najdeš u něho na skladě, uvidíš. Pokud ho už za čarování nestihli popravit."

*

Prokop Holý pověřil Reynevana svým léčením takřka bezprostředně po setkání v jesenických lesích, v první smolařské chatrči, na kterou narazili.

Příčinou hejtmanova trápení byla myalgia - svalová bolest, konkrétně hostec. V jeho případě vyvolával úporné a nesnesitelné bolesti v bederní čili lumbální oblasti, z čehož pocházel mezi universitními mediky a mágy oblíbený název lumbágo. Příčiny choroby nebyly příliš prozkoumané, klasická léčba dávala výsledky toliko přechodné. Magie to dokázala o něco lépe, čarodějné balzámy, byť nedokázaly chorobu nadobro vyléčit, přinejmenším tišily bolest podstatně rychleji a na delší dobu. Nejúčinnější v kurýrování byly vesnické babky, jenže ty se většinou bály léčit, poněvadž za to mohly skončit na hranici.

Jelikož Reynevan neměl magické komponenty k přípravě balzámů a obkladů, musel se omezit na přikládání rukou a zakletí, posílená Algošem, jedním z drobných amuletů ze Šarlejem zachráněné krabičky. Nebylo to bůhvíco, ale mělo to poskytnout alespoň krátkodobou úlevu. Když Prokop pocítil, jak bolest ustupuje, zaradoval se.

"Ty jsi opravdový divotvůrce, Reynevane. Ufff... Bylo by dobré mít tě pořád po ruce."

"Hejtmane, nemohu zůstat. Musím..."

"Houby mě zajímá, co musíš. Řekl jsem ti, že tě potřebuji. A nejen na léčení. Na nic se tě neptám, nemusíš mi vysvětlovat, jak ses objevil u Sovince ani cos tady dělal. Nehodlám vyšetřovat tu lapálii s náhodnými sirotky ani záhadný skon Smila Půlpána. Neptám se, i když bych možná měl. Takže bez vytáček, zůstáváš se mnou a jedeme do Oder. Jasně?"

"Jasně."

"Tak mi víckrát nemluv, že něco musíš."

S hekáním se začal soukat do košile. Reynevan se zahleděl na jeho široké plece, na neochlupenou, dětsky růžovou kůži.

"Bratře Prokope?"

"Hm?"

"Možná tě moje otázka udiví, ale... nebyls někdy v poslední době raněn? Ocelovým ostřím nebo hrotem? Neporanil tě žádný železný předmět?"

"Proč tě to zajímá? Ach, má to něco společného s nějakým čarováním... Představ si, že ne. Nikdy v životě jsem neutrpěl zranění, ba ani škrábnutí. Skoro všichni na Táboře byli zranění, mnozí na své rány zemřeli... Mikuláš z Husi, Žižka, Hvězda, Švamberg, Kuneš z Bělovic, Jaroslav z Bukoviny... A já, arci jsem byl v nejedné seči, ani škrábnutí... Prostě štěstí."

"Máš pravdu. Štěstí, nic jiného."

*

Lékárna přečkala; byla tam, kde být měla: na rynku naproti kamenného pranýře. Ingredience do balzámu na ústřel se také našly, pravda, ne hned, ale teprve až Reynevan přednesl "Visita Inferiora Terrae" - podle Smaragdové desky koncipované heslo mezinárodního společenství alchymistů. Teprve tím překonal lékárníkovu nedůvěru. Nemalou zásluhu na úspěšné transakci měl i Samson Medák, který po jisté chvíli začal slintat a předstírat, že chce zvracet. Apatykář jim dal, oč si řekli, jenom aby se jich už zbavil.

Na rynku se to rojilo zbrojenci, ze všech stran zněla polská řeč. Ve svém značně zjednodušeném pojetí, složeném převážně ze slov prostých a vojáckých.

"Jsi lapen," konstatoval Šarlej, dívaje se na střechu kostelní věže. "Prokop tě má v hrsti. Zadrží tě při sobě, tím si buď jist. Nemůžeš vědět, k čemu tě využije, ale buď si jist, že jeho plány se s tvými budou rozcházet. Jsi lapen, Reinmare. A my s tebou."

"Ty a Samson se můžete vrátit do Rapotína."

"Nemůžeme," předstíral Šarlej, že si prohlíží na prodej vystavené beranice. "I kdybychom chtěli. Sledují nás, všiml jsem si ohánky, kterou za sebou táhneme. Ručím za to, že by vyhlásili alarm, jakmile by nás naše kroky zavedly blízko některé z městských bran."

"Žádný z nás přece nepovažuje Prokopa za hlupáka. Bezpochyby se i jemu donesly zvěsti o podezření, jež padlo na Reynevana."

"Samozřejmě že donesly," nadhodil si Reynevan na rameni brašnu s medikamenty. "A teď nás prověřuje. Dobrá, ať tedy aféra dopadne v náš prospěch. Vy prozatím nezkoušejte zmizet z města, já se podle rozkazu dostavím na hrad a začnu s terapií."

*

Na oderském hradě byla lázeň, kamenná, přepychová, avšak Prokop Holý byl tradicionalista a vyznavač prostoty. Dával přednost lázni klasické, ve vrbičkách na břehu řeky stojící dřevěné boudě, ve které se voda ze džberu lila rovnou na rozpálené kameny a horká pára brala dech. Návštěvníci takové boudy seděli na dřevěných, nedbale ohoblovaných lavicích a pozvolna rudli jako raci ve vroucí vodě. Seděli, stírali si z očí víček stružkami prýstící pot a chladili rozpálená hrdla hlty chladivého piva.

Seděli, nazi jako turečtí svatí, a polévali vodou syčící valouny. Stoupala pára a oni v ní seděli s červenou kůží a zpocenými tvářemi. Prokop Holý řečený Veliký, director operationum Thaboritarum, vrchní správce Tábora. Bedřich ze Strážnice, orebitský kazatel, kdysi přední osobnost moravského Nového Tábora. Mladý hejtman Jan Pardus, jenž se dosud ničím zvláštním neprosлавil. Dobek Puchala Věňavský, proslavený tak, až by leckdo padl na zadek.

A Reynevan, touto dobou hejtmanský lejbmedik.

"Tumáš!" šlehl Prokop Holý Bedřicha svazkem březových větviček. "V rámci pokání. Je přece Velký půst. A tumáš ty, Pardusi. Au, k čertu! Přeskočilo ti, Puchalo?"

"Je přece Velký půst, hetmane," zazubil se Věňavský a namočil proutí ve škopku. "Pokání. Když všichni, tak všichni. I ty dostaneš věníkem, Reynevane. Ze staré známosti. Jsem rád, žeš přežil, jak tě tenkrát postřelili."

"Já také."

"A já nejvíce," dodal Prokop. "Já a moje záda. Víte co, asi ho jmenuji svým osobním konsiliářem"

"Proč ne?" usmál se dvojnásobně Bedřich ze Strážnice. "Vždyť je prověřen, hoden důvěry."

"Navíc významná osoba."

"Významná?" vyprskl Bedřich. "Spíše známá, hodně známá."

Prokop se na něho křivě podíval, popadl džber a vychrstl jeho obsah na kameny. Pára je oslepila, vlhké horko jim s prvním nádechem vniklo do plic a na nějakou chvíli znemožnilo hovořit.

Puchala se šlehal po ramenou březovou metličkou.

"Ze mne," prohlásil hrdě, "se také stala významná osobnost. Mluví se o mně až na Wawelu. Z důvodu dopisů, které velkokníže Vítold v jednom kuse posílá králi Jagellovi. Píše v nich, že jsem, cituji: odbojník, lotr a škůdce, že všemožné nekalosti a škody páchám. Že mi má Jagello pod hrozbou ztráty hrdla rozkázat, abych opustil Odry, neboť bráním uzavření míru tím, že zde činím, opět cituji: iniuras, dampna, depopulationes, incendia, devastationes et sangvinis

profluvie."

"Poznávám styl," podotkl Bedřich. "Patří Zikmundovi Ryšavci, našemu exkráli. Jediným přispěním Vítolda Litevského je prachbídna latina."

"Ty dopisy," ozval se Jan Pardus, "jsou zjevným výsledkem setkání v Lucku, kde Lucemburk Vítolda obalamutil a přetáhl na svou stranu."

"Tím, že mu slíbil královskou korunu," přikývl Prokop. "A další těšínská jablíčka, přímo nadúrodu těšínských jablíček. Bohužel to vypadá, že mu magnus dux Lithuaniae na jeho sliby naletěl. Doposud moudrostí, rozšafností a litevskou mazaností proslulého Vítolda si Zikmund omotal kolem prstu. Vskutku je pravdivé rčení: stultum facit Fortuna quem vult perdere."

"Podle mého je to příliš překvapivý zvrat," uvážil Bedřich. "Natolik překvapivý, až vyvolává podezření, že jde o nějakou politickou hru. Nebyla by to Vítoldova a Jagellova první taková hra. Falešná hra."

"Fakt," polil se Prokop vodou ze džberu a otřepal se jako pes. "Potíž je v tom, že hra probíhá na šachovnici, na níž stojíme i my coby figurky. A kdyby náhle polský král vyšel z rošády, kde dosud stál, mohl by vnést pěkný zmatek do herního plánu. Proto musíme, stejně jako v šachu, předvídat několik tahů dopředu. A obsadit ohrožená políčka našimi pěšci. Když už jsme u pěsců... Reynevane!"

"Ano, hejtmane?"

"Pojedeš do Slezska. S úkolem."

"Já? Proč já?"

"Protože tak poručím."

Prokop odvrátil hlavu. Naopak Bedřich Reynevana zkoumal pronikavým pohledem. Pardus si drhl kůži na patě drsným kamenem. Puchala se šlehal březovým košťátkem po bocích.

"Bratře Prokope," promluvil Reynevan. "Slyšel jsi klevety a podezíráš mne. Chceš mne podrobit zkoušce. Nechal jsi sledovat mne i mé druhy. A nyní mne posíláš do Slezska. S tajným úkolem, to se rozumí. S posláním, jaké se svěčuje jen lidem nanejvýš důvěryhodným a spolehlivým. Považuješ mne za takového? Nesoudím, že mne za takového považuješ, a chápu to. Co nechápu, je tahle provokace. Její smysl a její cíl."

Prokop dlouho mlčel.

"Pardusi!" křikl posléze. "Bedřichu! Krucifix! A hned!"

"Co?"

"Doneste sem, kurva, krucifix!"

Rozkaz byl bleskurychle vykonán. Prokop Holý zvedl kříž proti Reynevanovi.

"Polož sem prsty! Dívej se mi do očí! A opakuj po mně: Na ten svatý kříž a utrpení Pána našeho přísahám, že v zajetí Jana Minstrberského jsem nezahladil a nepřešel na stranu vratislavského biskupa a že nesloužím nyní biskupovi proti svým bratřím, dobrým Čechům, vyznavačům kalicha, na jejich škodu a zhoubu. Zalžu-li, ať zdechnu, ať mě šlak treť a peklo pohltí, ale dříve nechť mě dostihne trestající ruka revoluční spravedlnosti, amen."

"...v zajetí Jana Minstrberského jsem nezahladil... Nesloužím nyní biskupovi... Amen."

"Tak," uzavřel Prokop. "Všechno je vysvětleno. Věc je vyřízena."

"Můžeme ještě pro jistotu zkusit ordál?" ukázal Bedřich s potměšilým úsměvem na rozpálené kameny. "Boží soud skrze zkoušku ohněm?"

"Můžeme," souhlasil nevzrušeně Prokop, dívaje se mu do očí. "Na mé znamení se obviněný i jeho žalobce posadí na tyhle kameny, oba současně a holou prdelí. Kdo vydrží déle, ten má pravdu. Jsi připraven, Bedřichu? Dávám znamení!"

"Žertoval jsem."

"Já také. Buď rád."

*

"Krucifix," zopakoval Šarlej a zašklebil se, jako by se napil octa. "Prokristapána, jak ubohé, jarmareční představení. Naivní trik, primitivní a nevkusný. Snad jsi na ten tyjatr nenaletěl?"

"Nenaletěl. Ale na tom nezáleží, protože Prokop v žádném případě nežertoval. On mě chce opravdu vyslat s nějakým úkolem do Slezska."

"Sdělit ti podrobnosti?"

"Žádné. Řekl, že se všechno dovím, až přijde čas."

Šarlej se ani nepokoušel překřičet opodál se veselící Poláky, vstal a prudce zamával rukama. Krčmář si toho všiml a pokynul děvečce, která k nim zamířila s plnými korbely.

"Takže jedeš do Slezska," sfoukl demerit pívni pěnu. "Jak jsi chtěl. A my s tebou, přece tě nenecháme samotného. Ha, bude třeba patřičně se vybavit. Ráno zajdu na trh, prohlédnu si z Malopolska propašované zboží a něco nakoupím..."

"Budeš na to mít?"

"Bez obav. Na rozdíl od tebe dbám, aby mi moje účast v husitském revolučním hnutí přinesla nějaký profit. Riskuji v obraně kalicha svůj krk, ale dodržuji přitom zásadu virtus post nummos - ctnost až po penězích. Ha, teď mi přišla na mysl jedna věc..."

"Poslouchám tě."

"Možná tahle připravovaná tajemná a tajná výprava do Slezska je šťastným řízením osudu? Možná je to právě ta příležitost, na kterou jsme čekali?"

"Příležitost?"

Šarlej pohlédl na Samsona. Obr odložil kolík, který strouhal, povzdechl si a zakroutil hlavou. Demerit si také povzdechl. A také zakroutil hlavou.

"Před Hornem," pohlédl Reynevanovi do očí, "ses nedávno oháněl svým vypočítavým pragmatismem. Tvrdil jsi, že

euforie tě opustila, zápal vychladl, žes přestal být naivním idealistou. Že vlastní zájmy jsou přednější než cizí, to jsou tvá slova. Nyní se ti naskytá příležitost proměnit slova v činy."

"A to jak?"

"Uvažuj."

"Zradit, co?" ztišil mladík hlas. "Prodat inkvizici informace o úkolu, se kterým mě Prokop vyše? A doufat, že mi vděčná inkvizice vrátí Juttu? To mi radiš?"

"Nechávám to na tvé hlavě. Na tvém uvážení a rozhodnutí, či zájmy jsou ti přednější. Co je důležitější: kalich, anebo láska? Rozvaž to, zvol si..."

"Stačí, Šarleji," přerušil ho mírně Samson Medák. "Přestaň s tím. Neponoukej Reynevana k úvahám, které nemají smysl. A nenut' jej k volbě tam, kde volit nelze."

*

Měsíc se schoval za střechami kupeckých domů. Reynevan kráčet rychle a rázně, měl namířeno k hradbám. Odbočil do postranní uličky. Ale místo aby šel dále, tiše se skryl ve dveřním výklenku. Čekal nehybně, trpělivě. Za malou chvíli jeho sluch zachytil tiché kroky, stěží slyšitelné zašoupání střeaviců o dlažbu. Vyčkal, až se člověk jdoucí po jeho stopě vynoří ze tmy. Pak skočil, chytil ho zezadu za kapuci a vši silou trhl. Člověk zachroptěl a oběma rukama se chytil za hrdlo. Reynevan ho kovanou hlavicí dýky udeřil do žeber, dvě dlaně nad pás. Napadený prudce nasál vzduch, až mu zaskočil. Reynevan ho trhnutím za rameno otočil, rozmáchl se a opět ho uhodil hlavicí. Podle nejlepších medicínských zásad ho zneškodnil ranou na plexus solaris, rovnou na střed sluneční pleteně. Člověk v kapuci zasípal a padl na kolena.

Někde nahoře na střeše zamňoukala kočka.

"Zopakuj Prokopovi," zvedl Reynevan špičkou dýky bradu klečícího. "Zopakuj mu, že mohu přísahat na kříž ještě jednou. Mohu přísahat třeba několikrát. Ale to musí stačit. Nepřeji si být sledován. Dalšího špicla, kterého nachytám, zabiju. Zopakuj to Prokopovi..."

"Pane..."

"Co? Hlasitěji!"

"Já nejsem od Prokopa... Jsem z hradu... Na rozkaz..."

"Na čím rozkaz? Kdo tě poslal?"

"Velkomožný kníže."

*

Přítmí v hradní kapli rozjasňovaly pouze plaménky dvou svící, hořících před prostým oltářem. Mihotavé pablesky se odrážely na pozlátku sošky světce, pravděpodobně apoštola Matouše, poněvadž měl katovskou sekeru. Světlo stěží dosáhlo k muži sedícímu v lavici, stěží vylouplo ze tmy stříh a ozdobné prvky bohatého oděvu. Neodhalovalo jeho tvář. Nemuselo. Reynevan věděl, kdo to je.

"Buď zdrav, mediku. Sešla se hora s horou, po letech se opět setkáváme. Kolik času to uběhlo od bitvy u Ústí? Tři roky? Počítám dobře?"

"Kníže počítá velmi dobře."

Muž v lavici se narovnal, světlo dopadlo na jeho obličej.

Byl to Zikmund Korybutovič, litevský kníže z krve Rurikovy, z rodu Mendogova, pravnuke Gedymínův a vnuk Olgerdův, zrozen z kněžny rjazaňské Anastázie a Dymitra Korybuta, mladšího bratra Vladislava Jagella. Již jako výrostek se proslavil na grunwaldském bojišti. V současnosti mu bylo něco přes třicet let. Litevec, jenž byl vychován mezi Poláky na Wawelu, v sobě spojoval nejhorší vlastnosti obou těchto národů: zaostalost, pověřivost, licoměrnost, chorobnou ješitnost, pýchu, divokost, neovladatelnou vládyčtivost a naprostý nedostatek sebekritiky. Zpod vlasů, padajících do očí, si kníže prohlížel Slezana, Slezan hleděl na knížete. Trvalo to pár chvil, během nichž Reynevanovou hlavou bleskově prolétly obrázky z krátké, leč bouřlivé kariéry toho muže.

Čeští husité svrhli Lucemburka z trůnu a byl jim zapotřebí nový král. Oslovili v tom smyslu Jagella i Vítolda. Oba odmítli, ale přesto vyslali jako svého náměstka do Čech svého mladého příbuzného. Korybutovič vjel do zlaté Prahy na svatého Stanislava roku 1422.

V ulicích hlavního města jej vítaly projevy radosti, jásot - čarovná hudba pro uši ambiciózního, pyšného mladíka. Znenadání se ale z davu ozvalo: "Přivandrovalče! Táhní pryč! Nechceme tě tady!" Rozčarování a hněv, když se namísto královského Hradu stal jeho rezidencí dům na Staroměstském rynku. Potom první setkání s Tábořem, se Žižkou, s jeho hrůzu nahánějícím jediným okem a slovy mručenými zpod zježeného kníru: "Svobodnému lidu netřeba krále." I Praha se proměnila ve zlou, nebezpečnou, číhající a vrčící šelmu.

Netrvalo to ani půl roku. Papež přitlačil na Jagella a ten povolal synovce zpátky k sobě. Při odjezdu z Prahy Korybuta nikdo nezadržoval, nikdo se s ním neloučil v slzách. Avšak politická hra pokračovala. Do Krakova přibýlo české poselstvo. S prosbou, aby se Korybut vrátil, aby přijel do Čech jako požádaný král - postulatus rex. Jagello kategoricky odmítl, avšak Korybut se skutečně vrátil. Proti vůli krále. V roce 1424 o svátku Navštívení Panny Marie se konal jeho druhý vjezd do Prahy. Titulovali jej tam jako pána, nikdy jako krále. V Polsku se stal vyvržencem, v Čechách kdovíkým. Ale Korybut se hrozně chtěl stát někým. Začal intrikovat. Vysílat posly a dopisy. Stále nové posly a nové dopisy. A v roce 1427 došlo ke katastrofě.

Reynevan, který byl očitým svědkem pražských událostí roku 1427, nerozuměl Korybutovým pohnutkám. Jako mnoho jiných viděl v mladém Litevci kandidáta na český trůn. Proto mu tenkrát vůbec nešlo na rozum, co vedlo případného krále husitských Čech k piklům s lidmi, kteří viděli budoucnost země zcela jinak, lidmi ochotnými přistoupit na každý ústupek a kompromis, jen aby se mohli vrátit pod křídla stolice apoštolské a do lůna křesťanstva. Později, po rozmluvách s Flútkem a Urbanem Hornem, mladík zmoudřel a pochopil, že knížátko nebylo než loutka, za jejíž provázky

netahali ani smířliví kališníci, ani katoličtí páni, nýbrž Vitold. Neboť to byl Vitold Kiejstutovič, velkokníže litevský, kdo vyslal Korybuta do Čech. Vitold chtěl Čechy natolik husitské, aby nepustily na trůn Zikmunda Lucemburského, ovšem Čechy natolik uznávající supremaci Říma, aby papež svolil pomazat jejich monarchu. Jinak řečeno: Čechy, jejichž králem by se mohl stát Vitold, syn Kiejstutův. Stal by se tak korunovaným vládcem říše, sahající od Berlína po Brno, od Kovna po Kyjev a od Žmudi po Krym.

Dopisy zachytil a spiknutí odhalil Jan Rokycana, úhlavní nepřítel ústupkářů. Na Zelený čtvrtek roku 1427 se rozezněly zvony a Rokycanou zburcovaný dav se přihnul na Velké náměstí. Ve svém domě zadržený Korybut mohl mluvit o štěstí; třebaže luza řvala a prahla po jeho krvi, byl pouze uvězněn a několik dní po velikonocích odvezen z Prahy. V noci a pod maskou, aby zůstal nepoznán a chráněn před samosoudem. Ve vězení na hradě Valdštejně byl držen do pozdního podzimu roku 1428. Patrně na Jagellovu přímělu byl propuštěn, na Litvu se ale nevrátil. Zůstal v Českém království, přesněji na Moravě. V Odrách u Puchaly. Jako...

No právě, přemítal Reynevan. Jako co?

"Díváš se," ozval se Zikmund Korybutovič. "A vím, nač myslíš."

"Prokop mě znevažuje," promluvil po chvíli odmlky. "Po svém příjezdu se mnou prohodil jen pár slov. Celý rozhovor netrval, ani co bys odřikal dva otčenáše. Dokonce i purkrabího pocítil delší konverzaci. Dokonce i stolbu."

Reynevan mlčel.

"Nemůže mi zapomenout Prahu," zavrčel Korybut. "Ale já žádám úctu, k čertu! Náležitou úctu! Jsem kníže! V Odrách stojí tisíc polských rytířů! Přišli sem na mou výzvu! Odejdu-li já, oni odtáhnou se mnou! Nezůstanou v téhle bohem prokleté zemi, ani kdyby je Prokop na kolenou prosil!"

"Pan Jan z Kravař," rozčiloval se kníže, "přijal svátost pod obojí způsobou a stal se spojencem Tábora. Kdo to zařídil, když ne já? Pán na Jičíně jednal se mnou, s knížetem! S Prokopem by se vůbec nebavil, ani ruku by nepodal táborským hrdlořezům a dušehubům! A před pražskými pleticháři by si leda odplivl! Smír s Kravařem je moje zásluha! A čeho se za to dočkám? Poděkování? Ne, potupy za potupou!"

Zcela zmatený Reynevan jen rozhodil rukama a uklonil se. Korybut hlasitě nabral dech.

"Byl jsem jejich posledním vladařem," řekl o něco klidněji. "Posledním českým vladařem. Poté, co mě tak hanebně vyhnali, nenašli už nikoho, koho by mohli přijmout a vyhlásit za vladaře. Mohli mít řádné království, uznávané křesťanským světem, ale oni dali přednost chaosu."

"A za všechno mohu poděkovat svojí rodině," dodal hořce. "Strýc Jagello chtěl mými rukama vytahovat horké kaštiny z ohně. A strýček Vitold mě mistrně využil. Celý čas držel díky mně v šachu Lucemburka a zároveň mátl Čechy. Vždyť to přece on, Vitold, mě kontaktoval s Římem. Na jeho radu jsem papeži slíbil, že učiním České království opět křesťanským a že celé husitství omezím na nepatrné změny v liturgii. Že obnovím svrchovanost stolice apoštolské nad Čechami a vrátím církvi všechny její statky. Slíbil jsem Svatému otci všechno, co mi Vitold poručil naslibovat. Vitold měl sedět na Valdštejně. Vitolda měli dát do klatby a zapudit ho. Ale já jsem seděl, já jsem v klatbě a zapuzen. Za to všechno žádám zadostiučinění! Odškodnění! Chci z toho něco mít! Něco mít a někým být! A dosáhnou toho, jebana mac!"

Korybut se uklidnil hlubokým nádechem a upřel na Reynevana zrak.

"Dosáhnou toho," zopakoval, "a ty mně v tom pomůžeš."

Reynevan pokrčil rameny. Nehodlal ani předstírat poníženost. Dobře věděl, že pod Prokopovou ochranou je nedotknutelný, že nikdo, dokonce ani takový divoch jako Korybut, se neodvážil ublížit mu či se ho jen prstem dotknout.

"Ráčíš mne přeceňovat, kníže," pravil chladně. "Nevidím způsob, jakým bych ti mohl pomoci. Ledaže bys byl churavý. Jsem přece medik. Pokud je tedy zdravotní stav překážkou tvých knížecích plánů, jsem ti připraven pomoci."

"Dobře víš, jaký způsob pomoci po tobě chci. Tvá pověst tě předchází. Všichni vědí, že jsi čaroděj, koltun a hvězdář! Zaklínač - raganus, jak říkáme na Žmudi!"

"Čarodějnictví je podle litery pražských artikulů hrdelním zločinem. Přeješ mi snad smrt, kníže?"

"Naopak!" Korybut vyskočil, přešel k němu a upřel na něj pronikavý pohled. "Přeji ti štěstí, zdar a všechno nejlepší. A dokonce ti to nabízím. Prostřednictvím své vděčnosti a náklonnosti. Doslechl ses o Lucku? O konfliktu mezi Vytautasem a Jogajlou? Víš, co z toho vznikne? Povím ti to: zvrát polské politiky vůči Čechám. Tím zvratem polské politiky budu já, moje osoba. Jsem opět ve hře, mediku, opět se se mnou počítá. A vyplatí se na mne vsadit, to mi věř! Nabízím ti svou vděčnost a náklonnost, Reinmare z Bělavy. Zcela jinou, než jsi poznal od Čechů, od Neplacha a Prokopa, kteří tě posílali na smrt a odvraceli se od tebe, když jsi byl v úzkých. Kdybys pro mne vykonal služby, které jsi vykonal pro ně, tvoje panna by už byla na svobodě a po tvém boku. Abych zachránil nevěstu věrně mi sloužícího muže, spálil bych Vratislav, anebo bych při tom padl. Bůh je mi svědkem, že bych to učinil. Takový je obyčej u nás na Litvě a na Žmudi. Tak by učinil Olgerd, tak by učinil Kiejstut. Já jsem krev z jejich krve. Zamysli se nad tím, ještě není pozdě."

Reynevan dlouho mlčel.

"Co," zachroptěl konečně, "si ode mne kníže přeje?"

Zikmund Korybutovič se usmál. S knížecí povýšeností.

"Pro začátek," oznámil, "pro mne vyvoláš někoho z onoho světa."

*

Na oderském rynku se zčistajasna rozlehly zvýšené hlasy, výkřiky a kletby. Několik Poláků se tam začalo strkat, navzájem se škubat za kabátce, rozhánět se pěstmi, hulákat na sebe a častovat se tituly jako: gnoje, kutasy a kurwi syny. Jejich druhové se je pokoušeli uklidnit a roztrhnout od sebe, čímž celé pozdvižení ještě vystupňovali. Náhle sykly meče v pochvách a zaleskly se čepele. Zvedl se křik, ozbrojení muži se srazili, couvli a bez meškání rozutekli. Na

dlažbě zůstalo cukající se tělo a rozlévající se louže krve.

"Devět set devadesát devět," řekl Reynevan.

"Ale kdež," frkl přezíravě Šarlej, kterému přítel zrovna vyprávěl o včerejším rozhovoru v hradní kapli. "Korybut notně přehání. V Odrách touto dobou není více než pět set Poláků. Pochybují rovněž, zda by alespoň jeden z nich následoval Korybuta, kdyby se urazil a odešel. Ten Žmudín má o sobě přehnané mínění, vždycky měl, to není žádné tajemství. Uvaž, Reyneване, jestli stojí za to si s ním něco začínat. Máš málo problémů?"

"Znovu se necháváš využívat," pokýval hlavou Samson Medák. "Copak nikdy nezmoudříš?"

Reynevan zhluboka vydechl. A řekl jim o knížecí vděčnosti a náklonnosti, o výhodách, které by z toho mohl mít. Zmínil se o jednání v Lucku i o tom, že Luck sblíží krále Jagella s husity, díky čemuž se může vyplatit vsadit opět na Korybutovu kartu. Vyložil jim, že dobrá dohoda s Korybutem může znamenat záchranu pro Juttu.

Šarlej a Samson se nenechali přesvědčit. Bylo jim to vidět ve tvářích.

*

"Možná tě udiví má otázka, kníže, ale... Nestala se ti v nedávné době nějaká nehoda? Nezranil ses železem?"

"Nedávno? Ne. Z dřívějších let, ha, mi na kůži zůstalo pár šrámů, ale teď už delší čas nic, ani škrábnutí. Bůh mě opatruje. Proč se ptáš?"

"Jen tak."

"Jen tak pro nic za nic. Skonči už s hloupostmi, Reyneване, a soustřeď se. Chci ti povědět o věštci Budrysovi."

Věstec Budrys, o kterém vyprávěl Korybut, se ve skutečnosti jmenoval Angus Deirg Feidlech a pocházel z Irska. Na Litvu se dostal jako bard v průvodu anglického rytíře, jednoho z četných zahraničních hostů, kteří táhli na východ, aby pod praporem teutonského řádu pomáhali šířit Kristovu víru mezi litevskými pohany. Vzdor slibům malborských kaplanů, kteří šiřitelům zaručovali všestrannou božskou ochranu, již v prvním střetnutí s Kiejstutovými houfy dostal Angličan kyjem přes hlavu a potřísnil vlastním mozkem valouny na břehu Němenu. Zajatý a na Troky odvezený Angus měl být společně s ostatními křesťanskými zajatci zaživa upálen na obětní hranici. Zachránila ho nevidaná, vskutku nepozemská ohnivě červená barva vlasů, která zaujala Perkunasovy žrece. Záhy vyšlo najevo, že cizinec ze zámoří ctí Trojjedinou bohyni, že se klaní Milde, Kurko a Zverině. Pravda, zná je pod jmény Birgit, Badb a Morrigan, ale na jménech přece nezáleží - bohyně jsou bohyně. Při pobytu ve Vilně, v posvátném háji na Lukiškách, se u Ira projevil věštecké a prorocké schopnosti, a tak se rychle a bez obtíží asimiloval v pospolitosti místních žreců. Pod novým jménem Budrys Važgajtis se přichozí ze Zeleného ostrova zanedlouho proslavil jako znamenitý vejdalotas - jasnovidec a věstec.

"Budrys," vyprávěl Korybut, "přesně předpověděl mnoho událostí, výsledkem bitvy na Kulikově poli počínaje, sňatkem Jagella s Hedvikou konče. Byla s ním však jedna potíž. Věstil zpropadeně zašmodrchaně a po čertech nesrozumitelně."

Syn staré kultury Západu, Irčan, zamíchal do svých předpovědí četné odkazy na onu kulturu, skryté narážky, utajené metafory, zhusta užíval latinu a jiné cizí jazyky. Litevci to nesnášeli, dávali přednost méně rafinovaným metodám nahlížení do budoucnosti. Jestliže posvátný had vystrčil na zavolání hlavu z díry, sudba byla příznivá, pokud had na volání nereagoval a ani ho nenapadlo vyhlédnout ven, předpověď byla špatná. Jagello a Vitold, poněkud pokrokovější a prozápadnější než jejich krajané, brali Budryse vážněji a naslouchali jeho věštbám, jakmile však došlo na záležitosti státního zájmu, dávali i oni přednost hadovi.

"Já jsem si ho vždycky vážil a obdivoval jsem ho," přiznal Korybut. "Chtěl jsem, aby mi věstil, sestavil mi horoskop a předpověděl budoucnost. Prosil jsem ho mnohokrát, ale proklatý did pořád odmítal. Tvrdil, že jsem kariérista, ten starý pařez, a žvanil něco o tom, že je každý svého štěstí strůjcem. Teprve krátce před mým odjezdem do Čech ho přesvědčil strýc Vitold. Hvězdopřevodce měl sestavit horoskop pro oba strýce a pro mě. Jenže vtom nečekaně umřel, zničehonic natáhl brka."

Ty, Bělavo, jsi nigromant a divinátor, tak ho vyvolej z podsvětí. Ať vejdalotas splní jako duch to, co nestihl dokončit zaživa."

*

Reynevan se dlouho snažil vymluvit knížeti jeho nápad, leč bezvýsledně. Korybut nechtěl nic slyšet o obtížích spojených s nekromantií, o nebezpečích hrožících při divinaci ani o riziku, jež přináší vehemens imaginatio - pro zdárnou konjuraci nezbytné posílení představivosti. Zůstal hluchý k varování, odvolávajícímu se na krále Saula a čarodějnici z Endoru. Jen mávl rukou, ohrnul nos a nakonec něco hodil na stůl. Mělo to velikost, tvar a barvu seschlého kaštanu.

"Ty se v jednom kuse vykrucuješ," ucedil, "ale já o čarování také něco vím. Ducha není vůbec těžké vyvolat, když máš kousek nebožtíka. Hele, to je kousek Budryse Važgajtise. Měli ho spálit na hranici, starého pohana, s celým pohřebně-obětním ceremoniálem. Ležel na mářách v plné parádě, ozdoben jehličím, listovým a polním kvítím. Tu noc před pohřbem jsem se k dědkovi vplížil, zul mu krpec a uřízl palec u nohy."

"Zhanobils ostatky?"

Korybut se uchechtl.

"Kdybys věděl, co všechno se v naší rodině hanobilo."

*

O půlnoci se zvedl víchr, svištěl a hvízdal ve skulinách zdí. V odlehlé části hradu, ve staré zbrojnici, průvan ohýbal plaménky svíci z černého vosku a strhával proužek dýmu z kadidla doutnajícího na trojnožce. Byl cítit vosk a sufumigace z aloe. Reynevan se dal do díla vybaven lískovou hůlkou, amuletem Python a od místního apatykáře vypůjčeným, dosti odrbaným exemplářem Enchiridionu. Uvnitř kruhu, nakresleného křídou na stolní desce, stálo zrcadlo a ležel vysušený palec od nohy, kdysi vlastnictví a nedílná část těla zesnulého Budryse Važgajtise. Spojení s

nebožtíkovým duchem měla tudíž zajistit kombinace divinace, nekromantie a katoptrantie.

"Colpriziana," pronesl Reynevan a opsal amuletem znamení nad křídovým kruhem. "Offina, Alta, Nestera, Fuaro, Menuet."

Ve stínu ukrytý Korybut se neklidně pohnul. Palec uvnitř kruhu se však ani nezachvěl.

"Conjuro te, spiritum humanum. Zaklínám tě, duchu Anguse Deirg Feidlecha alias Budryse Važgajtise. Přijdi!

Conjuro et adjuro te, Spiritum, requiro atque obtestor visibiliter praesentem. Rozkazuji skrze Ezela, Salatyela a Yegrogamela! Theos megale patyr, ymas heth heldya, hebeath heleotezyge! Conjuro et adjuro te!

Skrze Yemegase, Mengase a Hacaphagana, skrze Haylose! Přijď, duchu! Přijď z východu, z jihu, ze západu či ze severu. Zaklínám tě a poroučím! Přijď! Ego te conjuro!"

Povrch zrcadla v křídovém kruhu zmatněl, jako kdyby na něj někdo neviditelný dýchl. Něco se v něm objevilo, neurčitý tvar z mlhy, mdlého oparu. Před očima nepředstavitelně udiveného Reynevana, jenž v úspěch své činnosti sám nevěřil, začal opar získávat tvar lidské postavy. Zaslechl něco jako vzdech. Hluboký, svištivý vzdech. Reynevan se sklonil nad Enchiridionem a nahlas přečetl formuli zakletí, přejížděje po řádcích amuletem. Oblak v zrcadle zhoustl a znatelně vyrostl, Reynevan zvedl ruce.

"Benedictus, qui venis!"

"Quare," odpověděl oblak tichým, svištivým vzdechem, "inquietasti me?"

"Erit nobis visio omnium sicut verba libri signati. Velikým jménem Tetragramaton ti poroučím, duchu, odpečetit knihu tajemství a zpřístupnit nám její slova."

"Polib mi," zašeptal duch, "moji astrální prdel."

"Rozkazuji ti," zvedl Reynevan amulet a hůlku, "abys promluvil. Rozkazuji, abys dodržel slovo. Abys dokončil horoskop, jenž má předpovědět osudy pokolení Mendogova a Gedymínova, zejména..."

"To, co tady leží," nenechal ho dokončit duch ze zrcadla, "není to čirou náhodou palec z mé nohy?"

"Je to on."

Proužek dýmu se zachvěl a stočil do spirály. Povrch zrcadla se zakalil.

"Otce svého syn pátý," promluvil rychle přízrak, "pokřtěný německy i řecky, leč pohan v duši své, sní o království - a to nikoli nebeském. Hvězda Síríus však jeho záměrům nepřeje a slíbená koruna mu unikne, schvátí ji drak oheň chrlící a na hřbetě krví do tvaru kříže zkropený. O quam misericors est Deus justus et pius! Drak zvěstuje smrt a chvíle skonu je známa. Pontifikátu Sloupova anno penultimo, v den Venušin, onoho dne diculum.

Když od onoho skonu uplyne dní sto a devatenáct, Sloup padne a uvolní místo Vlkovi. Pontifikátu Vlkova anno quarto následující znamení nastane: až Slunce do posledního domu vstoupí, větry síly nespoutané zadují a bouře řádit budou deset dní bez ustání. Když od onoho času sto a deset dní uplyne, opustí tento svět otce svého syn sedmý, král a mocnář Římem křtěný, však v hloubi duše rovněž pohan. Zváben slavíka sladkým zpěvem, vypustí ducha na hrádku malém v gallicinium dies Martis, nežli slunce vzejde, jež bude v ten čas signo Geminorum."

"A já?" nevydržel sedět v koutě Korybut. "Co bude se mnou? Můj horoskop! Můj slíbený horoskop!"

"Dřevem a železem ze světa sejdeš, otce svého synu druhý," odsekl zlým hlasem přízrak. "Osud tvůj bude zpečetěn v dies Jovis, dní čtrnáct před equinoctium autumnale. Když se nad řekou svatou s vlkem utkáš. To říká tvůj horoskop. Možná bych ti vyvěstil něco lepšího, jenže tys mi užil palec u nohy. Proto máš, to co máš."

"Co to má znamenat?!" vyskočil kníže. "Hned mi to pověz jasně! Co si o sobě myslíš?! Jsí nebožtík! Mrtvola! Nebudeš mi..."

"Kníže," přerušil ho Reynevan a sklapl grimoár. "Duch už tady není. Odešel. Odplynul, kam se mu zlíbilo."

*

Na stole rozvinutá mapa byla hustě pokreslená. Načrtnuté čáry a linky spojovaly Čechy s Lužicí - se Žitavou, Zhořelcem a Budyšínem. Jedna vedla k Opavě a do Slezska, k Ratiboři a Kozlí. Jiná směřovala podél Labe do Saska, další, nejsilnější, rovnou k Vratislavi. Více Reynevan zahlédnout nestačil, Prokop Holý zakryl mapu archem papíru. Zvedl hlavu. Dlouho se sobě navzájem dívali do očí.

"Doneslo se mi," promluvil konečně Prokop, "že se stýkáš se Zikmundem Korybutem. Že spolu trávíte spoustu času a zabýváte se magií a astrologií. Chtěl bych věřit, že se nezabýváte ničím jiným."

"Nerozumím."

"Určitě rozumíš. Ale chceš-li to slyšet naplno, prosím. Korybut je zrádce. Domlouval se s papežem, s Janem Příbramem, s Rožmberkem, s Jindřichem z Plavna, s plzeňskými katolíky. Tvrdil, že se snažil uzavřít mír, poněvadž jej trápilo prolévání křesťanské krve. A já tvrdím, že jsou to pohádky. Není tak tupý, aby nepochopil, oč papeži a katolíkům šlo. O mír? Kompromis? Dohodu? Hloupost! Chtěli nás rozdělit, zařídít, abychom se začali mezi sebou rvát a vzájemně zabíjet. Oni by pak pobili ty, kdož by přežili. To všechno musel Korybut vědět, byl tedy vinen zradou, za zradu byl právem uvězněn a měl štěstí, že nepřišel o hlavu. Seděl by na Valdštejně do soudného dne, nebýt Jagellovy přímluvy a štědrého výkupného, které za něj královský strýc zaplatil.

V současnosti jsme spojenci. Korybut sedí s Puchalou tady v Odrách a poskytuje Táboru, to přiznávám, cenné služby.

Díky nim držíme pevně v rukou Moravskou bránu, baštu proti svazku Zikmunda Lucemburského a Albrechta Habsburského a spojenci s Polskem. Smířili jsme se, spojili, uzavřeli dohodu. Korybut má u mne dva plusy. Primo: definitivně se rozloučil s nadějí, že někdy získá český trůn. Secundo: nenávidí Staré Město pražské. Jak vidíš, spojují nás společné zájmy. Dokud budeme mít společné zájmy, bude Korybut mým spojencem a druhem ve zbrani. Dokud tomu tak bude. Teď mi rozumíš?"

"Rozumím. Ale... mohl bych na něco upozornit?"

"Mluv."

"Možná by se pro Korybuta našlo i třetí plus. Setkání v Lucku rozkmotřilo Jagella s Vitoldem, a jelikož se o to přičinil

Zikmund Lucemburský, bude Jagello hledat možnost, jak to Lucemburkovi oplatit. Může se stát, že tu možnost najde v knížeti Korybutovi. Možná by nebylo od věci vsadit opět na Korybutovu kartu."

Prokop si chvíli hryzal knír.

"Možná by nebylo od věci, říkáš," zopakoval zamyšleně. "A radíš mi vsadit na Korybutovu kartu. Jaký se z tebe stal dalekozraký stratég a politik? Doposud jsi v tomto ohledu žádné mimořádné nadání neprojevoval, rozhodně jsi byl lepší medik a magik. Že by za tím byla magie? Astrologie? Tou se přece s Litevcem zabýváte, že ano? Je-li tomu tak, chci se i já dovědět, co je psáno ve hvězdách, jaképak zvraty osudu nám věští obraty, konjunkce a opozice nebeských těles."

"Na Petrově stolci," začal obezřetně Reynevan, "usedne zanedlouho jeho nový náměstek. Velkokníže Vitold se toho nedožije, zemře v posledním roce pontifikátu Martina V. Polský král Vladislav Jagello přežije oba, jak Vitolda, tak Martina. Opustí tento svět ve čtvrtém roce pontifikátu nového papeže."

Prokop mlčel.

"Připouštím," připustil po chvíli, "že jako obvykle nejsou věštby příliš jasné. A že neuvádějí přesná data."

"Nejsou," Reynevan ani okem nemrkl, "a neuvádějí."

"Ha. Papež Martin V., když si to tak spočítám, má jistě na krku šedesátku, běží už dvanáctý rok od konkláve. Prý slábne, takže se dá očekávat, že to nebude dlouho trvat a vypustí duši... Ha! A Vitold, jak říkáš, vypustí duši ještě dříve, zaklepe na nebeskou bránu ještě před Martinem... Zajímavé. Slyšel jsi o horoskopu, který pro královnou Soňku sestavil Jindřich z Břehu?"

"Slyšel. Není moc příznivý pro Jagellovy syny, Vladislava a Kazimíra. Za jejich kralování prý Polsko postihnou všemožná neštěstí."

"Ale budou kralovat," pravil s důrazem Prokop. "Oba budou kralovat. Na Wawelu. Nejprve jeden, potom druhý."

"Jsou princové, takže je to normální."

"Hovoříme o Polsku," připomněl Prokop. "Tam není nikdy nic normální. Nerozebírejme to, horoskopy se mohou mýlit, o věštbach ani nemluvě. Ale co počít, lidskou zvědavost ohledně věcí příštích nelze potlačit. Když jsme u toho, jak je na tom kníže Korybut? Co předpovídají hvězdy jemu?"

"Jemu," pokrčil rameny Reynevan, "jak se zdá, jsou hvězdy nakloněny. Alespoň on si to myslí. Má zemřít nad svatou řekou, když se utká s vlkem. Ten vlk, jak soudí Korybut, je podle Malachiášova proroctví nástupce Martina V. na papežském stolci. A svatá řeka musí být Jordán. Kníže se ale nechystá do Palestiny a nemá v úmyslu bojovat s papežem na břehu Jordánu. Předpokládá, že mu to zajistí dlouhý život."

"Co o tom soudíš ty?"

"Duchové si občas lidi dobírají svými věštbami. Tahle Korybutova mi docela připomíná legendu Gerberta z Aurillaku, papeže Silvestra

II. Tomu papeži bylo předpovězeno, že zemře po odsouzení mše v Jeruzalémě, domníval se tedy, že pokud tam nepojede, bude žít věčně. Umřel v Římě po mši, kterou celebroid v chrámu Santa Croce. Místní tomu kostelu říkali: Gerasalemme."

"Zmínil ses o tom Korybutovi?"

"Ne."

"Ani to nedělej."

Director operationum Thaboritarum vstal, prošel komnatou a otevřel okno. Zvenčí to zavonělo jarem.

"V pondělí odjíždíte do Slezska. Máte tam důležité poslání. Věnoval jsem ti svou důvěru, Reynevane. Nezklam ji. Jestli mne zklameš, vyrazím z tebe duši."

*

Nadešla neděle Palmarum, v Čechách zvaná Květná. Zvony svolaly věřící na procesí, potom na mši. Přesněji: na dvě mše.

Mši pro husity celebroid sám Prokop Veliký, vrchní správce tábořské obce polem pracující. Pochopitelně podle tábořské liturgie pod širým nebem vně městských hradeb na louce nazývané Kapří.

A s kalichem na stole krytém prostým bílým ubrusem. Mše pro katolíky, většinou Poláky, byla ve městě, v kostele svatého Bartoloměje, a sloužil ji u oltáře kněz Kolatka z Násilé, který byl z potřeby získat duchovního pastýře zajat při výpadu na Opavsko a odvezen s veškerou liturgickou výbavou, výstrojí a paramenty.

Reynevan se účastnil mše husitské. Šarlej se neúčastnil žádné s vysvětlením, že kult ho již dávno znechutil a obřady znudily. Samson si zašel k řece, procházel se po břehu, díval se na oblohu, na zeleň, na ptactvo.

*

Na Kapří louce kázal Prokop Veliký svému lidu.

"Aj, den Hospodinův přichází přísný!" hřímá. "A žůřivost a rozpálení hněvu, aby obrátil tu zemi v poušť, a hřišníky její z ní vyhladil! Nebo hvězdy nebeské a planěty jejich nedopustí svítiti světlu svému; zatmí se slunce při vycházení svém, a měsíc nevydá světla svého!"

"I kdybyste množili modlitbu," hlásal z ambony kostela svatého Bartoloměje kněz Kolatka, "neslyším; ruce vaše krve plné jsou. Umejte se, očist' se, odvrzte zlost skutků vašich od očí mých, přestaňte zle činiti! Učte se dobře činiti, hleďte soudu, pozdvihněte potlačeného, dopomozte k spravedlnosti sirotku, zastáňte vdovy! Podťež nu, a poukažme, praví Hospodin: Budou-li hříchové vaši jako červc dvakrát barvený, jako sníh zbělejší; budou-li červení jako šarlat, jako vlna budou."

"Protože hněv Hospodinův jest proti všechněm pronárodům," burácel nad Kapří loukou Prokopův bas, "a prchlivost proti všemu vojsku jejich: vyhubí je jako proklaté, vydá je k zabití. I budou povrženi zbití jejich, a z těl mrtvých jejich vzejde smrad, a rozplynou se hory od krve jejich!"

"Myšlení jejich jsou myšlení nepravá," kázal klidnějším hlasem kněz Kolatka. "Zpuštění a setření jest na cestách jejich. Cesty pokoje neznají, a není žádné spravedlnosti v šlepějích jejich. Stezky své převracejí tajně; kdožkoli po nich chodí, nemívá pokoje. Protož vzdálil se od nás soud, a nedochází nás spravedlnost. Čekáme-li na světlo, aj, tma, na blesk, v mrákotách chodíme. Makáme jako slepí stěnu, a jako bychom žádných očí neměli, šámáme. Urážíme se o poledni jako v soumrak, u veliké hojnosti podobni jsme mrtvým."

Posléze kněz Kolatka vztáhl ruce nad věřící v chrámové lodi.

"Povstaniž, zastkvěj se, poněvadž přišlo světlo tvé, a sláva Hospodinova vzešla nad tebou. Nebo aj, tmy přikryjí zemi, a mrákota národy, ale nad tebou vzejde Hospodin, a sláva jeho nad tebou vidína bude. I budou choditi národové v světle tvém, a králové v blesku, jenž vzejde nad tebou."

Slunce vyhlédlo z mračen a zalilo okolí svým jasem.

"Ite, missa est!"

Kapitola devátá

v níž je Reynevan během tajné mise do Slezska poddáván četným a rozličným zkouškám věrnosti. On sám to snáší celkem trpělivě na rozdíl od Samsona Medáka, jenž je uražen a dává to bez obalu najevo.

Uháněli jarní krajinou, uháněli cvalet, až na rozmoklých cestách stříkala voda a bláto.

Za Hradcem přebrodivili Moravici a dospěli k Opavě, sídelnímu městu Přemka, knížete z rodu Přemyslovců. Tady zpomalili, aby nevzbudili podezření. Když se vzdalovali od města, doprovázeni zvoněním na Angelus, Reynevan si všiml, že něco nesouhlasí. Zorientoval se dilem sám, dilem upozorněn Šarlejevými výraznými pohledy. Pár chvil nad tím uvažoval a odhadoval, jestli se náhodou nemýlí. Ujistil se, že ani náhodou ne. Skutečně něco nesouhlasilo.

"Něco tady nehraje. Takhle to být nemělo, Bedřichu."

"Co?"

"Měli jsme jet na Krnov a Hlucholazy, říkal Prokop. Na severozápad. Obrátili jsme se na severovýchod. Tohle je Ratibořská silnice."

Bedřich ze Strážnice otočil koně a popojel blíže.

"S tou silnicí," pravil chladně a zahleděl se Reynevanovi zpřímá do očí, "máš naprostou pravdu. Co se týče ostatního, pravdu nemáš. Všechno hraje a mělo to být právě takhle."

"Prokop řekl..."

"Tobě řekl," utál jeho námitky Bedřich. "Mně vydal rozkaz. Já vedu tuhle misi. Máš proti tomu nějaké námitky?"

"Měl by mít?" ozval se Šarlej a zamířil k nim na svém pěkném vraníkovi. "Protože já mám."

"Co kdyby," z pravé strany se k Bedřichovi na mohutném kopinickém hřebci přiblížil rovněž Samson. "Co kdyby ses zmohl na trochu upřímnosti, pane ze Strážnice? Trochu upřímnosti a důvěry. Žádáme tak mnoho?"

Pokud Samsonova poznámka vyvedla Bedřicha z míry, pak jenom nakrátko. Odtrhl zrak od obra, podíval se úkosem na Šarleje a dal pohledem znamení svým čtyřem podřízeným, Moravanům zarputilých tváří a svalnatých paží. Ten pohled stačil, aby muži svésili těžké tlapy a položili je na topory seker, visících jim u sedel.

"Trochu upřímnosti, ano?" zopakoval a ohrnul rty. "Dobrá, ale vy také. Ty první, hromotluku. Kdo doopravdy jsi?"

"Ego sum, qui sum."

"Uhýbáme od tématu," přitáhl Šarlej vraníkovi udidlo. "Poskytněš Reynevanovi vysvětlení? Anebo to mám udělat já?"

"Udělej to ty. Rád si tě poslechnu."

"Nečekaně jsme změnilí směr," spustil bez meškání Šarlej, "abychom zmýlili špehy, biskupské pochopy a inkvizici. Cestujeme po Ratibořské silnici, zatímco oni na nás zaručeně číhají u Krnova, někde tam na nás přichystali léčku. Protože jim někdo prozradil, kudy pojedeme. Tys jim to prozradil, Reinmare."

"Jasně," stáhl si Reynevan rukavici a otřel si čelo. "Všechno je jasné. Vypadá to, že Prokopovi přece jenom nestačila přísaha na krucifix. Nadále mě prověřuje."

"K čertu!" předklonil se Bedřich ze Strážnice v sedle a plivl na zem. "Divíš se mu? Jednal bys na jeho místě jinak?"

"Jenom proto mě vyslal do Slezska? Aby mě podrobil zkoušce? Jen proto jsme se trmáceli takový kus cesty a dostali se do hloubi nepřátelského území? Pouze a jedině proto?"

"Pouze proto ne," vzpřimil se Bedřich. "V žádném případě nejen proto. Ale dost už řečí. Čas letí, jedeme dále."

"Kam? Ptám se proto, abych to mohl prozradit biskupským pochopům."

"Nepřepínej strunu, Reyneване. Jedeme."

*

Pokračovali, nyní již beze spěchu, rozmoklou stezkou mezi lesy. V čele dva Moravané, za nimi Bedřich s Reynevanem, následovali Šarlej a Samson a průvod uzavírala druhá dvojice Moravanů. Jeli opatrně, vždyť byli na nepřátelském území v knížectví ratibořském. Mladý kníže Mikuláš byl zavilým nepřítelem husitů, možná ještě zavilejším než jeho nedávno zesnulý otec - proslulý hercok Jan řečený Železný. Když chtěl kníže Jan zatopit husitům, neváhal si to rozházet dokonce ani s mocným Polskem a jeho panovníkem. V roce 1421 vyvolal vážný diplomatický incident: zajal a uvěznil celý průvod do Krakova směřujícího českého poselstva. Posly včetně urozeného Viléma Kostky z Postupic obral o poslední košili, uvrhl do temnice a nakonec prodal Lucemburkovi, který je propustil teprve po ostré nótě krále Vladislava a vyjednávání Závěse Černého z Garbova. Opatrnost byla tedy na místě. Kdyby je Ratibořští lapili, nepomohly by jim žádné nóty, zhoupili by se v oprátkách beze všech cavyků.

Pokračovali. Bedřich šilhal po Reynevanovi, Reynevan nevraživě šilhal po Bedřichovi. Nevypadalo to na počátek dobrého přátelství.

*

Bedřich ze Strážnice pocházel z vladýckého rodu, ovšem z jednoho z těch chudých. Před revolucí byl prý klerikem.

Třebaže nevypadal starší než Reynevan a pravděpodobně ani starší nebyl, měl za sebou poměrně dlouhou a pestrou válečnickou minulost. K revoluci se přihlásil hned po jejím vypuknutí, stržen jako mnoho jiných vlnou všeobecné euforie. V roce 1421 jako tábořský kazatel a emisar vznítil husitské povstání na Moravě, do té doby věrné králi Zikmundovi. Jeho dílem bylo založení Nového Tábora poblíž Uherského Ostrohu, který proslul hlavně pálením klášterů a kostelů, zpravidla i s duchovními. Po několika letech s Lucemburkovými Uhry, když začalo být na Moravě horko, zanechal Bedřich Moravu Moravanům a odešel do Čech, kde se přidal k orebitům. Byl na Žižkově Menším Táboře a po Žižkově smrti se spojil s Prokopem Holým, u něhož sloužil jako pobočník. Přestal se zabývat kazatelstvím, ohlířel si apoštolský vous a změnil se v mladíka, který jako kdyby vystoupil se svatých obrázků. Kdo ho neznal, mohl se tím dát oklamat.

"Reynevane?"

"Co?"

"Musíme si promluvit."

"Je nejvyšší čas. Abys věděl, tahle situace mne na nejvyšší míru rozčiluje. Zkrátka už toho mám po krk. Prokop mi rozkázal jet do Slezska, já jsem rozkaz poslušně splnil. Jak vidno, byla to chyba. Měl jsem odmítnout, nehledě na důsledky, které by to pro mne mělo. Teď jsem tady a jenom čert ví proč. Je to zkouška? Jsem předmětem provokace? Návnadou? Anebo pouze proto, abych..."

"Už jsem ti řekl," přerušil ho ostře Bedřich, "že pouze proto ne. Nápad nečekaně změnit směr byl můj. Prokop ti věří. A co se týče téhle mise do Slezska, stejně neměl na vybranou. Jedeme se setkat a vyjednávat s... jistými osobami. Dokonce osobnostmi. Dotyčné osoby si položily podmínku, zvláštní a překvapivou podmínku: požádaly, aby ses právě ty, Reinmar z Bělavy, osobně zúčastnil setkání a jednání. Neptej se mne proč. Já to nevím. Nevíš to ty?"

"Nevím. Věř mi, nebo ne, pro mne je to stejně zvláštní a překvapivé. Natolik, že za tím větrím tvoji další lest. Protože ty mi přece nevěříš."

Bedřich ze Strážnice zarazil koně.

"Mám návrh," pravil a vzpřímil se v sedle. "Bez ohledu na všechno, co se dosud přihodilo, uzavřeme příměří - i kdyby to mělo být jen po dobu trvání této výpravy. Jsme hluboko v týlu nepřitele. Dopadne to s námi bledě, pokud si nebudeme věřit, pokud nebudeme solidární, opatrní a připravení krýt si navzájem záda, pokud by došlo k nejhoršímu. Co ty na to? Podáš mi ruku?"

"Podám. A od této chvíle k sobě budme upřímní, Bedřichu."

"Upřímní, Reynevane."

*

Nazítří minuli městečko Chřenovice a dospěli do vsi Bojanov, v níž stála strohá budova konventu, patřícímu k ratibořskému klášteru panen dominikánek. Do Ratiboře, oznámil Bedřich, jim zbývala asi jen míle.

"Připomínám," shromáždil oddíl a zahájil krátkou poradu, "že jsme kupci z Pruska, z Elbinku, byli jsme v Uhrách a právě se odtamtud vracíme. Jsme roztrpčení, poněvadž nás cestou zadrželi a okradli husité z Oder. Kdyby něco, držme se téhle verze. Reynevane, Šarleji, vím, že vy německy umíte. A co ty, hromotluku? Ty, kdož jsi, který jsi?"

"Hovořím všemi jazyky lidí, přesto nejsem než měď zvučící aneb zvonec znějící. A jmenuji se Samson. Oslovuj mne tedy jménem, veliteli."

*

Už z dálky uviděli hradby a věže města Ratiboře a dříve než dorazili k podhradí, minuli kostelík se hřbitovem a šibenicí dekorující vršek nízkého kopce. Na vodorovném břevně se v mírném větříku pohupovalo několik těl v různých pokročilých stupních rozkladu.

"Tady se věší i o Velkém týdnu," podotkl Šarlej. "Z toho vyplývá, že mají koho věšet. Z toho vyplývá, že lapají."

"Teď lapají všude," pokrčil rameny Bedřich. "Po loňské rejsce vidí všude husity. Psychóza strachu."

"Rejsa se ani neotřela o ratibořské knížectví," upozornil ho Reynevan. "Vždyť oni husity vůbec nezahlédli."

"Viděl snad někdo ďábla? Ale bojí se ho všichni."

Projeli dýmem zahaleným podhradím, kde se rozléhaly hlasy hospodářských zvířat a zvuky doprovázející všemožné činnosti, které lidé pro obživu vykonávají. Před Mikulášskou branou sedělo alespoň čtvrt sta žebráků, snažících se zapůsobit na city projíždějících svými rozedranými hadry, zhnisanými boláky či pahýly končetin. Bedřich mezi ně rozhodil hrst měďáků, aby zvěrohodnil jejich krytí. Vstupovali přece do města jako kupci a mezi kupci byl rozšířen obyčej dávat almužny, milodary a podobné příspěvky chudým.

"Tady se rozdělíme," oznámil, když vyjeli z brány a stanuli před klášterem dominikánek. "Předpokládám, že Ratiboř znáte. Tohle je Panenská ulice, kterou se dostanete rovnou na rynek. Z něj pak vede ulice Oderská ke stejnojmenné bráně. V té ulici najdete hostinec 'Mlýnská váha'. Zastavíte se v něm a počkáte na nás. To značí, na mne a na Reynevana."

"Vy se mezitím," přimhouřil oči Šarlej, "vypravíte na jinou adresu. Na jakou, není-li to tajné?"

"Vlastně to tajné není," nezachvěl se v Bedřichově tváři ani sval. "Má to však význam? Kdyby, tfuj, tfuj, tfuj, něco nevyšlo, mohou se vás na tu adresu vyptávat. V takovém případě by vám prospělo hájit se nevědomostí."

"Kdyby, tfuj, tfuj, tfuj, něco nevyšlo," odušil pokojně demerit, "mohli bychom vytáhnout vaše zadky z maléru. V takovém případě by nevědomost neprospěla nikomu."

Bývalý kazatel chvíli mlčel a kousal se do rtu.

"Na rynku," řekl nakonec. "Východní strana na rohu Dlouhé. Dům 'U zlaté koruny'."

*

O mýlce nemohlo být řeči, měšťanský dům na východní straně náměstí na rohu ulice Dlouhé měl průčelí ozdobeno bohatým reliéfem, na němž se skvěla pozlacená koruna, lemovaná rostlinnými motivy. V podloubí skryté dveře

připomínaly fortnu tvrze a stejně dlouho jako na fortnu tvrze na ně museli bušit, nežli se dočkali nějaké odpovědi. Bedřich bušil a tlumeně láteřil, Reynevan se rozhlížel, zda je někdo nesleduje. Konečně jim bylo otevřeno, byli vyslechnuti, vpuštěni a uvedeni. Reynevan překvapením vydechl. Místnost, v níž se ocitli, byla stejná jako ta ve Vratislavi, kde si v únoru vyzvedl depozit Otty Beesse, stejná do posledního detailu, počítaje v to gdaňský nábytek, krb a velkou mapu na protější stěně. Úředník ve známém interiéru vypadal také povědomě. Nebylo divu, byl to týž člověk.

"Vítám vás, páni, v krásném a bohatém městě Ratiboři," povstal administrátor od stolu a pokynul jim, aby se posadili.

"Pan Bedřich ze Strážnice, jak soudím?"

"Správně," potvrdil bývalý kazatel. "A toto je..."

"Reinmar von Bielau alias Hagenau," přerušil ho s úsměvem jednatel Fuggerů. "Měl jsem již to potěšení. Jsem rád, že tě vidím, pane, rád shledávám, žes bez úhony vyvázl z mnohých nebezpečností, která se poslední dobou stala tvým údělem. Tebe, pane ze Strážnice, prosím, abys vyřídil hejtmanu Prokopovi Velikému, že mě potěšilo setkání s panem Reinmarem."

"Učiním to," slíbil Bedřich s kamennou tváří.

"Abys totiž věděl, pane Reinmare, neopouštěl úsměv administrátorovu tvář, tvá přítomnost zde je svým způsobem zkouškou důvěry. Hejtman Prokop se rozhodl vyzkoušet důvěryhodnost společnosti Fuggerů. Společnost, která nikomu nezůstane nic dlužna, vyzkoušela hejtmana Prokopa. Konstatuji, že zkoušky dopadly velmi dobře. Pro všechny."

"Navrhuji přejít k věci," řekl kysele Bedřich. "Čas utíká."

"Šetřeme tedy," souhlasil jednatel, "čas i slova. Čas jsou peníze a verbis ut nummis utendum est. Ve vzduchu je cítit válku a nervus belli pecunia. Poslouchám tě tedy, pane ze Strážnice. Jaké jsou požadavky hejtmana Prokopa, vrchního správce tábořských polních vojsk? Jaká suma by podle vašich výpočtů dokázala uspokojit potřeby Tábora?"

"Sto tisíc kop pražských grošů."

"To není málo. Řeknu rovnou: je to hodně."

"Vrchní hejtman Prokop navrhuje, aby to společnost Fuggerů považovala za investici."

"Válka," odvětil administrátor, "je věci přespříliš nejistou, než abychom do ní investovali tolik peněz v naději na budoucí zisky. Podobná investice nepřichází v úvahu rovněž z důvodů morálních a etických. Společnost Fuggerů musí dbát na svou pověst a reputaci jako císařova choť. Zbývá nám tedy půjčka. Diskrétní úvěr. Poskytneme vám kredit, vy nám ho splatíte... Řekněme: do tří let. Pochopitelně s úroky, které, to se rozumí, budou vysoké. Avšak bezhotovostní."

"Co to znamená?" zvedl překvapeně obočí Bedřich. "Ne v hotovosti?"

"Ano, bezhotovostní znamená přesně to, že nebude zaplacen v hotovosti. Poskytnutý úvěr zaplatíte v jeho nominální hodnotě, ale úroky nám uhradíte protislužbami."

"Jakými?"

"Nejdéle do roka," začal po chvilce napjatého mlčení jednatel Fuggerů, "vypravíte velkou rejsu do Saska. Nasvědčuje tomu hospodářská, politická i vojenská situace. Spanilá jízda bude mít hlavně loupežný charakter, neméně významné ale budou i její další cíle: vývoz revoluce, propaganda a vyvolání strachu, jakož i rozvrácení ekonomiky nepřítelů, podlomení jeho morálky a zkrácení plánů na novou kruciátu do Čech."

Bedřich neřekl nic, jeho obličej zůstal nehybný. Avšak jeho oči hovořily za všechna slova.

"S ohledem na rozsah operace," pokračoval administrátor, "se tábori spojí se sirotky a pražany. Do Saska vtrhnete, jak není těžké uhadnout, přes Krušné hory, údolím Labe pak potáhnete na Drážďany a Míšeň. Nu a tam začnete splácet úroky, které si společnost vyžádá. Zmíněné protislužby. Máš potíže s pamětí, pane ze Strážnice?"

"Nemám"

"To je dobře. Protislužba první: zničení sklárny v Glashütte."

"Aha. Hádám, že patří konkurenci."

"Nehádej, pane Bedřichu, nehrajeme si zde na hádanky ani žádnou podobnou lidovou kratochvíli. Pokračuji: v Lengefeldu je důl na železnou rudu. Zničíte kola na odčerpávání vody, žentoury, mlýny a stoupy na drcení rudy, koryta na plavení, hamry..."

"Okamžik. Ještě jednou. Co všechno tam máme zničit?"

"Všechno," usmál se pouze cuknutím rtů zástupce společnosti.

"Jako další protislužby," pokračoval chladným, nezúčastněným hlasem, "zničíte šachtu v Hermsdorfu, hamr, tavicí i kalici pece. Zničíte stříbrný důl v Marienbergu, uhelný důl ve Freitalu a cínový důl v Altenbergu. Zapamatuješ si to?"

"Jistě."

"Výborně. Přistoupí-li Tábor na tyto podmínky, dostane sto tisíc kop grošů do jednoho měsíce. To je vše, pane ze Strážnice. Buď tak laskav, předej hejtmanu Prokopovi uctivý pozdrav. Pana von Bielau chci ještě požádat, aby se chvilku zdržel. Jenom na pár slov. Soukromě."

Bedřich se uklonil, počastoval Reynevana nevlídným pohledem a odešel.

"Jde o tvé záležitosti ve Vratislavi," začal úředník, jakmile zůstali sami dva. "Vím, žes vkládal naděje do jistého oltářníka jménem Felicián. Ty naděje byly plané. Oltářník ti nepomůže, má teď sám potíže, z nichž se snadno nedostane. Jakýkoli kontakt s ním nepřipadá v úvahu. Stejně tak nepřipadá v úvahu návštěva Vratislavi. Včetně blízkého i vzdálenějšího okolí."

"Dověděl se Felicián něco o..."

"Ne," přerušil ho jednatel. "Ani on, ani nikdo jiný."

"Co je s mými přáteli? Nemusím se o ně strachovat? Mohu být klidný, pokud jde o jejich bezpečí?"

"Nikdo," odpověděl administrátor, "není v těchto časech v bezpečí. A být klidný, to je luxus, který si v současnosti

nemohou dovolit ani nejmocnější tohoto světa. Mohu ti jedině sdělit, že Grabiš Hempl přezdívaný Allerdings se už ve Vratislavi nezdržuje, odjel, zmizel, místo jeho pobytu je neznámé. Pokud jde o lékostrújce Czibulku, toho s tvou osobou nikdo nespojuje ani spojovat nebude, v tom se spolehni na společnost."

"Děkuji. Ještě jedna věc. V únoru mne z rukou vratislavských biřiců zachránila... Jedna žena. Víte něco o ní?"

Jednatel společnosti se opět usmál.

"Žena, milý Reinmare, je pápěři ve větru. Společnost Fuggerů se zabývá pouze záležitostmi větší váhy."

*

Bedřich nečekal před domem "U koruny", ale šel si po svých. Reynevan byl sám na ratibořském rynku.

Na rozdíl od rušného, činorodosti kypícího podhradí byla Ratiboř v kruhu svých hradeb tichá, jakoby ospalá.

Reynevan zde byl cizí, tudíž nevěděl, zda je město takové vždycky, anebo tak na jeho obyvatele působí vážná atmosféra Velkého pústu. Když míjel farní kostel Nanebevzetí Panny Marie, scházeli se zrovna věřící na mši, avšak tentokrát je nesvolával zvon. Byl Zelený čtvrtek - vyzvánění nahradilo protivné, zlověstné klepání dřevěných klapáček.

Reynevan mířil k faře, ale najednou změnil směr a obrátil se k rathausu. Byl neklidný, každou chvíli se ohlížel přes rameno, aby se ujistil, zda není sledován. Zavínil to administrátor Fuggerů, který mu důrazně doporučil opatrnost a poradil návrat jinou cestou, nejlépe s použitím čarovného Pantaleonova amuletu. Ten však už Reynevan neměl, maskovací artefakt zůstal ve Vratislavi v apotéce "U mandragory". Ke konci svého pobytu ve Vratislavi se Reynevan začal obávat škodlivých vedlejších účinků trvalého nošení amuletu, proto ho přestal používat a schoval ho do slamníku. Bezpochyby proto byl tehdy chycen.

Nyní začal být obezřetný možná až přehnaně. Než aby se vydal rovnou do hospody "Mlýnská váha", začal klikkovat.

Vmísil se mezi lidi na tržnici, zastavil se u pultu sedláře, kde byla největší tlačnice. Pozorně si prohlížel kolemjdoucí.

Žádný z nich nevypadal jako špicl. Oddechl si. A div se nepodělal, když ho někdo znenadání poklepal po rameni.

"Pochwalony," pozdravil Lukáš Božičko. "Vítám tě ve Slezsku,

Reynevane. Kdepak ses tak dlouho toulal?"

*

"Nenechej mě čekat," řekl Božičko. "Jaké informace pro mě máš?"

Na temném dvorku, kam Reynevana zatáhl, to smrdělo kyselým zelím. Zvratky. A kočičinou.

"Tak do toho," pobídl ho Polák netrpělivě. "Dokaž nám, že z tebe budeme mít nějaký užitek."

"Pokud jsi mne tady dokázal najít," opřel se mladík zády o stěnu, "musíš disponovat neskonale lepšími informacemi než já. To, co vím já, ti k velkému užítku nebude. Poněvadž já nevím skoro nic."

"Tvoje Jutta," pravil Božičko, jako by ho neslyšel, "si pod naši ochranou žije v naprostém pohodlí, dostatku a spokojenosti. Je jí jako u maminky. Možná ještě lépe, neboť je v zajímavější společnosti. Ten přepych ale něco stojí a my zaň platíme. Ujisti nás, že nevyhazujeme peníze zbytečně."

"Nic nevím. Nemám vám co říci."

"Zklamal jsi mne."

"To mě mrzí."

"Teprve tě to může začít mrzet," sykl Božičko. "Máš mě za hlupáka? Našel jsem tě zde, protože, jak správně předpokládáš, disponuji informacemi. Víím, že ses pohyboval v blízkosti Prokopa Holého, Horna, Bedřicha ze Strážnice i Korybutoviče. Musels něco slyšet, něco vidět, být něčeho svědkem a účastníkem. Vojenské plány, politické záměry, vztahy, smlouvy, způsoby získání finančních prostředků. O něčem z toho vědět musíš."

"Nevím o ničem."

Božičko dupnutím zahnal kočku, otírající se o jeho škorně.

"Jsou dvě možnosti," uvážil. "První, že lžeš. Druhá, že jsi hloupý a neschopný. V obou případech jsi pro nás nepoužitelný a nemůžeme tě považovat za plnohodnotného spolupracovníka. To není dobré pro tebe a ještě horší je to pro tvou Juttu. Přepych, který má nyní, jí můžeme snadno odebrat. A pohodlí nahradit nepohodlím. Tak nepohodlným, až bude bolet."

"Slíbils, že jí neublížíte! Nedržíš slovo!"

"Žaluj mě u soudu."

"Vím," vyhrkl Reynevan, "o něčem, co by vás mohlo zajímat. Jste-li zvědaví na budoucnost světa..."

"Mluv."

"V roce 1431, pravděpodobně v únoru, umře papež Martin V. Čtyři týdny před velikonoce zvolí konkláve jeho nástupcem sienského kardinála Gabriela Condulmieriho, figurujícího v Malachiášově proroctví jako Lupa coelestina - Nebeská vlčice. Než k tomu dojde, zemře Vitold Litevský. Odebere se na věčnost jako kníže, královská koruna mu není souzena, Lucemburkovy intriky nevyjdou. Polský král Vladislav Jagello odejde na věčnost Léta Páně 1434 na konci května nebo na počátku června. Zikmund Korybutovič přežije oba strýce."

"Od koho máš ty informace?"

"Povím-li, že od jisté čarodějnice a jistého ducha z onoho světa, uvěříš?"

Zahnaná kočka mňoukala, Božičko si pár chvil měřil Reynevana pronikavým pohledem.

"Uvěřím," odpověděl konečně. "Poněvadž je nemůžeš mít odjinud než z onoho světa a nemohls je získat jinak než s pomocí magie. Něco o tom vím, podobně jako ty jsem adeptem tajných arkán. Není na tom nic špatného, nebyl to nikdo jiný než tři čarodějové, kteří přišli uvítat Ježíše do Betléma a přinesli mu myrhu, kadidlo a zlato. Děkuji za tyto informace, indubitanter je využijeme. Ale to nestačí. V žádném případě. Chci vědět..."

Ztichl, vzpřimil se, zvedl hlavu a gestem Reynevanovi nařídil být zticha. Reynevan napjal sluch, ale nezaslechl nic kromě mňoukání kočky, ruchu nedaleké tržnice a vzdáleného rachotu klapáček od kostela Nanebevzetí. Začichal, protože se mu zazdalo, že ve směsi pachů na dvorku zachytil nepatrnou vůni rozmarýnu.

"Co se děje? Božíčko?"

Lukáš Božíčko neodpověděl, popadl Reynevana za rukáv a silně trhl. Mladík ztratil rovnováhu, pokusil se zachytit sloup, ale namísto sloupu se chytil lidského těla. V šeru zcela neviditelný a jako stín hbitý člověk ho odstrčil. Než upadl, všiml si ještě záblesku čepelí a viděl, jak se na neznámého člověka vrhá Božíčko. Ostří škrábalo o zed', ozval se hluchý úder, vztekly zakletí, další úder a potom třesk a praskot lámaných desek. Šlehl blesk, na okamžik rozjasnil celý dvorek, v povětří to zasvištělo a ostrá vůně ozónu a terpentýnu prozradila goetskou magii. Reynevan nehodlal čekat a zjišťovat, kdo vrhl zakletí. Zvedl se ze země, vyskočil na hranici dříví, přehoupl se přes prkenný plot a přes sousední dvorek se rozběhl k bráně. Byl rychlý, ale ne dost. Někdo mu skočil na záda, povalil ho a přitiskl k zemi.

"Klid," zavměl mu do ucha měkký, melodický ženský alt. "Klid, Reynevane."

Poslechl. Stisk se uvolnil. Altem hovořící a rozmarýnem vonící žena mu pomohla vstát.

"Inkviziční zpytatel utekl, bohužel," poznamenala, stěží viditelná ve stínu zdi. "Škoda. Kdybych ho chytila, mohli bychom z něj vytáhnout, kde zadržují Apoldovnu."

"Pochybují..." překonal úžas a odpor vyprahlého hrdla. "Pochybují, že by se to povedlo."

"Asi pochybuješ právem," souhlasil alt. "Alespoň jsem ho pořádně vystrašila. A dala jsem mu dvě pořádné rány, až mu zuby zazvonily. Mám rukavici vyztuženou železem. Aby se mu podařilo zdrhnout, musel použít magii, čarodějník zatracený..."

"Teď se pomstí na Juttě."

"To neudělá. A tebe nechá ze strachu nějakou dobu na pokoji."

"Kdo jsi?"

"Ne tak rychle, ne tak rychle," zazněl ve smyslně modulovaném hlase výsměch. "Jsem slušné děvče, mám své zásady. Coitus nikdy dříve než na třetí schůzce, svěřování, vyznání a jiné důvěrnosti na čtvrté nebo ještě později. Takže piano, hochu, piano. Musí ti stačit vědomí, že jsem na tvé straně."

"Zachránilas mě ve Vratislavi..."

"Vždyť říkám, že jsem na tvé straně. Starám se, aby se ti nepříhodovalo něco zlého. Navíc ti zkusím pomoci získat tvou milou. Za tím účelem navrhuji schůzku ve Střihomí."

"Kdy?"

"Třetího dne měsíce tamuzu. V Kostelní ulici nedaleko školy a johanitské komendy. Kdyby ti něco zabránilo dodržet tohle datum, zajdu tam ještě v průběhu následujících tří dnů. Záleží-li ti na tvé vyvolené, dostavíš se v termínu."

"Proč zrovna ve Střihomí?"

"To město je mi blízké..."

"Proč mi pomáháš?"

"Mám své důvody."

"Jaké?"

"Dnes mám následující," oznámil rozmarýnový alt. "Záhy tě jeden tvůj starý známý poprosí o radu. Stojí tváří v tvář vážnému rozhodnutí a váhá. Postarej se, aby váhat přestal. Utvrd' jej v názoru, že první myšlenka byla správná a že činí dobře."

"Nerozumím."

"Porozumíš. Tak už běž, vrať se ke svým druhům. Co tady ještě stojíš?"

"Prozrad' mi jen jedno..."

"Reynevane!"

"...jsi člověk? Normální... Hmmm... Lidská žena?"

"Co se toho týče," odpověděl mu ze stínu posměšný chichot, "mohou se odpovědi různit. A názory lišit."

*

Nazítí byl Velký pátek. Za časného, smutného rána opustili Ratiboř. Bedřich, dotazovaný na směr a cíl další cesty, jen cosi utrousil o Krakovské silnici vedoucí na východ, nikoho však neudivilo, když most přes Odru nechali napravo a pokračovali po levém břehu k severu. Na dalším rozcestí Bedřich namísto hlavního směru na Nisu zvolil bez vysvětlení mnohem méně frekventovanou cestu na Kozlí.

O tom, co se dělo předchozího večera, se Reynevan druhům nezmínil ani slovem.

Bývalý kazatel pospíchal, jeli rychle a ještě před západem slunce spatřili věže města. Reynevan se už předem domyslel, o které město jde, už když před Kozlím odbočili na západ do lesů, věděl kam - a za kým - jedou. A pokud by u něj přetrvala sebemenší pochybnost, rozplynula by se při pohledu na jezdecký oddíl, který jim vyjel v ústřety.

Znal ty rytíře, pamatoval si jejich jména i erby. Pravdic. Nečuja. A v čele...

"Pozdrav Bůh," zadržel koně a přivítal je Křich z Kostelce erbu Ogončík. "Pozdrav Bůh vás všechny. Rád tě zase vidím, pane Reynevane. Vítám vás v Horním Hlohově. Pospěšme, páni, kníže Bolek čeká a netrpělivě vás vyhlíží."

*

Pohled z hradu nabízel přehled škod a zničení, jež při loňské rejse utrpěla Glogovia Minor, donedávna perlička slezské architektury. Na břehu řeky Osoblahy ležící Vodní předměstí zcela zmizelo, člověku se nechtělo věřit, že na černém strupu spálené země někdy stály nějaké domy. Podobný osud potkal i kdysi rušné, lidnaté Hradní předměstí. Na předměstí Kozelské se vrátil život, nicméně i tady byly dosud vidět stopy požárů, které zde řádily před rokem, v pátek před nedělí Laetare Anno Domini 1428, když po vyplenění pavlánského kláštera v Mochově udeřily na Horní Hlohov táborské roty: Češi Jana Zmrzlíka ze Svojšína a Poláci Dobeše Puchaly.

Tehdy to neodnesla pouze předměstí, připomněl si Reynevan. Byly vylomeny brány a ztečeny městské zdi, Zmrzlík a Puchala vpadli do města a řádili v něm tak, že se z toho dodnes nevzpamatovalo. Průčelí měšťanských domů na rynku byla stále černá od sazí, jižní část města v okolí kolegiáty svatého Bartoloměje byla stále v troskách. Kolegiáta to

pořádně odnesla, značně poničen byl rovněž františkánský klášter.

"Tísňivý pohled, není-liž pravda, Reynevané?" opřel se Bolek Valášek lokty o vrchol hradební zdi. "A to je ti jistě známo, že při tom všem mělo město nakonec štěstí. Když jsem tenkrát v březnu s vámi uzavřel dohodu, Prokop zastavil pálení a poručil propustit zajaté měšťany. Ti se pustili do oprav i nové výstavby a jen díky nim nezmizel název Horní Hlohov z mapy Slezska. A chvíli ještě potrvá, než se na mapu vrátí Pradník, Bílá a Čížovice."

Kníže se zamyslel a pak opět navázal:

"Nedopustím, aby další z mých měst sdílela osud Pradníku a Bílé. Horní Hlohov přetrval jen díky smlouvě s vámi, husity. A tu jsem uzavřel na tvou radu, Reinmare, příteli a spolužáku. Nezapomínám na to. Proto jsem naléhal, abys byl členem Prokopova poselstva. Promluvíme si o tom, ale v komnatě a u vína. Necháme si donést hodně vína, pohled na to spáleniště ve mně pokaždé probouzí touhu zpít se do němoty."

*

"Slyšel jsem," rozhoupal Valášek hladinu malvazu v poháru, "že na tebe ve Vratislavi uvalili interdikt. Vítej ve spolku. Nyní jsme nejen přátelé, kumpáni, spolužáci z Karolina, ale navíc oba v klatbě. Mne postihla anathéma za paktování s vámi, to se rozumí. A za to, že jsem tehdy tomu flandákovi rozbil palcátem hlavu. Jenže já na jejich anathému kašlu, mohou mě proklínat do soudného dne, mám je na háku. Mě, drahý příteli, stejně nakonec pochovají se vši pompou menší bratří ve svém znovupostaveném konventu. Uloží mě do krypty, budou se modlit a zpívat nad mou rakví, pálit svíce a kadidlo, zkrátka budu mít funus s celou parádou. Kurva, tak nepoctí ani biskupa, až natáhne brka - dej pámbu, aby to bylo co nejdřív. Udivuje tě, jaké mám podrobné znalosti o vlastním pohřbu? Abys věděl, brachu, je v mých službách jasnovidce, skutečný sortarius, arci je to takový drubeží čaroděj: chytá totiž slepice a kachny, kuchá je a z jejich vnitřností čte budoucnost. Ale čte ji dobře, to musím uznat."

"A ten tvůj haruspex ti předpověděl parádní funus? Zkusím hádat: v pokročilém věku? Po šťastném životě plném slávy a bohatství? Zkusím hádat dále: platíš mu štědrě? Zajišťuješ živobytí jemu, jeho rodině a blízkým?"

"Zbytečně se poškľebuješ," zakabonil se kníže. "On mi nevěstil ze zjištěných ani podlézavých důvodů. Neváhal mi předpovědět ani věci, za které jsem ho málem nechal usmýkat koňmi. Předpověděl mi... Ále, po tom ti nic není. Co se má stát, to se stane, osud nelze změnit."

"Nicméně je možno jej ovlivnit."

"A na to, po pravdě řečeno, spoléhám," přiznal Valášek. "Čaroděj mi sice vyčetl z kachních střev dlouhý a úspěšný život, po něm smrt ve slávě a důstojenství a nakonec honosný pohřeb. Jenže proto ještě neusnu na vavřínech, nebudu na to předpověděné štěstí čekat se založenýma rukama. Chci sám řídit svůj osud. Svět stanul na rozcestí, dobře o tom víš. Rovněž Slezsko stojí na rozcestí. Vím, co chci učinit, nedávno jsem se rozhodl. Ale ještě předtím jsem se chtěl setkat s tebou, příteli, a proto jsem žádal, abys byl v poselstvu. Tobě věřím."

Reynevan se napil vína a neřekl na to nic.

"Právě před rokem," pokračoval Valášek, "na břehu Straduňky, když stejně jako dnes kvetly vrby, jsi řečnil o revoluci. O voze dějin, který drtí pod koly vše staré, aby udělal místo pro nové. Radil jsi mi, abych se přidal k vítězům, neboť vítězům náleží sláva a moc, poraženým pak běda. Stavěls přede mnou vzdušné zámky."

Uplynul rok. Dnes je Bílá sobota, zítra Hod Boží velikonoční. Přijel Bedřich ze Strážnice, Prokopův vyslanec. S nabídkou, konkrétním návrhem. A já chci vědět jedno: je to čestná hra, Reynevané? Mám uzavřít příměří s Prokopem a Korybutovičem?"

Bolek Valášek, pán Horního Hlohova, dědic knížectví opolského, Piastovec z krve piastovské, upřel na Reynevana pronikavý pohled.

Reynevan nesklopil zrak.

"Když se spojm s Tábořem," zeptal se vážně kníže, "naskočím na vůz dějin, anebo padnu do hlubiny? Jaké je to očekávané a nadcházející nové? Bude to ráj? Anebo to bude apokalypsa, jež bez obalu hlásá: běda poraženým, stejně jako vítězům? Mám se spojit s Prokopem a Bedřichem, přijmout jejich ideje a víru? Polož si ruku na srdce, Reinmare, podívej se mi do očí a odpověz mi jako příteli, jako spolužáku z university, odpověz jedním slovem. Ano, či ne? Napětím zadržuji dech."

*

Neděle velikonoční přivítala už zítřka obyvatele Horního Hlohova sluncem, jarním teplem a zpěvem ptáků. Rozhlaholily se zvony, pohnulo se procesí Vzkříšení Ježíšova.

Surrexit Dominus, surrexit vere
et apparuit Simoni.
Alleluia, alleluia!

Procesí vedl kvardián minoritů a současně kolegiátní lektor. Za ním kráčeli další menší bratři. Za nimi rytíři, měšťané a nečetní kupci, kteří zůstali v poničeném městě, jež přišlo o svůj význam.

Advenisti desiderabilis,
quem expectabamus in tenebris,
ut educeres hac nocte vinculos de claustris.
Te nostra vocabant suspiria,
te largo requirebant lamenta...
Alleluia!

Liturgické procesí dorazilo k františkánskému klášteru. Valášek záměrně vybral toto místo. Pohled na otlučené a ožehlé, z větší míry však zachovalé zdi měl dávat najevo a připomínat, komu a čemu klášter vděčí za to, že stále stojí.

Z průvodu vystoupil herold v tabardu se znakem zlaté opolské orlice. Vyčkal, až utichne ruch a šum a nastane úplné ticho, poté rozvinul pečeti ověšený pergamen.

"In nomine Sancte et Individue Trinitatis, amen," přečetl hromovým hlasem. "Nos Boleslaus, filius Boleslaue, Dei gratia Dominus Glogovie et dux futurus Oppoliensis, significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis.

Na vědomí dáváme, že pro zástitu míru, země a poddaných našich slibujeme a přísahou stvrzujeme příměří, bratrství ve zbrani a ve víře s obcí táboorskou, jakož i všemi táboorskými spojenci. Slibujeme stát věrně po boku Tábora a společně bojovat za mír a jeho upevnění, což znamená pospolu válčit proti všem, kdož upevnění míru odmítají."

Františkánský kvardián zbledl, tvář mu zbělala jako umřelý rubáš. Podobně vypadal i zbytek mnichů a duchovních.

Ačkoli je mladý kníže předem připravil na to, co se bude dít, byl to pro ně otřes.

"V duchu nynějšího příměří a spojení naše země a hrady zahrnuté do anexe Tábora darujeme s výjimkou těch, které si vyhrazujeme. Na oplátku nám Tábor slibuje země a hrady zahrnuté do anexe a dnes někomu jinému patřící, které v boji za mír současným majitelům odejmeme."

"Factum est," dokončil herold, "in Dominica Resurrectionis Anno Domini MCCCCXXIX ad laudem Omnipotentis Dei, amen."

Ticho nenarušil ani vzdech.

Předstoupil kníže Boleslav Valášek, syn Boleslavův, vnuk Boleslavův, pravnuke Boleslavův, Piastovec z krve piastovské. V plné zbroji, se zlatým řetězem na prsou a hermelínovým límcem vypadal jako král. Po jeho pravici stanul maršálek, taktéž v plné plátové, vedle něj senešal a knížecí hosté, polští rytíři - jeden Lelivský, druhý Kornič. Po levici knížete stál bledý kvardián františkánů. Za nimi třímali korouhevníci zástavu s orlicí.

Než herold opět promluvil, vyčkal, až se vše uklidní.

"Na vědomost všem a každému osobně dáváme rovněž to, že pro upevnění vztahů s Táborem přijmeme nyní svátost oltářní po vzoru Kristově čili pod obojí způsobou - sub utraque specie, nikoho však z poddaných k takovémuto přijímání nenutíme a svobodu obřadu zaručujeme. Budeme též přísahat na čtyři artikuly, svobodnými lidmi Českého království vyhlášené a jimi přijaté."

Herold odstoupil. Valášek učinil krok vpřed, senešal a řeholník zůstali vzadu. Přiblížil se Bedřich ze Strážnice, k nepoznání proměněn černou, koženým řemenem opásanou sutanou. Husitský kněz držel patenu a zlatý, ozdobně rytý kalich. Valášek zvedl pravou ruku.

"Přísahám, že v knížectví Bohem mi svěřeném bezpečně a bez překážek má býti hlášáno slovo Boží. Že Kristovo tělo a krev budou moci věřící přijímat v podobě chleba a vína dle slova Písma svatého a učení Spasitelova. Že papežským kněžím bude odebrána světská moc a pomíjivé bohatství, neb světská moc a pomíjivé bohatství jim zbraňuje žít, věřit a učit tak, jako to činil Kristus se svými apoštoly. Že všechny smrtelné hříchy a zjevné přestupky proti zákonu Páně budou trestány. Tak mi dopomoz Bůh a svatý Kříž."

Kníže dokončil slib a poklekl. Bedřich se k němu přiblížil, podal mu patenu s hostií a po ní kalich s vínem. Pak náčiní oběma rukama zvedl.

"Fiat voluntas Tua!"

"Amen!" odpověděli shromáždění lidé.

Bolek Valášek zaskřípal zbrojí a vstal.

"Hotovo," obrátil se na nejbližší stojící. "Pojďme konečně něco pojmít. A popít."

*

Hostina se pořádala v refektáři u františkánů. Stěny pokrývala mozaika puklin a v sále pořád razilo spáleninou, avšak mniši naléhali, aby mohli knížete pohostit. Všichni věděli proč. Na českou víru obrácený Valášek se netajil s úmyslem vypudit z Horního Hlohova kněží, preláty a kolegiální kanovníky. Menší bratři doufali, že jim dovolí zůstat.

Františkánští kuchaři se předháněli v kulinářském umění. Na stole trnili čtyři ohromní pečení divočáci nadívání klobásami. Čtyři jeleni, osm srn, dvanáct selat, dvanáct tetřevů, spousta šunek, uzenek, jelit a paštik. K tomu nepřeborně mazanců, buchet, perníků a závinů. Střed tabule zabíral v celku upečený vůl s pozlacenými rohy, ozdobený nápisy ze slaniny. Jeden hlásal: O IESU, SPECULUM CLARITATIS AETERNAE. Druhý byl neskrývaně pochlebný: DEI GRATIA DUX BOLKO HUIUS LOCI BENEFACITOR.

Působivá byla rovněž nabídka nápojů. Čtyři sudy cyperského vína - exemplum čtvera ročních období. Dvanáct, jako měsíců v roce, džbánů tokaje a vín vlašských. Množství - nikdo to nepočítal, ale dozajista dvaapadesát jako týdnů - bylo konvic vín multánských a uherských a lahvic medoviny včetně věhlasného kovenského lipce.

Čtyřicetidenní půst vykonal své. Hosté jen s nejvyšším vypětím vůle přečkali bledým kvardiánem odříkané modlitby Pater Noster a Benedic Domine, načež se hladově vrhli na jídlo a pití, tak jako se jestřáb vrhá na sluku, jako se Karel Martel vrhl u Poitiers na Araby, jako se labuť vrhla na Lédu, jako se krétský býk vrhl na Pásífae přestrojenou za krávu. Stůl, jenž se zpočátku jevil jako cornu copiae - nevyčerpatelný roh hojnosti božské kozy Amalthey, se začal rychle vyprazdňovat. Naopak se na něm začaly sbírat ohlodané kosti, takže nakonec připomínal rozhrabané pohřebiště.

Kníže Bolek Valášek si rozeplnul knoflíky wamsu a dlouze, po panskou říhl.

"Tohle mohlo náš žebravý řád dočista zbídačit," podotkl. "Tak jsem účet uhradil já, abych bratříčky nezruinoval. Na mnichy a popy přišly zlé časy, rozeženu je do všech světa stran. Všimli jste si kvardiána, jak tam sedí bledý jako smrtka a kyselý jako šťovík? Jak civí na stěnu, jako kdyby na ní četl: mene tekel fares? Františkánů je mi vážně líto, jsou to dobří bratříčkové, věrní zásadám svěťce z Assisi, vesměs Poláci a Češi. Léčili nemocné, pomáhali nuzákům, byli všude tam, kde našli bídu, chorobu, neštěstí, všude tam, kde jich bylo zapotřebí. Mrzí mě, že je musím vyhnat. Ale nedá se nic

dělat, vyženu. Nadcházejí veliké změny, revoluce, poslední budou prvními a vice versa. Nevinní to odnesou stejně jako viníci. Vždyť zač by stálo to očekávané nové, kdyby nedalo na prdel starému. Mám pravdu, Reynevané? Mám pravdu, bratře Bedřichu?"

"Takže ty jsi," ujistil se jeden z polských hostů, "kněz Bedřich ze Strážnice."

"To jsem já," potvrdil Bedřich a přestal se šťourat v zubech. "A ty jsi Spytek Leliva z Melštýna, vojvodie krakovský. Ty zas, pane, jsi Mikuláš Kornič Sestřenec, purkrabí bendzinský. Jak vidíte, znám nejen vaše jména a erby, ale i úřady. Proto dovoluji i mně představit se svou novou hodností. V důsledku dnes uzavřené smlouvy a společného postupu bude zakrátko celé Horní Slezsko patřit Táboru, Zikmundu Korybutovičovi a zde přítomnému knížeti Boleslavovi. Mé osobě byl svěřen úřad a titul direktora - vrchního správce tábořských posádek ve Slezsku."

Valášek, novopečený vyznavač Husova učení, se obezřetně rozhlédl kolem, aby si ověřil, zda jim podroušenost okolních stolovníků dovoluje mluvit otevřeně.

"Jak vidíte," řekl Polákům, "rozdělili jsme si Horní Slezsko mezi sebe. Korybut dostane Hlívce, Bedřichovi táborité Němci a vše, co ještě seberou biskupovi. Opolské knížectví musí také něco získat, to se rozumí. A hodně získat. Chci Namyslov, Klučborec, Rybník a Pštinu. A polovinu Bytomí, tu, kterou nyní drží ten křížácký poskok Konrád Bílý, biskupův nejmladší bratr. Hraniční kameny, jak mi bylo přislíbeno, budou přesunuty ve prospěch vítězů. Nuže tedy vítězme a přesouvajme!"

"Možná zítra," odušil Mikuláš Kornič Sestřenec, "poněvadž jsem se tak nacpal a napil, že se nemůžu ani hnout."

"A pozítří se vydáme na cestu," připomněl Spytek z Melštýna. "Není-liž pravda, pane Bedřichu? Pane Reynevané? Budeme cestovat společně."

Reynevan pohlédl na kazatele a tázavě zvedl obočí. Bedřich si povzdychl.

"Pojedeme zpátky na Ratiboř," sdělil. "A odtamtud budeme pokračovat po Krakovské silnici."

"Po Krakovské silnici? Tedy do Polska?"

"To se uvidí."

"Ty, Reynevané, se tváříš pořád jako kakabus," všiml si Valášek, již silně ruměný z vypitého vína. "Jsou velikonoce, den Zmrtvýchvstání. Je jaro, čas proměn v přírodě, čas proměn v politice. Nové nadchází, staré pomíjí, lux perpetua proniká mračny. Dobro vítězí, zlo je na ústupu. Andělé se radují, na nebesích prozpěvují Gloria in excelsis! Moje chrtice má štěňata a konečně jsem přefíkl nejhezčí z dvořanek mé kněžny manželky. Jednou větou: raduje se tělo, raduje se duše, radují se tandem všichni pospolu, raduj se i ty, Reynevané. Raduj se, k čertu! Pij, připíjím na tebe! A svěť se, co tě trápí, bratře studente!"

Reynevan se svěřil, co ho trápí.

"Inkvizice ti unesla děvče?" sražil brvy Bolek. "Řehoř Hejnic se snížil k podlému únosu? Není možná. Kdyby to byl biskup Konrád, ten se neštítí ničeho... ale Gregorius? Náš kumpán z Karolína? Ha, časy se mění a lidé jakbysmet. Poslyš, bratře, tys mi poradil, pomohl v rozhodování. Teď ti pomohu já. Mám zdroje informací, mám své lidi, biskup by se divil, kdyby věděl, jak blízko něho. Divil by se i Hejnic. Jutta de Apolda, říkáš? Přikážu, aby nastražili uši na to jméno. Dříve nebo později někdo najde stopu, nic se natrvalo neukryje, dobře to praví přísloví: quicquid nix celat, solis calor omne revelat."

"Svatá pravda," potvrdil s podivným úsměvem Bedřich ze Strážnice.

*

Odjezdy za rozbřesku se již na jejich výpravě staly tradicí, ani tentokrát tomu nebylo jinak. Než se slunce zvedlo z oparu, zanechali Horní Hlohov daleko za sebou a jeli rychle k východu. Brzy dorazili na rozcestí.

"Nu, Bedřichu? Kudy teď?" zeptal se s nevinným výrazem demerit.

"Na Ratiboř. A odtamtud po Krakovské silnici do Zátoru. Vždyť jsem to říkal."

"Víme, cos říkal včera. Ptám se, kam jedeme dnes?"

"Nepřepínej strunu, Šarleji."

Mířili tedy na Ratiboř a potom směrem na Krakov. S oddílem, který se rozrostl o oba polské rytíře a jejich zbrojnoše. A všude vůkol nich se rozhostilo jaro.

"Pane Reynevané?"

"Poslouchám, pane z Melštýna."

"Ty jsi Němec?"

"Nejsem Němec, jsem Slezan."

"Nejsi Čech," ubezpečil se Spytek. "Co tě tedy přivedlo k husitství? Jak došlo k tomu, že jsi stanul na jejich straně?"

"Vypukla válka mezi dobrem a zlem. Když jsem si měl vybrat, když jsem si musel vybrat, zvolil jsem dobro."

"Musel? Mohl ses přece rozhodnout pro neutralitu, nezvolit si ani jednu ze stran."

"Zůstat neutrální ve válce dobra se zlem, znamená přiklonit se na stranu zla."

"Poslouchej dobře, Mikuláši," obrátil se Spytek Lelivský na druhého rytíře. "Poslouchej, co říká."

"Poslouchám," odpověděl Sestřenec. "A poslouchám rovněž jiné řeči. Ty, jež se vedou o tobě, pane z Bělavy. Že se zabýváš magií, že jsi čaroděj."

"Nebyl to nikdo jiný," opáčil nevzrušeně Reynevan, "než tři čarodějové, kteří přišli uvítat Ježíše do Betléma a přinesli mu myrhu, kadidlo a zlato."

"Řekni to inkvizici."

"Inkvizice o tom dobře ví."

"Změňme," zasáhl Spytek z Melštýna, "téma rozhovoru."

*

"Hbitě jste si rozdělili Horní Slezsko," poznamenal ironicky Sestřenec. "Hbitě, rázně a velkoryse. Tábor, Valášek,

Korybutovič - a kůže na medvědu je rozdělená. Ale kde zůstaly zájmy Polské koruny?"

"Tolik ti ty zájmy leží na srdci?" zeptal se s nemenší ironií Bedřich. "Tolik o ně dbáš?"

"Bude obtížné uskutečnit vaše záměry, pokud vás nepodpoří Polsko. Bude-li v jeho zájmu vás podporovat?"

"Těžko říci," uvažil Bedřich. "Poněvadž potíží s Polskem je stále stejná: nelze určit kdo a co. Jagello? Jagellovi synové? Soňka Holšanská? Vítold? Zbyhněv Olešnický? Šafránci? V Polsku každý, kdo je u moci, má své vlastní, privátní zájmy a neochvějně své zájmy vydává za prospěch vlasti, tak je to u vás od věků a další věky to tak bude. Ptáš se, pane Korniči, kde jsou zájmy Polské koruny. Já se pro změnu ptám: či zájmy máš na mysli?"

Sestřenec prskl a přitáhl hřebci uzdu.

"Pane Bedřichu! My jsme jenom vyslanci ve službách osob mnohem významnějších, eskorta statistů. My budeme mít za úkol eskortovat. O zásadních věcech jedou jednat jiní statisté s jinými statisty."

"O tom, co se stalo v Lucku," prohodil Bedřich, "vědí nejen statisté. Nejen statisté vidí, co se teď v Polsku děje. Biskup Olešnický pronásleduje polské husity, ponouká Jagella ke kruciátě proti Čechům. Vítold se chystá korunovat na litevského krále..."

"K té korunovací nedojde," vmísil se do hovoru Reynevan. "Můžete mi věřit."

"Jistěže ne," pohlédl na něho bedlivě Sestřenec. "Papež to nedovolí. Nebo jsi měl na mysli něco jiného?"

"Neměl," ujistil jej namísto Reynevana Bedřich. "A já, ctění páni, stále nevím, v čím jménu jedou do Čech ty významné osoby, s nimiž se máme setkat v Zátoru. A jimž máme poskytnout eskortu."

"Jedou ve jménu Polského království," svraštil temné brvy Spytek z Melštýna. "Za to vám ručím. Říkejte si, co chcete, Polsko je jen jedno a jeho prospěch je nade vše. S králi, knížaty, biskupy, dobrá. Ale jestli bude třeba, tak i bez králů a biskupů."

"Bez?" pousmál se Bedřich koutkem úst. "To zní jako výzva ke vzpouře, pane z Melštýna. Myslíte na rebelii?"

"Ne, žádnou rebelii. Myslím na konfederaci. Štít, zástítu, příbytek naší zlaté svobody. Privilejí našeho rytířského stavu. K zastavení nepříznivého vývoje věcí veřejných a zneužívání moci, ať už královské či církevní, k udržení pořádku v království špatně řízeném, v pokroku brzděném či rovnou ke krachu vedeném je nutno použít třeba prostředků násilí. Vzdoru. Odboje. Zlo do krajnosti dovedené vyžaduje účinné léky, protože buď jak buď, vyléčeno býti musí. Buď jak buď. Třebas mečem."

"To zní velmi vážně."

"Já vím."

*

"Páni," vztyčil se Šarlej ve třmenech. "Za říčkou je pštinské území."

"Musíme být opatrní," řekl Bedřich. "Tady se ostře postupuje proti husitům a jejich spojencům. Vdova na Pštíně za zajatce dobře platí."

"Ona je pořád vdova?" podivil se Sestřenec. "Povídalo se, že se provdala za Přemka Opavského."

"Přemek," vysvětlil kazatel, "o tom manželství uvažoval. Sňatkem s ní by mohl připojit pštinskou državu k Opavsku. Krom toho je vdova pěkný kus ženské, pravda, už ne nejmladší, ale zdravá a zdatná Litvínka. Kdo ví, možná se starý Přemek zalekl toho, že jí už nebude stačit v loži manželském? Vzal si za ženu nějakou Bosňanku a vdova na Pštíně zůstala vdovou. Ale klepy se šířily tak vytrvale, že ji už mnozí viděli jako Přemkovu choť. A poněvadž se Bosňanka náhodou jmenuje také Helena, omyl se udržuje stále."

"Helena z Pštiny," chtěl se ujistit Reynevan, "je vlastní sestra Zikmunda Korybuta?"

"Přesně tak," potvrdil Spytek. "Dcera Dymitra Korybuta Olgerdoviče a neteř krále Jagella."

"Neteř nebo tetička," přerušil jejich rozmluvu Bedřich, "musíme se jí vyhnout jako čert kříži. Popožeňte koně. Čím rychleji se od Pštiny vzdálíme, tím lépe."

"Poradíme si," mlaskl Šarlej na vraníka. "Dosud nám všechno šlo jako po másle."

Zakřikl to.

*

"Pane!" zavolal jeden z Moravanů, kterého nechali na vartě před krčmou, u níž se zastavili koupit obrok pro koně.

"Pane! Jedou nějací lidé!"

"Zbrojní!" hlásil druhý. "Tucet jezdců!"

"Srazit se, zbraně v pohotovosti," zavelel Bedřich. "A zachovat klid, možná nás minou."

Sestřenec vytáhl od sedla těžký čekán a zasunul si ho v zadu za opasek. Spytek si přisunul jílec meče blíže k ruce, ale zakryl zbraň pláštěm. Moravané rychle odvázáli koně od úvaziště. Samson zavřel dveře krčmy a opřel se o ně.

Šarlej chytil Reynevana za rameno.

"Vezmi si to."

Podal mu samostříl. Lovecký, s pěkně vykládanou sochou. S ocelovým lučištěm, přitom docela lehký. Napínaný německým heverem - ozubeným soukolím s klikou.

Na cestě zaduněla kopyta, zařehotal kůň a v aleji křivých vrb se objevila četa třinácti ozbrojených jezdců, mířících ku Pštíně.

"Minou," zabručel Bedřich, "nebo neminou?"

Neminuli. Vjeli na plácek. Na první pohled bylo znát, že to nejsou obyčejní knechti, odění a zbraně prozradily námezdníky. Reynevan si všiml, že vedou zajatce. Na provaze spojujícím svázané ruce se sedlem běžel vedle jednoho z koní pěší člověk.

Velitel oddílu, vousáč s hubeným obličejem, si změřil Bedřicha a celou skupinu nevlídným pohledem. Na provaze vedený muž odvrátil hlavu. A Reynevan bezděky otevřel ústa.

Zajatec byl Bruno Schilling, Černý jezdec, odpadlík, zběh z Roty smrti.

Poznal Reynevana okamžitě. V očích se mu zablesklo, zle zablesklo, tvář se zkřivila v grimase, kterou u něj Reynevan nikdy dříve neviděl - ani během cesty od Olše, ani během výslechů na Sovinci. Rázem poznal, co ta grimasa znamená. "Jsou to husité!" dal se Schilling do křiku, trháje provazem. "Tihle lidé! Husité! Čeští špehýři! Hej! Neslyšíte, co říkám?!"

"Co?" zeptal se přezíravě velitel čtyř. "Co říkáš?"

"Jsou to husitští vyzvědači!" Schilling se celý poprsal slinami. "Vím to, znám je! Mě vězníte, i když jsem nevinný! A tohle jsou opravdoví zločinci! Zatkněte je! Spoutejte..."

Spytek z Melštýna zbledl a stiskl zuby, Sestřencova ruka sjela k rukojeti zbraně, Bedřich dal očima znamení svým Moravanům. Šarlej smekl čapku a vystoupil dopředu.

"To je psina," pravil zvesela. "Ušťekaného zloděje jste lapili, páni vojáci, jen co je pravda. Aby si zachránil kůži, očerňuje druhé. Dej ho v Pštině zpráskat, pane veliteli, dej lumpovi ochutnat karabáč. Ať pozná, jak dopadnou takoví pomlouvači."

"A vy," vyštěkl velitel, "co jste zač?!"

"Jsme kupci z Elbinku," odpověděl klidně Bedřich ze Strážnice. "Vracíme se z Uher..."

"Vy jste takoví kupci jako my jeptišky."

"Prohlašuji..."

"Lže!" zaječel Schilling. "Je to husita!"

"Zavři hubu!" okřikl ho vousáč. "A vy, vážení, se s námi budete muset obtěžovat do Pštiny, tam už vrchnost zjistí, kdo jste - kupci či lížkupci. Petzolde, Mladoto, dolů z koní, prohledejte jim brašny a vaky. A odeberte zbraně."

"Pane veliteli," odhrnul Bedřich okraj pláště a významně poklepal na naditý měšec u svého pasu. "Třeba se nějak dohodneme."

Vousáč pobídl svého koně blíže a pohlédl na ně svrchu. Potom zkrřivil hubenou tvář v pohrdavém úšklebku.

"V Pštině," ucedil, "platí za kacíře lépe. A když mě chceš podplatit, budeš najisto kacíř. Pojedeš v poutech. A tvůj měšec bude stejně náš."

"Bůh vidí," pokrčil rameny kazatel, "že jsem to nechtěl."

"Cos nechtěl?"

"Tohle."

Bedřich chytil podanou kuši a hbitě zvedl kolbu k líci. Zadrnčela tětíva a zblízka vystřelená šipka smetla vousáče z koně.

"Bij!"

Spytek z Melštýna ťal nejbližšího z žoldáků mečem, Sestřenec se obořil na ostatní a bil je oběma rukama, střídavě mečem a čekanem. Námezdníci sklonili kopí, zamávali sekerami a s bojovým pokřikem se vrhli proti nim. Tři spadli z koní, zasažení šípkami z kuší Moravanů a polských zbrojnošů, čtvrtý spadl do louže sestřelen Šarlejem. Ostatní na ně s řevem zaútočili. A tehdy udeřil Samson.

Obr popadl lavici vyrobenou z rozpůleného kmene, zvedl ji, jako kdyby nic nevážila, třebaže musela být zatraceně těžká. A jako kyklop Polyfém hodil skálu na Odysseův koráb, mrštil Samson lavicí do šiku pštinských žoldnéřů. S lepším výsledkem, než se to podařilo Polyfémovi. Učinil pravou spoušť mezi lidmi i zvířaty.

Reynevan obratně vyklíčkoval z boje a zamířil k Schillingovi. A spatřil něco nevidaného.

Renegát se chytil oděvu jezdce, jenž ho vedl, a strhl jej ze sedla na zem. Jezdec, velký chlap, se nedal povalit, odstrčil útočníka a bodl po něm nožem. Schilling se bodnutí vyhnul mírným obratem a prohnutím trupu, prudkým pohybem ramene ohnul žoldnéřovu paži a výpadem vpřed vrazil protivníkovi jeho vlastní nůž do hrdla. Bleskově si přefízl pouta o sekeru visící u sedla, vyskočil na koně a pobídl ho do běhu.

Byl by utekl nebýt lovecké kuše, vyrobené v Norimberku, exportované do Krakova a převezené na Moravu, kde ji v Odrách koupil Šarlej od polského podlouníka za nijak zvlášť přemrštěnou cenu čtyř uherských dukátů. Reynevan opřel sochu zbraně o plot, s klidem zamířil a vystřelil. Do zadku zasažený kůň zařičel a vyhodil zadními nohama.

Schilling vyletěl ze sedla jako z praku a dopadl na hromadu vlhkých pilin. Reynevan se na něj vrhl s nožem vytaženým ze škorně. Renegát vyskočil jako kočka a rovněž blýskl čepelí nože. Srazili se v sérii seknutí, bodnutí a výpadů.

Schilling náhle vyrazil vpřed, bodl a zároveň šel roztaženými prsty levačky Reynevanovi po očích. Mladík zaklonil hlavu, aby si uchránil zrak, a uskočil před širokým sekem. Následující seknutí odrazil nožem, až se zajiskřilo. Schilling ho kopl a vzápětí bodl shora. Reynevan se stačil krýt, ale byla to finta. Renegát otočil nůž v dlani a řízl ho do stehna. Když jím projela bolest, Reynevan na okamžik ztratil koncentraci. Schillingovi to stačilo. Otočil se a z obratu mladíka ťal do ramene.

"V únoru," zasyčel a přihrbil se, "jsi vyvázl živ, poněvadž jsem byl marod. Ale už jsem se uzdravil."

"Znovu onemocníš."

"Tenkrát jsem tě akorát škrábl do ucha. Ted' ti vypustím krev jako praseti. Tak jako tvému bráchrvi."

Vrhli se proti sobě, sekali a bodali. Reynevan paríroval záluďný výpad, uhodil Schillinga loktem do obličeje, z rozmachu přidal ránu pěstí, kopl ho do holeně, obrátil nůž a shora bodl. Vší silou. Chruplo to, ostří vniklo do těla až po stěhku. Renegát sebou trhl a uskočil. Pohlédl na rukojeť, trčící mu zpod klíční kosti. Chytil ji, jedním rázným pohybem vytáhl nůž z rány a odhodil za sebe.

"Vůbec to nebolelo, ha ha," oznámil pobaveně. "A ted' tě vykuchám. Vyrvu z tebe střeva a omotám ti je kolem krku. Oběsím tě na nich."

Reynevan couvl, klopýtl, upadl. Schilling po něm s vítězným zařváním skočil. Šarlej vyskočil jako ze země a ostře ho ťal malchusem přes břicho. Renegát zakašlal, pohlédl na stříkající krev a zvedl nůž. Šarlej ho sekl do pravého ramene. Krev vystříkla na loket vysoko. Schilling padl na kolena, ale nůž nepustil. Šarlej sekl ještě jednou. A ještě jednou. Po druhé

ráně renegát upadl. Po třetí se přestal hýbat.

"Terra sit ei levis," řekl Bedřich a pokřižoval se. "Budiž mu země a tak dále. Až se bojím zeptat... Znali jste ho?"

"Letmá známost," odpověděl Šarlej, otíraje ostří.

"A již neaktuální," dodal Reynevan. "Škrťme ho ze seznamu našich známých. Díky, Šarleji. Můj bratr z onoho světa ti rovněž děkuje."

"Tak či onak," zašklebil se Bedřich, prohlížeje si zraněnou ruku, "nikdo jiný než ten váš známý nemá na svědomí pštinské vojáky, jejichž mrtvoly mí lidé právě topí v močůvce. Kdyby držel zobák, vylhali bychom se bez bitky. Teď odtud musíme utíkat, a fofrem. Mediku, můžeš mi ošetřit ruku?"

"Za chvíli," svlékl si Reynevan kabátec a krví prosáklou košili. "Chvilku vydrž. Vezmu si jehlu a nit a musím se na pár místech sešít."

*

Ujížděli z toho místa, nešetříce koně. Reynevan nebyl jediný, koho bylo třeba sešít a kdo se nyní krčil v sedle, sykal a klel. Nehlubokou ránu do stehna utřil ve střetu s pštinskými žoldnéři Spytek z Melštýna. Jeden z Moravanů měl pochroumaná žebra a Sestřencův zbrojnoš si z boje odnesl zranění hlavy. Všichni se nicméně udrželi v sedlech. Vzdychali, sténali, ale tempo nezpomalovali.

"Co tvá ruka, Bedřichu?"

"Maličkost. Žádal jsem o obvaz, abych si krví nezašpinil kalhoty. Jsou fungl nové."

"Byls už někdy raněn? Železem?"

"U Břeclavi v šestadvacátém. Uherským šídlem do lýtky. Proč se ptáš?"

"Jen tak."

*

"Schilling," odhodlal se nakousnout ošemetnou záležitost Reynevan. "Jestliže se Schilling objevil zde, znamená to, že uprchl z vězení. To může znamenat... To může znamenat, že Horn..."

"Ne," přerušil ihned jeho úvahy Šarlej. "Nevěřím. Horn by se nenechal zaskočit. Pro jistotu..."

"...by se to mělo ověřit," dokončil Reynevan. "Zajedme na Sovinec. Jakmile se vrátíme do Oder."

"Zanedlouho," poznamenal klidně Samson Medák. "Za tři, nanejvýše čtyři dny."

"Samsone?"

"Náš velitel opět změnil směr. Už hodinu nás vede na jih. Rovnou k Moravské bráně. Zanedlouho uvidíme Skočov." Reynevan ošklivě zaklel.

*

"Je to tak, přiznávám," nedal na sobě Bedřich nic znát, když na něj tvrdě uhodili. "Úmyslně jsem vás oklamal. Nikdy jsem neměl v úmyslu jet do Zátoru."

"Další zkouška," zavřel Reynevan, "mé loajality? Mám pravdu? Vím, že mám."

"Když víš, proč se ptáš?"

V lesní tůni, pokryté tlustým povlakem řas, kuňkaly snad tisíce pářících se žab.

"Nutno uznat," prohlásil Šarlej, "že dovedeš zahrát na nervy, Bedřichu. Máš v tom směru nevšední nadání. Tentokrát se ti podařilo naštvat i tak klidného člověka, jako jsem já. Rozbil bych ti držku, jako že je amen v otčenáši, kdybych nechtěl dělat ostudu před cizinci."

"Já," ucedil cizinec Sestřenec, "se tvými švindly cítím osobně dotčen. Máš štěstí, Bedřichu, že tě chrání kněžské roucho. Jinak bych tě na udusané zemi naučil móresům. A spočítal ti žebra."

"Tam v Zátoru," přidal se rozhorleně Spytek Lelivský, "čekají pan Šafránek a pan z Oporova! Měli jsme je provázet na Moravu a cestou bránit! Hetman Prokop slíbil polskému poselstvu doprovod a eskortu! A my jsme dali rytířské slovo..."

"Pan krakovský podkomoří," zkržil Bedřich ruce na prsou, "a pan korunní podkancléř jsou již na cestě do Oder, nepochybně tam dorazí před námi. Provázejí je důvěryhodní lidé a ochrany jim netřeba. Nyní, když Jan z Kravař přestoupil ke Kalichu a uzavřel spojenectví s Tábořem, jsou cesty bezpečné. Tak dost kdákání, panstvo. Na kůň a na cestu!"

"Možná u vás, Čechů," zaskřípal zuby Mikuláš Sestřenec, "panují takové zvyky, že pasované rytíře krmíte výmysly, úmyslně je obelháváte a jejich oprávněné výtky kdákáním nazýváte. V Polsku by ti něco takového neprošlo beztretně. Máš štěstí, že tě chrání..."

"Co mě chrání?" rozkřikl se Bedřich, sedící již v sedle. "Kněžské roucho? Vidíš mě snad ve flandě? Do hajzlu se sutanou! Říkám ti do očí: měl jsem podezření, nevěřil jsem žádnému z vás a musel jsem vás podrobit zkoušce. Všechny! Rozumiš, Korniči? A co teď? Jsi uražen na své polské cti! Chceš se bít? Žádáš satisfakci? Nuže! Který z vás..."

Nedokončil. Samson Medák přijel k němu na svém kopinickém hřebci, popadl ho za límec a za kalhoty, vytáhl ho ze sedla, křičícího zvedl nad hlavu a s rozmachem ho vrhl do zarostlé tůně. Šplouchlo to, zasmrdělo, žáby na chvíli utichly. Samson za naprostého mlčení vyčkal, až se kazatel vynoří, zelený od vodních rostlin a plivající bahno.

"Já," pravil, "jsem se cítil uražen na své cti. A toto mi postačí jako satisfakce."

Kapitola desátá

ve které opět navštívíme Vratislav, tentokrát ve dnech předcházejících svátkům velikonočním. To proto, neb se tam děje řada věcí, o nichž by byla škoda se nezmínit.

Nad ránem sprchlo, a když vyšlo slunce, rozžehlo měděné a zlaté ohně na střeších vratislavských kostelů. Jako zlaté rouno se třeptila krytina střechy nad hlavní lodí svatě Alžběty, svým leskem oslňovaly zraky dvojčata věží Maří Magdaleny, blýskaly se tu špice, tu kopule na věžích svatého Mikuláše, Vojtěcha, Doroty, Jakuba, svatého Ducha,

Marie Písečné, všech třiceti pěti vratislavských chrámů. Nebeský jas se odrážel v mokrých střeších města, jehož sláva, jak se zdálo, se již málem dotýkala hvězd.

Zpěvavě se rozeznělo vyzvánění od Božího těla. Vratislav se probudila, pod Svidnickou branou začalo být rušno. Bylo dvacátého prvního března Anno Domini 1429. Řehoř Hejnic, inquisitor a Sede Apostolica pro vratislavskou diecézi, se narovnal v sedle a protáhl se, až mu zaprašťely klouby.

Je příjemné být zase doma, pomyslel si.

*

Zvon od svatého Vincenta začal bít Angelus Domini. Johanité sklonili hlavy a přežehnali se. Biskup Konrád kývl na lokaje, aby naplnili kalichy. Prostorným sálem olbínského opatství zavanula ušlechtilá vůně burgundského, okořeněného skořicí, zázvorem a rozmarýnem. Z kostela sem doléhal zpěv mnichů:

Gratiam tuam, quaesumus, Domine,
mentibus nostris infunde:
ut qui, Angelo nuntiante,
Christi Fili tui incarnationem cognovimus...

"Takže," zvedl biskup pohár, "kurprinc a markrabě brandenburský Jan se rozhodl podpořit Slezsko v boji proti heretickým Čechům. A posílá na pomoc čtyři stovky těžkooděných johanitských rytířů z Marky. Kdo by se toho nadál... Vždyť Janův otec, kurfiřt Fridrich Hohenzollern, myslí spíše na Polsko než na Slezsko... Nu, na tom nesejde. Ze strany markraběte je to šlechetné gesto, sluší se naň připít. Na zdraví markraběte Jana! A na vaše zdraví, páni!" Baltazar von Schlieben, Herrenmeister Marky, oplatil přípitek. Kostnatá, hnědými skvrnami pokrytá ruka se mu chvěla pod tíží plného poháru.

"Špitálníci svatého Jana Jeruzalémského," promluvil s nosovým přízvukem, "nemohou zůstat nečinní tváří v tvář ohrožení víry a církve. Složili jsme sliby a sliby dodržíme. My, rytíři braniborské bailie, si zakládáme na své věrnosti slibům a zásadám řádu."

"Tak jest," potvrdil hrdě Mikuláš von Thierbach, komtur na Svobnici.

"Tak nám dopomoz Bůh," dodal Henning de Alzey, bratr u Nisy padlého Dietmara.

"Napijme se tedy," pobídl je Konrád. "Připijme na porážku husitů."

"Na jejich porážku," zavrčel Henning de Alzey. Biskup věděl, že jeho druhý bratr Dietrich padl u hradu Drahimi v Pomoránsku. V boji s Poláky.

"Tvé rytíře, mistře Baltazare," obrátil se biskup na Schlieben, "budou během vašeho pobytu hostit bratři premonstráti zde v Olbíně. Všechny výdaje hradím já z vlastní pokladny. Kam se vydáte z Vratislavi?"

"Do Lehnice. Ke knížeti Ludvíkovi."

"Jak jinak," přimhouřil zlehka oči Konrád, "Ludvík z Břehu je přece markraběcí švagr. Pevně doufám, že nyní, když bude mít po boku hrdinné johanity z Marky, prokáže Ludvík větší bojovnost než dosud. V dosavadních střetnutích s husity se příliš nevyznamenal, proslul spíše manévrovací taktikou. Neboť co jiného nežli manévr je kvapný ústup? Ale dost už o nepříjemných záležitostech. Na vaše zdraví!"

Biskup si otřel ústa a přejel pohledem po spolustolovnicích.

"Sdělím vám novinu," začal na jiné téma, "která k nám došla z Frankrajchu spolu s tím znamenitým burgundským, které právě pijeme. Ve městě Chinonu u dvora krále Karla VII. se objevila vesničanka z Champagne, prostá děvečka jménem Jeanne, mystička nebo snad věštkyně, která krále upoutala a načisto obloudila. Prohlásila, že ji hlasy světců z nebes ustanovily zachránkyní Francie, bičem Božím na anglické nájezdníky. A víte co? Strhla s sebou liného krále, veškeré rytířstvo, ba i prostý lid. Pojmenovali ji La Pucelle - Panna a pod jejím praporem všichni táhnou na Orléans. Angličané, kteří město obléhají, mají už strachy plné kalhoty."

"Taková závažná věc," zachmuřil čelo Baltazar von Schlieben, "nepřísluší děvečce. Je to zase nějaká novota podle francouzské módy. Vždyť i u tebe, pane biskupe, na Dómském ostrově jsme jednu takovou viděli; proháněla se po nádvoří na koni a v mužském oděvu a házela oštěpem. Ženská se nemá jako muž ani oblékat, ani chovat, je to proti boží přirozenosti. Je to rouhání."

"A já ti říkám," vzpřimil se biskup, "že účel světi prostředky. A že nedoceňuješ význam symbolů. Můžeš si sedrat hrdlo kázáním o cti a vlasti, víře a církvi, ostatními to nehne, budou to mít za plané tlachy. Avšak dej jim symbol - nezáleží jaký - a půjdou za ním třeba do ohně. Takový symbol je užitečnější než houfec vojska. A proto, kdopak ví, třeba se po nějaké takové Johance porozhlédnu i u nás ve Slezsku. Nazvu ji třeba Jungfrau, poučím o hlasech z nebe, uložím ji hlásat nesmysly a štvát proti husitům, obléknu jí oruží a do ruky strčím fangli... Třeba to zabere."

"To je nepřístojné," stál tvrdě na svém johanitský mistr. "Mužské odění na ženě, to je hřích, nestoudnost, vyzývavá provokace a rouhání. Ženské, které se strojí jako muži, které si představují, že se mohou mužům rovnat, takové je třeba upalovat. Upalovat!"

"Zajisté," firkl Konrád. "To se ví, že upalovat! Ale až splní svou úlohu a přestanou být potřebné."

*

Od biskupa dvaadvacet grošů, přepočítával poněkolkáté Grejcárek, škrábaje nehtem po stolní desce v temném koutě krčmy "U modrého kapra". Od ženy vonící rozmarýnem třicet. Od inkvizice dvanáct, to je málo, flandáci jedni lakomí... Od Fuggerů dvacet. Po odečtení nákladů zůstane nějakých padesát. A já přece také potřebuji něco na živobytí, čtyři haranti na krku, do psí mateři, a pátý na cestě. Ježíši, kdy už ta ženská začne konečně chodit s outěžkem k čarodějnicím? Odložit stranou se dá stěží čtyřicet. Málo. Pořád příliš málo, než abychom mohli spolu se švagrem koupit od rytíře

Wernera Panevice mlýn na Vejdě. Panevic, aby ho za hamižnost čerti v pekle smažili, chce za mlýn osmdesát pět hřiven...

Je třeba více makat. Aktivněji. Jenže kolem začíná být dusno. Do Vratislavi se vrátil inkvizitor Hejnic, bude dohánět resty - za svatým Vojtěchem se už stavějí nové hranice. A špicly se město přímo hemží. Kučera z Huntu pátrá a slídí. Biskup je poslední dobou podezřele milý... Jako by něco tušil...

A Grellenort. Grellenort se na mě dvakrát divně podíval.

Za zády mu něco zašramotilo. Grejcárek sebou trhl, poskočil, sáhl po noži a současně složil prsty do magického znamení.

Byla to jenom krysa. Jenom krysa.

*

Konrád z Olešnice nebyl toho večera ve svých komnatách sám. Pomurník to věděl, dovtípil se, koho tam zastihne. Klevěty o biskupově nejnovější milostnici se po Vratislavi rozletěly závodní rychlostí. Rychle též přestaly být klevetami a staly se nanejvýš oficiální vědomostí. Sedmnáctiletá Klaudýna Haunoldovna nebyla první měšťanskou dcerkou, která padla prelátovi do oka a následkem toho padnutí byla carnaliter copulata. Klaudýna však byla první, u níž se patriciát zachoval, jak náleželo. Tedy s nově nabytým sebevědomím. Do biskupské rezidence se dostavila delegace vratislavských patriciů, aby oficiálně požádala o finanční náhradu za Klaudýninu ztracenou ctnost. Biskup zaplatil bez mrknutí oka. A všichni byli spokojeni.

Oficiálně zaplacená Klaudýna, dcera slovutných Haunoldů, seděla na tureckém taburetu po biskupově boku a dělala to, co obvykle - cpala se kandovaným ovocem a oslňovala svými půvaby. Rozpustila si lesklé zlaté vlasy a vypínala přitažlivé poprsí, velice dobře viditelné v hlubokém výstřihu. Kdykoli vkládala kousek kandovaného ovoce mezi karmínové rty, vždy zadržela pohyb na dostatečně dlouhou chvíli, aby se mohla pokochat prsteny, které jí daroval biskup.

"Buď zdrav, Birkarte."

"Nechť Bůh uchová tvou Velebnost."

Klaudýna Haunoldovna věnovala přichozímu vláčný safírový pohled a ukázkou drahého střevíčku zpod okraje sukně. Pomurník věděl, že před ní je možno bez obav hovořit o čemkoli. Nevšední krásu a jedinečné tělesné přednosti vyvážila příroda u Klaudýny jistými nedostatky. Především na duchu.

Biskup usrl z poháru. Vzdor pokročilé hodině byl, jak se zdálo, zcela střízlivý. V poslední době se mu to stávalo stále častěji. Pomurník si vryl do paměti, aby při nejbližší možné příležitosti přinutil mluvit biskupova konsiliáře. Tohle mohl být symptom choroby. Anebo její následek.

"Co je s tebou, Birkarte? Nepotkala tě teď někdy nějaká... příhoda?"

"Příhoda? Ne."

Klaudýna štípla biskupa do stehna. Konrád natáhl ruku a popleskal ji po šíji jako kočku.

"Jednu otázku," zvedl zrak, "jsem ti ještě nestihl položit. Tvé lidi, víš, koho mám na mysli, zmasakrovali husité u Vělslavi. Za jak dlouho dokážeš zverbovat nové? Kdy se jich mohu dočkat?"

"Potěšení je tím větší, čím je neočekávanější," popíchl Pomurník. "Čekej tedy směle, dokud duše v těle."

Klaudýna se hrdelně zasmála, ale biskup neměl náladu na žerty.

"Přestaň s těmi žertíky!" vyštěkl. "Našel se šprýmař! Tvé Jezdce teď nutně potřebuji, chci je mít k dispozici! Tak mi odpověz, když se ptám!"

"Pax, otecko," přimhouřil oči Pomurník. "Nevztekej se, škodí to zdraví. Víno, ženy, zpěv... A k tomu hněv. Ještě tě rani mrtvice a biskupem udělají nějakého Poláka. Pokud jde o odpověď, dal bych přece jen přednost inter nos."

Biskup gestem přikázal Klaudýně vstát a plácnutím po kulatém zadečku jí dal na srozuměnou, aby se vzdálila. Dívka fíkla, ohrnula karmínové rtíky, změřila si oba nahněvaným pohledem, nabrala si z podnosu hrst ovoce a odešla, dráždivě pohupujíc bedry.

"Jezdci," oznámil Pomurník, když zůstali beze svědků, "jsou již v této chvíli připraveni plnit rozkazy. Na Sensenbergu jich zůstalo několik ze staré gardy. A tady ve Vratislavi jsem naverboval několik nových."

"Asi něco bude na těch klepech," pohlédl na něho biskup zpod spuštěných víček, "že je k sobě lákáš černou magií, že k tobě letí jako mury do plamene. Stěžoval si mi velitel žoldnéřů Hayn von Czime, že mu dezertují z jednotky, prý jeden horší lotr než druhý. Ale že i johanité? Stěžoval si totiž i řádový mistr von Schlieben."

"Vím, že na to spěcháš, otecko. Proto nepřebírám, беру, co se namane. Ghandža a hašiš také udělají své. Ještě někdo si na mne stěžoval?"

"Ulrich Pack z Klepiny," zaznělo v biskupově hlase pobavení. "Ale v jiné záležitosti. Nepoznávám tě, synu. Ty a dívka?"

"Nech toho, biskupe. A Packa nějak uchláchol."

"Už jsem to udělal. A nemusel jsem se ani moc namáhat. Vrat'me se ad rem: muže máš tedy připravené. Zajistí mi bezpečí? Obranu? Kdyby ses mýlil a Reinmar Biellau na mne přece jen chystal atentát?"

"Reinmar Biellau žádný atentát nechystá. Jestli tedy moje muže potřebuješ jenom..."

"Nejenom," nenechal ho dokončit biskup.

Nějakou dobu mlčeli. Z dámských komnat slyšeli poštěkávání vlašského psíka a melodický hlas mladé Haunoldovny, lající služebným.

"Doba je nejistá a zlá," přerušil ticho Konrád z Olešnice. "A nejhorší je ještě před námi. Stačilo pár kacířských nájezdů, aby otřásl Slezskem. Lidé znejistěli, v těžkých časech mají sklon zapomínat na desatero, na pravé hodnoty, na čest, povinnost i přísahy. Slabí lidé zapomínají na smlouvy, nejslabší začínají vidět záchranu v dohodě s nepřítelem. Zapomínají, co je to zákon, co je to společenský řád, co je to amor patriae. Upadají na duchu. Zapomínají na Boha. A na

to, čím jsou Bohu povinováni. Ponechme Boha na pokoji, oni dokonce zapominají, čím jsou povinováni mně!"
"Takové lidi, synu," navázal po krátké odmlce, "bude třeba navrátit ze špatné cesty. Uštédřit jim lekci vlastenectví. A nebude-li to stačit, bude nutno..."

"...odstranit je z tohoto světa," dokončil Pomurník. "A vinu svalit na demony anebo husitské teroristy. Zařídím to, biskupe. Ty jen urči osoby a vydej rozkazy."

"Takového tě mám rád, Birkarte," vzdychl biskup. "Přesně takového."

"Já vím."

Oba mlčeli.

"Užitečná věc," vzdychl podruhé biskup, "je ten terorismus. Kolik potíží vyřeší. Jak bychom si bez něj poradili? Koho bychom za všechno obviňovali, na koho svalovali vinu? Vero, kdyby terorismus neexistoval, museli bychom ho vymyslet."

"No prosím," usmál se Pomurník. "Myslíme úplně stejně, dokonce používáme i stejná slova. A ty mne pořád zapíráš, otecko."

*

Když tak seděli u jednoho stolu a jedli štiku v omáčce žluté šafránem, nikdo, absolutně nikdo, by je nepovažoval za rodné bratry. Navzdory dojmu však rodnými bratry byli. Starší Konrád, biskup vratislavský, vypadal jako pravý Piastovec, mohutný, ruměný, zdravý sybarita. Naopak jeho bratru Konrádu Kantnerovi, knížeti na Olešnici, propůjčovaly propadlé tváře a dlouhé vousy spíše podobu poustevníka.

"Jenom soužení," zopakoval Konrád Kantner, sahaje do mísy pro další porci štiky, "mám s těmi dětmi, co jsem naplodil. Nic než starosti."

"Vím," biskup zakašlal, zachrchlal a vyplivl kost. "Vím, jaké to je, bratře. Znáám to soužení."

"Mé Anežce," předstíral Kantner, že nerozumí, "táhne na patnáctý rok. Chtěl jsem ji, jak víš, provdat za Kašpara Šlika, ten smrkáč to někam dotáhne, je to královský kancléř a moc dobrá partie. Lucemburk mi to matrimonium přislíbil, všechno bylo domluveno. A teď se mi doneslo, že Šlikovi namlouvá dceru hraběte Bertolda z Hennebergu, lhář jeden proradný. Ten mizera jaktěživ neřekl pravdivého slova."

"To je pravda," olízl si prsty biskup. "Ale na tvém místě bych si nedělal starosti. Soudím totiž, že náš milostivý král pro chvilkový prospěch klame a vodí za nos hraběte Bertolda. Nic si z toho nedělej, ještě si přijijeme na veselce Anežky s Kašparem."

"Pánbůh dej," upil Kantner z poháru a odkašlal si. "Ale to není všechno. Napadlo mě, že dám dohromady svého Konrádka s Barborou, dcerkou braniborského markraběte Jana. Tož jsem se synem zajel na svátky do Špandavy, jářku, ať se mladí poznají. Konrádek si ji prohlédl, to ano. Ale prohlásil, že ne, že ji nechce, poněvadž je tlustá. Osle, vysvětluji mu, holce je teprve šest let, věkem zeštíhlí - to za prvé. A za druhé: milovaného těla není nikdy dost, až přijde na věc, budeš mít plnou postel rozkoše, od kraje ke kraji. A on na to, že když zaplnit lože, tak radši dvěma nebo i třemi štíhlými. Co na toho drzého mlíčňáka říkáš? A po kom ten kluk je?"

"Po nás," zachechtal se biskup. "Piastovská krev a maso. Ale popravdě ti musím sdělit, že sis pro syna nevyhlédl tu nejlepší partii. S Hohenzollerny nemáme stejné zájmy. Oni se hrnou do spolku s Polskem, kují pikle s Jagellem, ba i s husity..."

"Přeháníš," zakabonil se Kantner. "Máš zlost na starého Frice Hohenzollerna, že zasnoubil syna s Jagellonkou. Jenže pravda je taková, že Hohenzollerni se derou vzhůru. S těmi, co stoupají vzhůru, je výhodné se spojit, držet s nimi. A povím ti ještě něco..."

"Pověz."

"Jagellonci stoupají rovněž. Vladislavovi je pět let. Anižce, mé nejmladší, je také pět."

"Žertuješ," zamračil se biskup, "anebo ses zbláznil. S kým to chceš, propána, mísit piastovskou krev?"

"Chtěl bych piastovskou krev vrátit na polský trůn," vzpřimil se Kantner. "Na Wawel! Tebe zaslepuje zášť. Nevšímáš si změn. Gott im Himmel! Nevidíš, že se svět změnil? Jde o budoucnost Slezska. Husité jsou silní, sami se jim neubráníme. Potřebujeme pomoc. Skutečnou, účinnou, mocnou. A jak ji hledáme? Střelínský svaz, spojenectví s Bischopswerdou, jednání ve Svídnicí, k čertu, je to jen ztráta času! Šestiměstí, saský kurfiřt, Míšeň, to mají být nějaké spojenci?! Každý z nich si přihlíívá svoji polívčičku a každý se před husity třese strachy. Až na nás Češi opět udeří, Lužičané a Sasové se schovají za hradby a nevystřelí nosy. Ti nám na pomoc nepřijdou. Koneckonců ani my jim, kdyby vytáhli na ně..."

"Kam tím míříš, bratře? Poněvadž mám takový dojem, že máš něco za lubem."

"Přijmi," zajíkl se Kantner. "Přijmi vyslance. Učiň, co chceš, ty jsi místodržící Slezska. Ale přijmi vyslance a vyslechni jej."

"Z Braniborska?" usmál se křivě biskup. "Anebo z Polska?"

"Je to vyslanec krakovského biskupa Zbyhněva Olešnického. Potkal jsem ho cestou. Popovídali jsme si. O tom i onom..."

"Co je zač?"

"Ondřej z Bnina."

"Neznám," řekl biskup. "Ale než ho přijmu na audienci, budu o něm vědět všechno."

*

Pohledný, černovlasý a snědý Ondřej z Bnina erbu Loď byl ve svých třiceti letech magistrem krakovské akademie, královským tajemníkem, proboštem pobědickým, kanovníkem lenčickým a poznaňským a dělal rychlou kariéru v polské církevní hierarchii. Snad až přehnaně ctižádostivý mířil na biskupský stolec, ne níže. Říkalo se, že se těší značné přízni biskupa Olešnického. Ale ne každého to těšilo.

"Zbyhněv Olešnický, biskup krakovský," promlouval klidně, "je nejhorlivější candor fidei catholicae, nejurputnější odpadlictva a kacířstva persequens. Negotium fidei - práce pro víru je pro biskupa nejvážnějším úkolem. Biskup zastává názor, že válka s herezí je stejně důležitá jako boj s pohanstvím o sanctum sepulchrum, ne-li důležitější. Biskup chápe, co je to crux cismarina - kruciáta na této straně moře, zvláště když je to naše společná strana moře. Biskup žádal, abych ti zdůraznil právě toto: Krakov či Vratislav, jsme na stejné straně, na jednom břehu. A před námi se dme vlna hereze, jež se chystá náš břeh zalít a zatopit."

"To není nic nového," pokýval hlavou Konrád, "že Zbyšek Olešnický vidí a chápe hrozbu, již pro nás kacířství stanoví. Není to žádná novina a neudivuje mne to. Zbyšek by chtěl kardinálský klobouk a jako budoucí kardinál nesmí nad kacířstvím přivírat oko. Jak by si mohl nevšímat hereze? Jak by mohl nechápat, že to, co se děje v Čechách, je pro nás tisíckrát důležitější než Outremer, Jeruzalém, Svatý hrob a jiné přeludy? Pravdou je, že husitská náказа není za mořem, nýbrž tady u nás. A pravdou je, že nás může zachránit jedině crux cismarina! Ptám se tedy: kde jsou polské korouhve, táhnoucí na křížovou výpravu do Čech? Proč je ještě nevidíme? Je pro krakovského biskupa tak těžké ohnout šíje Šafráncům a jiným husitským příznivcům? Je tak těžké ohnout šíji přestárlému Jagellovi?"

"Jsou to vskutku tvá slova, důstojný biskupe?" zvedl mírně obočí Ondřej z Bnina. "Neboť se mi zdá, že slyším tvého krále Zikmunda Lucemburského. On brnká na stejnou strunu: proč Poláci nevytáhnou do Čech, kde je polská víra, kde jsou polské korouhve, bla bla bla. Ptáte se, kde jsou polské korouhve? Inu, střeží hranice Velkopolska, Kujav a Dobřínska před teutonskými křížovníky, kteří jen čekají, až polské vojsko odtáhne do Čech, aby mohli vpadnout do Polska s ohněm a mečem. A s požehnáním vašeho Lucemburka. Zbyhněv Olešnický, biskup krakovský a bohdá budoucí kardinál, je dobrý katolík a nepřítel hereze. Ale především je Polák."

"Mým praotcem," ohrnul rty Konrád, "byl Piast Koloděj a pramáti Řepka. Mým pradědem byl Chrabrý, mými dědy pak Křivoústý, Křivonohý, Bradatý. Avšak mí otcové, když nastal čas, aby mysleli na budoucnost, věděli, co si mají vybrat. Zvolili si Svatou říši římskou národa německého. Zvolili si Evropu. Zvolili si rozvoj a pokrok. Zbyšek Olešnický se považuje za věrného Poláka, a přitom slouží Jagellovi - neofytovi, skrytému pohanovi, jehož otec přinášel lidské oběti litevským varachům. Jakožto Polák by si měl Zbyšek uvědomit, že budoucností Polska není ani Litva, ani Rusko, žádný Divoký východ, nýbrž Evropa, Svatá říše římská národa německého. Zopakuj Zbyškovi má slova, pane Bninský."

"Zopakuji. Nicméně pochybuji, že by se jimi řídil. Biskup krakovský vidí budoucnost Polska jinak. V jiném světle vidí též Němce a jejich říši. Dovoluje si, odpust' mi smělá slova, silně pochybovat o upřímnosti německých záměrů. Má k tomu dostatek důvodů."

"Co tedy," poskočil na svém stolci biskup, "po mně Zbyšek chce? Ha? Na kýho šlaka tě sem poslal, pane Bninský? Hledá pomoc? Spojenectví? Proti Vitoldovi, který prahne po koruně? Nebo proti Svidrygellovi, který stále zpupněji zvedá hlavu?"

"Zdaliž," pousmál se Ondřej z Bnina, "je spojenectví věcí veskrze bezcennou, že o ní hovoříš s takovým opovržením? Zvláště u vás ve Slezsku? Nehodilo by se vám spojenectví právě před rokem, když Češi obraceli Slezsko v prach a popel? Nepřišla by vám tehdy vhod zbrojná pomoc? Nemůže se hodit i v budoucnu, když proti vám vytáhne další husitská rejsa? Ona přece přijde, ne-li dnes, tedy zítra. Češi se vrátí. Spálí, co nestačili spálit, poberou, co nestihli pobrat. Kdo se jim postaví? Jeden slezský kníže je zabit, ostatní zastrašení. Rytířstvo demoralizováno. Spojenci se rozprchli, na žoldněře nemáte peníze. Lucemburk vám na pomoc nepřijde. Pomysli, biskupe Konráde, slezský místodržící: nehodila by se vám v takové zoufalé chvíli pomoc? Pomoc, to značí... Intervence?"

Vratislavský biskup dlouho mlčel.

"Chápu," pravil nakonec protáhle. "Konečně chápu, oč ti jde. Hlavo!am je vyřešen. Intervence. Polské vojsko ve Slezsku. Křížová výprava do Čech ne, tažení do Slezska ano. Toho se nedočkáte. Vyříd' to Zbyškovi, pane Bninský. Nedočkáte se."

Ondřej z Bnina mlčel a nespouštěl z něj zrak, podobně Konrád nespustil zrak z vyslance.

"Polské přeludy," promluvil konečně. "Polské sny o Slezsku. Prohusitští, protihusitští, katolíci, pravoslavní, všichni si představujete Slezsko opět polské. Rádi byste je opět připojili k Polské koruně. Nedokážete pochopit, že nelze dvakrát vstoupit do stejné řeky. Přišli jste o Slezsko vlastní vinou a Slezsko už nikdy polské nebude. Víte to. Ale pořád po něm prahnete, pořád fantazírujete. A jen číháte, jak mi Slezsko vyrvat silou."

"Na co," otázal se Ondřej z Bnina nyní již s neskrývaným posměchem, "podle tebe číháme? Na to, co zůstalo po roce 1428? Na vaše ruiny? Na dvacet pět zpustošených měst, stovky osad obrácených v popel, vypálené lány, na nichž se nic neurodí desítky let? Říkáš, že ti chceme Slezsko vyrvat silou? Proč silou? Slezská knížata se navzájem předbíhají, jen aby se uchýlila pod polskou ochranu. Bolek Valášek Opolský jako první, za ním Těšín, Hlohov, Osvětim. A po další husitské rejsce je budou následovat další. Možná všichni?"

"Jste pyšní," zaskřípal zuby Konrád. "To je ta polská pýcha. Vaše specialita - nadutost a neschopnost předvídat."

"Neschopnost předvídat," vzpřimil se Ondřej z Bnina a rysy mu ztvrdly, "ocení dějiny a prověří čas. A se vši úctou, biskupe vratislavský, čas odhalil tvé vlastní nedostatky v tomto směru. Kde je rozdělení Polska, zosnované v Prešpurku s Uhry a Teutony? Kde je Sěveřsko, Sieradz a půl Velkopolska - území, které mělo po rozdělení připadnout tobě? Ty mi chceš kázat o pýše?"

Konrád mlčel a demonstrativně hleděl stranou.

"Vraťme se," zmínil polský vyslanec tón hlasu, "k předvídaní. Osvětlím ti, ctěný vratislavský biskupe, co předvídá Zbyhněv Olešnický, episcopus krakovský. Průběh událostí bude následující: Po další české rejsce se polovina slezských knížat přikloní k husitství, druhá polovina se uchýlí pod ochranná křídla polského krále Vladislava Jagella. Papež, aby si Jagella naklonil, tě odvolá z biskupského stolce. A jelikož Vratislav stále spadá pod hnězdenskou církevní metropoli, tvého nástupce v diecézi vybere Zbyhněv Olešnický a potvrdí polský král. A Lucemburk, jemuž tak věrně

sloužíš? Soudíš, že ve tvém zájmu hne prstem? Dozajista nehne. Na osušení slz ti pošle Řád draka, jak má ve zvyku." Biskup dlouho mlčel. Potom otočil hlavu.

"Promluvilš," řekl, dívaje se Polákovi do očí. "Nažvanils toho ažaž. Ale výsledek mi nakonec dal za pravdu. Poláci pro i protihusitství, všichni jste mými nepřáteli, celý váš národ. A Zbyšek Olešnický je z mých nepřátel tím nejhorším."

"Biskup krakovský," opáčil zvolna Bninský, "není tvůj nepřítel. A může ti to snadno dokázat."

"Jak?"

"Prokáže ti službu."

"Za můj souhlas s polskou intervencí?"

"Jen pro slávu Boží."

"No, no. Čímpak mi chce Zbyšek posloužit?"

"Informací."

"Pozorně poslouchám."

"Krakovský biskup," vážil slova Ondřej z Bnina, "dobrý katolík a odpůrce hereze, má své lidi mezi Poláky, kteří se paktují s husity. Rovněž mezi kupci, kteří obchodují s Čechy. Díky tomu získal množství informací. Mezi nimi jednu zvláště důležitou pro tebe. Pro Slezsko. Týká se husitské špionážní sítě působící ve Slezsku."

"S husitskými špehy," ohrnul rty Konrád, "si dokážeme poradit sami."

"Vskutku?" usmál se Polák. "Je jeden, s nímž jste si poradit nedokázali."

*

Den se nikterak nelišil od jiných všedních dnů. Od Mlýnky sem dolétaly kletby plavců, z postranní uličky dunění koulených sudů a klepání kladívek, z protější strany vyvolávání kramářů, od jatek bečení ovcí a kvičení prasat. V ruchu města zanikal monotónní hlas magistra a lekci opakující hlasy jeho žáčků. Třebaže jejich hlasy byly stěží slyšitelné, Vendel Domarasc věděl, kterou lekci probírají, v kolegiální škole svatého Kříže v Opolí byl přece rektorem. Sám sestavoval výukový program.

Si vitam inspicias hominum, si denique mores,
cum culpant alios, nemo sine crimine vivit.

Před tím, co se stane, jej varoval instinkt. Vendel vyskočil od stolu, sebral hlášení agentů a hodil je do ohně. Okamžik předtím, než vyražené dveře vyletěly ze závěsů, vytáhl magistr ze zásuvky modrý flakónek. Stačil vypít jeho obsah, než do místnosti vpadli biřici. Zkroutili mu ruce, popadli ho za vlasy a sklonili mu hlavu. Rektor zachroptěl.

"Pusťte ho."

Ačkoli ho nikdy dříve neviděl, Domarasc okamžitě věděl, kdo před ním stojí. Domyslel si to podle černého oděvu, černých vlasů na ramena, podle zvláštní, jakoby ptačí tváře. A pohledu ďábla.

"S dávkou jedu," zvedl Pomurník modrý flakón a obrátil ho v prstech, "je to jako se ženou. Dokonce dvakrát jako se ženou. Primo: nelze ji věřit, zradí a zklame tě, když ji budeš nejvíce potřebovat. Secundo: je třeba ji často měnit. Za novou a čerstvou, poněvadž stářím ztrácí svou hodnotu."

"Neutečeš mi na onen svět," dodal s ohavným úsměškem. "Tvůj zvětralý jed tě nezabije, nanejvýše tě postihne bēhavka. A bolest břicha. Jak vidím, už se začínáš svíjet. Posad'te ho, ať neupadne."

Biřici prohledali komnatu, měli v tom zjevnou praxi. Pomurník zavřel okno, a uzavřel tak místnost před hlukem z ulice. Díky tomu však rázem zesílily hlasy žáčků, odříkávajících lekci. Bylo možno porozumět slovům:

Nolo putes pravos homines peccata lucrari;
temporibus peccata latent, sed tempore parent...

"Disticha Catonis," rozpoznal Pomurník. "Nic se nezměnilo. Od věků vtlokáte harantům do hlav moudré sentence, stále stejné. Vždyť i ty, bakaláři, jsi kdysi dostával rány rákoskou v rytmu těch dvojverší. Ale jak vidno, byl jsi bit málo, veškerá výuka byla marná, katónská moudrost se ti vykouřila z hlavy. Temporibus peccata latent, sed tempore parent. A co ty, myslel sis, že před námi můžeš svou činnost tajit donekonečna? Nu, špehu všech špehů, proslulý Stíne, člověče bez tváře? Věřil jsi v trvalou beztrčnost? Byla to neopodstatněná víra, Domarasku, planá naděje. Jinými slovy: zanech vši naděje. Naděje je matkou hlouposti."

Sehnul se a zblízka pohlédl vyzvědači do očí. Ačkoli mu z žaludečních křečí bylo na omdlení, dokázal Vendel Domarasc na jeho pohled odpovědět pohledem. Klidným, pevným, odhodlaným.

"Spes," odvětil, "una hominem nec morte relinquit."

Pomurník se na chvíli zarazil, pak se znovu tak ohavně usmál.

"Ani Katón," ucedil, "nesežral všechnu moudrost. Zejména o naději měl přehnané mínění. Očividně vlivem nedostatku zkušeností. Bude to tím, že se nikdy nedostal do sklepení vratislavského rathausu, kde je naše mučírna."

Vendel Domarasc, rezident husitské rozvědky ve Slezsku, dlouho mlčel a zápasil s křečemi útroby a závratí.

"Filosofie učí..." vypravil ze sebe konečně. "Filosof nás učí, že trpělivost je nejvyšší ctností. Stačí usednout na břeh řeky, sedět a čekat. Mrtvola nepřítel zaručeně připluje, dříve či později. Mrtvolu si bude možno prohlédnout. Jak ji obrací proud. Jak ji oštipují rybky. Víš, co udělám, Grollenorte, až to všechno skončí? Posadím se na břeh řeky. A budu čekat."

Ted' zase dlouho mlčel Pomurník. Jeho oči zůstaly zcela bez výrazu.

"Seberte ho," poručil nakonec.

*

Inkvizitor Řehoř Hejnic sepal ruce a ukryl je pod škapulíř. Škapulíř byl stejně jako celý hábit čerstvě vypraný a byl cítit louhem. Ten pach uklidňoval, pomáhal mu soustředit se.

"Chtěl bych," pronesl inkvizitor klidným hlasem, "poblahopřát tvé Milosti k zatčení husitského špehyře. To je úspěch. Velký úspěch pro publico bono."

Biskup Konrád si opláchl vodou obličej, přitiskl prsty na nos a vysmrkal se do umyvadla. Z rukou svého komorníka si vzal ručník.

"Povídá se," oťel se a ještě jednou vysmrkal, tentokrát do ručníku, "žes byl v Římě?"

"Když se to povídá," nadechl se Hejnic pachu louhu, "bude to dozajista pravda."

"Jak se daří Svatému otci Martinovi? Nejsou na něm vidět nějaké příznaky? Abys totiž věděl, věští se mu, že mu již nezbývá mnoho života."

"Kdo mu to věští?"

"Věštkyně. Po odjezdu z Říma ses prý vydal do Švýcar? Co nového ve Švýcarech?"

"Je tam hezky. A mají tam výborné sýry."

"A pěchotu," poslal biskup pryč sluhu s umyvadlem a gestem přivolal druhého s kožešinou podšitým pláštěm.

"Pěchotu mají také výbornou. Co kdyby nám půjčili tisíc pík, až znovu vytáhneme na křížovou výpravu do Čech? Nemluvil jsi s nimi o tom? Třeba s basilejským biskupem?"

"Mluvil. Nepůjčí. Tvrdí, že kruciáta dostane výprask - jako vždy. Prý škoda dobrých vojáků."

"Čubčí synové," zahalil se biskup pláštěm a usedl. "Smrdutí sýraři. Dáš si víno, Řehůřku? Napij se, nic se neboj. Není otrávené."

"Nebojím se," pohlédl na něj Hejnic přes okraj poháru. "Pravidelně užívám magický mithridat."

"Magie je hřích," zachechtal se biskup. "Krom toho jsou jedy, proti nimž není žádný protijed a nepomáhá žádné kouzlo. Ujišťuji tě, že existují, někdy ti o nich povím. Teď ale povídej ty. Jaké zprávy přinášíš z Bamberka? Moji informátoři hlásí, žes navštívil také bamberského biskupa. Co je u něj nového?"

"Hádám, že se tvá Velebnost neptá na jeho zdraví?"

"Kašlu na jeho zdraví. Ptám se, zda se přidá ke kruciátě? Zda poskytne vojáky, zbraně, pušky? Kolik?"

"Biskup Friedrich von Aufsess," inkvizitorův obličej byl vážný jako zápal plic, "se vyhnul přímé odpovědi. Jinými slovy: vymlouval se. Inu, vytáčky se zdají být trvale a neoddělitelně spojeny s biskupskou mitrou. Ze spleti výmluv ovšem prosvítá pravda, jak praví lidové mudrosloví, jako holá zadnice z houští. A pravda je taková, že košile je vždycky bližší než kabát. Ve Francích a Bavořích se bouří městská chudina, selský lid je stále vzpurnější. Z Francie přicházejí zprávy o Panně, o Jeanne d'Arc, svaté boží bojovnici. Šíří se zvěsti, že jakmile si to La Pucelle vyřídí s Angličany, zúčtuje v čele lidového vojska s pány a preláty. A husité? Husité jsou od Bamberku daleko, nikdo se jich tam neleká, nikdo nevěří, že by mohli přitáhnout - a kdyby, městské šance jsou vysoké a pevné. Bamberské zkrátka husité nepálí ani nemrazí, prý ať si s husity láme hlavu ten, koho se to týká. To jsou vlastní slova jeho Důstojnosti biskupa Friedricha."

"Poser ho pes, starého hňupa. A arcibiskup magdeburský? Jeho jsi přece také navštívil."

"Navštívil. Arcibiskup metropolita Günter von Schwarzburg je příliš rozvázný, než aby bral husity na lehkou váhu. Účast na kruciátě neodmítá a neúnavně buduje spojenecké svazky. Čile staví vlastní armádu, má již více než tisícovku mužů. Je zde však, povím to na rovinu, jistý problém. Arcibiskup se hněvá. Na tebe, biskupe Konráde."

"Ó," zareagoval jedinou hláskou Konrád.

"Hněvá se," pokračoval Hejnic, "kvůli osobě, která se těší tvé náklonnosti. Jde o Birkarta Grellenorta. Arcibiskup mi ukázal dlouhý seznam obvinění, nebudu tě nudit výčtem, jsou to vesměs triviální věci: vraždy, násilí, černá magie. Rovněž loupeže: arcibiskup totiž obviňuje Grellenorta z uloupení pěti set hřiven daně v září roku 1425. Metropolitovu největší nelibost ovšem vyvolává osoba jakéhosi nečlověka, nějakého sverga jménem Skirfir, alchymisty a černokněžníka, kterého chtěl biskup upálit, ale kterého Grellenort drze uvolnil, odvedl a vzal do svých služeb."

Biskup Konrád se zachechtal. Hejnic si ho změřil ledovým pohledem.

"Ano, je to směšné," přisvědčil chladně. "A triviální až hanba. Avšak stojí to v cestě spojení Saská a Slezská, což by byla v době husitského ohrožení nesmírně cenná aliance. Mohla by rozhodnout o slezském bytí a nebytí. Rád bych tedy věděl, co chce tvá Milost v oné záležitosti podniknout."

Konrád zvážněl a upřel pohled na inkvizitora.

"V jaké záležitosti?" ucedil. "Žádnou záležitost zde nevidím. Ty snad vidíš, Řehůřku? Chceš mi snad doporučit, abych Birkarta Grellenorta, arcí je můj favorit a podle roznášených drbů též můj panchart, vyhnal do světa, proklel, postavil mimo zákon, tajně uvěznil anebo jiným způsobem odstranil? Abych to učinil pro dobro věci, neboť Birkart Grellenort je persona turpis - mrzká osoba, škodící našim spojeneckým svazkům a dobrým vztahům se sousedy? Mohl bych ti oponovat, Řehůřku, že všem svazkům a vztahům škodí omezení a malicherní církevní hodnostáři, vztekající se jako děti, když se jim vezme hračka. Mohl bych, ale nechám to být. Odpovím jinak, odpovím stručně a jasně: pokud se kdokoli, biskup, kardinál, sufragán či inkvizitor, je mi jedno kdo, pokusí uškodit Birkartu Grellenortovi, jako že je Bůh na nebesích, bude toho trpce litovat!"

"Bůh na nebesích," odušil bez mrknutí oka Hejnic, "vše vidí a vše slyší. Touž zajisté měrou, kterouž měříte, bude vám zase odměřeno. A běda těm, kteříž říkají zlému dobré, a dobrému zlé, kladouce tmu za světlo, a světlo za tmu."

"Banality, Řehůřku, banality. Cítuješ bibli jako vesnický plebán. Radím ti, nedotírej na Grellenorta, nedotírej na mne. Kterakž pak vidíš mrvu v oku bratra svého, a v oku svém břevna neznameneáš? Nebo dáš přednost jinému biblickému citátu? Například z epistol Korintským? Nemůžete kalicha Páně pít i kalicha ďáblů; nemůžete účastníci býti stolu Páně i stolu ďáblů. Reinmar z Bělavy, říká ti něco to jméno? Heretik, jehož jsi ve Frankenštejně osobní intervencí zachránil před útrpným výslechem? A tak dlouho chránil, až se mu nakonec povedlo uprchnout. Fidroval jsi přítele. Byl to přece

tvůj přítel, tvůj kompaňon, tvůj spolužák z university. Reynevan Bielau - kacír a zločinec, čaroděj, nekromant, persona turpis bez nejmenší pochybnosti. Seděl jsi s nekromantem u stolu d'ablů, inkvizitore. A kdo si s kým zadává, tím sám se stává. Možná tě bude zajímat, že vzpomínaný Bielau se před měsícem objevil ve Vratislavi."

"Reinmar Bielau?" nedokázal Řehoř Hejnic ukrýt překvapení. "Reinmar Bielau byl ve Vratislavi? Co tady hledal?"

"Jak to mám vědět?" pozoroval ho biskup zpod spuštěných víček. "To je věc inkvizitora, nikoli moje. Ketzerrichter má sledovat židy, heretiky a apostaty, má vědět, jaké úklady strojí a s kým. Zdá se mi, Řehůřku, že ty víš, co tady Bělava dělal. Co anebo spíše koho tady hledal."

*

Z blízkého kostela Petra a Pavla se ozývalo protivné, uši rvoucí klepání. Podle tradice tři dny před velikonoce nevyzváněly zvony a věřící byli do kostela svoláváni klepáním dřevěných klapaček.

"Hejnic nevěděl," opakoval Grejcárek a ponížene se přihrbil. "Nevěděl o tom, že Bělava byl ve Vratislavi. Nevěděl ani, proč tady byl, za jakým účelem. Grelenort byl v rezidenci, poslouchal v úkrytu a po inkvizitorově odchodu se pohádal s biskupem. Biskup tvrdil, že

Hejnic se jen přetvařoval, že je to šibal a chytrák, v římské kurii vycvičený ve švindlech a pletichách. Grelenort naopak..."

"Grelenort," přerušila ho zamyšleně altem hovořící a rozmarýnem vonící žena. "Grelenort byl toho názoru, že Hejnic byl opravdu a upřímně překvapen."

*

"Byl opravdu a upřímně překvapen," zopakoval důrazně Pomurník. "Jsem si tím naprosto jist. Z úkrytu jsem na něho vrhl zakletí. To se ví, že měl blokádu, nějaký ochranný talisman, ale kdyby předstíral a klamal, moje čáry by to odhalily. Ne, Kundrie, Řehoř Hejnic o Reynevanovi nevěděl, překvapila ho informace o něm, udivil fakt, že tady někoho hledal. Je těžké tomu uvěřit, ale vypadá to, že Hejnic o Apoldovně nic neví. To by znamenalo, že ji inkvizice neunesla."

"Unáhlený závěr," zamžourala Kundrie všemi čtyřmi víčky. "Hejnic není inkvizice, Hejnic je jen malé kolečko v soukolí. A biskup se ze všech sil snaží to kolečko diskreditovat a eliminovat. Co když měly jeho pletichy konečně úspěch? Co když Hejnic v soukolí už nic neznamená, anebo znamená tak málo, že není zapotřebí, aby byl informován? Možná se některé věci dějí za jeho zády."

"Možná, možná, možná," hryzal si ret Pomurník. "Mám už po krk dohadů. Chci něco konkrétního. Arkána, Kundrie, arkána. Nekromantie a goetie. Tajně jsem vyslal své lidi na Schöna, aby ukradli osobní věci mladé Apoldovny, předměty, kterých se denně dotýkala. Dodali mi je. A co?"

"Předvedu," zvedla se neufra líně z křesla. "Dovolíš..."

Pomurník se domníval, že ví, co může čekat. Kundrie zpravidla užívala magii Longaevi. Bezpochyby ji však znechutily neúspěšné pokusy, neboť přešla na magii užívanou Nefandi. Pomurník se podíval a chvatně polkl slinu.

Na stole byl uložen kruh z dlouhého pásu kůže, sedřené podle všeho ze živého člověka. Na páse ležely a vrcholy rovnostranného trojúhelníku tvořily tři magické pomůcky: kozlí rohy, mumifikovaný netopýr a kočičí lebka. Netopýr byl utopen v krvi, kočka byla před smrtí krmena lidským masem. Co se dělo s kozlem, Pomurník radši ani nechtěl vědět.

Uvnitř kruhu, přitlučena podkovákem ke stolní desce, ležela lidská hlava, nyní již tlející a páchnoucí hůře než zle. Oči, které zničila hníloba nejdříve, už Kundrie stačila vydloubat a prázdné dultky zatmelit voskem. Okolí úst umrlčí lebky bylo spálené, rty visely v cárech připomínajících odlupující se kůru. Před lebkou ležel pár lidských rukou, rovněž přibitých ke stolu. V dlaních spočívalo něco, co bylo staženo z kůže a zmasakrováno - velká krysa nebo malý pejsek.

"Šálu, kterou jsem dostala," ukázala Kundrie kus šedé vlny, "jsem předvídavě rozřezala na kusy. Tohle je všechno, co mi zůstalo. Podívej."

Položila hadřík mezi mrtvé ruce. Ty se zachvěly, pohnuly a jejich prsty se náhle začaly svíjet jako červi, snažíce se chytit útržek látky. Kundrie zvedla paže a vztáhla je před sebe. Její vlastní ruce se začaly neovladatelně třást a napodobovat pohyby rukou, přibitých ke stolu.

"Iá! Iá! Nya-hah, y-nyah! Ngg-ngaah-Shoggog!"

Useknuté končetiny dočista zešilely, zmítaly se na hřebech a tloukly do stolu. Spálené rty umrlčí lebky se pohnuly.

Avšak namísto očekávaných slov z nich vyšel prudký modrý plamen a v jediné chvíli změnil útržek šedé šály ve špetku šedého popela. Všechno na stole znehybnělo v jatečně mrtvé maso a kosti.

"Co ty na to, synku?"

"Kontramagie!"

"A velmi silná," potvrdila Kundrie. "Někdo nám brání. Někdo nechce, abychom zaměřili tu Apoldovnu, nebo jak se jmenuje. Není to obvyklá magie, má astrální, siderickou stopu. Ne každý dovede využít siderický prvek... Smím vědět, proč skřípeš zuby? Ach... Rozumím, vzpomněla jsem si. Ten Bělavův společník, obr s tváří blba. Ten, co tě pod Troskami zahnal na útek. Druhý šrám na tvém sebevědomí. Tvrdils..."

"...že je to astrál," dokončil Pomurník. "Protože on je astrál, přichází z jiného rozměru. Kontramagie, která nám vzdoruje, může být jeho dílem. Pod Troskami jsem zahlédl jeho auru. Jakživ jsem podobnou neviděl."

"Neexistují dvě totožné aury. Nenajdeš dva páry očí, které by stejně viděly jednu a tutéž auru. Tomu se říká optika. Nečets Vitelliona?"

"Háček," pokrčil rameny Pomurník, "není v barvě, velikosti a intenzitě aury, což jsou skutečně vlastnosti proměnlivé a závislé na zraku pozorovatele. Háček je v tom, že všechno, absolutně všechno na světě má tři aury. Živé či mrtvé, přirozené či nadpřirozené, z tohoto či onoho světa, prostě všechno má tři aury. Dvě, obvykle žlutá a červená, Inou k objektu. Třetí pulsuje množstvím barev a je poněkud vzdálená, tvoří kolem objektu světelný kruh."

"To je školní učivo."

"Tvor, kterého jsem spatřil pod Troskami, měl aury dvě. První, třpytivě zlatá, přiléhala k jeho tělu, že vypadalo jako z

kovu odlitá socha. Druhá - byly skutečně jen dvě - to nebyla pravá aura ve smyslu toho slova. Spíše taková bleděmodrá záře... Vzadu. Za jeho zády. Jako vlající plášť, jako vlečka... Jako..."

"Jako křídla?" vyprskla neufra. "A mandorlu jsi neviděl? Anebo aureolu? Nimbus nad hlavou? Nedoprovázelo to zjevení světlo věčné - lux perpetua? Protože v takovém případě to mohl být archanděl, například Gabriel. Ne, Gabriel ne, pamatuji se, že měl být štihlý, spíše drobný a spanilý. Tamten od Trosek měl, jak tvrdíš, obličej hlupáka a tělo titána. Ha, třeba to byl svatý Vavřínek? Ten musel být podobný volu, jak tělesně, tak myšlením, když ho upekli na železném roštu a řehavém uhlí, super carbones vivo. Vzpomínám, pekli ho, pekli - a on byl furt krvavý. Spotřebovali řůru carbones, než ho jaksepatří propekli."

"Kundrie," zavrčel Pomurník. "Vím, že jsi osamělá a nemáš si s kým povídat. Ale odpusť si ty žertíky. Nemám náladu na špásy. Chci něco konkrétního."

Kundrie naježila hřbetní ostny.

"Co třeba radu?" zasyčela. "Budeš ji považovat za něco konkrétního? Protože radu ti dát mohu. Před obrem s tváří hlupáka se měj na pozoru. Pochybuji, že by byl skutečně astrálním tvorem, siderickou bytostí, vždyť náhodná návštěva z jiného rozměru nebyla zaznamenána už dlouhá desetiletí. Avšak po světě se toulají i jiné bytosti, které mají aury podobné tě, kterou jsi popsal, a ovládají astrální elementy. Jsou to tvorové stejně odvčecí jako my, Longaevi. A stejně nebezpeční jako Nefandí. Vaše Kniha je označuje za Strážce, ale oni sami nemají jména. Některých jich zůstalo, ale stále zde jsou. A je nebezpečné stavět se proti nim."

Pomurník její varování ponechal bez komentáře. Pouze přimhouřil oči, ale ne dostatečně rychle, aby neufra nezahledla jejich záblesk.

"Stav se pozítří," povzdechla si. "Přines aurum. Zkusíme nová zakletí. A sežeň novou hlavu, tahle už dost smrdí."

"Pošlu ti aurum po pacholkovi," slíbil úsečně. "Můžeš si vzít jeho hlavu, nezáleží mi na něm."

*

Velikonoční mše skončila. Preláti a řeholníci, všichni v bílých rouchách, odcházeli středem lodi. Od klenby chrámu se odrážel zpěv:

Christus resurgens ex mortuis,
iam non moritur:
mors illi ultra non dominabitur.
Quod enim mortuus est peccato,
mortuus est semel:
quod autem vivit, vivit Deo.
Alleluia!

Na Dómském ostrově se shromáždila snad celá Vratislav. Na prostranství před dómem a oběma kolegiátami panovala nepopsatelná tlačence, nápor davu zadržovali halberdyři, aby vytvořili cestu pro biskupa, preláty, mnichy a kleriky. Jejich procesi kráčelo od domu ke svatému Jiljí a odtamtud ke svatému Kříži na další mši.

Surrexit Dominus de sepulcro
qui pro nobis pendit in ligno.
Alleluia!

Žena v kápi a vonící rozmarýnem chytila Grejcárku za rukáv a zatáhla ho ke zdi za pilíř u křtitelní kaple.

"Co chceš?" sykla. "Co máš tak neodkladného? Říkala jsem, že se nebudeme setkávat za dne. A což teprve za takového dne."

Grejcárek se ohlédl, otřel si pot z čela a olízl si rty. Žena ho bedlivě pozorovala. Špicl si odkašlal, otevřel ústa a opět je zavřel. A náhle zbledl.

"Aha," domyslela se bleskově žena. "Biskup nakonec zaplatil více."

Špicl couvl, trhl sebou, a když zády narazil na tvrdou zeď, třesoucí se rukou se pokusil načrtnout v povětří magické znamení. Žena přiskočila, udeřila ho krátce, bez rozmachu. Kolenem ho přirazila ke zdi.

"Dobrý Žid," zasyčela, "nezrazuje. Ty jsi špatný Žid, Grejcárku."

Blýskl nůž, špehýř zachroptěl a obouruč se chytil za hrdlo. Mezi jeho prsty vytryskla krev. Žena mu přehodila plášť přes hlavu a povalila ho na zem, sama se vrhla mezi tisíce se věřící.

"Chyťte ji!" křikl na své agenty Kučera z Huntu. "Chyťte ji!"

Dav se rozvlnil.

Adventisi desiderabilis,
quem expectabamus in tenebris...

Jeden z agentů se zavrtal do tlačence jako krtek do hlíny, dostihl prchající a chytil ji za rameno. Uviděl žlutozelené oči. Nestihl však ani vykřiknout, opět blýskl nůž a rozťal mu hrtan a průdušnici. Druhý agent zastoupil ženě cestu, kolem se srazil dav. Agent záupěl, zrak mu zahalila mlha, neupadl, zůstal stát nebo spíše viset v tlačenci mezi nebem a zemí. Lidé křičeli, pronikavě pištělo nějaké děvčátko a neohrabanými rukama si rozmazávalo krev na svátečních bílých šatečkách. Kučera z Huntu se prodral davem, avšak našel už jen mrtvolu. Na dlažbě rozšlapanou krev. A rozplývající se vůni rozmarýnu.

Alleluia, alleluia!

Procesi Spasitelova vzkříšení se blížilo ke svatokřížské kolegiátě.

*

"Pane," zajíkal se otec Felicián, ohýbaje se v úklonách. "Poručils, abych ti hlásil... Jsem připraven... Mohu mluvit?"
"Můžeš."

"Promluvím tedy... Abys totiž věděl... V Karlovicích se konal koňský trh... Handlovalo se tam koňmi..."

"Jasně," štěkl Pomurník. "Jasně, flandáku. Pomalu, srozumitelně a jasně."

"Poručils mi, pane, abych něco zjistil o tom ukrytém děvčeti. A hned ti to ohlásil... Poslouchal jsem u svatého Vojtěcha... Inkviziční agenti si povídali... Držata, vdova po Zbylutovi z Šarády, chovatelka koní ze Skalky pod Sobotkou... Přijela na koňský trh do Karlovic. Byla s ní dívka. Prý dcera, ale všichni vědí, že Držata žádnou dcerku nemá... Mezi handlíři kvůli tomu nastal rozruch, poněvadž si na vdovu mnozí mysleli, vždyť by věnem získali nejlepší chovné stádo ve Slezsku... A zčistajasna nějaká holka, nemanželská anebo osvojená, pravděpodobná dědička..."

"K věci."

"Jak poručíš. Ta holka, ta nevlastní dcera, povídal jeden agent druhému, se zjevila odnikud, jako kdyby spadla z nebe, a teď bydlí na Skalce. Tak mě napadlo. Není to nakonec ta, kterou hledá Bělava a také ty? Věk by souhlasil... Slyšel jsem, co o ní říkali... Popsali, jak vypadá..."

"Popsali, říkáš. Tak mi ten popis zopakuj. Přesně a podrobně."

*

Biskup Konrád poslouchal. Naoko pozorně, ale Pomurník ho znal příliš dobře. Biskup byl nesoustředěný, nejspíše proto, že byl střízlivý. Jeho pozornost těkala od Pomurníka ke Klaudýně, rozkřikující se v dámských komnatách, a částečně i ke Kučerovi z Huntu, hulákajícímu na nádvoří.

"Aha," řekl posléze. "Aha, dívka, která byla svědkyní přepadu kolektora a která přepad přežila, je stále naživu. I když jsi ji měl dvakrát na dosah, vždy ti unikla. A nyní, jak říkáš, se skrývá na Skalce, na zboží Držaty de Wirsing, vdovy po Zbylutovi z Šarády."

"Domnívám se, že by se v té věci mělo něco podniknout."

Konrád se chvilku škrábal na temeni a dloubal prstem v uchu.

"Co bychom podnikali?" ohnul lehkovážně rty. "Škoda času a námahy. Držata de Wirsing se chová příkladně, s husity už neobchoduje a štědře přispívá církvi. Nevidím důvod, proč... A ta dívka? Ta dívka je nikdo. Co je to za svědkyni? I kdyby si něco z té události zapamatovala, i kdyby byla schopna někoho poznat, kdo ji bude poslouchat, kdo jí uvěří? Vždyť je známo, že mladé panny různé prapodivné fantasmagorie vymýšlejí, když jim menstruační perioda leze na rozum. Nelam si s ní hlavu. Zapomeň na ni. A vůbec zapomeň na nehodu, která potkala výběřčího daně. Vždyť od té doby uběhly už čtyři roky. Já jsem na to zapomněl. Všichni zapomněli..."

"Všichni ne," zavrtěl hlavou Pomurník. "Kupříkladu Fuggerové nezapomněli, nedávno mi to dali na srozuměnou. Věř mi, otecko, budou chtít poznat pravdu a dostat se viníkům na kobytku. K tomu cíli využijí vše, co budou moci využít. Všechno. Ta holka je možná nikdo, ale stanoví jisté ohrožení."

"Inu..." propletl biskup prsty sepjatých rukou a sklonil hlavu. "Je-li tomu tak... Učiň, co uznáš za vhodné."

"A co ty?" blýskly Pomurníkovy ptačí oči. "Myješ si ruce jako Pilát? Připomínám, že jde o tvůj zadek, ty sis присvojil daň, tebe může svědectví té dívky ohrozit. Jestli chceš problém vyřešit, nemávej ledabyly pastorem, ale vydej mi rozkaz. Přímý a jednoznačný."

"Birkarte," snesl biskup snadno jeho pohled. "Dej si pozor. Nepřekroč únosnou mez."

Dlouho oba mlčeli a očima zkoušeli svou výdrž. Klaudýna se utišila a ani z nádvoří už nebylo nic slyšet. Konečně se biskup vzpřimil, rysy mu ztuhly a ústa se sevřela.

"Na můj rozkaz," pravil, "učiníš to, co učiníš. To, co bude učiněno, já, biskup vratislavský, volumus et contentamur, akceptuji a uznávám za shodné s mou vůlí. A беру za to na sebe plnou zodpovědnost. Stačí?"

"Nyní naprosto."

*

Městský orloj, kterým se pyšnila radniční věž od časů biskupa Přelava z Pogorelle, po chvíli cvakání ozubených kol a skřípění pružin ohlásil kovovým odbíjením devátou hodinu dne. Nyní na konci března to znamenalo, že do západu slunce, kdy bude vyhlášeno ignitgium, zbývají přibližně tři hodiny.

Douce von Pack stála v okně, úplně nahá, otočená zády k Pomurníkovi a opřená o ostění jako karyatida. Pomurník od ní nemohl odtrhnout zrak, dokázal by se tak na ni dívat celé hodiny.

"Pojď sem," ozval se. "Prosím."

Poslechla.

"Řeklas," začal nerozhodně, "že chceš dělat to, co já. Po mém boku. Stále to chceš? Nezměnilas názor? Jsi připravena?"
Přikývla. Pomalu.

"Jak jednou začneš, nebude cesty zpět. Uvědomuješ si to?"

Další přikývnutí. Pomurník vstal.

"Obleč si to."

Za chvíli už před ním stála v prošívaném černém aketonu, nohavicích a jezdeckých botách. Pomohl jí nasadit a zapnout pláty náprsníku, zadní pancíř, gorget, nárameníky, kůrky, zbytek plechů. Vzátl si černou pásku na vlasy a černý plášť s kapucí.

"Meč?"

"Dávám přednost oštěpu."

"Vypij to. Do dna. A opakuj po mně: Adsumus, Domine, adsumus peccati quidem immanitate detenti..."

"Přijdi k nám, zůstaň s námi, vstup do našich srdcí..."

"Amen. Pojďme."

"Co to bylo? To, co jsem vypila?"

"Droga."

"Nechutnala mi."

"Zvykneš si. Pojďme. Aha, ještě něco. Pověz mi..."

Zvedla hlavu. A oči. Barvy horského jezera. Krásné. Okouzlující. Nelidské.

"...jak se ty," zeptal se Pomurník váhavě, "vlastně jmenuješ?"

*

Držata de Wirsing nevěděla, co ji probudilo. Nebylo to štěkání psů, psi cítili ve tmě se kradoucí lesní zvěř a štěkali na Skalce celou noc, ale jejich štěkot bránil v usnutí jen zpočátku, posléze zevšedněl a ztratil svůj burcující charakter, uši si na něj zvykly. Pravděpodobně to byla zmora - zlověstná noční můra, která způsobila, že Držata náhle procitla a posadila se na lůžku, napjatá, připravená, probuzená. S jistotou, že právě došlo k tomu, čeho se obávala poslední čtyři roky.

Psi neštěkali.

"Elenče! Probud' se! Obleč se!"

"Co se stalo?"

"Vstávej! Honem!"

V uších zvonící nepřírozené ticho bylo náhle zvenčí protrženo výkřikem vražděného člověka. K prvnímu křiku se ihned přidaly další, v okamžiku se celý dvorec rozezněl křikem a dupotem. V okenních blánách zamihotal oheň.

"Elenče! Sem! Tudy!"

Držata odsunula skříň, odhrnula ze stěny zubří kožešinu a otevřela za ní skrytá dvířka. Zavanulo zpoza nich chladem a zatuchlinou. "Paní Držato!"

"Rychle, není čas! Chodba tě zavede ke studánce. Schovej se tam a nevycházej, dokud... Dokud všechno neskončí. Rychle, děvče!"

"A ty? Neopustím tě!"

"Do chodby! Okamžitě! Opovaž se odmlouvat! Běž, dítě, běž..." Zavřela dvířka, zamaskovala je kožešinou a skříni. V síni strhla ze stěny sudlici a vyběhla na dvůr.

Nestačila rozpoznat nic než jiskrami sršící pochodně. Hned na prahu ji taranoval běžící kůň, upadla na zem s vyraženým dechem. Okovaná kopyta bila do země vedle ní a hrozila udupáním. Nedokázala se pohnout. Někdo ji chytil a odtáhl stranou. Poznala ho. Sobek Snorbein.

"Paní... Zachraň se..."

Více Sobek Snorbein říci nestačil. Zasténal, padl na kolena a z úst mu vytryskla krev. Držata spatřila hrot oštěpu, který mu vyšel z hrudi. Kolem přeletěl jezdec, nezřetelný jako noční pták. Zaslechla jízlivý dívčí chichot. A výkřik:

"Adsumus! Adsumuus!"

Kolem znovu zaduněla kopyta a projeli jezdci. Černí jezdci.

"Adsumuus!"

Rovnou k ní běžela žena v košili a vztahovala ruce. Černý jezdec ji před Držatinými zraky rozpoltil hlavu úderem meče. Držata vyskočila, ale opět na ni někdo najel a opět ji povalil. Ze dvou stran se jí chopily ruce v železných rukavicích. Visela mezi dvěma koňmi. Třetí proti ní najel čelně.

"Kde je děvče?"

Držata plivla. Něco zasvištělo, v očích jí zajiskřilo. Zkroutila se bolestí.

"Kde je děvče?"

Bič znovu dopadl, palčivě šlehl. Zaúpěla. Její křik se spojil s dalšími, doléhajícími od stáji a stodoly.

"Kde je děvče?"

"Nedostanete ji... Není tady... Je daleko."

Černý jezdec se k ní sklonil ze sedla. Uviděla jeho oči. Ptačí a zlé.

"Tvoje čeledíny, koňáky, děvečky i jejich fakany," řekl, "jsem nechal zavřít do stáje. Spálím je tam, upeču spolu se všemi tvými koňmi. Jestli mi nepovíš, kde je děvče, upeču je všechny zaživa."

"Nedostaneš ji," zopakovala, když vyplivla krev ze rtů rozražených bičem. "Nikdy ji nenajdeš a neublížíš jí."

Jezdec se otočil a vydal rozkaz. Noc vybuchla horkým závanem a rozjasnila se rudým světlem velkého ohně. A rozezněla se zoufalým křikem, který nedokázal přehlušit ani silný hukot požáru. Křikem hořících zvířat. A lidí.

Bože, odpusť mi, opakovala v duchu Držata, stahující hlavu mezi ramena před ranami biče. Bože, odpusť mi hřích. Ale oni by zabili Elenči... A lidi i koně by pak spálili stejně.

Oheň šlehal až k obloze. Udělalo se jasno jako ve dne, ale Držata nic neviděla. Byla jako slepá.

Hodili ji na zem. Kotníky na nohou spoutali řemenem. Kůň zaržál, zadusál, řemen se napnul, ucítila trhnutí a pohnula se po zemi.

"Máš poslední možnost, koňačko," dolehl k ní odněkud seshora zlý hlas Černého jezdce. "Povíš mi, kde je ta holka, a já ti daruji rychlou smrt."

Držata stiskla zuby. Brzy budu zase s tebou, Zbylute, pomyslela si maně. Chvilí budu trpět, to nic, to vydržím. A budu opět po tvém boku.

Někdo vykřikl, někdo hvízdal, kůň se dal do běhu. Svět se před Držatinými očima změnil v dlouhou ohnivou čáru. Štěrk drásal kůň jako rašple.

Po třetím obratu ztratila vědomí.

*

"Bude žít," konstatoval suše ze Sobotky povolaný řeholník, infirmář z kláštera menších bratří. "Přežije, dá-li Bůh..."

Rány časem pokryje nová kůže. Dá-li Bůh, srostou kosti a klouby..."

"Bude moci chodit?" otázal se, hryzaje si knír, rytíř Tristram Rachenau, pán na Bukově. Přes rameno mu nahlížel jeho syn Parsifal.

"Bude moci jezdit na koni? Vždyť je to koňačka, koně jsou její život. Bude ještě někdy moci usednout do sedla?"

Františkán zakroutil hlavou a pohlédl na Elenči.

"Nevím..." zarazil se. "Možná. Možná někdy. S Boží pomocí... Je strašně zmučená. Měla štěstí, urozený pane, že jsi se svou družinou včas přispěl na pomoc a tamty vyplašil. Jinak..."

"Sousedská pomoc, běžná věc," zamručel Tristram Rachenau. "Stejně tak je jasné, že zůstane tady u nás. Bude u nás ležet, dokud se neuzdraví, dokud nestane na vlastních nohou a dokud její lidé znovu nepostaví Skalku. Je to div, že se jim podařilo vylámat se ze stáje, jinak by tam všichni uhořeli, živá duše by nevyvázla. Také většinu koní se povedlo zachránit... Na mou čest, to je skutečný zázrak."

"Bůh tomu chtěl," pokřičoval se minorita. "Rovněž já zde zůstanu, pane rytíři, jestli dovolíš. Musím raněnou ustavičně opatrovat, měnit obvazy... Tato panna mi pomůže. Panno?"

Elenče zvedla hlavu a otřela si hřbetem ruky pláčem opuchlá víčka.

"Pomohu."

Držata de Wirsing se pohnula na loži, tlumeně zasténala pod obvazem.

*

Bylo třicátého března Anno Domini 1429.

Kapitola jedenáctá

ve které se vracíme na Moravu, do města a na hrad Odry, kde polské poselstvo navrhuje odstranit překážku v navázání bratrských vztahů s Čechy a Reynevan se dovídá to i ono o politice.

Bylo pátého dubna, když se vrátili do Oder.

Po incidentu s uprchlým Schillingem se obávali o Hornův osud, a proto se už cestou rozhodli, že bez meškání zajedou na Sovinec. Nakonec nemuseli: první člověk, kterého potkali na nádvoří oderského hradu, byl právě Urban Horn.

Když je spatřil, obličej mu zbrunátněl a oči zaplály. Neučinil však sebemenší gesto, stál klidně a nehybně. Možná proto, že mu pohyby omezovala důkladně obvázaná šíje a levá ruka na pásce. A že oni byli tři, kdežto on samojediný. "Bud' zdrav," pozdravil banálně Reynevan. "Jak se máš?"

"Mám se tak, jak vypadám"

"Ouvej."

"Opustili jsme tě," mrkl Šarlej co nejnenápadněji na Reynevana a Samsona, "přece jen v poněkud lepším stavu. Kdo tě tak zřídil?"

Horn zaklel, odplivl si a křivě na ně pohlédl.

"Schilling," zaskřípal zuby. "Zaskočil mě, zmetek. Utekl ze Sovince."

"Utekl, ajajaj," zalomil Šarlej přemrštěně rukama. "Slyšíš to, Reinmare? Samsone? Schilling utekl! To je špatné, tuze špatné. Ovšem na druhou stranu dobré."

"Co?" zavrčel Horn. "Co je na tom dobrého?"

"Že neutekl daleko," odvětil Reynevan. "Potkali jsme se s ním. A zde přítomný mistr Šarlej, ten, co se na tebe tak zubí, ho svou šavličkou vykuchal jako štiku. Svět docela zkrásněl, když je na něm o jednoho padoucha méně. Nu, Horne, co jsme si, to jsme si, zanechejme sváru. Navrhuji, aby ses přestal kabonit a podal nám pravici. Co ty na to?" Urban Horn zakroutil hlavou. "Vy jste snad ve smlouvě s ďáblem, celý ten váš povedený trojlístek. Čert pomáhá jednomu každému z vás. Je lepší být s vámi, hrome, než proti vám. Co jsme si, to jsme si. A za toho prašivce Schillinga vám děkuji. Podej mi ruku, Šarleji. Reinmare... Auuu, Samsone! Žádný stisk, zatraceně, jinak mi povolí stehy."

*

Prokop Holý se zahleděl na stojícího Reynevana. Sám ho přijal vestoje a nenabídl mu, aby se posadil.

"Ty," začal bez obalu, "jak se zdá, něco očekáváš. Co? Projev vděku za tvé neocenitelné přispění ke zdaru výpravy do Slezska? Tímto jej máš a současně i ujištění, že tvé zásluhy nebudou zapomenuty. Stačí? Nebo snad čekáš na kajicnou omluvu za zkoušku věrnosti, které jsi byl při zmíněné výpravě podroben? Omluvy se nedočkáš. Svou rozmrzelost jste si, jak jsem se doslechl, už vylili na Bedřichovi - divím se, že vám to odpustil. Je snad ještě něco, o čem jsem se nezmínil? Mluv rychle, mám málo času a polští vyslanci čekají."

"Moji přátelé chtějí opustit Odry, aby navštívili své blízké. Mohou odjet bez překážek?"

"Šarlej a lanželezo? Mohou jet, kam se jim zlíbí. Vždycky mohli."

"A já?"

Prokop odvrátil zrak. Dlouho pozoroval mračna za oknem.

"Ty také."

"Děkuji, hejtmane. Tady je, prosím, decoctum. Připravil jsem ti plný flakón, abys měl zásobu... Kdyby se bolesti vrátily."

"Díky, Reynevane. Jeď hledat tu svou pannu. Ale než se rozloučíme, ještě jednu věc. Jednu otázku. Žádám, abys mi dal pravdivou odpověď."

"Ptej se."

Prokop Holý pomalu otočil hlavu. Jeho oči bodaly jako dýky.

"Byl Domarasc v Opolí odhalen tvou zásluhou? Udal jsi ho? Zradils?"

"Nikoho jsem nezradil a zejména žádného Domaraska. Nemám tušení, kdo to je. Neznám nikoho toho jména."

"Čekal jsem takovou odpověď," nezměnily výraz Prokopovy oči. "Přesně takovou. Ale kdyby to náhodou bylo jinak, pak... Pak se nevracej, Reynevane. Nevracej se a utíkej. Nechej všechno být a utíkej. Poněvadž Domaraska bych ti neprominul. Kdyby se ukázalo, že jsi za tím ty, zabil bych tě. Vlastními rukama. Nic neříkej. Běž už. Běž s Pánem Bohem."

*

Rozloučili se za Horní bránou. Od Odry dul ostrý vítr, mrazil až do morku kostí. Reynevan si chránil uši kožešinovým límcem.

"Pojeď s námi," přitáhl Šarlej vraníkovi uzdu. "Seber se a jeď, jak tady stojíš. Nechápu, co tě zde ještě drží. K čertu, chlapče, mám výčitky svědomí. Neměl bych tě takhle opouštět."

"Brzy se ukáží v Rapotíně," zalhal. "Za pár dní. Zatím pozdravuj paní Blaženu. A ty Markétu, Samsone. Obejmi ji za mne."

"To se ví," usmál se smutně obr. "To se ví. Čekáme na tebe, Reinmare. Opatruj se a..."

"Ano?"

"Nenechej sebou manipulovat. Nedovol, aby tě využívali."

*

"Nepozvali mě na poradu," oznámil Korybutovič vyrovnaným hlasem, ale bylo znát, že to v něm vře hněvem.

"Nepozvali mě," zopakoval. "A z polského poselstva mě nikdo ani nepřišel pozdravit. Jako kdybych vůbec nebyl! Jako kdyby o mně ani nevěděli! U daša, jsem přece synovec jejich krále! A jsem kníže!"

"Jasný kníže..." odkašlal si Reynevan a jal se odříkávat to, co mu kázal odříkat Bedřich ze Strážnice. "Rač pochopit delikátnost situace. Král Jagello celému křesťanskému světu oznámil, že jsi v Čechách bez jeho vědomí, přispění a vůbec proti jeho vůli. V Polsku jsi vyhlášen za psance. Divíš se tedy, že oficiální polské poselstvo se s tebou nesetká? Byla by to voda na Lucemburkův mlýn, další záminka ke křižáckému obviňování. Opět by se dal do křiku, že Jagello činně a zbrojně podporuje husity. Je ti přece známo, že ty a tví rytíři jste Lucemburkovi solí v očích. On ví, že máš moc. Obává se tě."

Obličej Zikmunda Korybutoviče se rozjasnil, chvilku se zdálo, že pukne pýchou. Reynevan pokračoval v nacvičeném proslovu:

"Třebaže tě nepozvali na poradu, nepochybně o tobě byla řeč. Vracím se z jednání ve Slezsku, a proto vím, že na tobě, kníže, na tvé moci, jsou založeny všechny nové plány - a věru nemalé plány. V těch plánech nejsou opomenuty tvé zásluhy, jež budou po právu oceněny."

"Aby ne," frkl kníže. "Proč myslíš, že jsem se ocitl v Čechách i navzdory Jogajlovi? V Polsku je strana, která chce využít sporů s Lucemburkem, aby vytlačila Němce ze slovanských zemí. Ta strana je stále silnější. Kdo myslíš, že přijel sem do Oder? O plánech ovládnutí Horního Slezska vím už dávno. Já ty plány podpořím. Pokud z toho budu něco mít, jasná věc, pokud mi dají to, co chci. Pokud na území Horního Slezska dostanu své království. Reynevane? Dají mi to, co chci? Na čem se uradili? Jak se rozhodli?"

"Přeceňuješ mne, kníže. Takové informace nemám."

"Vážně? Reynevane, já se dovedu odvděčit. Nepohrdej mým vděkem, když je tvoje panna stále v zajetí. Zjisti mi, na čem se Prokop s Poláky usnesl, a já ti ji pomohu osvobodit. Mám pod svým velením lidi, kteří by dokázali unést i čerta z pekla. Dostaneš je do svých služeb, když posloužíš ty mně. Zjisti, o čem se Prokop a Poláci radili a uradili. Musím to vědět."

"Vynasnažím se."

Korybut mlčel a hryzal si ret.

"Musím to vědět," zopakoval ještě jednou. "Třeba tady trčím zbytečně... Jenom tady marním život."

*

Reynevan hekl a sykl, ohmatávaje si stehno. Urban Horn prskl.

"Já pořežán, ty pořežán," konstatoval. "A tentokrát ne při holení. Jak jsi to tehdy řekl? Hlubší porušení tkáně? Jářku, porušil nám ten mizera tkáň, čubka jeho matka, pořežal nás železem, tebe nožem, mě kusem plechu strženým ze dveří. Přesto oba žijeme. Chápeš? Máme jistotu, že nemáme v krvi perferro, že nás neotrávil tím ďábelským jedem. Potěšitelná zpráva, nesoudíš?"

"Soudím. Horne?"

"Ano?"

"To polské poselstvo... Víš, kdo v něm je?"

"Vede je krakovský podkomoří Petr Šafránc erbu Starýkůň, pán na Peškově Skále. Pan Petr a jeho bratr Jan, odnedávna biskup kujavský, jsou vyhlášeni protivníci Zikmunda Lucemburského a veškerých dohod s ním, a proto jsou příznivci husitů. Se Šafráncem přijel lenčický probošt Vladislav z Oporova, korunní kancléř a Jagellův důvěrník. Oba mladší jsi už poznal. Mikuláš Kornič Sestřenec je bendzinský purkrabí a spojenec Šafránců. Krakovský vojvodic Spytek je potomek slavných Lelivských z Melštýna. O něm jsem dosud mnoho neslyšel, jsem si však jist, že ještě uslyším."

"O čem se, podle tebe, na hradě radí? S čím přijeli Poláci za Prokopem?"

"Nedovtípl ses?" změřil si ho Urban Horn pohledem. "Ještě ti to nedošlo?"

*

Prokop v roli hostitele přivítal hosty. Krakovský podkomoří Petr Šafránc přednesl pozdravnou řeč - krátkou, protože ho trápila záducha a měl na krku už šest křížků. Prokop naslouchal, ale bylo vidět, že jen jedním uchem.

"Nejprve," začal netrpělivě, "si ujasněme, koho reprezentujete. Krále Jagella?"

"Reprezentujeme..." odkašlal si Šafránek. "Reprezentujeme Polsko."

"Aha," pohlédl na něho bystře Prokop. "To značí: jste tady sami za sebe."

Šafránek se zatvářil dotčeně a pravděpodobně by něco řekl, avšak předběhl ho korunní kancléř a rektor krakovského učení Vladislav z Oporova.

"Reprezentujeme," pravil s důrazem, "stranu, které leží na srdci budoucnost Polska. A protože je podle nás budoucnost Polska těsně svázána s budoucností Čech, rádi bychom naše svazky upevnili. Rádi bychom již viděli Království české v míru a jednotě, nikoli ve zmatku a válečném požáru. Toužíme, aby zavládl soulad a pax santa. Z toho důvodu nabízíme naše prostřednictví v dohodách mezi Čechy a apoštolskou stolicí. Protože..."

"Protože Jagello stojí nad hrobem," přerušil jej klidným hlasem Prokop, "je přestárlý a nemohoucí. Rád by ještě založil jagellonskou dynastii a zajistil svým synům dědičný trůn na Wawelu. Jenže šlechta se vzpouzí, jeho úmysly jí nejdou pod nos. K tomu všemu je ohrožena i unie s Litvou, neboť Vitoldovi se zachtělo koruny. Ryšavec mu ji slíbil a teď si spokojeně mne ruce, jak parádně ukul své pikle. Tenhle příklad může k provedení podobně krkolomné hlouposti inspirovat také Svidrygello. Ze strany papeže je zatím vyvíjen tlak, aby Polsko vyslalo své vojsko proti husitům - a teutonští křižáci čekají jenom na to. Je ještě něco, o čem jsem se zapomněl zmínit, pane korunní podkancléři?"

"Ani ne," předběhl tentokrát osloveného s odpovědí Šafránek. "Uvedl jsi vše, vrchní hetmane. Zvláště Luck a ten nešťastný nápad s korunou pro Vitolda."

"Ovšem ten nápad," pokračoval pro změnu Mikuláš Sestřenec, "se může ukázat nadmíru prospěšný právě vám, Čechům. Nejenže král Jagello neposlechne papeže a nevystoupí zbrojně proti Čechům, ale naopak uvažuje o spojení s vámi. Luck ho rozněval, tak se nyní chystá Lucemburkovi oplatit jeho laskavost, pořádně mu zatopit. Pokud vím, uvažuje o tom, že by spolu s vámi, husity, vytáhl proti řádovým křižákům. Ha, na mou duši! Kdyby tak potomci Lecha a Čecha, bratři Slované, bok po boku udeřili na nepřátelské teutonské plémě! Nechtělo by se ti vyjet s vozy do Pomořan, hetmane? Na baltské pobřeží? Ke Gdaňsku?"

"Třebas dnes," zasmál se Dobeš Puchala. Jan Pardus si zamnul ruce a blýskl zuby. Prokop je oba zchladil pohledem.

"Balt je daleko," pravil suše. "Vozy by k moři musely jet zpropadeně dlouho. Navíc nepřátelskou zemí, ovládanou papeženskými faráři. Kdo nám v Polsku podá pomocnou ruku, kdo nám nabídne krajíc chleba a našim koním vodu a obrok, když mu za to hrozí infamie, klatba anebo hranice? Jsem ti vděčen, pane purkrabí, žeš mne obeznámil s úmysly polského krále, leč musím si položit otázku: dokáže Jagello navzdory kléru uskutečnit své záměry? Bude mít na to dostatek času, než ho Bůh povolá k sobě? Zapomeňte na Balt a na Gdaňsk, páni Poláci, promluvme si o bližším zeměpisu."

"Správně," přikývl Petr Šafránek. "Co bys řekl na bezprostředně blízký, doslova za mezí? Je pravda, že unie s Litvou je ohrožena a nebude-li Jagella, může být této unii konec. Proto dokud je čas, dalo by se uvažovat o nové unii. Vždyť jsme dva slovanské národy, z jednoho kmene vyrostlé."

"Slyším dobře? Navrhujete unii Polska a Čech?"

"Co tě na tom tak udivuje? Vždyť jste králi Jagellovi sami nabízeli českou korunu. Několikrát."

"A pokaždé odmítl. Jeho důvody jsme, to se rozumí, chápali. Nicméně Češi nepřijmou krále, který neodpřísáhne čtyři pražské artikuly a nezaručí svobodu vyznání."

Šafránek se vzpřimil.

"Sjednocená unie Polského království a Litevského velkoknížectví," pronesl pyšně, "je mocnost sahající od Baltu na Krym. Je to síla, jež u Grunwaldu rozdrtila na prach vojska nadutého řádu německých rytířů, síla, jež drží v šachu divoké Tamerlány, Machometry a jiné syny Belialovy. A tato mocnost je přece ve stejné míře unii dvou církví, latinské a řecké, mezi nimiž existují rozdíly v dogmatech: otázka filioque, chléb k eucharistii, svátosti, kněžský celibát a jiné difference. Polská koruna stojí pevně při římské věrouce, avšak Litva a Rus mají plné právo vyznávat svou vlastní víru a oba obřady jsou tam rovnoprávné. Rovná jsou práva pro všechny země království a není rozdílů mezi šlechtou ruskou a polskou..."

"Komu," zvedl Prokop hlavu a nakroutil si knír, "to chceš namluvit, pane Petře? Mně, anebo sobě samému? Možná by sis přál, aby tomu tak bylo, jenže není. Velká slova o rovnosti a toleranci zní pěkně v krakovských aulách, vyhlašovaná universitními mistry. Ale venku je nějak není slyšet, neproniknou stěnami akademie. Mimo universitní zdi končí teorie a začíná praxe. Polská praxe čili římská církev. A kým jsou pro římskou církev pravoslavní věřící? Pohanskými sektáři, schizmatiky a heretiky, kteří pod vlivem bludů opustili věrné stádo. Lidé ražení vašeho Olešnického mluví již nahlas o přičlenění Litvy a Rusi ke Koruně třeba silou - a to prý z důvodu podřadnosti Rusínů a jejich víry. Taková je to unie? Unie, již je třeba sjednocovat násilím?"

A kde je záruka, že v navrhované unii nebudete s námi, Čechy přijímajícími z kalicha, jednat stejně? Že nás nebudete chtít nuceně obracet, rebaptizovat, nátlakem a násilím vracet do lůna římské církve? Kde je záruka, že na Čechy nepoužijete stejné metody jako na Rusíny: rozeštvat nás, rozdělit na zlé schizmatiky a dobré unitáře? Na pravověrné, kteří si vyslouží úctu, důstojenství a privileje, a na odpadlíky, jimž se dostane pohrdání, diskriminace, útisku a pronásledování? Co, pane podkomoří? Odpověz?"

"Ne všechno," předběhl Šafránek s odpovědí Spytek, "je u nás ideální, v tom máš pravdu, pane Prokope. My to rovněž vidíme. A uvažujeme o změnách. Ujišťuji tě, že uvažujeme."

"Jistěže uvažujete," zahýbal knírem Prokop. "Teď, když Svidrygello zvedá hlavu a kromě řádových křižáků ho podporuje též ruské pravoslaví. A tak pravoslavného Rusína uchválněte hrstkou privilejí, aby nepřešel na Svidrygellovu stranu. Dokud jej budete potřebovat, obalamutíte ho tolerancí. Ale posléze ho čeká to, co Řím přikáže."

"Roma est caput magistravšech v Boha věřících křesťanů," pravil Vladislav z Oporova. "Svatý otec v Římě je náměstkem Petrovým, ať se to komu líbí, anebo nelíbí. Nelze se s ním pouštět do otevřeného konfliktu..."

"Lze," přerušil ho Prokop. "A jak lze. Skončíme to, kdybych chtěl poslouchat tyhle řeči, jel bych do Krakova. Tam byste mě mohli obracet a Olešnický by mezitím ve městě zakázal všechny mše a strašil by interdiktem. Nejsme však v Krakově, nýbrž v Odrách. To znamená, že já jsem doma a vy jste za mnou přišli s poselstvím. Jehož obsah dosud neznám, ačkoli jsme již promarnili drahně času."

Na chvíli nastalo ticho. Několikerým odkašláním a následnými slovy je porušil Petr Šafránek:

"Nebudeme tedy marnit tvůj vzácný čas, pane Prokope. Nepřijeli jsme za tebou, abychom tě obraceli na katolickou víru, ani proto, abychom Čechy přesvědčovali k uzavření unie s Polskem. I když mi taková unie přijde jako dobrý nápad, je zjevně předčasná o ní teď jednat. Konflikt s Římem si v tento čas Polsko nemůže dovolit, křižáci by nás opět označili za pohany. Jako Poláci a věrní poddaní krále Vladislava to musíme mít na paměti."

"Přejdi k věci."

"Rozšířit spojení se slovanskými Čechami je pro Polsko prospěšné. Co stanoví překážku tomuto spojení? Co brání porozumění, stojí nám v cestě a rozděluje naše země jako vražený železný klín? Horní Slezsko. Odstraňme tu překážku, hetmane Prokope. Odstraňme ji jednou provždy."

*

"Rozumíš, Reinmare?" Urban Horn prstem namočeným do piva narychlo načrtl na stolní desce schematickou mapku povodí horní Odry. "Horní Slezsko spojené s Malopolskem znamená spojení Polského a Českého království. Horní Slezsko v rukou Táboru a Polska, obsazené husity a pod formální vládou Korybutoviče, Bolka Valáška a jiných Polsku nakloněných hercoků. Těšín, Pština, Rybník, Zátor, Osvětim, Hlívce, Bytom, Sěveř, Opolí, Klučborec, Volčín, Býčina, Namyslov. Více než šedesát mil společné hranice s Polským královstvím. Husitské posádky necelých čtyřicet mil od území řádu, pro táboreské válečné vozy zhruba šest dní jízdy - a táboři i sirotci se už nemohou dočkat, až se řádovým křižákům dostanou na kůži. Kdo se vzepře té anexi, kdo bude protestovat? Zikmund Lucemburský? Horní Slezsko je podle práva državou Koruny české, arci Češi Lucemburka za svého krále neuznávají. Papež? Jagello oznámí, že Horní Slezsko svévolně uchvátil rebelant Korybutovič sine sciencia et voluntate - bez jeho vědomí a souhlasu, polské jednotky obsadily slezské pohraniční tvrze jenom proto, aby utvořily bezpečnostní kordon proti šíření hereze."

"Kdo uvěří takovým povídkám? Takovým báchorkám?"

"To je politika, Reinmare. Politika má dva alternativní cíle: jedním je konsensus, druhým konflikt. Konsensu lze dosáhnout, když jedna ze stran předstírá, že věří báchorkám strany druhé."

"Chápu."

"Je čas, abychom opustili Odry. Jedu na Sovinec, potom na další cestu. Schillingův útěk mi zkomplikoval plány, teď mě navíc Prokop vysílá na dlouhou a náročnou misi. Ty, Lancelote, budeš bezpochyby chvátat na pomoc své Gueneveře, své dámě v nesnázích. Ledaže by se něco změnilo?"

"Nic se nezměnilo, stále mám naspěch. Ale jeď sám, já se tady ještě musím zdržet."

*

V Pásové ulici pod městskou zdí stála ponurá kamenná stavba, v níž se nacházela městská šatlava, katovna i příbytek popravčího. Z toho místa se šířila neblahá aura do celého okolí, kdo měl možnost, vyhnul se mu, tudíž se zde nedařilo obchodu ani řemeslu. Nablízku zůstal jedině pivovar, kterému, pokud vaří dobré pivo, nemůže uškodit žádná lokalita. Podivnější bylo, že se zde zachoval i sklepní šenk, do něhož vedlo strmé schodiště. Majitel se zjevně nebál žádných asociací, neboť svůj podnik nazval "U kata".

Schody klesaly hluboko do několika klenutých sklepů. Pouze v jednom, v tom nejvzdálenějším, se hodovalo.

Reynevan se přiblížil ke stolovníkům. Chvilku trvalo, než si ho všimli. A přivítali tísnivým tichem.

"To je Reynevan," představil ho konečně Adam Wejdnar erbu Ravič. "Medik z Prahy. Ve vlastní osobě. Víte, Aeskulape. Připoj se k nám, zveme tě. Všechny přítomné znáš, není-liž pravda?"

Reynevan znal téměř všechny. Jan Kuropatva z Laňcuchova erbu Sreňava i Jakub Nadobný z Rohova erbu Děloša, s nímž celkem nedávno sdílel trampoty uvěznění, jej pozdravili zvednutím rukou, podobně na něj zamával další známý z Prahy, Jiří Skirmunt erbu Odrovenž. Vedle Skirmunta sedící Blažej Poraj Jakubovský Reynevana rovněž znal, avšak nijak se neukvapoval dát to jakýmkoli způsobem najevo. Poslední dva, kteří se krmili kaší z misek a zdánlivě se zajímali jen o svou kaši, nebyli mladíkovi povědomí.

Dobře si ovšem pamatoval prošeďivělého muže s osmahlou, od neštovic poťobanou tvář, na první pohled pohlavára celé této kompanie. V průběhu loňské rejsy do Slezska poznal Fedora z Ostrogu, ruského knížete a dobrodruha, námezdníka v husitských řadách. Ten z Reynevana nespouštěl pohled černých očí, jejichž zlověstnou pronikavost nemohlo zakrýt ani přišetí ve sklepení, ani táhnoucí se dým.

"Ti dva, co se cpou kaší," promlouval dále Wejdnar, "jsou pan Jan Tlučimost erbu Boňča a putný bojar Danilo Drozd. Posad' se u nás, Reynevane."

"Postojím," rozhodl se Reynevan pro oficiální tón. "Nemám mnoho času. Kníže Zikmund Korybutovič, v jehož službách patrně všichni ostáváte, mne požádal, abych se s vámi setkal. Abyste věděli, páni, projevil jsem knížeti jisté úsluhy, za něž mi přislíbil auxilium při překážkách, jež se mi postavily do cesty. Rozumím správně, že vy mi máte poskytnout ono auxilium? Vy mi máte pomoci?"

Nastalo dlouhé a značně tísnivé mlčení.

"Tady to máte," promluvil konečně Fedor Ostrožský. "Natrefil se nám uštěkaný Němčík, ščob trastja joho maty mordovala. Poslyš, ty... Zapomněl jsem, jak ti říkají..."

"Reynevan," napověděl Kuropatva.

"Poslyš, ty Reynevane, čort z tvým xylum anebo konsilium, vyser se na to, my jsme prostí muži a štítíme se francouzských móresů. Když si nechceš přisednout, tak stůj, mně je fuk, jestli stojíš nebo sedíš. Ale pověz nám, co ti kázali povědět."

"Co by to mělo být?"

"Herrgott! Korybutovič nám řekl, že víš, kdy a kudy sem do Oder přivezou grošíky, velykie hrošy. Z Polska anebo ze Slezska. Kňjaz nám řekl, že ty nám o těch peněžích povíš."

"Kníže Zikmund," pravil pomalu Reynevan, "se mi ani slovem nezminil o žádných přivážených peněžích. A i kdyby to slovo utrousil, rozhodně bych vám je nezopakoval. Zdá se mi, že došlo k nedorozumění. Opakuji, že kníže mi nabídl vaše služby..."

"Služby?" skočil mu do řeči Fedor. "Já že mám sloužit? Čortu v žopu! Já jsem kňjaz, pán na Ostrogu! Fuj! Baszom az anyát! Korybutovič mi nemá co rozkazovat! Knížátko z české milosti!"

"Rozumím," zvedl Reynevan hlavu a nebojácně na něj pohlédl. "Bylo to řečeno jasně. Proto se loučím s vaší velectěnou společností."

"Počkej," zvedl se Kuropatva od stolu. "Počkej, Reynevane, kam ten spěch. Promluvme si. Zmínil ses, že potřebuješ pomoc. My ti pomoc rádi poskytneme, pokud i ty pomůžeš nám v našem podniku..."

"V jakém podniku? Loupežném?"

"Cože jsi tak počestný, he?" zajímal se Nadobný. "Proč ohrnuješ nos? Co do téhle chvíle dala vojna tobě? Celá tahle revoluce? Facky, rány, anathému a infámii, stejně jako nám. Není čas pomyslet na vlastní prospěch, mediku, na vlastní dobro, zdraví a štěstí?"

"Co prospěje nám," doplnil důrazně Kuropatva, "prospěje též tobě. Pomůžeš nám v našem podniku, dostaneš svůj podíl, namastíš si kapsu. Dobrze mówię, mości Ostrogski?"

"Loučím se, panstvo," nečekal Reynevan, až kníže přisvědčí. "Bůh s vámi."

"A ty kam?" zeptal se Fedka z Ostrogu mrazivě. "Čto ty dumal? Prásknout nás Prokopovi? Ne, brateňku, nic z toho. Chyť ho, Kuropatvo!"

Reynevan uskočil a odstrčil Kuropatvu na Nadobného. Wejdnar vyskočil z lavice, Reynevan ho od Šarleje odkoukanou technikou kopl do kolena a při pádu navíc uhodil do nosu. Skočil na něj Tlučimost erbu Boňča a sevřel ho pažemi, přes stůl se kumpánovi vrhl na pomoc putny bojar Danilo, až padalo a rozbíjelo se nádobí. Ostrožský, Skirmunt a Jakubovský se nehnuli ze svých míst.

V bojarově ruce se zaleskl nůž, Reynevan se vyvlékl z Tlučimostova sevření a sáhl po vlastní dýce, avšak Wejdnar se mu pověsil na loket a Kuropatva mu zachytil levé předloktí. Bojar Danilo bodl. A Reynevan si vzpomněl na Bruna Schillinga, zběha z Roty smrti.

Prohnul trup, a když na prsou ucítil loket ozbrojené paže, prudkým pohybem těla ji ohnul, obrátil a odstrčil bokem, co mu síly stačily. Kupodivu to vyšlo, i když napoprvé ne zcela přesně. Odražená čepel útočnickovi neprobodla hrdlo, ale pouze rozřala líc. Bojar zavyl jako zvíře a postříkal krví sebe i všechny okolo. Fedor z Ostrogu zařval.

Pak zařval a po úderu hlavicí korduláče padl Tlučimost, zařval přes otevřenou dlaň sekнутý Nadobný. Kuropatva dostal pěstí a po následném kopanci odletěl na stůl do střepů nádobí a rozlitého piva.

"Pryč, Reynevane!" zamával kordiskem Urban Horn a kopnutím zneškodnil Wejdnaara, který se pokoušel vstát. "Rychle pryč! Na schody! Za mnou!"

Nenechal si to opakovat dvakrát. Zdola se za nimi neslo kvílení zraněného bojara. A vzteklý řev knížete Fedky z Ostrogu: "Baszom az anyát! Baszom az világot! Job twoju mać, kurva zkurvená!"

*

"Do hajzlu," shrbil se Urban Horn v sedle. "Krvácím. V té mele mi povolily stehy."

"Mně také," ohmatal si Reynevan stehno a ohlédl se nazpět. "Postarám se o to, mám u sebe nástroje i léky. Prvně se ale vzdalme od města."

"Vzdalme," souhlasil Horn. "Vzdalme co nejdále. Loučíme se, město

Odry. A co potom, brachu? Pojedeš se mnou na Sovinec?"

"Ne. Vracím se do Slezska. Zapomněls? Guenevera je v nesnázích."

"Zachraň tedy svou Gueneveru, Lancelote. Zlý únosce Meliagrans musí dostat za vyučenou. Kupředu."

"Kupředu, Horne." Pobídlí koně do cvalu.

Kapitola dvanáctá

v níž žena vonící rozmarýnem nabízí Reynevanovi spolupráci a pomoc, následkem čehož věci nabudou špatný směr. Situaci napravuje legenda, která jako Deus ex machina vychází ze zdi.

Nedaleko školy, naproti komendy johanitů stál na zídce, aby převýšil shromážděný lid, človíček v černé hazuce s řídkými, dlouhými, na ramena padajícími vlasy.

"Bratří!" křičel a divoce gestikuloval rukama. "Zjevil se antikrist! Se vší mocí a divy i zázraky lživými! Prorokovaný vrah svatých, sedící co tyran ve městě na sedmi pahorcích!

V Římě panuje a prestol Petrův przní náměstek satanův a náčelník pekelných služebníků! Pravdu říkám vám, že to římský papež je oním antikristem! Stvůra vyslaná peklem!"

K původnímu hloučku přibývali další posluchači. Jejich tváře byly zasmušilé a zasmušilé bylo rovněž jejich mlčení - těžké, zlověstné, doslova hrobové. Nebylo to obvyklé, podobná vystoupení, poslední dobou poměrně častá, byla zpravidla kvitována smíchem, potleskem a souhlasnými výkřiky, smíšenými s hvízdáním a projevy nesouhlasu.

"Činže je dnes," provolával vzrušeně dlouhohlavý, "církev římská, všechno kněžstvo? Ničím jiným nežli pospolitostí apostatů a šarlatánů, řídících se jen a jen svou lačností, v mravním bahně se rochnícím stádem zloduchů, přesycených bohatstvím, mocí a počtami a skrývajících svou pravou podobu pod maskou zbožnosti a svatosti. Oni učinili ze jména Božího zlodějské náčiní, nástroj své zvrhlosti. Ano, církev je v purpuru oděná kurva babylónská, zpitá krví mučedníků!"

"Vida, vida," promluvil za Reynevanovými zády alt měkký jako atlas. "Stádo zloduchů. Opilá kurva. Kdo by hádal, že věci zajdou tak daleko. Vskutku nastal čas velikých změn."

Otočil se. Poznal ji okamžitě. Nejen po hlase. Iluze, kterou se maskovala tehdy ve Vratislavi, neukryla to, co spatřil i nyní. Ten troufalý výraz zlatozelených očí. Očí, které si dobře zapamatoval.

"Ještě před rokem," přistoupila k němu a bez okolků se do něj zavěsila. "Ještě před rokem by takové shromáždění bylo neprodleně rozeznáno a ten křikloun by už byl pod zámek. A dnes, no prosím, žvaní a žvaní v nejrušnější části města. Že by něco končilo? Anebo začínalo?"

"Kdo jsi?"

"Teď ne."

Cítil na boku teplo, které z ní emanovalo i skrze plášť a vatovaný mužský wams. To teplo si rovněž zapamatoval, když tehdy ve Vratislavi hledal na jejím těle symptomy nákazy. Její vlasy kryla kapuce, přesto vydávaly onu prchavou vůni rozmarýnu, kterou si zapamatoval pro změnu z Ratiboře.

"Pravdu říkám vám," stále více zvyšoval hlas človíček v hazuce, "že římská církev není církví Kristovou, alebrž diecézí ďáblovou! Je jako sluj loupežníků! Kupčí se v ní se svatými zákony, božskými tajemstvími i vtělenými slovy! Na cucky se v ní trhá nedělitelná Trojice! Prohnání šejdiří, falešní proroci, potměšilí kaplani, prolhaní učitelé, zrádní pastýři! Byli nám zvěstováni v proroctvích! A mnozí následovatí budou jejich zahynutí, skrze něž cesta pravdy bude v porouhání dávána. A lakomě skrze vymyšlené řeči vámi kupčiti budou; kterýchž odsouzení již dávno nemešká, a zahynutí jejich nespí! Pohledte na římskou kurii, na její buly, její matoucí mše, její odpustky! Cožpak vás neprodává? Nevydává vaše duše všanc věčnému zatracení?"

Bratři! Musíme se odtrhnout od ďáblem seslaných podlců a lotrů, nesmíme mít nic společného ani s nimi, ani s jejich hanebnostmi.

Ježto v celém díle stvoření jsou toliko dobří a zlí, věřící a nevěřící, ti z temnoty a ti ze světla, ti, kdož jsou z Boha, a ti, kdož se proti Bohu spolčují s Belialem!"

"Nepokoušejme osud," řekla v mužském wamsu oblečená a rozmarýnem vonící majitelka zlatozelených očí. "Změny sice nastávají, leč k ideálu má tento svět ještě hodně daleko. Jsou ti z temnoty, ti ze světla a ti, kteří donášejí. Za chvíli tady budou drábi z rathausu a fízlové inkvizice. Pojďme odtud."

"Kam?"

"Pojďme, říkám."

"Ne. Nejprve mi vysvětlí..."

"Chceš zpátky Juttu, nebo ne?"

"Třeste se před hněvem Páně," slyšeli na odchodu, "vy, kdož jste uvěřili lži a uzavřeli své uši pravdě! Kdož jste našli zalíbení v nepravosti a oddáváte se neřesti! Vy, na něž se již dávno vztahuje ortel zatracení! Třeste se a kajte! Neboť blíží se den hněvu, den neštěstí, den lkavý! Den Soudu!"

"Dies irae, dies illa," zamumlala tajemná zelenoočka tisknoucí se k jeho boku. "Et lux perpetua."

"Kam jdeme?"

"Do synagógy. Ale neměj strach, nebudu tě obracet na jinou víru. Zůstaň si gójem až do soudného dne. Ale v synagóze se nevyskytují špiclové, ani tam nepáchnou. Bojí se židovských kouzel."

*

Do synagógy, která stála v severovýchodní části města nedaleko Nové brány, však nakonec ani nevstoupili. Hovořili spolu, sedíce na zídce a kryti schodištěm vedoucím do ezrat našim neboli babince. Reynevan se cítil nejistý a napjatý pod pronikavým pohledem té zvláštní ženy, pohledem očí zelených jako u kočky a stejně tak nevyzpytatelných.

Překonal to. Měl už dost nejistoty. Dost záhad. A dost pocitu, že je jím manipulováno.

"Nejprve nejdůležitější věci," přerušil ji, sotva promluvila. "Od nich začneme. Kdo jsi? Proč jsi mi pomohla ve Vratislavi, proč jsi zasáhla, když mě zatýkali? Proč jsi mne vyhledala a proč mi chceš - jak tvrdíš - pomoci najít Juttu? Na čí příkaz? Je jasné, že to neděláš z vlastního popudu, sama od sebe, pohnuta lidskou křivdou..."

"Proč by to mělo být tak jasné?" naklonila hlavu na stranu. "Nevypadám na osobu, kterou by nedokázala dojmout lidská křivda? Nejprve nejdůležitější věci, říkáš. Souhlasím, pokud se shodneme, co je nejdůležitější. V tom, že bych se měla představit, s tebou souhlasím. Uvážila jsem to. Už ses mne na to ostatně jednou ptal - na jaře v Ratiboři. Máš právo znát mé personálie. A nejen je."

Stáhla si z hlavy kápi a prudkým potřesením rozhodila vlasy, černé a lesklé jako havraní peří.

"Jmenuji se Rixa Cartafila de Fonseca. Můžeš mi říkat Rixa. Co na mě tak civíš?"

"Necívím."

"Civíš. Pátráš, kde mám našitý Judenfleck? Bylo by pro tebe přijatelnější, kdybych se jmenovala Ráchel? Anebo Sára?"

"Přestaň, prosím," získal opět sebejistotu. "Představila ses mi, děkuji, jsem poctěn a potěšení je na mé straně."

"Jsi si jist, že potěšení?"

"Naprostě. Těhle záležitosti se nadále nemusíme věnovat. Přejdeme k dalším."

"Nemohu ti sdělit, na čí příkaz dělám to, co dělám. Prostě nemohu a dál se mne neptej. Musí ti stačit to, co víš."

"Nestačí. Tvá tajemství jsou tvou soukromou věcí, týkají-li se pouze tvé osoby. Ne však, pokud se týkají i mne. Chceš po mně něco. Musím vědět..."

"Souhlasím," přerušila ho ihned. "Nejvyšší čas, aby ses to dověděl, nelze to déle tajit. Chci po tobě totéž, co Lukáš Božičko a inkvizice - spolupráci a informace. Božičko tě nutí ke spolupráci vydíráním a hrozbami. Já tě chci pro spolupráci získat poskytnutím důkazů o našich společných zájmech. Vlastně jsem ti už leccos dokázala. Dbala jsem o to, aby tě nepotkalo nic zlého, zastupovala tvého anděla strážného. Nyní ti pomohu získat Juttu. Nabízím ti pomoc - a to pomoc okamžitou, můžeme vyrazit ještě dnes. Je to snad málo?"

"Je to hodně. Ale dokonči, prosím."

"Býváš v blízkosti Prokopa Holého," přimhouřila oči. "V blízkosti Prokúpků, Puchalů, Bedřicha ze Strážnice, Korybutoviče, Královce, znáš se s Koldou ze Žampachu, Petrem Polákem i Janem Čapkem. Máš jejich důvěru, přístup ke mnoha tajemstvím. Já chci ta tajemství znát také. Rozumíme si?"

"Ne."

"Budeš mne informovat o tom, co husité chystají. Ale konkrétně, Reinmare, konkrétně. Žádná Malachiášova proroctví, žádná data úmrtí a podobné senzační věštby."

"Poslouchalas nás v Ratiboři. Mne a Božička."

"Ovšemže poslouchala. Zapůsobils na mne tehdy, abys věděl. Poskytls mu informace, aniž by ses zpronevěřil svému přesvědčení, nikoho jsi nezahlavil, nikomu jsi neublížil. To se rozumí, že kdybych nezasáhla, Božičko by tě přinutil vyhradit konkrétnější věci. Ale když jsem mu v tom zabránila, bude jen spravedlivé, když se je nyní dovím sama."

"Podivuhodné pojetí spravedlnosti," postavil se. "Poslyš, Rixo Fonseko. Nebudu tvým konfidentem, ode mne se nic nedovíš. Má-li to být podmínka naší spolupráce, žádná spolupráce nebude."

"Jsem na tvé straně," vstala rovněž Rixa. "Dokázala jsem to. Nepřemlouvám tě ke zradě. Nenutím k věrolomnosti. Mám zájem o spolupráci, oboustranně výhodnou spolupráci."

"Oboustranně výhodnou. Není možná..."

"Opakuji, že stojím na tvé straně. Já stojím rovněž za ideály, jimž věříš i ty."

"Jistě," prskl. "Z celého srdce podporuješ husitské hnutí a miluješ kalich. Z lásky k němu chceš špehovat Prokopa a infiltrovat Tábor. Jak vidím, je to politika na vysoké úrovni. Trochu se v politice vyznám, a proto vím, že má dva alternativní cíle: jedním je konsensus, druhým konflikt. Prvního cíle lze dosáhnout, když jedna ze stran předstírá, že věří báhorkám strany druhé. My dva jsme bohužel v konfliktu: nevěřím totiž báhorkám, kterými mě krmíš. A ani mě nenapadne předstírat, že jsem jim uvěřil."

Probodla ho pohledem.

"Nenutím tě, abys věřil. Žádám spolupráci, nikoli víru."

"Nebudu tvým informátorem. To je poslední slovo. Díky za pomoc, díky za tvou dosavadní námahu, můj anděli strážný."

"Nezapomínáš na něco? Co Jutta?"

"Vydíráním ničeho nedosáhneš. Loučím se. Bůh s tebou."

"Tiše," pousmála se. "Nebo nás ještě uslyší rabín. Reynevane, jen jsem tě zkoušela."

"Zopakuj to, prosím."

"Zkoušela jsem tě. Zajímalo mne, jak budeš reagovat. Jsem na tvé straně a nechci po tobě žádné informace, nebudu tě nutit vyrazovat žádná tajemství. Juttu ti pomohu najít a osvobodit bez jakýchkoli postranních podmínek a závazků."

Chceš Juttu zpátky?"

"Chci."

"Výrazíme ještě dnes."

"Mám prosbu."

"Poslouchám."

"Už mě nikdy nezkoušej. Nikdy více."

*

Když opustili město, Reynevan se ohlédl a ponořil do myšlenek. Potřetí mne sem osud zavál, napadlo ho, potřetí během posledních čtyř let. Kousek od Střihomí jsem se setkal se Šarlejem, ve Střihomí jsem ho poprvé spatřil v akci, když dal za vyučenou třem hejskům. Ze Střihomí jsme prchali před pronásledovateli, kteří za námi byli vysláni. To bylo v létě roku 1425. Podruhé jsem byl ve Střihomí před čtyřmi měsíci, v únoru, na Popeleční středu, když sirotčí bombardy a blidy metaly na město kule a zápalné nálože. Stopy toho ostřelování jsou dosud viditelné. Od Střihomí jsem tenkrát odjel do Vratislavi, abych pátral po Juttě...

"Pátral jsem po Juttě," promluvil k vedle jedoucí Rixe, "ve Vratislavi. Hledal jsem ji v Minstrberku, Bílém Kostelci, Střelíně, Němci a Olavě. Zkoušel jsem magii, bezvýsledně. Zkoušel jsem zastrašovat a vydírat. Co teď? Kam máme namířeno? Jaké máme plány?"

"Podobně jako ty," otočila se Rixa Cartafila de Fonseca v sedle, "jsem se i já vydala do Minstrberka. Slyšela jsem o choutkách knížete Jana. Vězníval dívky, aby se jich mohl zmocnit, ale nechtělo se mu kvůli tomu jezdit někam daleko. V okruhu zhruba jedné míle okolo Minstrberka by se dala Jutta Apoldovna do dvou dnů najít v nějakém malém klášteře nebo hrádce, která jako Rapunzel vyhlíží z okénka svého pohádkového prince. Jenže prince předběhla inkvizice, Rapunzelu unesla a hleděj teď vítr v poli."

Podíval se na ni a jeho pohled musel být tak výmluvný, že okamžitě zvažovala.

"Magie nepomůže," konstatovala, "pokud byly použity ochranné čary. Vydírání a podplácení jsou dobré metody, ale ne na takového zbabělce a bídaře, jako je pater Felicián. Avšak neměj obavy, jsou i jiné způsoby. Jak sis všiml, jedeme po Javorské silnici. V Javoru vyhledáme osobu, která bývá zpravidla velmi dobře informována, a pokusíme se ji přesvědčit, aby se s námi o informace podělila. Ale to až zítra. Je důležité, abychom byli na místě již ráno, avšak nechci nocovat v Javoru, v tamních hostincích bývá spousta čmúchalů. Zůstaneme na nocleh 'U čápa' v Rohožnici, tam je bezpečno a blechy se vyskytují v přiměřeném a snesitelném množství. Zastav koně. Musím tě upozornit. A varovat."

"Poslouchám."

"Budeme se vydávat za dva vaganty na cestách, takoví nebudí podezření, vlastně ani zájem. Jestliže se chovají tak, jak mají potulní žáci ve vzyku."

"To znamená?"

"V hostinci si vždy vezmou jednu komůrku s jednou postelí. Jde o úsporu peněz. Tedy ve většině případů."

"Rozumím. A varovat jsi mě chtěla před čím?" Rixa se hlasitě rozesmála.

*

Hostinský "U čápa" je bez mrknutí oka a stínu pochybností přijal jako dva vaganty, což Reynevana utvrdilo v přesvědčení, že Rixa užívá kamuflážní a empatickou magii a nepochybně vlastní amulet obdobného účinku jako Pantaleon. Bez jakýchkoli připomínek ze strany hostinského a za přiměřenou cenu dostali "vaganti" na jednu noc podkrovní komůrku, vybavenou jednou židlí a jedním lůžkem. Rixa si beze všech cirátů svlékla kabátce a zula boty, vyzkoušela měkkost slavníku, naznak na něj padla a gestem naznačila Reynevanovi, aby ulehl vedle ní.

Leželi nehybně. V dřevěné stěně slyšeli hlodat červotoče, na půdě běhat a šramotit myši. Rixa Cartafila de Fonseca si nahlas odkašlala. "Tohle je nebezpečné," ozvala se, hledíc do stropu. "Dvojice osob rozdílného pohlaví v jednom loži. Hrozí nebezpečí hříchu. A co hůře - nechtěného těhotenství. Štěstí, že nás dvou se to netýká. My nejsme ohroženi, nás hlídá zákon."

"Zákon?"

"Je-li Žid přistižen při hříchu s křesťankou, je mu useknut pohlavní úd a vyloupeno jedno oko. Křesťan, jenž souloží se Židovkou, musí být připraven na ještě vážnější důsledky. Padne na něj obvinění, že páchá bestialitas a neřest contra naturam. A za něco takového je hranice jistá."

"Ha."

"Jaké ha? Bojíš se?"

"Ne."

"Ty jsi mi odvážný junák. Ale možná to není odvaha, nýbrž neznalost nebezpečí. Vždyť mě neznáš, nemáš ponětí, s kým ti přišlo sdílet lože. Já jsem hrozná žena. Mám to v krvi."

"Copak máš?"

"Židé jsou vinni smrtí vašeho Spasitele, říkám to správně? Je tedy spravedlivé a přirozené, aby viníci po všechny časy nosili znamení své ničemnosti."

"A konkrétně?"

"V mých žilách, mladý muži, koluje krev nesčetných pokolení vyvoleného národa. Když vedli Ježíše na Golgotu, můj prapředeek Lévi po něm plivl. Od těch dob všichni Levité bez ustání chrchlají, a přesto se nemohou zbavit hlenů. Židé z příbuzného kmene Gád nasadili Ježíši trnovou korunu, proto se jim rok co rok na hlavách vyrážejí smrduté boláky, které může vyléčit pouze potírání křesťanskou krví. A nakonec to nejhroznější: příslušníci kmene Neftalí ukovali hřeby k ukřižování a na radu Židovky jménem Ventria, bezpochyby nějaké mé pratety, ztupili jejich špičky, aby způsobily Ježíši větší bolest. Za tu zlotřilost se všem ženám z kmene Neftalí starším třiatřiceti let líhne ve spánku v ústech odporná živá žoužel. Neboj se však, mládenče, mně je teprve dvacet."

"Já že bych se měl bát?" zapojil se Reynevan s vážným výrazem do hry. "Já? Já jsem ještě lepší. Jsem černokněžník, znám artes prohibitaie - zakázaná umění. Mám to také v krvi, celý jsem prosyncen strašlivou černou magií. Když čurám, nad proudem moči se mi objevuje duha."

"Ha! To mi musíš ukázat."

"Navíc," prohlásil pyšně, "jsem husita. Ve svátky chodím dočista nahatý a už se nemohu dočkat, až budou všechny ženy společně. Varuji tě, že jsem rovněž kacif. Víš, děvče, odkud se vzalo to označení? Pochází, jak nás učí Alanus ab Insulis, od kocoura. Na našich tajných kacifských shromážděních se nám zjevuje satan v podobě černého kocoura, kterému my, heretici a husité, jeden po druhém zvedáme ohon a líbáme jeho kočičí řiť."

"Je možné," doplnila neméně vážně Rixa, "že líbáte řiť židovskou. Jak nás poučil pro změnu Petr z Blois, Žid kráčí cestou ďábla, svého otce, a často přijímá rozličné odpudivé podoby."

"Jářku, máš pravdu. To je možné. Dobrou noc."

"Dobrou noc, Reinmare. A pěkné sny."

*

Nazítří dorazili do Javoru. Rixa znala cestu, vedla jej bez oklik a bylo vidět, že se zde cítí jako doma.

"Cítíš se tady jako doma."

"Jsem doma," vysvětlila. "Tohle je Poříční ulička. Bydlí v ní člověk, kterého jdeme navštívit."

"Ta dobře informovaná osoba," vzpomněl si Reynevan. "Kdo je to? Čím se zabývá?"

"Maisl Nachman ben Gamaliel. Zabývá se půjčováním peněz na úrok."

"Lichvář?"

"Ne. Finančník."

Dům v Poříční byl výstavný, ale strohý, zbavený veškerých ozdob a připomínající spíše tvrz. V přístupu k němu bránila zeď, předsíňka kryla okované dveře na zavoru, opatřené mosazným klepadlem a malým okénkem. Rixa uchopila klepadlo a rázně zaklepala. Za pár chvil se okénko otevřelo.

"Nu?" ozvalo se z něj.

"Šalom," pozdravila Rixa. "Přicházíme za ctihodným Maislem Nachmanem ben Gamaliem."

"Není tady."

"Jsem Rixa Cartafila de Fonseca," zazněl v dívčině hlase zlověstný podtón. "Vyříd' to rabbimu, pacholku. Jestli tady není, ať mi to řekne sám."

Opět čekali pár chvil.

"Nu?"

"Rabbi Maisl Nachman ben Gamaliel?"

"Toho neznám. A není doma."

"Nezdržíme tě dlouho, rabbi. Pusť nás, prosím. Potřebujeme jen informaci."

"A co ještě potřebujete? Hotovost? Nebo aby vám žena přichystala gefilte fiš? Nebo si tady chcete odpočinout a zadarmo se vyspat? Běžte pryč, gójové!"

"Rabbi..."

"Nejdou? Chtějí, abych jim požehnal? Šmule, přines hákovnici!"

"Rabbi Maisle," snížila hlas Rixa a přiblížila k okénku zaťatou pěst. "Opatrně s tou hákovnicí. Jsem Rixa Cartafila de Fonseca. Nosím prsten cadika Chalafty."

"Aj-vaj!" ozvalo se zevnitř. "A já jsem král Šalomoun a mám prsten k pečetění džinů do džbánek. Táhněte pryč, provokatéři."

"Nenazývej mě provokatérkou, rabbi," zasyčela dívka. "Jsem Rixa Cartafila de Fonseca. Nevěřím, že bys o mně ještě neslyšel."

"Nu? Možná slyšel, možná neslyšel," odvětil o něco mírněji hlas za dveřmi. "Časy jsou takové, že nelze věřit ani vlastním očím, ani vlastním uším. A což teprve zaslechnutým zvěstem. Zajděte si do města. Podívejte se, co se tam chystá. A posuďte, zda může v takových časech Žid otevírat dveře. I kdyby ten Žid o někom zaslechl. Ne, ženo, jež nosíš prsten cadika Chalafty. Není rozumné otevírat dveře, když je venku samotné zlo. Jděte a dívejte se. Přesvědčte se sami. Aj, kdybyste vy měli dveře, také byste je neotevřeli."

*

Ulice města Javoru se zdály nezvykle vylištěné. A tiché. V povětří se kromě obvyklého zápachu hnoje a mršiny vznášelo něco nepopsatelně zlého. Něco, z čeho se ježily vlasy na hlavě a běhal mráz po zádech. Něco, co nutilo většinu obyvatel města prozíravě zůstat ve svých domovech.

Rixa zde byla jako doma. Z rynku zamířila do uličky, v níž barevný vývěsní štít lákal do krčmy "U slunce a měsíce". Na rozdíl od venku bylo uvnitř lidí požehnaně, šenk byl nabit k prasknutí - přesněji se to označit nedalo. Reynevan odhadl, že v krčmě byla přinejmenším stovka lidí. A všichni mluvili a halasili, až v hlavě hučelo z nepřetržitého, jednotvárného hluku.

Rixa se bedlivě rozhlédla a rychle se protlačila do kouta, kde seděl šedovlasý muž v klobouku s natrženou krempou. Dívka si k němu přisedla a dloubla do něj loktem.

"Panenko?"

"Buď zdrav, Schlegeholz. Jsi v šenku už od rána?"

"Duše bolí," otřel si šedovlasý muž knír. "Je třeba zahnat bolest... Časy jsou hrozné... Hrozné..."

"Co se děje?"

"Stala se strašná věc. Všichni musíme umřít... není záchrany před nákazou, není..."

"O co jde?"

"Budou to čtyři dny," zavdal si Schlegeholz pořádný lok piva, "co ze studny u svatého Martina vylovili vepřovou hlavu staženou z kůže. Hned nato umřelo děcko pekařky Kuncové. To znamená, že voda je nakažená morem. Hodili nám do studny nemocné prase."

"Kdo?"

"Kdo? To je přece jasné. A tak se lidé sešli, aby se poradili. Vidiš sama, panenko."

"Vidím," přisvědčila Rixa, ukazujíc na mužského v zalátaném kabátci, který právě vylezl na lavici a shora mával na shromážděné hosty, aby se utišili. "Ten chlap a jeho kumpáni, co jsou zač?"

"Jsou tady cizí. Přijeli nedávno. Takoví divní lidé."

"Javorští," křikl mužský v zalátaném kabátci, "si nechají, jak vidím, nejenom foukat do kaše, ale dokonce plivat do polívk! Až tak upadl duch v místním obyvatelstvu? Ve dvacátém roce židáky trochu pogromili vaši otcové, teď je na vás, abyste s nimi skoncovali jednou provždy, nenechali ani jednoho! Ale co vy děláte? Zatímco vám židi tráví studně, vy akorát sedíte v hospodě a chlemtáte pivo! Co ještě těm prokletým prašivcům dovolíte? Aby vám jako v Budyšině ukradli z kostela hostie a znesvětili je? Aby z vašich dětí vypouštěli krev, jak to dělali ve Zhořelci?"

"Anebo raděj," vstal druhý s vlasy kudrnatými jako ovčí rouno, "počkáte, až přitáhnou husiti a židi jim v noci otevrou brány, jak to provedli loni ve Frankenštejně? To jste nevěděli? Zaručeně jste nevěděli ani to, že za úplaty chtěli Izraelci vydat husitům Kladsko, a proto ve městě založili oheň. Nevěděli jste, že Juda a český kacír jsou už dávno jedna ruka? Nemluvil o tom farář při kázání? O tom, jak se spikl satan s židem a husitou? Nemluvil? Tak si ho dobře proklepněte, Javorští, toho vašeho pastýře. Všimněte si, jak se chová, našpicujte uši na to, co říká. Odpadlíci se najdou i mezi duchovními, ne jeden už ďábelskému našeptávání podlehl. Jestliže usoudíte, že s vaším farářem něco není v pořádku, udejte ho! Hned ho udejte úřadům!"

Stále častěji se někteří z místních zvedali a se skloněnou hlavou se klidili k východu. Ani ve tvářích těch, kdož zůstali, se nejevil přílišný zápal.

Řečníkům to neuniklo.

"Jste srabi a chcípáci!" rozkřikl se zalátaný. "Všechny by vás bylo třeba udat! Protože když někdo není proti židům, sám je spřáhnutý s ďáblem, sám je jako žid! Židi, jak jsem už řekl, jsou ve službách zlých mocností! To jejich nepřátelské pařáty odvlékají dobré křesťany od pravé víry! Bylo by Husa, kdyby nebylo žida? Kdo jiný nežli žid ve službách satana Čechy na herezi obrátil! Vždyť ta odporná husitská sekta si bere vzor v talmudu! A řídí se podle kabaly!"

"Hned po satanovi," přidal se opět kudrnáč, "není většího nepřítele křesťana nad žida. Židé ve svých každodenních hnusných modlitbách žádají naši zkázu, vrhají na nás kletby, svými magickými zařikadly a kejklemi se dovolávají satana, svého otce a boha, aby nás všechny zničil! Před sto lety nás chtěli vyhubit prostřednictvím černé smrti, ale nepodařilo se jim to - Kristus byl silnější! Tak proti nám povolali husity, aby křesťany zhubili!"

"Pojďme," postavila se Rixa a natáhla si kápi. "Tohle jsem už slyšela, znám to nazpaměť. Schlegeholzi, tys nás neviděl, jasné? Vůbec jsem tady nebyla."

Než se protlačili k východu, vyskočil na lavici třetí řečník s oholenou hlavou.

"Sedíte na zadcích, Javorští? Nejspíš máte v žilách chcanky namísto krve, když ve svém městě trpíte smrduté Izraelce a jejich proklatou modloslužebnu, když mezi sebou snášíte kacíře, mágy, vrahy dětí a traviče! Zloděje a lichváře, takové vydrhduchy jako zdejší hlavní semita Maisl Nachman! Už dávno jste ho měli ubít."

"Vida, vida," zamumlala Rixa. "Konečně něco nového, naše trpělivost byla odměněna. Už vím, kdo, co a proč. Znáám toho křiklouna. Je to bývalý cisterciák, zběhlý z kláštera v Dobroluhu. Oholil si palici, aby nebylo vidět, že měl tonsuru. Je agentem inkvizice. Vypadá to, že se tady chystá malá provokace."

"Inkvizice? To není možné," zarazil se Reynevan. "Řehoř Hejnic by se nikdy nesnížil..."

"Ne Vratislav. Magdeburk. Nedívej se na ně, ať neupoutáš jejich pozornost. Mizíme."

*

"Tebe se to netýká, Reynevane. Tohle není tvůj boj."

Rixa si popotáhla kroužkovou košili, vytáhla ze svého vaku křivý tesák, tasila ho z pochvy a několikrát s ním máchla, až to zasvištělo.

"Ověřila jsem si to, vyptala se," řekla. "Je jich hodně. Početná chevra, která sem přijela z Magdeburku. Kromě provokatérů jsou v ní i zabijáci. Čtrnáct chlapů. Zaútočí, jakmile se setmí."

Reynevan odepnul od svého zavazadla lovecký samostřil a na záda si pověsil toulec se šípy. U pasu měl nůž, do škorně si navíc strčil miserikord. Rixa mlčky přihlížela.

"Tebe se to netýká," zopakovala. "Nemusíš se do toho míchat a riskovat krk."

Pohlédl jí do očí.

"Musím ti připomenout, že mě už nikdy nemáš zkoušet. Pojďme."

*

Magdeburská inkvizice na sebe nenechala dlouho čekat, udeřila krátce po setmění. Před branou domu v Poříčnici se náhle vynořily ze stínu nezřetelné postavy, tak rychlé, že se jejich pohyby až rozmazávaly před očima. Do dveří se zaduněním narazilo beranidlo. Dům byl na stráž, odpověděl. Zahřmělo, z okénka ve dveřích vyšlehl plamen. Hlouček postav se zavlnil, někdo vykřikl. Beranidlo udeřilo podruhé a tentokrát pronikavý třesk oznámil, že úspěšně. Rixa si plivla do dlaně a sevřela jilec.

"Teď! Na ně!"

Vyskočili zpoza rohu, vpadli mezi lidi přede dveřmi, překvapili je a zmátli. Reynevan se rychle oháněl nožem, Rixa od ucha sekala tesákem. Uličku zaplnily výkřiky a kletby.

"Dovnitř!"

Zpoza vyražené závory opět vypálila ručnice, vzduchem zasvištělo sekané olovo. V záblesku výstřelu před sebou Reynevan zahlédl muže s oholenou hlavou, spatřil k ráně zvednutou sekerku. Popadl přes rameno visící kuši a střelil bez míření od boku. Holohlavý zasténal a padl na dlažbu.

"Dovnitř!"

Také útočníci měli kuše i ručnice. Když Reynevan a Rixa vběhli na dvůr, vůkol se rozjasnilo záblesky výstřelů a v povětří zazpívaly šípy. Rachotem ohlušený Reynevan klopýtl o mrtvolu a upadl do tratoliště krve. Za ním běžící člověk o něj zakopl, se zařinčením a hlasitou kletbou se svalil vedle něj. Mladík ho udeřil kuší a rychle se odkutálel - rovnou pod nohy dalšího. Těsně vedle jeho hlavy něco kovově brnklo o dláždění a vykřislo jiskry. Vytrhl z boty miserikord, nadzvedl se a bodl, až mu luplo v boku. Čtyřhranný hrot protrhl kroužky osníře. Útočník zaúpěl, klesl na kolena a upustil na Reynevana těžký železný hák. Ten železo pohotově chytil a z rozmachu jím klečícího muže uhodil. Ucítil a uslyšel, jak hák pronikl lebeční kostí.

"Reynevane! Sem! Honem!"

V hloubi dvora někdo zasténal, zachroptěl a zalkl se. Reynevan vyskočil rovnýma nohama a rozběhl se k domovním dveřím. Nad hlavou mu zasvištěl šíp. Něco zarachotilo a zablysklo, na kamení dlažby se rozlila ohnivá louže, zasmrděl pálený tuk. Druhá láhev se roztrhla na zdi domu, hořící olej stékal kaskádami po římsách. Třetí se rozbila na schodišti, plameny se ihned zmocnily dvou ležících tam těl, zasyčela odpařující se krev. Od brány přiletěly další zápalné láhve. Udělalo se jasno jako ve dne. Za sloupem přístavku spatřil Reynevan klečícího vouseče v liščí čapce. Mohl to být pouze majitel domu Maisl Nachman ben Gamaliel. Vedle něj klečel výrostek, pokoušející se třesoucíma rukama naládovat hákovnici. Za druhým sloupem stála Rixa Cartafila de Fonseca se zkrvaveným tesákem a při pohledu do její tváře se Reynevan zachvěl. Za Rixou stál s puškou v ruce...

"Tybalde Raabe? Co tady..."

"Kryj se!"

Od brány přiletěly šípy a odloupily omítku ze zdi. Výrostek už nestačil nabít zbraň, pronikavě vykřikl a svinul se do klubíčka. Rixa ucouvla před hučícími plameny a zakryla si obličej předloktím. Reynevan zatáhl raněného jinocha za sloup, Tybald Raabe mu s ním pomohl.

"Je zle..." vydechl goliard. "Je s námi zle, Reynevane. Oni hned zaútočí... Neubráníme se..."

Od brány se jako na souhlas rozlehl bojový pokřik, vzteklý řev. Oheň se zaleskl na čepelích, zamíhotal na ostřích.

"Smrt židům!"

Rabín Maisl Nachman ben Gamaliel se vzpřimil. Zvedl hlavu k nebi. Rozpřáhl ruce.

"Baruch ata Ha-šem, Elohejnu," zvolal zpěvně modulovaným hlasem. "Melech ha-olam, bore meori haeš!"

Domovní zeď praskla, roztrhla se v erupci vápna, omítky a malty. Z mračna prachu vyšlo to, co bylo ve zdi, co v ní bylo zazděno. Reynevan se zasyčením natáhl vzduch do plic. Tybald Raabe se až zapotácel.

"Emet, emet, emunah! Abrakadabra! Abrakaamra!"

Ze zdi vystoupivší něco vypadalo jako hliněná figura, mělo to jen zhruba lidské tvary a mezi širokými rameny pouze nějaký hrbol namísto hlavy. Nebylo to vyšší než prostředně vysoký muž, avšak mohutné a objemné jako sud. Kráčelo to kupředu na krátkých, sloupovitých nohách a silnými tlapy se to málem dotýkalo země. Před Reynevanovým očima se ty tlapy sevřely v pěsti, velké jako kule do houfnice.

Golem, uvědomil si, to je golem. Skutečný legendární golem z hlíny, sen všech čarodějů. Sen, zaujetí, posedlost Radima Tvrdíka z Prahy. Kdyby tak tady Radim mohl být... Kdyby tak mohl spatřit...

Golem zařval, nebo spíše zatroubil jako monstrózní trombón. Na magdeburskou chevru v bráně padla hrůza, zdálo se, že zděšení hrdlořezy zcela ochromilo, vzalo jim vládu v nohou. Nebyli schopni dát se na útěk, ani když se k nim golem kolébavým klusem rozběhl. Nebyli schopni se bránit, když vpadl mezi ně a začal je rázně, metodicky pobíjet obrovskými pěstmi. Křik, zoufalý nářek se nesl temnotou nad Javorem. Avšak netrval dlouho. Nastalo ticho. Jen hořící olej ještě syčel v kalužích.

Ze zdi u brány pozvolna stékala krev smíšená s mozkem.

*

Vyšlo slunce. Hliněný golem se vrátil do výklenku ve zdi a stál tam, nelišící se od pozadí, neviditelný.

"Byl jsem mrtvý - a aj, živ jsem," promluvil se smutkem v hlase Maisl Nachman ben Gamaliel. "Byla prolita krev, hodně krve. Budiž mi to odpuštěno, až nadejde den Soudu."

"Chráníš nevinné," ukázala Rixa Cartafila de Fonseca pohybem hlavy na tělnatou ženu, tulící k sobě tři černovlasá děvčátka. "Bránil jsi životy svých nejdražších, rabbi, před těmi, kteří jim chtěli ublížit. Pán praví: pamatuj na to, co učinil Amalech na cestě, když jste šli z Egypta. Protož vyhladiš památku Amalecha pod nebem. Vyhladíš."

"Vyhladil," zaleskly se Židovy oči, aby vzápětí pohasly. "A co nyní? Zase všechno opustit? Znovu na potulku? Opět přitloukat mezuzu na jiné dveře?"

"Je to má vina," zahučel Tybald Raabe. "Ohrozil jsem tě. Kvůli mě teď..."

"Věděl jsem, kdo jsi," přerušil ho Maisl Nachman, "když jsem ti poskytl útočiště. Pomáhal jsem ti z přesvědčení. S vědomím toho, co riskuji. Inu, útěk a potulka není pro mne ničím novým..."

"Nemyslím, že by to bylo nutné," ozval se Reynevan. "Když se odklízely mrtvoly, místní posoudili situaci celkem jednoznačně: šlo o loupežné přepadení a ty ses jen bránil. Snad nikdo v Javoru ti to nemá za zlé. A nikdo tě nebude obtěžovat, když zůstaneš."

"Svatá prostoto," povzdychl si Maisl Nachman. "Svatá a bláhová... Jakže se jmenuješ? Reynevan?"

"Jmenuje se Reynevan, přesně tak," řekl Tybald Raabe. "Znám ho a ručím..."

"Proč bys měl ručit? On přispěchal na pomoc Židovi. Je snad potřeba lepší záruky? Hola! Co to máš s rukou, děvče? S tou, co na ní nosíš prsten cadika Chalafty?"

"Zlomené tři prsty," odsekla mrazivě Rixa. "Maličkost. Do svatby se to zahojí."

"Do jaké svatby? Kdo by tě chtěl? Stará, hubatá, prchlivá povahy a vařit dozajista také neumíš, vsadím se o vlastní taleth. Podej mi ruku, šikso. Jehe šmej rabah mevarach l'alam ul'almej almajja!"

Před očima užaslého Reynevana se Rixiny prsty narovnaly, zmizel z nich otok a vstřebaly se podlitiny. Dívka vzdychla a zahýbala rukou. Reynevan zakroutil hlavou.

"No, no," pravil pomalu. "Jsem lékař, rabbi Maisle, a nejsou mi cizí ani artes magicae. Ale tak snadno vyhojit zlomené kosti a klouby... Máš můj obdiv. Zajímalo by mne, kde se to dá naučit?"

"U mne," odvětil suše rabín. "Jestli budeš mít sedm let času na učení, zastav se. Ale předtím se nezapomeň dát obřezat. A nyní, jak říkával král Šalomoun královně ze Sáby: přejdeme k věci. Žádali jste ode mne informace. Chci vědět, oč jde."

Reynevan mu stručně vyložil celou záležitost. Maisl Nachman poslouchal a pokyvoval vousem. "Jasně," řekl.

"Rozumím. A hádám, že vám dokážu pomoci. Slyšel jsem již o podobném případě."

Strčil si prst do nosu, dlouho a zamyšleně se v něm dloubal a předstíral, že nevidí, jak Reynevan kypí netrpělivostí.

"Takové případy jsou vždycky dobrý kšeft, na ničem se tak dobře nevydělává jako na informacích. Příhodilo se to v Lehnici. Před šesti lety. Panna Virida, dcera kupce Horniga, se zapletla s lékárníkem, kterému přezdívali Halouzka. Navzdory tatíkově, který už její ruku přislíbil někomu jinému. A ten jiný měl údajně konexe u inkvizice, u Svatého oficia. Tak panna Virida zničehonic zmizela."

Žid se působivě odmlčel a pokračoval:

"Apatykář Halouzka byl udán, obviněn z kacířství a musel uprchnout ze Slezska. Po roce, když se na celou aféru pozapomnělo, se Virida náhle objevila, velice poslušná a velice pokorná, dočista jako po pobytu v klášteře. A poslušně si vzala toho, jemuž byla zaslíbena."

Jářku, pomysleli jsme si v kahal, bylo by dobré vědět, kdo má tak dobré styky s Oficiem, že umí nechat mizet panny. Náhoda tomu chtěla, že Mojše Merkelin, bratranec mé švagrové, se znal s nějakým Jochajem ben Icchakem, jehož bratranec, jistý Šekel, měl pastorkyni jménem Debora, která se dověděla od své známé Ester věci, které tamta zaslechla v babinci od... Hrome, zapomněl jsem od koho. Nu, na tom nezáleží. Záleží na tom, že bratranec Mojše, Žid jeden drzý, hamižný, zažádal za informaci patnáct guldenů. Usoudil jsem, že je to příliš mnoho."

"Ha."

"Ovšem tys mi přišel na pomoc, což poněkud mění měřítko hodnot. Nynějších patnáct nebude tamtěch patnáct, je to načisto jiných patnáct, změněných k nepoznání. Teď už to není chucpe, ale genug přiměřená cena. A bratranec Mojše nežije v Palestině, bydlí v Opolí. U Mojžiše, za pět dní budeš mít potřebné informace. A do té doby buď mým hostem."

"Díky, rabbi. Co se týče těch patnácti guldenů, jsem ochoten..."

"Neurážej mě, hochu."

*

"Nebudu," odkašlal si Tybald Raabe, "tady čekat s vámi, musím zase jít, povinnost volá. Mohu-li vám jen poradit... Jestli se dovíte, co se chcete dovědět, pospěšte si. Spěchejte. Myslím..."

"A já myslím," pohlédla mu Rixa do očí, "že bys měl přestat kličkovat. A povědět nám pravdu."

"Já nic nevím," odpověděl goliard chvatně, příliš chvatně, než aby to znělo věrohodně. Potom uhnul očima před Reynevanovými zraky.

"Tybalde," promluvil zvolna Reynevan. "Uplynulé noci jsme bojovali bok po boku, společně jsme hleděli smrti do tváře. A teď přede mnou něco ukrýváš? Znal jsi mého bratra. Znáš mě, nedávno ses za mě dokonce zaručil. Víš, že chodím po Slezsku a nasazuji krk, protože moje milá je v zajetí. Musím ji najít a osvobodit. Ona je vězněna a každý další den prohlubuje její trápení..."

"Reinmare," olízl si goliard rty a sklopil zrak. "Češi ti nedůvěřují, kolují o tobě různé klepy... Jestli vyjde najevo, že jsem ti něco prozradil..."

"Do Lužice, nebo do Slezska?" vybuchla netrpělivě Rixa. "Kam potáhne rejsa? Poněvadž na to, že k ní záhy dojde, jsme už přišli sami."

"Já nic nevím... Ale když se trochu zamyslím... tak nejspíše Lužice."

"No vida," usmála se Rixa, "jak to šlo snadno. Nejtěžší je začátek. A teď poprosíme o podrobnosti."

"Co po mně chcete," předstíral Tybald Raabe, že se rozčilil. "Copak jsem nějaký hejtman, či co? Jsem obyčejný agitátor, do strategie mě nikdo nezasvěcuje... jenže to musí být jasné každému, kdo se podívá na mapu a trochu se zamyslí... Tak se trochu zamyslete. Kudy by mohl Tábor táhnout, ne-li údolím Lužické Nisy?"

"Žitava a Zhořelec?" rozpomenul se Reynevan na mapu, kterou zahlédl u Prokopa v Odrách.

"To nelze vyloučit..." odkašlal si Tybald. "Nelze vyloučit ani přechod na pravý břeh Kvisy. Lubaň, Boleslavce..."

"Zaháň?" zeptala se změněným hlasem Rixa.

"To je možné."

"Kdy? Termín, Tybalde."

"Červen. Tak nějak."

"Tak nějak?"

"Jedni říkali, že na svatého Jana. Jiní, že na svatého Víta. Já bych věřil spíše těm druhým. Ale kdopak ví..."

"Stokrát díky," poctila Rixa goliarda poněkud přívětivějším pohledem. "Velmi jsi nám pomohl a jsme ti hluboce vděční. Dala bych ti hubičku, ale na to jsem moc stydlivě děvče. A když už musíš jet, tak se měj."

"Mějte se i vy. Reinmare?"

"Ano?"

"Přeji ti úspěch. Z celého srdce."

*

Pět dní uletělo, jako by práskl bičem. V neděli dvanáctého června zavolal rabín Nachman ben Gamaliel Reynevana a Rixu k sobě.

*

"Bratranec Mojše," začal bez úvodu, "přijal peníze s potěšením, radoval se, jako by pod rukou výhodně koupil archu úmluvy. Na oplátku jsem se od něj dověděl, kdo zatrl románek Viridy Hornigovny, udal jejího galána apatykáře a ji samotnou strčil do kláštera - a to vše díky konexím u inkvizice. Byl to ten, kdo se později stal Viridiným šťastným chotěm. Otto Arnoldus, člověk poměrně známý, nikoli však svou počestností. Dříve konšel, nyní purkmistr města Boleslavce.

Ačkoli v aféře Viridy Hornigovny šlo o záležitost privátní, nikoli politickou, jeví s tvým problémem jistou podobnost, Reinmare. Na tvém místě bych se vydal do Boleslavce a promluvil si, ne ovšem se samotným purkmistrem, ale raději s jeho manželkou. Ona by si mohla pamatovat, ve kterém klášteře tenkrát zmizela. Je značná pravděpodobnost, že inkvizice k podobným účelům používá stále tytéž kláštery."

"Děkuji mnohokrát. Pojedeme co nejrychleji."

"Tak, tak," pravil rychle Maisl Nachman a snížil hlas. "Mohu-li vám ještě poradit: pospěšte si."

"My víme," řekla Rixa. "Svatý Vít je za dveřmi. Odjíždíme zítra za rozbřesku. Buď zdrav, rabbi Maisle."

"Šťastnou cestu," kývl vousem Žid. "Děkuji vám za všechno. A ty přístup ke mně, děvče."

Rixa sklonila hlavu. Rabín položil dlaně na její havraní vlasy.

"Jevarechecha Hašem vejišmerecha," pronesl. "Nechť tě Hašem požehná a chrání. Nechť k tobě Hašem obrátí svou tvář a sešle ti mír. Sbohem, Rixo Fonseko. Sbohem i tobě, Reinmare z Bělavy."

Kapitola třináctá

v níž je řeč o snech a jejich výkladu a v níž nečekané osoby uzavírají nečekaná spojení.

Na Vratislav zvolna padal soumrak, nastala doba šeré hodiny zvané inter canem et lupum - mezi psem a vlkem, kdy se stmívalo, leč světla se dosud nerozžehla. Bylo vedro, vlhko a dusno, schylovalo se k bouři. Kundrie dychtivým hltm vypila z poháru poslední zbytek aurum potabile a olízla si rty.

"Tak tedy," promluvil, mhouříc jantarové oči, "máš namířeno do Javoru a lužického pohraničí, protože jsi dostal zprávu o tom, že se tam objevil Reinmar z Bělavy. Ačkoli je ta zpráva, jak jsem pochopila, nepotvrzená a málo jistá, ty hodiš všechno za hlavu a ženeš se tam jako utržený ze řetězu. A ode mne požaduješ čáry, schopné lokalizovat siderickou bytost. I když jsem ti snad stokrát opakovala, že je to nemožné."

"Není," odtušil Pomurník, "věcí nemožných. To byla první věc, kterou do nás vtloukali v Aguillaru." Neufra si povzddechla. Potom zívla, vystavujíc na odiv působivou sbírku tesáků.

"Nu což," řekla. "Co se týče Reinmara z Bělavy, to chápu, je nezbytné ho odstranit, jinak bude neustále dělat potíže a

chtít se pomstít za bratra. Líbí se mi tvůj úmysl zajmout ho a nechat umírat pomalou smrtí - a ještě předtím, pokud by se to povedlo, umučit před jeho očima tu Apoldovnu, kterou tak vytrvale hledá. Myšlenka takové odvety je mi sympatická a chválím ji. Ale ten jeho společník, ten olbřím... Ten údajný příchozí z astrálního světa... Jeho bych ti radila nechat na pokoji. Podle mne je to Strážce, jeden z Refaim. S nimi si není radno začínat. Tuze nedobrou předtuchu mám ohledně toho tvého lovu. Nechováš se racionálně. Tvůj zájem o toho obra začíná stále více vyhlížet jako..."

"Jako co?"

"Jako posedlost," dokončila ledově. "V klinické formě. Zmocnila se tě mánie, synku. Trápí mě to. Tím více, že v poslední době to není tvoje jediná mánie."

"Co povídáš?"

"Že to není tvoje jediná mánie. Jak vidím a slyším. A hlavně cítím. Čichem."

"Co jako?"

"Nedělej ze sebe hlupáka. Chodím do města, poslouchám klepy. O tobě a slečince von Pack. A čich mám dobrý. Už dva měsíce, kdykoli sem přijdeš, jsi cítit její vagínu."

"Dej si pozor," zasyčel, "abys s tím provokováním nepřestřelila."

"Nepoznávám tě. Měl jsi děvka na kopy. Ty, Birkart Gellenort, předmět touhy a žádosti poloviny andaluských čarodějek. Ale dosud nikdy ses nesvázel s žádnou ženskou, žádnou ses nenechal pobláznit. Sřez se, máš hodně nepřátel. Když tě nezmohli železem, mohli sáhnout po jiné zbraní. Nepomyslel na to, že ta Packovna může být nastrčená? Třeba tě chtějí ztrestat biblicky - rukou ženy. Zničí tě jako Dalila Samsona. Anebo Judita Nabuchodonozora... Či Holoferna? Zapomněla jsem. Vaše bible je sakramentsky spleť četba. Příliš mnoho postav, spousta nepravděpodobností i zjevných výmyslů. To už dám přednost Chrétienovi de Troyes a jiným romanceros." Pomurnikovy oči zablyškly. A ihned pohasly.

"Každé literární dílo," opáčil nevzrušeně, "včetně bible, skrývá v moři smyšlenek též perlu pravdy. A tím se vracíme k našemu hromotlukovi. Až ho chytím, vytáhnu z něj jeho znalosti, dovím se, jaká je pravda a kde se nalézá. Protože on nikoli údajně, nýbrž skutečně přišel odtamtud, ze siderické roviny, z místa, jež neznáme a o němž, přízně si, vlastně nic nevíme. Jedni, jak víš, považují to místo za doménu nejvyšší bytosti, populárního Boha. Polyteisté předpokládají, že je to domov mnoha bohů, polobohů, božstev i démonů. Další se domnívají, že tam sídlí výlučně démoni. Nikdo neví, jak je to doopravdy, protože i když k nám odtamtud občas přicházelí různí návštěvníci, od nás se tam doposud nikdo nedostal. Nikdo, což se týká i tvých příbuzných Longaevi i oněch zdánlivě všemocných Nefandí..."

"Takže toho obra chytíš," skočila mu do řeči neufra. "A co dále? Je-li to Refaim, nic z něj nedostaneš."

"Dostanu. Je uvězněn v hmotném těle se všemi jeho vadami a nedostatky. Cítí bolest, již je to tělo možno vystavit. Já, Kundrie, vystavím jeho tělo bolesti. Takové bolesti, že vyzpívá všechno, co ví."

"Včetně toho, jak proniknout do hvězdné domény?"

"Nebo s ní alespoň navázat spojení," přisvědčil. Vzápětí poté vyskočil ze stoličky a několika kroky přešel místnost od rakve opřené o skříň až po kostru vepře stojící u vzdálenější stěny. Bůhví k čemu ten skelet živelnicí sloužil.

"Co mi tenhle svět může nabídnout?!" zvýšil hlas. "Co mi může dát?! Ten primitivní svět, v němž je už všechno rozděleno, rozkradeno a roztrháno, ve kterém už nulle terre sans seigneur? Kým zde mohu být? Jakou mohu získat moc, jakou hodnotu? Katedrálního kanovníka? Starosty a správce Vratislavi anebo, jak mi slibuje biskup, místodržitele celého Slezska? I kdybych se stal biskupem, kardinálem a nakonec papežem, co je to za postavení v dnešních časech? I když se povede rozdrtit husity, jejich příklad přetrvá, ideje nelze zničit. Po husitech přijdou další, popraskaná stavba Říma se již nikdy nestane neporušeným monolitem. Králové a knížata budou padat jako loutky, vždyť co je to za vládu, kterou lze odstranit mírkou jedu anebo deseti palci čepele dýky. A mocí peněz omámení Fuggerové? Dočkají se toho, že peníze budou bezcennější než plevy. Mágové a černokněžníci? Jsou smrtelní, a jak smrtelní. Longaevi? Ti jsou věční jen podle jména, pomínou i se svou magickou mocí."

Zarachocení vzdáleného hromu stanovilo kontrapunkt jeho promluvy. Kundrie mlčela. Pomurník zhluboka vydechl.

"Marco Polo," navázal, "docestoval do Kathaje. Portugalci dopluli na Insulas Canariae, Madeiru, Azory, vypravují oceánské plavby. Věří, že za oceánem, v dosud neobjeveném světě, naleznou bohatství a opravdovou moc. Věří v říši kněze Jana, v zemi Mogal, v Ofír a Taprobane. Snaží se tam dostat, a aby toho dosáhli, necouvnu před ničím. Ani já nehodlám couvnout."

Neufra nadále nic neříkala, střídavě ježíc a kladouc ostny na hřbetě.

"Jestlipak víš," otázala se konečně, "kdo naposled něco takového řekl? Pozoruhodné je, že ve stejném kontextu. Šílený básník a čaroděj Abdallah Zahr-ad-Dihn, autor knihy Al Azif, jejíž titul je onomatopoickým zápisem zvuku vydávaného nočním hmyzem a přízraky. V pozdějších překladech bylo jméno spisovatele pozmeněno na Abdul Alhazred a jeho dílo přejmenováno na Necronomicon. A to se ujalo."

"Vím."

"Pak víš i to, že se Abdul Alhazred ze všech sil snažil otevřít siderium, že také necouvl před ničím. Byl na poušti duchů Roba el-Khaliyeh, byl v Iremu, hledal Kadath. Zahynul hrůznou smrtí, když ho v roce 738 v Damašku za bílého dne a před očima mnoha svědků rozsápal a pohltil strašlivý démon. Nezchladila jsem tvůj zápal?"

"Nezchladila."

"V tom případě," přimhouřila neufra oči, "ti přeji štěstí. Hodně, hodně štěstí."

"Půjdu," postavil se Pomurník. "Zítra odjíždím. Aha, Kundrie, nenašla by se ve tvých zásobách trocha perferra? Chtěl bych mít nějaké po ruce."

"Dobrý nápad," vycenila živelnice žluté tesáky, "mít po ruce jed. Podej ho své milence, té Douce von Pack. Tím ji k sobě pevně připoutáš. Budeš mít jistotu, že ti neutěče s jiným. A kdyby utekla, pak ne nadlouho. Jen do prvního zranění železem."

"Kundrie."

"Už nic neříkám. Perferro mám, ale jen málo, jednu dávku pro jednu osobu. Obrat' se na biskupa, vím, že má zásobu. A na Sensenbergu máš přece Skirfira a jeho alchymické athanory."

"Biskup nepřizná, že něco má. A na Sensenberg teď nemohu."

"Podezírám, že jsem sledován," vysvětlil, když si všiml jejího udiveného pohledu. "Nejsem si jist ani svou Rotou. Je to sebranka..."

"Špinavá sběr," doplnila. "Smečka lotrů, ničemů, mordýřů a zvrhlíků - to jsou tví Černí jezdcí. Takovým velíš, poněvadž jenom takové jsi dokázal zverbovat. A s takovými se vydáváš na výpravu. Musíš být po čertech zoufalý."

"Dáš mi perferro, nebo ne?"

"Dám. A přidám ještě něco. Něco extra. Pomůže ti to v pátrání."

Otevřela na stole stojící kufřík a něco z něj vytáhla. Pomurník s námahou ovládl pocit zhnusení.

"Roztomilé, co?" zachechtala se neufra. "Aktivuje se zakletím. Pocházejícím právě z Al Azifa zdokonaleným Nefandi a vlašskými nekromanty. Cvrčení nočního hmyzu a šelest jeho křidélek... Má dvě funkce. Mělo by ti to ukázat místo pobytu Bělavy nebo jeho kuběny."

"A druhá funkce?"

"Použij to, když bude třeba někoho zabít. Zabít tak, aby dotyčný cítil, že opravdu umírá."

"Loučím se, Kundrie."

"Hodně štěstí, synku."

Na střechu zaťukaly první kapky deště.

*

Blýskavice roztřásla oblohu, takřka současně zaburácel hrom, táhle a ostře, jako by se něco trhalo. Liják zesílil, vodní stěna načisto zaclonila pohled na svět.

"Jako by nás někdo proklel," setřásl Reynevan vodu z límce. "Čas utíká a teď tahle průtrž mračen. Hotová potopa."

Přečkávali bouři v lese, v hustém porostu, který jim však poskytl ochranu pouze na pár chvil, teď už na ně lilo naplno.

Koně skláněli hlavy a potřásali hřívami.

"Déšť slábne," utřela si Rixa mokrý nos. "Bouřka se vzdaluje. Brzy přejde a my pojedeme cvalem, aspoň nás vítr osuší."

A vyvane z hlav špatné myšlenky."

*

Déšť ale tak rychle neustal a rozbahněná silnice nedovolila cval ani jiné ukázky krasojízdy, takže jim cesta trvala podstatně déle, než plánovali. Do Lehnice, města označovaného jako "druhé po Vratislavi", dojeli teprve za dva dny, právě ve chvíli, kdy jeho desetitisícovou populaci začaly svolávat na mši zvony všech sedmnácti kostelů. Rixa se i v Lehnici chovala jako doma a vedla je bez oklik. Minuli impozantní, novou, docela nedávno vysvěcenou kolegiátu Božího hrobu, nechali za sebou rušný rynek a po deštích příšerně rozbahněný Zelný trh. Projeli kolem krámů cínařů a jehlářů. Za kotci Rixa zastavila koně a sesedla. Před vstupem do uličky, odkud se linula silná vůně kadidel, bylin a koření.

"Mám tady," vysvětlila, "něco k vyřízení. Mohu jít sama a tebe poprosit, abys na mne počkal v krčmě za rohem. Také ovšem můžeme jít spolu, aby se posílila naše vzájemná důvěra a z ní plynoucí spolupráce."

"Dovolme jí, aby se posílila. Uvidíme, co z toho vzejde."

"Pojďme tedy. Poprosím tě pouze o dvě věci. Nepokládej žádné otázky."

"A tu druhou?"

"Nedávej žádné odpovědi."

Ukázalo se, že ulička je Uličkou mágů. Místní krámky a stánky nabízely hlavně byliny, elixýry, periapty, amulety, talismany, zvonkohry, skleněné koule, krystaly, korálky, kamínky, slaměné loutky, mušle, paroží a jiné podivnosti. Reynevan už slyšel o Uličce, tolerované městskými radními i lehnickým duchovenstvem. Příčiny tolerance byly dvě: vysoké daně odváděné městu a skutečnost, že v Uličce nabízené zboží nemělo s magií pranic společného. Stačilo mrknout okem, aby se o tom Reynevan jednoznačně ujistil: šlo o přehlídku šarlatánství, bezcennosti a braku.

Rixa se zastavila před pultem, za nímž půvabná černovlasá dívka ometala prach z vystaveného artiklu, který tvořily hlavně usušené žáby.

"Jdeme za mistrem Zbraslavem."

Černovláska pohlédla na Reynevana, zatřepetala dlouhými řasami a zmizela v krámkě. Reynevan si prohlížel nabídku na pultě. Podivil se, když si v expozici sušených obojživelníků a plazů všiml rohaté ještěrky se spirálovitě stočeným ocasem. Úplně stejnou kdysi viděl na ilustraci v Grand Grimoire.

"Mistr vás zve."

Mistr Zbraslav Reynevana rovněž trochu zaskočil. Mladík si byl jist, že prodáváč sušených žab, Rixin místní kontakt, si přisvojil slovanské jméno jen kvůli krytí. Přitom uvnitř, v jizbě vonící zázvorem, hřebíčkem a kaftrem, je uvítal Slovan každým coulem: ramenatý, světlolvasý a světlouvousý, hotový kníže Krok ze starých pověstí.

"Vítám vás. Čím mohu sloužit?"

"Jsem Rixa Cartafila de Fonseca. Posílá mne cadik Chalafta."

Mistr Zbraslav dlouho mlčel a proplétal prsty. Konečně zvedl zrak.

"Ten z Olavy?"

"Ne. Ten z Olešnice."

Usmáli se na sebe, potěšeni úspěšnou výměnou hesla i odpovědi na ně.

"Prý," nehodlala Rixa ztrácet čas, "jsi znalcem snářů, mistře Zbraslave. Umíš vykládat sny."

"Bůh k nám promlouvá prostřednictvím našich snů. Sny nám dávají pokyny, posilují nás, léčí a uzdravují duše."

"Pakliže pochopíme jejich význam. Moudrý rabín Hisda říkával, že nevysvětlený sen je jako doručení, leč nepřečtený dopis. A já jsem měla sen."

"Poslouchám."

"V mém snu hrozilo velké nebezpečí městu Zaháni."

"Pozoruhodné," upřel mistr Zbraslav na Rixu slovanské oči, "že zrovna Zaháni. Jsou přece i jiná města. Ležící mnohem blíže... ohrožení. Blíže Žitavy, která se prý horečně chystá k obraně, vzhledem ke zprávám o novém útoku."

"Jiná města," nesklopila Rixa zrak, "ať se starají sama o sebe. V mém snu o nich nic nebylo. V mém snu měl kníže Jan Zaháňský jasnozřivou vizi. Anděl Páně sestoupil z nebes a vnukl mu, kterak má zachránit svou zemi. Hledej, kníže, pravil anděl, záštitu u zbožného Království polského, u Bohorodičkou milovaného polského národa. Požádej o ochranu bohumilého polského krále Vladislava. Namísto intrikování s Lucemburkem, řekl anděl..."

"Tak to řekl? Těmi slovy?"

"Přesně těmi," potvrdila hlasem chladným jako svatá Kunhuta v posteli. "Namísto intrikování s Lucemburkem, obrať se, kníže, na Polsko. Lucemburk je daleko, kdežto Polsko máš hned za mezí. Časy jsou bídné, však Polsko své přátele ani v bídě neopouští..."

"To jsou věci," vzdychl mistr Zbraslav. "Anděl polonofil. Takové zjevení ve snu znamená velké trable... Nicméně sen, jakkoli podivný, vyžaduje interpretaci. Dopis byl doručen... jakže se jmenoval onen moudrý rabín? Nerad bych to popletl."

"Hisda."

"Dopis je doručen a jak praví rabín Hisda: je třeba jej přečíst. Ovšem tady máme, abych tak řekl, dopisy dva. Máme co do činění se snem ve snu. Snila jsi, vážená, o snu knížete zaháňského. Zdalipak se něco zdálo i knížeti..."

"Nezdálo," z Rixina tónu vyplývalo, že si je zcela jistá. "A v tom je problém. Je nutno bezpodmínečně jej o tom snu informovat."

"Navrhuji," dodala s důrazem, "požádat o pomoc zdejší františkány. Necht' pošlou zprávu svým bratřím do Hlohova, těm od svatého Stanislava. S prosbou, aby uvědomili bratry v Zaháni."

Mistr Zbraslav sklonil hlavu.

"Hlohovský svatý Stanislav," poznamenal, "nepodléhá saské kustodii. Klášter v Hlohově patří ke kustodii hnězdenské. Mniši z Hlohova dají neprodleně vědět do Hnězda. A vzápětí se o všem doví Krakov."

"A to neuškodí."

"Chápu."

Mistr je vyvedl před krámek, kde hezká černovláška stále oprašovala žáby. Možná že ty jsi opravdu Zbraslav, pomyslel si Reynevan, ale ona je dozajista Rebeka.

"Co to?" upoutal náhle jeho pozornost jeden z předmětů na pultě. "Copak to je? Snad ne..."

"Tohle?" zvedl mistr za šňůrku žilkovaný kamínek barvy a tvaru lidského oka. "Amulet Viendo. Kastilský, přivezený rovnou z Burgosu. Pro vás za tři groše. Berete?"

*

"Nepanikař, Reyneване," zopakovala Rixa. "Do Boleslavce to stihneme. Raabe se mohl mýlit ohledně termínu rejsy, pochybuji, že by přesný termín znal."

"Mohl se mýlit i v opačném směru," ztuhly Reynevanovy rysy. "Rejsa může začít dříve. Vím, jak rychle oni dovedou pochodovat. Šest i sedm mil za den, cestou necestou. A vím i to, co dovedou, když připochoďují. Byl jsem v několika dobytých městech. Mimo jiné v Hajnově nedaleko odtud. U všech čertů, musíme spěchat!"

"A vyjet na noc? To nemá smysl. Přenocujeme..."

"...abychom zítra," skočil jí do řeči, "mohli ještě někoho informovat o husitské rejsě, co? Rixo, Tybald nám důvěřoval. Věřil, že to neroztroubíme po celém Slezsku. Zatímco ty..."

"Reynevane," zajiskřily její kočičí oči. "Nepoučuj mne. A neplet' se do mých věcí."

"Aby se posílila naše vzájemná důvěra a z ní plynoucí spolupráce."

"Vezmi na vědomí, že vím, co dělám. A že jsem na tvé straně. Podobně jako v březnu v Ratiboři, když jsem tvým prostřednictvím pomáhala v rozhodování váhajícímu Valášskovi."

"Tím spíše bych chtěl vědět..."

"Víš tolik, kolik vědět máš," utála zostra jeho námitky. "A víš toho nemálo, máš oči, máš uši a nejsi hloupý. A ať to tak zůstane."

Mlčeli. Zdola, z hlavní jizby zájezdního hostince, k nim doléhal křik, smích, ohlas zábavy. Myši šramotily a pískaly na půdě, svíčka prskala.

"Reynevane?"

"Ano?"

"Ne bezdůvodně jsem naléhala, abychom tady strávili noc. Zítra bych nechtěla cestou zdržovat. Máš nějaký prostředek na... ženské věci?"

"To znamená na měsíčky?"

"To znamená, máš, nebo nemáš?"

Vytáhl z brašny pouzdro s léky, spokojen sám se sebou, že se předem zásobil v lékárně "U archanděla".

"Vezmi si to," podal Rixe elektuarium v oplatce. "Zapij to vínem."

"Hořké jako žluč."

"Protože je v tom aloe. Je to hiera picra, zvaná Galénem species ad longam vitam. Účinkuje i na ženské potíže."

"To doufám."

Svíčka prskala. Myši přestaly šramotit.

"Rixo?"

"Co je?"

"Má to, že pocházíš... Že jsi..."

"Židovka? Jestli to má vliv na to, co dělám? Samozřejmě."

"Můj rod," začala neočekávaně po dlouhém mlčení, "pochází z Porýní, z Xantenu. Skoro všichni z rodiny byli pobiti v roce 1096. Křížová výprava! Deus lo volt! Rytíři Emich a Gottschalk uposlechli výzvy papeže Urbana II. a se zápalom ji začali uvádět v čin. Zahájili boj za osvobození Božího hrobu masakrem porýnských Židů. V Xantenu přežil jeden chlapec, Jehuda, prý jen díky tomu, že se nechal pokřtít. Jako Guido Fonseca se usadil ve Vlaších, kde se navrátil k víře předků čili, jak říkáte vy, opět upadl v judaica perfidia. Jeho potomci, rovněž Židé, byli vypuzeni z Neapole roku 1288. Rozptýlili se po světě. Část rodu se přestěhovala do Bernu. V roce 1294 se tam ztratilo dítě. Beze stopy, za nevysvětlených okolností. Jasná záležitost - rituální vražda, fakana unesli Židé, aby měli krev do macesů. Za ten hrůzný čin byli všichni Židé z Bernu vyhnáni. Můj předek, rabín jménem Mevorach ben Kalonymos, se usadil ve Francích, ve Weiheimu.

Roku 1298 došlo ve francké vsi Röttingenu ke znesvěcení hostie. Zchudlý rytíř Rindfleisch spatřil v té souvislosti Boží znamení. Svatokrádežníky jsou Židé, hlásalo to znamení, bij Žida, kdo v Boha věří! Věřících se našlo hodně, tak se Rindfleisch postavil do čela bandy hrdlořezů, s nimiž započal zbožné dílo. Po vyvražděných židovských obcích v Rothenburgu, Würzburgu, Nördlingenu a Bambergu přišla řada na Nordheim. Dvacátého září Rindfleisch a jeho řezníci vtrhli do židovské čtvrti. Rabína Mevoracha s rodinou, všechny Židy, Židovky a jejich děti nahnali do synagógy a v ní je zaživa upálili. Dohromady sedmdesát devět osob. To není tolik, uvážíme-li, že ve Francích a Švábsku Rindfleisch zabil celkem pět tisíc lidí. Řadu z nich na mnohem vynalézavější způsoby, než je pouhé upálení.

S dalšími větvmi rodu v té diaspoře to bylo obdobné. Překřtěný prapraděd Paolo Fonseca byl roku 1319 zavražděn ve Francii při povstání Pastoureaux čili Pastýřů. Pastoureaux zabíjeli ze zásady šlechtice, mnichy a kněze, ale na Židy a překřtěnce se zaměřili s obzvláštní horlivostí, často se spontánní pomocí místního obyvatelstva. Vědom si toho, co Pastoureaux dělají se ženami a dětmi, prapraděd Paolo při převozu do žaláře ve Verdun-sur-Garonne vlastníma rukama uškrtil praprababičku a dvě děti.

V Alsasku žijící pradědeček Jicchak Jochanon přišel téměř o celou rodinu v roce 1338 během jedné z proslulých řeží páchaných selskými tlupami, jejichž členové si říkali Judenschläger. Jednu z mých prababiček, kterou neměl kdo milosrdně uškrtnout, tihle Židobijci hromadně a mnohonásobně znásilnili. Je možné, že od té doby mám jistou příměs křesťanské krve. Netěší tě to. Mne, představ si, také ne."

Rixa se odmlčela. Reynevan si odkašlal.

"Co bylo... pak?"

"Rok 1349."

"Černá smrt."

"Uhodls. Za propuknutí a šíření epidemie nesli vinu pochopitelně Židé, bylo to židovské spiknutí za účelem vyhubení všech křesťanů. Toledský rabín Peyrat, musel jsi o něm slyšet, rozesílal do celé Evropy emisaře, aby otravovali studny, studánky a prameny. Bylo tedy přikročeno k potrestání travičů. V širokém měřítku. Moji příbuzní byli mezi šesti tisíci upálených v Mohuči, mezi dvěma tisíci upálených ve Štrasburku, byli mezi obětmi masakrů v Bernu, Basileji, Freiburgu, Špýru, Fuldě, Rezně, Pforzheimu, Erfurtu, Magdeburku a Lipsku, byli v dalších ze tří set židovských obcí, které byly tenkrát v Německu zničeny. Byli mezi pobitými v Basileji i Praze, rovněž v Nise, Břehu, Hoře, Olešnici a Bratislavě. Zapomněla jsem se zmínit, že nemalá část mé rodiny už tehdy bydlela ve Slezsku. A v Polsku. Tam mělo být lépe. Bezpečněji."

"Bylo?"

"Dalo by se říci. Ovšem později, když náказа ustoupila... V roce 1360 pogrom ve Vratislavi. Vypukl požár, obvinění byli Židé, několik desítek jich bylo ubito anebo utopeno v Odře, včetně dvou členů mé rodiny. Vážnější to bylo v Krakově v úterý po velikonocích roku 1407. Bylo nalezeno mrtvé křesťanské dítě, jistě zavražděné kvůli krvi do chlebě na Pesach. Pachatelé byli samozřejmě Židé, případné pochybnosti vyvrátili kněží z krakovských kazatelen. Z kostelů poštvaný dav se jal trestat. Několik set Židů přišlo o život, několik set bylo násilím přinuceno ke křtu. Takto přicházím o dva roky později na svět, dávaj pozor, jako křesťanka z pokřtěné matky a pokřtěného otce. Omyta vodou ze křtitelnice, dostávám jméno Anna na počest svěťce, jejíž kostel lehl roku 1407 popelem, když jej zapálili sami rozdivočelí Krakované. Anna se naštěstí nejmenuji dlouho, neboť rodina už v roce 1410 utíká z Polska do Střihomi ve Slezsku a vrací se - ó, judaica perfidia! - k víře Mojžišově. Ve Střihomi bydlí několik příbuzných a celkem žije ve městě sto čtyřicet osob našeho vyznání. Třiasedmdesát z nich, mezi nimi můj otec Samuel ben Geršom, umírá již v roce 1410 při pogromu. Důvod? Troubení na šófar při Roš Hašana je považováno za signál k útoku na křesťany. Matka s otcovými sestrami a se mnou, ročním nemluvnětem, prchá do Javoru. V roce 1420, to je mi jedenáct, tam sleduji svůj druhý pogrom již na vlastní oči. Věř mi, nezapomenutelný zážitek."

"Věřím."

"Já se nelituji," zvedla prudkým trhnutím hlavu. "Vezmi to na vědomí. Nehořekuji nad sebou ani nad svými soukmenovci. Ani nad Jeruzalémem, ani nad jeho chrámem. Uvene Jerušalaim ir hakodeš bimhera vejameinu! Slova znám, leč jejich význam mi uniká. Nad řekami babylónskými sedět a plakat mě ani nenapadne. Nečekám soucit od jiných, o toleranci ani nemluvě. Ptal ses však, zdali to mělo vliv. Ano, mělo. Na některé věci je lépe nemyslet, bojíš-li se, že tě ochromí strach z následků. Z toho, co se může stát. Já se nebojím. Po celá pokolení jsem sbírala odvalu... Ne, ne odvalu. Odolnost vůči strachu. Ne, ne odolnost. Netečnost."

"Rozumím."

"Pochybují. Spěme. Jestli tvoje medicína zabere, vyrazíme za svítání. Jestli ne, tak rovněž."

*

Rodinný sjezd na Sterzendorfu probíhal překvapivě klidně a hladce. Podivuhodnou rychlostí a zdárně byly vyřízeny téměř všechny záležitosti, které bylo třeba vyřídit. Zásahu na tom měli, jak se zdálo, dva ubrmani sjezdu, jimiž byli jednohlasně zvoleni Jindřich Landsberg, kanonista nemodlinské kolegiáty, a rytíř Apeč, senior rodu Šterců. Bez předpokládaných hádek byl ukončen spor o mez, který již čtyři roky vedl Jindřich "Jeřáb" von Baruth s klášterem v Namyslově, zastupovaném zde nabručeným mnichem. Nedošlo ke všem očekávanému prudkému střetu mezi Moroldem von Sterza a Lanzeletem von Rachenau, znepřátelenými v důsledku domněle podvodné transakce při nákupu dobytka. Šmahem byly usmířeny Hrozvita von Baruth a Beatrice von Falkenhayn, odnedávna znesvářené obapolnou výměnou ošklivých slov a urážek. Omluvu přijal šenk Bertold de Apolda, hněvající se už léta na Tomáše Eichelborna za nedodržení dohody o sňatku jejich dětí. Ta poslední věc značně znepokojila Parsifala von Rachenau, doprovázejícího na sjezdu svého otce, pana Tristrama von Rachenau, který si začal neprodleně vyměňovat zdvořilosti s Albrechtem Hackebornem, pánem na Přivozu. Nebylo tajemstvím, že pán na Přivozu stojí o svazek s Rachenau a usiluje provdat svou dceru Zuzanu právě za Parsifala. Mladíka ovšem Zuzana Hackebornovna vůbec nepřitahovala. Parsifal, když měl příležitost myslet, myslel hlavně na plavovlasou Ofku, dceru Jindřicha Barutha ze Studiska. Ofka byla rovněž přítomna na sjezdu, s ostatními dívkami však byla usazena v dámské komnatě a donucena věnovat se vyšívání. Dva dny sjezdu uplynuly jako voda, bylo třeba vyřešit už jen poslední věc, zato však věc zapeklitou, která vážně rozeštvala rody Bischofshajmů a Šterců. Vypadalo to, že o smírném řešení nemůže být ani řeči. Jenže kanonista Jindřich a Apečko Šterca nenosili hlavy na krcích pro parádu. Pro uvolnění napětí kanonista odříkal předlouhou a přenudnou modlitbu v latinském jazyce, Apečko zase navrhl smuteční tryznu za pokoj duší příbuzných a přátel padlých při obraně víry v bojích s husity, jmenovitě za Heinemanna Barutha, Gaweina Rachenaua, Reinharda Bischofshajma a Jenče Knobelsdorfa, přezdívaného Sýček. Smutek trval den a noc, načež bylo nutno obnovení sněmu odložit do doby, kdy truchlící účastníci přijdou opět k sobě.

Parsifal Rachenau se pijatky neúčastnil, mladým a nepasovaným v ní popravdě nikdo nebránil, na druhou stranu je k pití nikdo nepobízel. Parsifal se rozhodl vydat na procházku po šancích a kolem stájí. Najednou ke svému překvapení spatřil svého přítele Jindřicha Barutha, zvaného Špaček, jak mu jde rychle naproti a vede...

Svou sestřenicí. Plavovlasou Ofku von Baruth.

"Představuji ti," zafuněl udýchaný Špaček, významně mrkaje, "svého přítele a druha ve zbrani Parsifala von Rachenau, syna pana Tristrama z Bukova. Abys věděla, Ofko, najdeš jen málo statečnějších, nežli je on. Také já, ne že bych se naparoval, jsem s Čechy bojoval, dokonce čarodějkám a čarodějníkům cestu zkřížil. Ale on... Neuvěříš! On proti hordám heretika Ambrože u Náchoda stál, proti stovce mužů jen se mnou, svým spolubojovníkem. A na hradbách Kladska, tomu nebudeš věřit, holka! Ač raněn a krvácející, bez bázně vzdoroval kacírům, kteří město šturmovali. Sám pan Půta z Častolovic jej potom ke hrudi přivinul!"

Do Parsifalových tváří udeřil karmínový ruměnek. Nešlo jen o to, že Špaček lhal jako zjednaný. Jinoch se prostě nedokázal nečervenat při pohledu na tu pannu, její oříškové oči a ohnutý, pihami zkropený nosík. Nejkrásnějšími pihami, jaké Parsifal v životě viděl.

"Musím vás opustit," dokončil kvapně Špaček. "Popovídejte si. Já mám ještě nějaké důležité vyřizování."

Zůstali sami. A Parsifal, který byl ještě před minutou ochoten odvděčit se druhovi koněm včetně postroje, by mu nyní s chutí rozbil frňák. Třebaže velmi chtěl, nedokázal se přemoci a vyrazit ze sebe byt' jen slůvko. Přesvědčen, že urozené slečinky dopřávají sluchu výlučně sladkým lichterům trubadúrů a bludných rytířů, se náhle cítil jako největší hlupák.

Vál vlahý větřík, v hradním příkopu kuňkaly žáby.

"Byl jsi raněn, je to tak?" přerušila trapné ticho Ofka, krčíc pihovatý nos. "Ukaž mi kam."

"Ne!" Parsifal až poskočil.

"Nesmím se vychloubat," dodal chvatně. "Chvastoun není hoden rytířského pásu."

"Ale bil ses?"

"Bil."

"Jsi tedy odvážný? Smělý?"

"Nesmím se vychlou..."

"Ujistím se, zda jsi opravdu tak smělý," naklonila se dívka nad příkop. "Hele, chyt' pro mě tamtu žábu."

"Žábu?"

"Vždyť to říkám. Tu velkou. Děkuji. A teď ji sněz."

"Co?"

"Sněz ji. Poznám, zdali ti nechybí odvaha."

Parsifal stiskl žábu v hrsti. Zavřel oči. A otevřel ústa.

Ofka von Baruth ho chytila za ruku, žábu mu z ní vytřhla a hodila zpátky do vody. A zrudla jako pivoňka.

"Odpusť, prosím," sklonila hlavu. "To jsem nechtěla... Vůbec ne. Oprávněně o mně říkají, že jsem rozmarná..."

"Nejsi..." polkl nasucho Parsifal. "Nejsi rozmarná, panno. Jsi..."

Ofka zvedla hlavu. Její oříškové oči byly v tu chvíli ještě větší než obvykle.

"Jsi krásná."

Ofka se na něho dlouho dívala. A potom utekla.

Jednání bylo obnoveno a zdánlivě neřešitelný spor mezi Bischofshajmy a Štercy byl konečně ukončen vzájemnou dohodou. Parsifal slyšel stěží každé páté slovo. Byl v jiném světě. Snil v bdělém stavu. "Já, Jindřich Landsberg, scholasticus kolegiáty nemodlinské, všem věrným v Kristu, k nimž se dostane tento dokument, dosvědčuji, že Burchard Mencelin, šafář na statku v Nivníku, jenž je v držení pana Güntera z Bischofshajmu, byl zbaven života Dieterem Haxtem, armigerem pana Wolfhera ze Šterců. Za tento zločin se pan Wolfher a provinilý Dieter Haxt zavázali

zaplatit rodině usmrceného pokutu ve výši čtyřiceti hřiven, potvrzenou svědky, zde přítomnými pány rytíři. Sumu pěti hřiven obdrží navíc fara kostela v Nivníku. Na pomoc přivolaný chirurg nedostane nic, neb jeho pomoc již nepřinesla žádného užítku. Na znamení usmíření bude na místě zločinu vztyčen smířící kříž na náklady zmíněného armigera Haxta. Na tom kříži bude vytesán nástroj zločinu - a tedy sekera. Tímto dojde k urovnání mezi pachatelem zločinu a rodinou zabitého, jakož i zmíněnými pány rytíři. Dáno šestého dne měsíce června v Milostivém Létě čtrnáctistém dvacátém devátém."

"Parsifale! Mluvím k tobě! Spíš, nebo co?"

Zvedl hlavu, vytržen z hloubi snění. A posmutněl. Zřetelně nahněvaný otec byl v doprovodu dvou rytířů, staršího a mladšího. Mladšího, s hranatým obličejem poznamenaným světlým šrámem, Parsifal neznal. Starší byl urozený Albrecht von Hackeborn, pán na Přívozu a Zuzanin rodič. Jsem ztracen, proletěla Parsifalovi hlavou splašená myšlenka, je po mně. Teď mě zasnoubí. A zakrátko ožení. Sbohem, spanilá Ofko...

"Dávám tě," promluvil pan Tristram Rachenau nosově jako vždy, když byl nespokojen, "coby panoše panu Egbertovi de Kassel z Kopanče. Pan Egbert je muž neohrožený a válka s husity je na spadnutí. Služ věrně, bij se statečně, braň šlechtickou čest - a dá-li Bůh, vysloužíš si pás a ostruhu. Hlavně si dej pozor, smrkáči, abys mně a rodu nepřinesl hanbu."

Parsifal polkl slinu. Dávno měl slíbeno, že nastoupí jako panoš v Kladsku u pana Půty z Častolovic, kde bude sloužit se svým přítelem Špačkem Baruthem. Znal však otce příliš dobře, než aby dal slovem či jen mrknutím najevo nějakou výhradu. Hluboce se uklonil před rytířem s jizvou.

"Do pěti dnů," oznámil suše Egbert de Kassel, "se dostaviš na Kopaneč. Koňmo a ve zbrani. Rozuměls?"

"Ano."

*

"Óóó," tleskla při pohledu na něj do dlaní Elenče ze Skalky. "Parsifal! Na koni? Vyzbrojen od hlavy k patě? Jedeš na vojnu či co?"

"Jak jinak," vypjal se lehce. "Rozkaz je rozkaz, třeba poslechnout. Vlast mne volá. Husité se opět chystají k útoku." Elenče skryla pohled za víčky a vzdychla. Vždycky vzdychá, když je řeč o husitech, uvědomil si. Povídá se, že děvče zažilo příkoří od těch husitů. Paní Držata o tom nikdy přímo nemluvila, ale něco pravdy na tom být musí.

"Měl jsem cestu kolem Skalky," vzpřimil se v sedle a upravil si na hlavě elegantní chaperon. "Tak jsem se stávil. Zeptat se na zdraví paní Držaty..."

"Bůh ti požehnej," řekla Držata de Wirsing. "Díky za tvou starost, mladý pane Parsifale."

Opírajíc se o hůl, překročila s viditelnou námahou práh. Bylo vidět, že ji každý pohyb stojí značné úsilí. Všiml si na ní též, že stále nemůže narovnat záda. I tak je to zázrak, že vstane z lože, pomyslel si, vždyť od přepadu uplynuly stěží dva měsíce. Na Skalce se opravovalo a budovalo, krokve nad novou maštálí ještě nepokryla střecha, stavěly se nové stodoly a kůlny.

"Otec ti vzkazuje, paní, že se už nemusíte obávat," upravil si Parsifal opět čaprún. Dala mu jej jeho matka, jenže on si na novou pokrývku hlavy ani za nic nemohl zvyknout. "Chráni vás sousedský landfríd. Jen ať se vás ještě někdo zkusí dotknout, bude mít co dělat se vším okolním rytířstvem."

"Srdečné díky," vzpřimila se Držata, jak jen mohla, přivírajíc oči bolestí. "A co ty, jedeš do služby jako panoš? Smím se zeptat, ke komu?"

"K šlechtnému rytíři Egbertovi de Kassel."

"Pánu na Kopanči," dala Držata najevo, že zná ve Slezsku kdekoho. "Rytíř je to bojovný, někdy až příliš. Příbuzný Hackebornů z Přívozu."

Tak přece, záupěl v duchu Parsifal. Takže služba panoše není ničím jiným než stupněm ke svatbě.

"Pan Kassel," pokračovala Držata, "je rovněž dobrý známý našeho inkvizitora, důstojného Řehoře Hejnice. Přáteli se spolu. Tos nevěděl? Tak už to víš. Na čem to ale, chlapče, do služby vyjíždíš? Na fríském hřebci? Nu, není to špatné zvíře... Ale k nošení vaků. Pod sedlo dostaneš lepšího."

"Paní... Nesluší se..."

"Ani muk. Za něco vám vděčím, tvému otci a tobě. Dovol mi odvděčit se aspoň koníkem."

*

Inkvizitor Řehoř Hejnic defiloval po boku Egberta de Kassel před družinou a bedlivě si každého zbrojence prohlížel. Před Parsifalem zastavil koně.

"Nový," představil mládence Kassel. "Mladý Rachenau, syn pana Tristrama z Bukova."

"Hádal jsem to," kývl hlavou inkvizitor. "Podoba se nezapře. A kůň, ha, přenádherný, pravá kastilská krev. Ze skaleckého chovu, o to se vsadím. Od Držaty de Wirsing, vdovy po Zbylutovi Lelivském."

"Bukov a Skalka," vysvětlil Kassel, "udržují sousedské vztahy. Pan Tristram paní Držatu zbrojně zachránil... Když došlo k tomu přepadu, víš..."

"Vím," opáčil Hejnic, dívaje se Parsifalovi zpřima do očí. "Držata už podruhé unikla zubaté... A teď ty, chlapče, na koni, kterého jsi dostal od ní... Podivně se osudy splétají, prapodivně... Dej rozkaz vyrazit, Egberte."

"Provedu, Důstojnosti."

*

Jedeme jako do války, pomyslel si Parsifal. Ve vyrovnaném šiku, ve zbroji a se zbraní v pohotovosti, pod tvrdým vojenským velením. Stačí se podívat na Kasselovu anebo Hejnicovu tvář, na obličej armigerů a inkvizitorských biřiců s kušemi. Jedeme do války. Včerejší noci se mi zdálo o krvi a ohni... Budeme se bit, to je jisté. A ne někde na hranici, nýbrž tady, v srdci Slezska. U Stříhonské silnice směřem na Boleslavec, nedaleko vesnice...

"Vesnice Chmelno," ukázal před sebe Egbert de Kassel. "A krčma. Přesně jako v udání. Co rozkážeš, Řehoři?"

"Obklíčit."

*

Kokrhál kohout. Štěkali psi. Kachny kejhaly a čvachtaly v rybníčku. Zpíval kos, bzučely včely, mouchy bzučely nad hnojištěm a sluníčko zářilo, až se duše radovala. Ze záchodu vycházející chalupník při pohledu na zbrojence prudce zacouval nazpět a schoval se za dvířky s vyřezaným srdíčkem. Selka v šátku odhodila hrábě a se sukní vykasanou nad kolena se dala na útěk. Děcka uchváceně zírala na zbraně, zbroj a výstroj armigerů a knechtů z Kopanče, kteří obklíčkovali chalupy. Parsifal zaujal přikázané stanoviště. Utřel si vlhké dlaně do pláště, zbytečně, poněvadž se mu okamžitě znovu zpotily.

"Urbane Horne!" zvolal hlasitě a zvučně inkvizitor Řehoř Hejnic. "Vyjdi!"

Žádná reakce. Parsifal polkl a posunul si pás, aby nahmátl jílec meče.

"Urbane Horne! Krčma je obklíčená! Nemáš žádnou šanci! Vyjdi z vlastní vůle!"

"Kdo mě vyzývá?" ozvalo se zpoza pootevřené okenice.

"Řehoř Hejnic, papežský inkvizitor! A dobrý rytíř Egbert de Kassel z Kopanče!"

Dveře krčmy zaskřípaly a otevřely se. Knechti zvedli samostřily, de Kassel je umravnil gestem a zavrčením.

Na prahu stanul muž v krátkém šedém plášti, sepnutém lesklou sponou, v přiléhavém, stříbrnou nití vyšívaném wamsu a vysokých korduánových čizmách. Na hlavě měl černý atlasový čaprún, ještě elegantnější než Parsifalův, s ještě delší, extravagantně zavinutou liripippe.

"Jsem Urban Horn!" rozhlédl se muž v šedém plášťíku. Měl pronikavé oči a na rtech arogantní grimasu. "Kdepak jsou páni Hejnic a Kassel? Okolo vidím akorát ozbrojené gemajny s raubířskými drčkami."

"Já jsem Egbert de Kassel," vystoupil rytíř. "A jsi obklíčen mými lidmi, tak si odpusť ty urážky."

"A neztrácejme s nimi čas," postavil se inkvizitor vedle rytíře. "Znáš mne, Urbane Horne, víš, kdo jsem. A přesně znáš svou situaci. Jsi obklíčen, nevyklouzneš. Dostaneme tě, ne-li živého, tak mrtvého. Naše nabídka zní: vyhněme se krveprolití. Nejsme barbaři, ale čestní muži. Vzdej se po dobrém."

Muž chvíli mlčel a křivil ústa.

"Moji lidé," promluvil konečně. "Šest Čechů a čtyři zdejší Slezáci. Všichni jsou námezdníci, kteří mi pomáhají jen za peníze, ze žádného jiného důvodu. Nevědí nic a pod mým velením se nedopustili žádného zločinu. Žádám, aby byli propuštěni na svobodu."

"Nemáš právo cokoli žádat, Horne," odtušil Hejnic. "Ale souhlasím. Budou moci odejít. Pokud proti některému z nich není vzneseno obvinění z nějakého dřívějšího zločinu."

"Slovo rytíře?"

"Slovo duchovního."

Horn vyprskl, ale ovládl se. Vytáhl ze zdobené pochvy dýku, uchopil ji za čepel a podal inkvizitorovi.

"Odevzdávám zbraň," uklonil se bezstarostně. "A současně podávám návrh. Právě jsem si poručil oběd. Namísto jedné kachničky může hostinský donést tři, na rožních vypadali ti ptáci náramně chutně. Račte, páni, přijmout mé pozvání. Jsme přece čestní muži, žádní barbaři."

*

V alkovně šenku obědvající trojici dělali společnost jen dva členové doprovodu, rytíř Kassel pozval ke stolu pouze Jana Karwata a Parsifala Rachenaua. Karwata proto, neboť byl jeho pobočník a měl jeho plnou důvěru, Parsifala, jelikož byl nováček, zelenáč, a měl jen malé ponětí o tom, co se projednávalo. Jinoch neměl v tomto ohledu žádné pochybnosti a nedělal si žádné iluze.

"Máš dobrý rok, Řehoři," uznal Horn, trhaje zuby maso z obouruč třímané kachny. "V březnu zatčen Domarasc, nyní já. Když už jsme u toho, žije ještě Domarasc?"

"Neobracej úlohy, Horne," zvedl zrak Hejnic. "Vyptávat se budu já. Těšil jsem se na tuhle chvíli čtyři roky, od doby, kdys mi unikl z Frankenštejna."

"Když se daří, tak se daří," pokýval hlavou Horn. "A když se štěstí zvrtně, tak je to nadobro. Včera se mi zdálo o leklé rybě, sper to d'as, takový sen věští smůlu. Žes mě dopadl zrovna teď, to je pech. Vidíš ve mě husitského špehyře, proto tě zajisté udiví, že tentokrát jsem přišel do Slezska jako privátní osoba. V soukromé záležitosti."

"Ach. Není možná."

"Přišel jsem do Slezska," nevšímal si Urban Horn posměšného tónu, "vykonat osobní pomstu. Zajímá tě, o koho jde? Povím ti to. O Konráda, biskupa vratislavského. Není to zvláštní shoda okolností? Vždyť i ty, Řehoři, jsi s biskupem na nože. Jak zní to přísloví? Nepřítel mého nepřitele..."

"Horne," namířil na něj inkvizitor kostí z kachního stehýnka. "Ujasněme si to. Moje roztržky s biskupem jsou jedna věc, ale biskup je nejvyšší církevní instance ve Slezsku, garant stability a pořádku. Útok vedený proti němu je útokem proti pořádku, do něčeho takového mě nezatahneš. Ani to nezkoušej. Je mi známo, co máš ty osobně proti biskupovi. Představ si, že jsem zevrubně prozkoumal kauzu svídnických bekyní, znám dokumenty z procesu i výpovědi o exekuci tvé matky. Můžeš mít můj soucit, ale ne mou spolupráci. Zvláště když nejsem tak docela přesvědčen o tvých pohnutkách. Snažíš se mi namluvit, že jsi zde z osobních důvodů, žeš přišel do Slezska s žoldáky, aby sis vyřídil účty. Ale pro mě jsi byl, stále jsi a zůstaneš husitským špehem, pracujícím pro naše nepřátele. A že to není pro myšlenku nápravy světa? Že to není na podporu Husa, proti chybám, přehmatům a korupci církve? Že to není z přesvědčení o nutnosti reformy in capite et in membris? Že je to z důvodu osobní msty? Pro mě v tom není žádný rozdíl. Tak jako to není žádný rozdíl pro hladovějící nuzáky, které jsem viděl cestou sedět ve zničených a vypálených vesnicích. To ty jsi spálil jejich vesnice, Urbane Horne, ty jsi ty lidi odsoudil k živoření a smrti hladem."

"Vede se válka," odvětil pevně vyzvědač. "A válka, promiň mi tu banalitu, je krutá. Neobviňuj mě, Řehoři. Já bych ti mohl na oplátku ukázat zničené a vypálené vsi u Náchoda a Broumova, tamní zmražené lidi, spáleniště a hroby

povražděných, značící cesty katolických kruciát."

"Promíjím ti tu banalitu o kruté válce. Nezahrnuj mě dalšími."

"Nápodobně."

Nějaký čas mlčeli. Posléze Horn hodil psovi zbytky pečené kachny, zvedl pohár a naráz ho vyprázdnil.

"Zapomeňme," položil pohár s klepnutím na stůl, "na chvíli na biskupa a dobro církve. Co soudíš o Grelenortovi? Mým cílem totiž nebyl vratislavský biskup, jsem si vědom, že on je pro mne vysoký cíl, nebudu se přece rozhánět motykou na slunce. Cílem mého přepadu měl být ten tajemstvím opředený hrad Sensenberg, Grelenortův úkryt. Místo, kde se ten biskupský panchart rouhá Bohu, zabývá černou magií a nekromantii, vaří jedy, dryáky a omamné lektvary, citíruje demony a ďábly. Místo, odkud vysílá své Černé jezdce na teroristické výpady mordovat pokojné lidi. Pouč mě, inkvizitore, jak to je? Považuješ útok na takové místo za boj proti církvi? Je snad pravda to, co se říká: že pro Řím účel světí prostředky a ve válce s volnomyšlenkářstvím, odpadlictvím a reformátorským hnutím lze využít všeho - i černé magie?"

Nyní přišla řada na Hejnice, aby se nadlouho odmlčel. Parsifal, třebaže skoro ničemu nerozuměl, visel pohledem na jeho tváři. Sledoval, jak se svaly na inkvizitorových čelistech napjaly, jak se mu zablýsklo v očích a ústa se otevřela k odpovědi.

"Vím, kde leží hrad Sensenberg," předběhl jej Urban Horn, "a jak se tam dostaneme."

"Černí jezdci," ozval se de Kassel, "zavraždili Albrechta Barta z Karčina, mého přítele. Pokud jde o mě, jsem připraven..."

"Neplet se do toho, Egberte," přerušil ho ostře inkvizitor. "Prosím."

Pán na Kopanči zakašlal a nervózně si zamnul ruce. Řehoř Hejnic mlčky kývl, dáváje tak znamení, aby Horn mluvil dále.

"Je to," řekl Horn, "neopakovatelná příležitost."

Hejnic mlčel a přiložil si ruku k čelu, tak aby zakryl oči.

"Grelenort," pokračoval tiše husitský špeh, "na Sensenbergu není. S většinou svých zabijáků odjel do lužického pohraničí lovit našeho společného známého, medika Reimmara z Bělavy. Dověděl se, že Reynevan..."

Inkvizitor stáhl ruku z čela. Horn se pod jeho pohledem zarazil. "Ano," odkašlal si. "Přiznávám. Mou vinou se Grelenort dověděl o Reynevanovi. Já jsem způsobil..."

"Vím už," nenechal ho dokončit Hejnic, "co jsi způsobil."

"Reynevan z toho vyvázne... On vždycky vyvázne."

"K věci, Horne."

"Na Sensenbergu zůstalo jen několik mužů. Spojenými silami si s nimi rychle poradíme. Vypálíme to hnízdo zmijí, sídlo zla. Zbavíme Grelenorta úkrytu, základny teroru, čarodějného zázemí, zdroje hašise a jiných narkotik. Zasejeme pochybnosti a obavy mezi jeho Jezdce. Urychlíme jeho pád."

"Ha!" zamnul si opět ruce Egbert de Kassel, pohlédl na nadřízeného a umkl.

"Setkal jsem se," ozval se konečně inkvizitor, "nedávno s názorem, že terorismus je zlo a nikam nevede. Zdá se, že o tom není pochyb. Jedna věc smí být ještě horší než terorismus - metody jeho potlačování."

Nadlouho zavládlo ticho.

"Inu," ujal se poté znovu slova inkvizitor. "Ad maiorem Dei gloriam účel světí prostředky... Tedy hrrr na Sensenberg. Viribus unitis... Stát, stát, pomalu! Kam se hrneš, Horne? Neskončil jsem. Uzavřeme příměří, budeme spolupracovat. Ovšem za určitých podmínek."

"Poslouchám."

"Nechci naše příměří nazvat vratké, nazvu je dočasné. Volný nicméně nejsi, po Sensenbergu si s tebou chci promluvit. Uskutečnit výměnu informací. A stanovit rozsah... vzájemné výpomoci... V budoucnu."

"O co jde?"

"Víš dobře o co. Ty něco dáš, já něco dám. Aby se nám lépe a diskrétněji hovořilo, poskytnu ti pohostinství. Ne ve vězení. V klášteře."

"Pokud už," usmál se Horn, "prosil bych v ženském. Například v tom, kde zadržuješ Reynevanovu nevěstu."

"O čem to, k čertu, mluvíš?" nasrdil se Hejnic. "Jakou nevěstu? Už několikrát se ke mně donesly tyhle klevety. Já že bych měl... Svaté ofcium že by mělo unášet a žalářovat panny? To je absurdní!"

"Tvrdíš, že inkvizice nevězní Juttu Apoldovnu?"

"Přesně to tvrdím. Dost těch nesmyslů, Horne. Před námi je sanctum et gloriosum opus. Sensenberg a Černí jezdci."

"Poradíme si s nimi, když půjdeme společně," vstal Egbert de Kassel a uhodil pěstí do stolu. "V jednotě je síla! Na cestu s pomocí Boží! Wenn Gott mit uns ist, wer kann dann gegen uns sein?"

"Si Deus pro nobis," navázal Hejnic, "quis contra nos?"

"Kdyžť jest Bůh s námi," dodal s úsměvem Horn, "i kdo proti nám?"

*

Jeli, neztrácejíce čas, uháněli cvalet, pětačtyřicet jezdců: kopanečská družina, inkvizitorovi knechti, Hornovi žoldnéři. Jeli ke Katzbašským horám, cestu si Parsifal nezapamatoval, poněvadž byl ve stavu trvalého, roztřesení vyvolávajícího přívalu emocí.

Po čase za sebou nechali poslední osadu, poslední stopu lidské přítomnosti, a ocitli se uprostřed pusté divočiny, jaké by se Parsifal ve Slezsku vůbec nenadál. Do této chvíle přesvědčen o naprostém vítězství civilizace v rodné zemi, hleděl nyní s úžasem na pradávný bor, kterého se nikdy nedotkla sekera. Na skalnatá, jalová, průrvami zvrásněná úbočí, po nichž snad po celá léta nestoupala lidská noha.

A pak to spatřili. Strmý svah. Nad ním se tyčící útes. A na něm zříceninu hradu, zmenšeného templářského kraku ze Svaté země.

Ke hradu vedla klikatá rokle. U vstupu do strže se jim naskytl pohled na to, co se stalo s jejich předchůdci. Kamenná tvář Egberta de Kassel pobledla, zesinali i v bitkách zakalení zbrojenci. Knechti se žehnali znamením kříže, někteří se začali nahlas modlit. Parsifal zavřel oči. A přesto viděl. Ten pohled se mu vryl do paměti.

Vstup do úžlabiny takřka tarasila velká hromada kostí. Vlastně to nebyla žádná beztvářá hromada, někdo si dal námahu, aby z lebek, páneví, femurů, žeber a obratlů spletl a sestavil uvitací dekoraci - něco na způsob triumfálního oblouku.

Mrtvolný zápach dokazoval, že konstrukce je stále ve výstavbě, že k ní bylo celkem nedávno něco přidáno.

Koně nechtěli jít dále, začali frkat, vzpouzet se a dupat kopyty. Lidé neměli na vybranou, museli je nechat na místě. U spoutaných koní nechal Kassel na stráži čtyři knechty pod velením armigera. A Parsifala von Rachenau.

Z toho důvodu Parsifal von Rachenau, formálně plnoprávný účastník dobývání Sensenbergu, ze zmíněného dobývání neviděl zhora nic. Neviděl strašlivou smrt tří knechtů, které v hradní bráně zkropila řeckým ohněm záludná past.

Neviděl, jak Hornovi námezdníci po těžkém boji na nádvoří zmasakrovali čtyři Černé jezdce. Jak na inkvizitorovy bičice, kteří vnikli do alchymistické laboratoře, zaútočil monstrózní skřet, gnóm či jiný pekelník, házeje po nich lahve s žíravou kyselinou. Jak netvor zaživa vzplanul, když mu útok oplatili hořícími smolnicemi.

Parsifal nebyl svědkem kruté bitvy, kterou s Kasselem a kopanečskými armigery svedlo pět posledních Černých jezdců, obklíčených v rytířském sále. Neviděl, jak jejich krev stříkala na zdi a zdobící je fresky. Na Ježíše, podruhé klesajícího pod tíhou kříže, na Mojžíše s kamennými deskami, na Rolanda, bojujícího se Saracény, na Gottfrieda z Bouillonu, vstupujícího do Jeruzaléma. A na Percivala, klečícího před grálem.

Byl již večer, když se přepadový oddíl vrátil. Inkvizitor Hejnic, Urban Horn s ovázanou paží, do hlavy raněný Egbert de Kassel z Kopanče. A čtyřadvacet mužů. Z třiceti šesti, kteří s nimi odešli.

Odjeli mlčky, zachmuřeně. Bez zbytečného povídání, bez při podobných příležitostech obvyklého chvástání se svými udatnými činy. S pocitem řádně splněné povinnosti. Sanctum et gloriosum opus - to bylo to, co vykonali.

A černý blok ruiny hradu Sensenbergu planul na pozadí temného nebe jako pochodeň, oheň šlehal ze všech jeho oken.

*

"V noci se mi zdálo o požáru," řekl Reynevan, pokládaje sedlo na koně. "O velkém ohni. Kdo ví, co takový sen znamená? Nemohli bychom před odjezdem navštívit mistra Zbraslava? Třeba to byl prorocký sen. Třeba znamená, že bychom měli spěchat jako k požáru."

"Raději ne," přitáhla Rixa popruh. "Obejdeme se bez takových věšteb, bez ohňů a požárů. Tím spíše, že to dnes vypadá na horký den."

Kapitola čtrnáctá

ve které krvácející hostie a setkávají se přátelé. A na město Boleslavec padá noc. A jako u Vergilia sen ovládl vše, co žije. Dne devátého června Anno Domini 1429 bylo teplo už od časného jitra, okolo třetí hodiny pak nastalo vedro doslova zničující. Obyvatelé Gelnau, vesnice v ústí úžlabiny Nisy, kteří každého dne napjatě hleděli jižním směrem k hoře Warnkoppe, se devátého června raději uchýlili do stínu, horkem zlenivěli a lhostejní ke všemu.

Z netečnosti je vytrhl křik. Křik plný zděšení. "Signál! Signááá!" To křičel rolník z nejbzdálenějšího pole. Křičel a ukazoval na horu

Warnkoppe, z jejíhož vrcholu vycházel a tyčil se k nebi vysoký sloup černého dýmu.

*

V Jemlitz, městečku jižně od Žitavy, kráčel probošt farnosti svatého Cyriaka lodí kostelíka a otíral si rukávem sutany zpocený obličej. Zpotil se, když křičel a hromoval na zedníky, kteří opravovali hospodářskou budovu, proto nyní spěchal do sakristie, aby si odpočinul v chladných zdech. Často, ach, přecasto zapomínal pokleknout a pokřičovat se před oltářem - a pokud tak učinil, zpravidla jen mechanicky a bezmyšlenkovitě. Uplynulé noci však měl sen, zlý sen, po němž si přísahal, že se napříště vyvaruje podobné nedbalosti.

Zastavil se, poklekl. A dal se do křiku. Tak hrozným hlasem, že jej uslyšeli a přiběhli i dělníci ze stavby.

Oltář byl zalit krví. Krví, jež vytekla z tabernákula.

*

Na Žitavské silnici zaduněla kopyta, kolem vozu se přehnal jezdec, zanechávaje za sebou velké mračno prachu. Dřevař Hunsrück však stačil na zlomek okamžiku zahlédnout jezdcovu hrůzou zkřivenou tvář. Rázem poznal, co se děje.

"Jörgu!" houkl na syna. "Upaluj přes les domů! Ať matka sežene dobytek! Utíkáme! Češi jdou!"

*

Zvony kostelů svatého Kříže a Petra a Pavla byly na poplach. Město se připravovalo k obraně.

"Vpředu jdou hlídky," hlásil rytíř Anselm von Redern, jenž se vrátil z průzkumu. "Za nimi jízdní předvoj, asi tak tři sta jezdců. Za jízdou postupují hlavní síly, nějakých šest sedm tisíc mužů s více než dvěma stovkami vozů. Nemají obléhací stroje."

"Takže na město neudeří," oddechl si Luitpold Uechteritz, starosta žitavský. "Zdá se, že Görlitz může za svými hradbami také klidně spát. Ale menší města, podhradí a vesnice to schytají. V některých případech už podruhé."

"V Ostritz," zalomil rukama Venantius Pack, opat františkánů, "sotva nové krovky šindelem pokryli... Klášter cisterciáků je do základů rozvrácen... Bernstadt dosud nepovstal z popela..."

"Dovolíme to?" zvolal rozhorleně mladý Kaspar von Gersdorf. "Nevyjdeme ven z hradeb? Nevytáhneme do pole?"

Ulrich von Biberstein, pán na Frýdlantu a Žárech, se jen pohrdavě uchechtl, starosta Uechteritz mladíkovi pohlédl do očí.

"Je jich sedm tisíc," řekl mrazivě. "S čím chceš táhnout do pole, mládenečku?"

"Se jménem Božím na rtech! Já se svými půjdu!"

"Nemíním tě držet."

"Když dovolíš, opustím Žitavu i já se svými lidmi."

Luitpold Uechteritz se ohlédl. A naprázdno polkl.

Birkart Grelenort, vyslanec vratislavského biskupa. Vysoký, štíhlý, černovlasý a černě oděný. Ptačí tvář a zlý úsměv. A pohled ďábla.

"Běž," kývl na souhlas. "Běž, pane Grelenorte."

Co nejdále, dodal v duchu. A nevracej se. Ani ty, ani žádný z tvých pekelných jezdců.

*

Reynevan cítil magii. Uměl ji vycítit. Přesvědčil se, že tu užitečnou schopnost neztratil.

Zemskou stezku opustili záhy po odjezdu z Lehnice, přinutila je k tomu náhlá neobyčejná aktivita hlídek a patrol, kontrolujících kdekoho a obtěžujících všemi možnými způsoby. Zprávy z Lužice způsobily, že se psychóza husitských špehářů, čarodějnic a židovských záškodníků dostala i k Lehnici a ovládla všechny mysli. Při odjezdu z města ztratili spoustu času, Hajnovská brána byla úplně ucpaná. Kontrolám a prohlídkám byli sice podrobováni ti, kdož chtěli do města, avšak i ti, kteří je chtěli opustit, byli sledováni krajně podezíravými zraky. Cesty byly plné zbrojného lidu.

Kousek za Lehnici, sotva vjeli na Via Regina - silnici vedoucí přes celou Evropu, narazili na jízdní oddíl, kontrolující pocestné. Potížím se vyhnuli jen díky pozdvižení, které vyvolal kupec z Kyjeva, vracející se domů a vztekající se, že se mu knechti přehrabují ve zboží na voze a nerozumějí ničemu, co jim říká. Asi čtvrt míle před nimi byla mýtná stanice v Eibenmühlu, Rixa tam čekala další strážní stanoviště, kontrolu a blokádu mohli pravděpodobně čekat i u celní komory v Tomášově. Ačkoli tedy Via Regina nabízela možnost cestovat rychle a pohodlně, bylo rozumnější opustit transevropskou komunikaci a jet přes pole a lesy.

Noc je zastihla v blízkosti Hajnova, který byl po loňské rejse stále v troskách. Ráno si prohlédli zničené, spálené město. Reynevan zapochyboval, že by se ještě někdy mohlo povznést z ruin.

Nadále se drželi polních cest a lesních stezek vedoucích na západ. Shora se podívali na osadu, ležící v údolí na břehu klikaté říčky. Tehdy Reynevan ucítil magii.

Vnímal ji, cítil ji ve větru i v lesní vůni mechu a pryskyřice, slyšel v poplašném křiku sojek a strak, v šumění listů i skřípotu kmenů. Náhlá vlna znepokojení jej přinutila chytit Rixinu koně za ohlávku a zadržet ho. Než se stačila na něco zeptat, začalo to.

"Adsumus! Adsumus!"

Zpoza jalovcem porostlého návrší nalevo od nich vyrazila a tryskem se na ně řítila desítka Černých jezdců. Reynevan a Rixa obrátili koně a krkolomným cvalem se pustili dolů k řece. Vjeli do ní, až bahnitá voda střikala. Tehdy na ně zprava udeřilo dalších pět Jezdců. Reynevan již stačil za jízdy napnout svůj lovecký samostřel, nyní ho zvedl k lici a stiskl spoušť. Paměťliv dřívějších poučení a zkušeností, nezamířil na člověka, nýbrž na koně. Šipkou zasažený rap se začal vzpínat a shodil nejen svého jezdce, ale i dva vedlejší, a mezi ostatními natropil takový zmatek, že se uprchlíkům povedlo projet okolo. Nyní bodali koně ostruhami a hnali se dolů údolím, z jeho ústí na rovinu a dále vstříc bílé stužce Královské cesty. Od kopyt odletovaly vyrvané drny. A pronásledovatelé jim šlapali na paty.

"Adsumus! Adsumus!"

Z úvozu po pravé straně se vynořili další Jezdci, bylo jich pět. Byli tak blízko, že v jednom z nich rozpoznal dívku. Já ji znám, uvědomil si, už jsem ji viděl. A přihrbil se v sedle - v poslední chvíli, neboť vržený oštěp se mu naštěstí jen oťřel o rameno.

"Adsumuuuuuus!"

Kopyta zaduněla na Via Regia. Letěli zběsilou rychlostí. Černí jezdcí byli těsně za nimi. Reynevan si s úlekem všiml, že jeden z nich se dostal do čela a řítí se s pláštěm roztaženým jako křídla démona. Věděl, kdo to je. Věděl to dříve, než ho poznal. Sklonil hlavu až do hrívy a pobídl koně k ještě větší rychlosti. Rixina hnědá klisna uháněla jako jelen. Vzдор nejvyššímu úsilí začali Černí jezdcí zůstávat pozadu. Zpočátku nepatrně, pak stále zřetelněji. Zůstávali pozadu. Avšak nepřestali je stíhat. Reynevan věděl, že nepřestanou. Rixa to také věděla.

"Celnice," překřičela proud vzduchu.

Pochopil. Strážní bod v Tomášově, kterému se chtěli vyhnout, se teď měl stát jejich spásou. Přítomnost většího počtu lidí je mohla zachránit.

Jenže od mýtné stanice je dělila ještě značná vzdálenost. A koně, třebaže rychlí, třebaže nedovolující Černým jezdcům zkrátit odstup, nebyli ze železa.

Reynevan ucítil magii. Uslyšel ji.

Pomurník v plném trysku zvedl paži a vykřikl zaklínadlo. Koně uprchlíků v odpověď vyděšeně zaržáli.

Cesta před nimi, špalírem stromů vedoucí Královská cesta, dosud rovná jako stůl, jakoby se náhle zvedla. Tam, kde ještě před chvílí byla rovina, znenadání vyrostla stráž. Nekonečný strmý svah.

"To je iluze," zvolal Reynevan. "Kouzlo! Není to skutečné!"

"Vysvětlí to koním!"

Nemělo to smysl. Koně do svahu zpomalili. Stoupali do něj, to ano, ale začali supět, chroptět a vystoupila na nich pěna. Zezadu k nim dolehl triumfální řev.

"Do pole! Dolů ze silnice a do pole!"

Sjeli z cesty. Jenže pole už také nebylo polem. Před nimi se tyčila hora možná ještě srážnější než silnice.

Nastal čas, pomyslel si Reynevan, zoufalých kroků.

Vztáhl zpod kazajky šňůrku a na ní pověšený žilkovaný kamínek barvy a tvaru lidského oka, údajně kastilský, údajně přivezený z Burgosu. Koupil ho v lehnické Uličce mágů za tři groše. Pravděpodobně neměl o nic větší cenu.

"Viendo, no vean!" zakřičel a stiskl talisman ve zpoceně dlani tak silně, jako kdyby jej chtěl rozdrtit. "Viendo, no vean!"

Odboč, Rixo, odboč! K lesu! Jed' k lesu!"

"Vidí nás! Obklíčí..."

"Odboč k lesu!"

Stalo se nemožné. Nepravděpodobné a neuvěřitelné.

Talisman zareagoval na aktivační zakletí. A začínal.

Ujížděli k lesu a za nimi se nesl křik, užaslý, nevěřící křik. A potom vzteklý řev. Neohlíželi se. S tvářemi vtisknutými do koňských hřív hnali koně z posledních sil. Zpomalil a zadržel je teprve les, hvozď, polomy, hluboké vývraty. A ticho.

"Neviděli nás..." lapala po dechu Rixa. "Opravdu nás neviděli... Byli jsme pro ně neviditelní..."

"Vážně neviděli," potvrdil, pokoušeje se hlubokým oddechováním uklidnit splašeně bušící srdce. "Ten amulet... To jsem nečekal... Jestli účinkuje opravdu dobře, zmáte je ještě více, bude se jim zdát, že nás slyší... tam, kde nejsme. Je to možné, protože to byl skutečně mocný periapt..."

"Byl?"

Beze slova jí ukázal šňůrku. Bez kamínku, který se po aktivaci rozsypal na prach.

"Jednorázový," vydechla Rixa. "Jak dlouho bude účinkovat?"

"Je tam Grelenort," zachvěl se při vzpomínce. "Nedělejme si velké naděje. Dokud můžeme, utíkejme. Ztratíme se jim v lesích."

"Pro zmýlení," shrnula si Rixa rozčuchané vlasy pod kapuci, "změňme směr. Budou nás hledat na cestách do Boleslavce. Budou si myslet, že se obloukem vrátíme na silnici. Ale my pojedeme rovnou na jih, co nejdále..."

"Neotálejme."

Otočila se v sedle.

"Viděls tu dívku? Tu plavovlasou?"

"Viděl."

"To je Douce von Pack, Grelenortova souložnice. Vtělená ďáblíce."

Vzpomněl si. Nádvoří hradu Trosek. Oštep zabíjející stolařského tovaryše. Oči barvy horského plesa. Krásné a naprosto nelidské. Douce von Pack.

"Pojedme."

*

Jeli celý den. Tak rychle, jak jen bylo možno, aby neuštváli koně. A jak jen dovolovala necesta: hustý les, močály, strže, trnité houštiny. Za jízdy se neustále ohlíželi a naslouchali. Ale slyšeli pouze klepání datlů.

Aby ještě toho dne urazili co největší vzdálenost, zastavili se, až když jim temnota definitivně zabránila v další jízdu. Přenocovali na jakž takž suchém kopci, neodvažující se rozdělat oheň. Nad korunami stromů svítil oblouček měsíce, tenký jako hoblina.

*

"Vrátíme se," rozhodla Rixa. "Snad jsme je nadobro setřásli."

Nějakou dobu jeli korytem mělké říčky, podle Rixy Bobřice, levého přítoku Bobru. Bobřice měla protékat Tomášovem na Královské cestě. Podle Rixy se však Tomášovu bylo záhodno vyhnout, proto navrhla, aby odbočili na západ a našli cestu vedoucí ke vsi Stará Varta. Reynevan se spolehl na její znalost zdejšího kraje. Sám jej neznal. Byl tady sice na jaře 1428 s rejsou, ale tehdy si neprohlížel okolí a nepamatoval si je.

Blízkost nějakého lidského sídla, možná právě Staré Varty, prozradilo klapání čapích zobáků a štěkot psů. Poté zaslechli i klapot mlýna. O chvíli později spatřili jak mlýn, tak zeleným kožichem porostlou hladinu rybníka. Psi nepřestávali štěkat.

"Projedeme, nebo objedeme?"

"Projedeme," rozhodla Rixa. "Vypadá to bezpečně. Při té příležitosti se přeptáme lidí. Pochybuji, že by sem Grelenort dorazil, ale zeptat se neuškodí."

Vjeli mezi ploty a záhony. Obezřetně. Ne dost obezřetně.

Na kraji vesnice rostl mohutný dub. Na jeho větvích viseli čtyři oběšenci. Jeden, očividně oběšený právě teď, ještě kopal nohama.

Kolem dubu uviděli tucet zbrojenců - barevných, ne Černých. Ti si jich také ihned všimli a s řevem se k nim vrhli.

Reynevan a Rixa se dali na útěk. Jen proto, aby zjistili, že od mlýna proti nim cvalem vyjíždí rytíř na koni krytém kropířem. V plné plátové zbroji. Se sklopeným hledím. S tarčí s erbem a skloněným kopím. Jako Amadis z Walesu anebo jiná rytířská legenda.

Rixa unikla probodnutí tím, že se vyvěsila ze sedla, avšak mohutný kopinický oř se srazil s její klisnou a povalil ji. Dívka se odkutálela po zemi až na břeh mlýnského náhonu, kde udeřila hlavou o sloupek. Reynevanův kůň se postavil na zadní, rytíř odhodil kopí, tasil meč a zešířila se rozmáchl. Kdyby Reynevan v té chvíli nesekočil, přišel by o hlavu.

Běžící hřebec do něj narazil, povalil ho do bláta rovnou pod kopyta jiného koně.

Bojový ryk zesílil a kolem přibýlo jezdců. Reynevan se zorientoval, že do střetnutí zasáhly nové síly. Lehkooděnění jezdců v kapálínech, mnozí se znakem kalicha na prsou. Neměl však čas uvažovat nad tou změnou okolností, kolem zuřila bitva, mihaly se a řinčely zbraně, tekla krev. Opět na něj někdo najel koňskou hrudí, upadl a nad sebou zahlédl napřažené kopí. V tom okamžiku ale kopiník vyletěl ze sedla po ráně vlámským gudendagem.

"Samsone!"

"Reynevane?"

Samson otočil koně, aby Reynevana kryl před novým útočníkem. Zbytečně, útočník se už zhroutl v sedle, pobodán glévy dvou jezdců s kalichy. Třetí ho pro jistotu sekl po krku zahnutým malchusem.

"Šarleji!"

"Reynevane?"

"Zajměte je!" rozkázal mladistvým hlasem velitel husitského oddílu, rytíř v hnědém plášti přes plátovou zbroj. "Erbovní berte živé! Knechty po nůž!"

Bylo po boji. Kdo měl být dobit, byl dobit, kdo měl být spoután, byl spoután. Poněkud zmatený Reynevan objímal Šarleje a Samsona. Z výše koňského hřbetu tomu přihlížel rytíř v hnědém plášti. Když zvedl hledí šalíře, zdála se jeho tvář Reynevanovi povědomá.

"Náš hejtman," představil ho Šarlej. "Brus z Klinštejna. Z Ronoviců. Mladší bratr..."

Nedokončil. Jeden z padlých pouze předstíral mrtvého, nyní vyskočil a vrhl se na Brusa s burdýřem. Nedostal se k němu. Šarlej po něm zblízka vystřelil ze zvláštní krátké pišťaly a rozbil mu hlavu na padrť.

"Díky," rozehnal rukou dým Brus z Klinštejna z Ronoviců, mladší bratr sirotčího hejtmána Brázdy z Klinštejna. "Díky, bratře Šarleji."

Reynevan si vzpomněl na Rixu. V pravý čas, dívka se právě zvedala ze země a vytřásala prach z vlasů.

"Všechno v pořádku?"

"V naprostém," odvětila, ale najednou sevřela ústa a vytřeštila oči.

Upírala je na Samsona.

"Oddíle, seřadit se," zavelel Brus z Klinštejna. "Odjíždíme."

"Mladý pán Gerštorf pojede s námi," obrátil se na rytíře kopiníka, onoho Amadise z Walesu, který zajat a bez helmice ztratil nyní celou svou legendární auru a stal se jen obyčejným vystrašeným cucákem. "Urozený Kašpar z Gerštorfu, syn urozeného Lothara z Gerštorfu. Ty nám vynesesh nejméně sto hřiven, mladý pane. Oddíle, jedeme! Bratře Šarleji, postarej se o zadní voj."

"Do čehos nás to zatahl?" zeptala se potichu Rixa, přijíždějíc k Reynevanovi, který se zařadil na konec kolony. "S kým jsme se to zapletli?"

"S námi," zaslechl otázku Šarlej. "Se zvláštním výzvědným a diverzním oddílem tábořského polního vojska."

"Rejsa?"

"Jistěže. Tábor, obec polempracující pod velením Jakuba Kroměšína z Březovic, městské kontingenty pod Otíkem z Lozy, jízda Mikuláše Sokola z Lamberka a pražané Václava Cardy. Šest tisíc lidí, dvě stě vozů. Náš oddíl zajišťuje průzkum, obstarává koně, chytá dezertéry a lapky, kteří kradou koně nám. Ti viselci, které jste viděli ve vsi, to jsou zloději koní. Naháněli jsme je tři dny, mladý Gerštorf nás akorát předběhl, poněvadž i my jsme pro ně měli přichystané oprátky. Nu a Gerštorf se svou družinou dotíral na naše houfy už od Žitavy, Kroměšín nám rozkázal, ať tomu učiníme přítrž..."

"Kde je Tábor teď?"

"Před Boleslavcem. Neslyšíš? To není bouřka, Reinmare, to je hrubá střelba. Zanedlouho uvidíš sám, právě tam jedeme. Nebo máš jiné plány? Anebo má jiné plány ctěná panna, kterou dosud neznám? A která se nezdá příliš potěšena naším doprovodem?"

"Jsem Rixa Cartafila de Fonseca. Do mých plánů a záměrů nikomu nic není. A čím mám být potěšena? Že vedle mě jede dybuk?"

Otočila se a na potvrzení svého obvinění namířila prst na Samsona.

"Dybuk, ha!" vyprskl Šarlej. "Dočkal ses, Samsone, padla kosa na kámen! Odhalila tě jediným mrknutím. Dybuk, ať mě štěstí neopouští, namouduši dybuk - démon, zlý duch vtělený do cizího těla. A já, považ, jsem tě měl jenom za Věčného Žida."

"Je mi líto, že musím zklamat vás oba," opáčil unaveným hlasem Samson Medák. "Nejsem dybuk. Ani Věčný Žid. Kdybych byl, věděl bych o tom."

"Zůstaňme trochu pozadu," postavil se Šarlej ve třmenech, aby se ujistil, zda se o ně někdo z oddílu přehnaně nezajímá a neposlouchá jejich rozhovor. "Prozrad' mi, Reinmare, co se s tebou dělo. A co tě sem přivedlo."

*

Po vyslechnutí Reynevanových příhod demerit dlouho mlčel. Dunění dělostřelby ze severozápadu bylo stále silnější. "Černí jezdcí," promluvil konečně Šarlej, "o sobě dali vědět i táborům. Před čtyřmi dny u Žitavy přepadli a pobili naši hlídku. Z deseti lidí se povedlo uniknout jenom jednomu. Později jsme našli ty, kteří jim padli do rukou živí. Viseli za nohy na stromech. Někdo se hodně, opravdu hodně snažil donutit je mluvit. A potom je použili jako terče k hodů oštěpem."

Pak se obrátil na Rixu.

"Tak ctěná panna je onou tajemnou osobou, která v zimě zachránila našeho Reinmara ve Vratislavi. A která jej, jak vidím, nadále podporuje pomocí, radou, silou ducha a osobním kouzlem. Z vlastní iniciativy? Nebo z něčího pověření, smím-li si dovolit otázku?"

"Dala bych přednost tomu," podívala se mu Rixa ostře do očí, "abychom si nic nedovolovali. Já se vás na nic nebudu ptát a od vás čekám totéž."

"Rozumím," pokrčil Šarlej rameny. "Protože však jsme vojenská jednotka, musím podat nějaké vysvětlení našemu veliteli Brusovi Ronovici. A pokud by tě chtěl on osobně vyslechnout..."

"Poradím si. A můžeš mne oslovovat jménem. Jsem Rixa."

Šarlej pobídl koně ostruhou a pospíšil do čela oddílu.

"Co nového v Rapotíně, Samsone? Markéta..."

"Vše je v nejlepším pořádku," usmál se zeširoka obr. "V tom nejlepším. Lepším, než bych kdy čekal, a lepším, než jsem si vůbec zasloužil. Nechtěla mne pustit se Šarlejem Neplatily na ni žádné argumenty..."

"Tys měl argumenty?"

"Několik. Jedním z nich jsi byl ty. Rixo, musíš na mně opravdu tak viset očima? Schopnost vidět skryté věci jsi už

prokázala. Ale i kdybys mě zkoumala sebevíce, dybuka ve mně neobjevíš."

"A co objevím? Vidím věci nadpřirozené. Ty jsi nadpřirozený."

"Jeden z mých známých," nepřestal se Samson usmívat, "prohlašoval, že není věci ani jevů nadpřirozených. Některé prostě jen překračují znalosti, jež máme."

"To řekl svatý Augustin. Chápu-li správně, tys ho znal osobně. A vůbec mne to nepřekvapuje."

"Děláš neobyčejné pokroky, Rixo."

"Nevysmívej se mi, dybuku!"

Přiklusal Šarlej a pokáral je přísným pohledem.

"Co to tady," zavrčel, "pořádáte za filosofické dispute? Samsone? Češi se začínají ohlížet. Drž se, k sakru, přijatého inkognita."

"Promiň, neuvědomil jsem si to. Mohu zkusit tohle? Nedávno jsem si to nacvičil. Koukněte."

Samson příšerným způsobem zašilhal. Přiblíže se uchíchl, pomateně zakvílel a poslínal se v koutku úst. A jako finále vypustil z nosu bublinu. Když praskla, vypustil druhou.

"Ha!" zvolala s nepředstíraným okouzlením Rixa. "To je dobré, dobré! Já zase dovedu předstírat mor! Pliju krev a smrkám..."

"Aby vás šlak..." odvrátil se štitivě Šarlej. "Pojeď, Reynevané. Ponechejme je jejich zábavám."

*

"Šarleji?"

"Ano?"

"Ta krátká pišťala, ze které jsi vystřelil u mlýna. Co je to za divnou zbraň?"

"Tohle?" vytáhl demerit z pouzdra u sedla zmíněnou zbraň. "To je, příteli pražská ručnice, lidově nazývaná 'zrádná'. V Praze je to teď náramná móda, nosí ji kdekdo. Jak vidíš, je tak krátká, že ji můžeš schovat pod plášť a použít nečekaně, zrádně - odtud její název. Čelisti téhle mosazné páčky drží lunt, který tak může nerušeně doutnat. Když stisknu spoušť - všimni si, že jen jednou rukou - doutnák se dotkne zátravky a buuum! Dobré, co? Pokrok, chlapče, jde neustále vpřed."

"To nelze popít. Slyšíš?"

"Neslyším nic."

"No právě. Už nějakou dobu bombardy mlčí."

*

Vyjeli z lesů. Z holého návrší mohli obdivovat panoráma okolní krajiny. Malebné zátočiny Bobru, město na jeho pravém břehu.

"Před námi je Boleslavec, Horní brána," ukázal před sebe Brus z Klinštejna. "Podle všeho přicházíme v pravý čas. Město se vzdalo."

Vrata byla vyvrácená, visící zbytky veřejí spálené na uhel, zeď bašty nad branou černá od sazí a popraskaná žárem. Táboři zde očividně použili svůj zavedený a vyzkoušený způsob otevírání bran jejich propálením. Pod bránu navršili hromadu polen, přivalili několik sudů smoly a dehtu, vše zapálili a počkali na výsledek. Tím byla zpravidla kapitulace. Jako teď a tady.

"Vjíždíme do města. Co ty, Rixo?"

"Já počkám."

"Proč? Na koho?"

Neodpověděla, odvrátila hlavu. Šarlej frkl a vrhl na Reynevana mnohoznačný pohled. Když viděl, že přítel nereaguje, pobídl koně a vyrazil za oddílem.

V městě vládl klid, ačkoli na náměstí vedoucí ulice byly ucpány po zuby ozbrojenými husity. Sevřený šik táborů stál rovněž na rynku před rathausem. U zdi domů namačkaní měšťané v tichosti pozorovali dobyvatele.

"Buď už Boleslavec uzavřel dohodu," odhadl situaci Šarlej, "anebo se k tomu chystá. Normálka. Obě strany se dohodnou na výkupném a výši kontribuce na zaopatření vojska. Uzavřou smlouvu. Jinak by tady už všechno stálo v plamenech."

Před radnicí stálo v řadě několik válečných vozů, z nichž trčely hlavně houfnic. Byl mezi nimi rovněž štábní vůz vrchního hejtmána, snadno rozeznatelný podle zabavených kněžských ornátů, které byly přibity na boky a jimiž byly v tlusté vrstvě potaženy obě postranice. Vedle vozu stál osobně hejtmán tábořského polního vojska Jakub Kroměšín z Březové ve zlatem vyšívaném kabátci a vysokých čizmách z červené kůže. Společnost mu dělali Otík z Lozy, Mikuláš Sokol z Lamberka a Václav Carda, velitel pražské hotovosti. A hubený kazatel Smolík, na něhož se Reynevan pamatoval z loňské rejsy. Osobní stráž je propustila. Přistoupili blíže. Reynevan si odkašlal.

"Hejtmane..."

"Teď ne!" Kroměšín ho poznal a zřetelně se podívil, avšak zarazil ho gestem. "Teď ne, medíku."

Z radnice vyšlo poselstvo - radní a měšťané vedení otlým knězem v sutaně a vysokým vousáčem v plášti, širokém a našaseném jako tóga a podšitým bobří kožešinou. Ten plášť ihned upoutal Reynevanovu pozornost: byl totiž modrý tím neopakovatelným odstínem, jehož dosahoval jeho zavražděný bratr Peterlin ve své barvírně pomocí borytu a borůvkové šťávy.

Vousáč a tlustý duchovní se zastavili před Kroměšínem a uklonili se. Vousáč začal mluvit. Tak tiše, že jen o deset kroků dále stojící Reynevan, Šarlej a Samson slyšeli stěží každé páté slovo. Ale všichni, i ti stojící mnohem dále, věděli, oč jde. Boleslavečtí se vzdávali, nabízeli výkupné, jen aby je Tábor ušetřil. Aby je ušetřil meče a jejich domovy aby ušetřil ohně. Všichni, i ti stojící dále, pak spatřili Kroměšínův rozlícený výraz. A uslyšeli jeho hlas, jeho lví řev:

"Teď? Teď chcete dávat výkupné? Když jsme už ve městě? Když jste nám vydáni na milost? Pozdě, Boleslavečtí, pozdě! Včera, když jsem vás vyzýval ke kapitulaci, jste na mě drze štěkali z hradeb! Co jste to pokřikovali, můžete mi

připomenout? Ne náhodou něco o Kratzau? Já vám teď ukázu Kratzau! Nezapomenete na mě, psi bratři!" Vousáč o krok ustoupil a zbledl. Tlustý kněz nikoli, zdálo se, že se na hejtmana vrhne.

"Věděl jsem," rozkřikl se, "že se s nimi nemáme dohadovat! Excaecavit eos malitia eorum! Fuj, kacíři! Svatokrádežníci! Zločinci! Budete se smažit v pekle! Padne na vás trest Boží!"

Na Kroměšínův pokyn obklíčili jeho muži městskou delegaci a přitlačili radní ke zdi. Hejtman polní obce stanul před nimi a opřel si pěsti v bok.

"Na vás," řekl, "padne dříve. Teď hned. Já vás potrestám ve jménu Božím."

"Nuže, bratře Smolíku," obrátil se na hubeného kazatele. "Promluv k nim. Nechť uslyší slovo pravdy, než opustí tento svět. Spasení se stejně nedočkají, psi bratři, římsí přísluhovači, pacholci babylónského Zikmunda. Ale bude se jim snáze loučit se životem."

Kazatel se napjal jako struna a nabral vzduch do plic.

"Toto je válka Páně!" zvolal pisklavě. "On vás vydal do našich rukou! Jedli jste chléb nepravosti a pili víno útisku, avšak nadešel den trestu. Provinili jste se proti Pánu, proto krev vaše promění se v prach a bude roznesena větrem, morek vašich kostí bude pak co bláto. Zhřešil jsi, věrolomný lide, pyšně ses vyvyšoval a klaněl ses falešným modlám Říma, proto tě Bůh zničí, srazí ti hlavu, jako to učinil David Goliášovi. Bůh drtí lebky svých nepřátel, kosmatou hlavu každého, kdo hříšně jedná!"

"Dobré," ocenil kázání Kroměšín. "Zvláště to o kosmaté hlavě. Ani to o morku nebylo marné. Nu, mládenci, slyšeli jste! Berte je po řadě, jak Bůh přikázal a bratr Smolík připomenul! Jako to učinil David Goliášovi!"

"Milost!" zaúpěl vousáč v modrém plášti, když ho zbrojenci vytáhli z hloučku. "Nezabíjejte! Křesťané! Slitování!" Táboři ho popadli, odvěkli k vozu, přitiskli ho šíjí k oji. Jeden z nich přistoupil a ťal širočinou. Musel seknout ještě dvakrát, zatímco měšťan sípal a chroptěl a krev stříkala proudem. Konečně hlava upadla na krvavou dlažbu.

Vzpirajícího se kněze srazili na zem a přitlačili koleno. K zátylku mu přiložili šesticeulový hřeb. A zatloukli ho několika ranami palicí. Kněz vykřikl pouze jednou, pak už jen kopal a hrabal nohama.

Na konšely, natlačené v portálu radnice, dopadly rány. Byli bití cepy, řemdihy a sekerami, rubáni meči, bodáni sudlicemi. Než by kdo odříkal půlku otčenáše, svíjel se v tratolišti krve tucet těl.

Kroměšín beze slova ukázal. Než spustil paži, vrhlo se šest tisíc tábořských bojovníků s divokým řevem na město Boleslavec.

Byli zabíjeni ti, kteří stáli na náměstí, i ti, kteří byli zastíženi na ulicích. Pak dobyvatelé vtrhli do domů. Ozval se z nich jediný veliký, zoufalý křik a z oken začali padat lidé. Venku pokračoval masakr, nebyla dávana milost, ulice byly zanedlouho plné mrtvol. Krev se valila stokami jako řeka, vymývala z nich moč a mydliny, vyplavovala smetí, odpadky a hnůj.

Útočiště neposkytly ani boleslavecké svatyně. Byli povražděni ti, kdož se uchýlili k Panně Marii a Mikulášovi. K řezí došlo před dominikánským svatým Křížem a na plácku před Dorotou. Přibližně stovka měšťanů a duchovních nalezla nakrátko asyl v kostele svaté Hedviky. Potom husité pronikli do kruchty, navy i presbyteria. Nikdo nevyvázl živ a kostel zachvátil požár. Jasně plameny a sloupy dýmu stoupaly k obloze.

Ve chvíli, kdy to začalo, kdy byl stínán vousáč v modrém plášti, učinil Samson krok vpřed, jako by tomu chtěl zabránit. Když ho demerit chytil za paže, vytrhl se, ale zůstal na místě, nevystoupil, nezasáhl. Nic nezměnil. Jen se odvrátil, bílý jako vápno. Pohlédl na Reynevana. Na Šarleje. Znovu na Reynevana. A pak nahoru na nebe. Docela jako kdyby odtamtud něco čekal.

"Bratře," přistoupil Reynevan nikoli ke Kroměšínovi, nýbrž k Otíkovi z Lozy, kterého znal přece jen lépe. "Přesvědč hejtmana, ať zastaví tu řez. Kde je purkmistr města? Otto Arnoldus! Musím s ním mluvit!"

"Proč?"

"Má informace nejvyšší důležitosti!" snažil se svou lží překřiknout nářek vražděných lidí. "Významné pro naši věc!"

"Tak to máte smůlu, ty i naše věc," odpověděl naslouchající Kroměšín. "Hele, to je purkmistr Arnoldus. A to je hlava purkmistra Arnolduse."

Ukazoval na prvního mrtvého, vousáče v modrém plášti s'atého na oji.

"Je mi ho docela líto," dodal. "Odpočinutí věčné dejž mu, Pane. Et lux perpetua luceat ei."

"On," polkl Reynevan naprázdno. "Arnoldus měl ženu... Lidé, kdo ji zná? Kdo ví..."

"Já vím," přihlásil se úslužně jeden ze skupiny místních příznivců husitů, kteří jim sloužili jako průvodci. "Bydlí na Celní ulici. Ukážu vám."

"Ved' nás."

*

Viridu Arnoldusovou, čerstvou vdovu po purkmistrovi, našli živou. Ve vyrabovaném obydlí. Právě se zvedala z podlahy a třesoucíma rukama se snažila nějak zahalit, cáry košile a šatů zakrýt nahotu. Samson se nahlas nadechl. Šarlej zaklel. Reynevan sklopil zrak.

V tábořském polním vojsku platily tvrdé tresty za znásilnění, podle Žižkova válečného řádu mělo být znásilnění potrestáno zmrskáním, ba dokonce ztrátou hrdla. Jenže Žižka byl už pět let po smrti a pro mnohé vojáky jeho řády očividně zastaraly. Nevydržely zkoušku časem. Jako ostatně spousta jiných předpisů a regulí.

Samson svlékl plášť a přehodil ho ženě přes ramena, Reynevan si klekl vedle ní.

"Odpusť, paní," zamumlal. "Vím, že na to není vhodná chvíle... Je to však otázka života anebo smrti. Záchrana osoby v neštěstí... Musím... Musím ti položit otázku. Prosím..."

Žena potřásla hlavou a zaryla prsty obou rukou do rozčuchaných vlasů. Reynevan se chtěl dotknout jejího ramene, ale včas se zarazil.

"Prosím tě, paní," zopakoval. "Pokorně žádám. Klekám před tebou. Vím, že byla kdysi vězněna v klášteře. Pověz mi

kde."

Zadívala se na něho přes modřiny na otékajících tvářích.

"V Mariensternu," řekla. "A teď mě nechejte samotnou. Běžte. A buďte prokleti."

*

Venku se zatím situace uklidnila. Kroměšín vydal rozkaz zastavit vraždění, podhejtmani a setníci ne bez obtíží začali krotit zdivočelé podřízené. Neobešlo se to bez zásahu jezdce Mikuláše Sokola, kteří museli ty nezvladatelné přivádět k rozumu ranami bičů, holí a ratišť kopí. Rozvášnění boží bojovníci nyní už jen drancovali. Kroměšín se opíral o svůj ornátý potažený vůz a s uspokojením sledoval, jak jeho lidé na rynek snášejí a vrší kořist.

"Tak co, mediku?" vojáky popohánějící Otík z Lozy si všiml Reynevanova návratu. "Našel jsi purkmistrovou? Dověděl ses od ní něco?"

"Musíme nutně na Lužici. Do kláštera v Mariensternu."

"My?" zamračil se Kroměšín. "Ty si jeď, kam tě oči povedou, nic mi po tom není. Ale tví druhové slouží v mém vojsku a mé vojsko teď potáhne na Zahán. Chystám se vydat rozkaz."

"Počkej s tím rozkazem, hejtmane."

Poslední slova pronesl mladý muž v bakalářském biretu a černém wamsu, přijíždějící na vraném koni. Provázela ho Rixa Cartafila de Fonseca. A zbrojenec v nízkém pancíři na pikýrovaném aketonu. Koně frkali, cítíce krev, jezdci museli sesednout. Hejtmán si je prohlížel kosým pohledem.

"Co jste zač? O co jde?"

"Pošli pryč nezasvěcené."

Kroměšín poslal gestem ruky pryč všechny, kdož stáli nablízku, zůstali s ním jen Carda a Otík. Reynevana, který se chtěl rovněž vzdálit, zadržela Rixa. Neušlo to Kroměšínově pozornosti.

"Mám dojem, že tebe jsem už viděl," změřil si pohledem mladíka v biretu. "U Prokopa. Jmenuješ se Petr Preischwitz, jsi prý městský písař v Budyšině a náš vyzvědač. Mluv, poslouchám. Co mi máš vyřídit?"

"Mám ti vyřídit, že není vhodná doba k útoku na Zahán."

Václav Carda se zasmál, Otík prskl. Kroměšín se zdržel takové reakce.

"Vidíš," ukázal širokým máchnutím na mrtvolu, krev na dláždění, požáry a kouř nad střechami, "co jsem udělal s tímhle městem? Za bitvu u Chrastavy. Lužičanům a Slezanům stoupla pýcha do hlavy, z naší porážky u Chrastavy učinili symbol pro povzbuzení své odvahy. Já jim ukážu symbol. Takový, že si při vyslovení slova 'Kratzau' nadělají do kalhot ještě i jejich vnuci. Boleslavec zaplatil. Zaplatí Žitava, Budyšin, Zhořelec, Chotěbuz, Kamenec a Gubín, přijde jejich čas. Zahání už nadešel. Hercok Jan Zaháňský a jeho bratr Jindřich byli u Chrastavy, mají na rukou českou krev, která volá o pomstu. Nenechám v Zahání kámen na kameni."

"Knížata Jan Zaháňský a Jindřich Hlohovský," promluvil pomalu a zřetelně Petr Preischwitz, "se obrátili s prosbou o ochranu na krále polského, příslibili při jeho království věrně stát a Polsko ve všech směrech podporovat. Krom toho v Krakově právě mešká české poselstvo: Prokop Holý, Petr Payne zvaný Engliš, Bedřich ze Strážnice a rytíř Vilém Kostka z Postupic. Zatímco tam oni rokují o příměří, projevují dobrou vůli a přátelství, chceš ty, bratře Kroměšine, pustošit a pálit knížectví, které je pod Jagellovou ochranou? Mám ti vyřídit, že director Prokop neschvaluje plán útoku na Zaháňské knížectví. Navrhuje, abys přijal nabízené výkupné."

"Žádné výkupné mi ze Zaháně nenabídlí."

Preischwitz pohlédl na Rixu, potom na zbrojence v polopancíři. Zbrojenec předstoupil a promluvil:

"Jasný kníže Jan, illustrissimus dux a pán na Zahání, posílá mými ústy poselství. Je ochoten..."

"Osm set rýnských," přerušil ho bez cavyků Kroměšín. "Pokud zaplatí, ušetřím ho. Tak jsem řekl. A loučím se. Bratře Cardo, připrav vojsko na pochod."

*

"Marienstern," zopakovala zamyšleně Rixa. "Klášter cisterciáček. V půli cesty mezi Zhořelcem a Budyšinem. Odtud nějaké tři dny jízdy."

"Dva, nebudeme-li šetřit koně," opravil ji Petr Preischwitz. "Po Via Regia se dobře cestuje. Mám namířeno stejným směrem, rád vás povedu."

"Pak neztrácejme čas," rozhodla Rixa, "ať se před soumrakem dostaneme aspoň do Naumburku."

"Já nemohu," odpověděl Šarlej na Reynevanův tázavý pohled. "Kroměšín měl pravdu, jsem ve službě. Tábor by mi zběhnutí neprominul, za dezerci je provaz. Muži z mého vlastního oddílu by mě vytáhli na větev."

"Zato já pojedu," prohlásil tiše Samson. "Mne nemohou obvinít z dezerce, protože jsem nevstoupil do vojska. Byl jsem Šarlejův inventář. Když jim sdělí, že jsem zmizel, bude to stejné, jako kdyby se mu zaběhl pes."

"Sbohem, Šarleji," vyhoupl se Reynevan do sedla. "Dávej na sebe pozor."

"Vy si ho dávejte. Jste jenom čtyři, kdežto já mám šest tisíc společníků. Plus dvě stě vozů s artilerií."

*

Slunce zapadalo. V Boleslavci čpěl černý kouř, tančily plamínky na spáleništích. V Boleslavci zasyčela v kanálech zčernalá krev. V Boleslavci někteří psi vyli, jiní trhali těla pobitých. V Boleslavci se ozýval nářek raněných a umírajících, pláč ublížených a osiřelých, trhané modlitby těch, kdož pozbyli naděje.

Konečně slunce zašlo a zmučené město utichlo.

Nox ruit et fuscis tellurem amplectitur alis - noc je a každý tvor jest poután na zemi spánkem.

*

Ubohý Reynevan.

Je mi ho moc líto, Markéto. Lituji, že jsem mu v jeho neštěstí nemohl nijak pomoci.

Do kláštera cisterciáček v Mariensternu jsme skutečně dorazili už za dva dny. Ale jen proto, abychom se dověděli, že

tam panna Jutta není. Reynevana to hrozně zdeptalo. A ještě více ho zdeptalo, že tam Jutta opravdu byla. Tři měsíce, od poloviny února do letnic. Minul se s ní o pouhý měsíc.

Objeli jsme ženská cenobia v okolí. Hledali jsme u klarisek v Seußlitz, u benediktinek v Riese, u magdalének v Lubáni. Ve Zhořelci jsme se vyptávali cisterciáček z Marienthalu u Ostrovce, které utekly po vypálení jejich kláštera v roce 1427. Ale nikde jsme Juttu nenašli, nikdo o ní nevěděl. Reynevan byl zdrcen. Ale nemohl jsem mu pomoci.

Je mi ho líto.

Tobě také?

Z Lužice jsme se vrátili do Prahy a v půli srpna se tam objevil i Šarlej. Nějaký čas jsme strávili spolu, potom se Šarlej musel vrátit k polním jednotkám. V současnosti jsou ležením někde u Jičína, ale šíří se zprávy o nové rejse do Lužice, která se má hnout po svatém Václavu.

Reynevan zůstal v Praze v lékárně 'U archanděla', ve spolupráci s tamními čaroději se pokoušel hledat Juttu pomocí magie - bezvýsledně. Potom někde v Psářích vypukla nákaza a on jakožto lékař pospíšil léčit. Neváhal ani na chvíli. Přemohl zklamání, nepoddal se beznaději. Je hodně pravdy na rčení: co nás nezabije, to nás posílí.

A já?

Já jsem se rozhodl vrátit sem do Rapotína. Jestli nadlouho? Na tak dlouho, jak to jen bude možné.

Ptáš se, co bude dále? Zcela jistě se zase setkáme, celá trojice, a zcela jistě to bude brzy. Osud nás k sobě pevně připoutal - v dobrém i zlém. A nic se přece neděje bezdůvodně.

Osud mne s nimi pevně svázal, Markétko. Velmi pevně.

Skoro tak pevně jako s tebou.

Kapitola patnáctá

v níž slabost vůle donutí Reynevana stát se hrdinou. Hrdinové se heroicky přepraví přes řeku Muldu a heroicky bojují v krvavé bitvě. Hrdinství bude odměněno. Slabost kupodivu také. Nabízí se poučení, kterého se však autor raději pozdrží.

Bože, veliký Bože, venerunt gentes in hereditatem tuam - opětovně vpadli pohané do dědictví Tvého.

Zdaliž to není poena peccati - trest za naše hříchy, že nás neustále kacíř s mečem a smolnicí atakuje?

Anno MCCCCXXIX ipso die sancti Johannis baptiste poškodili husitští nájezdníci i náš milý klášter, naše scriptorium a naši knihovnu - pýchu naši! Poničili díla takového významu jako De fide catholica Alaina z Lille, Libre de meravelles Raimunda Lulla a Clavis sanationis Šimona z Janova, bílé vrány jako je Hieroglyphica Hórapollóna Egyptského a Bestiaire Petra z Beauvais, traktáty a kodexy tak vzácné práce jako Expositio totius mundi et gentium, De magia verum, Liber ge mirabilibus natura arcanis, De amore, Secreta mulierum a řadu jiných, možná již na světě jediných exemplářů. Nelze než bezmocně lomit rukama!

Neminulo půl roku a zase nájezd. Zase viklefíté, Thaborisenses, Orphani et Pragenses, a v jejich čele Procopius Rasmus, jenž se kázal zváti gubernator Thaboriensium communitatis in campis bellancium, největší a nejukrutnější z apostatů a hereziarchů, ve skutečnosti snad ani ne člověk ex muliere natus, anobř monstrum detestabile, crudele, horrendum et importunum. Eodem anno circa festum sancte Lucie zmíněný Prokop s celou svou armádou doposud neporaženou, cum curribus, cum pixidibus, cum peditibus et equitibus vytáhl ad marchionatum Misnense, aby šířil smrt a požár. Tak dospěl k řece zvané Mulde. Zima onoho roku byla mírná...

Brk vyschl a protivně zaskřípal na vyškrábaném pergamentu. Starý mnich kronikář jej smočil v kalamáři.

*

Sluhové rozsvítili v komnatě, zapálili svíce ve všech svícnech. Vratislavský biskup Konrád vydechl zadostiučiněním, když uviděl ve tváři Řehoře Hejnice výraz obdivu. Věděl, že inkvizitora není snadné udivit, o obdivu nemluvě.

"Tak co?" otázal se pyšně, potěšen vyvolaným dojmem. "Pěkná věc, není-liž pravda?"

Řehoř Hejnic si odkašlal. A příkypnutím dal biskupovi za pravdu. Musel. Věc byla opravdu pěkná. Bez debat pěkná. Jediným kusem nábytku v komnatě byl veliký stůl, jehož desku po celé ploše pokrývala ohromná mapa Slezska a přilehlých krajin, sešitá z různobarevných látek a zdobená hedvábnými výšivkami. Inkvizitor nikdy předtím tuto mapu neviděl, ačkoli věděl, že existuje. Věděl, že ji ušily a vyšily dominikánky od svaté Kateřiny podle nákrešů cisterciáků z Lubice. A že to mniškám trvalo více než rok.

Protože mapa sloužila především ke sledování a analyzování vojenských operací, byly na ní rozestaveny mistrně vyřezávané figurky. Vyrobil je mistr Ambrož Erler, nejzručnější vratislavský řezbář, přesně dle pokynů samotného biskupa. Jednotky katolických vojsk představovaly bílozlaté figurky okřídlených andělů s ohnivými meči, formace husitů zde znázorňovali rohatí čerti, ohnutí v podřepu a vypínající zadnice.

Každé ráno klerikové pro biskupa aktualizovali válečnou situaci, rozestavujíce figurky na mapě adekvátně pohybům a činnostem skutečných vojsk. Od třináctého prosince, dne svaté Lucie, a tedy od zahájení velkého husitského tažení do Míšeňska a Saska, se operační prostor rozkládal mezi modrou nití vyšitými nápisy ODERA FLV a ALBEA FLV, figurky byly kleriky rozestaveny na plochách označených názvy SAXONIA, MISNIA, TURINGIA a LUSATIA INFERIOR, ohraničených ze severu oblastí MARCA ANTIQUA, z jihu pak BOHEMICA SILVA.

"Prosím, Řehůřku," ponoukl ho biskup. "Podívej se."

Inkvizitor se podíval. Vojenskou situaci sice znal, ale hezké figurky si stálo za to prohlédnout. Zadky vypínající čerti stáli v okolí města Ožice, které vojska Prokopa Holého vypálila před čtyřmi dny, dvacátého devátého prosince. Češi postupovali podél Labe směrem na Pirnu a ničili vše na své cestě ohněm a železem. Zpustošili hornické revíry Marienberg a Freital. Pálíce všechny vesnice, došli k Freibergu, Drážďanům a Míšni, avšak nezdržovali se obléháním opevněných měst. Rychlými přesuny zkřížili plány saského kurfiřta Bedřicha a přinutili ho k taktickému ústupu. Dosáhli

toho, že nyní stáli okřídlení andělé v těsném hloučku severně od nápisu LIPSIA.

"To," ukázal biskup prstem na modrou linii oddělující čerty od andělů, "je řeka Mulda. Prokop chce proniknout do středu Saska, tak se přes ni musí přepravit. Proveďte to nejspíše někde tady, v okolí Grimmy. Kurfiršt Bedřich by toho mohl využít. Při přepravě by mohl kacíře zničit, mohl by je v Muldě utopit jako kořata. Stačí vzít rozum do hrsti a sebrat odvalu. Co myslíš, Řehůřku, vezme kurfiršt rozum do hrsti?"

"Mám vážné pochybnosti," zvedl inkvizitor zrak od mapy, "jak o rozumu mladého kurfiršty, tak o jeho odvaze. Prozatím se v této válce moc nevytáhl. Kdybych měl hledat klasické přirovnání, nesrovnal bych ho s Juliem Caesarem. Spíše s Quintem Fabiem Cunctatorem."

"A co v jeho okolí? Nenajde se v jeho blízkosti nikdo rozumný a odvážný? Nějaký Caesar? Nemám na mysli markraběte míšeňského, tomu dokonce i přezdívali 'Mírný'. Ani braniborského kurprince Jana, to je vyložený podivín. Jsou tam vůbec nějakí chlapi?"

"Duchovní, to se rozumí," usmál se Hejnic. "Alespoň někteří. Rozhodně Günter von Schwarzburg, arcibiskup magdeburský."

"Čekal jsem," pokýval hlavou Konrád, "že ho vzpomeneš. Ano, arcibiskup Günter je člověk, který by dokázal rozpoznat příležitost, jakou je přeprava husitů přes Muldu. Kdyby využil převahy a pomohl Bedřichovi naplánovat a vést protiútok. Ale nelze spoléhat na žádné 'kdyby' a věřit na náhodu, Günterovi je třeba napovědět. Někdo musí vyskočit na koně a ujíždět do Lipska se vzkazem."

Inkvizitor na biskupa významně pohlédl a odkašlal si do hrsti.

"Vím," zašklebil se Konrád, jako by si lokl octa. "Mám na paměti, že mám u magdeburského arcibiskupa vroubek kvůli Grelenortovi. Proto se musím spolehnout na tebe, inkvizitore. Tvé upozornění vyslechne Günter pozorně, váží si inkvizice, podporuje její činnost a aktivně se na ní podílí. Crescit cum magia haeresis et cum haeresi magia a den bez hranice je promarněný den - to jsou jeho hesla. Výsledky jsou vidět, v okruhu pěti mil od Magdeburku nenajdeš ani čarodějnic, ani žida. Lze jen závidět. A litovat, že tomu tak není ve Vratislavi... Neber si to osobně, Řehůřku."

"Neberu. Přejdeme k věci."

"Máš někoho na takový úkol?" obrátil se biskup od mapy. "Někoho, kdo zajede do Saska za Günterem ze Schwarzburgu? Člověka věrného, spolehlivého a přesvědčivého?"

"Mám. A jelikož jsem předvídal, že bude potřebný, přivedl jsem ho s sebou. Mám ho zavolat?"

"Zavolej."

"Tvá Velebnost dovolí... Diákon Lukáš Božičko. Člověk, jenž má mou neomezenou důvěru."

*

Vody řeky Muldy byly šedohnědé a zpěněné, vzedmuté tak, že pás rákosí byl zcela zaplaven a nad hladinu vyčníval jen jako naježený hřebínek. Stromy na březích omýval proud do půli kmenů. Na jednom z těch kmenů se zachytil na bok převržený vůz. O něco dále uvízl na mělčině další povoz, ten byl převrácen úplně a nad vodu trčela pouze kola.

"Třetí odnesl proud nadobro," předešel Prokopovu otázku starší oddílů cestářů. "Řeka si ho vzala. Dříve než jsme se k němu dostali. S ostatními jsme se stačili vrátit."

"To se musí nechat," zavedl Jan Královec koně na břeh, až stál předními kopyty ve vodě. "Řeka se pěkně rozvodnila a proud je sakramentsky prudký."

"Teplá zima, déšť namísto sněžení," pokýval hlavou Jakub Kroměšín z Březovic, vrchní hejtman polní obce tábořské.

"Na jiných brodech to nebude o nic lepší."

"Řeka Mulda," obrátil Prokop Holý koně a přejel zrakem po hejtmanech, "má tedy zastavit náš pochod? Trocha mokré vody má zkřížit naše plány? Bratře! Poslechnu si tvůj názor. A rozhodnutí!"

Starší cestářů dlouho mlčel, vážil slova. Nikdo ho nepopoháněl. Všichni včetně Reynevana věděli, jaké má zkušenosti. Se svým oddílem cestářů a zákopníků šel bojovou cestou Tábora takřka od počátku a slávu si vysloužil již v roce 1424, když odvážnou přepravou přes Labe vyvedl Žižku z obklíčení u Kostelce. Se svými muži rubal pro polní vojska průseky v lesích u Tachova i Retče, kladl hatě přes močály dolní Moravy, stavěl mosty přes Sázavu i Odru, brodil se s vozy přes Nitru, Kvisu, Bobr, Řeznou i Nábu.

"Přebrodíme se," uvolnil konečně napětí suchým a věcným sdělením. "Ale ne ve trojstupu, nápor vody je příliš silný... Musíme jednotlivě, vůz za vozem, v řadě a s jištěním lany..."

"Taková přeprava po jednom potrvá den a noc," vážil slova sirotčí hejtman Jíra z Řečice. "Moc dlouho."

"Na protějším břehu," upozornil zasmušile Kroměšín, "nás bude pomalu přibývat, na tomhle ubývat. Sasům to neujde a udeří tam, kde nás bude v danou chvíli málo. Můžou nám dát pořádně na prdel."

"Zvláště když budeme přitlačeni k řece," dodal rytíř Vilém Kostka z Postupic, zkušený válečník, účastník války mezi Polskem a teutonským řádem v letech 1410 až 1414. "Být zatlačen do řeky, to hrozí záhubou."

"Rozhodnutí!" zatahal se Prokop za knír. "Co navrhuje?"

"Odslužme mši!" vyskočil kazatel Markolt. "Jsme boží bojovníci, Bůh nás vyslyší. Odslužme prosebnou mši a vody opadnou."

Prokop ztuhl s rukou na kníru a dlouho na kazatele upíral zrak.

"Jiné návrhy?"

"Darmo to rozebírat," pravil stručně až dosud mlčící Ondřej Keřský z Římovic. "Muldu přejít musíme. A jestli cestář tvrdí, že po jednom voze v řadě za sebou, tak po jednom a v řadě za sebou."

"Měli bychom se ale postarat," řekl Kroměšín, "aby se Sasi o přepravě nedověděli. Jestli ti psi bratři něco zvětví..."

"...bude po nás," dokončil Královec.

*

"Reynevane!" vytrhl Prokop z lazebníkových rukou ručník a otřel si z oholené tváře zbytky mýdla. "To je dobře, že jsi

tady. Přinesl jsi masť?"

"Přinesl."

"Nejvyšší čas," poslal Prokop holiče gestem pryč a stáhl si košili přes hlavu. Byl hladce oholen a voněl vlašským mýdlem ze Savony.

"Zase mě bolí v kříži," posadil se na pryčnu a otočil se zády. "Namaž mě tou svojí čarodějnou masťou."

"Kvůli té bolesti," uvolnil se hejtman při masírování, "se nemohu soustředit. A právě teď mi to musí myslet. Byl jsi dneska u řeky, viděls, jak to vypadá. Přeprava nebude snadná a budeme během ní jako ten slimák bez ulity, kdejaký vrabec nás uklová. Chápeš to? Co? Reynevané?"

"Jistěže chápu."

"Uch," hekl Prokop. "Ta masť je vskutku nebeská medicína, bolest pomíjí. Co bych si bez tebe počal, mediku? Neztrat se mi, Reynevané. Nikam se nezatoulej a nezaběhni."

Reynevan se zachvěl, když v jeho hlase rozeznal podivně zlověstný tón. Director obce polem pracující se podíval na přítomné velitele a pokynul Kroměšínovi. Ten odložil nůž, kterým odkrajoval polosyrové maso z žeber opečeného berana, vstal, přistoupil ke dveřím, vyhlédl ven z chýše a rozhlédl se, jestli někdo neposlouchá. Ostatní hejtmáni rovněž přestali jíst, obličejé měli vážné a nehybné.

Reynevan roztíral masť.

"Inu, bratři hejtmáni," poškrábal se Prokop na čerstvě oholené líci, "rozhodl jsem. Pozítří za rozbřesku začneme s přepravou přes Muldu. Nahoře na řece, brodem u Kössernu. Nikomu ani slovo, informace nesmí opustit tuto místnost."

*

Ohně v ležení táborů a sirotků zářily až k obzoru. Z kotlíků nad nimi zavěšených se nesla vůně vojáckého jídla - navzdory hladu nepřiliší lákavá. Reynevan, ponořen v úvahách, kráčel k nedalekému statku, který husité nevypálili, aby měli alespoň nakrátko nějakou střechu nad hlavou. Chtěl tam zastihnout Šarleje a Samsona.

Zpoza míjéného vozu náhle vyklouzla drobná postava. Ucítit slabou vůni rozmarýnu.

"Rixo?"

Zmaterializovala se před ním, těsně ovinutá pláštěm a s kapucí na hlavě. Ihned přešla k věci. Hlas měla rozhodný, nepřijemný.

"Kde a kdy se bude Prokop přepravovat přes Muldu?"

"Také tě rád vidím."

"Kde a kdy bude přeprava? Nenuť mě to opakovat."

"Přesto to zopakuj, do toho. Chci se konečně dovědět, komu vlastně sloužíš. Chci v tom mít konečně jasno."

"Vím," Rixa jako by ho neslyšela, "žes byl u toho, když se rozhodlo o přepravě. Na Muldě jsou tři brody. Jeden je tady u Grimmy. Druhý níže po proudu v Dornau a třetí proti proudu u vesnice Kössernu. Pro který se Prokop rozhodl?"

Mluv, Reynevané, mám málo času."

"Z toho nic nebude."

"Poslyš," blýskly jí ve světle pochodné oči jako opravdové kočce. "To je vážná věc. Nemáš ponětí, jak moc vážná."

Musím to vědět. Mluv, nebo..."

"Nebo co?"

Rixa nestihla odpovědět, nestihla zareagovat ani slovem, ani pohybem, ani činem. Zpoza vozu se vynořil ještě jeden rychlý stín. Reynevan zaslechl tupý úder, Rixin hluchý výkřik a dopad jejího těla na zem. Chtěl zareagovat, avšak ani on to nestihl. Uslyšel vyslovené zaklínadlo, ucítit pro magii charakteristickou vůni ozónu a ucítit, že je naprosto ochromen.

"Mlč," sykl Lukáš Božičko. "A nedělej nic, čeho bys mohl později litovat."

"Zabíls ji?"

"Ale kdež," strčil jáhen do Rixy špičkou boty a stáhl si z prstů boxer. "Jen jsem jí oplatil Ratiboř. Vyrasila mi tenkrát dva zuby. Já jsem bral ohled na její pohlaví a nechtěl jsem jí ubírat na kráse ani modřinou, tak jsem ji uhodil do zátylku. Ale dost hloupostí, jsem tady z vážného důvodu. Kde se chystá Prokop přebrodit Muldu?"

"Nevím."

"A víš," zeptal se po krátké odmlce Božičko, "že tvoje nevědomost může mít velmi nepříjemné následky? Pro Juttu de Apolda?"

"Jdi pryč," vydechl zhluboka Reynevan. "Táhni, zmiz. Nenechám se dále zastrašovat a vydírat. Je jistá hranice."

"Je. Právě jsi jí dosáhl. Varuji tě před jejím překročením."

"Nevěřím tvým hrozbám. Inkvizice by si nedovolila ublížit Juttě."

"Inkvizice ne, já ano. Tak dost, čas běží. Reynevané, varuji tě, mluvím vážně. Nepochybuj o tom, že učiním to, co říkám, nebudu váhat. Musíš se rozhodnout. Prozradíš-li mi místo přepravy, získáš Juttu, vrátím ti ji. V opačném případě už dívku živou nespatriš. Stůj klidně, patientia, nenuť mě ublížit tobě nebo Židovce. Mám patu na jejím hrdle, klidně ji mohu rozdrtit průdušnici. Tebe, jestli se zachováš nerozumně, také odstraním. A potom nechám zabít Apoldovnu. Rozhodni se. Rychle, čas běží."

Kolem prošlo několik táborů, ale nevěnovali jim pozornost. Vyřizování účtů, rvačky a půtky patřily v ležení ke všedním, každodenním věcem. Reynevan mohl samozřejmě vykřiknout, přivolat pomoc. Nepřivolal.

"Propustíš..." odkašlal si. "Propustíš Juttu? Vrátiš mi ji? Přísahej."

"Přísahám na spásu duše. Kde dojde k přepravě?"

"Nad Grimmou. V Kössernu. Pozítří za úsvitu."

"Jestli mě oklameš, tvoje Jutta zemře."

"Říkám pravdu. Rozhodl jsem se."
"Rozhodl ses moudře," řekl Lukáš Božičko.
A zmizel ve tmě.
*

Po chvíli Rixa zaúpěla, pohnula se. Zvedla se na kolena. Opět zaúpěla a prudce se chytila za hlavu. Všimla si Reynevana.
"Řekls..." zajíkla se. "Řekls mu kde?"
"Musel jsem. Jutta."
"Zabiju..." zvedla se a zavrávala. "Zabiju zkurvysyna!"
"Ne! On má Juttu! Nesmíš!"
Chtěl ji chytit za loket. Rixa se mu vytrhla, popadla ho za zápěstí a ohnula je. Vykřikl bolestí. Podrazila mu nohu a přehodila jej přes rameno na zem. Než se stačil zvednout, zmizela ve tmě.
*

Do středu tábořiště šel jako slepý, klopýtal a potácel se. Několikrát se srazil s někým z táborů, několikrát byl nazván ožralým tupcem a hovadem. Několikrát byl neurvale odstrčen. Nevšímal si toho.
"Reynevane?" uchopil ho za rameno další, do něhož narazil, a zatřásl jím. "Hej! Zrovna tě hledám!"
"Šarleji? To jsi ty?"
"Ne, svatá Perpetua! Co je s tebou, k čertu? Prober se!"
"Musím... Musím se vám přiznat... Tobě a Samsonovi... Stalo se něco..."
Šarlej okamžitě zvažněl a rozhlédl se okolo.
"Pojď."
*

Vyslechli ho na svém nocležišti, okusující pečený tuřín, kterého si nashromáždili obstojnou zásobu. Když skončil, dlouho mlčeli. Samson několikrát vzdychl, několikrát rozhodil rukama v bezmocném gestu. Neřekl však ani slovo. Šarlej intenzivně přemýšlel.
"Nu," zahuhlal konečně s ústy plnými tuřínu. "Chápu tě, Reinmare, poněvadž na tvém místě bych se zachoval stejně. Život už je takový, že košile je bližší než kabát. Schvaluji tvé rozhodnutí. V dané situaci jsi učinil to, co bylo třeba. Rozhodl ses správně."
Samson vzdychl a zakroutil hlavou. Demerit si toho nevšímal. Polkl sousto tuřínu.
"Rozhodl ses správně," zopakoval. "A pravděpodobně tě za to oběsí, protože taková bývá obvykle odměna těch, kteří činí správně."
Po chvíli dodal:
"Jsou dva způsoby, jak se z té kaše dostat. Ale protože utíkat nechceš, zbývá nám jen jeden. Musíme se stát hrdiny. Dokonce vím, kde, kdy a jak."
*

Nad Muldou vstávalo slunce zahalené v mlhách. Rozbouřená řeka kypěla ve vírech, vlny se rozbíjely o břeh, až pěna stříkala. Nad hladinou se vznášel opar.
Z lužního podrostu se vynořil zbrojný oddíl, asi tři sta jezdců. Vedl je rytíř Jan Zmrzlík ze Svojšína, pán na Orlíku. Byl v plné zbroji, přes niž měl navlečen krátký varkoč se známým, slavným erbem - třemi červenými pruhy ve stříbrném poli. Po jeho pravici jel Moravan Předbor z Pohořílek, po levici Fritzold von Warte, žoldněř, Helvét z kantonu Thurgau. Jan Zmrzlík otočil koně a obrátil se tváří ke své jednotce, chvíli to vypadalo, že chce pronést nějakou řeč. Ale všechno, co mělo být řečeno, bylo řečeno už dříve. O Bohu. O pravdě. O obětování. O poslání. A o tom, co všechno na nich záleží.
Na nich, na jejich oddílu, záleží osud celého vojska a celé operace. Mají překročit Muldu, provést průzkum levého břehu, rychlým přesunem dosáhnout brodu v Kössernu a zmocnit se jej. Udržet jej. Zajistit přepravu. Za každou cenu.
"V řece," zavadil Šarlej kolenem o Reynevana, "se drž mě a Samsona. Ten proud vypadá nebezpečně."
"Je čas," pokynul Jan Zmrzlík. "Bůh s námi, bratři."
Sám první pobídl koně do řeky. Bez váhání ho následovali Předbor a Fritzold, Reynevan, Šarlej a Samson, několik desítek dalších a zanimi zbytek. Kolem nich vzkypěla bílá pěna. Když ztratili dno pod nohama, začali plavat. Do počátku rovně plovoucích koní se opřel proud, začal je snášet. Hřívý se křečovitě držící Reynevan s úlekem sledoval, jak několik jezdců strhl proud a odnesl do mlhy. Pobídl koně ostruhami. Celého jej postříkala voda. Prodral se k němu Samson, podepřel ho, přidal se Šarlej a všichni tři se postavili řece. Ostatní jezdci se také začali shlukovat a vzájemně si pomáhat. Přesto každou chvíli někoho strhla velká voda, vykřikl člověk, panicky zařičel kůň. Byli uprostřed řeky, proud zde byl nesmírně prudký.
"Držte se! Držte se!" uslyšeli Zmrzlíkovo volání. "Ještě kousek!"
Unášeni vlnami, překonali třetí čtvrtinu řeky, proud poněkud zeslábl. Avšak zeslábli též jejich koně, v jejich přerývaném supění byla slyšet úzkost. A dno pořád nikde. Jezdci byli ponořeni nad stehna a po pás, zvířata z vody zvedala jen hlavy. Opět někoho strhl proud, opět nějaký unášený a zmítající se kůň zpěnil vlnu, než mu voda zalila nozdry. Nebezpečí skončilo náhle. Dorazili na mělčinu, koně divoce zaržáli, když pod kopyty ucítili dno. Prodrali se močálem, rákosím a orobincem. Oddíl Jana Zmrzlíka překročil řeku Muldu. On sám stál na břehu a počítal zachráněné. Slunce prosvítalo mlhou jako zlatožlutý penízek.
Hejtmani spočítali své muže a seřadili je do šiku. Hlídky už vyrazily, jedna na západ k lesům, druhá obloukem přes rybářské osady na sever, třetí po proudu řeky rovnou ke kösserenskému brodu. Avšak Zmrzlík ani nenapadlo čekat na jejich návrat. Vyvedl oddíl z mokřin na suchou zemi a zavelel k pochodu. Postupovali v řadě za sebou. Slunce sice

stouplo výše, avšak schovalo se za mraky, které přihnál vítr. Začalo drobně sněžit.

Vrátili se první průzkumníci. Na západě klid, ohlásili, po nepříteli ani stopy. Zmrzlíkova napjatá tvář nezměnila výraz. Byli už nedaleko od Kössernu, když se vrátila hlídka jedoucí po proudu řeky. Klid, žádné vojsko, hlásila. Nálada se viditelně zlepšila.

Dosáhli brodu. Dali signál praporcem a neminuly ani tři otčenáše, když odnaproti přišla odpověď. Neminuly další tři, když se z lesa za Muldou začali hrnout lidé, vedoucí k brodu zářahy.

Tehdy se vrátila poslední hlídka, ta, která byla vyslaná nejdále. Šarlej si významně odkašlal a pohlédl na Reynevana. Samson si povzdechl. Zmrzlík také věděl - dříve než vyslechl hlášení.

"Jdou! Jdou, bratře Zmrzlíku! Silný houf!"

"Tak přece," řekl stísněně Předbor z Pohořílek. "Zrada! Byli jsme zrazeni!"

"Vypadá to tak," přisvědčil nevzrušeně Zmrzlík a postavil se ve třmenech. "Sešikovat se!"

"Budeme hájit brod? Je nás méně než tři stovky."

"To musí stačit," pohlédl na něj Zmrzlík svrchu. "Sešikovat se k boji."

*

Čekali ukryti v borovém háji. Bylo slyšet šepot, mumlání modliteb.

"Reynevane?"

"Ano, Šarleji?"

"Nevyhledávej smrt. Mají z nás být hrdinové, nikoli padlí. Jasně?"

Neodpověděl, hryzal se do rtů.

Nad luhy visící mlha pohlcovala zvuky, měkké podloží tlumilo kroky kopyt. Nejdříve se k nim doneslo zařehnutí jediného koně. Pak bříknutí železa. Potom uviděli...

"Nanejvýše čtyři sta," odhadl Zmrzlík polohlasně počet nepřátel. "Strach má velké oči. A jedou nějak pomalu, lenivě. Ne jako do bitvy..."

"Na korouhvi mají orlí křídlo," podivil se Předbor z Pohořílek. "Znak lužického landfojta Hanuše z Polenska. Kde se tady vzali Lužičané? A proč jsou jich jenom čtyři stovky?"

"Přední voj," usoudil Zmrzlík. "Saský kurfiřt s hlavními silami nepochybně táhne za nimi. Jestli dorazí, smetou Prokopa při přepravě. Musíme je zadržet. Zatrubte!"

Měděné plechovým zvukem zaryčela trubka a spolu s ní promluvilo sto píšťal a ručnic. Z koní sesednuvší střelci zasypali z úkrytů kolonu krupobitím kulí a šípů a natropili v lužickém houfu příšernou spoušť. Na zmatené zbrojence udeřilo zprava sto Zmrzlíkových jezdců, druhá stovka pod velením Fritzolda von Warte jim vpadla do týla. Střelci se vrátili do sedel a zaútočili na levé křídlo. Nad pole se vznesl křik a třesk zbraní.

Reynevan letěl přede všemi, první udeřil na Lužičany, první srazil nepřítele ze sedla a sekaje mečem jako zběsilý, pronikl do jejich řad. Vedle něj postupoval Šarlej, oháněje se malchusem, z druhé strany bil Samson gudendagem a porážel jezdce i s jejich koňmi. Tábořská jízda, třebaže ne tak obrněná a ne tak početná, měla převahu díky momentu překvapení. A svěřeposti. Na zaskočené Lužičany se sypaly rány, bojovým pokřikem a sténáním raněných pronikal ostrý třesk drcených plechů.

Všechny své podřízené předstihl v neohroženosti a válečném kumštu rytíř Jan Zmrzlík, pán na Orlíku. Prodíral se do lužických šiků a tepal je stejně tvrdě jako metodicky, rubaje napravo nalevo bojovou sekerou. Pod jeho přesnými ranami praskaly pancíře a tarče jako hliněné hrnky, prohýbaly se nárameníky, tříštily kůrky, roztínané šálíře a hunkapy létaly na dva sáhy vzhůru. Někteří Lužičané začali ustupovat a prchat před strašlivým válečníkem a jejich příklad strhával další. Jak by ne, když se od brodu ozval bojový pokřik a první přepravení táboři pospíchali na pomoc.

Zato Lužičanům nepřicházel na pomoc nikdo. Zmrzlíkovi to neušlo.

"Hrrr na ně!" zahřměl. "Bijte je, bijte! Nenechte je uprchnout!"

Jeho hlas, jakkoli mocný, zanikl ve vřavě a hluku, ale Lužičané byli bití i tak. Byli bití, až začali hromadně opouštět bojiště. A posléze v panice utíkat. Část husitů se za nimi pustila, ostatní pobíjeli ty, kteří zůstali, srazili se do malých hloučků a kladli zoufalý odpor. Nejurputnější a neúčinnější se bránila zvláště jedna skupina, vedená rytířem v plné plátové na bitevním hřebci.

"Kacíři psí víry!" řval zpod zvednutého hledí rytíř a rubal kolem sebe velkým mečem. "Pojďte blíž! Nuže! Na rovný souboj, jeden na jednoho! Kdo se mi postaví? Předjedte sem některý!"

Šarlej přijel k Reynevanovi a vtiskl mu do ruky pražskou "zrádnou" ručnici se zapáleným doutnákem.

"Předjed," vydechl, "když o to tak stojí."

Reynevan si setřel z očí pot a krev. Přiklusal před rytíře, zvedl zbraň a vystřelil mu rovnou do obličeje. To stačilo.

"Pardon!" odhazovali jeden po druhém zbraně Lužičané. "Pardon! Vzdáváme se!"

"Šlechtice nepobíjet!" křikl raněný, v sedle se kymácející Předbor z Pohořílek. "Spoutat! Výkupné..."

Zajíkl se, více ze sebe nedostal.

Jan Zmrzlík přiklusal na vršek a seskočil ze zakrváceného koně. Setřel si krev z obličeje. Pohlédl na bitevní pole, na němž jeho tři sta mužů rozprášilo a zahnilo na útěk čtyři sta vybraných lužických jezdců. Poklekl.

"Non nobis," sepjal ruce a vzhlédl k nebi. "Non nobis, sed nomini Tuo, Domine, da gloriam..."

Když to spatřili jiní, začali rovněž klekat.

Reynevan slezl z koně, zapotácel se a chytil se třmenu. Potom se předklonil a pozvracel.

"Není marné být hrdinou," uvážil Samson. "Kdyby se to jen obešlo bez toho strachu. Jak se cítíš, Reinmare?"

Reynevan zvracel. Samson otázku nezopakoval.

Přijel k nim Šarlej a též sesedl. Počkal, až Reynevan přijde k sobě.

"Veritas Dei vincit," řekl. "Sám nevím jak, ale vincit. Sám nevím, jak se stalo, že tady na nás nečekalo deset saských korouhví. Snad opravdu prst Boží. Anebo si někdo spletl brody."

"Ani jedno, ani druhé," odušil Reynevan pochmurně. "Rixa dohonila a vyřídila Božička. Tím zahubila Juttu, odsoudila ji k smrti..."

Samson vedle něj kroutil hlavou. Poté ukázal k brodu. Blížil se odtamtud průvod.

Ve společnosti Kroměšína, Keřského a jiných hejtmanů přijížděl Prokop Holý v sobolí čapce a pláští s vlčím límcem, přehozeném přes "tlustý kabát", jak se v Čechách říkalo ochranné prošívání. Usmíval se a doslova zářil, když si prohlížel bojiště. Sesedl z koně a silně objal Jana Zmrzlíka.

"Non nobis," sklonil skromně hlavu pán na Orliku. "Ne nám, nýbrž jménu Božímu patří ta čest... Lidé bojovali statečně... Obětavě... Hle, třeba ti tři... Mnozí padli..."

"Ta oběť nebude zapomenuta," přislíbil Prokop. Uznale se usmál při pohledu na krví zbroceného Šarleje a stále ještě udýchaného Samsona. Pohlédl na Reynevana. Zvážněl. Přistoupil k němu.

"Odpusť," požádal suše. "Musel jsem. Nevěřil jsem ve tvou zradu, ale tlačili na mne. Podezření bylo nutno rozptýlit. Bylo rozptýleno. Zde u Kössernu přejdeme beze ztrát. Zatím síly saského kurfiřta, durynského lantkraběte a Braniborů stojí u Dornau, deset mil odtud, a čekají na nás tam. A o přepravě u Dornau jsem řekl jedině jemu."

Ukázal. Reynevan spatřil člověka vedeného na provazech mezi dvěma koňmi. Poznal ho, ačkoli to bylo dost těžké: ten člověk už neměl tvář, nýbrž masku ze zaschlé krve. Byl to Prokopův osobní lazebník. Ten přes vlašská mýdla.

"Jako pucifous," pohlédl na něj Prokop s opovržením, "také za moc nestál. Postarej se, bratře Kroměšine, aby všechno přiznal. Spoluvíniky, kontakty a tak dále."

"Už všechno vyklopil."

"Neřekl bych. Jak vidím, pořád má nohy a může na nich stát. Vynaložte více úsilí."

"Rozkaz."

Prokop nasedl, obrátil koně a zahleděl se k řece, kde pokračovala přeprava. Pět set jezdců pod velením Mikuláše Sokola z Lamberka již přešlo a nyní jistilo předpolí. Nyní se přepravovala artilerie. Z vod Muldy jeden po druhém vyjížděly vozy vezoucí rozmontované praky, trebuchety či blidy, jakož i pušky rozličných typů a kalibrů. Moderní, zezadu nabíjené rychlice na dřevěných lafetách. Lehké šestiliberní bombardely, štíhlé kulveriny a tarasnice. Bombardy střední, metající kule velikosti lidské hlavy. Nakonec byly vyvečeny z řeky tři hrubé kusy určené pro kule až padesátiliberní. Tyto tři bombardy husitští kazatelé pokřtili "Volnost", "Rovnost" a "Bratrství", avšak puškaři je mezi sebou nazývali "Kašpar", "Melichar" a "Baltazar".

"Jak vidím, úvěr od Fuggerů byl dobře investován," zamručel Šarlej, prohlížeje si odborným okem těžké pušky. "Už vím, proč jsem ničil šachty u Marienbergu a Freitalu."

"Tiše. Prokop se dívá."

"Reynevane," obrátil se na ně opět director operationum Thaboritarum. "Sleduji, že nejen dobře léčíš, ale též chrabře bojuješ. Tvé zásluhy bych měl nějak ocenit. Mluv, jakou bys chtěl odměnu. Nebo alespoň satisfakci."

"Takovou jako vždycky," vpadl mu bezstarostně do řeči Šarlej. "Jako přede dvěma lety u Kolína. Dej nám orláb, hejtmane. K vyřízení soukromých záležitostí, to se ví. Máme na práci něco osobního, ale životně důležitého. Vyřídíme to a vrátíme se, abychom dostáli svým povinnostem vůči Bohu a vlasti."

"Nepřilíš vlastenectví," zakabonil se Prokop, "znějí tvá slova, bratře Šarleji."

"Užvaněné vlastenectví," opáčil demerit, "je pohodlná kamufláž všelijakých darebů a šmejdu."

Prokop Holý odvrátil hlavu. Hleděl na řeku, kde právě Otík z Lozy ze sedla pohněl táborské vozataje. Potom pobídl koně směrem k cestě.

"Bene," utrousil při odjezdu. "Máte svou dovolenku."

Tábor šel rovnou z brodu do pochodové formace: řadil se v šiky, chráněné po stranách pavézníky. Od řeky maširovala se zpěvem pěchota, cepníci a střelci.

Jesukriste, ščedry kněže,
s Uocem, Duchem jeden Bože,
tvoje ščedrost, naše zbožie!
Kyrieleyson!

"Jednoho dne," nepozorovaně se přiblížila a nyní se za Reynevanovými zády ozvala Rixa Cartafila de Fonseca.

"Jednoho dne se na to zeptají i mne. Jak tě odměnit, zeptají se, za úsilí a obětavost. Sloužíš oddaně, řeknou, neprosíš o nic, o pocty ani o uznání. Popros, řeknou, a bude ti dáno, co si budeš přát. Mám přichystanou odpověď, víš? Chci, povím jim, do konce života nosit ženské sukně. Chci vidět oheň jen v kuchyňské peci a bát se výhradně toho, že se mi zakalí upečená chala. A chci muže, pořádného Žida, bohatí vdovci mají přednost. Tak odpovím, až se zeptají."

"Zabilas Božička."

"Nemohla jsem. Nepovedlo se mi ho dostihnout."

"Tak jakým zázrakem..."

"Husitům se povedla přeprava, protože Bedřichova armáda nestojí tady, nýbrž u Dornau. To mi vysvětlí."

Ty si svú krev prolil za ny,
z věčné smrti vykúpil ny,
odpusť nám naše viny!
Kyrieleyson!

"Reynevane?"

"Poslouchám?"

"Měla jsem na tebe hrozný vztek."

"Já vím."

"Kdyby Božičko... Kdyby se Sasi dověděli o skutečném místě přepravy, kdyby Prokopa u řeky porazili, kdyby došlo k řeži... V první chvíli jsem tě chtěla... Nu, ne-li rovnou zabít, tak přinejmenším krutě potrestat. Rozhodla jsem se zatajit..."

"Co zatajit? Rixo!"

"Božička jsem nedostihla. Po té ráně jsem měla závratě, zvracela jsem... A ten mizera zná translokační čáry, umí se přenášet z místa na místo. Bez obtíží mi unikl. Jediné, co se mi poštěstilo zachytit, je jeho vzkaz pro tebe. Tvoje, jak jsem se domnívala, odměna pro zrádce, jidášské stříbrňáky... Rozhodla jsem se tě potrestat. Tím, že zatajím..."

"Mluv!"

"Tvoje Jutta je v Cronschwitzu. V klášteře dominikánek."

Slunce zapadlo. Obzor ohnivě vzplál zlatem a purpurem.

*

Po setmění se přeprava přes Muldu musela zastavit. Obávali se té noci. Na levém břehu byla teprve polovina armády - deset tisíc lidí a půl tisíce vozů.

Když nastala noc, nebe na severozápadě rozjasnil rudý přisvit. Saský kurfiřt Bedřich II. Wettinský páčil předměstí Lipska, aby neposloužilo husitům jako základna při dobývání města.

Byla to jediná činnost, na kterou se kurfiřt zmohl. Před spěšným ústupem vojska na sever.

*

Nazítří, osmého ledna, se přebrodlil zbytek Prokopovy armády. Polní vojsko sirotků, pět tisíc mužů pod velením Jíry z Řečice a sirotčí městská hotovost vedená Janem Královcem. Pražané Zikmunda Mandy z Kotenčic. A konečně zadní voj, jízdní oddíly české husitské šlechty. Celkem půldruhého tisíce jízdních a více než osm tisíc pěších bojovníků s vozy.

Husité byli na levém břehu řeky Muldy. Sasko, Durynsko a Osterland jim byly vydány na milost, ležely jim u nohou.

*

Nad vzdálenými vrchy stoupal černý kouř, to dohořívala předměstí Lipska.

"Principes Germaniam perdiderunt," přitáhl Pomurník uzdu frkajícímu vraníkovi a ukázal na kouř. "Knížata uvrhla tuto zemi do zkázy, vydala ji napospas nájezdníkům. Pět heretických armád se valí do Durynska, Plisenska a Fojtlandu, aby ty kraje proměnily ve zuhelnatělou pustinu. Sírou a solí vypálenou zemi, kdež se nemůže síti, ani co vzházeti, ani jaké byliny růsti na ní, rovně jako na místě, kdež jest podvrácena Sodoma a Gomora, Adama a Seboim."

"Gladius foris, pestis et fames intrinsecus," potvrdil vážně Lukáš Božičko rovněž slovy Písma. "Meč bude vně, mor pak a hlad doma; kdo bude na poli, mečem zabít bude, toho pak, kdož bude v městě, hlad a mor zahubí."

"Přitom je mohli zničit při přechodu řeky," zakroutil hlavou Pomurník. "Mohli je rozdrtit, vybit do posledního, utopit. Jak je to možné? Měli přece od svých špehů zprávy o místě přepravy. Ty o tom nic nevíš, jáhne? Vždyť jsi byl blízko knížat a biskupů, přišel jsi ze Slezska s nějakým poselstvím - nebudu se ptát, o co šlo, stejně mi to neprozradíš. Ale byls tam přece, když se rozhodovali. Můžeš mi vysvětlit, proč učinili tak špatné a zhoubné rozhodnutí?"

Božičko zvedl oči k obloze a sepal ruce, aniž by z nich pustil uzdu.

"Vůle nebes," odvětil. "Možná Pán ztrestal knížata nerozumem a slepotou? Možná je za trest postihly dementia et caecitas?"

Pomurník na něj úkosem pohlédl. Přisahal by, že zachytil náznak uštěpačnosti a výsměchu. Leč Božičkův obličej byl pravým zrcadlem zbožnosti, upřímnosti a pokory - a to v takovém poměru, že nebyl daleko obrazu duševní zaostalosti.

"Nic víc," ujistil se, nespouštěje z jáhna zrak, "mi nemůžeš říci? Nic víc nevíš? Nemáš žádné podezření? I když jsi byl u knížat? I když jsi tam možná toho špeha viděl?"

"Jsem duchovní," odvětil Božičko. "Nepřísluší mi zasahovat do světských záležitostí, nemo militans Deo implicat se negotiis saecularibus. Nyní mi, pane, dovol, abych se vzdálil. Musím se urychleně vrátit do Vratislavi. Možná se také vracíte? Mohli bychom společně, cestovalo by se nám lépe podle hesla comes facundus in via..."

"Facundia," přerušil ho zostra Pomurník, "mi poslední dobou vážne, byl bych špatný společník. Krom toho zde musím vyřídit ještě pár věci."

"Chápu," přejel Božičko rychlým pohledem oddíl Černých jezdců, sešikovaný za svým velitelem. "Klaním se tedy, pane Grelenorte. Necht' ti Bůh dopřeje... to, co zasluhuješ."

"Díky," sáhl Pomurník do brašny a vytáhl z ní polní láhev, "za požehnání, sluho Boží. Já ti také přeji hodně štěstí. Připij si se mnou na to."

Sám se napil první. Božičko ho pozorně sledoval. Potom si vzal podanou čturu a upil jeden hlt.

"Sbohem, pane Grelenorte."

"Nápodobně, pane Božičko."

Douce von Pack přiklusala a stanula vedle Pomurníka s oštěpem napříč sedla. Oba pozorovali, jak jáhen na své strakaté herce mizí za lysým hřebenem návrší.

"Teď," promluvil Pomurník, "stačí jen počkat. Dříve nebo později se zraní železem."

"Nejspíše se divíš," pokračoval bez ohledu na dívčino mlčení, "že jsem na toho flandáka vyplýval poslední dávku perferra, co? Ztenčenou o hlt, který jsem si musel dát, abych rozptýlil jeho podezření. Proč jsem to udělal? Můžeš tomu říkat předtucha."

Douce neodpověděla. Pomurník si ani nebyl jist, zda vůbec rozumí. Nevadilo mu to.

"Můžeš tomu říkat předtucha," zopakoval a dal Jezdcům pokyn k odjezdu. "Intuice. Šestý smysl. Říkej tomu, jak chceš, ale já tomu Polákovi nevěřím. Mám podezření, že není tím, za koho chce být považován."

Kapitola šestnáctá

ve které se čtenář konečně doví, co se poslední rok dělo s unesenou Gueneverou, milou Lancelotovou. Čili s Juttou, milou Reynevanovou.

V klášteře dominikánek v Cronschwitzu byly tou dobou čtyři novicky, dvě ancillae Dei, šest konvršek a čtyři panny z dobrých rodin. Ty počty se pravidelně měnily, děvčata odcházela a přicházela, přesto příchod nějaké nové pokaždé vyvolal rozruch. Bilo to do očí. Tváře zde zevšedněly tak rychle, že každá nová ihned upoutala zrak. Každá nová přichází se odlišovala rovněž postavou, držením těla; nezvykla si ještě pokorně se hrbít a sklánět hlavu, takže vyčnívala nad okolí. Prozrazoval ji též hlas - nápadná disonance v šepotu ostatních. To se rozumí, že klášterní řád srovnal rozdíly závodní rychlostí, a tak za nějakou dobu zase nová přichází vyvolala novou senzaci.

Dívka přivedená do dormitáře na svátek Jana Křtitele splňovala podle Juttina názoru všechny podmínky takovéto senzace. Byla mimořádně hezká a její ladnou postavu nedokázal skrýt ani ohavný pytel, kterému se zde říkalo hábit conversy. Pramen kaštanových vlasů se jí na čele kroutil do rozpustilé lokny a šelmovské jiskry ve zlatohnědých očích zcela popíraly zkormoucený výraz její oválné tvářičky.

Dívka se posadila na přidělené lůžko, jediné volné ve společné ložnici. Náhoda tomu chtěla, že to lůžko bylo hned vedle Juttina. A že Jutta v dormitáři právě zametala.

"Jsem Veronika," představila se přichozí tiše. Poslušně. Zákaz používání příjmení byl první věcí, kterou v klášteře vtloukali každé konvršce do hlavy. A pokud to její hlava nechtěla přijmout, bývalo pravidlo vtloukáno i jinou částí těla. "Jsem Jutta. Vítám tě."

"Docela pohodlné lůžko," pochválila Veronika, když vsedě párkrát nadskočila. "Ve Weißenfelsu jsem měla mnohem horší. Doufám, že v něm nikdo neumřel."

"Za poslední měsíc? Nikdo. Pokud nepočítám Kunigundu."

"Donnerwetter!" přestala Veronika nadsakovat. "Na co umřela?"

"Říkalo se," usmála se Jutta koutkem úst, "že na plíce. Ale já si myslím, že nudou."

Veronika se na ni dlouho dívala a v jejích očích tančily jiskřičky.

"Líbí se mi, Jutto," prohlásila konečně. "Mám štěstí. Dneska se pomodlím za nebožku Kunigundu z vděčnosti za to, že uvolnila tohle lůžko. Mám stejné štěstí i na sousedku vlevo?"

"Pokud si rozumíš se slepicemi, tak ano."

Veronika vyprskla. A okamžitě zvažněla.

"Vážně se mi líbíš."

"Vážně neztrácíš čas."

"Škoda ho ztrácet," pohlédla jí Veronika do očí, "když se narazí na spřízněnou duši. To se nestává denně. Cronschwitz není můj první klášter. A tvůj?"

"Také ne."

"Stále chlad," konstatovala jakoby se smutkem Veronika. "Stále nedůvěra a naježené bodliny. Vězní tě buď velmi krátce, anebo velmi dlouho."

"V tomto klášteře," odvětila Jutta o něco vlídněji, "mne drží od dvacátého května. Ale vězněna jsem od ledna loňského roku. Promiň, ale nechci o tom mluvit."

*

Události z ledna roku 1428 se Juttě vryly do paměti jako sled překotných, obsahově neuspořádaných výjevů. Začalo to toho dne, kdy ržání koní, praskot vyřezávaných vrat a výkřiky porušily ospalý klid kláštera klarisek v Bílém Kostelci. Byla právě v refektáři, když dovnitř vnikli ozbrojení muži, chytili ji a odvedli ji na dvůr. Tehdy začaly ty výjevy.

Reynevan v poutech, vzpírající se v rukou knechtů. Abatyše s rozbitými, krvácejícími ústy, její knihy, její pýcha a chlouba, polykané ohněm na velké hranici. Uplakané jeptišky a konvršky.

Potom Minstrberk, známé město, známý hrad, známá rytířská síň. Známý kníže Jan Minstrberský, jako vždy módně ustrojen do vyšívaného lentneru, na nohou mi-parti a poulaines s dlouhými zobci. Jan Minstrberský, oslavovaný coby vzor a obraz rytířství, druhdy tak dvorný k její matce a štědrý k jejímu otci, který ji samotnou svého času poctil milým komplimentem. A najednou z ní ten obraz rytířství s pěnou na rtech strhává oblečení, přede všemi cizími muži v sále ji obnažuje a oplzle ji ohmatává, mrzce jí vyhrožuje znásilněním a mučením. To všechno jen proto, aby mohl vydírat a zavraždit Reynevanu, její lásku, jejího milého, jejího Aucassina, Lancelota, Tristana, který to s tvářím bledou jako rybí břicho sleduje očima, z nichž jako kdyby chtěla v následující chvíli vytrysknout krev smíšená se slzami vzteku a ponížení. A tentýž Reynevan, stejný, a přece cizí, který cizím, nikdy neslyšeným hlasem souhlasí se všemi strašnými, zlými, nečestnými a podlými podmínkami. Souhlasí s nimi, aby ji zachránil.

Nač tehdy Reynevan přistoupil, to se nedověděla. Kníže Jan poručil knechtům, aby ji odvedli. Vzpírala se, ale nic to nepomohlo, odvedli ji na chodbu a na vnitřní ochoz. Šaty i chemise měla roztržené až po pás, ňadra odhalená. Knechti, to se ví, si takovou příležitost nemohli nechat ujít. Sotva došli na místo, kde nebyli tak na očích, přitiskli ji ke stěně, jeden jí zakryl ústa špinavou dlaní a ostatní ji s chechtáním začali osahávat. Chvěla se studem, třásla odporem, a to se jim tak zalíbilo, že si dovolovali stále více. Jejich řehot a sprosté řeči ale nakonec přivolaly nějakého nadřízeného a knechti dostali co proto. Jutta slyšela pleskání fack i tupé rány pěstí. Když ji pustili, sesula se na zem a omdlela. Z bezvědomí se probírala v temném, prázdném, zkyslém vínem páchnoucím sklepě. Vtiskla se do kouta, sedla si, přitáhla kolena pod bradu a pevně je objala pažemi. V té poloze znehybňela. Na dlouho. Na hodně dlouho.

Když ji z toho sklepa odváděli, byla rozbolavělá, úplně strnulá a ztuhlá - jako mrtvola v rigor mortis. Vůbec nevnímala, co se s ní děje, ani strach nedokázal proniknout mráкотou, která zahalila její smysly a obalila je tlustou vrstvou něčeho měkkého a neproniknutelného.

Najednou čerstvé noční povětrí, studené až ledové. Zdálo se, že ji probere, ale byl to klamný dojem.

Práskl bič. Zarehtali koně. Svět se začal otřásat.

*

Když se probudila, byl už den. Mrazivý slunečný den. Dvůr hostince nebo statku. V záprahu měnění koně fíkají, od nozder jim vybuchuje pára. Krákají havrani. Kokrhá kohout.

"Slečno de Apolda."

Muž, nevysoký, bystrooký. Neznámý. Docela cizí.

"Rač se obléci, urozená slečno," nezvyklý přízvuk. "Omlouvám se za indulgenci, ale nesluší se ukazovat v tak nevyhovujícím oděvu. Despekt, jenž navíc frapantně přitahuje cizí zraky. Obleč si laskavě tyto šaty."

Kokrhá kohout. Štěká pes. Frká zapřahovaný kůň.

"Slyšíš mne? Rozumíš?"

*

Zapráská bič, zarehtají koně. Vůz poskakuje a kodrcá na zmrzlých hroudách. Chlad probouzí smysly. Myšlenky se projasňují.

*

"Slečno de Apolda. Tady se zastavíme k odpočinku. Prosím, nedělej..."

Rozplakala se. Rozbrečela. Posmrkala jako děcko, jako děcko si třesoucí se rukou rozmazala slzy po tváři. Skrze slzy viděla, jak se zakabonil. Podal uzdu pacholkovi, vzal ji pod paži a odvedl směrem k budově. Něco říkal. Neposlouchala. Byla zaneprázdněna plánováním.

Udeřila ho krátce loktem do ucha, vyklouzla z jeho úchopu a kopla ho mezi nohy; když se ohnul v pase, přidala kopanec kolenem ze strany do hlavy. Pacholek dostal pěstí do oka, padl na zadek a držel se za obličej. Čtyřmi skoky přeběhla přes dvůr, odstrčila druhého čeledína, vytrhla mu z ruky uzdu, vyhoupla se do sedla a kopáním patami pobídla koně do běhu. Podkovy zaduněly na zmrzlé zemi. Sklonila hlavu ke hřívě a jako šipka letěla k bráně. Utekla jsem, pomyslela si. Jsem volná...

Dostihl ji hned za vraty, ostrým škusnutím ji strhl z koňského hřbetu. Zazmítala se, ale marně, měl stisk jako ze železa. Jakým zázrakem, prolétlo jí hlavou, jakým zázrakem se ke mně dostal?

"Ten zázrak se nazývá translokace," zasyčel, svíraje ji rámě železným stiskem. "Schopnost přenášení se v prostoru. Jsem čaroděj. To přece pro tebe není nic nového, tvůj milenec je také mág. Nevzpouzej se."

"Pust'... To bolí..."

"Vím. Mne také bolí, tam kam jsi mě kopla. Zaskočilas mě. Ukolébala jsi mou pozornost předstíranou plačtivostí. To se podruhé nestane, nepovede se ti to zopakovat. Uvěř mi a víckrát to nezkoušej."

Zvedl ji a postrčil do rukou svých pacholků. Bez přehnané hrubosti.

"Zachránil jsem tě ze spárů knížete Jana," prohlásil, odvraceje hlavu, jako kdyby chtěl dát najevo odtažitou přezíravost.

"Unesl jsem tě z Minstrberka a odvážím na místo, kde budeš nějakou dobu ukrytá před světem. Neptej se mne, jakým právem."

"Jakým právem?"

"Na nějakou dobu se ukrýt je ve tvém vlastním zájmu. To, co se dělo v Bílém Kostelci, vyvolalo pohoršení, velikou aféru. Kult Veliké Matky, sesterstvo svobodného ducha, valdenské rituály, aradijská magie... Věř mi, že bude lépe, když načas zmizíš."

"Lépe pro koho?"

Neodpověděl. Mávl rukou, otočil se a odešel.

*

Veronika se nevzdávala. K dalšímu rozhovoru došlo za tři dny, v neděli. Když po mši seděla Jutta na prkénku v necessariu, Veronika vešla, bez zábran si vykasala hábit a posadila se na záchod vedle ní.

"Nerozčiluj se," předběhla Juttinu možnou reakci. "Máš mi za zlé, že vyhledávám tvoji společnost? S kým se tady mám bavit? S těmi nablblými konvrškami?"

"To je deprimující," nepodívala se na ni Jutta, ale zahleděla se na prasklinu ve stěně. "To je vážně deprimující."

"Pardieu, Jutto, ty i já jsme ze stejného těsta. Trčíme tady, hlavu na to dám, z podobných důvodů. Vždyť vidím, že je ti zlé samotné, proto tak reaguješ. Za měsíc na tom budu stejně. Pomozme si navzájem, ty mně, já tobě."

"Ó."

"Ty mně, já tobě," ztišila hlas Veronika. "Protože já... Jutto, tohle je můj třetí klášter. Mám toho po krk, zblázním se tady. Chci uprchnout. A mám návrh: utečeme spolu. Obě."

Jutta stále hleděla na prasklinu ve zdi. A bezděčně kývla hlavou.

*

Dlužno přiznat, že Veronikina snaha byla korunována úspěchem. Jutta přestala trucovat a za čtyři dny už obě děvčata seděla při vyšívání vedle sebe, za týden z nich byly přítelkyně a za dva týdny přišla řada na vzájemné svěřování.

Veronika měla přídoměk von Elsnitz a její rodiče vlastnili statky v okolí Halle. Klášter v Cronschwitzu byl pro ni již třetím v pořadí, předtím byla držena u kanovnic v Gernrode a klarisek ve Weißenfelsu. K jeptiškám byla uklizena, jak říkala, vlastními rodiči z trestu za nepřipustnou lásku. Ovšem když jí povyprávěla své příhody Jutta, otevřela dívka údivem ústa dokořán.

"Svatá Veroniko, patronko..." chytla se za obě tváře. "To je jako z románu! Spiklenci a špehyři! Přepadení a únosy!"

Kacířství a magie! Knížata, lapkové, mágové! A tvůj milenec je opravdu husita a čaroděj? Ach, ach... Proti tobě vypadám bledě, bledě a mdle jako ta ryba, co jsme měli včera k obědu! Když si pomyslím, že mě do toho dostal pitomec, který se chtěl oženit!"

"Kdože?"

"Syn našich sousedů, chudých příbuzných. Vzdálený bratranec. Scházeli jsme se a... Měla jsem chuť, tak... Vždyť víš. Půl roku nám příjemně plynul čas, někdy ve stohu, někdy ve stáji na půdě, někdy se poštěstilo i v manželské posteli rodičů. Pokud jde o mne, naše hrátky se mi líbily mnohem více než samotný bratranec, takže jsem už pomýšlela na změnu partnera... Jenže ten hlupák vůbec nepochopil, o čem jde, namlouval si, že je to velká láska. A šel požádat rodiče o mou ruku. Všechno se provalilo. O manželství nemohlo být řeči, otce a matku něco takového ani nenapadlo, akorát mě za trest šoupli ke kanovnicím. A bratrance odlišovali jeho rodiče pro změnu na Marienburg do řádu Panny Marie, tam už toho moulu zaručeně chytily Litevci a natáhli jeho kůži na buben. Tudíž nemůžu počítat s tím, že mi přijede na pomoc na bílém koni. A ten tvůj?"

"Co můj?"

"Tvůj milý, věhlasný medik, magik a heretik. Přijede na bílém koni, aby tě osvobodil?"

"Nevím."

"Rozumím," přikývla Veronika. "Jak bych nerozuměla. Říkalas to. Husita, idealista věrný ideálům. Především a hlavně ideálům. Jak se zdá, bílého koně se také nedočkáš. Budeme muset vzít věci do vlastních rukou, poněvadž nemám v úmyslu tady do konce života vyšívat dečky. Už teď je mi šoufl, když se na vyšívání jenom podívám. Jutto?"

Pomýšlelas..."

"Ano?"

"Pomýšlelas už dříve na útěk?"

"Pomýšlela."

*

O první útěk se pokusila hned koncem ledna. Rozhodla o tom prozaická věc - zima. Jutta nemohla snést chlad, byla z něj zoufalá. V klášteře magdalének v Naumburku bylo jediným vytápěným místem kalefaktorium a teplo bylo samozřejmě také v kuchyni. Proto dívka s radostí vítala dny, kdy na ni připadla služba v kuchyni anebo příprava pergamentu a inkoustu v kalefaktoriu. Ale to byly vzácné chvíle spokojenosti, po nichž ji čekaly modlitby. A předení vlny, které se v Naumburku provozovalo ve velkém, neboť klášter byl zaveden jako manufaktura, v níž se pracovalo nepřetržitě, na tři směny. Při předení se Jutta třásla zimou, na kamenné podlaze mezi kamennými zdmi bylo jako v ledárně. Měla toho po krk. Při nejbližší příležitosti se zahrabala do hromady kuchyňských odpadků, připravených na odvoz.

*

Převorka zavřela knihu, kterou právě četla. Byla to zahradnická příručka Liber de cultura horticorum Walafrida Strabóna. "Nuže, jak se teď cítíš?" otázala se beze hněvu, spíše s výčitkou. "Jak se cítíš, vytažená z hromady kompostu? Stálo to za to?"

Jutta si vytáhla z vlasů zelný list a setřela si z ucha a líc sajrát ze shnilé řepy. A hrdě vztyčila hlavu. Sestra Leofortis si toho všimla.

"Není s ní žádná řeč," pravila. "Dovol, matko, abych ji odvedla do maštale. Po dvaceti ranách rákoskou ji přejde chuť na podobné escapády."

"Zamysli se," nevěnovala převorka přísné jeptišce pozornost, "co by se stalo, kdyby se ti to podařilo. Představ si to. V noci vylezeš z kompostu a jsi volná jako pták. Ale kam půjdeš? Vždyť neznáš cestu. Zeptáš se někoho? Koho? Jsi samotná dívka, nikdo tě nechrání. Sexuální hračka pro každého, kdo se chce povyrazit. Pro každého vesnického podruha, každého čeledína, každého tuláka. Pro každou bandu lupičů, kterých se toulají po kraji stovky. Pro všechny. Dokud se jim neomrzíš, dokud se po tom, co s tebou budou dělat, nezměníš v kus hadru, sotva nohy vlekoucí trosku s tváří otekou od bití a pláče. Pomyslelas na to, když jsi plánovala útěk? Počítala jsi s takovým rizikem? Odpověz, jsem zvědavá."

Jutta prudce odvrátila hlavu, tak prudce, až jí z vlasů vyletěly oškrabky z mrkve.

"Ona," ukázala na ni jako žalobkyně sestra Leofortis, "je ke všem slovům hluchá. Myslí jenom na jedno: na svého galána. A nevěří, že by k němu mohla vést špatná cesta."

"Že bys byla," nespouštěla z Jutty oči převorka, "opravdu tak slepá? Byla jsem informována o tobě i o tvém milém. Tví rodiče, význační lidé, nebudou nikdy souhlasit s takovým svazkem. Chceš snad žít v hříchu bez rodičovského požehnání? To přece není možné. To je proti Bohu."

"Její milenec," vmísila se do hovoru Leofortis, "je husita, exkomunikovaný odpadlík. Co je jí po rodičích? Co je jí po Bohu? Jí je milejší potulka. Jen když bude s ním."

"Je to tak? Odpověz. Odpověz konečně, dcero!"

Jutta stiskla rty.

Ludmilla Prutkow, převorka konventu Poenitentes sorores Beatae Mariae Magdaleneae v Naumburku, rezignovaně rozpráhla ruce.

"Vzdávám se," pravila. "Sestro Leofortis..."

"Dvacet ran?"

"Ne. Týden o chlebu a vodě."

*

"Asi týden po ostatcích pro mě do Naumburku přijeli nějací divní lidé. Třebaže byli málomluvní, uhádla jsem, že to byli sluhové toho s cizím přízvukem. Vezli mě pár dní v uzavřené kolese, až mě dopravili do kláštera cisterciáček. Ukázalo se,

že je to Marienstern v Lužici. Byla jsem zoufalá, když jsem zjistila, že se stále více vzdaluji od domova. Cítila jsem, že musím utéci. V lavatoriu jsem objevila okénko s uvolněnou mříží, ale bylo vysoko, potřebovala jsem alespoň tři svázaná prostěradla. Jedna z konvršek se zdála být slušná. Zasvětila jsem ji do svého plánu, a ona..."

"Tě hned udala," domyslíla se Veronika.

*

Sophia von Schellenberg, představená kláštera v Mariensternu, byla jeptiškami vídána jen zřídka, vlastně výhradně při konventních bohoslužbách. Bylo to prý proto, že jí všechn čas zabírala práce na životním díle - dějinách panování a oslavě činů císaře Fridricha I. Barbarossy.

"Zajímalo by mne," sepjala ruce na škapulíři a růženci, "co ti na našem cenobiu tak vadí, že ses rozhodla uprchnout. Práce u sádek s kapry? Nemáš ráda kapry? Je mi líto, klášter musí z něčeho žít. A kromě ryb? Jaká újma tě zde potkala? Co se ti u nás stalo tak hrozného, že byla připravena sešplhat z vysoké zdi? Copak ti vadí, slečno Jutto?"

"Nuda!"

"Ach, nuda. A co bylo tak zajímavého tam venku za zdí, ve tvém světském životě? Čím sis vyplňovala celé dlouhé dny, jaké každodenní kratochvíle jsi prožívala? Lovy? Pitky a bitky? Hazard? Turnaje? Souboje? Námořní plavby? Ha? V čem byl tvůj dosavadní život o tolik poutavější? Cos měla tam, čeho se ti tady nedostává? Co? Vyšívat a příst můžeš i u nás, jak se ti zlíbí. Klevetit a štěbetat můžeš více než doma. A poutavěji, poněvadž společnost je inteligentnější. Co ti tedy schází? Mužský?"

"Třebas," odsekla zpupně. "Ať nemusíme chodit daleko."

"Ohó! Takže slečinka již okusila hříšných rozkoší. A chtěla by chlapa. Inu, s tím u nás nepochodíš. Sestry to nějak zvládají, koneckonců od čeho máme fantazii. Nepodporuji je v tom, ale ani jim nic nezakazuji."

"Nechápeš, o to mi nejde. Miluji a jsem milována. Každá chvíle odloučení od mého milého je jako obrat dýky vetknuté do mého srdce..."

"Jak?" předklonila se představená. "Jak? Obrat dýky? Vetknuté do srdce? Nebesa, děvče! Ty máš talent, z tebe může být druhá Kristina Pisánská nebo Hildegarda z Bingenu. Dám ti pergamen a pera, inkoustu třebas vědro - a ty piš, piš, sepisuj..."

"Chci svobodu!"

"Aha, svobodu. Bezpochyby neomezenou. Divokou a anarchistickou. Po vzoru valdenských? Nebo českých adamitů?"

"Zbytečně si ze mě utahuješ. Hovořím o té nejzákladnější svobodě. Beze zdí a mříží!"

"A kde bys chtěla takovou svobodu najít? Kde můžeme být my, ženy, svobodnější než v klášteře? Kde je nám dovoleno studovat, číst knihy, disputovat a svobodně pronášet své myšlenky? Kde je nám dovoleno být samy sebou? Mříž, kterou jsi vylomila, a zeď, kterou jsi chtěla přelézt, nás nevězní. Chrání nás a naše myšlenky. Před světem, v němž jsou ženy jen domácím příslušenstvím. Kde mají o něco větší cenu než dobrá dojnice, ale daleko menší než bojový oř. Nenamlouvej si, že tvůj mileneček, pro něhož jsi chtěla riskovat komplikovanou zlomeninu, je jiný. Dneska tě miluje a velebí jako Pyramos Thisbé, jako Erech Enid, jako Tristan Isoldu. Zítra tě zbije holí, když se ozveš netázána."

"Neznáš ho. On je jiný. On..."

"Dost!" mávla Sophia von Schellenberg rukou. "Týden o chlebu a vodě!"

*

Jutta si u pulpitu četla Galénovo dílo De antidotis, knihu nudnou, avšak připomínající jí Reynevanu. Veronika našla ve skříni v koutě loutnu a teď na ni brnkala. Kromě nich byly ve skriptoriu dvě sestry iluminátorky a několik do toho umění zaučovaných novic, stojících v kroužku kolem kulaté sestry Richenzy. Sestra Richenza, osoba nekomplikovaná, měla s Juttou a Veronikou dohodu: nepsanou smlouvu o vzájemném neobtěžování.

Veronika přehodila nohu přes nohu a opřela si loutnu o koleno.

"Ben volria mon cavalier..." odkašlala si. A pak zapěla z plna hrdla:

Ben volria mon cavalier
tener un ser e mos bratz nut,
q'el s'el tengra per ereubut
sol q'a lui fezes cosseiller;
car plus m'en sui abellida
no fetz Floris de Blanchaflor:
eu l'autrei mon cor e m'amor
mon sen, mos houills e ma vida!

"Tiše, panno! Přestaň rámusit!"

"Ani zpívat se nesmí," zavrčela Veronika, odkládajíc nástroj. "Jutto! Hej, Jutto!"

"Slyším."

"Jak ti to šlo," snížila Veronika hlas, "s tím tvým medikem?"

"Co máš na mysli?"

"Vždyť víš. Polož tu knížku a pojď sem. Poplkáme si. Ten můj bratranec, víš... To si musíš poslechnout... Když jsme poprvé... Byl říjen, už dost chladno, tak jsem měla pod sukní vlněné nohavičky. Hodně přiléhavé. A ten osel..."

Klášter měnil. Ještě před rokem by Jutta nikdy nepřipustila, že bude bez uzardění poslouchat vyprávění o intimních detailech cizího milostného poměru. Nikdy by ji nenapadlo, že komukoli kdykoli poví o erotických detailech svého poměru s Reynevanem. A teď věděla, že poví. Chtěla to povědět.

Klášter ji měnil.

"A nakonec, představ si to, se mě ten trouba ještě zeptá, jak se mi to líbilo."

"O čem si tam vy dvě špitáte?" zajímala se sestra Richenza. "Vy dvě urozené slečinky, co?"

"O sexu," odvětila drze Veronika. "A co? Je to zakázáno? Sex je zakázán?"

"Není."

"Ach, není?"

"Není," pokrčila rameny jeptiška. "Svatý Augustin učí: Amore et act. Milujte se a dělejte, co chcete."

"Ach tak?"

"Ach tak. Šeptejtež si dále."

*

Zprávy ze světa si obtížně razily cestu skrze klášterní zdi, ale čas od času přece jen nějaké došly. Nedlouho po svatém Michaelovi se roznesla zvěst o husitském nájezdu na Horní Lužici, o deseti tisících Čechů pod velením strašlivého Prokopa, který budil hrůzu už jen zvukem svého jména. Povídalo se o útoku na celestínský klášter v Ojvině, o odražených, leč značnými obětmi vykoupených útocích na Budyšin a Zhořelec, o obléhání Žitavy a Chotěbuze. Zděšením se třesoucí hlasy vyprávěly o řezi obyvatel dobytého Gubína a krveprolití v Kamenci. Fama množila vypálená města a vesnice, počítala oběti po tisících. Veronika to napjatě poslouchala a potom gestem pozvala Juttu do necessaria, místa, jež jim sloužilo k poradám.

"To pro nás může být šance," přemítala, sedíc na otvoru v desce. "Češi mohou z Lužice přejít do Saska. Vznikne zmatek, na cestách se objeví utečenci, vždycky se bude možno k někomu přidat. Nebyly bychom samy. S trochou štěstí bychom dokázaly dojít..."

"Kam?"

"K husitům, to se rozumí! Říkalas, že tvůj milý je mezi nimi významná persóna. To je tvá šance, Jutto. Naše šance."

"Za prvé," podotkla střizlivě Jutta, "známe jenom klepy. V červnu také všichni panikařili a mluvili o tisících husitů šturmujičích Žitavu a Zhořelec. A skončilo to bezvýznamnou šarvátkou ve slezsko-lužickém pohraničí. Teď to může být stejné."

"A za druhé?"

"Viděla jsem následky husitských rejs do Slezska. Na pochodu husité mordují a pálí všechno, co jim stojí v cestě. Jestli narazíme na krvežíznivou soldatesku, Reynevanovo jméno nás neochrání. Znají ho možná výše postavení kapitáni, ale obyčejní pěšáci o něm nikdy neslyšeli."

"Proto je na našem důmyslu," vstala Veronika ze záchodu a spustila hábit, "abychom se vyhnuly pěšákům a vyhledaly kapitány. To se dá zvládnout. Počkáme tedy na rozvoj událostí, Jutto, budeme vyhlížet příležitost. Souhlas?"

"Souhlas. Počkáme a budeme vyhlížet."

*

Události se samozřejmě rozvíjely, tak to alespoň vyplývalo z úryvků informací a zvěstí, které přicházely do Cronschwitzu.

Nedlouho po svaté Lucii klášter rozrušila zpráva o novém nájezdu mohutné husitské armády, která překročila Krušné hory a vpadla do Saska, do údolí Labe. Veronika významně mrkala na Juttu, Jutta kývala hlavou.

Zbývalo vyhlížet příležitost.

A ta se naskytla poměrně záhy. Jako na zavolanou.

*

Do Cronschwitzu často přijížděli hosté, mnohdy vysocí hodnostáři světští a vysocí preláti církevní. Klášter dominikánek získal v Durynsku věhlas, přihlíželo se rovněž k názoru jeho převorky, příslušnice významného rodu. Během Juttina pobytu navštívila klášter osobně Anna von Schwarzburg-Sondershausen, manželka lantkraběte. Na vizitaci přijel rovněž arcibiskupský vikář z Mohuče, scholastik z Naumburka, opat benediktinů z Bosau a různí cestující preláti, nezřídka ze vzdálených diecézí. Pravidlem a konečkonců zásluhou převorky bylo to, že každý z hostů vystupoval před jeptišky s kázáním anebo přednáškou. Témata byla různorodá: transsubstance, spasení, životy světců a církevních otců, exegeze Písma, hereze a bludy, ďábel a jeho pokušení, antikrist. Na tématu ale ani moc nezáleželo, hlavně když proslov zabil nudu. Navíc byli někteří z přednášejících po čertech přitažliví a mužní, taková pak dávali mniškám příčiny ke vzdechům a náměty ke snění.

Toho dne, devatenáctého prosince 1429, v pondělí po poslední neděli adventu, ad meridiem, když zimní slunce prosvítlo vitráž s mučednictvím svatého Bonifáce, předstoupily před jeptišky a děvčata čtyři osoby. Důstojná Konstancie von Plauen, převorka konventu. Petr von Haugwitz, kanovník žičické kolegiáty a klášterní zpovědník. Starší, vysoký a asketický hubený pán, sice duchovní, avšak oděn do veskrze světského wamsu z benátského brokátu. A mladší muž, asi v Reynevanově věku, v taláru universitního bakaláře nebo mistra, s příjemnou tváří, jiskrnými očima a plavými vlasy, které se mu vlnily jako ženě.

"Drahé sestry," ujala se slova Konstancie von Plauen, vypadající v duhovém světle vitráže jako královna. "Dnes nás poctil svou návštěvou důstojný Oswald von Langenreuth, mohušký kanovník a spolupracovník dobrého pastýře naší arcidiecéze, ctihodného Konráda von Daun. Na mou prosbu k nám otec kanovník promluví. Poučí nás o jistých světských věcech, které jsou určeny v první řadě pannám, jež zde pobývají dočasně, ale rovněž oněm sorores a conversám, které nevytrvají a vrátí se nazpět do světa. Nicméně i nám, jež jsme se zasílily Bohu a složily sliby, dle mého názoru neuškodí toto poučení. Protože poučení neuškodí nikdy a nikdy jej není dost. Amen."

Kanovník Oswald von Langenreuth postoupil vpřed.

"Jsme nedokonalí," začal po působivé pauze a neméně působivě zalomil rukama. "Slabí. Náchylní svodům. Všichni, bez ohledu na věk, rozum a pohlaví. Přiznejte si však, sestry, že ženy jsou stokrát více vystaveny pokušení. Učinil-li

Stvořitel dokonce i mužského jedince nedokonalým, pak ženu stvořil nejnedokonalejší bytostí mezi živými tvory. Tím, že ji obdařil schopností dávat život, ji současně vydal napospas smilstvu a chťiči. Vystavil ji tak souzení. Jak pravil moudrý Albertus Magnus: Smilstvo a chťič jsou podobny chorobě. Koho se zmocní, ten trpí..."

"A jak," zamumlala Veronika.

"...jako v nemoci. Je třeba veliké síly, aby člověk odolal. A což teprve žena? Žena je slabá! Nesídlí v ní Duch a její tělo je proti žádostivosti bezbranné. Ani v manželství není před chťičem úniku. Jak je možno odolat, když je manželovi povinována poslušností a oddaností? Dle litery Písma svatého. Kniha Genesis praví: Pod mocí muže tvého bude žádost tvá, a on panovati bude nad tebou. Ženy mužům svým poddány buďte jako Pánu, píše svatý Pavel v epištole Efezským."

"Ptáte se, jak se zachovat?" pokračoval kanovník. "Co činit? Podlehnout a tělesně zhřešit? Či se vzepřít choti a zhřešit neposlušností? Vězte, milé sestry, že to zdánlivé dilema má řešení, a to díky velikým učitelům naší církve a moudrým bohoslovcům."

Tomáš Akvinský vám radí: Zatouží-li náruživostí vedený manžel po vašem těle, je nutno jej od skutku odradit, postupujíc rozhodně, však šetrně. Pakliže se to nepodaří - a zpravidla se to nepodaří - nezbyvá než se podvolit, aby tímto menším hříchem byl manžel uchráněn hříchu většího. Tělesně neuspokojen by totiž mohl pospíšit do hampejzu anebo, Bože chraň, s cizí ženou zhřešit cizoložstvím. Anebo chytit nějakého chlapečka a... Smilujte se, všichni svatí! Vězte tedy, sestry, že lepší je se obětovat, nežli muže tak těžkým hříchem vystavit. Dobře činí, kdo bližního svého hříchu uchrání. To je dobrý skutek."

"Dobré vědět," zamumlala Veronika. "To si zapamatuji."

"Buď tiše," sykla Jutta.

"Je ovšem třeba dávat pozor, aby v tom nebyla žádná smyslnost. Teolog Vilém z Auxerre praví: Obcování tělesné rozkoš veliká doprovází, však nehřeší ten, komu tato rozkoš nepůsobí potěšení. To se bohužel stává jen zřídka."

"Zatraceně zřídka," zamumlala Veronika.

"Tady jediné, co lze poradit, je modlení. Modlení horlivé a vytrvalé. Avšak modlit se je třeba v duchu, neslyšně, aby to manžela při souloži neurazilo, neb urazit takto chotě při souloži je netoliko hřích, nýbrž i neomalenost."

"Amen," špitla některá z jeptišek.

"Jak vidíte, sestry," řekla vážně převorka, "záležitost není jednoduchá. Více vám o ní poví náš druhý čestný host, učený Nicolaus Cusanus, teolog, baccalarius vysokého učení v Heidelbergu, decretorum doctor university v Padově, kanovník trevírský a sekretář tamního arcibiskupa. Muž lety dosud mladý, leč zbožností a moudrostí již proslavený." Mladý muž Reynevanova věku vstal. Předstoupil před posluchačky. Sepjal ruce. Vitráž se svatým Bonifácem ho zalila jasně.

"Cherubín," zamumlala Veronika. "V noci se mi o něm bude zdát."

"Mně se o něm zdá už teď," zašeptala novicka za jejími zády. Ostatní ji utišily sykáním.

"Rozmilé sestry v Kristu," začal sladkým hlasem mladý bohoslovec. "Odpusťte mi, ale nehodlám vás učit, neb k mudrci mám daleko, a nehodlám vás ostříhat, neb sám nejsem bez hříchu. Dovolte mi jen podělit se s vámi o to, co mám na srdci."

Napjaté ticho takřka zvonilo pod klenutím sálu.

"Člověk v skutku Boží," začal Mikuláš z Kusy, "žije v soustředění. Oproštěn od věcí pozemských, obrací se s oddaností k věčné blaženosti. Tehdy se nebesa otevírají a z tváře Boží náhle světlo milosti jako blesk proniká otevřeným srdcem. V jeho záři Duch svatý promlouvá k srdci, řka: Já jsem tvůj a ty jsi mě, já přebývám v tobě a ty přebýváš ve mně... Dvojici milujících se lidí spojuje podobné pouto. Touha jednoho je touhou druhého. Jeho dychtivost je tvou dychtivostí..."

Na tváři kanovníka Langenreutha se usídlil výraz mírného znepokojení. Zato tváře mnoha jeptišek, a to včetně převorky, ozdobily teskné úsměvy.

"...neboť plyne-li láska od Boha, vpravdě od Boha, nemůže na ní být nic nečistého. Milost a touha jsou čisté jako světlo, jako lux perpetua, jako příroda ve hříchem neposkvřené rajske zahradě."

Ó sestro, sestro má, v mnoha jediná! Čekej, čekej trpělivě, vytrvej ve zbožnosti a modlitbě. Nastane den, kdy tě osvíti záře milosti a zjeví se ten, jehož obdaříš svou náklonností. Přejde suavissimus, pln půvabu, a uvede tě v hortus conclusus rozkoše. Touha a poté její ukojení. Síla lásky tě opojí, uvede tě do stavu dokonalé blaženosti. Duše plná radosti bude sloužit tomu, koho miluje tím horoucněji, neb neskrývá svou nahotu před nahotou její nevinnosti..."

Neklid v Langenreuthově tváři byl stále zřetelnější. Mnišky upadaly do vytržení v závratném tempu.

"Jak utěšené jsou milosti tvé, sestro má choti! Jak vzácnější jsou milosti tvé než víno, a vůně mastí tvých nade všechny vonné věci. Jak pravím: quam pulchrae sunt mammae tuae, soror mea..."

"Je-li tohle devotio moderna," zašeptala novicka, "tak se hlásím."

"Ráno přivstaneme, na vinice pohledíme, kvete-li vinný kmen, již-li se ukázal začátek hroznů, kvetou-li jablka zrnatá, tuť dám tobě milosti své. Pěkná jablečka vydala vůni..."

"Svatá Veroniko, patronko... Nevydržím..."

"Nechažť tedy prsy tvé, jež mandragorae dederunt odorem, jsou plody, které, milý můj, zachovala jsem tobě. Tak skuteční se comixtio pohlaví, naplní se unio mystica. Dokoná se, co jest přirozené v očích Boha, jenž sám jest přirozeností. Pokoj s vámi, sestry moje."

Konstancie von Plauen si slyšitelně oddechla. Těžce vzdychl i Oswald von Langenreuth. Kanovník Haugwitz si z čela a tonsury otřel hojný pot.

*

"To je naše příležitost," zopakovala Veronika. "Nesmíme ji promarnit."

Hovořily spolu v komůrce za pekárnou, poněvadž obvyklé místo jejich porad bylo obsazeno: jedna z nejmladších konvršek dostala průjem a okupovala necessarium nepřetržitě.

"Nevrť hlavou a neošklíbej se," pokrčila nos Veronika. "Ten bakalář je příležitost, na kterou jsme čekaly, rozumíš? Vždyť jsi slyšela, co říkal a jak to říkal. On, Jutto, myslí jenom na jedno, za to ti ručím. Celý klášter poslouchal ten jeho proslav, všechny viděly, co měl v očích. Měl v nich přesně to, nač my obě myslíme."

"Možná ty!"

"Budiž, možná já. A zbytek kláštera včetně ctihodné matky Konstancie. Ne, nemám v úmyslu čekat, až mě některá předběhne a hupsne mu do postele. Ten nadřazený teolog nám pomůže zdrhnout, Jutto. Jenom je třeba za ním zajít do domu hostí a přesvědčit ho. Tady jsou dvě stébla, vytáhni si jedno. Která bude mít kratší, ta ho půjde přesvědčovat."

"Co si..." ucouvla Jutta, jako kdyby jí nepodávala dvě stébla, ale dvě zmije. "Snad si nemyslíš..."

"Kratší stéblo půjde," zopakovala rozhodně Veronika, "a přiměje Kusánského, aby nám pomohl k útěku. To nebude nic tak těžkého. Hádám, že postačí pořádné fellatio. Plus prsy, které mandragorae dederut odorem. Ovšem jestli to bude málo, bude třeba poskytnout comixio pohlaví v plném rozsahu. Nahotu před nahotou et cetera. Pospěš, pospěš, škoda času. Kratší čeká hortus conclusus, delší mezitím balí saky paky."

"Ne," vzepřela se Jutta. "Ne."

"Co ne?"

"Já nemohu... Miluji Reynevana."

"A proto chceš utéct. Proto musíš utéct."

Ona má pravdu, pomyslela si Jutta, naprostou pravdu. Už bezmála rok jsem v zajetí, bude to rok od útoku na Bílý Kostelec. U dominikánek v Cronschwitzu jsem už sedm měsíců, každým dnem se mohou objevit ti divní lidé a odvézt mě do jiného, ještě vzdálenějšího kláštera. Oddělí mě od Veroniky a sama uprchnout nedokážu. Ona má pravdu. Teď, nebo nikdy!

"Podej stébla, Veroniko."

"Takové řeči rozumím. Jaké sis vytáhla? Dlouhé! Krátké je pro mě, moje patronka vyslyšela mé tiché modlitby. Začni balit, Jutto. Já uháním do hostinského domu. Za teologem Mikulášem, který tam čeká suavissimus a pln půvabu."

*

Jutta, oblečená a sbalená na cestu, čekala za pekárnou. Bylo novoluní, prosincová noc černá jako dno Gehenny. Veronika se vrátila pozdě po půlnoci. Ruměná, zpocená, udýchaná. Měla na sobě kožešinou podšitý plášť a nesla raneček. Povedlo se, pomyslela si Jutta, vážně se to povedlo.

Neztrácely čas. Rychle přeběhly přes dvůr do hostinského domu a vešly do temné před síně. Mikuláš z Kusy na ně čekal a prstem na ústech jim přikázal mlčet. Odvedl je do stáje, kde ve slabém svitu kahánku sedlali čeledíni dva koně.

Jutta si oblékla kožíšek, natáhla na hlavu kapuci a vylezla do sedla.

Mikuláš Kusánský poslal čeledíny pryč. Potom objal a políbil Veroniku. Polibek trval. A trval.

Dost dlouho. Netrpělivá Jutta si významně odkašlala.

"Je čas odjet, sorores," vzpamatoval se Mikuláš z Kusy. "Pojďte."

"Kdo tam," zavrčel Brunwart, klášterní servus, strážný a dveřník v hostinském domě. "Koho to sem v noci čerti nesou? Mor na vaše..."

Když poznal kanovníka, zmlkl a hluboce se uklonil. Kusánský mu beze slova vtiskl do dlaně chřestící měšec. Brunwart se uklonil ještě hlouběji.

"Otevři fortu. Propust' moje služebné, posílám je v neodkladné záležitosti. A hubu na zámek."

"Spolehni se... Velebnosti..."

Noc černá jako dno Gehenny. Zima.

"Ta cesta vede do Vejdy. Ta druhá do Cvikova a Drážďan. Sbohem, drahé sestry. Ať vás Bůh provází. A ať vás šťastně dovede k vašim blízkým."

"Sbohem, milý Mikuláši."

Podkovy zazvonily na kamení.

Kapitola sedmnáctá

v níž začne Rok Páně 1430 a ve válkou zachvácených krajích Saska, Durynska a Horních Frank pokračuje velké hledání. Reynevanovi, Šarlejovi, Samsonovi a Rixe zabralo dvě hodiny, než se od brodu v Kössernu dostali na pevnou silnici, vedoucí k Altenburgu. Začalo sněžit, ale přesto jeli rychle, vedeni Reynevanem, kterého rozněcovala a poháněla Juttina blízkost. Husitské vojsko se tou dobou rozdělilo na pět houfů a pochodovalo směrem na Naumburk a Jenu. Důsledně při tom vypalovalo každou ves a každé oppidum na své cestě. Na západním obzoru přibývalo větrem čechraných chocholů kouře.

Reynevan pospíchal, zpočátku dokonce ani nechtěl zastavovat na noc a chtěl jet i potmě. Aby ho společníci zastavili, museli použít opravdu pádné argumenty: koně potřebovali oddech a obrok, navíc byli v cizí, nepřátelské zemi, kde mohli v temnotě a chumelenici snadno ztratit směr a zabloudit. Důsledkem pak mohlo být zpoždění podstatně delší než těch pár hodin nocehu. Zastavili se tedy v prázdné stodole na okraji nějaké vesnice. I ta vypadala jako prázdná a opuštěná.

Obzor na západě a severu barvila záře požárů.

Seděli kolem malého ohničku. V mlčení. Po nějakou dobu.

"Reinmare," ozvala se v přítmí sotva viditelná Rixa. "Jednu věc si musíme vyjasnit. Božičko tě vydíral hrozbou, že ublíží Juttě, a tak tě přinutil prozradit místo přepravy. Je to tak?"

"Kam," ozval se v přítmí sotva viditelný Šarlej, "tím míříš, drahá Rixo?"

"Kurfiřt Bedřich čekal se saským vojskem jinde než měl, ergo nevěděl, neznal pravdu. Řídil se falešnou informací. Mířím k tomu, abych ti položila otázku, Reinmare. Jakou informaci jsi Božičkovi dal?"

"Falešnou, jistěže falešnou," ujistil ji z přítmi Šarlej. "Jakou jinou by mu mohl dát?"

"Lež musela vyjít najevo," nevzdávala se Rixa. "A zaplatila by za ni Jutta. Mám uvěřit, Reinmare, že bys podstoupil takové riziko?"

"Armáda saského kurfiřta nečekala u Kössernu," odpověděl za Reynevana opět Šarlej. "Čekala u Dornau čili na špatném místě, sama jsi to přiznala. To ti jako důkaz nestačí?"

"Nezáleží mi na důkazu, ale na pravdě."

"Pravda," stiskl Šarlej rameno k odpovědi se chystajícího Reynevana, "mívá mnoho podob. Jakou podobu má ta tvoje, Rixo Cartafilo? Než tě Božičko omráčil, tvrdě a důrazně jsi od Reynevana vymáhala informaci o místě přepravy. Jakou informaci jsi očekávala, pravdivou, anebo falešnou? Jak jsi chtěla získanou informaci využít, komu ji předat? A v jaké podobě, jako informaci, anebo dezinformaci? Chceš pokračovat dále?"

"Chci znát pravdu."

"Jsi paličatá."

"To je dědictví po předcích. Proto pokračuji: máme naměřeno do kláštera dominikánek v Cronschwitzu, protože tam Božičko ukryl Juttu de Apolda. Víme to, protože jsem zachytila jeho zprávu pro Reynevana. Když Božičko tu zprávu odesílal, skutečné místo přepravy již bylo známo. Bylo známo, že Bedřich byl oklamán a že následkem dezinformace učinil fatální strategickou chybu. Přesto Božičko vrátil Reynevanovi Juttu. Zachoval se jako čestný vyděrač a splnil svou část dohody, vrátil to, čím vydíral druhou stranu, poněvadž dostal to, co chtěl vydíráním získat. Co tedy, ptám se opakovaně, Božičko dostal? Informaci, anebo dezinformaci?"

"Opakovaně odpovídám otázkou: jaký je v tom rozdíl? Důležitý je výsledek."

"Ne výhradně. Důležitá je též věrnost zásadám."

"Drahá Rixo," ozval se po delší odmlce opět Šarlej, nikdo jiný. "Také já jsem měl předky. A také jsem po nich ledacos zdědil. V mém rodu například přecházely z pokolení na pokolení všemožné životní moudrosti a sentence - kratší, delší, dokonce rýmované. Z prázdné láhve si ani Šalomoun nezavdává. Bohatému se i vůl otelí. Člověk hloupý neustoupí. Těch moudrostí bylo nečítaně, ale zapamatoval jsem si obzvláště jednu. Zněla: věrnost zásadám není než pohodlná výmluva neschopných, kteří zůstávají v nečinnosti a marasmu, kteří radši nedělají nic, neboť jakákoli činnost je nad jejich síly a představy. Aby s tím dokázali žít, učinili neschopní ze své neschopnosti přednost. A honosí se jí."

"Hezké. A pravda?"

"Co pravda?"

"Co je potom pravda?"

"Pravda," odvětil klidným hlasem Samson Medák, "je dcera času."

"Počatá," dodal Šarlej, "v náhodném a krátkodobém vztahu se shodou okolností."

*

Bylo pozdní dopoledne, když dorazili do Cronschwitzu. Bylo poledne, když je unavilo a znechutilo klepání a posléze bušení na fortnu, když skoro ochraptěli z volání. Pevná klášterní brána zůstala zavřená a hluchá. A kamenný blok dominikánského cenobia zůstal takový, jaký byl: studený, mrtvý, mlčící.

"Přijíždím pro slečnu Juttu de Apolda! Z vůle jejích rodičů!"

"Pax vobiscum, sorores! Posílá nás magdeburský arcibiskup! Otevřete!"

"Jsem duchovní! In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti! Credo in Deum Patrem omnipotentem, Creatorem caeli et terrae!"

"Jsme dobří katolíci! Přisaháme na svatý kříž!"

"Darujeme klášteru pade... sto guldenů!"

"Jutto! Ozvi se! Jsi tam! Juttóóó!"

Ze železem okované brány čísel chlad a nepřátelský pach rzi. Klášter mlčel. Jako hrob. Jako kameny zdi, již byl obehnán.

"Mnišky jsou uvnitř," konstatoval Šarlej, když se rezignovaně stáhli do blízkého lesíka. "Navrhuji řešení. Tábor operuje nedaleko, ten kouř stoupá někde z okolí Gery a nejspíše už hoří i Altenburg, který jsme včera minuli. Zajedu tam, přivedu stovku chlapů a vezmeme klášter šturmem."

"Vydrancují ho. A dominikánky to také odnesou."

"Dali jsme jim šanci."

"Zajdu ještě jednou ke klášteru," stiskl Reynevan rty. "Tentokrát sám. Padnu před branou na kolena. Poprosím..."

Znenadání Samson skočil jako tygr do suchého křoví a vytáhl z něj za límec pomenšího zarostlého chlapíka.

"Pusťte..." vzpíral se chlapík. "Pusťte mě... Všechno vám povím..."

"Kdo jsi?"

"Brunwart, páni, klášterní sluha... Slyšel jsem, co jste křičeli před branou... Zbytečně, ta panna už v klášteře není..."

"Mluv! Mluv, co je s ní!"

"Ale povídali jste něco o penězích..."

*

Jeli na západ směrem na Saskou Kamenici. Získanými informacemi rozrušený Reynevan byl zase v čele a zase udával tempo.

"Utekly z kláštera," opakoval kdoví pokolikáté, když na chvíli zpomalili. "Jutta s nějakou jinou pannou. K útěku jim dopomohl nějaký klerik, milenec té druhé..."

"Dejme tomu, že té druhé," rýpla si potouchle Rixa, ale pod jeho zlostným pohledem ihned umkla.

"Jely na západ," pokračoval. "Ke Drážďanům na Královskou cestu. To je jasné, míří k domovu... Musíme je dohonit."

"Opustily klášter před týdnem," podotkl Samson. "Máme-li věřit tomu sluhovi. Mají velký náskok. A můj kůň... Nechci vám přidávat starosti, ale jeho krok se mi nějak nelíbí."

"Není divu," ušklíbla se Rixa. "Nosit takového pořeza není žádná slast. Kolik vážíš, dybuku, čtyři centnéře?"

"Toho koně," postavil se Šarlej ve třmenech, "bude třeba někde vyměnit. Tomu tvému, Reinmare, jak slyším, také v plicích sviští jako v kovářském měchu. Musíme si obstarat nové oře. Co byste řekli na tamhlety?"

Ukázal na stezku z lesa, odkud se právě vynořil průvod vesničanů. Byl jich asi tucet a vedli koně.

A ustrojení, nebo spíše přestrojení, byli velice zvláštně. Na vesničany po čertech neobvykle.

"Znám ty koně," podivil se Reynevan. "I ty černé pláště. I ty přilbice..."

Než dokončil větu, Šarlej a Rixa už pobízeli koně.

*

Třebaže obutí do obludných láptí, projevíli vesničané rychlost jelenů a hbitost kamzíků. Odhodili tížící je lup a uháněli přes houští a sněhem zapadané vývraty jako antilopy, upalovali tak rychle, že stíhání nemělo cenu. Šarlejovi a Rixe se podařilo chytit jenom jednoho - nejstaršího a patrně postiženého platfusem, jak diagnostikoval Reynevan podle jeho kachní chůze.

Za límec přivlečený venkován plakal, hořekoval, prosil o smilování a vzýval boha, to vše velmi zmateně a takřka nesrozumitelně. Naštěstí Šarlej znal tajemství komunikace s obyvateli rolnických vísek. Nakopl chudáka do zadku, až se vyšponoval, a v té chvíli ho praštil pěstí do zátylku. Účinek byl okamžitý.

"...nevinní, jsme nevinní!" stala se platfusákova mluva rázem srozumitelnou. "My jsme je nepobili, schwöre bei Gott, my né... Oni se sami pomordovali, mezi sebou! My jsme akorát z mrtvých stáhli hadry... A pochytili jsme koně... Um Gottes Willen! Dobří páni... Vždyť nám minulý týden všechno Soldaten pobrali... Nenechali ani jednu slípku... Svatá Jenovéfo... Když jsme našli ty mrtvoly..."

"Mrtvoly? Kde? Zaveď nás tam!"

*

Za lesem se táhl úhor zarostlý bodláčím a zasněžený. Sníh byl rozryt podkovami a červený od krve, na něm se černaly mrtvoly. Na první pohled asi dvacet těl.

Vesničané nestihli obrát ani polovinu padlých, takže identifikace ostatků nebyla nikterak složitá. Asi čtyři zabití nosili černé pancíře a černé huncupy, všem známou výstroj a poznávací znamení Grelenortových Černých jezdců. Ostatní vypadali jako žoldnéři.

Rixa byla jediná, která vyjela na krvavý sníh, objela bojiště a zevrubně si prohlédla všechny mrtvoly, stopy a další podrobnosti.

"Bili se včera," konstatovala po návratu. "Žoldnéřů bylo patnáct, padli všichni. Grelenortových Jezdců bylo méně, padli tři. Dva z nich byli doraženi, zapíchnuti miserikordy. Grelenort, jak vidno, spěchal."

"Kam?" zeptal se Šarlej. "Kam odjeli?"

"Na jih. Na naše štěstí, jinak bychom na ně narazili."

"Co on tady dělá?" chlácholil Reynevan plašícího se koně. "Koho tady hledá?"

"Nás," odvětil suše Samson. "Nedělejme si iluze."

"Kriste..." zbledl Reynevan. "Přijel z východu... Jutta..."

"Ne," utála mu Rixa. "Určitě ne. Pojďme odtud."

Vyjeli. Samson a Reynevan na nových rapech a vedli s sebou i dva neosedlané koně. Rixa se ještě jednou ohlédla.

"Jednoho z těch dobitých znám," zamračila se. "Sloužil ve Vratislavi u Hayna von Czirne. Raubíř, vrahoun, navíc zaměřený na malá děvčátka. Potvrzuje se, že Grelenort je v tísní, už sbírá a verbuje, koho se dá: zločince, zvrhlíky, nejhorší verbež."

"Potvrzuje se ještě jedno," dodala. "Zpráva, že inkvizice zničila ten jeho zlopověstný hrad, ten Sensenberg. Grelenort přišel o svůj hlavní stan, tak nemá assasinské drogy pro svoje pohůnky."

"Kdysi noční přístrachy," odplivla si. "Rota smrti, pověrečnou hrůzu vzbuzující démoni času poledního. Dneska smečka vyšinutých šibeničnicků, mající ztráty i v bezvýznamných šarvátkách. A dobíjející své raněné. Podle mne je to úpadek."

"Padlí andělé," ozval se Samson, "nejsou o nic méně nebezpeční."

"Mluvíš jako dybuk, dybuku."

"Mluví dobře," zasáhl Šarlej. "Ať už Grelenort upadne sebevíc, nechtěl bych se s ním setkat. Ani s ním, ani s jeho Jezdci. Měl jsem už tu smůlu."

"A kdo neměl," prskla Rixa. "Kupředu!"

*

Rytíř, ke kterému je přivedli, se právě holil pod modrobílým stanem z hrubé tkaniny. Když je spatřil, pyšně se vzpřimil a otřel si tvář. Reynevan si všiml, že má oteklý nos a levé oko ozdobené velkou podlitinou.

"Jsem Gers von Streithagen," oznámil kysele. "Pán na burgu Drachensteinu a zdejší pfleger. Držím tady stráž. Jestli přitáhnou od Freitalu husité, nepustím je přes řeku, kacíři si na mně vylámu zuby. Nevěříte?"

"Věříme," ujistil ho Šarlej. "Musíme věřit."

"Kdo jste?"

"Poutníci."

"Poplatek za přejezd mostu činí tři groše za koně."

"Zaplatíme," uklidnila Rixa takovým vyděračstvím pobouřeného Šarleje. "Zaplatíme, urozený pane."

"Nejprve," vmísil se do řeči Reynevan, "bychom se chtěli na něco zeptat. Tohle je jediný most v okolí, kdo má namířeno na Chemnitz a Via Regia, nemá na vybranou a musí tudy. Ty, pane rytíři, každého kontroluješ. Neprojížděly

tudy dvě mladé ženy? Koňmo a bez doprovodu?"

Rytíř zbledl, jeho podlitina tak nabrala temnějšího odstínu. To neušlo Šarlejově pozornosti.

"Ty mladice," procedil skrze zaťaté zuby Gers von Streithagen, "mají s vámi něco společného? Jsou to přítelkyně?

Příbuzné? Nebo snad milostnice?"

"Kdepak," popřel s kamennou tváří demerit. "Pronásledujeme je, aby byly potrestány. Vyslal nás probošt od svatého Mikuláše v Jeně. Ty poběhlce velebníčka okradly. Řekni, prosím, jely tudy, anebo ne?"

"Jely. Ale... vrátily se."

"Jak to?" neudržel se Reynevan. "Jak vrátily? Proč vrátily? Mluv jasně, pane rytíři!"

"Co to má být? Chcete mi rozkazovat?" dal Gers von Streithagen ruce v bok. "Mně, šlechtici? Chováš se pyšně, mladíku, příliš pyšně! A o těch ženštinách lžete, prokoukl jsem vás, jste s nimi smluveni! Proč byste jinak mířili na východ? K Freitalu a Marienbergu, kde husité páli a ničí šachty a odkud všichni přechají? Ty vaše děvky jsou zaručeně špehýrky, také měly namířeno na východ, než se utekly směrem na Plauen. Já jsem pfleger, lidi před kacíři bráním..."

"Jasně. Tím, že z nich ždímáš tři groše za koně."

"Zatýkám vás!" zbledl Gers von Streithagen ještě více. "Do arestu s vámi, Schweinehunde! Až vás nechám připálit, sofort vyklopíte pravdu! Hej, chlapi, ke mně! Chopte se jich!"

Šarlej sáhl pod plášť pro zrádnou ručnici. Rixa byla rychlejší. Postoupila o krok vpřed. Zkřivila se. Zasklala, zasípala, zachroptěla. Potom plivla a smrkla a kýchla, rozprašující déšť krve a hlenu. Rytíři rovnou do obličej. Na jeho pobočníka. A na sbíhající se halberdýry.

"Heilige Maria, Mutter Gottes!" zaúpěl pflegerův adjutant, stíraje si z tváře krvavé chrchle. "Nákaza! Die Pestileenz!" "Ochraň nás, svatý Rochu!"

Všichni se jako jeden muž dali na útěk. Most duněl pod jejich škorňemi.

Zůstal jen pfleger Gers von Streithagen, strnulý a nevěřicně poulicí oči. Šarlej k němu přiskočil a kopl ho pod koleno.

Rytíři se podlomily nohy a demerit mu ranou pěstí přerazil již opuchlý nos.

"Na koně!" ocitla se Rixa jedním skokem v sedle. "Na koně, přátelé!"

Za chvíli uháněli cvalem po silnici na západ. Směrem, odkud přijeli.

*

"Před námi je nějaká zácpa," upozornila Veronika. "Zahal si obličej."

Stejně jako Jutta i ona nosila calotte - čapku kryjící vlasy. Teď si obě navíc natáhly kapuce. A sklonily hlavy. Až do této chvíle se převlek osvědčoval: nikdo v nich nepoznal dívky, nikdo se jim nevnucoval, nikdo je neobtěžoval. Nikdo se jich na nic nevyptával a vlastně se o ně nikdo ani zvláště nezajímal. Bez potíží cestovaly už několik dní, přitom cesty nezelely prázdnotou, právě naopak, bylo na nich docela rušno. A tady v blízkosti Cvikova už bezmála tlačence.

Před nimi se vinula řeka, cesta vedla přes most zatarasený řadou vozů čekajících na odbavení. Odnedávna převažoval na silnici provoz ve směru od východu na západ. Sdělil jim to podomní obchodník z Annabergu, bodrý manžel nenápadné ženušky a tatík nespočítatelných dětí, kterého potkali den předtím. Jejich maskování hauzírníka neoklamalo: oslovoval je "spanilé slečinky" a vysvětloval jim, že exodus z východu je následkem husitské rejsy a husí kůži nahánějících zvěstí o kacířských ukrutnostech. Hlavní síly husitů, informoval je hauzírník, táhnou na Míšeň a Ožici. Ale za Freibergem řadí roty, které páli a ničí doly, protože ti pekelníci mají obzvláště spadeno na důlní a hutní průmysl. Spálili a zničili Hermsdorf, Marienberg, Lengefeld, Glashütte a Freital...

"Z čeho ušili ten stan?" vyprskla Veronika. "Z barchetu nebo houně?"

U mostu a budky mýtného postavený stan byl z modrobíle pruhovaného hrubého kepru, skutečně připomínajícího lůžkovinu. Z žerdi, zatlučené do země, žalostně visel od sněhu promočený praporec. Kolem stály stráže, jako strašáci na vrabce rozestavení halberdýři. Přiblížily se k mostu, na němž právě probíhala ostrá výměna názorů. U mostu, jak zjistily, hlídkoval zbrojný oddíl, který pěstním právem vymáhal od cestujících poplatek za přejezd. Sněžilo, bylo chladno, a tak většina uprchlíků platila bez reptání, čas od času se však vyskytl někdo kurážnější, který odmítl uznat legálnost mýta. Jako právě nyní. Běženec se rozkřikoval a nadával. Děti brečely. Zbrojenci kleli a hrozili pěstmi.

Jutta a Veronika vjely na předmostí, sklonily zakuklené hlavy a snažily se budít co nejméně pozornosti. Bohužel východním směrem mělo namířeno jen málo poutníků. A proto budili pozornost všichni. Dvojici zatarasil cestu velký bojový hřebec, hnědý kopinický dextrarius. Seděl na něm rytíř v bobří čepici a šubě navlečené přes aketon.

"Stát! Kdo jste? Kápě dolů!"

Nebylo zbyť.

"U hlavy svatého Pankráce!" vycenil rytíř zuby a uhodil pěstí do oblouku sedla. "Vždyť jsou to holčiny!"

To se nedalo popřít.

"Jsem Gers von Streithagen," představil se rytíř. "Pán na burgu Drachensteinu a zdejší pfleger. Držím tady stráž. Jestli přitáhnou husité, nepustím je přes řeku, kacíři si na mně vylámou zuby. A vy jste kdo, panenky? A pročpak v přestrojení?"

"Ne každý, koho potkáme," špitla nesměle Jutta, "je šlechetný rytíř, šlechetný rytíři. Jsou tací, kdož neušanují dívčí nevinost..."

"...a my se sestrou spěcháme," přidala se Veronika prosebným tónem. "Šlechetný pane, propusť nás..."

"Spěcháte? Dozajista ke svým amantům, co? Dozajista se jim po vás stýská? Dozajista toužebně čekají na vaše polibky?"

"Spěcháme za matičkou a tatíčkem... Domů..."

Shlédl na ně z výšky kopinického sedla a na rty se mu vloudil slizký úsměv.

"Račte mě, panenky, následovat do mého stanu. Vystavím vám glejt. Bude se hodit, kdyby vás někdo obtěžoval."

V modrobílém stanu byl vedle plné milánské zbroje na stojanu ještě stůl, skládací židle a polní lůžko. Pán na burgu

Drachensteinu šel bez cavyků na věc.

"Je třeba začalovat za přejezd, holky," zašklebil se chlápě a ukázal na lůžko. "První třeba ty. Tak svlékej se. Šaty dolů."

"Šlechtný pane..."

"Mám zavolat knechty, aby ti pomohli?"

Veronika se prosebně zadívala na Juttu. Jutta vzdychla a pokrčila rameny. Veronika si chvějícími se prsty začala rozepínat knoflíčky. Gers von Streithagen visel očima na jejím výstřihu. A Jutta strhla z milánské zbroje rukavici i s kůrkami na ochranu předloktí a udeřila ho rovnou do nosu. Když se chytil za tvář, kopla ho do moudí.

Gers von Streithagen se zkroutil a ztěžka zuchl na polní lůžko, které se pod jeho váhou prolomilo. Veronika ho přetáhla skládací židlí.

Jutta strčila ruku do železné rukavice, zaťala ji v pěst, rozpřáhla se a udeřila ze všech sil, až jí křuplo v rameni.

Vyšly z keprového stanu, jako kdyby se nic nestalo. Halberdýři byli zaujati novým pozdvižením na mostě, tak si jich ani nevšimli.

Za chvíli seděly znovu v sedlech. A ujížděly zpátky na západ.

Směrem, odkud přijely.

*

Nazítí se rozpoutala chumelenice a neobyčejně zpomalila jejich jízdu. Reynevan se bezmocně vztekal. Rixa byla znepokojená, obávala se, že před očima podřízených potupený pfeleger je může pronásledovat. Šarlej to uznal za málo pravděpodobné, poněvadž vynucování míty na mostě bylo příliš výnosné, než aby od něj rytíř upustil. A i kdyby, sněžení by ztížilo stíhání též jemu. Jeli tedy, polykající vítr a vločky, anebo se někde skrývali, když vánice zcela znemožnila cestování.

Počasí se zlepšilo až po několika dnech. Svist větru přestal přehlušovat dunění hrubé střelby, doléhající k nim jako vzdálené hromobití odněkud ze západu.

Přidali, řídíce se stále mocnější kanonádou a zanedlouho měli před očima jak střílející bombardy, tak jejich cíl.

"Plavno," ukázal rukou Šarlej.

"Kdo je obléhá? Táboři nebo sirotci?"

"Zjistíme to."

*

Ukázalo se, že město a hrad obléhala tábořská polní obec pod velením Prokopa Holého a Jakuba Kroměšína. Nějakou dobu trvalo, než prošli přes vypálené podhradí, kde je neustále zastavovaly stráže, a než konečně předstoupili před hejtmany. Kupodivu si Prokop tentokrát nestěžoval na bolest v kříži a nechtěl po Reynevanovi, aby ho léčil. A ani ho nepustil ke slovu.

"Ejhle, Plavno," ukázal na město zahalené dýmem po ostřelování. "Sídlo Heinricha von Plauen, vůdce plzeňského landfrídu. Málo jmen Češi tak nenávidí. Odtud se organizovaly vpády do našeho pohraničí, při nichž se Jindřichovi žoldáci dopouštěli neslýchaných ukrutností. Jindřich z Plavna vymyslel pojem bellum cottidianum - válka vezdejší. A rovněž ten pojem uváděl do života, když takřka denně prováděl nájezdy, pátil, drancoval a věšel. Nenadál se, že jednou přitáhneme k této zdem. A že ty zdi padnou."

Jako na potvrzení jeho slov vypálil z okopu s ohlušujícím zaduněním hrubý kus. Kule z něj udeřila do hradby, až se vzneslo mračno prachu. V téže chvíli velký prak čili trebuchet návl neurobalistickým ramenem a mrštil do okruhu valů půlcentnéřový kámen. V postavení stojící katapult vystřelil do města hořící bečku smoly a očividně přesně, protože se nad střechami vzápětí zvedl dým.

"Hospodin, pravím, ohněm mstítí bude," promluvil hlasem plným patosu přítomný kazatel Markolt, "a mečem svým nad všelikým tělem, tak že mnoho bude zbitých od Hospodina."

"Amen," dokončil Prokop. "Čechy nesmírně poškozují ty nájezdy, vpády a bellum cottidianum. Von Plauen a jeho spojenci páli pole, ničí a loupi úrodu, takže Praha hladoví. To musí skončit. Udělím všem lekcí strachu."

"Po šturmu," dokončil, hryzáje si knír, "vydám město v plen a jeho obyvatelstvo na smrt. Bojovníci si už brousí nože."

"I kdyby," otázal se s úsměškem Šarlej, "dali výkupné?"

"I tehdy."

"Tím spíše," vmísil se opět Markolt, "že nedali."

"Nezadržím vojáky," ut'al případné námitky Prokop. "Nejspíše by mě ubili, kdybych se o to jen pokusil. Vím, proč přicházíš, mediku. Do Plavna se uchýlilo hodně běženců, doufáš, že je mezi nimi i ta tvá panna. Ale nemohu nic dělat. Taková je válka."

"Hejtmane..."

"Už ani slovo!"

Šarlej a Samson odtáhli Reynevana pryč. Zadrželi ho, když se chystal proniknout do Plavna, nějak se dostat za jeho hradby. S velkými obtížemi ho přesvědčili, že by to byla jistá sebevražda.

Záhy po poledni bombardy utichly. Blídy a trebuchety přestaly metat kameny a nálože. Zazněl ryčivý signál trubek. Ve větru zapleskaly rozvinuté korouhve a praporce. Rozlehl se válečný pokřik. A pět tisíc táborů se vrhlo do útoku.

Za dvě hodiny bylo po všem. Po žebřících byly ztečeny hradby, beranidly vyraženy brány. Odpor byl zlomen, obránci pobiti. Bez milosti. O hodinu později byl dobyt hrad a všichni obránci šli pod nůž. Jen o málo později padl dominikánský klášter, poslední ohnisko odporu. A tehdy začala řež. Než se setmělo, stálo Plavno v plamenech, v záru ohně bublaly a syčely řeky prolité krve. Požáry proměnily noc v den, smrtící práce neustávala a nářek vražděných neutichl až do rána. Reynevan, Šarlej, Samson a Rixa čekali za řekou u hráze a u cesty vedoucí na jih k Olešnici nad Halštrovem a Chebu. Čekali v naději, že tudy budou prchat ti, jimž se poštěstilo vyvážnout. Předpokládali správně,

netrvalo dlouho a objevili se uprchlíci, ukoptění, zakrvácení, zmatení a nepříčetní strachy. Rixa a Šarlej se rozhlíželi. Reynevan a Samson volali. Nadarmo. Jutta nebyla mezi těmi, kterým se podařilo Plavno opustit.

Reynevan zůstal hluchý k argumentům. Vytrhl se druhům a vstoupil do města. S pevným odhodláním. Vešel mezi hořící domy, zkusil se dostat i do zatarasených uliček. To, co spatřil, ho přimělo k návratu. Vzdal to. Mrtvých ve městě bylo příliš mnoho. A většina z nich již stačila shořet, zuhelnatět, obrátit se v popel.

Jutta, napadlo ho s hrůzou, může být v tom popelu.

Zůstala naděje, že tam nebyla.

*

Nazítří se rozpoutala chumelenice - tak hustá, že v podstatě znemožnila další jízdu. Musely vyhledat střechu nad hlavou. To, že našly prázdnou pastýřskou salaš, hraničilo se zázrakem.

Zrána se vyčáslilo. Nebe se rozjasnilo - pouze proto, aby na něm mohly spatřit sloupy dýmu. Skoro celý severní a západní obzor halil dým, kouř tak hustý, jako by zemi zahalila věčná temnota. Zdálo se, že se plní proroctví Apokalypsy.

"Potom anděl pátý zatroubil," zašeptala Jutta, "i viděl jsem, že hvězda s nebe spadla na zem, a dán jest jí klíč od studnice propasti. Kterážto otevřela studnici propasti. I vyšel dým z té studnice jako dým z peci veliké, i zatmělo se slunce i povětří od dymu té studnice..."

Veronika neodpověděla.

*

Neuplynuly dva dny a cesty se zaplnily přehájecími lidmi. Získat přehled o situaci nebylo za těchto podmínek nic těžkého, stačilo se zeptat.

"Husité jdou od severu," zopakovala Veronika, co jí sdělili uprchlíci. "Všechno cestou pálí. Pochodují na Naumburg, Jenu a Geru, prý už byli viděni i u Altenburgu. To znamená, že došli až k Lipsku, tam se obrátili a vytáhli do Durynska a Fojtlandu. Nechce se tomu věřit, ale je to pravda. Ten nadržovaný pfleger na mostě u Cvikova se bude divit, až ho obejdou z týlu a popadnou ho za prdel."

"V takovém případě," uzavřela, "nám nezbyvá než zamířit na sever. K Altenburgu. Naproti husitům."

"Jedme."

"Jedme. A modleme se, ať narazíme na tvého milého. Nebo na někoho, kdo ho zná."

*

Čím dále na sever, tím přibývalo sloupů kouře a tím více požárů hořících vsí a městeček rozjasňovalo noční tmou. Čím dále na sever, tím přibývalo běženců a tím větší mezi nimi vládla panika. Byly svědkyněmi toho, jak poškozený a vyložený vůz jiní uprchlíci bez milosti odtlačili z cesty, kterou blokoval, nedbajíce na protesty vozky, prosby jeho ženy a pláč dětí. Dlouho trvalo, než té rodině nakonec někteří z posledních projíždějících poskytli pomoc.

K vlastní záhubě, jak se vzápětí ukázalo.

Ozval se dusot kopyt, křik a hvizd a zpoza chlumy vyrazil cvalem jízdní oddíl. Jezdci měli na oděvech našity červené kalichy.

"Husité!" zaradovala se Veronika. "Vidíš, Jutto! To jsou husi..."

Jutta ji v náhlé předtuše zlého chytila za rameno a silně stiskla. Zacouvaly s koňmi do boru u cesty. V poslední chvíli. Jezdci s kalichy pobídlí koně a s divokým řevem udeřili na uprchlíky. Bodali je kopími a sekali meči, nikoho neušetřili. Sníh se okamžitě zbarvil do ruda. Sténající ranění byli dobíjeni. Jeden z mužů byl chycen do lasa a vláčen tam a zpátky po silnici. Jednu z přeživších žen útočníci povalili na zem a strhali z ní šaty.

"Panno Nejsvětější..." šeptala v borovém lese ukrytá Jutta. "Matko Boha jediného... Pod Tvou ochranu se utíkáme..."

Veronice se chvěly rty. Žena pronikavě křičela.

Náhle opět zaduněla kopyta a zpoza hřebene se vynořili noví jezdcí. K Juttině zděšení jeli tito na vraných koních a byli oděni v jednotné černí, měli černé pláště, černé zbroje a černé helmy. Tryskem zaútočili na husity rabující vozy.

Zařinčely zbraně a opět se zvedl křik.

A Jutta uviděla...

Znala ho z vyprávění. Pamatovala si ho z Bílého Kostelce, kde viděla, jak hrozil abatyši, jak s ní cloumal, jak bil spoutaného Reynevana. Když ji na rozkaz knížete Jana Minstrberského dali pod stráž do krytého vozu, několikrát se na ni přišel podívat a ona si zapamatovala jeho krutý úsměv. Zapamatovala si černé vlasy po ramena. Ptačí tvář. A pohled ďábla.

Birkart Grelenort.

"Utíkejme..." vypravila ze sebe. "Utíkejme rychle."

Veronika neprotestovala.

Vraždění lidé křičeli.

*

"Před námi je město," ukázala Veronika. "Uprchlíci říkají, že je to Plavno. Většina z nich míří právě tam. Říkají, že bezpečně je touhle dobou jedině za hradbami. Co ty na to, Jutto? Na sever vstříc husitům už přece jet nechceš. Už se s nimi nechceme setkat. To je dobře. Viděla jsem, jak by takové setkání skončilo..."

"Já," otrásla se Jutta při vzpomínce, "nepojedu na sever za nic na světě. Tam je Grelenort. Všechno, jenom ne on. Chci od něj co nejdál. Co nejdál..."

"Plavno ti není dost daleko? Nezůstaneme tady?"

"Ne," probudila se v Juttě opět nějaká nejasná předtucha. "Nezůstávejme tady, Veroniko. Prosím."

"Tvoje přání, tvoje rozhodnutí. Uvidíme, zdali správné."

*

Na zasněžené pláni dříve stála vesnice, čnicí zbytky cihlových komínů a černé obdélníky vypálené země prozrazovaly polohy někdejších chalup a chlévů. Na kraji spáleniště sedělo několik otrhaných vesničanů různého věku a pohlaví. Seděli nehybně jako sochy, jako svatí u cesty. Oči měli nevidoucí, prázdné.

"Zlá věc," porušila mlčení Rixa. "Zlá věc, tahle válka v zimě. Der böse Krieg, jak říkají. Když vypálí chalupu v létě, alespoň chudou obživu dá les, listí ochrání před chladem a i na zničených polích se dá paběrkovat... Ale zima znamená rozsudek smrti. Válčení v zimě by se mělo zakázat."

"Jsem pro," přikývl Šarlej. "Nesnáším, když musím srát na mraze."

*

"Koukni!" zavolala Veronika. "Co je to?"

"Kde?"

Veronika přijela ke kapliče a strhla přibitý lístek.

"Podívej se na to."

"Fratres et Sorores in fide, bla, bla, bla," četla Jutta. "Nevěřte popům ani pánům... Vypovězte poslušnost vašemu králi Zikmundovi, protože to není král, nýbrž bídák a desolator Christi fidelium, non exstipator heresum, sed spoliator ecclesiarum omnium, non consolator, sed oppressor viduarum et orphanorum omnium... To je husitský leták, už jsem podobné viděla. Je určen těm, kteří umějí číst, proto je latinsky."

"Jak se zdá," řekla Veronika, "působí v okolí husitští emisari. Jestli na nějakého narazíme..."

"Jasně," přisvědčila Jutta. "Emisar musí Reynevana znát, musel o něm přinejmenším slyšet. Jestli ho poprosíme, zavede nás k husitským velitelům a ochrání před pakosty a marodéry... Ale kde ho hledat?"

"Tam, kde jsou lidé. Ve městě."

*

V malebném údolí mezi malebnými vršky ležící město Bayreuth se zdálo být malebnou oázou klidu a míru. Zdání se ukázalo pravdivé. Brány byly střežené, leč otevřené, přichozím běžencům nikdo nebránil ve vstupu do města ani je přehnaně nekontroloval. Děvčata bez překážek dojela nejprve k radnici, potom k farnímu kostelu svaté Maří Magdaleny.

"I kdybychom v Bayreuthu toho emisara nenašli," rozumovala Veronika, razíc sobě a přítelkyni průchod davem, "stejně bychom se tady měly zdržet. Hele, kolik lidí hledá ve městě útočiště. Mám dost toulání po cestách necestách, prostě dost. Jsem hladová, promrzlá, špinavá a nevyspalá. A chtěla bych domů."

"Já také. Nefňukej."

"Povídám ti, zůstaňme ve městě. I když nenajdeme..."

"Právě jsme ho našli. Snad nám opravdu pomohla tvoje svatá patronka. Podívej..."

Plácek byl plný povozů. Na jednom stál muž v sukničce s ozdobně vystříhaným okrajem a goliardské kukle, zpod níž mu lezly pramínky šedivých vlasů. Kolem vozu se tísnil početný houf lidí, mezi nimiž převažovala chudina: servi, žebráci, kriplové, děvky, lumpové a jiní městští pauperes, odjinud pak pobudové, vandráci a vagabundi - úhrnem hlučná, neotesaná a odpudivá pakáž. Goliard v kuklici hovořil, upoutáváje pozornost davu zvýšeným hlasem a máváním rukama.

"Lžou vám o pravověrných Čechách!" křičel. "Tvrdí o nich mnoho hrubých a velkých lží, že prý zabíjejí každého, muže, ženy a děti. Ale to není pravda, leda by konali takové skutky proti své vůli, když se mužové mocní staví proti nim a když k nim přicházejí s úmyslem, aby je zničili. Pak se ovšem brání, a kdo se přitom vydává v nebezpečí, má z toho škodu. Přáli by si opravdu, aby již mezi nimi a vámi přestala ona plení a zabíjení a prolévání krve a aby byla utvrzena svatá a božská jednota."

Vězte, že Češi vyzývají knížata, pány a všechna města císařská k jednání o míru, aby konečně učinili přitř bezmeznému krveprolití. Jenomže vaše knížata, páni a preláti nechtějí odložit svou pýchu a nadutost, vždyť přece neteče jejich krev, nýbrž vaše."

"Dobře mluvím!" houkl někdo z posluchačů. "Správně mluvím! Pryč s pány! Pryč s popy!"

"Kde je váš král? Kde hercové? Uprchli a vás nechali napospas osudu! Za takové chcete bojovat? Dát se zabít za jejich bohatství a privileje? Dobří lidé, obyvatelé Bayreuthu! Ať se vaše město vzdá! Češi nejsou vaši nepřátelé..."

"Lžeš, bezbožný heretiku!" vykřikl z davu řeholník v kutně augustiniána. "V hrdlo lžeš!"

"Lidé!" přidal se k němu kterýsi z mediocres, městských darmošlapů střední společenské vrstvy. "Neposlouchejte toho prodejněho všiváka! Chyťte ho..."

V davu to začalo vířit. Byli i další, kteří souhlasili s mnichem a darmošlapem, ale chudina je ukřičela a vytlačila stranou, nešetříc hole, klacky, pěsti ani lokty. Plácek se v mžiku vrátil pod nadvládu proletariátu.

"Viděli jste," pokračoval ve své řeči šterec, "jak vám chtěli zavřít ústa? Jak flandáky pálí pravda? Ti, kdož vám kážou o poslušnosti vůči církvi a vládě, nazývají Čechy kacíři. A co je větším kacířstvím nežli překrucování slova Božího k vlastnímu prospěchu? Přesně to preláti dělají, slova Kristova komolí. Není tomu tak snad? Chcete to popřít, mniši?"

"Nepopřou! Je to pravda! Die heilige Wahrheit!"

Na plácek se s dusotem a řinčením vyhnuli pěší halberdyři, na dlažbě zazvonily i podkovy jezdců. Chamrad spustila řev. Goliard zmizel z vozu, jako by ho odnesl vítr.

"Tam, tam!" zahlédla ho Veronika. "Za ním, honem..."

Emisar v předklonu proběhl za vozy a schoval se v jedné z uliček. Vběhly tam za ním.

Čekal na ně hned za rohem. Chytil Juttu pod krkem, přirazil ji ke zdi a přiložil jí na hrdlo nůž. Veronika dušeně vykřikla, rdoušena zezadu nějakým druhým člověkem v šedé haleně, který se nepozorovaně zjevil za jejími zády.

"Holka?" zbystřil šterec zrak a o něco povolil tisk. "K čertu! Vy jste holky?"

Dal znamení, na které ten v haleně uvolnil řemen, jímž škrtil Veroniku. Byl to ještě jinoch, snad šestnáctiletý.

"Co vás to napadlo sledovat mě? Mluvte a rychle!"

"Hledáme..." vyhrkla Jutta. "Kontakt s husity..."

"Co?" zaťal zuby a ostří nože se opět dotklo jejího hrdla. "Cos to řekla?"

"Utekly jsme z kláštera," špitla příškrčeným hlasem Jutta, vědoma si toho, že její vysvětlení zní krajně nepravděpodobně. "Chceme se dostat k husitům. Můj... Můj snoubenec... U husitů je můj snoubenec..." Goliard ji pustil. Couvl o krok.

"Jak se jmenuje?"

"Reynev... Reinmar z Bělavy."

"Svatá Kláro, ochránkyně agitátorů," vydechl zhluboka emisar. A popadl se za hlavu.

"Ty jsi Jutta Apoldovna," promluvil namáhavě. "Našel jsem tě! Svatý Jene, který jsi křtil našeho Pána Ježíše Krista v řece Jordánu! Svatá Cecílie, patronko muzikantů! Tak já jsem tě našel! Já, Tybald Raabe, jsem tě konečně našel!"

Kapitola osmnáctá

ve které se nedává milost, není slitování, není milosrdenství. A léky i amulety jsou bezmocné.

Město Kulmbach hořelo. Nad ním se tyčící hrad Plassenburg, který se sirotkům nepodařilo dobýt, vypadal jako koráb v moři plamenů, unášený vzdouvajícími se vlnami ohně.

Když přijížděli, Reynevan se chtěl sirotkům vyhnout, obával se, že vzpomínka na Smila Půlpána a konflikt s náchodským houfem může být stále živá a že přes vstřícný postoj Prokopa a tábořských hejtmanů se může ze strany sirotků dočkat něčeho nemilého. Sirotčí kazatelé s Prokoupkem v čele ho vytrvale obviňovali z čarodějnictví a nepřestávali naznačovat, že je provokatér. Proto se Reynevan rozhodl objet Kulmbach širokým obloukem a zamířit rovnou k Bayreuthu.

Osud zkrátil jeho plány. Když objížděli obléhané město, narazili na silnou patrolu, které se zdáli podezřelí. Nepomohlo žádné vysvětlování. Byli zadrženi a v doprovodu eskorty předvedeni do sirotčího štábu. Ke své úlevě se tam však setkali se známými, přátelskými hejtmany. Přivítal je jako obvykle usměvavý Jan Kolda ze Žampachu a spolu s ním jejich starý známý Brázda Ronovic z Klinštejna.

Obležení už skončilo. Kulmbach byl dobyt a vyplněn, teď jej husité pálili. Červený kohout přelétal ze střechy na střechu a k obloze stoupal hustý dým.

"Ne," odpověděl dotazovaný Kolda. "Ne, Reynevane, nemám zprávy o žádných pannách. Odkud také? Tohle je válka. To znamená jeden velikánský bordel, který není možno ukočírovat. Východně od nás táhne Tábor, to znamená Prokop s Kroměšínem, západně Královcovy domácí jednotky a pražská domobrana Zikmunda Mandy. A mezi námi operují přepadové oddíly a samostatné roty, řadí všelijaké bandy, maroděři, dezertěři... Zachraň ty svoje panny co nejdříve, co nejdříve, to ti radím. Jestli jsou samy mezi vojsky, vidím to černě..."

Šarlej zaskřípal zuby, Reynevan zbledl. Brázda to viděl.

"Když je řeč o bandách a drancích," ozval se chvatně, "možná bychom jim měli ukázat... Co ty na to, Jene?"

"Můžeme."

Na kraji ležení opodál kořistí naložených vozů leželo na plachtě šest těl. Šest zmasakrovaných mrtvol. Pět z nich, Reynevanovi se až srdce zastavilo, mělo na sobě černé zbroje a pláště.

"Černí jezdci," pravil Kolda. "Černá rota. Říká vám to něco, mám pravdu? Také my jsme už o nich slyšeli. Ale že by za námi přijeli až sem do Německa?"

Šarlej na něho tázvavě pohlédl a ukázal na šestého mrtvého. Ten měl na sobě běžný šat. A skoro celou hlavu spálenou. Jako kdyby mu ji strčili do pece a dlouho ji tam drželi.

"Ano, je to tak," polkl slinu Brázda. "Černí, jak se zdá, za námi šli téměř od přepravy. Každou chvíli přepadli některou hlídku, kterou jsme později našli pobitou. Ale jednoho z našich obvykle na větví, pověšeného za nohy nad ohništěm. Zpovídali je, víte? A s hlavou v ohni povíš... Povíš všechno..."

Jan Kolda zachrchlal a odplívl si.

"Nakonec jsme toho měli dost," řekl. "Nastrojili jsme na ně léčku. Obklíčili jsme je, ale probili se, jenom těch pět se nám povedlo dostat. Co tady hledají, Reynevane? Na co se ptají lidí, když je pálí nad ohněm? Co nám k tomu můžeš říci?"

"Nic. Hrozně spěchám."

*

Když těsně před kopyty koně přeběhl černý kocour, měl se Jakub Dancel vrátit do Bayreuthu. Avšak Jakub Dancel pouze poslal za kocourem sprostou nadávku a pokračoval v jízdě. Kdyby se vrátil, Tybald Raabe by se mu vysmál za jeho pověřivost. A pěkná Veronika von Elsnitz by jím mohla, hrozně pomyšlení, pohrdat coby zbabělcem. Jakub Dancel tedy ujížděl ke Kulmbachu, kde měl podle předpokladu najít husity. Kdyby to neudělal, kdyby se přece jen vrátil, mohl se i v téhle zuřící válce dožít sedmáctin.

Chytili ho nečekaně, obklíčili jej více než tucet koní. Jeden z jezdců mu vytrhl uzdu. A dívka s modrými, nelidsky studenými očima ho ratištěm oštěpu vyhodila ze sedla. Když se chtěl postavit, udeřila ho svou zbraní a povalila ho. Člověk, jenž stanul nad ním, měl černé vlasy po ramena. Ptačí tvář. Zlý úsměv. A oči ďábla.

"Položím ti otázku," zasyčel jako had. "A ty odpovíš. Viděl jsi dvě osamoceně cestující dívky?"

Jakub Dancel to překotně popřel. Černovlasý se ohavně usmál.

"Zeptám se tě ještě jednou. Viděls je?"

Jakub Dancel to opět popřel. Stiskl víčka a rty. Černovlasý se vzpřimil.

"Pověste ho na větev," poručil, "a rozdělejte oheň."

*

"Nevím, kde teď Reynevan je," řekl goliard-emisar. Představil se přítelkyním jako Tybald Raabe. Měl dva pomocníky,

druhý z nich byl stejně mladý jako první.

"Do Horních Frank," vysvětlil, "vstoupilo pět husitských vojsk. Každé z nich operuje samostatně. Reynevana bych hledal nejspíše v tábořské polní obci, která pochoduje přes Hof a Münchberg. Tam pošlu zprávu. Po tomhle junákovi, Jakubu Dancelovi."

Junák Jakub Dancel se podíval na Veroniku a zarděl se. Veronika zatřepetala řasami.

"My zatím," rozhodl goliard, "počkáme tady v Bayreuthu."

"Proč máme čekat?" zeptala se Jutta. "Proč nejedeme s panem Dancem rovnou k husitům?"

"To je příliš nebezpečné. V okolí řadí různé bandy, maroděři, dezertěři... A žoldáci, kteří nejsou o nic lepší. Zdejší rytíři, včetně pšlegrů, se bojí husitům postavit, ale zato se neštítí loupit a drancovat, chladit si záhu na bezbranných a ženách..."

"To víme."

"A sami Češi, hmm..." zarazil se Tybald Raabe. "Někteří nižší velitelé... Bože chraň padnout jim do rukou... Slečno Jutto, Reynevan by mi nikdy neodpustil, kdybych tě nalezl a hned zase ztratil."

"Počkáme v Bayreuthu," uzavřel diskusi. "Jsem si jist, že se město vzdá. Už pár dní tady agituji, podněcuji chudinu.

Patriciát už má pořádně nahnáno z husitů na tamté a chamradi na téhle straně hradeb. Přišly zprávy z Plavna, z Hofu...

O krveprolitích a požárech... Uvidíte, že se Bayreuth vzdá, že zaplatí výkupné. A když Češi přitáhnou, předám vás pod ochranu hejtmanů. Budete v bezpečí."

*

Plamen svíčky se zachvěl.

Uklidněné, umyté a nakrmené dívky si nejprve poplakaly, aby si ulevily od strážní svého útěku. Pak se rozveselily.

"Byly chvíle, kdy jsem přestávala věřit," svěřila se se smíchem Veronika, kroutíc kolíčky loutny, nalezené v Tybaldově konspiračním bytě v podkroví. "Přestávala jsem věřit, že se nám to podaří. Čekala jsem, že to s námi špatně dopadne, buď nás znásilní a zabijí nějakí drancíři, nebo umřeme někde ve škarpe hladem a zimou. Přízněj se..."

"Přiznávám se," přiznala se Jutta. "I já jsem měla takové chvíle beznaděje."

"Ale máme to za sebou! Ha, přežily jsme! Teď můžeme pomyslet samy na sebe. Víš, ten Jakub Dancel... Je to ještě klouček, ale švarný klouček. A jaký má sladký pohled... Neškared' se. Ty už máš svého milého na dosah, brzy budeš v jeho náručí. Ale co já? Pořád sama."

Seulete sui et seulete vueil estre,
seulete m'a mon douz ami laissiee;
seulete sui, sanz compaignon ne maistre,
seulete sui, dolente et courrouciee,
seulete sui...

Plamen svíčky se zachvěl silněji.

"Tiše," zvedla Jutta prudce hlavu. "Slyšelas?"

"Ne. Co jsem měla slyšet?"

Jutta jí gestem přikázala mlčet.

*

A v Bayreuthu se najednou rozezněly zvony.

*

Dveře se rozletěly dokořán a dovnitř vpadl Tybald Raabe.

"Utíkejme!" vykřikl. "Husité jsou ve městě! Rychle, rychle!"

Na ulici je strhla řeka uprchlíků a unášela do středu města. Od severu slyšeli veliký hluk a střelbu, noční nebe zčervenalo. V běhu cítili závan horka a zápach spáleniny. Pronásledoval je křik, šilený, strašlivý křik vražděných.

"Udeřili nečekaně..." oddechoval Tybald Raabe. "Zdolali hradby... Město je ztraceno... Rychle, rychle..."

Před kostelem byli málem násilně rozděleni, bezhlavě prchající dav je od sebe odtrhl a odnášel různými směry. Do Jutty někdo strčil, narazila na pilíř, vyrazila si dech a jen záznakem se udržela na nohou. Kdyby upadla, byla by ušlapána.

Náhle vedle ní stanul Tybald, objal ji a uchránil dalších nárazů tím, že jim čelil sám. Davem stržená Veronika pronikavě vykřikla. Emisar se k ní vrhl a vytáhl ji z tlačence, celou roztřesenou, s těžkým zrakem a roztrženým rukávem.

"Tudy, tudy! Za sakristii!"

Kousek od nich porazili prchající lidé ženu s dítětem a udupali je dříve, než kterýkoli z nich stačil vykřiknout. Napůl omráčená Veronika upadla do bláta. Zvedli ji, dala se do křiku a bloudila kolem nepřítomným pohledem. Stěží mohla jít, museli ji táhnout.

Nad Bayreuthem už vyšlehly plameny, oheň se hrůzostrašnou rychlostí šířil ze střechy na střechu. K nebi rychle stoupaly sloupky jisker. Ale i skrze hukot požáru pronikal křik.

Z ulic na rynek vyběhli poslední uprchlíci a za nimi se vyhnuli husité. Oheň se červenými odlesky odrážel na hrotech a čepelích zbraní. Nářek vražděných se zařezával do uší.

Vraždění probíhalo metodicky a beze spěchu, obyvatelé města byli tlačeni směrem k farnímu kostelu. Jakmile se kostel naplnil, byl založen oheň. Vzplanuly lavice i oltář. Požár zachvátil kůr i celou chrámovou loď. Vnitřek zaplněného kostela se změnil v obrovskou pec. Kdokoli se pokusil z žáru uniknout, byl ubodán kopími.

Uličkami svažujícími se k řece tekly potůčky krve. Husité rozšlapávali červené bláto a tlačili tím směrem další obyvatele. Masakr pokračoval.

Veronika už přišla k sobě, mohli utíkat. Tak utíkali. Co jim síly stačily.

U brány se tísnili a rvali strachy šílení lidé, z blízké stáje byly slyšet výkřiky a kletby. Tybald bez rozmýšlení vpadl dovnitř. Za chvíli se objevil se svým druhým pomocníkem Pavlem Ramusem. Vedli čtyři vzpouzející se koně. Po Ramusově lici tekla krev.

"Do sedel! A ven z brány! Pryč!"

K nasedající Veronice doběhli dva lidé, s řevem ji chytli za šaty a snažili se ji strhnout z koně. Tybald Raabe jednoho šlehl bičem, Jutta kopla druhého do obličeje. Vedle ní bil Ramus do davu býkovicem. Veronika se třásla a cvakání jejích zubů slyšeli i v obklopujícím je rámusu.

"Ven z brány! Přes most!"

Stíhal je žár a hukot, běsnění rozpoutaného živlu. Strhl se vítr, který ještě více rozdmýchal požár, trvalo stěží tři otčenáše, než město Bayreuth stanulo v jednom ohni. Hladina příkopu se leskla jako rudé zrcadlo. Na pozadí plamenů se mihaly siluety jezdců.

"Nasadte koním ostruhy," zavelel Tybald Raabe, ohlížeje se k bráně. "Jedme rychle!"

Ujížděli, nutíce koně do zhoubného cvalu.

Už se neohlíželi.

*

Cválali po břehu řeky, třpytící se ve světle hvězd. Nezpomalili, ani když koně začali supět a lesní stezka utonula ve tmě. Jutta náhle ucítila v zátylku závan chladu, postavila se ve třmenech a nastražila sluch.

"Pronásledují nás," řekla třesoucím se hlasem.

"To není možné," otočil se Tybald. "Nic neslyším..."

"Pronásledovatelé jsou za námi," trvala Jutta na svém. "Jedme tryskem!"

"Zabijeme koně..."

"Chceš, aby tamti zabili nás?"

*

Probudil se studený, kalný úsvit a tehdy se ukázalo, že Jutta měla pravdu. Na vzdáleném hřebeni kopce se mihly siluety jezdců. Skrže mlhu k nim dolehl vzdálený křik.

"Adsuuumuuuus!"

"Do hajzlu!" bodl koně Tybald. "To je Grellenort! Rychleji, děvčata, rychleji!"

Celá čtveřice se pustila dolů krkolomným úbočím mezi řídké, holé břízky. Vjeli do úvozu, podkovy zazvonily na kamení. Na loužích se tříštil tenký led.

"Cvalem! Nezpomalovat!"

"Adsuuumuuuus!"

Z úvozu vyjeli na zorané pole, v jehož brázdách se držel sníh. Za polem temněl les. Nikoho nebylo třeba pobízet ani popohánět. Sklonili se ke hřívám a pobídli zvířata do trysku. Od kopyt odletovaly zmrzlé hroudy.

Ale pronásledovatelé byli už blízko, jejich křik oznámil, že jsou na dohled. Jutta se ohlédla. Asi tucet jezdců je stíhal v rojnici. Jeden je vedl, jel v čele. Věděla, kdo to je.

Dojeli do lesa, šlehání ježatými tlapami jedlí, proletěli houštinou. Dostali se rovnou na rozcestí. Jedna stezka vedla strží, druhá vedla do boru.

"Rozdělme se!" křikla Jutta. "To je jediná šance! Já dolů strží, vy tamtudy!"

"Jutto, nee!"

"Nemohu..." zalapal po dechu goliard. "Nemohu ti to dovolit... Pojedu já..."

"Jezdím nejlépe z vás. A bez tebe se k husitům nedostaneme. Vpřed!"

Nebyl čas na hádky ani na tklivé loučení. Jutta pobídla koně a odcválala strží.

*

Už nejméně dvě hodiny za sebou neslyšeli pronásledovatele, přesto se Tybald Raabe neodvážil zpomalit až do chvíle, kdy stálo slunce v nadhlavíku.

"Zastavme se..." vydechl. "Sesedněme. Musíme nechat koně odpočinout... Snad nás už nepronásledují... Snad se to povedlo. Jutta..."

Hlas mu uvázl v hrdle. Veronika se dala do pláče.

"Jezdí na koni nejlépe z nás všech..." zahučel goliard. "Nejlépe... Poradí si..."

Veronika se rozeštkala naplno.

"Musíme přivést pomoc," rozhodl Tybald. "Jsme blízko cesty vedoucí na Kulmbach a Kronach, husité by měli být blízko. Veroniko, přestaň, prosím..."

Veronika nedokázala přestat. Vzlykala velmi usedavě a velmi hlasitě. A třebaže je pláč zpravidla zbytečný, nijak nepomůže a nezlepší ničí postavení, tentokrát tomu bylo jinak. V houští něco zašustilo.

Zařehotal kůň. A na mýtinu vyjela čtveřice jezdců.

"Reynevane!" vykřikl goliard. "Šarleji! Samsone!"

"Dobrý nápad s tím pláčem," pravil namísto pozdravu demerit. "Kdybyste nahlas nebrečeli, přejeli bychom bez povšimnutí kolem."

*

Tybaldův obličej při vyprávění smrtelně zbledl. Reynevan však zachoval klid. Buď pochopil, že nemůže goliardovi nic vyčítat, nebo mu žádné výčitky prostě ani nepřišly na mysl. Spíše to druhé, protože ihned po vyslechnutí poslední věty se vyhoupl do sedla.

"Jedeme!" vyskočil rovněž Tybald. "Okamžitě jedeme na pomoc! Ukážu vám cestu! Ale dejte mi volného koně, ten můj už neujde ani hon..."

"Co s ní?" ukázala Rixa na Veroniku, červenou od pláče a stále popotahující nosem.

"Ať jede s námi."

"Ne!" vykřikla z plna hrdla Veronika von Elsnitz. "Nechci! Ani za nic! Jsem na dně, víc nevydržím! Chci se vrátit do kláštera! Zpátky do klášteraaa!"

"Dobrá," kývl hlavou Tybald. "Ramusi, chlapče, odvez ji do Cronschwitzu. Sbohem, slečinko."

"Zachraňte... Juttu..."

"Zachráníme."

*

Když před Juttou znenadání vyrostl plot, pobídla koně, aby se přes překážku přenesl skokem. Vjela na rovný plácek mezi chalupy a stodoly opuštěné vesnice. Nalevo stál vysoký špýchar, vpravo na kopci viděla nezřetelně v mlze děravé lopatky větrného mlýna.

Kůň sípál a chrčel, jeho šíje byla horká, mokrá a kluzká, udidlo a uzdu pokrývala pěna. A stíhání neustávalo, koně Černých jezdců snad nepociťovali únavu, stále za sebou slyšela dusot a výkřiky.

Zamířila ke špýcharu, zdálo se jí, že za ním vidí proutěný plot, za nímž se mohla alespoň na chvíli ukrýt. Jedině úkryt ji mohl zachránit, v závodě už neměla šanci.

Skokem překonala další plot, kůň po dopadu až přisedl na zadek a zdálo se, že už už padne. Statečně se však zvedl.

Pouze proto, aby náhle zařičel a začal se vzpínat. Vzpínat se tak, že Jutta vyletěla ze sedla. Koutkem oka zahlédla oštěp, který probodl koňský bok kousek od jejího lýtky.

Spadla rovnou do suchých šlahounů ostružiníku, na chvíli uvázla v píchajících trnech. Když se konečně celá poškrábaná vyprostila, bylo pozdě, Černí jezdcí ji obklíčili ze všech stran. Dala se na útěk, hbitě kličkujíc mezi jejich koňmi. Snadno ji dohonili a ve cvalu ji povalili takovou silou, že pád na udusanou zem jí vyrazil dech a docela ji ochromil. Zůstala ležet na zádech a dívala se do náhle ztemnělého, zataženého nebe. Kolem frkali koně, dusala jejich kopyta.

"Slečna Jutta de Apolda."

Hleděl na ni z výše sedla svými ptačíma očima a krutě se usmíval.

"Dlouho jsme se neviděli," řekl jízlivě. "Už uplynul více než rok od našeho setkání v Bílém Kostelci. Stýskalo se mi. Seberte ji!"

Dva Jezdci ji zvedli ze země surovým trhnutím. Neměli přílby, spatřila jejich tváře, bledé až stříbřité, jako kdyby patřily přízrakům, tmavě podkroužené, nepřítomné oči a pěnu na rtech. Náhle ztratila naději. V zoufale jisté předtuše, že tentokrát nevyvázne.

Odvlekli ji ke stěně nějaké kůlny. Zde již čekal Grelenort. A světlovlasá dívka s modrými, nelidsky studenými očima.

"Měl jsem s tebou jiné plány," oznámil Grelenort. "Chtěl jsem tě odvézt do Vratislavi. A po dopadení tvého galána Reinmara Bělavý jsem se ho chystal násilím krmit kousky masa, které bych před jeho očima vyřezával z tvého těla, pokaždé z jiného místa. Mám zkušenosti a kauterizoval bych rány, zábava by se dala protáhnout na pár dní, až bych se propracoval ke tvým vnitřním orgánům. Ale čas mi nepřeje, historie mi nepřeje, a navíc nabrala nepředvídané obrátky. Proto se budeme muset rozloučit tady a teď. Na tomto místě tě zanechám."

Dva Jezdci popadli Juttu za paže a ramena a zvedli ji tak, že se dotýkala země pouze prsty u nohou. Douce von Pack ji roztrhla kazačku a košili, obnažila šíji a chytila ji za vlasy v týle. Pomurník přistoupil a vytáhl zpod pláště plochou krabici. Jutta byla hrůzou na pokraji mdlob a ze stáhnutého hrdla nemohla do té chvíle vypravit ani hlásku. Ale když spatřila, co Pomurník vytáhl z krabice, vykřikla. Vykřikla nahlas a zazmítala se v rukou katanů.

Vytažený předmět byla usušená tlapka. Malá jako ručka dítěte, avšak s nelidsky dlouhými prsty, ozbrojenými hákovitými drápy. Kůže na tlapce byla poseta dírkami, připomínajícími droboučké krtince. Byly to chodbičky larev hmyzu, které se vylihly v zahnívající tkáni a všechnu ji vyžraly, až zůstala jen suchá pokožka a tuhými šlachami potažený pařát. Vysušený, stále však páchnoucí hnilobou.

Pomurník se přiblížil. Jutta toužila omdlít, ale nemohla. Zírala jako hypnotizovaná.

"Per nomen Baal-Zevuv, dominus scatophagum," zvedl Pomurník tlapku a přiložil ji k její tváři. "Per nomen Kuthulu, Tsadogua et Azzabue! Per effusionem sanguinis!"

Škrábl ji smrdutým pařátkem do krku. Až do krve. Chtěla vykřiknout, ale dokázala pouze zachroptět. Škrábl ji ještě jednou. A ještě jednou.

"Iä! Azif!"

Ozval se zvláštní syčivý šelest, šramot a cvrkot, jako kdyby jej vydávala hejna hmyzu a jejich křídélka. Dokonce i někteří Černí jezdcí polekaně ucouvli. Pomurník zvedl tlapku před Juttin obličej.

"Adiungat Yersinia tibi pestilentiam!"

Na jeho pokyn ji pustili. Upadla měkce, zcela bezvládně. A v následující chvíli se zkroutila v křečích.

Chvilí se na ni díval. Potom se otočil ke svým.

"Stalo se," řekl. "Jedeme... Co se děje?"

"Husité," přivítal jeden z Jezdců od plotů na okraji vesnice. "Silný oddíl! Jsou blízko!"

"Kryje se," ukázal Pomurník na stodoly a kůlny. "Počkáme. Pozor, aby nezařehal některý kůň."

Zvedl se vítr, větrný mlýn na kopci zaskřípal a otočil lopatkami.

*

Dietky Bohu spievajme,

jemu čest, chválu vzdávajme...

Silnicí kolem opuštěné vsi táhl se zpěvem jízdní oddíl - půltřetího sta oděnců s kalichy na zbrojích. V jejich čele jel Jan

Zmrzlík ze Svojšína, pán na hradě Orlíku, v plné zbroji a varkoči s rodovým erbem - třemi červenými štrychy ve stříbrném poli.

"Vesnice," ukázal Fritzold von Warte, žoldněř, Helvét z kantonu Thurgau. "A větrný mlýn na vršku. Spálit?"

"Ne," rozhodl Zmrzlík. "Nebudeme na sebe upozorňovat dýmem. Na návsi je studna, aspoň napojíme koně. A potom na Bamberg."

*

Husité nespěchali, uplynuly dobré dvě hodiny, než opustili náves. Konečně nastalo ticho. Jen venku vanoucí vítr svištěl ve škvírách špýcharu. A občas zaskřípaly lopatky mlýna na kopci.

"Asi už odjeli," konstatoval Pomurník. "Vylezme a zmizme odtud."

Jeden z Jezdců otevřel vrata. Aby pohlédl rovnou do ústí hlavně pražské ručnice.

"Pochválen buď..." uvítal ho Šarlej.

A střelil ho mezi oči.

*

Na zvuk výstřelu vyběhli ze stodoly dva zmatení Jezdci. Jeden padl ihned, když ho šípka z Reynevanova samostřilu zasáhla průhledem helmy rovnou do oka. Druhého udeřil Samson gudendagem takovou silou, až se hunčap prohnul a praskl jako vaječná skořápka.

Rozháněje se okovaným kyjem, vpadl velikán do stodoly. Jezdci před ním kvapně ustupovali, stáhli se ke stěnám. Ale jenom v první chvíli, bylo jich přece pět na jednoho. Blýskly jejich meče a kordy.

Tehdy Samson objal sloup podpírající krovy. Na čele mu vystoupily žíly, když sloupem trhl tak mocně jako skutečný biblický Samson. A jako skutečný Samson povalil sloupy Dágonovy svatyně v Gaze, tak Samson Medák vyvrátil a povalil opěrný sloup stodoly. Se zlověstným třeskem se prolomil vazní trám, jako klacíky se polámaly kleštiny a začaly praskat krokve. A jako Dágonova svatyně na Filištínské, tak se celý strop, celá půda, krov a střecha, celá obrovská tíha starého dřeva zhroutila na Černé jezdce a rozdrtila je, než se stačili dát do křiku.

Pouze jedna noha trčela ze změtí trámů, jedna noha v černé holenici a černém sabatonu. Trčela ven a slabě sebou cukala.

Samson stál v té spoušti nezraněn a ztěžka oddychoval, nemoha ze sebe vypravit hlásku. Pouze dloubl Reynevana do ramene.

Bylo třeba pokračovat v práci.

*

Černí jezdci se drali ze vrat špýcharu. Rixa skolila jednoho dvěma kulemi z ručnic, jež jí podal Tybald. Avšak pár dalších se vyhnulo na náves a za nimi, už na koních, ostatní v čele s Pomurníkem. Jeden z koní se však ihned vzeplal a padl, když se na bojišti objevil Reynevan se svou loveckou kuší. Druhého koně zastřelil z handkanónu

Tybald, ale sám při tom málem přišel o život. Najel na něj další jezdec a právě zvedal meč, když ho Samsonem vržený gudendag smetl z koňského hřbetu. Tybald se na sraženého muže vrhl jako jestřáb a vrazil mu korduláč pod gorget.

Rixa mezitím zapíchla druhého povaleného Jezdce.

Šarlej neohroženě zastoupil cestu Pomurníkovi a zešíroka ťal jeho hřebce přes přední nohy. Kůň se zaryl chřípěmi do země, Pomurník vyletěl ze sedla a kutálel se po plácku. Douce von Pack pronikavě vykřikla, obrátila koně a hnala se na Šarleje s oštěpem. Demerit nezapíkařil, nedal se na útěk, ale očekával ji s obouruč třímaným malchusem. Douce se zvedla ve třmenech a rozpřáhla k vrhu. V té chvíli šíp z Reynevanovy kuše zasáhl jejího koně do šíje. Kůň se postavil na zadní, Douce těžce dopadla na zem.

Pomurník se zvedl, přiskočil k poslednímu z Jezdců, strhl ho z koně a sám skočil do sedla. Spatřil Samsona, běžícího k němu, spatřil Rixu a Tybalda, zvedající ručnice. Rychle zvedl obě ruce, učinil jimi ve vzduchu komplikované gesto a vykřikl zaklínadlo. Ve zvednutých dlaních mu vyrostla a začala žhnout koule ohně.

Když viděli, co se chystá, všichni si urychleně začali hledat úkryt. Ale Pomurník na nikoho speciálně nezamířil, prostě jen vymrštil ohnivou kouli vzhůru, aby tam s ohlušujícím prasknutím explodovala.

Potom využil zmatku, přicválal ke vstávající Douce, vytáhl ji na koně a hnala se k vršku, na němž stál větrný mlýn. Rixa po nich vystřelila z handkanónu, ale chybila.

Reynevan nechybil.

Vraný hřebec po zásahu šípkou zařičel, vyhodil zadníma nohama a shodil své jezdce. Pomurník a Douce se dali na útěk pěšky. Douce kulhala.

Reynevan chytil jednoho z koní pobíhajících po návsi, vyskočil na něj a pustil se za prchajícími. Pomurník se ohlédl, a když spatřil koňské zuby téměř nad hlavou, zaječel strachy. Duchapřítomně však uskočil, zvedl ruku a vykřikl další zaklínadlo. Z jeho prstů vystřelil proud jisker, ohnivých jehel. Kůň zaržál a stanul na zadních. Reynevan spadl a polámal pod sebou plaňky plotu. Pomurník se chopil uzdy a vyšvihl se do sedla. A tryskem pokračoval v úprku.

*

Douce von Pack stála na schůdcích vedoucích do mlýna. S taseným kordem, rozevlátými vlasy a vyceněnými zuby. Z jejího hrdla se draly nelidské zvuky, něco jako vztekklé vrčení rozzuřené kočky.

Šarlej už otevíral ústa k výzvě, aby odhodila zbraň a vzdala se, avšak Rixa ho zadržela, zavrtěla hlavou. Pohlédla mu do očí a Šarlej pochopil.

Milost se nedává.

Zvedli Tybaldem přivlečená dvířka od chlěva, použili je jako štít a vyrazili na schody. Přimáčkli Douce ke dveřím, zatlačili ji dovnitř a vrhli se na ni. Odrážela je a ustupovala.

Zavanul vítr, lopatky mlýna se otočily, jeho mechanismus se pohnul a zaskřípěl.

Šarlejovi se povedlo chytit Douce za ruku a vypáčit jí z prstů kord. Douce zavřískla a tasila nůž. Rixa ji uhodila hlavíci

tesáku. A odstrčila. Rovnou na pohonnou hřídel, palečné kolo a převody.

Vál mírný vítr.

Dubový trýb převodu zachytil rameno uvězněné Douce a s chrupnutím se do něj zakousl jako vlčí zuby. Zapraskala kost. Douce zaječela. Zazmítala se, avšak masivní ozuby ji pevně držely. Opět mírný závan, mechanismus zapracoval, hřídel se pootočila, trýb se opřel o dívčin hrudník. Douce zavyla, až se ze všech škvír sypal prach. Šarlej s Rixou na sebe pohlédli. Pokrčili rameny. A odešli. Dole v mlýnici na ně čekal Tybald. Venku Samson podpíral v chůzi potlučeného Reynevana. "Tak co?" zeptal se Tybald a kývl hlavou směrem ke mlýnu. "Tak co?"

"Nic," odpověděla mrazivě Rixa. "Čekáme na vítr."

*

Na kůži byl cítit zvedající se vítr.

Pomurník byl už daleko. Nyní se zastavil a otočil koně. Zadíval se nazpět.

Poslouchal. Vzdálenost byla značná, ale on slyšel.

"Neopouštěj mě! Neodcházej! Nenechávej mě samotnou!"

Pomurníkova tvář se nepohnula. A v následující chvíli ze sedla třepetavě vzlétl velký pták. Vznesl se, nabral výšku a zmizel v nízkých mracích. Uletěl. Zmizel.

"Nenecháááááá..."

Vítr zakvílel. Lopatky mlýna se zachvěly. Potom se daly do pohybu. Zprvu se zjevnou námahou, překonávající odpor. Ale pak už se otáčely hladce a bez překážek.

*

Posledního z Jezdců, odzbrojeného a bez helmice, zahnali Tybald a Rixa ke vratkům jednoho dřevníku. Jezdec padl na kolena a škenral o milost. Ale toho dne se milost nedávala. Tybald chytil Jezdce za vlasy a Rixa mu krátkým pohybem vrazila dýku pod bradu až po jilec. Bodnutý muž v křečích padl na vrátka a rozrazil je. Rixa něco zaslechla, a tak nahlédla dovnitř.

"Reynevane!" zakřičela pronikavě. "Reynevane! Sem! Rychle!"

"Ó, Kriste!" nahlédl dovnitř i Tybald a ucouvl. "Kriste..."

Přiběhli Šarlej a Samson. Reynevan zapomněl na své zhmožděniný a ještě je předběhl. Vpadl dovnitř, odstrčil goliarda a málem porazil Rixu.

Vevnitř na slámě ležela...

"Jutta!"

Vrhl se k ní, klesl na kolena. Uchopil ji za ramena.

Nejprve ucítil mokré horko. Byla rozpálená, jako kdyby ji spaloval oheň. Oči měla zavřené, chvěla se, nepotlačitelně třásla.

"Jutto! To jsem já! Jsem tady! Jutto!"

"Reynevane..." otevřela oči. "Reynevane?"

Objal ji. A tehdy ucítil strašný, doslova ledový chlad jejích rukou. Podíval se na ně a strnul. Pokožka na rukou byla úplně promodralá. Modrá barva přecházela na kloubech do indigové a na prstech do temně purpurového odstínu. Chvějícími se prsty ji rozeplnul košili. A i když se o to ze všech sil snažil, nedokázal zadržet zoufalý výkřik.

Dívčiny sinělé paže, prsa a břicho hustě pokrývaly puchýře a strupy. Takřka před očima se nalévaly nové. Některé praskaly, roníce krev. Jutta se začala spasmaticky třást, zakryl ji, zavinul do pláště. Nepřítomně na něho pohlédla.

"Reynevane... Zima..."

Přikryl ji druhým pláštěm, který mu podal Samson. Jutta mu silně stiskla ruku. Chtěla něco říci, ale zaskočila ji krvavá slina. Pomohl jí předklonit se, aby ji mohla vyplivnout.

"Co jí je?" zeptal se hluše Šarlej. "Co je to za nemoc? Co je to za hroznou promodralost?"

Reynevan se kousl do rtu a ukázal na zranění na dívčině šiji, rovnoběžné škrábance, nyní naběhlé a zhnisané. Vstal a odvedl Šarleje a Samsona stranou.

"Byla zraněna," vypravil ze sebe. "A úmyslně nakažena..."

"Čím?"

"Je to..." hlas mu uvázl v hrdle. "Myslím, že... Že je to magicky vyvolaná otrava krve... Podle Avicenny... Salernští to pojmenovali sepsis... Ta promodralost je následkem podkožního krvácení, její krev prosakuje žilními stěnami a vytváří podlitiny po celém těle... Vznikají metastasy - hnisavá ložiska. Má příznaky mokré sněti..."

"Máš nějaký lék?"

"Na sepsi není léku... Nikdo ji neumí léčit..."

"Nemluv tak, k čertu! Jsi medik! Zkus to!"

Nejdříve horečka, pomyslel si, když k ní opět poklekl, musím snížit horečku... Potom nutně potřebuji nějaké silné sérum... Něco, co zastaví nákazu...

Třesoucíma se rukama rozeplnul přezky lékařské brašny, vysypal její obsah a začal se v něm zoufale přehrabovat. S rostoucím pocitem bezmoci.

S rostoucím přesvědčením, že nic z toho, co má k dispozici, není schopno Juttu vyléčit, pomoci jí, dokonce jí ani utišit bolest. Že jsou k ničemu všechna jeho remedia contra malum, všechna diaconia a electuaria, všechna sotira, antidota a panacea. K ničemu je artemisium, hypericum i serpillum, k ničemu je Pestwurz, Morsum diaboli čili vrhavka a všechna jiná specifika v jeho brašně.

Amulety, napadlo ho, Telesmovy amulety. Zůstalo jich několik... Krvácivost zastavující gemma rutila. Venimz lapis-lazuli, účinný proti uštknutí jedovatými hady... Aquilla - orlí kámen čistící krev... Jenže všechny musí být použity okamžitě, zatímco ona byla zraněna před hodinami... Magická sepsis se šíří bleskově... Ale možná bude některý z

amuletů působit. Bože, ať některý účinkuje...

Amulety neúčinkovaly. Byly příliš slabé. Neměly šanci v boji s chorobou, kterou byla Jutta nakažena.

Zakletí. Pár jich znal. Skláněl se nad ní, recitoval je a cítil při tom sucho v ústech. Prováděl magická gesta a znamení a stěží potlačoval chvění rukou.

Zakletí neúčinkovala. Reynevan zvedl oči i ruce.

"Magna Mater..." zašeptal. "Matko bohů... Ty, jež nás jediná chráníš a bráníš... Matko slunce, jejíž prsy jsou bílé mlékem hvězd. Elementorum omnium domina, Paní Stvořitelko, Živitelko světa. Strážkyně nebe i moře, všech bohů a mocností, aeternae caritatis desideratissima filia, aeternae sapientie mater gratissima, sub umbra alarum tuarum protege nos. Dej mi, pokorně tě prosím, sílu léku vracejícího zdraví. Zachraň ji, prosím. Dovol jí žít."

Zázrak nenastal.

Jutta se začala zalykat krví, plivat krev. Krev se jí pustila rovněž z nosu. Zvedl ji a sklonil ji hlavu. A bezmocně přihlížel.

"Jak..." ozval se sotva slyšitelně Šarlej. "Jak ona..."

"Vyčerpáním životních sil."

"Jak dlouho..."

"Hodně dlouho."

"Reynevane..." chytila ho Jutta za ruku. Její modré prsty už nebyly schopny silnějšího stisku. "Reynevane..."

zopakovala v polovědomí. "Chci... na slunce..." Všichni pospíšili s pomocí. Zvedli ji, vynesli z dřevníku a položili na improvizované lůžko z pláštíků. Slunce na obloze nebylo, jenom nízké, olovnatě šedé mraky.

Znovu začala silně krváčet, krví prosáklé kalhoty svědčily o krvácení z trávicího traktu a reprodukčních orgánů. Začala sebou trhat v silných konvulzích, mučivě dlouho.

Dávali se na ni s bezmocí.

"Reyne..." vyplivla krev. "Reynevane..."

"Jsem u tebe."

"Jsi," pohlédla na něho téměř přítomně. "Jsi... To je dobře..."

S obtížemi nahmatala jeho paži. Potom dlaň. Její prsty a nehty už byly skoro černé. Na nohou rovněž. "Je čas... Montségur..."

"Co říkáš? Jutto?"

"Montségur... trvá... Endura a consolamentum... Chtěla bych... uslyšet hlas... odtamtud..." Reynevan potřásl hlavou a tázavě pohlédl na přátele. Šarlej rozhodil rukama. "Dovol," požádal Samson. Poklekl vedle Jutty a uchopil její zčernalou ruku. "Benedicite," pravil potichu. "Benedicite, parcite nobis."

"Parcite nobis," odvětila šeptem. "Za všechny hříchy... prosím o odpuštění..."

"De Deu e de nos vos sian perdonatz," řekl Samson. "E nos preguem Deu que les vos perdo."

Zdálo se, jako by se Jutta chtěla usmát. Avšak záchvat bolesti znetvořil její sinalou tvář do nelidské grimasy. Z nosu a koutku úst jí vytryskla krev. Krev už prosákla také všemi plášti.

"Reinmare," postavil se Samson. "Je čas. Ať se stane."

"Nerozumím."

"Než Jutta zemře," naklonil se k němu obr a ztišil hlas, "bude trpět ještě nejméně několik hodin. Dovolíš, aby trpěla?"

"Co to říkáš? Mám ji... Samson... Jsem lékař! Jsem křesťan! Bůh to zakazuje... Boží zákon..."

"Zákon, který přikazuje trpět? Když je možno utrpení zkrátit? Nic o Bohu nevíš, chlapče, vůbec ho neznáš. A děláš z něj krutého fanatika. Urážíš ho tím. To se nesluší."

"Ale..."

"Jsi lékař. Máš léčit utrpení."

Šarlej vzal Rixu pod paži a odvedl ji stranou. Tybald Raabe šel za nimi.

Samson a Reynevan si klekli vedle Jutty, Samson nalevo, Reynevan napravo. Než poklekli, byla Jutta v bezvědomí, nyní se probírala.

"Reinmare..."

"Miluji tě," zašeptal s ústy u jejího ucha. "Miluji tě, Jutto."

"Já tě také miluji. Jsem připravena."

"Pater sancte," pronesl tiše Samson, "suscipe ancillam Tuam in Tua iusticia et mitte gráciam Tuam e Spiritum Sanctum Tuum super eam."

"Lux in tenebris lucet," zašeptala zřetelně. "Světlo v temnotě svítí... A temnota je nezahálí."

Když to vyslovila, mračna se náhle rozestoupila. Mezi nimi zazářilo podvečerní slunce. I bylo světlo.

A stalo se, že Reinmar z Bělavy, lékař, otevřel škatulku s amulety, dárek od Jošta Duna zvaného Telesma, čaroděje z Prahy. Stalo se, že Reinmar vytáhl ze škatulky amulet, ten schovaný nehlouběji ze všech, jeden jediný, malý a nenápadný, který neměl být použit nikdy, protože jej bylo možno aktivovat pouze v absolutně nevyhnutelném případě, v bezvýhodné a beznadějné situaci. Stalo se, že Reinmar objal Juttu, přiložil jí amulet ke skráni a vyslovil zaklínadlo, jež znělo: Spes proxima. Stalo se, že Jutta úlevou vydechla, pak se usmála a uvolnila.

A stalo se, že nebylo již Jutty. Zůstalo pouze její jméno, prázdné slovo, které ani nemělo smysl vyslovovat.

Kapitola devatenáctá

ve které se plní to, co se mělo splnit. Na rty se derou slova osvěceného proroka Izaiáše, syna Amosova: Čekáme-li na světlo, aj, tma, pakli na blesk, v mrákotách chodíme.

Prvního dne byly vypuštěny čtyři větry ze čtyř úhlů země. Země třesení veliké stalo se, brány nebes se otevřely a zatmělo se slunce i povětří od dýmu ohně velikého. A slunce zčernalo, jako pytel žíněný, a měsíc všecken byl jako krev.

Z každé strany hleděla zoufalost a beznaděj. A byl žal. A byly slzy. A byla krutá, trýznivá samota. Druhého dne padly temnoty veliké. Hvězdy nebeské padaly na zemi. I stali se zvukové a hromobití a blýskání, zasténaly hlubokosti zemské od čtyř stran světa. A všeliká hora i ostrovové z místa svého pohnuli se. Padly sochy bohů pravých i falešných a jejich pádem zhrdli všickni národové životem dočasným na tomto světě. Roztrhla se opona nebeská od východu až na západ. A nastalo světlo - lux perpetua. I zazněl hlas archandělův, kterýž byl slyšet až v nejhlubších propastech.

Dies irae, dies illa...
Mors stupebit et natura,
cum resurget creatura,
iudicanti responsura.
Liber scriptus proferetur,
in quo totum continetur,
unde mundus iudicetur.

Třetího dne...

Třetího dne přišel Samson. A s ním Šarlej, Rixa a Tybald.

"Dost, Reynevané. To stačí, příteli. Oplakal jsi ji, oplakal důstojně a náležitě. Ale teď vstaň a seber se."

*

Nad zemí Bavorů se vznášel kouř. Vítr, ať vanul odkudkoli, přinášel zápach spálenišť. Bojové operace však byly většinou pozastaveny, povídalo se, že byla zahájena rokování. Na dobytý a v husitský hlavní stan proměněný hrad Beheimstein u Norimberka přicestoval osobně braniborský kurfiřt Bedřich, aby jednal s hejtmany. Nedalo se vyloučit, že je konec rejsy, že se Němci budou chtít vykoupit. Aby jim trochu pomohl v rozhodování, rozkázal Prokop husitským šikům táhnout do Horní Falce na Sulzbach a Amberg, čímž pořádně nahnal strach falckraběti Janovi z Neumarktu. Všechny zprávy se ukázaly být pravdivé. Rokování byla završena úspěchem. Výkupné zaplatil markrabě, zaplatil falckrabě, zaplatil Norimberk. Rejsa skončila. Byly vydány rozkazy a husitská armáda se ve dvou proudech vydala domů. Cestou však nemohla zahálet. Jižněji táhnoucí vojsko se formovalo k útoku na Kynžvart, další z hradů nenáviděného Jindřicha z Plavna, severní proud vedl Prokop rychlým pochodem na Cheb.

*

Armáda přitáhla k Chebu v sobotu jedenáctého února pozdě odpoledne, skoro už za soumraku, a ještě za pochodu udeřila na vesnice a osady v okolí města. Celé podhradí stanulo v plamenech a jízdní oddíly Jana Zmrzlíka se postaraly o to, aby se nezachovalo ani jedno z okolních hospodářství. Reynevan se už vzpamatoval a přišel k sobě, avšak pálení a zabíjení se neúčastnil. Společně se Šarlejem, Samsonem a Rixou se drželi Mikuláše Sokola z Lamberka a jeho záložní jednotky.

Tybald Raabe odešel, odebral se na východ ještě předtím, než dorazili k Pegnitz.

Nastala noc, kterou požáry, jako už tolikrát, proměnily v den. A jako den byla i hlučná. Bez ustání bouchala kladiva a klepaly sekery tesařů, stavějících praky a zvedajících zátaras. Zněl pokřik a zpěv puškařů, ukládajících na dřevěná lože bombardy a moždíře. Pod hradbami hulákali husitští harcovníci, slibující obyvatelům Chebu krutou smrt, obránci shora husitům slibovali smrt ještě krutější a častovali je urážkami a střelbou z palných zbraní.

"Reinmare?"

"Ano, Samsone."

"Zvládáš to? Jak se cítíš?"

"Hrozně špatně."

"Zbytečně jsem se ptal."

Seděli u nevelkého ohně, zapáleného za plachtou, kterou na ochranu před větrem napjali mezi dvě tyče. Seděli sami dva, Šarlej a Rixa někam zmizeli. Poslední dobou mizeli často. Rixa se už vlastně stačila i rozloučit, chystala se vrátit do Slezska.

"Mne..." zajíkl se nečekaně obr, "také něco žere, abys věděl. Poslední dobou mne pronásleduje myšlenka na pravého Samsona, toho z benediktinského kláštera. Nemohu se zbavit pomýšlení na to, jak jsem mu ublížil. Zanechal jsem ho..."

Tam..."

"To není tvá vina," řekl vážně Reynevan. "To já a Šarlej, naše hloupé exorcismy, naše hrátky s věcmi, s nimiž si nikdo nesmí zahrávat. Ty ses naší chybu snažil napravit, pokoušel ses o to mnohokrát, nikdo ti nemůže vytýkat nečinnost. Nepodařilo se to, inu, vůle boží. A teď... Teď se situace změnila. Máš povinnosti. Nemůžeš opustit Markétu, zlomil bys jí srdce, kdybys ji opustil. Chápu, jak je to pro tebe těžké, znám tě a vím, jaké starosti si děláš o osudy druhých. Jenže teď by to už byla alternativní volba: buď Markéta, anebo klášterní blázen. Pro mne je jasné, koho si máš vybrat. Bez nejmenších pochyb. A neříkej mi, že to není morální."

"Není to morální," povzdychl si Samson. "Je to velmi nemorální. Protože je už stejně pozdě na jakoukoli volbu. Od té doby uplynuly čtyři roky. Tam... V zóně soumraku... Žádný člověk by to nemohl vydržet, žádná psychika by to nesnesla. Pravý Samson už nežije nebo definitivně ztratil smysly. Nelze ho už vrátit na svět. A ta skutečnost tíží moje svědomí."

"Poslyš..."

"Nic neříkej."

Praskaly krovy dohořívajících chalup v podhradí, vítr přinášel pach dýmu a závany horka.

"O osudu klášterního pomatence," přerušil mlčení Samson, "nebylo rozhodnuto ve chvíli, kdy jsem spatřil Markétu."

Tehdy v tom hráčském doupěti u Kolína."

"Tehdy jsi učinil to, co bylo třeba. Pamatuji si tvá slova. To, čeho jsme v té herně byli svědky, vylučovalo lhosejnost a nečinnost. Stalo se to, co se muselo stát."

"To je pravda. Ale spadl jsem do toho až později. V Praze. Toho dne, kdy se na mne poprvé usmála." Quando mi volsi al suo viso ridente...

Příroda kdyby dala v lidském těle,
či um dal malbou pastvu, že by na ní,
kdo pojal ji, i smysl postih cele,
to nebylo by ničím u srovnání
s tou božskou krásou, jež mi zazářila,
když zrak jsem k tváři obrátil své paní...

"Však ona zřela touhu, jež mě mámí," zpola hovořil, zpola deklamoval Samson, "radostná a usměvavá, tak, že se Bůh jí v tváři plesat zdá mi. A duch můj byl schvácen... Ech... Omlouvám se. Vím, že je to banální, a přesto s tím nic nenadělám. Aspoň bych se měl krotit a nevytrubovat to do světa. Ale možná je dobře, že se to stalo. Možná je to dobrý úvod k tomu, co ti chci sdělit."

"Co mi chceš sdělit?"

"Že odcházím."

"Ted?"

"Zítřka. Tohle je naposledy. Cheb je poslední město, do kterého s vámi vstoupím. Odešel bych už dnes... Ale něco mne zdržuje. Ovšem zítřka definitivně končím. Odcházím. Vracím se do Rapotína. K ní. Pojď se mnou."

"Proč?" zeptal se s námahou a hořkostí Reynevan. "Proč se tam mám vracet? Co nebo kdo tam na mne čeká? Jutta nežije. Miloval jsem ji, ale už není. Co mi zbývá? Také jsem četl Danta. Amor condusse noi ad una morte - láska nás vedla k smrti v téže chvíli. Na nic jiného nečekám. Stejně dobře mohu čekat na smrt tady, v této armádě. Uprostřed zabíjení."

Samson dlouho mlčel.

"Bloudíš v temnotě, příteli," pravil konečně. "V temnotě horší, než je ta, do níž odešel pravý Samson. Potkalo nás to oba. Čekáme-li na světlo, aj, tma, pakli na blesk, v mrákotách chodíme. Makáme jako slepí stěnu, a jako bychom žádných očí neměli, šámáme. Urážíme se o poledni jako v soumrak, u veliké hojnosti podobni jsme mrtvým. A teskníme po světle. Z toho Danta sis vybral špatný citát. Napovím ti správný. Sta come torre ferma..."

Stůj pevně jako věž, jež nenaklání
svůj vrch, ať vichry sebevíce fíčí.

"Nemám už sílu. Není síly tam, kde není naděje."

"Vždycky je naděje. Naděje je věčné světlo. Lux perpetua. La luce eterna."

O luce eterna che sola in te sidi,
sola t'intendi, e da te intelletta
e intendente te ami e arridi!"

"Jsem příliš unaven, než abych byl schopen optimismu."

"Dobrou noc, Reinmare."

"Dobrou noc, Samsone."

*

Za svítání to začalo. Zaduněly bombardy, zahřměly mořdžře, zarachotily tarasnice, zaskřípala ramena praků a na město Cheb se sesypalo krupobití střel. Celé předpolí zahalila hustá clona bílého dýmu.

Pavézami a tarasy se kryjící táboři v sevřeném šiku postupovali proti šancím, nicméně Prokop zatím vyčkával s vydáním rozkazu ke šturmu. Všichni věděli, že hejtman se chce vyhnout ztrátám, že chce, aby se město raději vzdalo a vykoupilo, že ostřelování mělo pouze podlomit odhodlanost obránců. Proto se nešetřilo prachem a kulemi.

Jenomže Mikuláš Sokol, povzbuzen slabým odporem na polední straně, zaútočil na vlastní přest. Pod bránu byl přivalen soudek s prachem a po jeho odpálení se do dýmu vrhl útočný oddíl.

Hned za branou v ústí ulice zastavil vetřelce protiútok, rotě útočníků se zde postavila rota obránců. Výzbroj jedněch i druhých tvořily převážně dřevcové zbraně: halberdy, gizarmy, sudlice, glévy a šidla - takže jejich střet připomínal srážku dvou ježků. Srazili se s třeskem a řevem, s řevem a třeskem se od sebe odpoutali, zanechávající na dlažbě několik těl. Sklonili dřevce a s rachotem se srazili znovu. Češi se bili s Čechy, jak bylo znát z výměny nadávek:

"Psí hlavy!"

"Zkurvysyni!"

Reynevan zvedl někým upuštěnou sudlici a chtěl se zapojit do té vřavy, Šarlej ho však pevným chvatem zadržel na místě.

"Nehraj si na hrdinu!" překřikl rámus boje a dunění děl zvenčí. "A nevyhledávej smrt! Zpátky, zpátky do brány! Za chvíli nás odtud vytlačí! Pozor na ty v oknech! Vidíš?!"

Reynevan viděl. Odhodil sudlici, zvedl samostříl, namířil a vystřelil. Zasažený kušovník vypadl z okna v patře.

Reynevan opět napjal samostříl a vložil do něj šipku.

"Bijte je!"

"Hrrr na ně!"

Mezi již hořícími domy za branou se dva železem naježené oddíly opět srazily. Mužům klouzaly nohy v prolité krvi. Praskaly lámající se dřevce, křičeli bojující, sténali ranění. Samson se náhle vzpřímil a přestal se krýt před neustávající střelbou.

"Slyšíte?"

"Co?"

"Nic neslyšíme!" houkl Šarlej. "Ustupujeme! Prokop nám neposlal podporu! Klidíme se odtud, než nás pobijí!"

"Slyšíte?"

Zpočátku všechno přehlušoval hluk bitvy. Ale pak se jim k uším doneslo to, co již dříve zaslechl Samson.

Dětský pláč. Tenký a usedavý pláč dětí. Z blízkého, požárem již zachváceného domu.

Samson vstal.

"Nedělej to!" vykřikl Šarlej a zesinal. "To je smrt!"

"Musím. Jinak to nejde."

Rozběhl se tam. Po kratičkém zaváhání se vrhli za ním. Reynevana však ihned odstrčili a zablokovali z dalšího střetu couvající táboři. Šarlej byl donucen prchat před železným ježkem postupujících obránců. Samson zmizel.

Táboři sklonili sudlice a glévy a s řevem se hrnuli na obránce. Dvě rotý se opět střetly. Po dlažbě stékala čerstvá krev.

V té chvíli vyšel z hořícího domu Samson Medák.

Na každé ruce nesl dítě. Asi deset dalších, pobledlých a tichých, ho následovalo.

A bitva u brány najednou uhasla jako pochodeň strčená do sněhu. Bojový pokřik utichl. Rozhostilo se ticho, dokonce i ranění přestali sténat.

Samson vedl děti pomalu mezi oběma oddíly. Kráčel vpřed a dřevce se před ním skláněly, zbraně se mu kladly k nohám.

Zpočátku neochotně, postupně stále kvapněji. Dolů klesala a zvonila o dlažbu vražedná ostří halberd a gizarm, čepele krandlí a sudlic, hroty kopí i tenká žihadla šídel. Zbraně se skláněly před Samsonem. Klaněly se mu. Vzdávaly mu poctu. V naprostém tichu.

Procházejí železným špalírem, dospěl Samson až k bráně. Šarlej s Reynevanem a několika Čechy mu vyběhli naproti, vzali a odvedli děti. Samson se vzpřímil a zhluboka, úlevou si oddechl.

Z bojovníků v ústí ulice jako kdyby spadlo zakletí, s řevem se na sebe opět vrhli. A jeden ze střelců v okně zachytil hák ručnice o římsu a přiložil doutnák k zátravce.

Samson se otočil, hluše hekl. A padl na zem. Na tvář.

*

Reynevanovi stačil jediný pohled. Zvedl hlavu. A zavrtěl s ní. Ucítil, jak se mu začínají neovladatelně chvět rty.

"K čertu, Samsone!" rozkřikl se Šarlej, klekaje si vedle. "Nedělej to! Tohle mi nedělej, zatraceně! Tohle přece nesmíš!"

Samsonovy oči zahálila mlha. Krev, tryskající v rytmu tepů z rány, barvila sněh.

*

Na tu neděli si otec Homolka, plebán fary svatého Jana Křtitele v Šumperku, připravil kázání o Tobíašovi z Ninive. O Tobíašovi, vždy věrném Bohu, Tobíašovi starém a nevidomém. Plebán kázal o tom, kterak byl Tobíašův syn Tobíaš mladší vyslán otcem do města Rag v Médii a jak onen, neznaje cest a stezek, putoval s najatým průvodcem a psem. Paní Blažena Pospíchalová nenápadně zívla. Zaslechla povzdech, a tak zašilhala po vedle stojící Markétě. S mírně pootevřenými ústy budila rusovláska dojem, že hltá každé kazatelovo slovo. Cožpak nezná Tobíašovu knihu, cožpak slyší biblické kázání poprvé? Ne, dovědla se paní Blažena, ona prostě miluje podobná vyprávění, spleťtí a kouzelné historie o dalekých cestách a překonávaných překážkách. Báje a pověsti a pohádky, které, i kdyby byly sebevíce strašidelné, vždycky dobře končí. Spousta lidí ráda poslouchá takové příběhy, a proto je kněží záměrně vkládají do svých kázání. Lidé se na mši aspoň nenudí.

Kazatel si byl jistě vědom, jak mají lidé podobná vyprávění v oblibě, poněvadž barvitě rozváděl dějovou linii o cestě Tobíaše mladšího, jeho průvodce a psa mědskými rovinami. Vyprávěl o dravé rybě z řeky Tigridu a o tom, jak si Tobíaš na průvodcovu radu vzal srdce, játra a žluč oné ryby. Poté vyprávěl o tom, jak v Ekbatánách, hlavním městě Médie, Tobíaš poznal Sárú, dceru Raguelovu, a jak ty dva mladé lidi spojila upřímná a vroucná láska. Paní Blažena potlačovala zívání, znala zábavnější milostné historky. Markéta však vzdychala a olizovala si rty.

A plebán zanícením se lámajícím hlasem vyprávěl o prokletí, které leželo na Sáře, o zlém duchu Asmodajovi, vraždicím všechny, které si dívka zamilovala. O tom, jak na dobrou radu svého průvodce Tobíaš zahnal zlého démona kadidlem ze srdce a jater ulovené ryby a jak se spojil se Sárú ve šťastném svazku manželském. Jak velká byla radost a vděčnost, jaká svatba...

"Když skončila svatba," pronášel z kazatelny otec Homolka, "zavolał Tobíaš svého syna Tobíaše a připomněl mu: ‚Je čas dát mzdu tomu člověku, který šel s tebou, a přidat mu na mzdě.‘ Odpověděl mu: ‚Otče, jakou mzdu mu mám dát? Mne přivedl ve zdraví, mou ženu vyléčil, přinesl stříbro, a také tebe vyléčil...‘"

"Vyléčil..." zaslechla paní Blažena tichounký šepot. "Vyléčil..."

"Markéto? Ty mluvíš?"

"Vyléčil..." zašeptala s námahou dívka. "Přivedl ve zdraví..."

"Markéto? Co je ti?"

Lidé v kostele zvedli hlavy, když neočekávaně uslyšeli šum - něco jako šumění perutí, pleskání křídel. Ze shromáždění se ozvaly hlasy, tlumené výkřiky, vzdechy. Všichni pohlédli vzhůru. Otec Homolka na okamžik ztratil nit, teprve za chvíli navázal na své předchozí vyprávění a kázání. Dospěl k odpovědi, kterou dal oběma Tobíašům průvodce:

"Celou pravdu vám oznámím a nic před vámi neskryji. Je dobré zachovávat královo tajemství a slavně odhalovat Boží skutky."

Šum zesílil. Markéta hlasitě vydechla.

"Já jsem jeden ze sedmi andělů, kteří jsou připraveni, aby vcházel před Hospodinovu slávu. Nebojte se, pokoj vám. Dobřečte Bohu po všechny věky. Dokud jsem byl s vámi, nebyl jsem s vámi z vlastní laskavosti, nýbrž z Boží vůle. Hle, já..."

"Ne!" vykřikla zoufale Markéta. "Ne! Neodcházej! Nenechávej mě samotnou!"

"Hle, já vstupuji k tomu, který mě poslal. Sepište všechno, co se vám přihodilo."

"Odchází," zakvílela Markéta v objetí paní Blaženy. "Právě teď... V této chvíli... Odchází navždy... Navždy!"

Blaženě Pospíchalové se zdálo, že vitráž najednou praskla v oslnivém záblesku a bělostný jas zalil oltář a presbyterium. Zdálo se jí, že plesání křídel a šum per slyší těsně nad hlavou, zdálo se jí, že proud vzduchu jí strhne z vlasů zavítí. Trvalo to jen kratičkou chvíli.

"Poté se vznesl vzhůru," dokončil plebán své kázání. "Když pak oni povstali, už jej nemohli spatřit." Po Markétiných lících stekly dvě slzy. Pouze dvě.

*

Táboři byli vytlačeni z města, brána zabarikádována. Z valů byla zahájena palba. O tom, že by Samsona odnesli, nemohlo být řeči, ale nějací Češi přinesli pavézy a kryli jimi raněného i ty, kdož byli u něj.

"Expectavimus lucem..." promluvil náhle obr. "Et ecce tenebrae..."

"Samsone..." uvázl Šarlejovi hlas v hrdle.

"Stalo se to, co se muselo stát... Reinmare?"

"Jsem tady, Samsone. Vydrž... Odneseme tě..."

"Nech toho. Já vím."

Reynevan si otřel oči.

"Markéta... O luce eterna..."

Samsonův hlas byl už tak tichý, že se nad ním museli sklánět, aby rozuměli slovům. "Sepište to," řekl náhle zřetelně.

"Sepište všechno, co se vám přihodilo." Mlčeli. Samson naklonil hlavu na stranu. "Consummatum est," zašeptal. A to byla poslední slova, která vyslovil.

*

A slunce zčernalo, jako pytel žíněný, a měsíc všecken byl jako krev. Z každé strany hleděla zoufalost a beznaděj. Padly sochy bohů pravých i falešných a jejich pádem zhrdly všickni národové životem dočasným na tomto světě.

Roztrhla se opona nebeská od východu až na západ. A nastalo světlo - lux perpetua. A zazněl hlas archandělův, kterýž byl slyšet až v nejhlubších propastech:

Dies irae, dies illa...

Confutatis maledictis,

flammis acerbis addictis,

voca me cum benedictis...

Reynevan plakal a nestyděl se za slzy.

*

Od Egeru a Königswartu, skřípěl brkem starý mnich letopisec ze zaháňského kláštera, se vítězná Prokopova armáda navrátila domů. V měsíci únoru, v úterý ante festum sancti Matthie, slavila triumfální vjezd do Prahy. Bylo co slavit. Přivedla význačně zajatce, bituňk a lup přivezla na třech tisících vozů - tak těžkých, že některé muselo deset, dvanáct, ba dokonce čtrnáct koní táhnout. A co sebrat a odvézt vojska nedokázala, to destruxerunt et concremaverunt, zničila, v prach a popel obrátila. V Míšeňsku, Sasku a Durynsku se dopočítali dvacetí vypálených měst a dvou tisíců vylištěných vesnic. V Horních Francích nebylo zapotřebí počítat, tam zůstala jedna rozlehlá poušť.

V Praze a celé Bohemii se potom dlouho vyprávělo, že to byla jízda tak spanilá, že ani nejstarší lidé nepamatují, že by kdy Čechové podobnou vykonali.

Nechť jim to Bůh odpustí.

*

Reynevan nezažil lesk vítězné defilády. Do Prahy samozřejmě vjel, avšak ležel ve voze v horečkách a mdlobách. Churavěl dlouho.

Kapitola dvacátá

v níž Reynevan přijímá konečné rozhodnutí. Neboť jak píše apoštol Pavel ve druhé epištole Korintským: Staré věci pominuly, aj, nové všechno učiněno jest. A lux vitae - světlo života čeká na ty, kdož zvolí správnou cestu.

Neobyčejně mírná zima z přelomu let 1429 a 1430 plynule a téměř nepostřehnutelně přešla v příjemné jaro. Už začátkem března se na nebi začala rojit hejna z jihu se vracejícího ptactva. Dříve než obvykle se na nezamrzlé vody snesly kachny březňačky, dříve než obvykle zaklepali zobáky čápi v hnízdech na střechách chalup. Zakejhalo divoké husy, zatroubili jeřábi a rozcvrlikali se všemožný okřídlený národ. Rybníky, močály, slatiny i příkopy se rozezněly skřehotáním žab. Na stromech se nalily pupeny, kočky a jehnědy se obalily pylem, v hájích rozkvetly bílé sasanky, na luzích žluté blatouchy.

Reynevan projížděl sám Opavskem. Cestoval po silnici rozorané koly vozů, rozryté kopyty koní a poté udusané vojenskými škorněmi.

Jel ve stopách dvanáctitisícového polního vojska, které tudy pochodovalo ani ne před týdnem.

*

O polednách zaslechl vyzvánění. Pobídl koně, zamířil za tím zvukem a zakrátko spatřil na vršku dřevěný kostelík se štíhlou věžičkou. Kupodivu zcela neporušený. Bez váhání k němu stočil koně. Poslední týdny ho velmi změnily. Rovněž v tom ohledu.

Sesedl z koně, leč do svatyně nevesel, třebaže zvon z věžičky stále vyzváněl Angelus. Přiblížil se pouze ke vchodu a tři kroky před ním padl na kolena. Jutto, zavolal v duchu, Jutto.

Agnus Dei, qui peccata mundi.

Requiem aeternam dona ei, et lux perpetua luceat ei.

In memori aeterna erit iusta ab auditione mala non timebit.

Bože, klesám a nejsem schopen jíti dále. Jsem ochromen a nemohu se zvednout. Uzdrav mne a pozvedni mne ve jménu Tvého milosrdenství. Sešli mi milost usmíření. A jí dej odpočinutí věčné.

Agnus Dei, qui peccata mundi. Ad te omnis caro veniet.

"Amen," vytrhl jej ze zamyšlení cizí hlas. "Amen tvé modlitbě, poutníku. Mír s tebou."

Ve dveřích kostelíka stál kněz v kožíšku přes sutanu, nevysoký, obtloustlý, s tonsurou vyholenou až na úzký proužek nad ušima. Opíral se o rozvidlenou hůl jako o berlu, na tváři měl krevní podlitinu.

"Mír s tebou," zopakoval dýchavičně a s obtížemi pozdrav. "Modlíš se pod širým nebem. Jsi husita?"

"Jsem lékař," postavil se Reynevan. "Pomáhám a přináším úlevu trpícím. A protože i ty trpíš, pomohu také tobě. Kdo ti to udělal?"

"Moji bližní."

*

Knězův trup byl hojně pokryt modřinami, které se na pravém boku slily v jedinou velkou modročernou podlitinu. Farář sykal, když jej Reynevan vyšetřoval, vzdychal, hekal a otevřenými ústy lapal po dechu. Přesto neustal v hovoru.

"Zpočátku... když sem přišli, jenom křičeli a hádali se se mnou. Že římský papež je antikrist... a moje víra je psí víra.

Víra, vysvětloval jsem jim, je milost, víru si nelze vybrat. Jaká mi byla seslána, takovou jsem přijal, nemohu ji zatratit. A oni... nepouštěli se do teologických disputací, ale uhodili mě do tváře... A potom začali kopat. Ale nezabili mne...

Nespálili kostel... ani okolní vesnice... Takže může být pravda, co se povídá. Že náš kněz Přemek s husity uzavřel dohodu. Že na oplátku za nerušený přechod přes jeho panství nebudou pálit a rabovat..."

"Máš zlomená tři žebra," neměl Reynevan v úmyslu vysvětlovat zkopanému duchovnímu podrobnosti smlouvy Přemka Opavského s Tábořem. "Ale pohrudnice je neporušená. Stáhnou ti hrudník pružným obinadlem a dám ti prostředek proti bolesti. Nechám ti rovněž lék na rychlejší srůst kostí. Nebude-li ti vadit, že je magický. Bude ti vadit magický lék?"

"Ha," pohlédl na něho s novým zájmem kněz. "Husita, medik a k tomu ještě magik. Z čeho je ten medikament?"

"To nemusíš vědět. Nechceš ho?"

"Není v tom černá magie? Abych nezahubil svou nesmrtelnou duši?"

"Pojistí se. Zřed' si ho půl na půl svčnou vodou."

*

"Klečel jsi přede dveřmi kostela," pohlédl farář Reynevanovi do očí. "Válku, v níž bojuješ, považuješ za bellum justus. Přesto si uvědomuješ, že s krví svých bližních na rukou, by' bys ji prolil ve válce spravedlivé, nesmíš přestoupit práh chrámu Páně, dokud neučiníš pokání. Hádám správně?"

"Hádáš špatně. Léč užívej pravidelně třikrát denně: po matutinum, v poledne a po concubium. Buď zdrav, já už pojedu."

"Pojedeš..." zašklebil se kněz, ohmatávaje si obvázaný bok. "Pojedeš samojediný přes kraj, jehož obyvatelům tví souvěrci leckdy tak ublížili, až to v nich probudilo hříšné myšlenky na odplatu. Nemohu již ručit ani za své farníky. Popravdě jsem je učil lásce k bližnímu, leč v posledních letech se praxe na hony vzdálila teorii. Může se stát, že si s tebou místní budou chtít podebatovat o víře stejným způsobem jako husité se mnou - to značí rukama a nohama. Nebojíš se?"

"Nebojím," odpověděl Reynevan asi příliš rychle a příliš upřímně. "Přestal jsem se bát."

"Ohó," nešel venkovskému faráři jeho tón. "Ten stav ducha je mi znám. A to nikoli z četby Písma svatého."

"Neslyšel jsem," dodal, "slova tvé modlitby, jsem si však jist, že jsem se už někdy také podobně modlil. Tak často a dlouho, že by se dalo hovořit o litanii."

"Opravdu?"

"Žel Bohu," přisvědčil vážně duchovní. "Znám tíhu ztráty a vím, jak dokáže zdrtit. Tak, že nelze ani vstát, ani zvednout hlavu. Praesens malum auget boni perditio memoria - současné neštěstí vyvolává vzpomínku na ztracené štěstí. Leč všichni budeme proměněni na zvuk trouby Posledního soudu. Neboť zatroubí, a mrtví vstanou neporušitelní, a my proměněni budeme. Musí zajisté toto porušitelné tělo obléci neporušitelnost, a smrtelné toto obléci nesmrtelnost."

"Eschatologie? Ještě něco?"

"Ovšem. Smíření s Bohem."

"Pokání?"

"Smíření. To pak všechno jest z Boha, kterýž smířil nás s sebou skrze Jezukrista, a dal nám služebnost smíření toho."

Neboť Bůh byl v Kristu, v mír uvodě svět s sebou, nepočítaje jim hříchů jejich, a složil v nás to slovo smíření. Protož jestli kdo v Kristu, nové stvoření jest. Staré věci pominuly, aj, nové všecko učiněno jest. A kdo zvolí správnou cestu, míti bude lux vitae - světlo života."

"Život je temnota. In tenebris ambulavimus - v mrákotách chodíme."

"Budeme proměněni. A nastane světlo. Chceš se vyzpovídat?"

"Ne."

*

Hranice mezi knížectvími měly označovat sloupy, kameny či jiné mezníky. Reynevan se žádného nedohledal. Přesto bylo jednoduché poznat, kde končí Opavsko, jehož hercok uzavřel s husity příměří, a kde začíná husitům vždy nepřátelské knížectví ratibořské. Hranice vyznačovaly doutnající spáleniště. Spálené černé pozůstatky vsí, které byly a pominuly.

Vyjel z lesů rovnou na rozlehlou pláň - jedno velké bitevní pole. Ležely tady stovky mrtvých těl lidských i koňských, nad nimiž se vznášel pach hnoje, prachu, krve a hnilobného rozkladu. Reynevan již viděl dost podobných bojišť, aby si dokázal představit průběh toho, co se zde přihodilo. Před čtyřmi dny se rytířstvo z Ratiboře, Krnova a Pštiny pokusilo zadržet Tábor bočním útokem na pochodující kolonu. S takovou taktikou obeznámení husité se kryli pavézami, srazili vozy a zdecimovali útočníky deštěm kulí a střel. Potom sami podnikli protiútok z obou křídel a sevřeli Ratibořské do železných kleští. A pak vyřídili ty, kteří přežili řez. Reynevan viděl na okraji planiny hromadu navršených těl a na stromech rostoucích na mezi desítky oběšenců.

Po bojišti se potulovali olupovači mrtvol, okolní vesničané, svými shrbenými postavami a plíživými pohyby připomínající zvířata. Anebo mrchožravé demony.

Reynevan pobídl koně. Chtěl se ještě před soumrakem dostat k tábořskému vojsku.

Nebál se, že zabloudí. Cestu mu ukazovaly dýmy požárů.

*

Setkání s vůdci rejsy nebylo příjemné. Reynevan to očekával, během posledních měsíců to již zažil vícekrát. Poznal dost soucitných pohledů, lítostivých pokyvování hlavami, strojeně solidárních mužských stisků a rádoby přátelských plácání po rameni. Dost se naposlouchal výzev, aby se držel a byl tvrdý, které spolehlivě způsobovaly, že se přestával držet a mčkl, ačkoli se ještě před chvílí zdálo, že je celkem v pořádku.

Tentokrát tomu nebylo jinak. Vrchní velitel rejsy Jakub Kroměšín ho obdařil soucitným pohledem. Hejtman Jan Pardus pokýval hlavou a rádoby solidárně mu stiskl pravici. Bobeš Puchala ho bouchl do ramene, silně a dobrosrdečně, naštěstí se však zdržel jakýchkoli apelů. Kniže Zikmund Korybut se tvářil povýšeně a téměř mu neráčil věnovat pozornost. Bedřich ze Strážnice se zachoval přirozeně.

"Jsem rád, že ses uzdravil," prohlásil, když ho provázel na okraj tábora k linii hlídek. "Žes přišel k sobě. Tehdy v únoru jsem nevěděl, co tě tak složilo: choroba, anebo neštěstí. Báł jsem se, že tě to udolá, zlomí, zničí, uvrhne do apatie, vytrhne ze života a reality. Ale teď jsi tady a jen to se počítá. My tady tvoříme dějiny, měníme osudy Evropy a světa. Urazil jsi s námi dlouhou cestu, tak u toho nesmíš chybět."

Reynevan to nekomentoval. Bedřich se mu dlouho díval do očí, jako by na nějaký komentář čekal. Když se nedočkal, ukázal širokým gestem na záři požárů, osvětlující oblohu na východě a jihu.

"Stačil nám týden," řekl, "abychom ohněm a mečem srazili na kolena Ratibořské, abychom nahnali strach hercokovi Mikulášovi a kněžnu vdovu Helenu zablokovali ve Pštíně. V nejbližších dnech se k nám připojí Bolek Valášek, abychom společně udeřili na knížectví kozelské, na panství Konráda Bílého. Až ovládneme pohraničí, až se zmocníme hradů, podle plánu zasáhne polské vojsko a obsadí Zátor, Osvětim a Sěveř. Horní Slezsko bude naše. Proč nic neříkáš?"

"Nemám co říci."

"A já mám," otočil se Bedřich k němu a znovu mu pohlédl do očí. "Já podle dohody převezmu hodnost direktora tábořských posádek ve Slezsku. Chceme se tady totiž uchytit. Pevně a natrvalo. A tebe bych chtěl mít po boku, Reynevane. Navrhují ti to nyní, dříve než mě předběhne Valášek anebo Korybut. Nemusíš mi odpovédět hned."

"To je dobře. Kde najdu Šarleje?"

"Tam," ukázal Bedřich na záři požárů. "Má na starosti snižovat ekonomický potenciál ratibořského knížectví. Povýšil. Vede jednotku zvláštního nasazení. Říká se jim Paliči."

*

O dva dny později, v neděli Letare, ohlásil za časného jitra desetičlenný předvoj příjezd Bolka V. Valáška. Pán Horního Hlohova, dědic Opolí a odnedávna vyznavač husitství se připojil k rejsce. Pod cípatým gonfalonem s piastovskou orlicí v modrém poli a pod pestrobarevnými praporce opolské šlechty přivedl mladý kníže padesát kopí rytířstva, jízdní střelce a pět set pěšáků, vesměs kopíníků. Na konci opolského průvodu jela pyšně mohutná, tlustá padesátiliberní bombardá. Jakub Kroměšín se při tom pohledu potěšeně usmál, byl to cenný přírůstek k jeho obléhací artillerii, skládající se hlavně z tarasnic a dvanáctiliberek.

Valášek vypadal v milánské zbroji hrdě a velkolepě. Navenek nedával ničím najevo svůj přestup k nové víře, nepřevzal žádný z jejích symbolů. Mezi opolskými jezdci však byli mnozí, kteří tak učinili. Ať už upřímně či z podlézavosti ozdobili některé rytíři svoje tarče anebo kropíře svých koní rudými kalichy, vyskytly se též trnové koruny a hostie. Typicky husitské emblémy byly k vidění i na pavézách opolské pěchoty.

Tuto skutečnost bystrým okem ohodnotil a obratem využil rozený propagandista Bedřich ze Strážnice a na prostranství uprostřed tábořiště dal pod holým nebem odsloužit husitskou mši. Po ní podávali kazatelé všem zájemcům přijímání sub utraque.

Proměnlivý větřík přinášel ze všech stran zápach spálenišť.

*

Večerní porady velitelů se Reynevan nezúčastnil. Za první ho nikdo nepozval, za druhé se po celou dobu snažil přijít na způsob, jak uspišit setkání s Šarlejem. Chtěl mu jet naproti, ovšem ten nepromyšlený nápad mu vymluvil Dobeš Puchala, když vyšel ze stodoly, kde se odbývala porada, aby se vymočil.

"Daj sobie spokój," prohodil přes rameno, rozkročen nad vyhaslým ohništěm. "Čert ví, kde je Šarlej v této chvíli, nemůžeš ho najít. Dýmy požárů ti cestu neukážou, poněvadž Paliči se rychle přesouvají, aby unikli pronásledování. A vzbudili dojem, že jich je více než ve skutečnosti."

Ve stodole vládlo pozdvižení, přítomní se hádali a hulákali na sebe. Šlo zřejmě o sféry vlivu, protože zvýšenými hlasy padaly názvy měst, jako Hlívce, Bytom, Němčí, Klučborec, Namyslov či Rybník.

"Jsou to tři dny," řekl Puchala, poskočil a potřásl přirozením, "co Šarlej páčil vesnice v okolí Rybníka. Ale neradím ti, abys ho tam jel hledat, mediku, nejspíše bys tam narazil na Ratibořské, kteří by s tebou udělali krátký proces. Počkej na Šarleje tady, brzy se objeví. Zítra nebo pozítří vyrážíme. Na Kozlí, na Konráda."

*

Šarlej se neobjevil do útoku na Kozelsko, k němuž došlo o dva dny později. Spojenecká armáda se nemohla dočkat, aby vtrhla na území nenáviděného Konráda Bílého. Bedřich a jeho kazatelé se postarali o účinnou propagandu, která z kozelského hercoka učinila krvelačného netvora, viníka četných zločinů spáchaných během křížových výprav a vpádů do Čech. Ve skutečnosti se kruciát a vpádů účastnili Konrád Starší, kníže biskup vratislavský, a Konrád Kantner, kníže olešnický, vina Konráda Bílého spočívala výlučně v tom, že byl jejich bratrem. V takovém houfu Konrádů to byl prostě nevyhnutelný omyl.

Dvacátého osmého března ráno se husitské síly sešikovaly. Ve větru zavlála bílá korouhev Tábora s kalichem a nápisem Veritas vincit, vedle ní Valáškův gonfalon s opolskou orlicí. Když své banderium rozkázal vztyčit i Korybutovič, ukázalo se, že si dal do znaku staroslavnou litevskou pogoň. Podle tradice vyjeli před zástup polní kněží: čeští, slezští i polští. Bojovníci obnažili hlavy a začali se nahlas modlit. Nad polem se neslo drmolení v několika jazycích.

Před čelo vojska vyjel Bedřich ze Strážnice. Napodoboval Prokopa už nejen hlasem a chováním, dokonce se i oblékal jako on, měl na sobě prošívanici a plášť s vlčím límcem, na hlavě charakteristickou kožešinovou čapku. Jako Prokop zadržel koně a jako Prokop zvedl pravici.

"Boží bojovníci!" zvolal hromovým hlasem docela jako Prokop. "Roduvěrní Slované! Zde před vámi leží panství odpůrce našeho Boha a víry pravé! Zde před vámi je území vašeho nelítostného protivníka, krutého nepřítele, na jehož rukou nikdy nezaschla krev věrných a zbožných bratří! Toho, kdož proti nám vedl křížácké hordy, aby zardousily pravdu Boží! Nyní nadešel čas pomsty!

Pomsta! Pomsta našemu nepříteli! Hospodin zástupů je Bohem odplaty, když praví: Navštívím také Béle v Babyloně, a vytrhnu, což sehltil, z úst jeho. I bude Babylon v hromady, v příbytek draků, v úžasnutí a ckání, tak že nebude v něm žádného obyvatele. Města jeho budou pustinou, zemí vyprahlou a pustou, zemí, v jejíchž městech neosadí se žádný, aniž projde skrze ně syn člověka. Ještě náš Pán praví: Povedu je jako berany k zabití, jako skopce s kozly! K zabití! K smrti a zatracení! Nuže vpřed! Konejte vůli Boží, uveďte v čin Jeho slovo! Vpřed! Vpřed do boje!"

Železem řinčící a zbraněmi se ježící, míli dlouhá kolona třinácti set jezdců, jedenácti tisíců pěších a čtyř stovek vozů překročila hranice kozelského knížectví.

*

Navzdory plamenným projevům a proklamacím se armáda přílišným bojovým zápalem nevyznamenávala. Táborské polní vojsko, schopné ujit za pochodu osm mil za den, se přes Kozelsko vleklo jako želva a ke čtyři míle vzdálenému Kozlí dorazilo teprve třicátého března. Pouze cestou vysílané útočné jednotky vypalovaly a plenily vesnice a osady. Kozlí po příchodu pozdravili padesátiliberním kamenem z opolské bombardy. Velmi přesně zasáhli střechu nad lodí farního kostela. To stačilo, aby se město neprodleně vzdalo a obratem bylo anektováno Bolkem Valáškem. Velitelé se z toho důvodu pohádali, poněvadž se ukázalo, že na Kozlí si dělal chutě rovněž Korybutovič. Spor byl uhlazen, když se podělili o vyplacené výkupné. V rámci usmíření se Slezan s Litevcem pustili do společné akce, vyrazili na sever na Krapkovice, Otměť a Obrovec. Ta sídla včetně svého okolí patřila knížeti Bernardovi, Valáškovu strýci. Nájezd měl, jak se vyjádřil mladý kníže husita, dědka vystrašit a ukázat mu, kdo je v Opolsku skutečným pánem.

Zatímco Pardus a Puchala nadále plenili panství Konráda Bílého, ničili je ohněm a mečem, Kroměšínův štáb před Kozlím se změnil v jakýsi petiční úřad, před kterým se den co den řadila fronta žadatelů. Rytíři, měšťané, kněží, mniši, mlynáři a kdejakí bohatší sedláci z okolí přicházeli, aby se vyplatili. Kdo se vyplatil, zachránil svůj domov a majetek před ohněm. Kroměšín se handrkoval jako starý lichvář a jeho truhlice se plnily penězi.

Reynevan nebyl zdaleka jediný, kdo na to pohlížel se znechucením.

*

V úterý po neděli Judica se k rejse přidali Poláci, dvousetčlenný jízdní oddíl z Malopolska. Cestou prošli Těšínskem, kde rabovali a pálili. Těšínský kníže Boleslav, který ještě donedávna uvážlivě zachovával neutralitu, se na stará kolena nechal pobláznit Lucemburkovou přízní a vyhlásil husitům válku. V tu ránu ji měl ve své zemi.

Malopolany, honosící se vesměs erby nuzáků, vedl rytíř v plné plátové s vyzáblým obličejem a nehybnými očima zabijáka. Představil se Kroměšínovi jako Rynart Jurša a předal mu dopisy. Kroměšín si je přečetl a tvář se mu rozjasnila. "Od pana Petra Šafrance," oznámil Puchalovi a Korybutovi. "Píše, že pan Sestřenec sebral houf zbrojenců v Bendzině. A že polská vojska mají vyhlášenu pohotovost. Nepíše jen, kdy se pohnou... Pane Juršo! Nesvěřil ti pan krakovský podkomoří nějaké ústní sdělení?"

"Ne. Jenom dopis."

Malopolané kolem táhli ve vyrovnaném šiku. A se zpěvem:

Gdybym to ja miała
skrzydleczka jak gąska,
poleciałabym ja
za Jaśkiem do Śląska...

"Co je to," rozčlil se Puchala, "za blbou písničku? Tesklivá, kurva, jako na začepení nevěsty. Co to má být?"

"Pan podkomoří," přimhouřil oči Rynart Jurša, "poručil, abychom zpívali. Kvůli propagandě v Horním Slezsku. Kvůli tomu, že se vracíme do naší dávné země a ona do mateřské..."

"Do mateřské, do mateřské..." zavrčel otráveně Dobeš. "No budiž. Ale až se do něčeho dáte, zpívejte radši Bogorodzicę - Bohorodičku."

*

S Malopolany přijely dva vozy. Jeden byl obtížen kořistí, druhý přivezl raněné. Ošklivě porubané. Dva zemřeli hned po příjezdu, dva další bojovali o život a stav zbývajících čtyř byl také vážný. Reynevan a felčari s nimi měli plné ruce práce.

Ranění patřili k Šarlejově jednotce.

*

"Inu," zvedl ruce Bedřich ze Strážnice, "když si nedáš poradit, nebudu tě zdržovat. Nevidím rád, když se vystavuješ nebezpečí na podobných cestách, ale chápu, že se chceš setkat s přítelem. Máš vhodnou příležitost, protože se právě chystám poslat Šarlejovi posily. Pštinští naše Paliče skřípli, že uniklo jen šest lidí. Když pojeděš ve skupině, nezabloudíš a budeš ve větším bezpečí. A vlastně je to dobře, poněvadž..."

"Poněvadž?"

"Pojede s vámi," ztišil hlas Bedřich, "ještě někdo. Jistá osoba. Je to tajné, zakazují ti o tom s kýmkoli mluvit. Ale je dobře, že ty tu osobu znáš."

"Znáš?"

"Znáš. Právě čekám... Ach, tady je..."

Reynevan uviděl, kdo vchází, a oněměl.

*

Administrátor společnosti Fuggerů svlékl a podal sluhovi plášť s brokátovou výšivkou, pod nímž byl, jak se ukázalo, vystrojen naprosto nevojensky, ovšem zcela podle svého zvyku. Vycpávaný wams z černého aksamitu mu sahal pouze k bokům, které obepínaly úzké červeno-modré mi-parti s vycpávaným klínem, přehnaně zdůrazňujícím mužství svého nositele. Tato módní novinka byla nazývána po francouzsku braquette, a třebaže byla vážným lidem k smíchu, stala se poznávacím znamením šviháků a elegantů.

"Buď zdrav," pozdravil úředník Reynevana. "Ptal se mne na tebe kanonista Beess. Jsem potěšen, že ho budu moci uklidnit a ujistit o tvém dobrém zdraví."

"Budu ti vděčen."

"A rovněž o tom, že neštěstí, jež tě postihlo, tě nezlomilo. Nezlomilo, že?"

"Nějak se s tím vyrovnávám."

"To rád slyším," upravit si zástupce společnosti manžetu. "Nu, máme před sebou dlouhou cestu, jak jsem slyšel, musíme až někde k Újezdu, tak by bylo záhodno dojet tam před setměním. Navrhuji vyrazit, Reynevane. Pokud jsi připraven."

"Jsem připraven," zvedl se Reynevan. "Sbohem, Bedřichu."

"Co znamená," svraštil obočí kazatel, "to sbohem?"

"Chtěl jsem říci: na shledanou."

*

"Reynevane?"

"Ano, já."

"Ha. To je náhoda. Právě jsem na tebe myslel."

Šarlej se prezentoval vojácky a bojovně. Na kožené kamizole kroužkový hauberk, na prsou železné colnerium, obě předloktí mu chránily plechové myšky. U levého boku mu visel malchus, u pravého dýka a za širokým opaskem měl vetknut šestiperý palcát. Pár dní se neholil; když přítele objal, jeho tvář píchala jako ježek.

"Myslel jsem na tebe," odsunul Reynevana na délku paží. "A víš ty, nač jsem myslel? Že se nepochybně opět projevíš jako patentovaný hlupák. Že ledva se vyližeš z nemoci, opustíš tiché ústraní apotéky 'U archanděla', kde jsem tě zanechal. Že jako mamlas vylezeš na koně a přijedeš sem. Kdys vlastně vstal z lůžka?"

"Týden po masopustu."

"Takže jsi rekonvalescent. Máš odpočívát, v klidu nabírat síly, a ne se hrnout do války. Do války, v níž jsi ve svém stavu ztracen jako pšouk ve vichřici. Pořád ses ještě neposbíral, chlapče. Juttina smrt tě málem zabila, Samsonova smrt tě málem dorazila. Ani mně nebylo lehké, přestože mám mnohem tvrdší kůži... Proč jsi přijel? Chceš, abych se s tebou jel pomstít Grelenortovi?"

"Pomsta Juttě život nevrátí. Přenechávám ji Bohu."

"Proč jsi tedy přijel? Abys bojoval za ideje? Za nový lepší svět? Abys za něj padl? Zemřel v lazaretu na úplavici? To chceš?"

"Už ne," sklonil hlavu Reynevan. "Zpočátku snad ano. Potom jsem se vzpomátoval. Ujasnil si různé věci. Přijel jsem za jediným účelem: rozloučit se s tebou. Pozdravit tě, obejmout, za všechno poděkovat. Naposledy, Šarleji. Já odcházím." Demerit neodpověděl. A nezdálo se, že je překvapen. Právě naopak, vypadalo to, že právě takovou deklaraci očekával.

"Mám toho dost," přerušil mlčení Reynevan. "Po krk. Víš, co mi řekl Samson tehdy v únoru pod chebskými hradbami? Když se rozhodl odejít od nás a vrátit se k Markétě? Použil slova proroka Izaiáše: Čekáme-li na světlo, aj, tma, pakli na blask, v mrákotách chodíme.

Celé dva měsíce myslím na ta jeho slova. A na to, že se mnou je to stejné. Že šmátrám po stěně jako slepec, tápu jako bez očí. Že v poledne klopýtám jako v noci. A že se cítím jako mrtvý.

Cestou jsem potkal kněze, který mi připomněl ještě jiná slova Pisma, slova Janova evangelia: Ego sum lux mundi, qui sequitur me non ambulabit in tenebris sed habebit lucem vitae. Dost mám bloudění ve tmě, jdu za světlem života.

Zkrátka se zřikám světa, protože o svět bez Jutty nestojím. Odjedu daleko, co nejdále od Čech, Lužice, Slezska, kde mi ji všechno připomíná..."

Pod demeritovým pohledem umlkl. A vzápětí z něj vyprchal všechnen patos.

"Nenašel jsem zapomnění v kořalce," vyhrkl. "Nenašel v hampejzu. Nemohu spát, nemohu ani pořádně usnout. A když si na chvíli zdřímnu, probudím se na mokřím polštáři, ubrečený jako děčko. Když se holím, mýdlo mi schne na bradě a já s břitvou v ruce civím na žíly na zápěstí. Copak se dá takhle žít?

Vstoupím do kláštera, Šarleji. Abych se smířil se Stvořitelem. Řekni něco!"

"A co," upřel na něho přítel pronikavý pohled, "na to mám fici? Umím rozpoznat krizi osobnosti, i kdyby ses s ní schovával v houští. Nebudu ti tvůj úmysl rozmlouvat, vždyť z čistě pragmatického pohledu soudím, že děláš dobře. Ve tvém stavu duše a mysli je smrtelně nebezpečné bojovat ve válce, poněvadž to vyžaduje koncentraci, chladnou hlavu a neochvějně přesvědčení o správnosti vlastních činů. K čertu, jsem tvůj přítel a mám-li si vybrat ze dvou zel, raději tě uvidím v mnišské kutně než v hromadném hrobě."

"Souhlasíš tedy?"

"Ne. Řekl jsem: ze dvou zel. Ale než odejdeš a složíš řádový slib, chci tě ještě o něco poprosit. Bude to poslední věc, kterou spolu podnikneme. Pomoz mi vyřídit záležitost, kvůli které přijel ten hejsek od Fuggerů. Dobře?"

"Dobře, Šarleji."

*

"Odpusťme si zbytečný úvod," odpustil si zbytečný úvod Šarleji. "Přístupme rovnou k věci. Víš, kdo jsi, pane. To já jsem loni ničil ohněm saské doly a hutě. Ty, které jsi určil."

"O to lépe si porozumíme," snesl jednatel společnosti Fuggerů jeho pohled. "Neboť zakázka, kterou jsem ti přišel nabídnout, je stejná jako ta saská. Zničíš vybraný objekt a získáš náležité lucrum."

"Jenom to?" ohrnul rty demerit. "Taková maličkost? A pročpak se s tím obracíš na mne, a ne na Kroměšína? Na Puchalu, Korybutoviče anebo Valáška?"

"Proto," skočil jim bez zábran do řeči Reynevan, "že Korybutovič nebo Valášek by mohli mít stran toho objektu výhrady. Mohli by o něj také projevit zájem Poláci, kteří zanedlouho vstoupí do Slezska. Předpokládám, že onen objekt leží na území, které bylo již předem rozděleno. Které už bylo někomu přiřknuto."

Administrátor ani tentokrát neuhnul pohledem. A neodpověděl, pouze se usmál.

"Jasně jako slunce," kývl Šarleji. "Pokud jde o mne, o jeden požár více či méně. O co jde?"

"O důl na leštěnec čili galenit - rudu, ze které se taví olovo. Šachta se nazývá Bleiberg a leží na jižním předměstí Bytomi."

"Předpokládal jsi správně," obrátil se Šarleji na Reynevana. "Zboží Konráda Bílého, na které si dělá nárok Valášek. A které by zaručeně chtěl získat i s činným dolem."

"Závod v Bleibergu," upravil si administrátor manžety, "není v provozu. Galenit se v něm přestal těžit kvůli spodní vodě, která zaplavila štoly. Na odčerpání vody z dolu pracují speciálně z Flander pozvaní odborníci. Vy ty vlámské fachmany rozeženete, potom spálíte větrné mlýny, které pohánějí jejich čerpadla, a rozbijete jejich pumpy."

"A šachtu," dodal Šarleji, "zaliže voda definitivně. Nikdo ji už neuvede do provozu. To je všechno?"

"Nikoli," zavrtěl hlavou úředník Fuggerů. "Ještě jeden objekt. Osada Rudky nad Kladnicí. Na jejím západním okraji je officina ferraria. Kovárna, hamr, ocelářská pec a vápenka. Všechno tam zničíte, srovnáte se zemí."

"Abychom se dostali na požadovaná místa," poznamenal Šarleji, "musíme provést daleký výpad, proniknout hluboko na území nepřátel, vyhnout se jejich pozicím a hlídkám. Velké riziko. Tuze velké."

"Je zakalkulováno do příslibené odměny. Soudím, že úměrně riziku."

"To se uvidí, až mi sdělíš částku."

"Nejde o částku."

"Ha. Oč tedy?"

"Lucrum, o němž je řeč, je převáženo v černém furgonu. Je možné, že ve stejném jako tenkrát."

"Mohl bys to zopakovat?"

"Peníze," založil si administrátor společnosti Fuggerů paže na prsou, "jsou ve vlastnictví osoby, která v září roku 1425 zosnovala přepadení kolektora a uloupení vybrané daně. Pravděpodobně tentýž černý furgon, který vám tehdy vyfoukli před nosem, nyní veze poklad do Otmachova, jehož pevné hradby mají uchránit bohatství před nájezdníky. Já ale vím, kudy furgon pojede, a vím, že kvůli nenápadnosti bude mít jen malou eskortu. Co ty na to, pane Šarleji? Nebyla by to pěkná příležitost k odvetě? Nebyla by to osudová spravedlnost a morální útěcha - oloupit lupiče o to, co sám uloupil? Pokud ty a tví lidé splníte svěřené úkoly, furgon bude váš, odevzdám ho do vašich rukou. Zmocníte se ho dříve, než dorazí do cíle. Rozhodni se rychle. Něco mi ale říká, že vím, jak se rozhodneš."

*

Bytomské zvony byly na poplach. Budovy nad dolem v Bleibergu hořely, k nebi stoupal černý dým. Oheň už pohltil všechna skladiště a ve výbuchu jisker se právě zřítilo větrné kolo čerpadla. Mezi plameny se míhali muži na koních, pálice a ničice, co jim přišlo do cesty. Paliči - Šarlejova diverzní jednotka, vybraní polští a moravští jezdci.

Co já tady dělám, přemítal Reynevan. Co tady dělám?

Zvony vyzváněly, živel běsnil, dům mizel v plamenech. Reynevan a jednatel společnosti Fuggerů sledovali průběh akce z okraje lesa na svahu kopce.

"Bytom," pokýval hlavou Reynevan, "kvůli tomu postihne úpadek."

"O to přece jde," pohlédl na něj úředník jakoby udiveně. "To je přece účel hospodářské diverze."

"Komu patřil ten dům?"

"To není tvoje starost. Pojďme, už není důvod tady stát."

"Pojďme," otočil se Reynevan v sedle. "Pojďme, Samso..."

Zarazil se, hlas mu zůstal v hrdle. Vedle něj nestál mohutný jezdec na velkém koni, arci by přísahal, že ještě před chvílí jej měl po své pravici. Nestál tam nikdo.

"Říkals něco?" zeptal se úředník. "Reinmare?"

"Pojďme."

*

Projížděli lesy na levém břehu říčky Kladnice. Deset jezdců: Reynevan, administrátor Fuggerů, čtyři jeho pacholci a čtyři ozbrojení Paliči. Okolo poledne si všimli velkého mračna kouře, stoupajícího nad borem asi půl míle severním směrem.

"Šarlej," uhodl bez potíží Reynevan. "Druhý cíl. Officina ferraria, osada Rudky, pokud si vzpomínám. Podle množství dýmu to nebyl žádný malý podnik. Komu patřil? Ach, pravda, zapomněl jsem, že to není moje starost."

"Patřil nám, Fuggerům."

"Cože?"

"Železárna patřila Fuggerům," pokrčil rameny úředník. "Šarlej právě zničil majetek společnosti. Válečné ztráty, Reinmare, postihují všechny, zkáza a zmar se nevyhýbají nikomu. Bylo by podezřelé, kdyby zrovna Fuggerové stanovili výjimku. Beztak jsme chtěli huť zavřít, byla nerentabilní. Nějak divně se tváříš, Reinmare. Jako kdybys oněměl. Zajímavé, vždyť se účastníš válečných akcí už dobrých pět let. Ještě stále jsou věci, které tě udivují?"

"Stále jsou. Ale je jich pořád méně."

*

"Co tě přimělo k tomu," odhodlal se k otázce Reynevan, "že jsi zde osobně? V lesích plných vlků a hrdlořezů, uprostřed bojů a požárů? Vystaven nebezpečí, námaze a nepohodlí? Že jsi opustil svou luxusní kancelář a vstal od stolu, od něhož sis zvykl hýbat světem. Proč?"

"Za psacím stolem," odpověděl po chvíli administrátor, "se ztrácí kontakt se skutečným životem. Přes ležstra se přestává vidět reálný svět, přes faktury, účty a akreditivy se přestává vidět živého člověka. Upadá se do rutiny a rutina je zhoubný faktor. Krom toho je dobré dopřát si čas od času nějaké vzrušení. Užít si chuti dobrodružství a rizika.

Pocítit, že v žilách stále koluje krev. Zkusit, jak..."

Nedokončil. Z hájku na ně vyrazili jezdci. Někteří měli bílé pláště. S černými kříži.

Reynevan stěží stačil zatočit klikou, natáhnout samostřel a bez míření vystřelit. Šipka zasáhla do šíje koně, který se na něj hnál. Zvíře se vzepjalo a převrátilo i se svým jezdcem. Ale jiní je dostihli a začali bít. Vedle se po ráně mečem zakymácel v sedle jeden z Paličů.

Reynevan chytil jeho sekeru, rozpráhl se a udeřil nejbližšího z útočníků do přílby. Sekl ještě jednou a než je koně vzdálili, všiml si, jak zpod hunkapu crčí krev. V téže chvíli jemu samému stříkla krev do obličejů. Jezdci v bílých pláštích s kříži nemilosrdně rubali nemotorně se bránící fuggerovské pacholky a rovněž ostřílení Paliči jeden po druhém padali ze sedel na zem.

"Živě!" houkl rytíř v leštěné zbroji, zjevně velitel útočníků. "Berte je živě!"

Jednatele Fuggerů strhli z koně. Na Reynevana se obořili dva jezdci, jeden mu vyrazil z ruky sekeru, druhý, mladý knap s vykulenými očima, se ho snažil omráčit hlavicí meče. Reynevan mu vytrhl zbraň, rozmáchl se oběma rukama a sekl ho pod nárameník. Ucítil, jak ostří proťalo kroužky drátěné košile. Mladík vykřikl a shrbil se. Reynevan obrátil koně, leč pozdě. Obklíčili ho ze všech stran, chytili ho. Jeden z křížovníků, nehlédě na rozkaz, aby je zajal živé, se ho chystal bodnout do hrdla. Nebodl. Nestačil.

Zazněl válečný pokřik, země se zachvěla pod kopyty a na mýtinu vyjeli cvalem noví jezdci - od sazí černí Paliči a v jejich čele Šarlej se zvednutým malchusem.

Raz dva bylo po boji. Než by člověk stačil vyslovit Christe redemptor omnium, poslední z těch, kteří kladli odpor, oral ostruhami zemi v předsmrtných křečích. Jiní, vesměs ranění, se vzdávali na milost.

"Vzdávám se," prohlásil nadutě rytíř v leštěném pancíři, když ho předvedli před Šarleje. "Jsem Magnus de Meurs z řádu Panny Marie. Dám výkupné..."

Šarlej krátce pokynul. Jeden z Paličů se rozmáchl a udeřil řádového rytíře sekerou do hlavy. Jeho lebka praskla jako tykev, rozletěla se na tři kusy, každý na jinou stranu. Paliči to bystře pochopili jako povel a jali se pobíjet ostatní zajatce.

Reynevan klečel vedle mladíka, kterého sekl. Alkméniným kouzlem zastavil krvácení. Zakletí zaúčinkovalo okamžitě, ostří zárazem nezasáhlo žádnou část oběhového systému, nebyla poškozena ani arteria axillaris, ani arteria brachialis. Reynevan se soustředil a zakletím zcelil žílu v podpaží. Jako stěna bledý mladík jenom záupěl.

"Ustup, pane," požádal jeden z Paličů, jenž stanul nad nimi, "abych tě nezranil, až ho budu dobíjet."

"Pryč."

"Neměl by zůstat žádný svědek," upozornil úředník Fuggerů. "Ani jeden. Nebud' hlupák, Reynevane. Potlač své samaritánské sklony, tady na ně není místo ani čas."

Reynevan vyskočil jako vymrštěný z praku a uhodil ho pěstí. Administrátor padl naznak jako kláda a nepřítomně kolem

sebe zašátral rukama.

"To aby sis užil chuti dobrodružství," pravil vzteky se třesoucí Reynevan. "Abys pocítil, jak ti v žilách koluje krev. A vy se klidte! Já tady léčím a vy mi zacláníte!"

"Slyšeli jste, co řekl," oznámil jim Šarlej výmluvným, zlověstným hlasem. "Vari od něho. A ty, pane administrátore, vstávej a pojď se mnou. Musíme si promluvit. Úkol splněn, je čas platit. Jsi mi dlužen jistou informací."

Reynevan se otočil a pustil se do šití a obvazování. Raněný knap se třásl, sténal a křečovitě svíral víčka.

Sténal tak jímavě, že se ho Reynevan rozhodl anestetizovat dalším zakletím. Tak silným, že mladík obrátil oči v sloup a upadl do bezvědomí.

*

Mýtina se vylidnila, Paliči se stáhli do lesa. Tehdy se vrátil Šarlej. Sám.

"Tvoje prchlivost," řekl mrazivě, "mě mohla hodně stát. Kdo to kdy viděl bít obchodního společníka po tlamě. Naštěstí je tenhle náš fuggerovec skutečný profesionál. A zdá se, že má pro tebe slabost."

"Zkrátka řečeno," zvedl se Reynevan a utřel si ruce do kousku plátna, "ti ten tvůj obchodní společník a profesionál vydal konvoj s černým furgonem. A kdyby nevydal, také bys netratil. Nevydělal, ale ani netratil. Tak mi nevykládej, kolik tě to mohlo stát."

"Nechápeš, příteli," založil si Šarlej ruce na prsou. "Nevíš všechno. A možná je to lepší, když uvážím, že máš v úmyslu obléci mnišský hábit. Co je s tím raněným? Vypustil duši? Umírá?"

"Umře, pokud ho tady nechám."

"A ty jsi už skoro řeholní bratr, proto si takový hřích nevezmeš na svědomí," uhádl Šarlej. "Takže ho chceš odvézt k jeho lidem. A oni tě oběsí. Mají ve svých řadách pravé odborníky na věšení, přivezli si je rovnou z Malborku."

Přistoupil blíže a stanul nad ležícím knapem. Mladík se strachy schoulil.

"Kdo jsi? Jak se jmenuješ?"

"Parsifal..." vydechl raněný. "Parsifal... von Rachenau..."

"Odkud jste se tady vzali? Kde stojí olešnická vojska? Jak jsou silná? Kolik zbrojenců vám poslal na pomoc řád rytířů Panny Marie?"

"Nechej ho na pokoji, Šarleji."

"Poslyš, nomen omen Parsifale," sklonil se Šarlej nad raněným. "Dnes nad tebou bděl tvůj patron, svatý Parsifal, bděl nad tebou celý Kulatý stůl, bděli i svatí rytíři Jiří a Mořic. Jestli přežiješ, zapal v kostele pár svíček a popros otce, aby zaplatil pár děkovných mší. Potkalo tě dnes velké štěstí, větší než kdybys našel grál. Narazils na zde přítomného medika. Nebýt jeho, měl bys už hubu a oči plné voňavé jarní hlíny. Občas si na toho medika vzpomeň, Parsifale. A pomodli se za něj růženec. Pomodlíš?"

"Ano, pane..."

*

Společnými silami zvedli a vytáhli raněného mladíka do sedla. Parsifal von Rachenau při tom vzdychal a sténal jako v posledním tažení.

Potom Šarlej odvedl Reynevana stranou.

"Tvůj nápad," spustil, "ti nerozmluvím, jak se zdá. Zeptám se tedy jen pro pořádek. Neodložíš svůj plán? Na pozdější termín? Až se spolu postaráme o černý furgon?"

"Ne."

"Rozvaž to dobře. Fuggerovský administrátor mi prozradil, co v tom furgonu najdu. Nemusel bys hledat cizí kláštery, mohl by sis založit vlastní a stát se v něm převorem. Neláká tě to?"

"Ne."

"Nedá se nic dělat. Tak jed'. Rada první: jednotky olešnických knížat stojí pravděpodobně na linii Piskovice-Tost, ale jízdní oddíly budou už někde v okolí vypálených Rudek, zaručeně je přilákal kouř. Odvez tam Parsifala a nenechaj se chytit."

"Nenechám."

"Rada druhá: Zamíř na východ k polské hranici, co nejrychleji překroč řeku Přemšu. V Polsku budeš ve větším bezpečí než ve Slezsku."

"Já vím."

"Rada třetí se týká tvé budoucí mnišské kariéry. Pokud se opravdu rozhodneš k tak radikálnímu kroku, věnuj pozornost jeho praktické stránce. Kláštery, řády, konventy nejsou v žádném případě otevřenými útluky pro tuláky a světoběžníky, tím méně útočišti pro zločince a zákonem stíhané psance. To by se kdejaký lapka Matěj podle potřeby změnil v bratra Matouše, aby unikl trestu a za klášterní fortnu se vysmál spravedlnosti. Z vlastní zkušenosti ti prozradím, příteli, že dostat se za klášterní fortnu bývá ještě obtížnější než se zpoza ní dostat ven. Bez známostí máš malou šanci."

"Kam tím míříš?"

"K tomu," vysvětloval klidně Šarlej, "že já mám takové známosti, pokud tě to zajímá. V Polsku. Deset mil za Věluň."

"Věluň," zavrtil hlavou Reynevan, "je pro mne příliš blízko."

"Blízko? A co by ti vyhovovalo? Drohičín? Nebo snad Vítebsk? Dále už je Ultima Thule. A tam ani já konexe nemám. Neohrnuj nos, Reynevane, a poslouchej. Deset mil za Věluň na řece Vartě leží Sieradz, starodávné hradiště, v současnosti hlavní město vojvodství. Je v něm klášter strážců Božího hrobu, kterým se v Polsku podle jejich hlavního kláštera v Miechově říká miechovitě. Abys věděl, od roku 1418 se dobře znám s tamním proboštem. Titul probošta nosí u miechovitů představení filiálních klášterů. Proboštem v Sieradzi je nějaký Vojtěch Dunin. V roce 1418 se jmenoval Adalbert Dohnin a žádným proboštem ještě nebyl. Mou zásluhou se může stále těšit životem, má tedy vůči mně jistý

dluh..."

"Řekni to rovnou. Jde o vratislavskou revoltu z osmáctého července osmáctého roku?"

"Řeknu to rovnou," přimhouřil oči demerit. "Ano. Jde o ni. Uplynulo už tolik let, ale ta záležitost se za mnou neustále táhne. A potáhne dále, když uvážím, že o ni vědí Fuggerové."

"A hrome. Proto jsi mluvil o tom, kolik tě to může stát?"

"Proto. Mají mě v hrsti a jsou si jisti mou diskrétností. Tak buď diskrétní i ty, Reinmare."

"To se rozumí. Můžeš být klidný."

"Za pár dní," usmál se Šarlej, "budu mít černý furgon. Peníze z něj rozumně investuji. Koupím si klid a plné odpuštění hříchů. Koupím si úředníky i vlivné známé. O tom se ale nikomu nezmiňuj, ani proboštu Duninovi, až se na mne budeš odvolávat. Jestliže se odvoláš, přijmou tě do kláštera a dovolí ti složit řeholní slib. V Sieradzi je klid a mír, mají tam špitál, bude to pro tebe ideální místo. Povím ti otevřeně, že i mně bude lehčeji u srdce, když budu vědět, že jsi tam. Že jsi v bezpečí a netouláš se po světě. Udělej to pro mě, příteli. Za Přemšou se obrať na sever a jeď do Sieradze."

"Uvážím to," slíbil Reynevan, i když byl už rozmyšlen, rozhodnut a pevně přesvědčen o správnosti svého rozhodnutí.

"Tedy... Inu..." pokrčil rameny demerit. "Zatraceně, nemohu jen tak stát a dívat se, jak... Takže já první se rozloučím, otočím koně, bodnu ho ostruhou a odjedu. A už se neohlédnu. Ty si dělej, co chceš."

A kdy chceš. Hodně štěstí. Vale ad pacem, Domine."

"Hodně štěstí," odvětil po chvilce Reynevan. Šarlej se už neohlédl.

Kapitola dvacátá první

ve které se hovoří o symbolu a jeho nesmírném významu. Ve které se Reynevan dopouští zla, avšak snaží se napravit svůj omyl a krví smýt svou vinu. A krakovský biskup Zbyhněv Olešnický změní běh dějin. Učiní tak ad maiorem Dei gloriam.

Tak přichází smrt, pomyslel si Parsifal von Rachenau, bezvýsledně se snažící potlačit zmocňující se jej chlad, ochromení a ospalost. Rozloučím se se životem v těchto pustých hvozdech, bez kněze, bez posledního pomazání. Dokonce bez pohřbu. Kde budou práchnivět moje kosti, nebude vědět můj otec ani má matka. Uroní pro mne alespoň slzu sličná Ofka von Baruth? Vzpomene si někdy na mne? Jaký jsem to osel, že jsem jí ani nedokázal vyznat lásku! Že jsem jí nepadl k nohám... Už je pozdě. Smrt přichází. Víckrát Ofku nespátřím... Kůň pohodil hlavou, Parsifal se zakymácel v sedle, projela jím bolest a přivedla ho k vědomí. Je cítit kouř, pomyslel si. A spáleniště.

Něco tady hořelo...

"Za lesem leží osada Rudky," ozval se vedle něj hlas. Jezdec, jemuž hlas patřil, se v Parsifalových horečnatých očích rozplýval v temný, beztvary, démonický stín.

"Tam bys měl narazit na své lidi. Drž se stezky a nespadni z koně. Sbohem, hochu."

To je ten ranhojič, uvědomil si Parsifal, vši silou se snažící udržet zvednutá víčka. Medik s podivně známými rysy. Zachránil mě, ošetřil... A to se povídá, že Husovi vyznavači jsou horší než pohanští Saraceni, že neznají slitování a vraždí bez milosti...

"Pane... Jsem vděčen... Díky..."

"Děkuj Bohu. A někdy se pomodli. Za zbloudilou duši hříšníka."

*

Ptáci zpívali, žáby kvákaly, po nebi plula oblaka a mezi luhy se vinula řeka Přemša. Reynevan si oddechl. Předčasně.

*

Před smolárnou stálo osm koní, mezi nimi jeden hezký vraník a jeden mimořádně pěkný šiml. Reynevan okamžitě otočil koně. Těch osm koní nemohlo patřit smolařům ani žádným vesničanům, u jejich sedel visely sekery, čekany a palcáty, takže jejich majitelé byli bezpochyby válečníci. Chtěl nenápadně zmizet, než si ho všimnou. Bylo však pozdě.

Ze seníku vyšel muž v brigantině nesoucí náruč sena. Když spatřil Reynevana, upustil seno a vykřikl. Ze seníku vyběhl druhý, podobný prvnímu jako vejce vejci, a oba se s křikem vrhli k vetřelci. Reynevan popadl u sedla visící samostříl a zatočil klikou. Ozubený převod zaskřípal, něco prasklo a hever se rozlomil. Jeho věrná kuše byla k nepotřebě, zbraň vyrobená v Norimberku, propašovaná z Polska na Moravu a koupená Šarlejem v Odrách za čtyři uherské dukáty. To je konec, pomyslel si, když opožděně obracel koně, definitivní konec, prolétlo mu hlavou, když ho strhli ze sedla. Konec, byl si tím jist, jak ležel přitisknut k zemi a viděl ostří křivého ševcovského knejpu.

"Hola! Hola! Nechte toho! Pust'te ho! To je můj známý!"

To není možné, řekl si nevěřicně Reynevan, zůstal ležet na zádech a jen zíral do nebe. Tohle se v životě nestává.

Taková věc se může přihodit leda v rytířském románu - a to zdaleka ne v každém.

"Reynevane? Jsi celý?"

"Jan Kuropatva? Z Laňcuchova? Erbu Sreňava?"

"To jsem já. Ojoj, Reynevane, vypadáš mizerně. Stěží jsem tě poznal."

*

V kompanii byli též další známí: Jakub Nadobný, Jan Tlučimost, Litvín Skirmunt a vůdce celé party, ruský dobrodruh, dobře známý kníže Fedor z Ostrogu. Ten provrtával Reynevana zlověstným pohledem černých očí.

"Što ty," ozval se konečně, "tak očami ot mordy do mordy prebehaješ? Hledáš bojara Danilku, kterého jsi v Odrách sekl nožem? Hledáš nadarmo, zabili ho Slováci u Váhu. Herrgott, to máš štěstí, protože Danilko nezapomínal. Ani já nezapomínám. Ale i když jsi nám to tenkrát v Odrách pořádně zavařil, já ti po křesťansku odpouštím. Pustím tě, nechám tě být. A nejdříve si připijeme na usmířenou. Podej medovinu, Mikoško!"

"Tak na zdraví!"

"Na zdraví!"

"Ty, Reynevane," otřel si kníry Kuropatva, "kampak máš vlastně namířeno? Ptám se, protože bys mohl jet s námi."

"Jedu na sever," rozhodl se Reynevan nebýt příliš sdílný. Polák se však nedal odbýt.

"Kam konkrétně?"

"Věluň."

"Ha, my jedeme stejným směrem. Pojed' s námi, v kompanii se cestuje lépe. A bezpečněji. Co, Fed'ko? Vezmeme ho s sebou?"

"Mně je to fuk! Jestli chce, puskej jede. Na zdraví!"

"Za zdrowie!"

*

Jeli na sever zeleným údolím Přemšy.

Vedl je knjaz Fedor Fedorovič Ostrožský z Ostrogu, starostic lucky. Za ním jel na tom pěkném šimlovi Jan Kuropatva z Lańcuchova erbu Sreńawa. Za ním Jakub Nadobný z Rohova erbu Děłoša. Odněkud z Velkopolska pocházející Jan Tlučimost erbu Bońča. Jiří Skirmunt, Litevec z rodu celkem nedávno poctěného přijetím k polskému erbu Odrovenż. Agát Pelka erbu Janina, který byl tak nejistý, že mohl být posměšně překrucován na "Slanina". Blíženci Melichar a Mikoška Kondělové, erbu pochybného, rodu o nic lepšího a obdobné konduity.

Reynevanovo duševní rozpoložení způsobovalo, že mu bylo skoro všechno jedno a máloco ho zajímalo. Setkání s Ostrožským jej však přece jen udivilo. Slyšel zprávy a zvěsti, podle nichž kníže už poněkolikrát zradil husity a nabídl své služby Zikmundovi Lucemburskému; mělo se to stát asi před rokem čili nedlouho po onom bouřlivém setkání v Odrách, při němž došlo na nože. Fáma hlásala, že Lucemburk viděl ve Fed'kovi provokatéra a dal ho s celou jeho kompanií uvěznit. Vyprávělo se též o exekuci na rynku v Prešpurku, a našli se dokonce "očití" svědkové, kteří popravu popisovali se všemi šťavnatými podrobnostmi. A najednou k Reynevanově údivu jedou tihle popravení docela bezstarostně zeleným údolím Přemšy. V jiné situaci by Reynevan nejspíše pojal podezření a dvakrát by se rozmyslel, než by se přidal k tak podezřelé bandě. Jenže situace byla taková, jaká byla.

Na západě v okolí Hlivic a Bytomi stoupaly k obloze sloupy dýmu. V míjících vesnicích však nepozorovali žádné známky paniky a na cestách nepotkali běžence. Obyvatelé zjevně důvěřovali svým hercokům Konrádovi Bílému a Kazimírovi Osvětimskému, čekali, že ochrání jejich životy a majetek - vždyť proto z nich ždímalí daně. Ať už měla knížata v tomto ohledu jakékoli plány, navenek působilo jejich konání přesvědčivě. Čím dále na sever, tím zřetelnější byla branná připravenost. Pravidelně bývalo slyšet troubení polnic a několikrát zahlédli na obzoru šiky táhnoucí pod rozvinutými praporci. Průvod Fed'ky z Ostrogu se držel méně navštěvovaných cest a stezek, takže nenarazil na žádnou vojenskou jednotku ani patrolu. Nebezpečí zde však stále bylo. Přes svou rezignaci Reynevan cítil, jak se jej zmocňuje neklid. Kdyby byli polapeni vojskem, nejspíše by se zhoupli na nejbližší větvi, a opustit svět tímto způsobem se mu rozhodně nechtělo.

Zatím se zdálo, že Fedorova kompanie si z ohrožení pranic nedělá. Ostrožský a jeho druhové vedli koně líným krokem, zívající a zabíjející nudu hloupým vtipkováním.

"Heleďte, comitiva," obrátil se v sedle Jakub Nadobný. "Vždyť my jedeme jako v té pověsti. Bratři Slované: Lech, Rus a Čech!"

"Lech, Rus a Němčík," ušklíbl se Fedor Ostrožský. "Kde tady vidíš nějakého Čecha?"

"Reynevan," odpověděl Tlučimost, "drží s Čechy a mluví česky."

"Fed'ka," ozval se zezadu Skirmunt, "zase kleje uhersky a není Maďar. A Reynevan není Němec, ale Slezák."

"Slezák," odplivl si Fed'ka. "To značí ani ryba, ani rak. Ale spíše Němec."

"A ty sám," zeptal se Reynevana Kuropatva, "za koho se považuješ?"

"Jaký," pokrčil rameny Reynevan, "je v tom pro vás rozdíl?"

"Žádný," připustil Kuropatva.

"Ha," zaradoval se Nadobný. "Vždyť jsem říkal, že jako z pověsti: Lech, Rus a žádný rozdíl."

*

"Ty, Nadobný, jak to bylo s tvým bráchou Hinčou? Opravdu prcal královnu Soňku?"

"To není pravda," nasupil se Nadobný. "Je to lež a pomluva! Jagello nechal v Chencinách věznit nevinného! Proto jsem odešel do Čech ke Korybutovičovi, králi na zlost. Za to, co Hinčovi nespravedlivě učinil, když ho držel v díře jako psa."

"Nekecáš? Všichni přece říkali, že Hinča na Wawelu šoustal."

"Šoustal," přiznal Nadobný. "Ale ne královnu, nýbrž její dvorní dámu. Ščukovskou."

"Kterou?" zajímal se očividně obeznámený Kuropatva. "Katku nebo Elišku?"

"Jak o tom tak uvažuji," zamyslel se Nadobný, "tak asi obě."

*

Nazítří dorazili k městečku Lublinci, které leželo na cestě ze Sěveře do Rosenberka, důležité obchodní spojnici mezi Slezskem a Malopolskem. Muži z kompanie si potěšeně mnuli ruce a dávali hlasitě najevo svou radost z plánovaných návštěv lublineckých krčem a šenků, ke všeobecnému zklamání však Fedor poručil rozbít ležení vpovzdálí od lidí a nařídil přísné utajení. Osobně se však do městečka vypravil. Pouze v doprovodu Jana Kuropatvy. Navíc až večer po setmění a se slibem, že se vrátí před úsvitem.

Zpočátku ta tajemná záležitost Reynevana pramálo zajímala. Koneckonců Fedor Ostrožský byl dobrodruh a námezdník pokaždé v jiném žoldu a zpravidla namočený do afér a věcí, které bylo třeba vyřizovat tajně, skrytě a potmě. Po nějaké době však zvědavost zvítězila, zvláště když se naskytla i příležitost. Kompanie se totiž na rozkaz svého pohlavára vykašlala, nechala na stráži Skirmunta s Reynevanem a vyrazila směrem k blízkým vesnicím obstarat si nějaké jídlo, alkohol, popřípadě sex. A když Skirmunt bezstarostně usnul, Reynevan vyskočil na koně a zamířil do Lublince.

Městečko bylo ponořeno do tmy, v níž se táhl dým, štěkali psi a bučeli volí. Jedinou osvětlenou - až marnotratně osvětlenou - budovou byl hostinec, i v tuto pozdní hodinu hlučný, rušný a plný hostů. Reynevan před ním hned uviděl Kuropatvova nápadného bělouše a vedle něj stojícího Fedorova vraníka. Kryl se ve stínu a chystal se přikrást blíže, když tu ke krčmě přijel poměrně početný průvod, doprovázející kolesu. Na dvůr vyběhla čeleď s loučemi a do kruhu světél vystoupil z povozu bohatě oděný, urostlý, svěže a rytířsky vyhlížející muž. Na schůdky krčmy ho vyšel uvítat muž v sobolinou obšířené šubě, o něco mladší a neméně rytířského vzhledu, jen poněkud otlý. Reynevan zatajil dech. Znal oba.

Novým hostem byl Konrád Olešnický, biskup vřatislavský. Vítajícím byl Zbyhněv Olešnický, biskup krakovský. Ač nosili oba stejný přídomek, nebyli ani vzdáleně příbuzní - leda některými názory.

Oba církevní hodnostáři si vyměnili pozdravy a vešli dovnitř. Jejich zbrojenci a pacholci s pochodněmi se rozestoupili a utvořili kordon kolem budovy, jízdní střelci se rozjeli hlídat okolí. Reynevan pohládl koně po chřípí a vycouval do tmy. Musel zmizet. O tom, že by se připlížil a pokusil se vyslechnout, o čem budou preláti jednat, nemohl ani snít.

*

"Polské preludy," ucedil vřatislavský biskup. "Polské sny o Slezsku. Šídlo v pytli neutajíš. Heretici a apokryfisté ve spojení s polskými odštěpenci poplenili knížectví ratibořské, zpusťovali kozelské, vypálili Chrapkovic, Břeh a Újezd, vyloupili a poničili cisterciácký klášter ve Jmelnici, napadli Bytom a nyní táhnou na Hlívce a Tost. A na hranicích stojí polské vojsko, připraveno k ozbrojené intervenci a následnému anšlusu Horního Slezska. A ty, biskupe krakovský, místo abys uvalil klatbu na vašeho pohanského krále, místo abys všechny ty Šafrance, Zbanské, Melštýnské a jiné polské přívržence hereze pálił na hranicích, domlouváš si se mnou tajnou schůzku, chceš se mnou rokovat a uzavírat smlouvy. O čem? Jaké? Vzkázal jsem ti přece již loni po tvém poslu Bninském, že se s polskou intervencí nikdy nesmírím. Nikdy!"

"Polské vojsko nevstoupí do Slezska, dokud k tomu král Vladislav nevydá rozkaz."

"To je mi záruka. Jagello je senilní kmet, který naslouchá tomu, co mu kdo našeptává."

"To je pravda," souhlasil Zbyhněv Olešnický. "A našeptávají mu různí. Stoupenci kacířů, ruští schismatici i takoví, kteří by rádi viděli, jak se Litva odtrhne od Polska. A váš král Zikmund Lucemburský těm posledním pomáhá, pošťává Jagella a slibuje korunu Vítoldovi."

"Král Zikmund," zvedl pyšně hlavu Konrád, "může dávat koruny, komu chce."

"Bude moci, až stane se císařem, avšak to není tak jisté. Zatím král Zikmund pro své partikulární zájmy krátkozrace ohrožuje obecnou církev. A posláni, které má naše církev na východě. Posláni křesťanské, civilizační, evangelizační."

"Posláni, které má splnit Polsko? Mesiáš a vyvolený národ, přední bašta křesťanstva? Hřešíš pýchou, Zbyšku, polskou pýchou. Posláni, o něž hovoříš, může neméně úspěšně splnit král Vítold." Krakovský biskup zasunul ruce do rukávů šuby. "Korunovaný král Vítold nic takového nesplní. Jeho nezajímá ani křesťanské posláni, ani Řím. Jeho zajímá pouze a výlučně moc. Stolice apoštolská o tom ví, a proto Vítoldovu korunovací nikdy neuzná. Stolice apoštolská dobře ví, že na východě se může opřít jedině o Polsko, jedině Polsko může dát důvěru ve válce se schismatem i ve válce s herezí. Kdo oslabuje Polsko rozvracením jeho unie s Litvou, není pouze nepřitelem Polska, nýbrž celé církve." "Současnému papeži dávají věšci už jenom necelý rok života. A jeho nástupce může být Polákům méně nakloněn. Obzvláště když se přesvědčí, kdo jsou opravdoví křesťané. Ti, kteří potají podporují a vyzbrojují kacíře, anebo ti, kdož proti nim bojují, ničí je ohněm a železem a činí přítrž heretické nákaze."

"Aha!" dovtípil se okanzitě Olešnický. "Chystáte kruciátu. Zase? Tolik se vám stýská po výprasku? Vždyť Češi s vámi znovu zatočí. Znovu před nimi budete prchat ve zmatku, s hanbou a ostudou, zkompromitováni před celým křesťanským světem. Začněte konečně myslet. Tím, že kacířům dovolujete, aby vás tak bili, je jen posilujete."

"To vy je posilujete! Vy, Poláci! Svou podporou! Kdybyste společně s námi vytáhli..."

"Kdyby to záleželo na mně," přerušil ho krakovský biskup, "vytáhlo by polské vojsko do Čech třeba hned zítra. Nenávídím herezi a chci ji vidět poraženou. Jenže musím počítat s veřejným míněním ve své zemi. Podle veřejného mínění jsou Češi Slované, bratři - a do bratrské země se netáhne s vojskem. Vox populi, vox Dei, polská intervence v Čechách by byla politickou chybou s těžko odhadnutelnými následky. Proto k polskému tažení do Čech nedojde."

"Zato dojde k polskému tažení do Slezska, že?"

"Nedojde, dokud k tomu Jagello nevydá rozkaz. A já, episcopus cracoviensis, dělám vše pro to, aby jej nevydal. Dělán vše pro to, abych zadržel a oslabil husitské straníky. Pomoz mi v tom, biskupe vřatislavský. Ovlivni Lucemburka, ať přestane provokovat s tou Vítoldovou korunovací."

"Co ještě chcete?" rozpráhl ruce biskup Konrád. "Vždyť Vítolda jste už vyřadili ze hry. Obratně jste pochytili vyslance, kteří pro něho vezli korunu, a králi Zikmundovi tak zkržili plány. Vítold se musel spokojit s Řádem draka a tím, že titul magnus dux je vrcholem jeho kariéry."

"Vítold se s tím nespokojil a nespokojí. Lucemburk přesně věděl, co dělá, když v Lucku otevřel tu ambicemi nabitou Pandorinu skříňku. Teď si Vítold nedá pokoj, dokud Litvu neosamostatní. Je nebezpečím pro Polsko."

"Největším nebezpečím pro Polsko," frkl vřatislavský biskup, "jsou sami Poláci. Vždycky to tak bylo a vždycky bude. Ale jsem připraven k jednání. Ovšem k jednání na principu do ut des - dávám, abys dal. Jenže ty mi nechceš nic dát, v ničem ustoupit. Jak tedy máme jednat?"

"V čem bych měl ustoupit? A co bych z toho měl?"

"Ty něco dáš, já něco dám. Clara pacta, boni amici - jasné smlouvy, dobří přátelé. Poslyš, biskupe krakovský, budoucí kardinále, duchovní pastýři vyvoleného národa. Necháš-li na pokoji Slezsko, já ti přenechám Východ, evangelizační posláni a obracení schismaticů na pravou víru. Umožním, abyste se stali přední baštou. Vítold vám škodí, párá to, co jste tak dlouho a pracovitě tkali. To značí, že je pro vás vážně nebezpečím. Zůstane jím, dokud bude naživu. Ale co kdyby... přestal žít? Náhle a nečekaně?"

Olešnický dlouho mlčel.

"Nehodí se, abych tohle poslouchal," pravil konečně. "V žádném případě se to nehodí. Nicméně čistě teoreticky... Jsem přesvědčen, že podobné pokusy by byly marné. Vitold je příliš dobře chráněn, než aby se zdařil atentát. Otrávit ho také nelze. V jeho službách jsou litevští černokněžníci, kteří mu dávají pít živou vodu z tajemných žmudských zřidel, takže je imunní vůči jedům."

"Vůči známým jedům," poopravil jej Konrád. "Jen vůči známým. Existují totiž i neznámé, o jakých neslyšeli dokonce ani v Benátkách, natož na nějaké hyperborejské Žmudi. Jak se říká: Ignoti nulla curatio morbi - nelze léčit nepoznanou nemoc. Na místě knížete Vitolda bych si dával pozor. Protože pokud se dohodneme, on nemusí přežít následující rok."

"A dohodneme se?"

"Zabráníš tomu, aby polské vojsko vstoupilo do Slezska? Nepodpoříš husity, Valáška a Korybutoviče?"

"Ta rozhodnutí jsou v pravomoci krále Polska. Já jím nejsem."

"Opravdu? Klevetí se o ledasčem. Prý neváháš Jagella peskovat, dokonce mu spílat. To není nic nového. Polská církev odjakživa tahala za politické nitky, nenamlušíš mi, že s tím skončila. Polsko má rovněž pány, vладыky, stavy i prostý lid - a se všemi musí král počítat. Bez vytáček, biskupe Zbyhňeve. Clara pacta, boni amici! Jestliže vám poskytnu přátelskou službu odstraněním Vitolda, zařídíš na oplátku, aby Polsko přestalo podporovat české husity? Postaráš se, aby se od nich Poláci odvrátili, aby je začali nenávidět? Od vladaře až po nejubožejšího žebráka?"

"Neporadíš mi, jak to mám provést? Když jsi tak chytrý?"

"Teď," zachechtal se Konrád, "se ti hodí poslouchat mé rady. Intriky? Provokace? To se přece nehodí pro duchovního, prostého dělníka na vinici Páně. Zprávy z Francie, tuším, přicházejí i do Polska? Co, Zbyšku? Zprávy o Johance z Arku zvané La Pucelle? O tom, že osvobodila obléhaný Orléans? Že porazila Angličany u Patay? Že umožnila korunovaci Karla VII. v katedrále v Remeši? Že obléhá Paříž?"

"A co z toho vyplývá pro nás?"

"La Pucelle je symbol. A symbol je důležitý, nelze podceňovat jeho význam. Poslechni si jinou historku: v letech 1426 a 1427 podnikli husité dva vpády do Rakous. Poprvé přepadli cisterciácké opatství v Zwettlu, podruhé konvent v Altenburgu. Podle svého zvyku pobili mnichy, kláštery vyloupili a vypálili. Řekneš: nic nového. Jsi na omylu. V obou kláštorech totiž Češi rozsekali na kusy varhany, rozbili zvony, rozštípli oltáře. Roztloukli sochy nebo jim aspoň pouráželi hlavy. Svaté obrazy pokáleli a posekali meči. V osmadvacátém roce se podobných ikonoklasmů dopustili rovněž v bavorských kláštorech ve Walderbachu a Schonthalu. A v téže roce i ve Slezsku."

"A co?"

"Symbol. V době války vraždí, pálí a drancují všichni, to je obvyklé a na denním pořádku. Avšak jen vyslanci ďábla urazí hlavu soše svatého Floriána, pomažou lejmem podobiznu svaté Voršily a rozštípou na třísky záračnou Pietu. Jenom služebníci antikrista svatokrádežně ničí symboly. A od vyslanců ďábla i služebníků antikrista se všichni s odporem odvracejí. Všichni je nenávidí. Od vladaře až po nejubožejšího žebráka."

"Chápu," přikývl Zbyhňev Olešnický, "a dávám ti za pravdu. Co se týče symbolů."

"Měl bych," usmál se vatislavský biskup, "dokonce lidí, kteří by se toho ujali. Smečku z šibenice utržených, všehoschopných žoldáků. Schopných vztáhnout ruku na jakýkoli symbol. Na tobě, biskupe krakovský, je výběr. Stačí jen ukázat. Rozumíme si?"

"Rozumíme."

"Nuže? Dohoda platí? Clara pacta, boni amici, Zbyšku? Odpověz."

"Clara pacta."

*

Ostrožský a Kuropatva se vrátili dokonce dříve, než slíbili, před čtvrtou noční vigilií, a povel k odjezdu byl vydán hned za rozbřesku. K Reynevanově překvapení je kníže Fedor nevedl dále Sěveřskou silnicí, ale nařídil zamířit na východ, vstříc vycházejícímu červenému slunci. A po pouhých dvou mílech, za brodem na říčce, poručil sejít z cesty.

"Ta říčka, to byla Lisvarta, pokud se nemýlím," popojel Reynevan ke knížeti. "Kam máme namířeno? Smím-li vědět?"

"Až dojedeme, uvidíš."

"Zachovej klid, felčare," rozhodl se Kuropatva být o něco sdílnější. "Uvidíš, že všechno dopadne, jak má."

Reynevan zakroutil hlavou, ale neřekl nic. Pozdržel koně a zařadil se na konec průvodu.

Jeli. Slunce bylo již vysoko, když se terén změnil. Byl hůře sjízdný, podmáčený a rozměklý. Projeli jedním mokřadem, aby hned vjeli do druhého, projížděli stále dalšími a dalšími bahnitými dolinkami vrbičkami lemovaných potoků. U jednoho z takových potůčků spatřil Reynevan Pradlenu.

Nevšiml si jí nikdo kromě něho, jedoucího na konci v odstupu od ostatních. Zpočátku také neviděl nic než jasnou sluneční skvrnu na oloupaném kmeni uschlé vrby. A najednou se na tom místě zjevila Pradlena. Klečela u stromu, skláněla se nad strouhou, ruce až po lokty ponořené do vody. Štíhlá až k vychrtlosti, útlost její postavy ještě zdůrazňoval přiléhavý bílý šat. S tváří zacloněnou dlouhými, rovnými a tmavými vlasy, splývajícími do vody a vlnícími se v líném proudu. Prala košili nebo kytli, hnětla ji a máchala rytmičnými, leč ospale pomalými pohyby. Z kytle vycházely oblázky tmavé krve. Voda ve strouze zrudla, na hladinu vystoupila růžová pěna.

Reynevan trhl hlavou, ohlédl se. Avšak Samson vedle něho nebyl. Ačkoli cítil jeho přítomnost, slyšel jeho šepot, Samson vedle něj nestál. Náhle tady byl jen vítr, ostrý, zlý vítr, který rozkýval zelené větve a zčeřil hladinu potoka. Reynevan přimhouřil oči. Když je otevřel, Pradlena zmizela. Zůstala jen jasná sluneční skvrna na oloupaném kmeni uschlé vrby.

A líný proud stále zrudlý krví.

*

Po poledni dorazili na suchý terén mezi nízké kopce. A posléze spatřili osamělé vyšší návrší. Jasně.

Dočista bílé. Svítící v záři slunce jako sníh.
Z vršku pahorku se vypínala k obloze věž kostela.
"Clarus Mons," vysvětlil Jakub Nadobný z Rohova. "Jasná Hora. Pavlánský klášter u Čenstochové."
*

Před půlstoletím Vladislavem Opolským založené cenobium pavlánů bylo stále blíže. Zřetelně již viděli pilíři obklopené claustrum a kostel. Dokonce slyšeli zpěv mnichů.
"To je náš cíl?" ujistil se Reynevan. "Klášter? Jedeme do kláštera?"
"Uhodls," odušil Fedor z Ostrogu s rukou na čekanu za pasem. "A co? Něco se ti nelíbí?"
"Jsou velikonoce," řekl Nadobný. "Navštívíme Boží příbytek."
"Jsme náramně zbožní," dodal Kuropatva z Laňuchova. Třebaže to pronesl vážným hlasem, Jan Tlučimost vyprskl a bratři Kondělové se rozchechtali.
"Pojeďte," ut'al jim Ostrožský. "A nežvaňte."
Klášter byl stále blíže.

Benedicta es, celorum regina,
et mundi totius domina,
et aegris medicina.
Tu praeclara maris stella vocaris,
quae solem justitiae paris,
a quo illuminaris.

Reynevan zadržel koně a srovnal krok s Jiřím Skirmuntem, který uzavíral průvod. Mladý Litevec po něm vrhl krátký, úzkostný pohled.
"Tady, můj milý," zamumlal, "se stane něco nedobrého. Tady začíná smrdět oprátka. Co mám dělat, ha?"
"Už je pozdě," konstatoval s hořkostí a hněvem Reynevan.
"A co chceš dělat ty?"
"Držet se stranou. Neúčastnit se. Jestli to půjde."

Te Deus Pater, ut Dei mater
fieres et ipse frater,
cuis eras filia, sanctificavit,
sanctam servavit,
et mittens sic salutavit,
Ave plena gratia!

U brány sesedli z koní, hlouček poutníků se při pohledu na ně rozprchl. Pokud by měl Reynevan ještě do této chvíle nějaké pochybnosti, rozptýlil by je pohled na připravené zbraně. Melichar a Mikoška Kondělové shodili kožichy a vyhrnuli si rukávy. Agát Pelka si plivl do dlaně a uchopil topor sekery. Kuropatva z Laňuchova přistoupil k vratům a zabušil na ně hlavicí meče. Jednou, podruhé.
"Kdo tam?" ozval se stařecky rozechvělý hlas fortnýře.
"Otevřít!"
"Jak otevřít? Komu otevřít?"
"Otevřít! Pohyb! Na rozkaz krále!"
"Jaký rozkaz?"
"Otkryvaj vorota, sukin syn!" zaryčel Fedor z Ostrogu. "Bystro!
A to toporami vyvalím!"
"Cože?"
"Odsuň, kurva, závoru - a hned!" zařval Kuropatva. "Po dobrém!"
"Vzpamatujte se! Toto je posvátné místo!"
"Otevři, k čertu!" Zarachotila závora. Bratři Kondělové se okamžitě opřeli do vrat, silou otevřeli obě křídla dokořán a porazili jimi fortnýře i jeho pomocníka - mladého mniška v bílé pavlánské kutně. Za nimi vpadli na nádvoří Tlučimost, Pelka a Nadobný. Povalený fortnýř zachytil Nadobného za plášť. Fedor Ostrožský ho udeřil do spánku čekanem.
"Útok!" vykřikl mnišek. "Lupiči! Přepaaaad! Braaatříiii!"
Kuropatva ho srazil a mečem připíchl k zemi.
Pootevřely se a vzápětí přibouchly dveře do kapituláře, zaskřípěl jejich zámek. Přiskočil k nim Agát Pelka, sekerou rozbil závěsy, vpadl dovnitř a v následující chvíli se odtamtud ozval rachot a křik. Ostrožský a ostatní se rozběhli ke kostelu. V portálu a kruchtě jim zastoupilo cestu několik bílých pavlánů. Jeden zvedl proti knížeti krucifix, až se málem dotkl jeho tváře.
"Ve jménu Otce, Syna i Ducha! Stůjte! To místo je svaté! Neberte si takový hřích na svě..."
Fedka ho srazil čekanem. Melichar Konděl sekl sekerou druhého. Mikoška bodl mečem třetího. Krev vystříkla na stěnu a kropenku. Čtvrtého mnicha přirazil Tlučimost ke zdi a zvedl nůž. Reynevan ho chytil za ruku.
"Co je?" trhl sebou Polák. "Pusť mi rukáv!"
"Nechej ho, škoda času! Ostatní budou dříve u kořisti!"
V lodi a na kůru kostela pokračoval zběsilý hon. Bratři Kondělové pronásledovali pavlány, sekali je a rubali. Bílé kutny

zrudly krví, krev zbrotila podlahu, stallu i antepodium oltáře. Ostrožský vešel za jedním řeholníkem do kaple a vzápětí se z ní ozval pronikavý výkřik. Kuropatva držel dalšího za hábit, cloumal jím a třásl.

"Armarium!" řval, prskaje mnichovi sliny do tváře. "Armarium, flandáku! Zaved' mě do pokladnice, nebo tě zabiju!"

Řeholník vzlykal a vrtěl hlavou. Kuropatva ho srazil na kolena, zadrhl mu kolem krku růženec a začal ho škrtit.

Prchající pavláni narazili přímo na Reynevana a Tlučimosta. Reynevan uhodil jednoho pěstí, druhého nakopl, třetího hrubě odstrčil na kamenný sloup. Tlučimost se zachechtal, přidal se k němu a začal bít ty, kteří se pokoušeli zvednout. Přiběhli Kondělové, jeden se sekerou, druhý s mečem.

"Nechte je být!" vstoupil jim Reynevan do cesty a roztáhl ruce. "Ti už schytali! Dal jsem fráterům po hubách! Pojd'te radši pobrat poklady!"

Bratři sice neochotně, ale poslechli. Společně s Tlučimostem vylezli na oltář, vzali monstranci a kříž, posbírali svíce, stáhli vyšívaný ubrus. Krví potřísněný Ostrožský vyšel z kaple, nesa ikonu ovinutou pláštěm. Za ním vyšel Nadobný, obě ruce plné votivních předmětů, pod paží svícen.

"Hajdy do pokladnice!" houkl kníže. "Za mnou!"

Skrze sakristii pronikli do místností přilehlých ke kapituláři. Třesoucím se mnichem ukázané dveře do armaria povolily pod úder sekery. Kondělové vtrhli dovnitř a začali ven vyhazovat lup. Na podlahu letěly zlatohlavem vyšívané ornáty, stříbrné relikviářové hermy, mešní kalichy a pateny, ciboria, kadidelnice, akvamanile i kropenky. Kuropatva s Reynevanem všechno spěšně cpali do pytlů.

Na nádvoří už stál připravený povoz. Agát Pelka a vývojem událostí viditelně konsternovaný Skirmunt do něj zapřahali ze stáje vyvedené koně, k postranicím přivázali své vlastní, jezdecké. Kondělové a Kuropatva na vůz naložili pytle s kořistí. Z kostela vyběhl Tlučimost a a hned za ním Nadobný s ozdobným homiliářem pod paží.

Pod kruchtou seděl u zdi a v pláči se třásl starý pavlán. Mikoška Konděl si ho všiml a tasil dýku.

"Nechej ho," řekl Reynevan a hlas měl takový, že Polák poslechl.

Fedor Ostrožský už seděl v sedle. Rozmáchl se a hodil na střeche hospodářské budovy pochodeň, druhou hodil Tlučimost na střeche maštale. Skirmunt a Pelka vylezli na vůz, jeden popadl opratě, druhý práskl bičem.

"Hyjé! Hyjé!"

*

Ujížděli Věluňskou silnicí směrem na Kloboučno. Ujížděli, co koně stačili. Ti v záprahu ovšem s jezdeckými nedrželi krok, nemohli a nechtěli. Nepomáhal křik ani bič.

"Sjed'te tam!" ukázal Fedor z Ostrogu na holinu vedle cesty, kde byl čerstvě vymýcen les. "Tam!"

"To znamená," ohlédl se neklidně Jan Tlučimost, "že si rozdělíme kořist? A potom se rozjedeme každý po svém?"

"Ledaže chcete každý po svém viset," ušklíbl se Fed'ka. "Ne, mládenci, pojedeme společně do Věluň, až tam dostane každý svůj podíl. Potom zamíříme přes Kujavsko do Marky anebo do Prus."

"Správně," kývl hlavou Kuropatva. "Vyloupili jsme Jasnou Horu. To nám nedarují. Musíme co nejdál z Polska."

"A co nejrychleji," dodal Nadobný. "Pošleme ten zasraný vehikl k čertu. Nepobrali jsme toho v klášteře zase tolik, abychom to nenaložili na koně a soumary. Co, Fed'ko?"

"Vypřáhněte," souhlasil Ostrožský. "A přeložte náklad na koně. Já mám ještě něco na práci."

Sesedl, vzal z vozu obraz a rozvinul plášť, do kterého byl zabalen. Agát Pelka zalapal po dechu. Jan Tlučimost otevřel ústa. Jiří Skirmunt se bezděčně pokřivoval. Jan Kuropatva z Laňuchova zakroutil hlavou.

"Jestli tohle je to, co myslím," řekl, "nechme to tady. Zahod'me to. Nechtěl bych, aby nás s tím chytli."

"S tím nebo bez toho," hodil Fed'ka ikonu na travu. "Je to jen malůvka na desce. Cenu mají akorát ty cingrlátka a šmuky. Ty nezhodím. Herrgott, pomozte mi někdo!"

Jiří Skirmunt demonstrativně zkrčil ruce na prsou. Jan Nadobný z Rohova a Jan Kuropatva z Laňuchova se ani nehnuli. Ostrožskému přispěli na pomoc pouze bratři Kondělové a Tlučimost.

Madona Čenstochovská bez odporu dovolila, aby dýkami vypáčili a odtrhli její korunu ze zlatého plechu. Neuronila ani slzu, když strhli korunu jejímu Synovi. Její temná tvář se nezachvěla, když jí odlupovali pozlátko z lemu roucha. Smutné oči nezměnily výraz, úzké rty se nepohnuly, když z rámu vyloupávali perly a drahé kameny.

Prasklo rozlomené dřevo, oloupená ikona pukla pod noži. Na dvě desky - větší a menší.

Reynevan stál s bezmocně a bezvládně svěšenýma rukama. Krev mu udeřila do tváře, oči zahalila mlha.

Hodegetria, znělo mu hlavě. Ta, jež ukazuje cestu. Veliká Matka, Pantea - Všebohyně, Regina - Královna, Genetrix - Roditelka, Creatrix - Stvořitelka, Victrix - Vítězná...

"Dost," vzpřimil se Ostrožský. "Na ty mrňavé se vykašlete, nestojí za námahu. Můžeme jet. Ale nejdřív udělám, co mi bylo poručeno."

Matka všeho v přírodě, vládkyně všech živlů, královna a paní světlých výšin nebeských. Ta, jejíž božstvo, jediné pod mnohotvárnou podobou, uctívá celý svět různými obřady a pod různými jmény.

Fedor Ostrožský vytáhl z pochvy široký tesák s jednoduchou křížovou záštitou. Přistoupil k oloupenému obrazu.

Reynevan mu vstoupil do cesty.

"Znič něco jiného," řekl pokojně. "Tohle nesmíš."

Ostrožský o krok ustoupil a přimhouřil oči.

"Ty mě v jednom kuse nasíráš, Němčoure," ucedil. "Nepřestáváš nasírat. Už toho mám plné zuby a nehodlám to déle trpět. Zmiz mi z cesty, sic tě zabiju!"

"Běž od té ikony."

Fedor neprozradil svůj úmysl hlasem ani výrazem tváře. Udeřil nenadále, rychle jako had. Reynevan uhnul, sám udiven rychlostí své reakce. Uchopil předkloněného protivníka za paži a přirazil ho hlavou k bočnici vozu, až to zadunělo.

Trhnutím ho přitáhl k sobě, vši silou jej udeřil pěstí do čelisti a současně mu vypáčil tesák z hrsti. Odstrčil ho a sekl.

Ostrožský zavyl a chytil se za hlavu, mezi prsty mu vytryskla krev.

"Aaauuuuuuu!" zařval, když upadl. "Zabil mě! Baszom az anyát! Bijte ho, bijte!"

První přiskočil Tlučimost, za ním oba Kondělové, ale byli odraženi rozmachy tesáku. Tehdy jim ze strany přispěl na pomoc Nadobný, bodl Reynevana mečem a zranil ho do boku. Mikoška Konděl toho využil, zaútočil a sekl ho nožem přes biceps. Reynevan upustil tesák a chytil ho za ruku s nožem, ostří mu rozřízlo dlaň. Melichar Konděl se po něm rozehnal dýkou, kterou předtím strhával cennosti z ikony. Čepel sklouzla po žebrech, Reynevan se zkroutil bolestí. Tlučimost ho sekl nožem přes čelo kolem okraje vlasů. Kuropatva ho bez rozmachu bodl mečem do ramene, Pelka ho uhodil holí do paže nad loktem, přidal ránu přes kříž a další do zátylku. Reynevanovi se zatmělo před očima a ztratil vládu nad svými údý. Upadl, ale stačil chytit puklou ikonu a chránit ji vlastním tělem. Cítil, jak ho sekají a bodají, jak ho častují ranami a kopanci. Krev mu zalévala oči a po nose stékala do úst.

"Dost!" zaslechl Skirmuntův křik. "Hospody, už dost! Už ho nechejte!"

"Ano, škoda času," hekl Kuropatva. "Stejně tady zdechne. Padáme. Ovažte něčím Fed'kovi hlavu, naložte ho na koně a hybaj odtud."

"Hybaj!"

Zaduněla kopyta a ztichla v dáli. Reynevan zvracel. Potom se svinul do polohy nenarozeného plodu.

Zatáhlo se. Začalo drobně mžít.

*

Bolest.

Descendet sicut pluvia in velus - Jako když sestupuje déšť na přisečenou travu, a jako tiší déšťové skrápějící zemi, tak zkvete ve dnech Jejích spravedlivý, a bude hojnost pokoje, dokud měsíce stává. Panovati bude od moře až k moři, a od Řeky až do končin země.

A tak tomu bude až do konce světa, neboť Ona je Duchem.

Bolest ustupuje.

*

Z letargie ho vytrhly výkřiky a řehtání koní, země se zachvěla pod kopyty. Blátem postříkaný Reynevan přitiskl poškozenou ikonu k hrudi, zkrivil obličej, jak se snažil otevřít krví spleená víčka, vyplivl z úst hleny. Pokusil se zvednout, nedokázal to. Nad sebou slyšel hlasy. Viděl vousaté tváře, zbroje, ruce v kůrkách a plechovicích. Železné rukavice jej uchopily a sevřely jako v kleštích, bolestí se mu zatmělo před očima. Hrbil se a krčil v jejich sevření, svíjel a napínal v nutkání dávit, opět padal do propasti, letěl dolů.

Nechali ho ležet, přišel k vědomí. Opět uslyšel řehtání a fíkání koní, mnoha koní. A hlasy. S nejvyšším úsilím zvedl hlavu.

Ze sedla hnědého hřebce s pozlaceným postrojem na něj pronikavým zrakem shlížel urostlý, jen poněkud otlý muž v sobolím čapce a sobolinou lemované šubě.

Krakovský biskup Zbyhněv Olešnický.

"Co je s ním?"

"Zbili ho, Velebnosti," pospíšil s vysvětlením rytíř v krátké tunice s erbem Pobog. "Málem ubili. Pobodali a pořezali noži. Rána na ráně... Nevím, zda přežije."

"Zajisté se povadili při dělení kořisti."

"Kdopak ví," pokrčil rameny Pobog. "Možná jim bránil... Zničit... Když jsme ho našli, držel v náručí Bohorodičku, stěží jsme mu ji dokázali z prstů..."

"Proč," vzpřimil se Zbyhněv Olešnický pánovitě v sedle, "nestiháte ostatní?"

"Zůstali jsme, abychom zázračný obraz ohlíželi... Svátost..."

"Pusťte se za nimi. Neprodleně."

"Rozkaz, Velebnosti."

Jeden z biskupových lidí chytil jeho koně za ohlávku, druhý mu přidržel třmen a podal ruku. Olešnický sestoupil na zem a gestem jim pokynul, aby se vzdálili. Potom přistoupil. Pomalu. Reynevan se chtěl zvednout, ale zraněná paže vypověděla poslušnost. Klesl do trávy, nespouštěje z biskupa zrak.

"Hodegetria," nedíval se Olešnický na něho, nýbrž na desku ikony, "znamená řecky průvodkyně, ukazatelka cesty. Nevím, zda tobě ukázala správnou, zda ti seslala vnuknutí. Protože mně ano."

"Tento obraz," pokračoval, "je považován za skutečnou podobiznu Matky Boží. Má být dílem prvního malíře ikon Lukáše Evangelisty, namalováném na desce ze stolu Svaté rodiny. To zaručuje zázračnost a nesmírnou hodnotu relikvie. Je to symbol. Symbol světla a víry a moci Kříže. Symbol duše národa, jeho duchovní jednoty a jeho víry. Nezlomné víry, která národu pomůže proplout každou potopou a povzbudí jeho ducha v nejtěžších časech. Symboly jsou důležité. Velice důležité.

Mně Matka Boží vnuknutí seslala. Ukázala mi cestu, poučila mne, co mám učinit. A tak nedojde k polské intervenci ve Slezsku. Bude konec polské pomoci českým heretikům, konec heretické indoktrinace, kacířské bludy přestanou trávit polské duše. Od českých husitů a jejich polských spřeženců se všichni odvrátí a začnou je nenávidět jako vyslance ďábla. Všichni Poláci, od vladaře až po nejubožejšího žebráka. Vždyť jenom služebníci antikrista svatokrádežně ničí symboly. Nenávisť je mrzačí."

Biskup se sklonil a zvedl ze země tesák Fedora Ostrožského.

"Ten hřích si беру na svědomí. Učiním to pro svou víru a pro svou vlast. Pro mír Boží. Pro budoucnost. Ad maiorem Dei gloriam..."

Nevšímaje si Reynevanova úpění a jeho bezmocné snahy doplazit se k němu a zabránit mu v jeho úmyslu, Zbyhněv Olešnický dvakrát t'al do desky obrazu. Dvakrát, silně a hluboko. Do pravé tváře Bohorodičky, rovnoběžně s nosem.

Reynevan už více neviděl. Padal do propasti. Padal dlouho.

*

Procitl celý v obvazech na natrásajícím se voze. Šeřík u cesty tak voněl, že se mu na chvíli zdálo, že se čas vrátil zpět, anebo všechno, co prožil během posledních dvou let, byl jen sen. Že je máj roku dvacátého osmého a zraněného jej vezou do špitálu v Olavě. A že Jutta, živá a milující, na něj čeká v klášteře klarisek v Bílém Kostelci. Avšak nebyl to ani návrat v čase, ani sen. Na rukou a nohou měl okovy. A vedle vozu jedoucí vojáci si spolu povídali polsky.

Když se s námahou nadzvedl na lokti, ucítil, jak má celé tělo bolavé a stažené stehy. Spatřil zapadajícím sluncem nasvícený vrch. A na něm kamenný hrad, skutečně orlí hnízdo s mohutným sloupem donjonu.

"Kam..." vypravil ze suchého hrdla. "Kam mě... vezete?"

"Zavři hubu!" utrl se naň jeden ze členů eskorty. "Kušuj! Dostali jsme rozkaz. Jestli budeš mluvit, máme ti vyrazit zuby. Tak pozor!"

"Nech toho," uklidňoval ho druhý zbrojenec. "Měj pochopení, vždyť nemluví, jenom se zeptal. A tohle je konec jeho cesty. Tak ať ví, kde nadosmrtní shnije."

Krákoraly po obloze letící vrány.

"To je, brachu, hrad Lelov."

Tuším, že žádný z vás nikdy neseděl v těžkém žaláři.

Žádný z vás, šlechtění páni rytíři, žádný ze zde přítomných zbožných a bohabojných mnichů, žádný z vážených kupců. Žádný z vás, předpokládám, nespátl hluboké podzemní chodby, shnilou vodou provlhlé kobky a dusné, páchnoucí temnice. Co?

Žádný z vás.

Ujišťuji vás, že nemáte čeho litovat.

Za dobrého krále Vladislava Jagella bylo v Polsku několik těžkých žalářů, trestnic nahánějících strach. Krakovská věž, Chenciny, Sandoměř, Olkuš, Olštýn, kde roku 1360 umorili hladem odbojníka Matěje Borkovice, Ostružník, Ilža, Lipovec.

A bylo ještě jedno vězení. Takové, že při pouhé zmínce o něm lidé umlkali a bledli. Lelovský hrad. V těch jiných žalářích byli lidé vězněni, v těch jiných žalářích trpěli. Z těch jiných vycházeli. Z Lelova nevyšel nikdo.

Kapitola dvacátá druhá

v níž z lelovské temnice propuštěný Reynevan potěší své oči světlem. A stane k poslednímu boji.

Na královském hradě Lenčici posedl všechny neklid a spěch. Byly připravovány obytné prostory ve Starém domě, uklízen, vybavován a dekorován reprezentativní sál. Zpráva o tom, že právě Lenčice byla vybrána jako místo pro mírová jednání, se k purkrabímu dostala pozdě, takřka v poslední chvíli, a tak mu času na přípravu zůstalo opravdu málo. Purkrabí pobíhal po Starém domě, láteřil, hrozil, poháněl, nadával a každou chvíli se dotazoval, zdali již není z věže vidět blížící se průvod polských biskupů a pánů anebo poselstvo teutonských křižovníků. Za řád německých rytířů se krom jiných měli dostavit Konrád von Erlichhausen z Malborka a Ludwig von Lausch, komtur toruňský, měl být přítomen rovněž varmijský biskup Franz Kuhschmalz. Z Poláků byli očekáváni biskupové Zbyhněv Olešnický a Vladislav z Oporova, dále kastelán krakovský Mikuláš z Michalova a kastelán poznaňský Dobrohost ze Šamotul. Ovšem nejváženější zástupce polské strany již na Lenčici stihl dorazit. Ihned po příjezdu se uchýlil do připravených komnat. Tam přijal, jak bylo purkrabímu hlášeno, divného zakukleného návštěvníka. A poručil, aby nebyli rušeni. Prosincový vítr lomcoval okenicemi a svištěl ve všech skulinách.

"Křižáci souhlasí s příměřím," pravila a odhodila si vlasy na záda Rixa Cartafila de Fonseca, vyzvědačka ve službách polského krále Vladislava. "Bojí se, že si na ně znovu přivedeme husity. Navíc jsou pod tlakem pruských stavů, hrozcících vypovězením poslušnosti. Mezi mluvčími stavů se jako výrazná osobnost projevil chelminský rytíř Jan Bažinský. Doporučují, aby si tvá Velebnost zapamatovala to jméno. Protiřádová opozice v Prusku sílí a Bažinský má šanci stát se jejím čelním představitelem. Nepouštějme ho z dohledu."

"Tvé rady uposlechnu," odvětil Vojtěch Jastřembec, arcibiskup metropolita hnězdenský, primas polský a litevský.

"Vždy naslouchám tvým radám, dcero. Prokazuješ nám neocenitelné služby. Sama přitom zůstáváš ve stínu. Pro sebe nic ne žádáš, odměny ani pocty."

Rixa se pousmála. Koutkem úst.

"Tvá Velebnost," řekla pomalu, "mi dodává odvahu. Abych poprosila..."

"Pros."

"Křižáci přijíždějí na Lenčici žádat o příměří. Rodí se naděje na věčný mír s Řádem, navíc za podmínek výhodných pro Polské království. Polsko může získat Nešavu a zbavit vzbuřence Svidrygella křižácké podpory. Nemalou zásluhu na tom mají Češi, strach, jež vzbudili sirotci Jana Čapka ze Sán v Nové Marce a u Gdańska. Smlouva v Pabianicích o spojení Poláků s husity podlomila morálku německých rytířů, tvá Velebnost to zajisté uzná."

"K čemu ten dlouhý úvod? Pověz, dcero, o čem ti jde?"

"Mám prosbu. Její splnění by oslavilo spojení, vítězství i úspěchy. Uctilo je odpuštěním. Amnestií. Jedinou. Tichou."

"Kdo?"

"Vězeň na Lelově."

Vojtěch Jastřembec dlouho mlčel. Potom dlouho kašlal. Třicet mil z Hnězdna na Lenčici, pomyslela si Rixa, to není žádná projížďka v jeho věku. A za takového počasí.

"Vězeň na Lelově," promluvil konečně primas, "je státní vězeň."

"Politický vězeň," opravila ho, sklánějíc pokorně hlavu. "A v politice došlo k dosti zásadním změnám, není-liž pravda? Dnes je již všem známo, že útok na klášter na Jasné Hoře neprovedli čeští vyznavači kalicha..."

"...ale bylo to obyčejné loupežné přepadení," dokončil rychle Jastřembec. "Obyčejný zločin, spáchaný bandou obyčejných lupičů..."

"...vesměs polské národnosti..."

"...chátrou bez vlasti i víry," opravil ji s důrazem primas. "Tupými raubíři, kteří netušili, na co vztáhli ruce. Kteří poškodili svatý obraz bezmyšlenkovitě..."

"Za znesvěcení relikvie," pravila s nemenším důrazem agentka, "padne na všechny trest Boží. Většina z nich je prý už po smrti, pomřeli, než uplynul rok od přepadu kláštera. Vyšší spravedlnost. Všichni musí zemřít, i ti uvěznění. Rukou Boží."

Jastřembec sepal ruce jako k modlitbě a sklopil oči, aby skryl jejich záblesk. Pak zvedl hlavu.

"Trestající pravice Boží," prohlásil, "dostihne tedy i vězně na Lelově? Vězeň na Lelově také zemře? Nikdo nebude vědět, kde je pochován? Všichni na něho zapomenou?"

"Všichni."

"A krakovský biskup?"

"Krakovský biskup," řekla tiše Rixa, "se již o čenstochovský incident nezajímá. Není v jeho zájmu exhumovat mrtvolu a budít spící psy. Ví, že by bylo lepší, kdyby všichni zapomněli na Jasnou Horu a poničený obraz. Který je navíc, jak jsem se doslechla, v Krakově opravován a restaurován, a zakrátko bude opět viset v kapli u pavlánů. Tak jako kdysi. Jako kdyby se nic nestalo."

"Budiž tedy," rozhodl Jastřembec. "Nechť se tak stane, dcero. I když přiznávám, že bych byl raději, kdybys poprosila o něco jiného. Máš však velké zásluhy ve službách koruny. A další zásluhy stále získáváš, neboť pracuješ obětavě a oddaně. Není mnoho takových jako ty, málo takových znám, zvláště nyní..."

Zvláště nyní, pomyslel si, když jeden z mých nejlepších lidí ve Slezsku zahynul. Lukáš Božičko, skvělý a skvěle utajený agent, věrný služebník Polské koruny. Zahynul po zranění železem, třebaže nebylo vážné. Nenahraditelná ztráta. Kým, kým jen ho nahradit?

"Učiň tedy, co náleží," zvedl hlavu arcibiskup. "S mým požehnáním. Uvaž ale, že budeš mít výdaje. Na Lelově musíš podplatit, koho bude třeba... Nehodlám na to přispět ze státní pokladnice, tím méně ochudit skrovný majetek církve."

"Ve finančních záležitostech," usmála se Rixa, "o mě nemusíš mít obavy. S náklady si poradím. Mám to, abych tak řekla, v krvi. Dědictví generací."

"Tak, tak," pokýval hlavou stařec. "Inu tak. Když už jsme se k tomu dostali... Dcerko?"

"Poslouchám."

"Nechápej mne špatně," zahleděl se na ni primas polský a litevský a byl to upřímný pohled. "Nehledej v tom, co teď řeknu, nesnášenlivost a předsudky. K tomu, co ti chci navrhnout, jsem veden náklonností a starostlivostí."

"Vím. Znáš svou Velebnost."

"Nechceš se nechat pokřtít?"

Rixa dlouho mlčela.

"Děkuji," řekla posléze, "ale tvé nabídky nevyužiji. Prosím, nehledej v tom předsudky."

"Přál bych ti úspěšnou kariéru. Povýšení. Ovšem jako židovka máš mizivou šanci..."

"Nyní," usmála se Rixa Cartafila de Fonseca. "Ale třeba se to jednou změní."

"Fantazie."

"Fantazie se někdy splní. Ujišťuje nás o tom prorok Daniel. Ať Bůh dlouho zachová tvou Velebnost."

"Bůh s tebou, dcero."

*

Nejprve těžké kroky. Třesk železa. Potom vpravdě pekelný, vlasy ježící skřípot závory. Při tom zvuku se vězeň schoulil na špinavé zemi. A jasné světlo pochodně, které ho přinutilo schoulit se ještě více a stisknout víčka. A čelisti.

"Vstávej. Polez ven."

"Já..."

"Pojd'. Pohyb! Hod' sebou!"

*

Sluneční světlo ho bolestivě bodlo do očí, oslnilo jej. Ochromilo, vzalo mu rovnováhu a vládu v dolních končetinách. Padl jako podtátný, bezvládně jako opilý, aniž by se pokusil zbrzdit náraz na fošny padacího mostu.

Ležel a třebas měl otevřené oči, nic jimi neviděl. Zpočátku ani neslyšel nic kromě šumu, který měl v hlavě, teprve po chvíli, zvolna, zvolna k němu začaly pronikat a doléhat jiné zvuky. Zprvu neurčité, nesrozumitelné, začaly postupně nabírat na síle. Nějakou dobu nicméně trvalo, než si uvědomil, že ty zvuky jsou slova. Než začal chápat jejich význam. A než konečně poznal, že na něj mluví Šarlej.

"Reynevane? Slyšíš mě? Rozumíš? Reynevane! Nezavírej oči! Kristepane, vypadáš příšerně. Můžeš vstát?" Chtěl odpovědět. Nemohl. Každý pokus vypravit ze sebe hlásek skončil vzlykem. "Zvedněte ho. A sneste dolů. Položíme ho na vůz a odvezeme do městečka. Musíme ho dát do pořádku."

*

"Šarleji?"

"Reynevane."

"Ty... Ty jsi mě dostal ven?"

"Částečně. Z té finanční části."

"Černý furgon?"

"Jasně."

"Kde to jsme?"

"Ve vesnici Nehová u Sěveřské silnice. V hostinci ,U džbanu'."

"Jaký... je dnes den?"

"Úterý po neděli Quasimodogeniti. Šestáho května Léta Páně 1434."

*

Ofka von Baruth vpadla do kuchyně s poletujícím copem a málem šlápla na kočku. Oběma rukama popadla velký pekáč a tiskla s ním o zem. Ze stolu smetla misky a lžice. Nakopla vědro s pomejemi tak silně, až se odkutálelo k peci.

Nakonec kopl i do kotle, ale ten byl příliš velký a těžký, tak neustoupil. Dívka vykřikla, zaklela, odhopsala na jedné noze, ztěžka žuchla na lavici a držíc se za nárt, rozplakala se bolestí a vztekem.

Hofmistryně jejímu řádění přihlížela s kyprými pažemi založenými na prsou. "Už?" zeptala se poté. "Přestala ses předvádět? Dovím se, oč jde?"

"Hlupák!" vykřikla Ofka, utírajíc si rukávem oči a líce. "Nekňuba!

Smrkáč!"

"Parsifal Rachenau?" domyslíla se zasvěceně hofmistryně, jejíž pozornosti jen máloco a málokdy uniklo. "Co je s ním? Vyznal ti lásku? Vyslovil se konečně? Nebo něco jiného?"

"Něco jiného," smrkla Ofka. "Řekl, že si mě nemůže vzít, protože mu to otec nedovolí. Otec ho nutí, aby se oženil... s jinouuuu..."

"Nebreč. Mluv."

"Otec mu poručil, aby si vzal jinou. Parsifal ji nechce a nebude chtít. Ale se mnou se také neožení. Řekl, že nesmí proti vůli svého otce. Že prý vstoupí do kláštera, pitomec."

"Co se týče vstupu do kláštera," přikývla hofmistryně, "v tom s tebou souhlasím: je to vážně pitomec. Ale na druhou stranu... Otcovská vůle je svatá. Nemůže se protivit."

"Proč by nemohl?!" zaječela Ofka. "Může! A co Wolfram Panevic? Vzal si Katku Biberštejnovu? Vzal! I když mu to otec zakazoval! Měli svatbu a teď jsou všichni spokojení, včetně starého Panevice! Jenže Wolfram Katku miloval! A on mě nemiluuujeeeeeééééé..."

"Neřvi," hodila hofmistryně okem ke dveřím, jestli někdo neposlouchá. "Ještě tvůj Parsifal tamtu druhou před oltář nevede, ještě neměli ani ohlásky. Ještě se může ledacos přihodit. Ledacos může osud změnit. A měla bys vědět..."

Ofka si utřela rukávem nos a vykulila oříškové oči.

"Měla bys vědět," navázala tiše hofmistryně, "že jsou různé způsoby... Jak osudu pomoci. Je k tomu třeba jen trochu kuráže..."

"Pro něho," stiskla zuby Ofka, "jsem ochotna udělat cokoliv."

*

Elenče Stietencronovna sebou trhla a až poskočila, když zaslechla rachot kamení, sesouvajícího se pod něčíma nohama. Bezděky se opřela o uschlou větev, která se samozřejmě s hlasitým prasknutím zlomila. Ze stezky se ozval dušený výkřik. Elenče vrostla do země a srdce jí tlouklo v hrudi jako pták, snažící se uniknout z klece.

Na pěšině se objevila postava a Elenče si oddechla. Nebyl to loupežník, vlkodlak, ježibaba, strašný lesní skřet, zelený alp ani žádný z nechvalně proslulých potulných mnichů, před nimiž žádná panna neuchránila svou poctivost. Zjeví-li se postava patřila dívce, nejspíše ještě mladší než Elenče. S plavým copem, pihami a ohrnutým nosem. Oblečené jako chlapec, přitom však ne chudě.

"Jejda," vyhrkla pihovatá dívka, která si při pohledu na Elenči také oddechla. "Jejda, to jsem se lekla. Myslela jsem, že jsi vlkodlak... Nebo potulný mnich... Jejda. Buď zdráva, ať jsi kdokoli... Já jsem..."

"Tiše," zašeptala Elenče a opět zbledla. "Někdo jde... Slyšela jsem kroky..."

Pihovatá se otočila, dřepa si a sáhla po rukojeti tulíšku u pasu. Ruka se jí ale tak trásla, že Elenče nevěřila, že by její nová společnice dokázala zbraň použít. Sama zvedla kámen, rozhodnuta tvrdě bránit svůj život nebo co by bylo zapotřebí bránit. Avšak dnešek, jak vyšlo najevo, byl dnem plným překvapení. Klikatou, strmou, kamenitou pěšinou vedoucí na vrchol Raduně přicházela třetí dívka. Rovněž ona strnula, když spatřila své předchůdkyně.

Napohled vypadala nejmladší ze všech tří. Její podoba, rysy, barva očí, odstín vlasů, všechno Elenči někoho neodbytně připomínalo a vyvolávalo pocit neklidu. Pocit nejasný a nevysvětlitelný, leč o to více znepokojivý.

"No, no," nabyla ihned sebevědomí a dala si ruce v bok pihovatá. "Kam ses vypravila, holka usmrkaná? Sama, samotná? Nevíš, že to může být nebezpečné?"

Elenče jen taktak nevysprskla. Pokud byla nová příchozí mladší než pihovatá, pak jen o něco málo. Rozhodně byla vyšší. V její tváři se též neobjevil ani náznak úleku nebo přinejmenším rozpaků. Její tvář, pomyslela si Elenče, udivena tou myšlenkou, je starší než ona sama.

"Dám krk na to," řekla, "že všechny jsme tady ze stejného důvodu. A poněvadž je ten důvod na vršku, musíme si pospíšet. Jinak se nestihneme vrátit před soumrakem. Pojďme, děvčata. Za mnou."

Pihovatá se zatvářila, jako kdyby chtěla trucovat. Ale každá skupina musí mít vůdce. A Elenče byla nejvyšší. A kdo ví, zda ne nejstarší.

"Jmenuji se Of... Eufemie von Baruth," představila se hrdě pihovatá. "Jsem dcera rytíře Jindřicha Barutha ze Studiska. S kým mám tu čest?"

"Elenče... de Wirsing."

Poslední příchozí, když na ni obě obrátily pohledy, sklopila zrak. Dlouho neodpověděla.

"Můžete," pravila posléze tiše, "mi říkat Elektra."

*

Dlouhé bradlo Raduně věnčil kamenný val, v jehož středu ležel balvan připomínající katafalk. Ten monolit zde ležel už v dobách, kdy sudetským podhůřím putovali mamuti a veliké želvy kladly vejce na ostrově Pisku, jenž byl nyní lidnatou, hustě zastavěnou čtvrtí velké Vratislavi.

Pod kamenným blokem hořel oheň, plameny olizovaly dno očouzeného, varem kypícího kotlíku. Vedle ohniště se vršila hranička lidských lebek, na lebkách ležel černý kocour. V typicky kočičí, lenošivé poloze. Lízal si srst. Bylo to nejlínější lízání, jaké kdy Elenče viděla.

U ohně seděly tři ženy.

Jedna z nich byla již stařena, shrbená a skrčená, třásla se, něco mumlala a broukala si, šklebíc temnou tvář. Nejdále seděla nejmladší z nich, vlastně dosud dívka. V její bledé, nehezské, jakoby liščí tváři planuly horečnaté oči. Zplstnatělé vlasy jí držel jakž takž upravené vínek ze sporýše a jetele.

Prostřední místo zaujímalá ta nejdůležitější - bona femina. Ta, za níž sem všechny přišly. Vysoká, dobře stavěná, ve špičatém klobouku z černé plsti, zpod něhož jí padaly na ramena bujné prameny ohnivě rudých vlasů. Kolem krku měla čarodějka šálu ze zelené vlny.

"V palci mi cuká," zblekotala temnolící stařena. "V palci mi cuká, něco nekalého..."

"Kušuj, Hedo!" umlčela ji rudovláska v klobouku a pak upřela na návštěvnice oči jasné jako roztavený cín. "Vítejte, děvčata. Co vás přivádí? Nemluvte, uhodnu to sama. Nechtěné těhotenství? Ne, asi ne. Churavě také nevypadáte, právě naopak, řekla bych, že přímo kypíte zdravím. Takže láska! Milujete a předmět vaší lásky je vzdálený a nedostupný, stále vzdálenější a stále nedostupnější. Uhodla jsem?"

Pihovatá Eufemie von Baruth byla první, která se odhodlala chvatně, překotně přikývnout. První a jediná. Elenče pod pohledem rudovlasé vědmý sklonila hlavu v náhlé jistotě, že její příchod sem neměl smysl, že byl zhora zbytečný a neskonale hloupý. Pokud jde o Elektru, ta se ani nezachvěla, hledíc prázdňným pohledem do ohniště.

"Uhodla, neuhodla?" zahučela rudovláska. "Per Bacco! To se ukáže. Přilož chraští na oheň, Eliško, a býli do kotlíku.

Hedo, chovej se slušně."

Temnolící si zakryla pěstí ústa a zdusila řihnutí.

"Vy," změřila si bona femina dívky pohledem jasných očí, "dostanete to, oč žádáte. Po pořádku, každá zvlášť."

Mocí Slunce, mocí Luny,
skrze znaky, skrze runy.
Eia!

"Bublá, bublá kotlík a v něm pokřín, oměj, rulík. Seхни hlavu, Eufemie von Baruth, vdechuj páru.

Zde máš zrcátko, dávám ti je. Až začne ubývat měsíce, v den Venuše a Freyi, zachyť doň potají odraz milovaného. Zabal je do vlny a ulož do pouzdra. Zasyp směsí sušených plátků růží a sporýše. Přidej agnus castus - bylinku známou jako mnišský pepř. A nezapomeň přidat kapku vlastní sanguine menstruo. Ušchovej pouzdro tak, aby na ně nepadl jediný sluneční paprsek, přitom třikrát zopakuj zaklínadlo: Ego dilecto meo et ad me conversio eius - já milého svého, a ke mně žádost jeho. Než měsíc třikrát úplňku dojde, budeš mít svého vyvoleného."

Skrze znaky, skrze runy...

Magna Mater, Magna Mater...

"Bublá, bublá kotlík a v něm pokřín, oměj, rulík. Seхни hlavu, Elenče de Wirsing, vdechuj páru.

Zde máš nožik ocelový, dávám ti jej. Až začne měsíce z úplňku ubývat, v den Venuše a Freyi, zajdi před slunce východem do sadu. Utrhni jablíčko, jež se ti bude zdát nejpěknější. Rozkroj ho nožikem napůl, ale předtím potřič čepel kapkou své sanguine menstruo. Nasyp na každou polovinu jablka špetku sušeného truskavce a spoj obě půle špejlem z větviček myrty. Do slupky jablka vyřež nožikem iniciálu jména svého milého, vyslov jeho jméno třikrát a pokaždé dodej zaklínadlo: Ecce iste venit - ať, on se běře. Jablko ukryj tak, aby na ně nepadl jediný sluneční paprsek. A byť by byl tvůj vyvolený na konci světa, vrátí se k tobě."

Eia!

Mocí Slunce, mocí Luny,
skrze znaky, skrze runy.

"Bublá, bublá kotlík a v něm pokřín, oměj, rulík. Seхни hlavu, ty, která chceš, aby ti říkali Elektra. Hrozné sis zvolila jméno, hrozné a strašné pro někoho tak mladého jako ty. Věz, že takové jako ty zpravidla posílám pryč s nepořízenou, takovým nepomáhám a nepodporuji je v tom, co zamýšlejí a chystají. Takové jako ty, Elektro, odkazují na čas a osud." Na lebkách ležící kocour zasyčel. Oči čarodějky zaplály zlověstným žářem.

"Pouze výjimečně," řekla tiše, "tentokrát osudu trochu pomohu. Arci je tvé přání plné zla, Elektro, splním je. Natáhni ruku. Zde ti dávám..."

Rudovlasá čarodějka šeptala, Elektra se skloněnou hlavou naslouchala. Oheň pohasl, ale kotlík ještě bublal, syčely kapky, které z něj vyprskly na řefavé uhlíky.

Kocour zamňoukal.

"A teď běžte," pobídla je bona femina. "Chvála Všebohyni! Aha, nezapomeňte: reklamace se nepřijímají!"

*

"Nehltej tak," napomínal ho Šarlej. "Bude ti špatně."

Reynevan zvedl hlavu od předloktím kryté misky a chvíli na něj hleděl, jako by nerozuměl. Pak opět začal polykat knedlíky a honit po dně škvarky. Když spořádal škvarkové knedlíky, přitáhl si dvouuchý hrnec polévky a vyrval z bochníku kus chleba. Demerit ho mlčky sledoval.

"Jak?" zeptal se posléze s plnými ústy Reynevan. "Jak jsi to..."

Šarlej vzdychl.

"Po našem rozloučení jsme dlouho nevěděli, co se s tebou stalo. O Čenstochové jsme slyšeli, to je jasné, všichni slyšeli. Ale jak jsem mohl tušit, žeš tam byl i ty? A že tě uvěznili? Zkrátka řečeno: za svobodu vděčíš Rixe, jejím informacím a jejím konexím."

"Ale přece jen ty..." odložil Reynevan lžíci. "Tys mě vytáhl z Lelova."

"Od toho jsou přátelé. V tom jídle se trochu mírni, nikdo ti to nesní."

Reynevan se na něj zahleděl přimhouřenýma, slzicima očima. Oční bulvy měl překrvené a pokryté síťkou červených žilek, zjevně trpěl též světloplachostí.

"Musím najít lazebníka," Reynevan snad četl přítelovy myšlenky. "Nebo apotéku. Potřebuji nějaký lék na zánět spojivek. Světlík, aloe, faeniculum anebo herba sancta... Ale nejdříve se najím, musím se najíst. A ty vyprávěj..."

"Co?"

"Vyprávěj," sáhl Reynevan přes stůl po bílé klobáse z povelikonočních zbytků, "co se mezitím ve světě přihodilo."

"Přihodilo se mnohé. Seděls tři roky, ale jako kdyby jich mezitím uběhlo třicet. Doba je dějinná. Pozná se to podle toho, že se najednou a závrtně rychle děje spousta věcí. Uniklo ti multum historických událostí, abys to dohonil, musel bych ti objasňovat situaci do rána - a na to nemám čas ani chuť."

"Aspoň trochu času a chuti. Prosím."

"Že jsi to ty. Takže postupně: zemřel papež Martin V., takže byl zvolen nový..."

"Gabriel Condulmieri," přikývl Reynevan. "Malachiášova Nebeská vlčice. A volba se uskutečnila v neděli Oculi, čtvrtou před velikonocemi. Všechno znám z proroctví. Až na jméno. Jaké přijal?"

"Evžen IV. A na Starém trhu v Rouenu Angličané upálili Johanku z Arku. Začal koncil v Basileji. Proti Čechům vytáhla pátá křížová výprava, ale byla rozprášena u Domažlic. Prokop obrátil v popel celé olešnické knížectví a pak došel s rejsou až k braniborskému Bernovu, tři míle za Berlín. Zemřel kníže Bolek Těšínský. Zemřel pražský arcibiskup Konrád z Vechty. Zemřel biskup Jan Šafránek, bratr Petra Šafránce. Zemřel Friedrich von Aufsess, arcibiskup augšpurský... Kam jdeš?"

"Zvracet."

*

"Dulce lumen," pronesl nečekaně Reynevan. "Et delectabile est oculis videre solem."

"He?"

"Příjemné? Jest zajisté světlo, a milá věc očima viděti slunce. Ecclesiastes."

"To znamená," háhal Šarlej, "že medicína ti trochu pomohla."

"Trochu ano. Ale o to nejde. Tedy nejen o to."

Výluh z vlašského kopru, sporýše, růže, vlaštovičníku a routy, spolehlivý lék na zánětlivé stavy očí a víček, sehnali v kořemastně v Sěveři, jinde v okolí apotéku ani lazebníka nenalezli. Reynevan si medikament neprodleně naordinoval, nicméně na účinek bylo nutno nějaký čas počkat a aplikaci pravidelně opakovat. Poté, co se "U džbánu" přejedl, nechtěl už nedávny vězeň navštěvovat žádné šenky, stěžoval si na nedýchatelné ovzduší. A tak tábořili na čerstvém vzduchu. Reynevan si vyplachoval oči a opakoval při tom magické formulky, aby, jak hlásal popisek na flakónu, "przirozená silnosť medicyjny nadstatnú mocj posjlana uczitedlnie wedla k usdrawenj".

Faeniculum, Verbena, Rosa, Chelidonia,
Ruta lumina redit accuta.

"Vyprávěj dále, Šarleji," přiložil si Reynevan obklad na víčka. "Skončil jsi u toho, že umřelo několik biskupů. Kdo ještě se odebral na věčnost, když jsem byl ve vězení? Z lidí, kteří mě více zajímají?"

"Francouzská básnířka Christina de Pisan. Vzpomínáš? Seulete sui et seulete vueil estre... Aha, zemřel též Vítold, velkokníže litevský. Koncem října třicátého roku."

"Příčina?"

"Zranil se při pádu z koně. Dlouho stonal."

"Nezranil se při tom pádu o železo?"

"Nevím. Je to možné. Jiné události: Zikmund Lucemburský byl korunován na císaře. Král Jagello uzavřel v Pabianicích příměří s husity a spojenectví proti řádu. Loni v červnu sirotci Jana Čapka ze Sán společně s Poláky vtrhli do Nové Marky..."

"To se mi náhodou doneslo," sňal Reynevan obklad a zamrkal. "Dozorci se mnou málokdy promluvili, ale jeden z nich tak nenáviděl křížáky, že se se mnou musel podělit o radost z jejich porážek. A co u nás? Založil Korybutovič v Horním Slezsku svoje království?"

"Nepovedlo se mu to. Usadil se v dobytých Hlivicích, z nichž plánoval učinit královské sídelní město. Jenže čtvrtého dubna 1431, tři dny po velikonocích, se hradu zradou zmocnila olešnická knížata. Posádka byla vybita do posledního muže, ale Korybut měl štěstí, protože zrovna nebyl na hlivickém hradě. Nicméně přelud o vlastním království praskl jako mýdlová bublina. Kníže odjel na Litvu čili do nebytí a zapomnění."

"Bolek Valášek?"

"Počínal si ctižádostivě, rozšiřoval svoje panství, jak si naplánoval, obsazoval hrady a města. Nikde se však neudržel dlouho, odevšad ho vytlačili. Poslední kořist, Bytom a Rybník, mu sebral někdy před rokem Mikuláš Ratibořský. Vůz dějin se zatočil v kruhu a Valášek je tam, kde byl na počátku - tedy v Opolsku. A tam už zůstane."

"Puchala? Bedřich? Petr Polák? A další?"

"Puchala držel Klučborec a Býččinu, odkud s nějakým Kochlovským z Vělně vyjžděli loupit a plenit. Tak sverepě Slezanům škodili, až proti nim vyslali trestnou výpravu. Obléhali je celé týdny, avšak neúspěšně. Obě strany nakonec to válčení unavilo, proto bylo rozhodnuto vyřešit záležitost obchodním jednáním. Po dlouhém handrkování vydal Puchala Klučborec za tisíc dvě stě padesát a Býččinu za pět set kop grošů. Vyklidil hrady a odešel ze Slezska. Byl s Čapkovými sirotky v Marce a u Gdaňska, ale do Čech se s nimi už nevrátil, zůstal v Polsku.

Jan Pardus se drží na otmachovském hradě, který byl dobyt už před třemi lety. Bedřich ze Strážnice a Petr Polák mají základny na Němci a Vrbně, odkud se je Slezané vytrvale snaží vypudit. Zatím bezvýsledně, ale je to jenom věc času."

"Jak to? Nerozumím."

"Copak jsi neposlouchal? Plány na ovládnutí Horního Slezska vyšly vniveč. K polské intervenci nedošlo, husité jsou odkázáni sami na sebe, a proto budou postupně vytlačeni ze slezského území. S posilami z Čech počítat nemohou, tam se situace diametrálně změnila."

"Jak?"

"Lidé jsou unaveni. Válkou, bídou, hladem, bezvládím, věčnými taženými vojsk, násilím, vražděním, loupením. Pokud tedy někdo začíná hlásat návrat k míru, znovunastolení zákona a práva a starých hodnot, pokud slibuje klid, stabilitu a pořádek, získává okamžitě přívržence. Přesně taková jsou hesla umírněných kališníků, tak získávají nové stoupence. Na úkor táborů a sirotků, kteří podporu ztrácejí. Revoluce opilá krví začala požírat vlastní děti. Revoluce se stala tak revoluční, až vydělala i samotné revolucionáře. Radikálové se zhržili svého radikalismu, extrémisté extremismu, fanatici fanatismu. A poznenáhlu se všichni přesunuli na smířlivé pozice. Kalich ano, přehmaty ne. Husitismus s lidskou tvář. Konec války, konec teroru, pryč s radikály, pryč s Prokopem, pryč se sirotky, ať žije jednání, ať žije dohoda..."

"Dohoda s kým?"

"S Římem, pochopitelně. Po Domažlicích v Římě zmoudřeli. Po útěku od Domažlic zmoudřel legát Julián Cesarini, zmoudřel Španěl Jan Palomar, zmoudřel nový papež. Došlo jim, že s husity silou nic nezmohou, že na ně musí mazaně. Že musí využít pocitů a nálad v Čechách, naklonit si umírněné, a hlavně handlovat - v něčem ustoupit, aby mohli něco získat. Už se dohadují. A dohodnou. Kalich Čechům zůstane, ale takhle maličký. Svoboda vyznání bude, ale takhle mrňavá. Extremisté a nenapravitelné radikály bude nutno eliminovat, nerozhodnuté zastrašit. A bude kompromis. Budou kompaktní. Řím to přiklepne, papež posvětil, nový pražský arcibiskup požehná. Církev dostane zpátky zabavený majetek. Zikmund Lucemburský získá český trůn, někdo přece musí být garantem obnovy a pořádku - a co by to byl za pořádek bez pána. A proto: Lucemburk na Hrad! Onť bude souditi mezi národy, a trestati bude lidi mnohé. I zkují meče své v motyky, a oštípy své v srpy. A bude dobře, jak nevímco..."

"Nebude dobře. Nedojde k tomu. Byla by to zrada."

"Byla. A bude."

"Soudíš, že tohle připustí lidé, kteří rozbili a obrátili na útěk pět kruciat? Vítězové od Vítkova, Vyšehradu, Sudoměře, Malešova, Ústí, Tachova a Domažlic? Že to připustí kalichu věrný český lid?"

"Český lid dnes platí za korec žita třicet čtyři groše, za chléb jeden a půl. Před revolucí stál strych žita dva groše a bochník chleba jeden peníz. To má český lid z kalicha a vítězných bitev. Nehodlám s tebou vést disputaci, Reynevané. Svými slovy jsem tě pouze obeznámil s aktuální politickou situací a nanestl ti perspektivy, v nichž jsem se značnou mírou pravděpodobnosti předpověděl události nejbližších měsíců, ne-li dnů. Ve vězení, něco o tom vím, se ztrácí kontakt se skutečností, někdy na dlouhou dobu. Časem se to zlepší, ale nesnaž se ten proces urychlit, nesnaž se to lámat přes koleno, spolehni se na mě a důvěřuj mi."

"Jasněji."

"Půl míle odtud je rozcestí, křižovatka zemských stezek. Vydáme se odtamtud na jih, silnicí na Olkuš, Zátor a Těšín. Projdeme Jablunkovským průsmykem a další cesta je jasná. Čadca, Trenčín, Nitra, Ostřihom, Budín, Moháč, Bělehrad, Sofie, Filipol, Adrianopol. A Konstantinopol - perla byzantského císařství."

"A ty mi předhazuješ ztrátu kontaktu se skutečností?"

"Mé plány jsou konkrétní, až to bolí, drží se reality tak pevně jako probošt prebendy. Opírají se o reálnou ekonomickou sílu, kterou disponují. Pojed' se mnou, Reinmare, a odpřísáhnou na pohlaví, že ještě před adventem spatříme plachty na Marmarském moři, Zlatý Roh, Bospor a chrám Nejsvětější Moudrosti. Tak co? Jedeme?"

"Ne, Šarleji. Nejedeme. Promiň, ale mám docela jiné plány."

Demerit na něj beze slova dlouho upíral zrak. Potom vzdychl.

"Obávám se," řekl, "že se domýšlím."

"To je dobře."

"V březnu třicátého roku v lesích nad Kladnicí," přistoupil Šarlej k němu a položil mu ruce na ramena, "jsi mi sdělil, že odcházíš, že už máš všeho dost. Upřímně řečeno: nedivil jsem se ti. A jak si jistě vzpomínáš, nezadržoval jsem tě. Tvé rozhodnutí jsem chápal. Prožil jsi neštěstí. Překonals je, bezhlavě ses vrhl do boje za pravou apoštolskou víru, za ideály rovnosti a spravedlnosti, za Regnum Dei a nový lepší svět. A pak jsi zjistil, že nejde o ideály, nýbrž o politiku. Není poslání, pouze vypočítavost. Božím slovem a apoštolskou vírou se kupčí stejně jako každým jiným zbožím - za účelem zisku. A království Boží si můžeš prohlédnout na kostelních freskách. Nebo si o něm přečíst ve svatém Augustinovi."

"Seděl jsem v kobce," odvětil klidně a tiše Reynevan. "Bez naděje, že ještě někdy vyjdu ven. Soužen myšlenkou, že můj život neměl smysl. Seděl jsem v temnotě a slepl jako krtek. Dulce lumen, opakoval jsem si slova Kazatelova. A konečně mi to došlo, konečně jsem porozuměl. Pochopil jsem, že je to otázka volby: světlo, nebo temnota. Ve vězení jsem na

vybranou neměl, nyní mám. Mou volbou je světlo - lux perpetua. Odjíždím do Čech. Věřím, že dosud není všechno ztraceno. A pokud ano, nelze to vzdát bez boje. Chci dát svému životu smysl. Tím, že stanu k boji. Za ideály, za Regnum Dei, za naději. A jestli má Regnum Dei padnout, jestli má naděje zhynout, nechť i já padnu a zhynu. Jestli to všechno má zůstat zachováno jenom na freskách, ať na ty fresky klidně přimaluji i mne."

Šarlej o krok ustoupil.

"Možná sis namlouval," řekl, "že tě budu od tvého úmyslu zrazovat, přemlouvat tě a prosit. To nemám v úmyslu.

Všeliká věc má jistý čas, a každé předsevzetí pod nebem svou chvíli, jak praví tvůj oblíbený Kazatel. Je čas hledání a čas ztracení, čas chování a čas zavržení. Čas roztrhování a čas sšívání. Osud, Reinmare, nás dva spolu sešil na pěkných pár let, na pár let nás hodil do kotle dějin a řádně v tom kotli zamíchal. Je čas roztrhnout ten šev. Než nastane Regnum Dei, chci svůj osud naplnit tady a teď, na tomto světě, neboť patria mea totus hic mundus est. Nestanu s tebou bok po boku k poslednímu boji, poněvadž nemám rád poslední boje a nesnáším boje prohrané, nehodlám v takovém padnout a zahynout. Rozhodně si nepřeji být namalován na nějaké fresce. A rozhodně nechci figurovat na seznamu padlých v rozhodujícím střetnutí sil Světla se silami Temnoty. Proto se budeme muset rozloučit."

"Budeme muset. Tak to neprotahujme. Buď zdrav, Šarleji."

"Buď zdrav, Reinmare. Dej mi hubana, brácho."

"To víš, že ano, příteli."

*

Skrze okno doléhal do místnosti třesk zbraní a zvonění podkov na dlažbě, posádka Němců se chystala k nájezdu nebo odjezdu. Bedřich ze Strážnice zavřel okno a vrátil se ke stolu.

"Mám radost," zopakoval, "že tě vidím. Živého, zdravého a na svobodě. Protože se povídalo..."

"Já také," přerušil ho Reynevan, "mám radost, že tě vidím. A jsem příjemně překvapen. Celou cestu jsem uvažoval, zda tě tady ještě zastanu. Jestli jsi náhodou po Puchalově vzoru neprodal Slezanům všechny své tvrze. Spolu s ideály a Boží pravdou."

"Jak vidíš, neprodal," odušil chladně director tábořských posádek ve Slezsku. "Ani nepoddal, třebaže mě tvrdě tiskli. Mě na Němců, Parduse na Otmachově. Ale vylámali si na nás zuby a odtáhli s nepořízenou."

"Slyšel jsem názor, že je to pouze věc času. Že neudržíte slezské pevnosti bez zásahu Polska a posílá z Čech. A počítat nemůžete ani s jedním, ani s druhým."

"Bohužel," přiznal nevzrušeně Bedřich. "Nemůžeme. Přitom to před čtyřmi lety vypadalo úplně jinak. Vzpomínáš na Šafrance a jeho velkolepý program? Návrat Slezska k rodné zemi. Jagellonské žezlo vládnoucí všem národům linguagii slavonici. Ovládnutí území mezi Baltikem a Jadranem. Připojení Rusi i Krymu. Dalekosáhlé plány a kolosální záměry, které anulovalo lehké poškození jedné ikony, prý ani ne moc dobře namalované."

"Poláci," navázal, "když je přešla zlost kvůli Čenstochové, rádi viděli Čapka po svém boku ve válce s Teutony, ale ve Slezsku nám nepomohli a nepomohou. Po Čenstochové ucouvli Šafránští a drží se zpátky i Spytek z Melštýna, Sestřenec a Zbanský. Korybutovič se zdekoval a Valášek nevystřel ani nos. A v Čechách..."

"Mluv, poslouchám."

"V Čechách," pokračoval po krátkém zaváhání kazatel, "to nevypadá dobře. Po vítězství u Domažlic postihla Prokopa řada nehod. Prohrál pár bitev, neporadil si s Plzní, v očích bratří tím hodně ztratil. Taková je už lidská náтура: jen jednou ti uklouzne noha a lidé tě poplivou, uštvou a ukoušou, po dávných zásluhách a vítězstvích nikdo ani nevzdechne. Využilo toho umírněné křídlo, ti, kteří už dávno spekulovali, jak se dohodnout s Římem a Lucemburkem. To se ví, Staré Město, to se ví, starý známý pletichář Jan z Příbrami. A páni šlechtici, kteří si dříve jeden přes druhého z prospěchářství přiřívali kalichy na rodové erby, teď jeden přes druhého spěchají, aby je odpárali. Nejenom neofyté typu Menharta z Hradce a vlašští kališníci jako Bořek z Miletínka či Jan ze Smiřic, nyní se za vzor smířlivosti a snášenlivosti vydávají i naši staří druhové, boží bojovníci ještě ze Žižkových časů. Sešli se v Praze a sborově volají po míru. A po dobrém králi Zikmundovi na českém trůně. Pardon, po císaři Zikmundovi. Abys totiž věděl, loni o svatodušních svátcích jsme zažili velikou slávu. Nový papež Evžen, toho jména čtvrtý, po slavnostně odzpívané a osobně celebrowané mši v chrámu svatého Petra před oltářem svatého Mořice ozdobil ušlechtilé čelo Zikmunda Lucemburského císařskou korunou. Tímto se šelma ryšavá stala císařem římským a vládcem všeho křesťanstva. K náramné radosti těch, kteří byli Zikmundovi vždy připraveni líbat nohy. A až se dostaví na Hradčany, budou mu líbat i prdel!"

"A ty?" zeptal se Reynevan. "Co ty? Co budeš líbat novému vládci, aby sis vysloužil jeho přízeň? Nebo se budeš radši handrkovat se Slezany o Němců, abys usmlouval nejlepší cenu? A pak vstoupíš do polských služeb? Na to se chystáš?"

"Ne, na to ne," odmítl Bedřich klidně jeho nařčení. "Na něco jiného. Nepřistoupím na dohodu se Zikmundem a pražská kompaktáta, chci sebrat oddíl a vyrazit do Čech. Na pomoc Prokopovi a sirotkům. Ještě nepřišel čas vzdávat se a nabízet trůny. Ne bez boje. Co na to říkáš?"

"Jedu s tebou."

"A tvé oči? Vypadají..."

"Vím, jak vypadají. Zvládnou to. Pojedu s tebou třeba hned. Koho necháš na Němců? Petra Poláka?"

"Petra," zachmuřil se director, "zajali před rokem Vratislavští. Drží ho v šatlavě a dohadují se o výkupném. Němců svěřím někomu jinému. Novému spojenci. Ha, my o vlku..."

Vrzly dveře. V nich shýbl mohutnou postavu a do komnaty vstoupil muž s hranatou čelistí a rameny širokými jako brána katedrály. Reynevan vydechl.

"Znáte se, není-liž pravda?" otázal se Bedřich. "Rytíř Hajn z Černova, pán na hradě Nesytu, dříve v žoldu města Vratislavi, odnědávna spojenec Táboru. Přidal se k nám po vítězství u Domažlic. Když jsme byli na vrcholu."

Reynevan zachytil v kazatelově hlase nepatrně posměšný tón. Pokud ho zachytil i Hayn von Czirne, nedal na sobě nic

znát.

"Pan Reinmar Bielau," podivil se. "No, no. Koho by napadlo, že tě ještě uvidíme naživu?"

"No právě. Koho?"

"Zanechám posádky ve Vrbně a na otmachovském hradě," oznámil Bedřich a pokynul sluhovi, aby přinesl víno. "Pan Hajn zůstane na Němčí. Ledaže by chtěl pan Hajn jet s námi do Čech..."

"Pěkně děkuji," upravil si raubritter meč a posadil se. "Ale to je váš český boj. Radši zůstanu tady."

*

Starý mnich kronikář z augustiniánského kláštera v Zaháni zahnal dotěrnou mouchu a namočil brk v inkoustu. Prohlédl si jeho hrot proti světlu a začal psát:

Udalo se Léta Páně čtrnáctistého třicátého čtvrtého v neděli in crastino Cantianorum, ipso die XXX mensis Maii.

Slunce bylo v onen čas in signo Geminorum et luna in gauda sive fine Piscium.

Když vyšli byli z Nového Města pražského Thaboritates et Orphanos, pustili se po jejich stopách katoličtí páni a ti z kališníků, kdož si žádali smíru s imperátorem Zikmundem. Dostihnuvše je mezi Kouřímí a Českým Brodem, byli při tom nobiles barones et domini Menhart z Hradce, Diviš Bořek z Miletínka, Aleš Vřešťovský z Rýzemberka, Vilém Kostka z Postupic, Jan a Burján z Gutštejna, Přibík z Klenové a Zmrzlík ze Svojšína, s nimi katolický pán Jan Švihovský, plzeňský landfríd, kontingent z Mělníka, jakož i rytíři, panoši, clientes a čeled' Oldřicha z Rožmberka. Dohromady bylo jich třináct tisíc zbrojného lidu, z toho půldruha tisíce těžkooděných jezdců. Zaujali postavení u vsi Hřibů.

Na straně protivné stála u vsi Lipan na úbočí Lipské hory sešikovaná bratrstva táboorské a sirotčí, deset tisíc pěších a sedm set jízdních, krytých ve wagenburgu ze čtyř set osmdesáti vozů sestaveném, čtyřmi stovkami houfnic chráněném. Byli tam Prokop zvaný Holý, capitaneus et director secte Thaborensium, a kazatel Prokůpek dictus Paryus, jakož i velitelé Jan Čapek ze Sán, capitaneus secte Orphanorum, Ondřej Keřský, capitaneus de Thabor, Jíra z Řečice, Zikmund z Vranova, Jan Kolda ze Žampachu, Jan Roháč z Dubé a další capitanei cum aliis ipsorum complicitibus.

Vyjednávati si předsevzali a smírně střet ukončit, než bylo mezi nimi přespříliš nenávisti a krve. Ze Slezí přibyvšího Bedřicha ze Strážnice, jenž k dohodě vyzýval, sepsuli a málem ubili, že musel se svými lidmi opustit pole a odejít pryč. A oni ze všech houfnic, tarasnic a jiných pixides počali po sobě pálit, až hluk ohlušivý nastal a kouř celé bojiště zahalil. Z toho kouře udeřili železní jezdci rožmberští, byli však odraženi a ustoupit donuceni. Tehdy se zvedl křik veliký mezi tábory a sirotky, anžto nepřítel prchá, je nutno honit jej a dobít. Rozpojivše vozovou hradbu, vrhli se hromadně do pole.

A to byl jejich konec. Jejich záhuba...

*

"Stát! Stááááát!" řval Jan Čapek ze Sán. "To je léčka! Spojit vozy! Neopouštět hradbu!"

Jeho hlas zanikl v bitevní vřavě a rachotu výstřelů, poněvadž střelci z táboorských vozů bez ustání pálili po ustupujících rytířích. Táboři a sirotci se vrhli hromadně do pole, mávajíce cepy a sudlicemi. A s křikem:

"Hrrr na něěěěě!!!"

Tehdy je zasypaly střely. Krupobití kulí, sekaného olova a šípů. Kališnické postavení zahalil dým. A z něj vyrazila obrněná jízda. Na ochrany vozů zbavenou, v poli rozptýlenou pěchotu.

Kdo mohl, prchal, kdo měl štěstí, unikl před meči rytířů a dostal se k vozům, kde se z křiku ochraptělí hejtmani pokoušeli seřadit šik a zformovat obranu. Na to však již bylo pozdě. Rožmberští zpozorovali útěk a vrátili se, vnikli do wagenburgu, nabodávali obránce na kopí a sráželi je koňmi.

Ondřej Keřský a jeho jezdci se je pokoušeli zadržet, ale byli smeteni: lehkoodění táboři nebyli schopni zastavit nápor v železe zakuté jízdy. Na pomoc přispěchal Jan Čapek, oháněje se mečem a svoláváje pěšáky. Reynevan se přidal. Viděl zuby cenící koňské tlamy, pancíře a helmy, viděl les skloněných kopí - a byl si jist, že jde na smrt. Jezdce vedle něj probodlo kopí naskrz a vyhodilo ze sedla. Než stačil kopiník pustit dřevce, byl Reynevan u něj a sekl mečem, jednou dvakrát. Zpod prořátého nárameníku vytryskla krev. Druhý jezdec obrátil koně a zešíroka ťal. Reynevan si zachránil život nalehnutím na koňskou šíji. Rožmberský nestačil seknout podruhé, táborští pěšáci ho zachytili háky glév a strhli z koně. Nahradil ho třetí, třímající sekeru. Reynevan poznal, že proti němu nemá šanci, křikl, trhl uzdou a bodl koně ostruhami. Kůň se vzepjal a vykopl předníma nohama, podkovy dopadly na přední kus a šorc, zprohýbaly plechy, muž se sekerou vykřikl a spadl na zem. Kolem zuřila divoká seč, pod kopyty koní skřípaly pancíře a praskaly kosti. Před Reynevanovými očima vrhli rožmberští těžkooděnci na vozy řetězy s háky, obrátili koně a zabrali. Vozy se převrátily, pod nimi zůstali ležet rozdrcení střelci a kušovníci. Do průlomu vtrhla kališnická jízda, proudila dovnitř jako řeka, bodala a rubala. Roztržená hradba se změnila v past, z níž nebylo úniku.

"To je konec!" vykřikl Jan Čapek ze Sán a bil mečem nalevo napravo. "Porážka! Je po nás! Zachraň se, kdo můžeš!"

Reynevane! Ke mně!"

"Ke mně!" křičel i Ondřej Keřský. "Ke mně, bratři! Zachraň se, kdo můžeš!"

Reynevan otočil koně. Zaváhal jenom na chvílku, na krátkou chvílku rozhodující o životě či smrti. Viděl, jak obrněnci kosí slánské cepníky i kutnohorské sudličníky, jak pod meči hynou sirotci z Českého Brodu. Jak ze sedla padá Zikmund z Vranova. Jak z vozu, na němž bojoval, padá kopími pobodaný a meči posekaný Prokop Holý. Jak pouští monstranci a klesá smrtelně raněný Prokůpek. Jak se bitva mění v řež.

Zmocnil se ho strach. Hrozný, útroby svírající strach.

Skryl tvář do koňské hřivy a uháněl za Čapkem. Do průlomu mezi vozy, do deště kulí a šípů. Dolů, dolů ze svahu. Na úpatí hory. A dále.

Co nejdále od Lipan.

*

"Do Kolína!" houkl Jan Čapek. "Do Kolína! Jen aby koně vydrželi! Reynevané! Co to vyvádíš, u všech čertů?!" Reynevan sklouzl ze sedla. Padl na kolena. Čelem na zem. A rozvzlykal se. "Smysl života..." zalykal se pláčem. "Ideály... Lux perpetua... A teď prchám z boje... Jako zbabělec... Ani padnout... Ani padnout se ctí jsem nedokázal!" Čapek si otfel z obličejové saze, pot a krev. Zakroutil hlavou a odplivl si. "To ještě není konec!" zvolal. "Ještě jim ukážeme! No co? Měli jsme se nechat zabít? Jako hlupáci? Dnes utíkáme, abychom zítra mohli zase bojovat! Vstávej! Vidiš? To je Kolínská silnice! Jedeme do Kolína, tam nás nedostanou! Vstaň a na koně! Slyšíš?!" "Jed' sám." "Co?" "Jed' sám. Já v Kolíně nemám co pohledávat." Vlahý májový deštík šuměl v listoví.

Ano, ano, urození rytíři, ano, zbožní mniši, věřte mi, vážení kupci, krutý byl ten lipanský conflictus a nelítostný boj na svahu Lipské hory.

Boj na smrt trval až do pozdního večera. Do pozdního večera, takřka do tmy, hynuli táborští bratři i sirotci. Jedni byli pobiti v poli, jiní ve wagenburgu, další na útěku. Celkem padlo, jak se povídá, bezmála dva tisíce božích bojovníků, mezi nimi též Prokop Holý řečený Veliký. Mnoho bratří padlo do zajetí. Ti významnější si zachránili životy. Avšak více než sedm set prostých zajatců zahnali katolici do stodol u Českého Brodu a zaživa je upálili.

Byl to nesmírný triumf panské jednoty. A konec polních obcí tábořské a sirotčí.

Nazítí po Lipanech, posledního májového dne roku 1434, v Hrádku na cestě do Haliče, kde měl přijmout hold nového vévody multánského Štěpána, zesnul v osmdesátém pátém roce svého věku na rukou duchovních i světských Vladislav Jagello, král polský. Téhož roku v den svatého Jakuba Apoštola nastoupil na wawelský trůn jeho syn Vladislav Jagellonský, ač měl pouhých deset jar.

Vypuklo povstání na Litvě, proti unii s Polskem a všemu polskému tam vystoupil vzbouřenec Svidrygello, strýc nového krále, podporovaný livonským řádem, Rusíny i Zikmundem Korybutovičem, neúspěšným vládcem Čech a Horního Slezska. Roku 1435 ve dni zasvěceném svatému Jiljí, v dies Jovi, čtrnáct dní před equinoctium autumnale, padl Korybutovič v boji s Poláky. V bitvě u Vlkomíru nad řekou Sventou.

Rok 1435 byl nadobýčej úrodný. Vzpomínáte? Však stěží pět let uběhlo. Jestliže na některých místech měli požnuto již před Petrem a Pavlem, po Petru a Pavlu bylo po žních snad již všude. Réva ve vinohradech rozkvetla před svatým Vitem a zanedlouho byly hrozny velké jako hrachy a místy jako kozi bobky. Tak mimořádně horké bylo léto toho roku, až lidé v některých dnech omdlávali na polích.

Téhož roku na jeseň zjevila se na obloze jasná kometa s ohonem na západ obráceným. Hvězdopравci na vědomost dali, že je to zlé znamení. Měli pravdu. Záhy poté vypukl veliký mor ve Slezsku, v Čechách a Sasku a jiných zemích, hodně lidí mu podlehl. V Drážďanech prý za jediný den více než sto mrtvých pohřbívali. Též nemálo známých lidí pomřelo, nemálo. Ve Vratislavi třeba kanovník Gwisdendorff. Ale žádná škoda, že zkapal, poněvadž to byl zkurvenec, až hanba, oret pro anima sua, quis vult. Škoda, že více takových mor nezchvátí, lépe by se nám ve Slezsku žilo.

V roce 1436, dva roky po masakru táborů a sirotků u Lipan, den před svatým Bartolomějem, vjel do Zlaté Prahy Zikmund Lucemburský, dei gratia Romanorum imperator, Ungariae, Boemie, Dalmacie et Croacie rex. Mnozí jej vítali provoláváním slávy a projevy radosti, se slzami štěstí jej vyprovázeli na Hrad. Než byli i tací, kdož Lucemburka za svého vladaře neuznali, uchvatitelem, šelmou ryšavou a králem babylónským jej nazvali a někteří se mu rovnou se zbraní v ruce postavili: kněz Ambrož, Bedřich ze Strážnice, Jan Kolda ze Žampachu a zejména slavný hejtman Jan Roháč z Dubé. Posledně jmenovaný tak nesmiřitelný odboj pozvedl, že jej na jeho hradě Siónu oblehlo císařské vojsko. Když pak tvrz padla, byli zajatí Roháč, Víšek Račinský a všichni jejich druhové odvezeni do hlavního města. Tam byli na rozkaz císaře Zikmunda krutě mučeni a dlouho katováni a nakonec všichni na převysoké šibenici oběšeni. Stalo se tak v pondělí, nazítí po dni Nativitatis beate Marie virginis Anno Domini 1437.

I nastal veliký pláč mezi lidem. Plakali lidé, kdykoli o tom nějaká zmínka padla.

Kapitola dvacátá třetí

v níž nadchází konec.

"Zármutkem slábne mi zrak," postěžoval si Jan Bezděchovský z Bezděchova, nejstarší, nejzkušenější a nejváženější pražský čaroděj z kongregace při apotéce "U archanděla".

"Slábne mi zrak, ochabují svaly i vnitřnosti," dodal, nalévaje z karafy do pohárků. "Smutek stravuje můj život a žal moje léta. Má síla se vytratila, mé kosti zkréhly. Jinými slovy, Reinmare: stáří, hrom do něj, není žádná radost. Ale dost už o mně, dost. Pověď, co u tebe nového. Prý tvoje panna... Je to pravda?"

"Pravda."

"A náš přítel Samson?"

"Také pravda."

"Žel, žel," zvedl reverendissimus doctor pohárek a zhluboka si přihnul. "Neštěstí. Slyšel jsem, žeš byl i u Lipan... Lidi tam prý ve stodolách pálili, stovky lidí. Horror, horror. Pověz, co teď? Co má ještě přijít?"

"Je konec jisté epochy. Přelom. V Čechách to opět vše jako v kotli..."

"...a pěna stoupá nahoru," doplnil Bezděchovský. "Jako obvykle stoupá na povrch. A co ty? Chceš nadále bojovat?"

"Ne. Byl jsem poražen. Ve všem. Mám toho dost."

"V podivné době přišlo mně dožit," povzdechl si stařec. "V podivné. Směšné i strašné... Naštěstí mi už moc života

nezbývá..."

"Ale mistře..."

"Nezbývá, nezbývá. Jediné, co mě ještě drží při životě, je tenhle truňk - vínovice," zvedl odlivku. "Vinná pálenka. Opravdový aether, jenž z organismu vypudí nečisté substance, jenž rozproudí a oživí hustou, línou a zkaženou krev. Tato kořalka je extrakt a kvintesence nejvyšší harmonie. Působí tak, jak napovídá její název aqua vitae - živá voda, životodárná tekutina, která může prodloužit naše dny, ba dokonce zastrašit smrt a oddálit skon... Ech, škoda slov. Napijme se!"

"Mistře."

"Poslouchám, synu."

"Nezdržím se v Praze dlouho, vracím se do Slezska. Musím tam... vyrovnat účty. Navštívil jsem tě, protože... Mám prosbu. Tak neobvyklou, že se s ní nemohu obrátit ani na Telesmu, ani na Edlingera Brehma - pouze na tebe. S nadějí, že mi porozumíš..."

"Ven s tím. Co potřebuješ?"

"Jed."

*

"Mám všechno, oč jsi žádal, mistře Jene," pohlédl bibliotekář Štěpán z Drahotuš podezíravě na Bezděchovského a Reynevana a složil na stůl plnou náruč knih. "Je tady Turba philosophorum čili přeložená Mushaf al-gama'a. Sirr al-asrar, což je Secretum secretorum v originále; budete-li mít potíže s arabštinou, poproste o pomoc Teggendorfa. Epistola de dosibus tyriacalibus Arnolda Villanova. I tahle bílá vrána - Questiones de tyriaca Guglielma de Corvi. Zajímalo by mě, k čemu potřebujete poslední dva tituly. Chcete snad někoho otrávit, či co?"

*

"Toto," zvedl Jan Bezděchovský z Bezděchova lahvičku s opalizující zelenkavou tekutinou, "je požadovaný jed, Reynevane."

Reynevan mlčel. Pobledlý Bezděchovský postavil flakón a podrbal se na zarudlém nose.

"Tvůj objekt, jak tvrdíš," začal, "trvale požívá kapalné zlato - aurum potabile. Díky tomu je zcela imunní vůči všem známým toxinům a jedům v jejich základní formě. Je tedy nezbytné, abychom použili compositum, vícestupňový kombinovaný jed."

Samo aurum potabile nereaguje s ničím. Můžeme ovšem předpokládat, že ten, kdo bere aurum, přijímá také jiná specifika, aby udržel ve svém organismu somatickou rovnováhu a potlačil vedlejší účinky. Takovými látkami zpravidla bývají confectiones magnae, confectiones opiatæ, některá panacea, například hiera, a některá athanasia, například theriak.

Pro naše compositum, alchymické magisterium Edlingera Brehma, je coby menstruum použita aqua fortis, tudíž tekutina bez chuti. Použitá simplicia, pakli tě to zajímá, jsou kromě jiných ocún - colchicum autumnale a lýkovec - daphne mezereum. Nic zvláštního ani nového, vždyť ocúnem, jak lze uhodnout podle latinského názvu, trávila už bájná Médea v Kolchidě. To, co je v našem kompozitu nejoriginálnější a současně nejsmrtonosnější, je bufotenin - magický upravený výtažek aktivních substancí obsažených v sekretu ropuších žláz."

Bezděchovský sáhl po karafě a nalil si vrchovatou odlivku.

"Za nějakou dobu po aplikaci jedu se u objektu projeví příznaky doprovázející negativní reakci na aurum potabile. Jako obvykle užije panaceum. Na panaceum zareaguje ocún, což vyvolá těžký průjem. Prostředek proti průjmu zareaguje pro změnu s lýkovcem, zmultiplikuje projevy a nebezpečně zvýší tělesnou teplotu. Tehdy si objekt vezme hieru anebo theriak a směs všech požitých látek bude prudce reagovat na bufotenin."

"Smrt bude rychlá? Bezbolestná?"

"Právě naopak."

"To je dobře. Velice děkuji, mistře."

"Neděkuj," obrátil do sebe reverendissimus doctor plný kalíšek. "Jed' a oddělej zkurvysyna."

*

Lidé se zastavovali, otáčeli, civěli s ústy otevřenými úžasem, šeptali a ukazovali prsty. Bylo nač ukazovat, bylo nad čím žasnout. Zdálo se, že legendy, báje a rytířské eposy obživly a zavítaly do Vratislavi na rušnou Zámeckou ulici. Středem ulice špalířem rozestupujících se Vratislavanů procházel tanečním krokem překrásný tmavohnědý hřebec ve sněhobílé čabrce a s šijí ozdobenou girlandou kvítí. Seděl na něm mladý rytíř v černo-stříbrném wamsu a biretu s péry. Na koni před sebou vezl jako obrázek sličnou pannu v bílé cotehardii. Plavé vlasy měla rozpuštěné jako lesní víla a na nich květinový věnec. Panna objímala rytíře, visela na něm toužebným, láskyplným pohledem a co chvíli mu věnovala vášnivý polibek. Kůň zvysoka našlapoval, jeho podkovy rytmicky zvonily, uchvácení lidé okouněli. Zdálo se jim, že tato dvojice vjela do vratislavských ulic rovnou z řádků nějakého románu, ze slok písňe trubadúra, z vyprávění barda. Podívejte, šeptali si Vratislavané, Lohengrin si veze Elsu z Brabantu, Ereke drží v sedle Enid, Aucassin jede v objetí své Nicoletty, Floris má v náručí Blanchefleur. Hleďte, Yvain a Paní pramene, Gareth a Liones, Walter a Hildegunda, či snad sám Parsifal se svou Condwiramurs.

"Zírají na nás," odtrhl Parsifal von Rachenau ústa od rtů své snoubenky. "Pořád na nás zírají."

"Ať zírají," poposedla Ofka von Baruth a brzy von Rachenau na oblouku sedla a pohlédla zamilovaně do tváře svého snoubence. "A tys mi slíbil..."

Vskutku, Parsifal slíbil. Oba otce, Tristrama von Baruth a Jindřicha von Rachenau, snoubenci po oficiální zasnubní ceremonii zanechali u piva a vína, obě matky pak, Hrozvitu von Baruth a Berchtu von Rachenau, ponechali snění o vnoučatech. A snoubenec splnil slib daný snoubence. Že ji romanticky proveze celou Vratislaví. Z rynku k dómu a nazpět. V sedle. Na tmavohnědém hřebci darovaném Držatou de Wirsing.

Vratislavané zírali. Podkovy zaduněly na fošnách a trámech, mladý pár vjel na Písečný most. Chodci se před nimi rozestupovali. Ofka najednou hlasitě vydechla a zaryla nehty do Parsifalovy paže.

"Co se stalo? Ofko?"

"Viděla jsem..." polkla dívka slinu. "Zdálo se mi, že jsem viděla... Známa..."

"Známa? Koho? Mám se vrátit?"

Ofka opět polkla a odmítavě zavrtěla hlavou. Bezděky se zarděla. Radši ne, pomyslela si. Radši se nevracet ke starým záležitostem, radši na ně zapomenout, vymazat je z paměti. Tamto odpoledne na vrcholu Raduně. Raději ať její vyvolený neví, že je spojila bílá magie, že to čáry překonaly překážky a způsobily, že jsou nyní spolu, dnes a navždy, poněvadž co Bůh spojí, člověk nemůže rozloučit.

Kdo ví, napadlo ji, zda se i jim přání splnila, zda i jim byla magie nakloněna. Elenči... A Elektře... Elektře, jejíž tvář před chvílí zahlédla v davu.

"Sotva jsme se znaly," vysvětlila, předstírajíc lhostejnost. "Jmenovala se Elektra."

"Divím se rodičům," pravil Parsifal, "kteří dají dítěti takové jméno. Můžeš to nazvat pověřivostí, ale já bych se bál, že jméno může být prorocké a ovlivnit osud potomka."

"Jak to myslíš?"

"Elektra byla dcerou mykénského krále Agamemnona. Velmi svého otce milovala. Když byl zavražděn, zešilela nenávistí a touhou po pomstě. Pomstu uskutečnila, ale přišla o rozum. Nedal bych dceři takové jméno."

"Já také ne," přitulila se Ofka ke snoubenci. "Naši dceru pokřtíme Beata - Blažena."

*

Zvon od Panny Marie Písečné ohlásil sextu. Reynevan se prodíral davem a chránil pod paží ukrytý flakón s kompozitním jedem. Byl odhodlán. Vyhlížel příležitost. Už dlouho vyhlížel příležitost.

*

Chráněn Kučerou z Huntu a jeho muži, kráčel Pomurník středem Písečného mostu a zvednutou pravicí zdavil tísňící se Vratislavany. Jeho kabátec zdobil tlustý zlatý řetěz - symbol moci. Biskup Konrád na svého chráněnce přenesl světskou vládu nad celým Slezskem, jmenoval ho Oberlandeshauptmannem, správcem, starostou a vládařem Vratislavi, čímž ho povýšil nad městskou radu a samosprávu. Tak se stal Birkart Grelenort po biskupovi nejmocnějším mužem ve Slezsku. Stal se jím s všeobecným souhlasem a k všeobecné spokojenosti. Stále přece trvala válka s husity, stále byly v husitských rukou pevnosti v Němči a Otmachově, stále v zemi řádily bandy husitských marodérů a s nimi spojených loupežných rytířů. Lid chtěl vládu silnou a ráznou, soustředěnou v jedné pevné ruce. Žádal si muže prozřetelnosti, vůdce a obránce. Vratislavané věřili ve svého vůdce, věřili, že je bude chránit a bránit, pozvedne je z úpadku k bohatství a štěstí. Věřili v něj a vzhlíželi k němu jako k ikoně, jako k duze naděje.

"Spasiteli náš!"

"Vysvoboditeli!"

"Dobrodinče!"

K Pomurníkovým nohám se sypaly květy. Matky k němu zvedaly dítky, aby jim požehnal. Cechovní tovaryši poklekali. Chudina se mu vrhala k nohám, odkud byla pohotově a výkonně odkopávána Huntovými lidmi.

"Stůj při nás!"

"Buď naší spásou!"

"Vůdce, veď nás!"

Za Pomurníkem šmajdal otec Felicián Hvíздеk, v současnosti von Gwisendorff, jemuž byla za věrnost a zásluhy biskupem udělena prebenda a hodnost kanovníka kolegiáty svatého Kříže. Otec Felicián se usmíval na okolní lid, žehnal mu a snil. Oddával se představám, že zakrátko půjde on vpředu a Grelenort vzadu. Kuczera von Hunt zaháněl dotěravce a rovněž se usmíval. Se zaťatými zuby.

"Vše vyřešíme," sliboval s úsměvem Pomurník a odstrkoval podávané mu petice a žádosti. "Všechno podrobně vyšetříme... Viníky potrestáme! Zavládne právo! A spravedlnost!"

"Pryč!" syčel na petenty Kučera. "Pryč, nebo kopnu..."

"Nastane zlatý věk naší Vratislavi," pohladil Pomurník po hlavičce další děvčátko s kytíčkou. "Zlatý věk! Po vítězství nad nepřáteli!"

"Avšak válka dosud neskončila!" předpovídal hlasitě. "Had ještě není rozdrcen! Musíme být připraveni k obětem a odříkání..."

Zarazil se, vida přímo před sebou plavovlasou dívku. Její tvář Pomurníkovi někoho neodbytně připomínala. Vyvolávala pocit neklidu. Její tvář byla starší než ona sama.

Vztáhl ruku k požehnání. Něco ho přinutilo stáhnout ji zpátky.

"Znáš tě?"

"Jsem Sibyla z Bělavy," pronesla dívka jasným hlasem. "Dcera Petra řečeného Peterlin. Zhyň, vrahu."

Stalo se to rychle. Tak rychle, že Kučera z Huntu ani nestačil zareagovat. Nestačil krýt Pomurníka ani zneškodnit dívku, která vytáhla zpod pláště krátkou pražskou "zrádnou" ručnici a ze vzdálenosti půl kroku střelila Pomurníka rovnou do prsou.

Všechno zahalil dým, ve kterém se dívka rozplynula jako duch. Jako zjevení. Jako přízrak ze sna.

Dav se s křikem rozutekl a rozptýlil. A tak Reynevan viděl.

Viděl, jak postřelený Pomurník zavrával, ale neupadl. Jak se podíval na očouzenou a zkrvavenou hrud', na články zlatého řetězu zaražené kulkou do těla. Jak se divoce zasmál.

"Chyťte ji..." zalapal po dechu. "Chyťte... Stáhnou z té čubky kůži..."

"Jsi raněn!"

"To nic... Nic mi není... Potřebovala by něco silnějšího, aby mi to ublížilo... Obyčejná kulka nemů..." Nedokončil, zalkl se, oči mu vylezly z důlků. V prudkém zakašlání mu z úst vytryskla černá tekutina. Vykřikl, zaskřehotal, zakrákal. Pochopil. Pochopil to rovněž Kučera. Pochopil to na zemi schoulený kanovník Felicián. Pochopil přihlížející Reynevan.

To nebyla obyčejná kulka.

Pomurník zakřičel. A zaskřehotal. Než jeho skřek dozněl, změnil se v černého ptáka, ztěžka zamával perutěmi, až se rozprskly krůpěje krve, vznesl se a odletěl nad Odru směrem k Dómskému ostrovu. Nedoletěl daleko. Všichni viděli, jak se nad řekou pták za hrůzného výskotu a jekotu proměnil ve velkého, neforemného, krvácejícího ptakočlověka, kopajícího nohama a bijícího křídly. Metamorfóza probíhala před očima všech přihlížejících, do šedých vln Odry dopadl již jako člověk. Umírající člověk se zlatým řetězem na prsou.

Nad mrtvým se zavřela voda. Zůstala krvavá, proudem odnášená pěna.

*

Pomurnikova mrtvola se zachytila na vlnolamu Dlouhého mostu, kde uvázla v naplavených větvích. Vznášela se ve vodě obličejem dolů a kolébaná vlnami dobrou hodinu. Posléze se uvolnila a voda ji nesla podél mlýnů k písčitému jespům, kde několikrát zůstala ležet na mělčině. Pak se ji zmocnil silnější proud, odnášeje ji znovu k levému břehu, k páchnoucím stokám koželužských dílen. Otáčejíc se ve vírech, doplula k Sokolnickému jezu a vzdušná voda ji přenesla přes hráz.

Na hlubině za ostrovy upoutalo ve vírech se točící tělo pozornost obrovského oderského sumce. Jenže mrtvola byla příliš čerstvá, než aby z ní velká ryba dokázala vytrhnout kus masa, podařilo se jí pouze otočit umrlce naznak. V širokém řečišti u Štěpína na něm přistáli rackové. K Bytínu doplul už bez očí, jen se dvěma krvavými otvory v obličejí.

Na břehu nedaleko Popovic napájeli pasáči krávy a ukazovali si na plovoucí mrtvolu prsty.

Bylo pozdě odpoledne, když doplula ke Klečkovu. K piloty zpevněnému ostrohu.

Seděl na něm starý rybář ve slaměném klobouku a s lískovým prutem v rukou. Chvilí pozoroval utopence, převalujícího se v protiproudu. Jeho černé vlasy, vlnící se ve vodě jako chaluhy. Jeho ptačí tvář a ptačí nos.

"Konečně!" vyskočil rybář rovnýma nohama. "Konečně! Sláva filosofům!"

"Připlul jsi, Birkarte Grelenorte!" jásal Vendel Domarasc, křepčil jako blázen a tleskal do dlaní. "Dlouho jsem čekal, trpělivě jsem vysedával u řeky! A konečně tě Odra přinesla! Mohu si tě prohlédnout! Ach, jak rád tě vidím!"

Mrtvý Pomurník se odpoutal od ostrohu a vplul do proudu. Bývalý husitský agent mu zamával na rozloučenou.

"Pozdravuj ode mne Baltské moře!"

A to by byl konec vyprávění. Completum est quod dixi de Operatione Solis.

Finis coronat opus. Skončil jsem. Unavilo mě to pořádně. Explicit hoc totum, a ty, milá děvenko, infunde mihi potum! Nalij, nalij! Dám si ještě na cestu korbílek svídnického. Nebo dva.

Buďte zdraví, šlechetní a dobří páni. Nechť vás na vaší pouti prozířetelnost chrání před neštěstím a zlou nehodou. Ne, ne, už jsem řekl, konec je konec, více nemám co povědět, neboť tady moc mé obraznosti dochází.

Moc obraznosti velké docházela,
však jako v kole, jež se točí vezdy,
mým přáním, chtěním láska otáčela,
z níž pohyb slunce má i všechny hvězdy.
L'amor che move il sole e l'altre stelle...

Nějak se mne ten Dante ne a ne pustit...

Konec příběhu. Poněvadž jak pravil moudrý Ecclesiastes: Děláním knih mnohých žádného konce není. Končit je však třeba, není vyhnutí.

Také já se již musím odporoučet. Do Konstantinopole cesta daleká a rád bych ještě před adventem spatřil plachty na Marmarském moři, Zlatý roh a Bospor.

Chci spatřit svůj sen. Než nenávratně zmizí.

Zdrávi ostávali. A na rozloučenou... Pravím jednomu každému, kdož jest mezi vámi: Pomni na Kazatele. Primo: Omnia vanitas - všechno marnost. Secundo: Boha se boj, a příkázání jeho ostříhej, nebo na tom všechno člověku záleží.

Poněvadž všeliký skutek Bůh přivede na soud, i každou věc tajnou, buďto dobrou, buďto zlou.

Buďto dobrou, buďto zlou.

Kapitola dvacátá čtvrtá
je počátkem.

Když ze dvora zaslechla dusot kopyt a zarahtání, byla si Elenče jista, že je to Držata, že se dříve, než měla v úmyslu, vrací z návštěvy u Rachenauů. Ani si neodvázala zástěru a vyšla na zápraží. Při pohledu na jezdce jí zalila vlna horka. Nohy jí odepřely poslušnost a ruce se roztřáslly.

"Buď zdráva," řekl Reynevan. "Buď zdráva, Elenče." Elenče nebyla schopna slova. Jen sklonila hlavu.

Reynevan sesedl.

Přistoupil k ní.

A objal ji. Nesmírným vypětím vůle zadržela pláč. Ne úplně a ne všechnen.

Nebe na západě potměnlo předzvěstí lijáku. Avšak tady nad nimi, nad Skalkou, proniklo slunce mračny a zalilo svět sloupem světla. Reynevan pohlédl vzhůru.

"Světlo je dobré," řekl. "A oči těší opět vidět slunce." Tvář měl změněnou. Velmi změněnou. Byl jiný. Elenče to shledala se směsí úleku a úlevy.

"Vítej..." odkašlala si a popotáhla nosem. "Vítej na Skalce... Přijels... nadlouho?"

Díval se na ni. Mlčel. Dlouho. Tak dlouho, až zapochybovala, že odpoví. Ale odpověděl:

"Nejspíš zůstanu."

KONEC ČÁSTI TŘETÍ A POSLEDNÍ

Poznámky

Stejně jako v obou předchozích dílech zde čtenář najde rozličné vysvětlivky, překlady cizojazyčných textů, odkazy na některé historické prameny a podobně. Autor opět výslovně upozorňuje, že nejde o žádné kompendium vědomostí, kde by zájemce našel vše, co ho zajímá, a proto jej odkazuje na samostatné hledání v lexikonech, encyklopediích a třeba i zaprášených foliantech. V českém vydání došlo ke značnému rozšíření těchto glos, ale ani tak zde zajisté není odpověď na každou eventuální otázku. Poněvadž však překladatel považuje českého čtenáře za stejně důvtipného - přinejmenším - jako autor čtenáře polského, přenechává námahu s hledáním a radost z nalézání zčásti též na něm.

Prolog

Lacrimosa dies illa... - Smuteční hymnus Dies irae (Den hněvu) podle legendy složil a zazpíval jistý vězeň vedený na popravu, načež se přihlížející dali do pláče a kat byl tak dojat, že exekuce musela být odvolána. Ve skutečnosti je autorem skladby františkán ze XII. stol. Tomáš z Celana. Text je variací Proroctví Sofoniášova 1; 14-18.

Slzavým dnem bude ten,
o němž viník k Soudu vstane
z hrobového svého lože.
Tohoto pak šetři Pane...

Kapitola první

Bastard Orléanský - hrabě Jean Dunois (1402-1468), jeden z nejslavnějších vojevůdců stoleté války, byl skutečně bastardem z nemanželského lože.

ultimus diebus Decembris - poslední den prosince

fiat - staniž se, budiž

Dimitte nobis debita nostra - Odpusť nám naše viny.

In saecula saeculorum - Na věky věků.

Laetentur caeli... - Rozveseltež se nebesa... (Žalm 96;11)

...ukazovali jim dva vztyčené prsty - známé "dvouprsté" gesto se údajně zrodilo za stoleté války, kdy prý mstiví Francouzi sekali zajatým anglickým lučištníkům dva prsty - ukazováček a prostředníček, aby už nikdy nemohli napnout tětivu. Angličané proto při každé příležitosti ukazovali Frantikům, že prsty ještě mají a že je použijí k jejich porážce. Gesto přetrvalo do moderní doby, dokonce bylo i modifikováno, když dva prsty nahradil jen jeden, totiž prostředník, a lukostřelecká náražka se změnila v jinou, daleko důraznější.

Kapitola druhá

ignitegium - lat. večerní zvonění nakazující zhašení ohňů (něm. Lichterlöschen).

Kapitola třetí

Adsumus peccati quidem immanitate detenti... - Jsme obtíženi vskutku lidskými hříchy, leč shromáždění ve Tvém jménu... - Invokace k Duchu svatému autorství svatého Isidora ze Sevilly.

Veni ad nos... Et esto nobiscum... - Přijdi k nám, zůstaň s námi, pronikni do našich srdcí... Tamtéž.

Et lux perpetua luceat eis. - A světlo věčné ať jim svítí (Requiem).

per capita - za hlavu

Syriam ab oriente et Philistim ab occidente - Syrské po předu, a Filistinské po zadu (Proroctví Izaiášovo 9; 12).

Doslovný překlad je samozřejmě z východu a ze západu.

Kapitola pátá

Florentibus occidit annis. - Zesnul v květu věku.

"Toš Kepnov." - vesnice Koprivná se v oněch časech nazývala Geppersdorf podle jména lokátora. Není však příliš pravděpodobné, že by to pastýř a místní Moravané uměli a chtěli takto vyslovovat.

Scienti et volenti non fit injuria - Tomu, kdo ví a souhlasí, neděje se krivda. Zásada práva římského, podle níž čin vykonaný se souhlasem postiženého nelze považovat za újmu a postižený nemá nárok si stěžovat.

...das ewig Weibliche (zieht uns hinan) - ...věčným ženským (jsme nesení výš). Johann Wolfgang Goethe Faust; II. část, poslední scéna (překlad Jaroslav Vrchlický).

Kapitola sedmá

"Svatý Irenej o antikristovi uvádí..." - silně parafrázovaný styl a slova jezuity Piotra Skargy.

Marienburg, Konitz, Dirschau a Danzig - města v bývalém Východním Prusku je dnes možno najít na mapě Polska pod

názvy: Malbork, Chojnice, Tčev a Gdaňsk.

"...váha circa čtvrt lotu..." - florentský florino d'oro vážil 3,537 gramu stejně jako na sever od Alp užívaný uherský dukát.

ad limina Apostolorum - ku pražům apoštolským. Název tradičních návštěv duchovních u papežského stolce v Římě.

"Benedicite, parcite nobis..." - Požehnej, zachovej nás... Katarský modlitební rituál. "Fiat nobis..." - ať se mi stane podle Tvého slova - modlitba Anděl Páně; další výměna heslo-odpověď je v okcitánském jazyce (Marek 16; 15-16, Epištola sv. Jana 20; 17)

Sit mihi crux triumphus adversus daemones - Nechť je kříž mým triumfem proti démonům. Z modlitby sv. Anselma Ave, crux santa.

Kapitola osmá

iniuras, dampna, depopulationes, incendia, devastationes et sanguinis profluvie - bezpráví, škody, zpusťování, paličství, zničení a krveprolití

Stultum facit Fortuna quem vult perdere - Dá zhroupnout osud tomu, koho zničit chce. Publilius Syrus Sententiae (Myšlenky).

Benedictus, qui venis - Požehnaný, jenž přicházíš. Dante Alighieri Divina Commedia (Očistec, zpěv XXX). Současně se jedná o slova, jimiž vítali židé Krista při vjezdu do Jeruzaléma: Požehnaný, kterýž se běře (ve všech evangeliích). Tento a všechny další překlady Božské komedie: O. F. Babler (SNKLU Praha 1965).

Quare... inquietasti me.- "Proč mne nepokojiš, že jsi mne zavolati rozkázal?" táže se Samuelův duch krále Saula (1. kniha Samuelova 28; 15).

Erit nobis visio omnium sicut verba libri signati - Protož jest vám všeliké vidění podobné slovům knihy zapečetěné... (Izaiáš 29; 11)

O quam misericors est Deus justus et pius!- Ó jak milosrdný je Bůh spravedlivý a zbožný - heslo rytířského Řádu draka, který v r. 1408 založil Zikmund Lucemburský.

Ite, missa est - Jděte, rozesláno jest - výzva uzavírající katolickou mši, určena původně katechumenům, aby po kázání vyšli ze shromáždění. V české liturgii se překládá jako: Jděte ve jménu Páně.

Kapitola devátá

Ego sum, qui sum - Jsem, který jsem (Exodus 3; 14).

Nervus belli pecunia - Nervy války jsou peníze (Tacitus).

indubitanter - nepochybně

"Abyš věděl, brachu, je v mých službách jasnovidec..." - Jasnovidcovy věštby se vyplnily. Když opolský kníže Bolek V. Valášek 29. 5. 1460 zesnul v Pánu, františkáni ho pochovali v jeho oblíbeném Horním Hlohově v kryptě kolegiáty svatého Bartoloměje. Pohřební ceremonii odsloužili mniši s velkou pompou navzdory klatbě, v níž kníže stále byl. Valášek totiž až do smrti nevrátil nic z uchváceného církevního majetku.

V předpovědi, za kterou Valášek svého haruspika nechal málem usmýkat koňmi, šlo patrně o smrt syna, po níž upadl kníže do těžké a dlouhodobé deprese.

sortarius - čaroděj

Surrexit Dominus vere et apparuit Simoni... - Vstal Pán právě a ukázal se Šimonovi... (Lukáš 24; 34)

Advenisti desiderabilis... - druhá část antifony Cum rex glorie, zpívané při procesí Zmrtvýchvstání.

Fiat voluntas Tua - Buď vůle Tvá.

O Iesu, speculum claritatis aeternae - Ó Ježíši, zrcadlo věčného jasu (Proroctví sv. Brigity).

Dei gratia dux Bolko huius loci benefactor - Z Boží milosti kníže Bolek, dobrodinec tohoto místa.

vice versa - naopak, obráceně

Quicquid nix celat, solis calor omne revelat - Cokoli sníh skryje, teplo slunce odkryje.

"Štít, záštitu, přibyték naší zlaté svobody..." - parafrázován Joachim Lelewel Uwagi nad dziejami Polski (esej Úvahy nad dějinami Polska, 1844).

Kapitola desátá

Gratiam tuam, quaesumus, Domine... - Pane, poznali jsme andělské poselství o vtělení Krista, tvého Syna; vlej nám, prosíme, do duše svou milost... - část modlitby Anděl Páně.

inter nos - mezi námi

ad rem - k věci

amor patriae - láska k vlasti

"...ještě si připijeme na veselce Anežky s Kašparem." - biskupův předpoklad byl správný. Sňatek Anežky Kantnerovny s Kašparem Šlikem se skutečně v r. 1437, Lucemburkovy sňatkové intriky jsou autorovou literární fikcí. Svazek Piastovny a Šlika, byť typicky politický, byl velice šťastný a zplodil další generaci Šliků (připomínka k autorově údají: Palacký zmiňuje syna Zikmunda a dceru Konstancii, Ottova encyklopedie pro změnu uvádí, že "dětí jejich všechny v mládí pomřely" - pozn. překl.).

Z jiných manželství, která autor inscenizuje, nebylo uzavřeno ani jediné. Kantnerův syn Konrád IX. Černý se neoženil s Barborou z rodu Hohenzollernů, ale jeho nevěstou se stala mazovská kněžna Markéta (Małgorzata). Chotěm Hohenzollernovny (jejíž zmíněná korpulentnost je rovněž literární imaginací) se stal Ludovico III. Gonzaga, markýz z Mantovy. Kantnerova nejmladší dcera Anna si vzala mazovského knížete Vladislava I. Pokud jde o polského krále Vladislava, nazývaného později Varnenčík, ten padl ve známé bitvě, aniž stačil vstoupit do stavu manželského.

Snad až přehnaně ctižádostivý, mířil na biskupský stolec, ne níže. - Andrzej z Bnina erbu Łodzia se stal biskupem poznańským r. 1438 a byl jím až do své smrti r. 1479.

Outremer - Zámorí, ve středověku zpravidla míněny křižácké státy v Palestině.

Piast Koloděj a Řepka - Piast Kolodziej i Rzepka (Rzepicha), manželé ze starých polských pověstí, zakladatelé vládnoucí dynastie - jako v Čechách Přemysl Otakar a Libuše.

Si vitam inspicias hominum... - Dáš-li pozor na život lidský, všech způsobu šetře: soudě jiného jiný žádný sám bez vady není (Disticha Catonis v překladu Jana Ámose Komenského jako Moudrého Katóna mravní poučování).

Nolo putes pravos homines... - Hříchu za zisk nikdy žádnému pokládati nechtěj: zlé poněkud se tají, pak s hanbou cíle dochází (tamtéž).

Spes una hominem nec morte relinquit - Celé dvojverší zní: Rebus in adversis animum submittere noli: spes retine, spes una hominem nec morte relinquit - Tvé věci jdou-li zpět, zmužil hled' věci nepouštět: lépe zase hned být muž, nadějí jen srdce popírej (tamtéž). V popsané situaci je možná případnější doslovný prozaický překlad: Naděje jediná člověka ani ve smrti neopouští.

Christus resurgens ex mortuis... - další zpěv Zmrtvýchvstání, tento podle Epištoly k Římanům (6; 9). Vědouce, že Kristus vystav z mrtvých, již více neumírá, smrt nad ním již více nepanuje. Nebo žeť umřel, hříchu umřel jednou; že pak jest živ, živ jest Bohu.

Kapitola jedenáctá

putný bojar - na dávné Litvě a Rusi nezámožný šlechtic ve službách bohatých pánů, plnící pro ně funkci výběrčího daní, případně posla.

Kapitola dvanáctá

"Zjevil se antikrist..." - agitátorovo kázání je koktejlem z Martina Luthera, Šmalkaldských článků a jiných reformačních manifestů, proloženým citáty z Apokalypsy, II. epištoly Těsalonicenským (2; 9) a II. epištoly Petrovy (2; 2-3).

"...kde mám našitý Judenfleck..." - jde o žlutou záplatu, kterou byli pro odlišení povinni nosit našitou na oděvu všichni Židé mužského pohlaví. Židovkám bylo pro změnu nařízeno nosit pružované šátky. Rixa si prostě natolik zvykla na mužský oděv, že si to ani neuvědomila.

"...můj prapředek Lévi..." - všechny "rány" seslané na jednotlivá plemena izraelská detailně popisuje Joshua Trachtenberg v knize The Devil and the Jews.

"Ve dvacátém roce židáky trochu pogromili vaši otcové..." - autor opět poněkud pozměňuje historická fakta pro potřeby fabule. Ve skutečnosti zažili Javorští Židé v r. 1420 nejen pogrom, ale byli navíc vyhnáni z města.

chevra - kompanie, parta, banda (hebr.)

Baruch ata Hašem, Elohejnu. Melech ha-olam, bore meori ha'eš. - Požehnaný jsi, Pane, náš Bože, králi světa, Stvořiteli věčného ohně (hebr.).

Emet, emet, emunah - Pravda, pravda, víra (hebr.)

taleth - též talith, tallis. Rituální šál, kterým si Židé při modlitbě v synagoze halili hlavu a šíji.

šiksa - původně prostě nežidovská dívka, žena. Až později nabylo slovo pejorativního významu (jidiš).

Jehe šmej rabah mevarach... - Nechť je Jeho veliké jméno blahoslaveno na věky věků (aramejsky).

chucep - drzost, nestydatost (jidiš)

Kapitola třináctá

nulle terre sans seigneur - žádná země bez pána (franc.)

"...dílo přejmenováno na Necronomicon." - pro méně obeznámené s tvorbou H. P. Lovecrafta (a s jeho imaginačním talentem): Al Azif - arabskou rukověť nejstrašnější černé magie přeložil do řečtiny Theodoros Filetas z Konstantinopole, od něhož pochází rovněž titul, pod nímž se dílo proslavilo - Necronomicon. V r. 1228 dánský alchymista Ole Worm (Olaus Wormius) přeložil knihu z řečtiny do latiny. Oba překlady dal papež Řehoř IX. roku 1232 do klatby. Latinský Necronomicon byl vytištěn dvakrát: v XV. stol. v Německu a v XVII. stol. ve Španělsku. Arabský originál zmizel beze stopy.

Deus lo volt - Bůh to chce (starofr.), heslo první křížové výpravy.

Uvene Jerušalaim ir hakodeš... - Obnov Jeruzalém, město svaté, rychle a za dnů našich (hebr.).

ubrman - ve starodávném právu respektovaný arbiter - rozhodčí, na němž se sporné strany shodly a jehož výroku se podřídily (z něm. Obermann).

Viribus unitis - spojenými silami, heslo císaře Františka Josefa I., potažmo celého Rakousko-Uherska.

sanctum et gloriosum opus - svaté a slavné dílo

Wenn Gott mit uns ist... - všichni tři spojenci opakují různojazyčně stejný citát z Epištoly sv. Pavla Římanům (8; 31).

Kapitola čtrnáctá

Via Regia čili Královská cesta - název komunikace, vedoucí ze španělského Santiaga de Compostella až do Kyjeva a na Rus. Vznikla již v raném středověku z římské silniční sítě na území franské říše, v dalších staletích se začala prodlužovat směrem na východ. Třebaže prvním písemným dokladem o tzv. strata regia je latinsky psaný dokument markraběte Jindřicha Míšeňského z r. 1252, byla již mnohem dříve trasou skutečně celoevropského významu, kterou využívali zbožní poutníci, kupci i táhnoucí vojska. Mezi Frankfurtem nad Mohanem a Lipskem (a následně Zhořelcem, Vratislaví), a tedy v hranicích Svaté říše římské, se jí říkalo rovněž Hohe Straße - Vysoká cesta.

Viendo, no vean! - Aby hledíce neviděli (Evangelium sv. Lukáše 8; 10 - kastilská verze).

"...pražská ručnice, lidově nazývaná 'zrádná'..." - autor poněkud urychlil pokrok ve vývoji střelných zbraní, "zrádné", tzn. skrytě nošené (za pasem pod pláštěm), krátké ručnice se staly v Praze problémem o něco později, po r. 1500. Staré letopisy české zmiňují rozhodnutí magistrátu, v němž se nošení těchto zbraní zakazuje. (Mají s nimi chodit jen poblíž svých pozemků, ale ať nedělají škody na rybnících a nestřílejí divoké kachny ani zvěř; ale ty zrádné ručnice, které se teď velice rozmohly, budou zakázány pod pokutou...)

Excaecavit eos malitia Dorám - Zaslepila je jejich špatnost (deuterokanonická Kniha Moudrosti 2; 21).

Petr Preischwitz, městský písař v Budyšině - o tři měsíce později uskutečnil Tábor novou rejsu do Lužice. Husitům obléhajícím Budyšin pomáhal diverzí uvnitř města jejich špión, písař na radnici Peter Preischwitz. Byl odhalen, podroben mučení, přiznal se a prozradil své spoluvíníky. Budyšin odrazil útok a vyjednal s Prokopem půlroční klid zbraní. Prokop mohl v podmínkách příměří dohodnout propuštění a vydání svého agenta. Neučinil to. Preischwitz byl 3. 2. 1430 popraven. Poučení: špeh to má podělané na všech stranách.

"Osm set rýnských..." - rýnský zlatý neboli gulden (rheinischer Gulden, florenus Rheni) byl ražen v Kolíně nad Rýnem, Trevíru a Mohuči. Privilegiem ražby obdařil zmíněná města Karel IV. za podporu jeho kandidatury při volbě císaře. Rýnský obsahoval méně zlata než uherský a vážil něco přes tři gramy.

"Pokud zaplatí, ušetřím ho..." - V tomto směru se historické prameny rozcházejí, takže záležitost je nejasná. Kronikáři jasně a jednoznačně tvrdí, že kníže Jan Zaháňský se husitům vykouplil za šest set guldenů. Stejný pramen však jedním dechem tvrdí, že husité na Zaháň zaútočili a zanechali velké škody, mj. byl tehdy poničen zaháňský klášter augustiniánů a jeho unikátní bibliotéka. Aby se román přizpůsobil historii, žádá v něm Kroměšín výkupné osm set rýnských zlatých. Čili: Jan Zaháňský smlouval, výkupné o vlastní vůli snížil, ale mezitím husité způsobili dokumentované škody. Po zaplacení požadované částky škodit přestali, což opět potvrzují dobové dokumenty, když uvádějí, že díky zaplacení výkupného utrpělo zaháňské knížectví škody relativně nevelké.

Nox ruit et fuscis tellurem amplexatur alis - Noc je a každý tvor jest poután na zemi spánkem... Vergilius Aeneis 3; 148 (překlad Otmar Vaňorný).

Kapitola patnáctá

Crescit cum magia haeresis... - Magie vzrůstá s kacířstvím a kacířství s magií. Argument vyslovený anglickým katolickým teologem Thomasem Stapletonem (1535-1589).

Principes Germaniam perdiderunt - Knížata zničila Německo.

Non nobis... - Ne nám, Hospodine, ne nám, ale jménu svému dej čest... (Žalm 115)

Gladius foris, pestis et fames intrinsecus... - Meč bude vně, mor pak a hlad doma... (Ezechiel 7; 15)

Nemo militans Deo implicat se negotiis secularibus... - Žádný, kdož rytěruje Bohu, neplete se v obecné živnosti... (2. epištola Timoteovi 2; 4)

Comes facundus in via... pro vehiculo est - Druh výmluvný ti cestou povoz nahradí (ve významu: zpřijemňuje putování a krátí čas). Publilius Syrus Sententiae (Myšlenky).

Kapitola šestnáctá

Ben volria mon cavalier... - okcitánská balada komtesy Beatritz de Dia (okolo r. 1200), překlad Josef Prokop

Velmi bych chtěla toho rytíře
mít jeden večer ve svých nahých pažích,
bude hodně šťastný,
když k němu budu tak milá,
neboť mě ranil více
než Floris Blankafloer,
odevdala bych mu své srdce, lásku,
klín, oči a svůj život.

Romantická historie Florise a Blanchefleur byla jedním z populárních milostných příběhů soudobé Evropy.

Quam pulchrae sunt mammae tuae, soror mea... - Jak utěšené jsou milosti tvé, sestro má choti... Přednášející dosti volně a nahodile cituje biblickou Píseň Šalamounovu (4; 10, 7; 8 a 7; 12-13).

Devotio moderna - Nová zbožnost: reformní laické mystické hnutí, vzniklé ve XIV. stol. v Nizozemí a usilující o spiritualitu náboženského života (Geert Groote, Tomáš Kempenský).

Kapitola sedmáctá

pfleger - býval rytíř, kterému senior přidělil funkci a povinnosti vojenského velitele v určené oblasti: byl odpovědný za mobilizaci mužů s brannou povinností v případě válečného tažení a za dozor nad organizováním obrany v případě nájezdu zvenčí i místních bojů.

"Poplatek... činí tři groše za koně..." - pfleger nemá na mysli široké pražské groše, ale spíše nějaké lokální stříbrné mince: saské, ravenburské nebo falcké s třikrát nižší hodnotou než groše pražské. I tak se dopouští donebevolajícího vydrždušství, protože vyžadovaný poplatek se rovnal denní mzdě dělníka a bylo zaň možno koupit korec ovsa nebo i dvě husy.

Mrtvých ve městě bylo příliš mnoho... - při vraždění v dobytém Plavně 25. 1. 1430 zahynulo více než tisíc lidí, což s ohledem na zalidnění tehdejších měst mohla být třebas i polovina obyvatel.

"...desolator Christi fidelium..." - "...hubitel víry Kristovy, ne odpůrce hereze, leč plenitel církve obecné, ne utěšitel,

leč utiskovatel všech vdov a sirotek." Kupodivu takto římskému králi nespílal žádný z českých husitů, nýbrž německý katolík po porážkách u Kutné Hory a Českého Brodu. Tehdy se v Říši objevil názor, že Zikmund ve skutečnosti sympatizuje s Čechy a nemá zájem na zničení kacířství. Slova anonymního pisatele citoval dobový kronikář Andreas von Regensburg (1380-okolo 1440).

"Spoustu hrubých a nehorázných lží vám říkají..." - emisarova agitka je inspirována autentickým "Listem celé české země", jedním z husitských manifestů, které byly v různých jazykových verzích rozšiřovány v sousedních zemích (Amedeo Molnár Husitské manifesty, Odeon, Praha 1980).

Kapitola osmáctá

Seulete sui et seulete vueil estre... - jedna ze známějších balad Christiny de Pisan

Sama jsem a přeji si zůstat sama,
samu mne opustil můj milý,
sama jsem bez druhá a pána,
sama jsem v hořkosti a v bolesti...

"De Deu e de nos vos sian perdonatz..." - Necht' jsou ti odpuštěny Bohem i námi, prosíme Boha, aby ti je odpustil (okcit.). Katarský rituál nad umírajícím.

Pater sancte... suscipe ancillam... - Svatý Otče, přijmi svou služebnici do své spravedlnosti a sešli jí svou milost a svého Ducha svatého (tamtéž).

Spes proxima - naděje je blízko. Též název jednoho ze symbolických emblémů z proslulé sbírky Emblematum liber milánského humanisty Andrey Alciati z r. 1531.

Kapitola devatenáctá

Mors stupebit et natura... - Dies irae (liturgický překlad)

Trnou Smrt i příroda,
když se těla z hrobu k Soudci tlačí,
každý s hříšnou skvrnou.
Přinesena psaná kniha
obtěžkána všemi hříchy,
z níž pak Soudce stíhá viny...

Příroda kdyby dala v lidském těle... - Dante Alighieri Božská komedie (Ráj, zpěv XXVII). V originále:

E se natura o arte fè pasture
da pigliare occhi, per aver la mente,
in carne umana o ne le sue pitture,
tutte adunate, parrebber nd'ente
ver' lo piacer divin che mi refuse,
quando mi volsi al suo viso ridente.

Amor condusse noi ad una morte - Lásky nás vedla k smrti v téže chvíli. Tamtéž (Peklo, zpěv V).
Stůj pevně jako věž... - tamtéž (Očistec, zpěv V). V originále:

Sta come torre ferma, che non crolla
gi? mai la cima per soffiar di venti...

O luce eterna che sola in te sidi... - tamtéž (Ráj, zpěv XXXIII)

Ó světlo věčné, samo v sobě tkvící,
jež chápeš se a rozumíš tak sobě,
ty, s úsměvem se samo milující!

Expectavimus lucem, et ecce tenebrae... - Čekáme-li na světlo, aj, tma... (Izaiáš 59; 9)

Consummatum est - Dokonáno jest. Poslední slova Krista na kříži.

Confutatis maledictis... - další verš z Dies irae:

Kdys klatí až se zachvějí,
až je ostrý plamen schvátí,
rač mne povolati k sobě!

Od Egeru a Königswartu... - od Chebu a Kynžvartu...

Kapitola dvacátá

Agnus Dei, qui peccata mundi... - Beránku Boží, který snímáš hříchy světa. Začátek liturgické modlitby.
Requiem aeternam dona ei... - Odpočinutí věčné dejž jí, Pane, a světlo věčné ať jí svítí. Upevněna na věčnou věčnost; učiněna jest v pravdě a pravosti.
Ad te omnis caro veniet - K Tobě všelike tělo přichází.
Praesens malum auget boni perditio memoria - Současné neštěstí vyvolává vzpomínku na ztracené štěstí. Pietro Damiani
Hymnus de gaudio paradisi.
pogoň - (lítev. vytis) erb představující rytíře na koni v plné zbroji a s taseným mečem, údajně již od r. 1366 ve znaku velkoknížete Olgerda Gedymínoviče, v současnosti státní znak Litevské republiky.
Gdybys to ja měla... - Tuhle písničku ráda zpívala Danuše v Sienkiewiczově románu Křižáci. Pro české vydání (Odeon, Praha 1977) ji takto přebásnila Hana Jechová:

Kdybych já jak huska
bílá křídla měla,
za Jaškem do Slezska
já bych zaletěla...

Ego sum lux mundi... - Já jsem světlo světa. Kdož mne následuje, nebude chodit v temnostech, ale bude mít světlo života (Evangelium sv. Jana 8; 12).
Christe redemptor omnium - Kriste, světa spasiteli - název vánočního hymnu.

Kapitola dvacátá první

Lítevec z rodu celkem nedávno poctěného přijetím k polskému erbu Odrovenž... - rozhodnutím horodelské unie (ustavené 2. 10. 1413) přijala polská korunní šlechta litevské bojary ke svým erbům, stvrzujíc to v dokumentu: "Tímto spojujeme a sjednocujeme naše domy, pokolení, rody, erby a erbovní klenoty se vši šlechtou a bojarstvem zemí litevských" (dle Karola Szajnochy).
Ač nosili oba stejný přídomek, nebyli ani vzdáleně příbuzní... - Biskup Konrád pocházel z rodu piastovských knížat z města Olešnice v Dolním Slezsku (dnes województwo wrocławskie), kdežto biskup Zbyhněv pocházel z polského šlechtického rodu erbu Děbno ze vsi Olešnice (dnes województwo świętokrzyskie).
Benedicta es, celorum regina... - Blahoslavená budiž, královno nebes, vládkyně celého světa a léčitelko churavých.
Tys zářivá hvězda mořská, přinášející slunce pravdy, jež tě ozařuje.
Te Deus Pater, ut Dei mater... - Bůh Otec učinil tě svatou a z jeho milosti jí budeš, aby stala ses matkou Boží, jehož příbuznou a dcerou jsi, a poslal ti toto poselství: Zdravas, milosti plná.
...která národu pomůže proplout každou potopou... - k nepotopitelnému korábu, jenž je schopen přečkat každou dějinnou potopu, přirovnal poutní chrám na Jasné Hoře polský primas Stefan Wyszyński dne 23. 5. 1969. Současně jde o narážku na švédskou invazi v r. 1655, tzv. "Potop", kdy se opevněný klášter ubránil luteránským útočníkům, jak popisuje ve stejnojmenném románu Henryk Sienkiewicz.

Kapitola dvacátá druhá

"...strach, jež vzbudili sirotci... v Nové Marce a u Gdaňska..." - Když v r. 1433 obnovil Jagello válku s řádem německých rytířů, v rámci spojení uzavřeného o rok dříve v Pabianicích vtrhlo po boku polských vojsk na řádové území osm tisíc sirotek pod velením Jana Čapka ze Sán. Ti naháněli hrůzu zvláště křižáckým námezdným jednotkám, z jejichž příslušníků si Jan Čapek "vyžádal na Polácích rodilé Čechy a pokáral je, že se za peníze dali najímati od Němců k boji proti králi a království svého jazyka, dal je upáliti na hranici". Nu a též sami křižáci se sirotek báli jako ohně.
Je záhodno připomenout, že do Prus táhnoucím sirotkům poskytl značnou pomoc kníže Jan Zaháňský, najednou nápadně propolský a pročeský. O Rixe a její roli historie mlčí - tak už to chodí.
"Většina z nich je pryč už po smrti, pomřeli, než uplynul rok..." - O tak rychlém skonu účastníků přepadu čenstochovského kláštera ujišťuje čtenáře Długosz ve svých Annales... Skutečnost byla jiná, svatokrádezníci žili déle, někteří o mnoho let. S Fedorem z Ostrogu se setkáváme ještě r. 1438 v polském vojsku za války s Albrechtem Rakouským o nástupnictví na českém trůně - takže opět změnil stranu. Jeho další osudy ani datum jeho úmrtí neznáme.
Jan Kuropatwa z Lańcuchowa zastával rozličné úřady, byl dokonce rádcem krále Kazimíra IV. Jagellonského za tzv. třináctileté války mezi Polskem a teutonským řádem (1454-1466). Zemřel r. 1462. Jediný, kdo zahynul nedlouho po útoku, a navíc násilnou smrtí, byl Jakub Nadobny z Rogowa, který padl v létě r. 1431 u Lucka v boji se vzbouřeným litevským knížetem Świdrygiellem.
"V palci mi cuká, (něco nekalého ťuká)..." - nejstarší čarodějnice je ve svých opileckých představách stále ve Skotsku (William Shakespeare Makbeth IV; 1, překlad E. A. Saudek).
Per Bacco - k čertu, hrome (ital.)
"...odpřísáhnou na pohlaví..." - už podruhé použil Šarlej přísahu, kterou zvěčnil Francois Villon. Ce jura il sur son coullon - odpřísáhl si to na pohlaví (Závěť, Balada závěrečná) překlad Jarmila Loukotková.
Oret pro anima sua, quis vult - Modli se za jeho duši, kdokoli chceš.

Epilog

Finis coronat opus - Konec korunuje dílo.
Explicit hoc totum, infunde mihi potum - Celé to končí, nalij mi pítí.
Moc obraznosti velké docházela... - Dante Božská komedie (Ráj, zpěv XXXIII, verš 142-145 čili poslední). V originále:

A l'alta fantasia qui manc? possa;
ma gi? volgeva il mio disio e 'l velle,
s? come rota ch'igualmente ? mossa,
l'amor che move il sole e l'altre stelle.

Místopis

Česky	Polsky	Německy
Bílá	Biała	Zülz
Bojanov	Bojanów	Birksdorf
Bukov	Bukow	Bockau
Čížovice	Czyżowice	Zeiselwitz
Dobroluh	Dobryług	Deberlug
Dómský ostrov	Ostrów Tumski	Dominsel
Hlivice	Gliwice	Gleiwitz
Chmelno	Chmielno	Ludwigsdorf
Chřenovice	Krzanowice	Kranowitz
Jmelnice	Jemielnica	Himmelwitz
Karlovice	Karłowice	Ketzerdorf
Klepina	Klepina	Kleppen
Kloboučno	Kłobuck	Klobutzko
Kopaneč	Kopaniec	Seiferschau
Krutvald	Travná u Javorníka	Krautenwalde
Lublinec	Lubliniec	Lublinitz
Lutom	Lutom	Leutmannsdorf
Mečníky	Mieczniki	Vogelgesang
Mochov	Mochów	Mochau
Muchobor	Muchobor	Mochberg
Násilé	Nasiedle	Nassiedel
Naumburk	Nowogrodziec	Naumburg am Queis
Nivník	Niwnik	Niefnig
Obrovec	Obrowiec	Oberwitz
ostrov Písek	wyspa Piasek	Sandinsel
Otmět'	Otmęt	Ottmuth
Piskovice	Pyskowice	Peiskretscham
Recen	Ryczyn	Ritschen
Rohov	Rogow	Rogau
Rohožnice	Rogoźnica	Groß Rosen
Rosenberk	Oleśno	Rosenberg
Sěveř	Siewierz	Sewern
Skalka	Skalka	Schalkau
Stará Vělslav		
(Stará Jesenice)	Stary Wielisław	Altwilmsdorf
Stará Varta	Warta Bolesławiecka	Alt Warthau
Svobnice (hrad)	Swobnica	Wildenbruch
Štěpín	Szczepin	Tschepin
Tomášov	Tomaszów	Thomaswaldau
Újezd	Ujazd	Ujest
Volčín	Wołczyn	Konstadt
Vrbno	Wierzbno	Würben
Žerníky	Żerniky	Sürding

FANTASY

18

ANDRZEJ SAPKOWSKI

Lux Perpetua

Z polského orginálu "Lux Perpetua",
vyd. nakl. SuperNOVA, Warszawa 2006,
přeložil Stanislav Komárek.
Obálku s použitím výřezu obrazu Hieronyma Bosche

"Vzestup do blaženosti" vypracovala Jana Komárková.
Ilustrace a grafická úprava Jana Komárková.
Technické zpracování litografií a sazba Robert Pilch - Brokilon.
Odpovědný redaktor Jiří Pilch.
Vydání první.
Vydalo nakladatelství LEONARDO,
Svazácká 17, 700 30 Ostrava - Jih
v roce 2008 jako svou 52. publikaci.
e-mail: leonardo@mybox.cz
Tisk Těšínské papírny s.r.o., Český Těšín

Doporučená cena: 319,- Kč (vč. 9% DPH)
Cena Klubu čtenářů SF: 299,- Kč

ISBN 978-80-85951-49-3